

بدلون

ليكواله: ميشيل اوباما
Ketabton.com
ژباړن: عبیدالله سدید

BECOMING

Michelle Obama

بدلون

ليکواله:

ميشل اوباما

ژباړن:

عبيدالله سديد

ډيزاين:

ع. سديد

د آنلاين خپرېدو کال: ؟ ۱۴۰۱ هـ ش / ۲۰۲۲ م

سريزه

د ۲۰۱۷ کال مارچ

په ماشومتوب کې مې ساده هيلې لرلې. يوه هيله مې دا وه چې يو سپی ولرم او بله هيله مې دا وه چې کورنۍ مې دوه پوريزه بنگله ولري. د پلار مې له هغه موټر سره جوړه وه چې دوې دروازې يې درلودې، خو زما نه خوښېده، ځکه ما غوښتل يو بس ولرو چې څلور دروازې ولري. هغه مهال به چې هر چا رانه پوښتل چې په راتلونکي کې غواړې څه شی، نو ما به ويل چې غواړم د ماشومانو ډاکټره شم. هر چا به چې دا ځواب واورېده نو راته کړل به يې چې ولې؟ ما به وويل، ځکه دا مې ډېر خوښېږي چې شاوخوا کې مې ماشومان وي. ډېر ژر مې دې ته پام شو چې د لويانو هم دا ځواب خوښېده.

کله به چې هغوی دا خبرې واورېدلې، نو ويل به يې: «اوه، غواړې ډاکټره شې! څومره ښه!»

هغه مهال مې خپل وېښته د لکۍ په شان تړل، خپل مشر ورور ته به مې د يو کار د کولو او نه کولو امر کولو او هغه ته به مې ويل چې داسې وکړه او هغسې وکړه يعنې دی به مې کنټرولولو. تل به مې په ښوونځي کې ښې نومرې گټلې. په ماشومتوب کې ډېره جاه طلبه او بلندپروازه وم، خو په سمه توگه نه پوهېدم چې موخه مې څه ده او غواړم څه. اوس دا فکر کوم چې دا پوښتنه «کله چې لوی شوې نو څه کاره کېږي؟» چې لويان يې له ماشومانو کوي، يوه ډېره معنا لرونکې پوښتنه ده. داسې ښکاري، ټول انسانان چې يوه ځانگړي سن ته ورسېږي، په لويانو کې شمېرل کېږي او بيا داسې څه نشته چې وغواړي تر لاسه يې کړي. زه تر اوسه پورې په خپل ټول ژوند کې وکيله وم، د يو روغتون مرستياله

رييسه وم، همدارنگه د يوې خپلواکې موسسې مديره وم چې له ځوانانو سره يې مرسته کوله او هغوی يې هڅول چې په خپل ژوند کې داسې يوه څرغه پيل کړي چې موخه ولري او باثباته وي. همدارنگه په پوهنتون کې د کارگرې طبقې يوه تور پوستې محصله وم. زموږ په پوهنتون کې زياتره محصلين سپين پوستي وو، يعنې ما په داسې يوه پوهنتون کې درس ويلي چې گواکي يوازې زه پکې تور پوستې وم. همدا ده چې يوازينی تور پوستې يم چې هر ډول وضعيت مې تجربه کړی. ناوې وم، مضطربه او پراسترسه مډله وم، رنځېدلې او خواشينې نجلۍ وم او تر دې وروستيو پورې د امريکې د متحده ايالتونو لومړۍ مېرمن وم چې که څه هم يوه رسمي دنده نه شمېرل کېږي، خو بيا هم زه يې له داسې يوه حالت سره مخ کړم چې حتا زما په خوا او خاطر کې هم نه راته. زه يې له چالشونو سره مخامخ کړم، زه يې وټکولم او زما غرور يې له خاورو سره خاورې کړ. ښه يې پورته کړم او بيا يې په ځمکه راوويستم. کله کله به يې دا بلاوې همپاله راباندې راوستلې. دا دی دا اوس اوس هغه پېښې هضموم او درکوم چې په تېرو کلونو کې مې تجربه کړي. يعنې د ۲۰۰۶ کال د باراک د ولسمشريزو ټاکنو له نوماندۍ نيولې د سړ کال د ژمي تر هغه سهاره پورې چې له مېلانيا ټرمپ سره په يوه لېموزين کې سپاره شوو او له هغې سره يو ځای مو د هغې د مېړه د معرفۍ په مراسمو کې گډون وکړ. دا له ډېرو لوږو او ژورو يو ډک سفر و!

زه د مرستو د راټولولو په خاطر د نیکو افرادو کورونو ته تللي يم چې د هنري موزيمونو په شان وو او د حمامونو تپونه يې له گرانبيه ډېرو جوړ شوي وو. له بل پلوه مې داسې کورنۍ هم ليدلې چې هر څه يې کاترينا توپان کې له لاسه ورکړل، د دوی اوبنکې بهېدلې، خواشينې وو او دا هڅه يې کوله چې يو يخچال او د پخلي لپاره يو منقل پيدا کړي چې خپل ژوند ته ادامه ورکړي. له داسې کسانو سره مخ شوي يم چې دوه مخي وو او سطحي فکرونه يې درلودل. له بل پلوه له ښوونکو، د پوځيانو له مېرمنو او داسې زياتو نورو کسانو سره آشنا

۵ | بدلون

شوي يم چې ډېره قوي روحیه يې درلوده او زه ورته حیرانه وم. د نړۍ په بېلابېلو برخو کې مې له داسې ماشومانو سره ملاقات شوی چې زه يې خوشحاله کړې يم او زما زړه يې هيله من کړی دی. کوم ماشومان به چې راسره وو، له هغوی سره به مې مرسته کوله چې په یوه بڼ کې گلان او بوتې وکړو، په دې حالت کې به زما له یاده ووتل چې زه څه يم، خپل مقام او منزلت به مې هېر شو او دوی به زما صمیمي ملگري شول.

له ټولنیزو رسنیو سره مې جوړه نه وه، خو زړه نازړه پکې ښکېل شوم. کله مې چې له ټولنیزو رسنیو سره سرو کار شو نو مې لیدل چې ځینو به نړیوالو ته د نړۍ د ځواکمنې مېرمنې په توگه ورپېژندلم. له بل پلوه ځینو نورو بیا د «قهرجنې تور پوستې مېرمنې» په نامه یادولم او ماته يې سپکاوی کوولو. زړه مې غوښتل چې له بدغوښتونکو وپوښتم چې د «قهرجنې تور پوستې مېرمنې» د اصطلاح کومه برخه د دوی لپاره ډېر اهمیت لري: زما ښځمنې، زما توروالی او که زما قهرجن والی؟ د داسې کسانو په څنگ کې درېدلې يم او له هغوی سره مې انځور اخیستی چې په دولتي تلویزیون کې يې زما په مېړه پسې بدې خبرې کړې، مگر له دې سره سره بیا هم دوی غوښتل چې زموږ یو چوکاټ شوی انځور له ځان سره ولري او په خپل کور کې يې کېږدي. د سربېرو ډنډه یعنې انټرنټ کې زما په اړه بېلابېلې پوښتنې رامنځته شوې، لکه زه ښځینه يم یا نارینه. حتا د امریکا د کانگرس یوه استازي زما په کوناتیو باندې هم ریشخند وهلی و. کله به چې ما دا مطالب ولوستل نو احساسات به مې زیانمن شول، زړه به مې بد شو، په غوسه به شوم، مگر هڅه مې کوله چې دې خبرو او چلنونو ته وځاندم چې له سپکاوي او ریشخند څخه ډک وو. تر اوسه د راتلونکي ژوند او امریکا په اړه داسې زیات شیان دي چې زه يې په اړه هېڅ نه پوهېږم. مگر خپل ځان ښه پېژنم. زما پلار فریزر ماته رازده کړي چې زیاته هڅه وکړم، مسکې واوسم او په خپلو ژمنو ودرېږم. زما مور ماریان، ماته راښودلې چې څنگه د ځان په اړه فکر

وکړم او څنگه له خپلو خبرو کار واخلم. مور د شیکاگو په جنوبي برخه کې یو کوچنی اپارتمان درلود. دوی په دې کوچني اپارتمان کې له ما سره مرسته کړې چې په خپل ژوند، د خپلې کورنۍ په ژوند او د خپل هېواد د خلکو په ژوند کې معنوي ارزښتونه ووينم. حتا په داسې وختونو کې چې ژوند بنکلی یا بشپړ نه وي. حتا په داسې شېبو کې چې تر هغې ډېرې واقعي وي چې ته یې غواړې. د هر چا د ژوند کیسه هغه څه ده چې دی یې لري، تل ورسره پاتې کېږي او هماغه څه ده چې دی یې خاوند دی.

ما اته کاله په سپینه ماڼۍ کې ژوند کړی، دا داسې ځای و چې زیاتې زینې یې درلودې او ما نشوای کولی چې ویې شمېرم. له دې سره سره یې څو لفتونه او د بولینگ یو سالون هم درلودل. زه په داسې یوه کټ ویدېدم چې روحیې او کمپلې یې له ایټالیایي کتانه جوړ شوي وو. زموږ خواړه د څو نړیوالو اشرافانو له خوا چمتو کېدل او بیا به د داسې حرفه یي کسانو له خوا په میز اېښودل کېدل چې د پینځو ستورو په رستورانونو کې یې کار کړی و. امنیتي چارواکي د کور شاوخوا گرځېدل چې غلې او بې تفاوته څېرې یې درلودې او وسلې او مخابراتې ورسره وې. دوی زیاته هڅه کوله چې زموږ کورني ژوند ته مزاحمت ونه کړي. مور په تدریج سره د خپل کور له دې عجیبو شیانو او همدارنگه د نورو له دایمي او غلي شتون سره روږدي شوو.

سپینه ماڼۍ داسې یو ځای دی چې زموږ لور یې په سالونونو کې لوبې کولې او په هغه ونو کې به ختلې چې په جنوبي انگر کې وې. دا داسې ځای و چې باراک به د شپې تر ډېره وخته پکې وینن پاتې کېده گزارشونه به یې مطالعه کول او د خپلو ویناوو مسودې به یې لیکلې. داسې ځای چې کله کله به زموږ سپي سانې په ځینو قالینو متیازې کولې. زه به ځینې وخت په تخت بام کې درېدلم او دا به مې لیدل چې سیالانیاڼ راځي او په خپلو مبالونو له سپینې ماڼۍ سره خپل انځورونه اخلي. دوی د وسپنیزو پنجرو له شا څخه راکتل او دا

۷ | بدلون

هڅه يې کوله چې په دې پوه شي چې په دې مانې کې څه تېرېږي. کله به د امنيتي مسايلو په خاطر داسې ورځې راغلې چې ما حق نه لاره کړکۍ پرانيزم څو خونې ته پاکه او تازه هوا راشي. په دې خاطر ما د زندۍ کېدلو احساس کولو. مگر داسې ورځې هم وې چې په انگرې کې به مې د ماگنوليا گلونه، د حکومتې چارواکو تگ راتگ او د پوځي ښه راغلاست برم او پرتم ليدل او زه به په حيرانۍ کې ډوبه وم. کله کله به ورځې، اونۍ او مياشتې هم له سياسته لرې کېدم او کله به د دې هېواد او د دې هېواد د خلکو ښکلا ته داسې حيرانه شوم چې ويلی يې نشم.

بيا نو يوه ورځ هر څه پایته ورسېدل. که څه هم پوهېدم چې دا دي مور پای ته نژدې کېږو او وروستۍ اونۍ هم په احساساتي مخه ښو تېرې شوې، مگر بيا هم په رښتيني توگه نشم کولای چې وروستۍ ورځه راياده کړم. لاس په سپېڅلي کتاب اېښودل کېږي او لوړه تکرارېږي. د يوه ولسمشر توکي له مانۍ څخه ايستل کېږي او د بل ولسمشر توکي دننه راوړل کېږي. د مانۍ خوب خونو کې نوي سرونه په بالښتونو اېښودل کېږي او نوې هيلې او روباوې خپله بڼه مومي. کله چې دا هر څه پای ته رسېږي او د ورستي ځل لپاره له يوې نوموتې مانۍ څخه راوړي، نو ځان په زرهاوو لارو کې سرگردانه وينې او بايد هڅه وکړي چې بيا خپله لار پيدا کړي.

په دې اساس اجازه راکړئ چې په هغو پېښو يې پيل کړم چې له مانۍ څخه له وتلو څه مهال وړاندې پېښې شوې. مور داسې کور ته ولېږدېدو چې له سرو خښتو جوړ شوی و. زموږ د پخواني کور او اوسني کور ترمنځ شاوخوا دوه مايله واټن و. دا کور په يو غلي او گوشه ځای کې و. په بشپړه توگه په کور کې دېره شوي نه وو. د سالون مېزونه او کوچونه مو داسې برابر کړل لکه په سپينه مانۍ کې مو چې برابر کړي وو. دې کور کې مو هغه توکي او يادگارونه درلودل چې مور ته يې تېرې پېښې رايادولې او دا يې رايادول چې رښتيا هم داسې

پېښې پر مور تېرې شوې: د ډېويډ پښاغالي (کمپ) کورني انځورونه، په لاسو جوړې شوې گلدانې چې سور پوستو زده کوونکو ماته د ډالۍ په توگه راکړې وې او هغه کتاب چې نېلسون منډېلا لاسليک کړی و. هغه شپه له ما پرته بل څوک په کور کې نه وو. باراک چېرته په سفر تللی و. زما لور ساشا له خپلو ملگرو سره بهر ته تللې وه. زما بلې لور مالیا په نیویارک کې ژوند او کار کولو او پوهنتون ته تر ورتللو وړاندې دوره یې تېروله. یوازې زه وم او زموږ دوه سېي. کور کې داسې چوپه چوپتیا وه چې په تېرو اتو کلونو کې ما د هغې په شان هېڅکله نه وه لیدلې.

ورې وم. له سپيانو سره یو ځای د خپل خوب له خونې راووتم. له زینو رابښکته شوم. پخلنځي ته ننوتم، یخچال مې راخلاص کړ، دوې ټوټې ډوډۍ مې ترې راواخیستې او د ډوډۍ گرمولو ماشین کې مې کېښودې. د الماری یوه پله مې راخلاصه کړه او یو قاب مې ترې راویست. ښايي چې ډېره عجیبه راته ښکارېده، مگر کله مې چې د پخلنځي له الماری قاب راواخیست، څوک مې په څنگ کې هم نه و چې ټینگار وکړي چې هغه راته راواخله، د ډوډۍ گرمولو ماشین خوا کې یوازې ولاړه وم او دا مې لیدل چې ډوډۍ قهويي کېږي. ما دا احساسول چې خپل پخواني ژوند ته ورنژدې شوې یم. یا ښايي چې دا زما نوی ژوند و چې ماته یې مخ رااړولو.

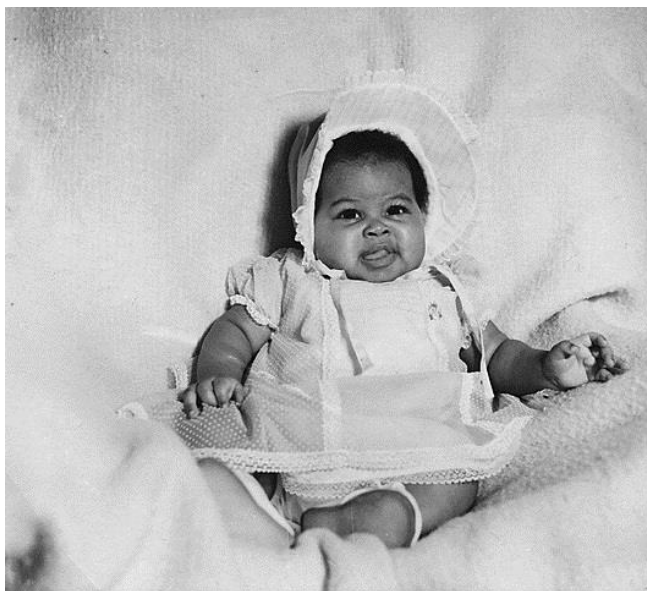
بلاخره دا چې کله ډوډۍ گرمه شوه، لږ خوندوره پوڅه (پنیر) مې د هغې منځ کې وموښله. بیا مې د ډوډۍ او پوڅې سنډیویچ په مایکروبو کې کېښود چې پنیر په بشپړه توگه ویلې شي. بیا مې قاب راواخیست، د کور انگرې ته لاړم او د اصلي وره د زینو په مخ کې کېناستم. لمر ځلېدلو، لوېدلې نه و، کله مې چې په ډبرینو زینو پښې کېښودې نو د هغې گرموالی مې حس کړو. لنډ بلوز مې اغوستی و. د ژمي ساړه پایته رسېدلې وو. د کور د شاتیني انگرې په دېوالونو کې د زنبق گلونو بوټي راڅرېدلې وو، گلان پکې رازرغون وو او ښکلي ځلېدل. د هوا

۹ | بدلون

له ورمه دا احساسېدل چې پسرلی دی. د یوه سپي غيا له لرې اورېدل کېده. زما سپيانو غوړونه بوخ نيولي و او داسې ښکارېدل چې د څو شېبو لپاره گنگس دي. دا غوړونه د دوی لپاره ناڅاپي وو، ځکه زموږ شاوخوا کورونه نه وو او گاونډيان مو نه درلودل، نو ښکاره ده چې د سپيانو غوړونه هم نه اورېدل کېدل. هغوی هم دلته نوی ژوند پیل کړی و. کله چې سپيان د انگرې بلې خوا ته لاړل، ما هم سنډيوېچ راواخيست او په تياره کې مې د هغې په خوړلو پيل وکړ. د يوازي توب خوند مې ځکلو. نور مې د وسلوالو امنيتي چارواکو په اړه فکر نه کولو چې معمولاً به د مور په سل متری کې د ماني په گراج کې کېناستل. يا په دې مې هم فکر نه کولو چې اوس هم نشم کولای چې له ساتونکي پرته سپړکونو ته لاړه شم. حتا اوسنی ولسمشر او يا پخوانی ولسمشر مې هم له خپل ذهنه وايستل. د دې په ځای مې په دې فکر وکړ چې څو دقيقې وروسته کور ته دننه شم، خپل قاب د لوبو مينځلو په ځای کې ومينځم، د خپلې خونې د خوب کې ته لاړه شم او ښايي چې يوه کرکۍ پرانيزم چې د پسرلي هوا تنفس کړم. دا ټول څومره ښه وو. همدارنگه په دې موضوع مې فکر وکړ چې د کور داخلي چوپتيا ماته دا موکه راکړې چې د لومړي ځل لپاره په فکرونو کې ډوبه شم. کله چې لومړۍ مېرمن وم، نو هره اونۍ ډېره ژر تېرېده او زه به بوخته وم. يو چا بايد ماته يادونه کړې وای چې اونۍ اصلاً څنگه پيل شوې وه. مگر اوس مې د وخت تېرېدلو په اړه بل شان احساس درلود. زما لوبې چې سپينې ماني ته نوتلې نو له نانځکو، خادر او د ټايگر په نامه د لوبو له يوه پړانگ سره دننه شوې، خو اوس پېغلې وې او هرې يوې ځانته خپله برنامه او خپل کار درلود. مېرې مې هم يوه برنامه جوړوله چې له سپينې ماني څخه وروسته څنگه ژوند وکړي، آرامه ساه وباسي او د هغو کلونو سترېا له ځان لرې کړي. زه هم په خپل نوي کور کې ناسته يم. ډېر څه شته چې غواړم ويې وایم او ويې ليکم.

لومړۍ برخه

په ماشومتوب کې مې زیاتره وخت د موسیقي غږونه اورېدل چې ډېر بد او زړه بوږنوونکي وو. ځکه زموږ په لاندې پور کې د موسیقي زده کړې کېدلې او ما به د دوی غږونه د کوتی له غولي اورېدل. د روبي ترورۍ د شاگردانو ډنگ ډنگ به و چې په لاندې پور کې به کېناستل او د موسیقي نېونه به یې په ډېره هڅه او زیار زده کول. کورنۍ مې د شیکاگو په جنوبي برخه کې اوسېدله. موږ په داسې کور کې اوسېدلو چې له مرتبو او منظمو خبنتو جوړ شوی و. دا کور د روبي ترورۍ او د هغې د مېړه و چې تري نومېده. دوی د کور په لومړي پور کې اوسېدل او زما مور او پلار د دې کور دویم پور په کرایه نیولی و. روبي زما د مور ترورۍ وه. په ډېر سخاوت او بشنې یې زما د مور ملاتړ کلونه کلونه کړی و، مگر زما لپاره یو ویرونکی موجود و. ډېره جدي وه او تریو تندی یې درلوده چې د سیمه یزې کلیسیا د موسیقي د ډلې سرپرستي یې هم کوله او په عین حال کې یې پیانو هم تدریسوله. د لوړو کوریو بوټونه یې په پښو کول. د مطالعې عینکو یې یو زنځیر درلود چې په غاړه کې به یې اچولی و. تل به یې له شوخی ډکه مسکاه په خوله وه، خو په ټوکمارۍ کې هېڅکله زما مور ته نه رسېده. کله ناکله به مې اورېدل چې خپل زده کوونکي به یې د نه تمرین په خاطر ملامتول او یا هم د دوی په والدینو به یې هم نیوکه کوله چې ولې زده کوونکي په خپل وخت زده کړو ته نه رارسوي.

غرمه مهال به يې په غوسناک حالت چينې وهلې: «شپه پخیر!» چې هر چا به لیدله، نو په خپل زړه کې به يې ویل چې: «بوډی د خدای په خاطر نوره غلې شه!». داسې ښکارېدل چې ډېرو کمو کسانو کولای شول چې د روبي له ستندردونو سره سم ژوند وکړي.

په هر حال، د هغو ماشومانو زړه بوږنوونکي غږونه زموږ د ژوند د سندرو متنونه وو چې له پيانوگانو څخه به يې پورته کول. موږ سهار او ماښام د پيانو ډنگ ډنگ غږونه اورېدل. کله به څو مېرمنې هم له کليسا څخه کور ته راتلې، چې خپل مذهبي سرودونه تمرین کړي او خپله تقوا او پرهېزگاري زموږ د کور په وره او وربايه وښیندي. روبي ترورۍ ځانته خپل ځانگړي قوانين درلودل. ماشومان به چې پيانو زده کولو ته ورته راتلل، نو تر هغې به يې يوه ټوټه تمرین کوله چې ښه به يې زړه کړې نه وه. زه به په خپله خونه کې کېناستم او د هغوی زياتو هڅو ته به مې غوږ نيولو. دوی به نټونه يو په بل پسې زده کول چې د روبي ترورۍ رضایت ترلاسه کړي او وشي کولای چې د «هات کراس بونز» له ټوټو تېر شي او د «براهامز لولابای» سندري ته ورسېږي. مگر دا کار به يوازې له زيات تمرین وروسته ترسره کېده. د هغوی د موسيقۍ انگازې زړه وهونکې نه وې، مگر په هره توگه تکراري وې. د دوی د موسيقۍ غږونه د زينو له لارې پاس پور ته راتلل. په پسرلي کې به بيا د دوی غږونه د کړکيو له لارې زموږ کوټو ته رادننه شول. دا به داسې وخت و چې ما به له باريي نانځکو سره لوبې کولې، يا به مې له پلاستيکي توکو ودانې جوړولې او په فکرونو کې به ډوبه وم چې يو دم به دا غږونه زما غوږونو ته راغلل. يوازې هغه وخت د ماشومانو د پيانو له ډنگ او ډونگه خلاصېدم چې پلار به مې له کاره راغی. ده د ښار د اوبو د تصفيه کولو په فابريکه کې کار کاوه او چې کور ته به راغی، نو تلویزون ته به کېناست او د کابانو (د بېس بال لوبې ټيمونه دي) د ټيمونو لوبې به يې کتلې. ده به د تلویزون غږ يې دومره لوړ کړ چې هر شېبه به موږ فکر کولو چې کېدی شي

بدلون | ۲۳

تلویزون وچوي .

په شیکاگو کې له ۱۹۶۰ کال څخه د کابانو د ټیم هلکانو بده لوبه نه کوله، خو چندانې عالی هم نه وو. زه به مې د پلار په پښو کېناستم او د پلار خبرو ته به مې غوږ نیوه چې د لوبې په اړه یې کولې او ویل یې چې هلکان په لوبه کې څنگه لوبېږي ښه یا بد. هغه به ماته د دې ستاینه کوله چې ولې د بیلې ویلیامز د چپ لاس ضربې داسې غوره او ښې دي چې موږ ته نژدې په کانستنس سرک کې یې ژوند کولو. هغه مهال امریکا د سترو او زیاتو بدلونو پر وړاندې ولاړه وه. کېنډیان مړه شوي وو. په کشر مارټن لوتر کېنگ هم هغه وخت برید وشو چې په ممفیس کې د یوې ودانۍ په بالکون کې ولاړ و او هغه لاریونونه یې آرامول چې په شیکاگو کې پیل شوي وو. دی په برید کې وژل شوی و. په ۱۹۶۸ کال کې د دیموکراتانو ملي غونډې وځپل شوې. زموږ په سیمه کې د ویتنام د جگړې د مخالفت په خاطر لارین شوی و چې پولیسانو د وسلو او اوبسکو بهوونکو گازونو په واسطه پرې برید وکړ. همدا وخت له ښاره سپین پوستې کورنۍ ډلې ډلې ووتلې او هغو مېنو ته لارې چې دولت ورته ټاکلې وې. دې ښارونو د غوره ښوونځیو او ښه چاپېریال اسانتیاوې درلودې. همدارنگه دې ښارونو کې سپین پوستي گاونډیان هم زیات وو.

مگر دې ټولو پښو ماته کومه معنا نه درلوده. هغه مهال زه یوازې یوه کم عمره نجلۍ وم چې له خپلو باريي نانځکو او پلاستيکي توکو سره به مې لوبې کولې او کلاوې او بېلابېل شيان به مې ترې جوړول. هغه نجلۍ چې له مور او پلار پرته یې یو مشر ورور هم درلود او په شپه کې به یې په هغه بالښت سر اېښود چې د دې له بالښت څخه یې یو متر واټن درلود.

زما نړۍ زما کورنۍ وه. ما یوازې دوی ته پاملرنه کوله. مور مې ډېر ژر راته لیک لوست راوښود. زه به یې ځان سره یوځای پلې کتابتون ته بېولم. دا به کېناستله، زه به یې څنگ ته ورسره کېنولم او راته ویل به یې چې کتاب راته په

لوړ غږ ولوله. پلار به مې د ښار د کارگرانو آبي يونوفورم اغوسته او هره ورځ به خپل کار ته تلو، مگر هر شپه يې له جاز موسيقي او هنر سره خپله مينه مور ته راښودله. په ځوانۍ کې يې د شيکاگو په پوهنتون کې زده کړې کړې وې. د ښوونځي په دوره کې يې نقاشي او مجسمه جوړونه هم زده کړي وو. څو څو واړه يې د سوکوهني او لمبا په سياليو کې هم گډون کړی و. اوس په زړبډۍ کې به چې له تلويزيونه کوم ورزشونه خپرېدل له ټولو سره يې علاقه درلوده. ده ته گلف او هاكي او داسې نورو لوبو هېڅ توپير نه درلود. د غوره ورزشکارانو په بريا به ډېر زيات خوشحالېده. کله چې زما ورور کرېگ باسکټبال ته مخه کړه، نو پلار مې په پخلنځي کې د يوې المارۍ په سر يوه سکه کېښوده او هغه ته يې ويل چې ټوپ کړه او سکه راوغورځوه.

هر هغه څه چې په مور پورې اړه درلوده، زموږ کوچني چاپيريال کې خلاصه کېدل؛ لکه زما نيا او نيکه، زما خپلوان، د سيمې کليسا، زموږ د سيمې د تېلو پمپ چې کله به زه مور هلته لېرلم او له ما به يې غوښتل چې سگرېټ ورته واخلم او زموږ د سيمې په دوکانونو کې له الکولي څښاک پرته، ډوډۍ، خواړه او شيدې هم پلورل کېدل. د پسرلي په گرمو ورځو کې به ما او کرېگ د هغو کسانو غږونو او جنجالونو ته غوږ نيوه چې زموږ کور ته په نژدې پارک کې به يې لوبې کولې. په دې حالت کې به مور ویده شو. دا هغه پارک و چې موږ دواړه به هر سهار هلته تلو او په محکه به مو له نورو ماشومانو سره لوبې کولې.

زما او کرېگ ترمنځ سني توپير له دوو کلونو هم کم دی. هغه ته زما د پلار مهربانه سترگې او خوشبيني او زما د مور ناآرامي په ميراث پاتې شوي. زه او زما ورور يو بل ته ډېر نژدې وو. ښايي دا په دې خاطر چې هغه له همنې پيل څخه زما پر وړاندې د وفادارۍ او ملاتړ حس درلود. يو پخوانی تور او سپين انځور لرو چې څلور واړه په يوه کوچ کې ناست يو. زه مې د مور په غېږه کې يم او کرېگ مې د پلار په غېږه کې دی چې ډېر جدي ښکاري. مور مې موسکه ده.

بدلون | ۲۵

له اغوستلو جامو مو خرگنده ده چې غواړو کليسا ته لاړ شو او يا هم د واده مراسمو ته. په انځور کې د اتو مياشتو يم. ډډ مخ لرم او داسې نه ښکاري چې له خپل پمپر سره دې ستونزه ولرم. سپينې، صافې او مرتبې جامې مې اغوستې او داسې ښکاري چې هر شېبه کېدې شي چې د مور له لاسونو راخوشي او پر ځمکه راولوېږم. له دې سره سره د کامرې سترگې ته داسې ځير يم لکه غواړم چې خوله پرې ولگوم. کړېک زما ځنگه ته ناست دی، په غاړه کې يې بو ده او ډېر ښاغلی او مؤثر ښکاري. که څه هم په دې انځور کې يوازې دوه کلن دی، خو د ټولو غيرتي وروڼو په شان ښکاري، ځکه لاس يې ماته راوړد کړی او د ساتنې په خاطر يې زه له لاسه نيولې يم.

دا انځور په هغه مهال پورې اړه لري چې مور گاردنز استوگنيزو ودانيو کې ژوند کولو او زموږ کور زما د پلارني نيکه او پلارنۍ نيا کور ته مخامخ و. زموږ د استوگنې ځای ارزان بيه و چې په ۱۹۵۰ کال کې د شيکاگو په ساحل کې جوړ شوی و او د مډرنو اپارتمانونو په نامه پېژندل کېده. دې ځای جمعي مالکيت درلود چې له دويمې نړيوالې جگړې وروسته د کورونو د نشتون په خاطر تور پوستو کارگرانو ته ورکړل شوي وو. مگر وروسته په دې سيمه کې د جنایتکارانو د فشار له امله بېوزلي او تاوتریخوالی زیات شول او دا سيمه په يوه خطرناکه سيمه بدله شوه. زما مور او پلار تنکي زلميان وو چې له يو بل سره اشنا شوي وو او په څو ويشت کلنۍ کې يې واده کړی و. زه نوې په گرزېدو راغلې وم چې دوی د روپي ترورۍ وړانديز منلی و او د دې او د دې د مېړه تري کور ته لېږدېدلي وو چې يوه ښه سيمه شمېرل کېده.

مور دواړو کورنيو يو ځای په يوه داسې کور کې ژوند کولو چې دومره ستر نه و. دې کور په يوکلید سړک کې موقعيت درلود. کور داسې جوړ شوی و چې دويم پور يې يوازې د يوه يا دوو کسانو د اوسېدو لپاره بسيا و. مگر هر ځنگه چې کېدل مور څلور واړو پکې ژوند کولو. پلار او مور مې د خوب گوته

کې ویده کېدل او زه او کرېگ سالون کې. کله چې یو څه غټان شو، نو پلار او مور مې یو ترکان راوست چې پرنل شېلدز نومېده. دی که څه هم دومره ماهر نه و، خو په ډېر شوق سره یې خپل کار کولو. ده ارزان بیه درې او لرگي راوړل او سالون کې یې یو لرگین دېوال نصب کړ چې له امله یې دا خونه د ماشومانو لپاره په دوو خونو ووېشل شوه. بیا یې د هرې کوتې لپاره بېلې دروازې جوړې کړې او یوه برخه یې هم د لوبو لپاره جوړه کړه چې موږ به پکې لوبې کولې او کتابونه به مو پکې لوستل. که څه هم په دې خونه کې د خوب یو کوچنی کټ او د لیکلو یو کوچنی مېز و خو ما ورسره ډېره مینه درلوده. خپلې ټولې نانځکې به مې د خوب کټ ته راوړلې او داسې به مې له ځان سره نژدې برابرولې چې گواکي غواړم مذهبي مراسم پرې اجرا کړم. د دې لرگینې خونې هنې خوانه کرېگ خپل کټ له دېوال سره چسپولی و او موږ به له شپې کولای شول چې له یو بل سره خبرې وکړو. څنگه چې د دېوال سر کې خلاصه فضا وه، نو موږ به کله کله چرابې کلوله کړې او یو بل ته به مو ورغورځولې.

روبي تروری خپل کور د یوې مقبرې په شان سینگار کړی و. سالون کې یې چې کوم کوچونه او مېزونه وو تر ټولو یې پلاستیکونه تاوو کړي وو. زه به چې کله ورغلم او په هنې به کېناستم، نو لوڅې پښې به مې یخ وهلې. د کمود پر سر یې چيني مجسمې راځوړند کړې وې چې هېڅکله چا د دې اجازه نه درلوده چې لاس پرې ووهي. روبي تروری ځینې ډبرين سپي هم په کور کې اېښي وو، چې ما به کله کله پرې لاس واهه، خو له ډاره به مې ډېر ژر لاس ترې را ایسته کړ. کله به چې روبي تروری زده کوونکي نه درلودل، نو لومړي پوږ کې به چوپه چوپتیا وه. هنې به هېڅکله تلوېزون نه روښانه کولو او راديو ته یې هم غوږ نه نیوه. ما شک درلود چې آیا له مېړه سره یې هم خبرې کوي او که نه. مېړه یې ویلیام ویکتور تري نومېده. مگر زه نه پوهېدم چې موږ په څه دلیل هنې ته په کورني نوم غږ کولو. تري د یوې سېرې په شان و. ډېر باوقاره سړی و

بدلون | ۲۷

چې د اونۍ ټولو ورځو کې به یې رسمي دریشي اغوسته او داسې ښکارېده چې گڼې یوه کلمه هم هېڅکله له خپلې خولې نه راباسي.

په همدې خاطر زموږ د کور په لومړي او دویم پوړونو کې دوې بېلابېلې نړۍ وې چې د دوو متفاوتو حکومتونو له خوا اداره کېدلې. پورتنۍ پوړ له شور او زوږه ډک و. ما او کرېگ له شرم پرته پکې لوبې کولې او چینې او نارې مو وهلې. د خپل کور په لرگین غولي به مو د ځلا ځانگړي تېل موبیل چې له جرابو سره پرې ښه وښوویږو. کله ناکله به مو له دېوال سره هم ټکر کولو.

یوه کرسمېس اختر کې پلار مور ته د سوکوهنې دستکشې اخیستې وې، مور په پخلنځي ته تلو او سوکوهنه به مو کوله. له یو بل سره به مو له وړاندې دا جوړوله چې څنگه یو بل په سوکونو وووو. شپه مهال به څلور واړو قطعې کولې، یو بل ته به مو کیسې کولې او د جکسون فایو د سندرو البومونه به مو ټیپ ته وراچول، د هغې غږ به مو لوړاوه او ورته غوږ به وو. کله به چې روبې ترورۍ زموږ له شور او زوږه په تنگ شوه، نو هغه برقي بټنه به یې وهله چې د کور په گډه زینه کې وه. د گروپ دې سوچ به د پورتنۍ پوړ دهلېز لگولو او گلولو. هغې په دې توگه هڅه کوله چې زموږ شور او زوږ بند کړي.

روبي ترورۍ او د دې مېړه ترې زموږ څخه لویان وو او په داسې دوران کې پیدا او ستر شوي وو چې زموږ له دوران سره یې کاملاً توپیر درلود. نو دا طبیعي ده چې د دوی علاقې او سلیقې به هم زموږ سره توپیر درلود. هغوی داسې پېښې له سره تېرې کړې وې چې زما مور او پلار پرې خبر هم نه ول. هر کله به چې زه او کرېگ د روبې ترورۍ او ترې له بداخلاقو په تنگېدو، نو مور به مې مور ته ویل چې مور له هغو شرایطو هېڅ خبر هم نه یو په کومو کې چې دوی ژوند کړی. په دې خاطر مور باید دوی ته درناوی ولرو. زه بیا وروسته پوه شوم چې روبې ترورۍ په ۱۹۴۳ کال کې د موسیقۍ له یوې ډلې سره تللې وه چې په نورټوېسترون پوهنتون کې موسیقي اجرا کړي، خو هلته دې ته اجازه نه

وه ورکړل شوې چې د نجونو په ليله کې ويده شي. هغې ته ويل شوي و چې ته بايد هغه ځای کې کور ونيسې چې هلته تور پوستي اوسېږي. په همدې خاطر هغې له دې پوهنتون څخه د نژادي تبعيض په خاطر شکايت وکړ. همدارنگه د تري په اړه په دې پوه شوم چې هغه په هغه اورپتلی کې کار کولو چې مسافرين يې له شیکاگو څخه بېول. ده ښه معاش هم نه درلود. مگر په هر حال مناسبه دنده يې درلوده. يعنې هغه کار چې تل به تور پوستو نارينه وو ترسره کاوه. هغوی به د مسافرانو توکي وړل او راوړل او له دې سره سره يې د هغوی نورې اړتياوې هم پوره کولې. لکه دوی ته يې خواږه راوړل، د دوی بوټونه يې رنگول او داسې نور کارونه يې هم کول. خو په هر حالت کې بايد دوی پاکې جامې اغوستلې وای. که څه هم کلونه کېدل چې تري خپله دنده پرېښې وه خو بيا هم ده خپل پخواني عادتونه ساتلي وو. تل به يې پاکې جامې اغوستې. لږ نوکر ډوله حالت يې درلود او په خپل حق او حقوقو خبر نه و. يعنې د خپلې بقا په خاطر له ځينو شيانو تېرېده. هغه به مې ليدلو چې چرمي بوټونو به يې په پښو و، بندداره پتلون به يې اغوستې و پیکداره خولې به يې په سر وه، لاسونه به يې بدې وهلي نه وو او د کور مخ کې به يې تازه چمن لندولو. هره ورځ يې يو سگرېټ څکولو او هره مياشت يې يو بوتل شراب څښل. زما د مور او پلار په شان نه و چې په څښلو کې به يې زياتی کولو او خپله مخه به يې نشوی نيولای. ما تل دا هيله لرله چې د ده په تېرو کيسو پوه شم. ما په دې کې شک نه درلود چې تري به د امريکا زياتره ښارونو ته نه وي تللي او د ويلو لپاره به کيسې نه لري. مثلاً هغې ويلي شواي چې په اورپتلی کې شتمنو څنگه چلن کاوه او داسې نور...

مگر هغه په هر دليل چې وو مور ته خپلې خاطرې هېڅکله نه ويلې.

د څلورو کلونو شاوخوا کې وم. ومې پتېبله چې پيانو زده کړم. کرېگ لومړي ټولگي ته تللی و او په اونۍ کې به يو ځل لومړي پور ته تلله، د پيانو شاته به کېناسته او له روبي ترورۍ څخه به يې پيانو زده کوله او تل به سم او

بدلون | ۲۹

سالم خپل کور ته راتله. هغه مهال داسې ښکارېدل چې زه هم دې ته چمتو یم چې پیانو زده کړم. په خپله نړۍ کې به مې دا فکر کولو چې د روڼي ترورۍ د شاگردانو تمرین ته مې غوږ نیولی او نوره مې پیانو زده کړې ده. یعنې موسیقي مې مغزو ته لاره موندلې ده. مگر زما خوښه دا وه چې لاندیني پور ته لاړه شم او سختگیری او د تریو تندي درلودونکې یعنې روڼي ترورۍ ته وروښیم چې بااستعداده نجلۍ یم.

د کور شاته یوه مربع کوټه وه. د روڼي ترورۍ پیانو هم په همدې کوټه کې کړکی ته نژدې اېښودل شوې وه. د کوټې کړکۍ غلې انگر ته خلاصېده. د خونې په یوه گوښه کې یوه گلدانۍ وه او په بله گوښه کې یې یو کوچنی مېز و چې زده کوونکو به د زده کړې کتابچې پرې اېښودلې او د موسیقي نټونه به یې پکې لیکل. روڼي ترورۍ به د موسیقي د زده کړې په وخت کې په خپله لوړه څوکۍ کې استواره کېناسته، په خپلې گوتو به یې نټونه راښودل، سر به یې ښورولو او دې ته به په تمه وه چې یو زده کوونکی کوم نټ غلط کړي. آیا زه له روڼي څخه وپرېدلیم؟ نه هېڅکله نه. مگر په هر حال هغې وپرونکې څېره درلوده او په ډېر ځواک یې درس ورکاوه چې ما د دې په شان داسې څوک نه دي لیدلي. له زده کوونکو یې غوښتل چې درسونه ښه تمرین کړي. ما داسې انگرېل چې دا زما سیاله او رقیبه ده او هیله مې درلوده چې زه ترې مخکې شم. کله به چې د دې پر وړاندې وم نو تل به مې دا احساس کولو چې دې ته ځان ثابت کړم.

د پیانو په لومړي درس کې زما پښې د پیانو له چوکۍ څخه ځمکې ته نه رسېدې او همداسې ځوړند وې. روڼي ماته د زده کړې پانې راکړې. زه ډېره هیجاني شوم. بیا یې ما ته رازده کړل چې خپلې گوتې څنگه په بټنو کېږدم او هغه وغږوم. یعنې په همغې پیل کې، له درس وړاندې هغې ماته په آمرانه ډول وویل: «ډېر ښه، پام وکړه چې سي بټن پیدا کړې. زه درته گورم».

کله چې څوک ماشوم وي نو داسې ورته ښکاري چې پیانو زرگونه بټنې

لري، خو داسې نه ده. ما هم همدا فکر درلود. پيانو تورې او سپينې بټنې لري. لنډه دا چې د پيانو زده کړه مې پيل کړه. لږ وخت تېر شوی نه و چې سي بټنه مې په واقعي توگه پيدا کړه چې د زير او بم بټنو په منځ کې ده. که يو څوک خپله بټه گوته په سي بټنه کېږدي، نو نورې گوتې به يې په خپله نورو نورو بټنو ته ورورسېږي. د روڼي ترورۍ په پيانو ډېر وخت تېر شوی و. بڼه يې بدله شوې وه او بټنو يې خپل رنگ بايللی و. دا بټنې داسې ښکارېدې له بې نظمه غاښونه. له نېکه مرغه د سي بټنې يوه څنډه لوېدلې وه. په همدې خاطر ډېر ژر مې پيدا کولای شوه.

په دې توگه ډېر ژر راته څرگنده شوه چې له پيانو سره ډېره مينه لرم. هر کله به چې د هغې شاته کېناستم، نو ښه حس به مې درلود. البته زموږ په کورنۍ په ځانگړې توگه زما د مور په خپلوانو کې زيات کسان موسيقي پوهان وو او يا يې له هغې سره مينه درلوده. حتا زما يوه تره د موسيقي په يوه مسلکي ډله کې د موسيقي ځينې الې غږولې. زما ځينو ترورۍ گانو د کليسا د موسيقي ډله کې سندرې ويلې. لنډه دا چې که څه هم روڼي ترورۍ د کليسا د موسيقي د ډلې سرپرستي کوله، له دې سره سره يې موسيقي هم تدريسوله. د اپرېوت په نامه يې يو ښوونځی هم درلود چې ماشومانو ته د يوه موزيکال تياتر په شان و. دا ښوونځی د کليسا په ځمکتل کې و او زه او کرېگ به هره اونۍ د شنبې سهار کې ورتللو. مگر د کورنۍ د موسيقي ستر استاد زما نيکه او د روڼي ترورۍ ورور شېلبز و چې ترگاني يې کوله. دا سړی بېخياله، ستر خېټی او خنده روڼه و. لږه ريره يې درلوده چې خاکستري وه. زما په ماشومتوب کې هغې د ښار په لوېديزه برخه کې ژوند کولو. په همدې خاطر ما او کرېگ ساوت سايد بللو. مگر کوم کال مې چې د پيانو زده کړې پيل کړې، نو دی هم زموږ سيمې ته راکډه شو او موږ د تېر په شان د ساوت سايد په نامه يادولو.

ساوت سايد کلونه وړاندې هغه وخت زما له نيا څخه بېل شوی و چې مور

بدلون | ۳۱

مې ځوانه وه. هغه زما د مور له مشرې خور کارولين ترورۍ او زما د مور له کوچني ورور سټيو ماما سره يو ځای په تنگ خو هوسا کور کې اوسېده چې زموږ له کوره يې يوازې دوه کوچې واټن درلود. ساوت سايد په خپل کور کې د موسيقۍ لپاره هر ځای د برېښنا مزي غځولي وو، په ټولو خونو او حتا په حمام او تشاب کې يې هم لاسپيکرونه لگولي وو. سالون کې يې يوه الماری جوړه کړې وه چې څو پلې يې درلودې او هلته يې خپله استريو دستگاه ځای پر ځای کړې وه. همدارنگه ځينې هغه شيان يې هم پکې اېښي وو چې د سيمې له کورني ليلام څخه يې اخيستي و. لکه گرامافون، د ثبتولو يوه پخوانۍ دستگاه او يو شمېر د موسيقۍ ډېسکونه او پاڼې چې د څو کلونو په اوږدو کې يې ټول کړي وو.

په دنيا کې داسې زيات شيان وو چې ساوت سايد پرې بې باوره و. هغه يو پخوانی او سنتي سړی و او داسې يې انگېرل چې ټول په ده پسې توطيې کوي. د غاښونو په ډاکټرانو يې هېڅ باور نه درلود. په همدې خاطر د ده غاښونه وراسته شوي او لوېدلي وو. په پوليسو يې باوره و ځکه د جورجيا يو تور پوستی غلام و. څه وخت يې په آلاباما کې تېر کړی و. بيا په ۱۹۳۰ کال کې شيکاگو ته راغلی و او د نژادي بېلتون ټول قوانين يې تجربه کړي وو. په همدې خاطر يې په هېڅ يو سپين پوستي هم باور نه درلود. کله چې د ماشومانو پلار شو، نو د هغوی ډېره جدي ساتنه يې کوله او هغوی ته يې د تور پوستو ماشومانو په اړه واقعي او خيالي کيسې کولې چې دوی تېروتنه وکړه او داسې ځای ته دننه شول چې هلته د تور پوستو ورتگ بند و. هغوی ته يې په ټينگار ويل چې په پوليسو هېڅکله باور مه کوئ.

داسې ښکارېدل چې موسيقي ده ته ارمتيا وربښله او د ده اندېښنې يې تسکينولې. کله به چې ساوت سايد د خپلې ترکانۍ پيسې ترلاسه کړې، نو لاړ به او د ځان لپاره به يې د موسيقۍ يو نوی البوم اخيسته. په پرلپسې توگه يې

کورنی مېلمستياوې کولې. په دې مېلمستياوو کې به يې د موسيقۍ استريو دستگه چالانوله او د هغې غږ به يې دومره لوړاوه چې مېلماننه به مجبور شول چې له يو بل سره په ډېر لوړ غږ خبرې وکړي. مور به د خپل ژوند ډېر مهم مراسم د ساوت سايد په کور کې لمانځل. لکه د کرسمس مراسم چې هر کال به مو د ده په کور کې لمانځل او له ده نه به مو د مشهورې امريکايي سندرغاړې اېلا فيتزر جرالډ د موسيقۍ البومونه د ډالۍ په توگه ترلاسه کول. د زيږېدو د کليزو په مېلمستياوو کې به مو د مشهور ساکسيفون غږوونکي کولترين د سلامتيا په خاطر شمعونه بلول. مور مې ويل چې ساوت سايد د جاز موسيقي د خپلو اوو واړو اولادونو په وجود کې اغړلې وه. ځکه کله به چې راپاڅېد، نو د کورنۍ غړي به يې د موسيقۍ په لوړ غږ سره راويين کړل.

له موسيقۍ سره د ده زياته مينه د ساري ناروغۍ په شان وه چې ټول پرې اخته کېدل. کله چې زموږ سيمې ته راغی، زه هره ورځ مازيگر مهال د دوی کره ورتللم. د موسيقۍ هر ډېسک به مې چې غوښته، له البومه مې را اخسته په دستگه کې مې اچولو او ورته غوږ مې نيوه. که څه هم هغه مهال ماشومه وم او د ده د موسيقۍ البومونه به مې رااخيستل خو دی به هېڅ کله نه غوسه کېده. د موسيقۍ لومړنی البوم ده راته واخيست چې د «غږېدونکي کتاب» په نامه او د سټېوي ونډر اثر و. د دې البوم موسيقي زما د خوښې موسيقي وه. کله به چې ورې کېدم، ماته به يې مېلک شيک راکول، يا به يې د چرگ غوښه راته سره کوله او د خوړلو په وخت کې به مې موسيقۍ ته هم غوږ نيوه. لنډه دا چې ماته د ده کور د جنت په شان و او په هغه عمر کې ما داسې فکر کولو چې جنت داسې ځای دی چې له جاز څخه ډک دی.

خپل کور کې به مې د موسيقۍ د زده کړې د پرمختگ په خاطر تل تمرين کولو. دا مې سم انگېرلي وو چې د موسيقي نټونو زما په ځان کې په غيرمستقيمه توگه خپل ځای موندلی دی. ځنگه چې مور پيانو نه درلوده، نو

بدلون | ۳۳

مجبوره وم، چې د تمرین لپاره لاندې پور ته لاړه شم او د روبي تروری پيانو وغږوم. په همدې منظور هره ورځ په تمه وم چې د روبي تروری زده کوونکي لاړ شي او بیا به زه له خپلې مور سره لاندې پور ته تلم. زړه مې غوښتل چې د پيانو وهلو په وخت کې زما مور په همغه لوړه څوکی کې کېني او زما موسیقي غږولو ته غوږ شي. د هغه کتاب له مخې به مې تمرین کولو چې روبي تروری راکړی و. کله به مې چې یوه پارچه زده کړه، نو بیا به بلې پارچې ته تلم. له شک پرته ویلی شم، چې زما کار هم له نورو زده کوونکو څخه ښه نه و، مگر په دې بیا ډاډه يم چې له هغوی څخه مې زیاته هڅه کوله. د موسیقي زده کړه زما لپاره یو جادويي کار و. هر ځل به مې چې نوي څه زده کړل، د خوشحالی احساس کې به ډوبېدم. د زده کړې په وخت کې به مې دې ته هم پام کېده چې د روبي تروری په چلن کې بدلون راځي. هر کله به مې چې یوه پارچه موسیقي له تېروتنې پرته غږوله او یا به مې په چپه لاس بڼې خوځولې او په ښی لاس به مې اکورد نیولی و، نو دې به خپل احساس داسې پټولو چې گواکي هیجاني شوې ده. مگر زما به د سترگو په کونجونو کې دې ته پام کېده چې راضي ده، ځکه نور یې پر خپلو شونډو فشار نه راوسته. زما او د روبي تروری تر منځ به داسې شېبې، د دوستۍ او صمیمیت طلايي شېبې وې. که ما د هغې ښوونیز قوانین ښه رعایت کړي وای، نو ښايي چې دا دوستي به لا نوره هم پسې غځېدلې وه. مگر د هغې ښوونیزې پانې زښته زیاتې وې او د لمړنیو پارچو په زده کړو کې هم چندان چټکه نه وم، نو داسې ورځې به هم راتلې چې نور به مې حوصله ختمېده، پانې به مې اړولې راولې، وروستيو پاڼو ته به رسېدم او خپل وخت به مې د مشکلو او پېچلو پارچو په تمرین تېراوه. لنډه دا چې یوه ورځ مې روبي تروری ته یوه سخته پارچه په ډېر غرور وغږوله چې له امله یې زیاته په غوسه شوه او په ستخ حالت کې یې راته وویل: «شپه په خیر.» او بیا یې ماته هم د نورو زده کوونکو په شان جزا راکړه او ملامته یې کړم. زما د دې کار انګېزه دا وه

چې هغې ته خپله توانايي وروښيي. مگر هغې داسې ونډېرل چې ما يو ستر جنایت ترسره کړی دی.

خو ما چې کوم کار کړی و، پرې پښېمانه نه وم. په اصل کې مې له همغږي ماشومتوب څخه دا غوښتل چې هر څوک زما پوښتنو ته په منطقي توګه ځواب راکړي. د وکیلانو په شان وم او د نورو دیکتاتورې مې نه منله. زما د زور ویلو او ځواک یوه ښه دا وه چې په ورور به مې امر کولو او ورته ویل مې چې زموږ د لوبو له ګډې خونې لار شه. هغې به هم زما خبره منله. لنډه دا چې هر کله به مې ذهن ته کوم نوی فکر راته، نو دا مې نه غوښتل چې له دلیل پرته څوک له ما سره مخالفت وکړي. همدا کار هم د دې باعث شو چې زما او ترورۍ تر منځ خبرې اترې راشي. له هغې مې پوښتنه وکړه:

- په دې خاطر غوږیه شوې یې چې یوه نوې پارچه مې زده کړې؟

- هو، ځکه ته تر اوسه دې ته چمتو نه یې چې داسې سختې سندري

وغږوي.

- مگر تا ولیدل چې ما ډېره ښه وغږوله.

- نه، داسې نشې کولای چې خپلې لارې ته ادامه ورکړې.

- نو ولې؟

ځنګه چې ما د روږي ترورۍ ټاکل شوي قواعد او قوانین په سمه توګه نه منل، نو له دې امله د پيانو د زده کړې ټولګی د جګړې میدان ته ورو ورو ورته کېده. داسې ښکارېدل چې دواړې له خپل ضده نه تېرېدو او دواړو حق هم درلود چې داسې وکړو. ما به پيانو داسې غږووله، ځنګه مې چې زړه غوښته او هغې به هم ورته غوږ نیوه او په ما به یې نیوکې کولې. هغه په دې باور وه چې زه داسې کوم پرمختګ نشم کولی او زه هم په خپلې عقیدې ولاړه وم او ویل مې چې زه پرمختګ کوم. البته خپل پرمختګ مې د هغې د ښوونې په خاطر نه ګاڼه. زموږ ټولګی همدا سې پر مخ تلله.

۳۵ | بدلون

زما د پلار، مور او ورور باور دا و چې زما او روبي تروری کارونه د خندا وړ دي. کله به مو چې ما بنام ډوډۍ خوړله او ما به دوی ته ویل چې زما او روبي تروری ترمنځ داسې خبرې اترې تېرې شوې، نو دوی به ډېر خندل. کړېک له روبي سره هېڅ ستونزه نه درلوده او د هغې لپاره یو ښه زده کوونکی و، ځکه خوشحاله و، قوانین یې منل او له ښوونیزو پاڼو یې پیروي کوله. زما مور او پلار نه د روبي پلوي کوله او نه هم زما. په کلي توګه هغوی داسې کورنۍ وه چې د خپلو اولادونو په کارونو کې یې لاسوهنه نه کوله او پر دې باور وو چې زه او زما ورور باید خپله له خپلو مسایلو او ستونزو سره مخامخ شو. البته زموږ د کارونو پوښتنه به یې کوله، زموږ خبرې به یې اورېدې او له مور سره به یې همغږي څرګندوله. نور پلرونه او میندې داسې ول چې که اولادونو به یې له ښوونکو پیروي نه کوله، نو ملامتول به یې، مګر زما مور او پلار زما سره کوم کار نه درلود. مور مې له شپاړس کلنۍ راهیسې له روبي تروری سره ژوند کړی و او د دې له وسواسي قواعدو سره یې پوره آشنایي درلوده. داسې ښکارېدل چې مور مې زما او روبي تروری ناندري ويني او دا ويني چې زه د هغې پر وړاندې درېدلې يم او قوانین یې نه منم، نو په زرړه کې راضي وه او خوشحاله ده. کله چې اوس د هغو ورځو په اړه فکر کوم، وینم چې مور او پلار مې زما سرکښه او خپلواکه روحیه درکوله. په دې خاطر یې منندویه يم. داسې ښکارېدل چې زما په وجود کې یوه ریا وه، د دوی خوښېده او غوښتل یې چې تل دا لمبه روښانه وساتي.

روبي به هر کال داسې مراسم جوړول چې د موسیقي یوه اله به پکې غږول کېده. دا مراسم یې په دې خاطر نیول چې زده کوونکي یې موسیقي وغږوي، خپله وړتیا وښيي او خلک یې واوري. نه پوهېږم چې دا کار یې څنګه ترتیبولو خو فکر کوم چې د شیکاګو په مرکز کې یې د شیکاګو پوهنتون یو سالون په کرایه نیولو. دا سالون په یوه ستره او ډبرینه ودانۍ کې جوړ شوی و او په میشیکان سرک کې یې موقعیت درلود. همدارنګه د شیکاګو د سمفوني ارکستر

د کنسرتونو ورکولو ځای ته هم نژدې و. کله به مې چې دا فکر کولو چې زه هم ورځم، نو فکر به مې گډوډېدلو. زموږ اپارتمان د ښار په جنوبي برخه کې و او د شیکاگو له مرکز او د هغې له خرابو ودانیو او له بیرباره ډکو سپکونو سره یې ډېر توپیر درلود. موږ به هر کال یوازې یو ځل د ښار مرکز ته تلو او هلته به مو د هنر او تياتر موزیم لیدلو. هغه هم څلور واړه چې د پلار په بیوک موټر کې به سپاره شوو او د موټر له شیشو څخه به مو بهر ته داسې په تعجب او حیرانیتا کتل لکه فضايي انسانان چې په فضا کې سفر کوي.

پلار به مې د موټر چلولو په خاطر له هرې پلمې گټه اخیسته. ځکه له خپل موټر سره یې مینه درلوده او د ده موټر الکترا ۲۲۵ بیوک موډل او تقریبي رنگه و چې دوې دروازې یې درلودې. تل به د خپل موټر شاوخوا تاوېده راتاوېده او داسې به یې پاک ساتلو چې ځل بل به یې کاوه. مور مې هم ده ته ورته وه. ځکه دې به هم موږ ته پاکې جامې رااغوستې او ډاکټر ته به یې د چکاب لپاره بېولو چې له روغتیا مو ډاډه شي او پلار به مې هم موټر ورکشاب ته بېولو او د هغې موبایل او ټیروونه او داسې نور څه به یې جوړول. البته زموږ هم له موټر سره ډېره جوړه وه. ځکه په ظاهري توگه پاک او ځلېدونکی و او ډېر ښکلي څراغونه یې درلودل. منځ یې هم پراخه و. کله به چې موږ پکې کېناستو، نو داسې فکر مو کولو چې په کور کې یو. ما په موټر کې کولای شول چې په دوو پښو ودرېږم او خپل لاس د هغې پر چت ووهم چې له ټوکر څخه جوړ او نرم و. هغه مهال د ساتنې کمربندونه لا اجباري نه وو. زه او کرېگ به اکثره مهال پر څوکیو ښکته او پورته غورځېدو او که به مو له مور او پلار سره خبرې کول غوښتل، نو مخکې به تلو او د دوی څوکی ساتنې برخه به مو کلکه رانیوه. ما به خپل مخ مخکې کاوه او په څنگ به مې د پلار له مخ سره چسپاوه. دا کار مې ځکه کاوه چې له هغه سره خبرې وکړم او هغه منظرې وویم چې هغه یې ویني. همدارنگه دې موټر زموږ د کورنۍ په منځ کې د مینې او محبت فضا

بدلون | ۳۷۱

رامنځته کړې وه. مور ته به يې د دې وخت راکولو چې په سفر کې له يو بل سره خبرې وکړو. هره شپه به له ماښامي وروسته ما او کربگ پلار ته زاری کولې چې مور په موټر کې بهر ته بوزه. د پسرلي په شپو کې به هغې سينما ته تلو چې زمور د سيمې په جنوب لوبډيزه برخه کې وه. دا سيمنا داسې وه چې له موټر سره يو ځای هم دننه ورتللو او په بيوک کې هوسا کېناستلو او د شاديانو د سياري فلم مو کتلو. مور به مې چرکوپړي او کچالو سره کول او د سانديوچ په شان يې جوړول، بيا يې ما او کربگ ته راکول چې ويې خورو. د خوړلو په مهال کې به مو دې ته پام و چې خپل غوړ لاسونه د دستمال په ځای د شا په سیت پاک نه کړو.

کلونه تېر شول چې په دې پوه شوم چې پلار مې ولې له موټر چلولو څخه داسې خوند اخلي. په هماغه ماشومتوب کې مې دا احساس کړل چې هغه کله د موټر شترېنگ ته کېږي، نو د آزادۍ احساس کوي. کله به چې د موټر تيرونه په حرکت شول نو دی به ډېر خوشحاله و. دی د خپل عمر په دېرشمه لسيزه کې و ډاکټر ورته وويل چې ستا د يوې پښې د کمزورۍ احساس د يوه ډول فلج لومړنۍ نښه ده او داسې ښکاري چې د مغزو عصبي سلولونه دې په اختلال اخته دي او کېدی شي، داسې ورځ راورسي چې نور به دې ونه توانېږي چې په پښو وگرزي. نه پوهېږم چې کوم کال و خو هر کال چې و پلار مې په اماس ناروغۍ اخته شو. په هر حال د ده موټر ده ته د لکنې په شان و. خو پلار مې ډېر کلک و او دا حقيقت يې هېڅکله هم پر خوله نه راوړه چې موټر ورته د لکنې په شان دی.

زما مور او پلار د دې ناروغۍ په اړه په څه نه پوهېدل. هغه مهال د اوس په شان انټرنېټ او گوگل نه ول چې د دې ناروغۍ نوم پکې وليکو او د دې ناروغۍ په اړه زيات معلومات ومومو. البته په دې ډاډه يم چې پلار مې نه غوښتل چې د خپلې ناروغۍ په اړه په څه پوه شي. که څه هم هغې په کليسا ايمان درلود، خو

هېڅکله يې دعا نه کوله چې خدای يې روغ کړي او هېڅکله يې د خپلې ناروغۍ د درملنې هڅه ونه کړه. البته خپل جېنونه يې هم نه ملامتول. زما کورنۍ ناوړه خبرونه تل په خپل زړه کې ساتل او هڅه يې کوله چې هېر يې کړي. مثلاً مور په دې نه پوهېدو چې کله زما پلار ډاکټر ته لاړ، نو له دې وړاندې يې څومره وخت د پښې دا کمزورتيا زغملې وه. هغه نه غوښتل چې ډاکټر ته لاړ شي. زړه يې نه غوښتل چې مور په خپلې ناروغۍ خبر کړي. له درد او ستونزو سره يې همغږي کوله او خپل ژوند يې تېراوه.

دې کې مې شک نشته چې کله د موسيقۍ د غږولو په خاطر سالون ته تلېم، نو دی څه نا څه گوډ گوډ کېده. څو وارې مې ليدلې و چې کله به په زينو کې پورته کېده، لږ دمه به يې وکړه او بيا به په ډېرې سختۍ پورته شو. کله به چې د پېرلو (اخيستلو) لپاره سترو پلورنځيو ته تلو، دی به زياتره وخت په چوکۍ کېناسته او مور ته به يې ويل چې څو چې تاسو راگرزئ، زه دلته درته په تمه يم.

هغه ورځ چې مور د موسيقۍ د يوې آلې د غږولو مراسمو ته تلو، نو زه د موټر شاتني سيټ کې کېناستلې وم. ښکلې جامې مې اغوستې وې. گلابي چرمي بوتونه مې په پښو کړي وو او وېښتان مې د لکۍ په شان کوڅې کړي وو. په دې مراسمو کې لومړی ځل وو چې په استرس اخته او خولې شوم. که څه هم په کور کې مې په څو څو وارو هغه پارچه د روپي ترورۍ په بيانو تمرين کړې وه، خو بيا هم ډېره اندېښمنه وم. کړېک هم درېښي کړې وه او هغه شپه يې په څېره کې د خپگان هېڅ نښې نښانې نه وې. حتا په شاتني سيټ کې ويده شوی و. څېره يې تازه او له هر ډول اندېښنې پاکه وه. کړېک تل داسې خونسرد و. ما به تل د دې خونسردۍ په خاطر ستايه. هغه مهال يې د باسکټبال په لوبغالي کې هم لوبې کولې او هره اونۍ به يې سيالي درلوده. داسې ښکارېدل چې له سيالي وړاندې له دې اندېښنو سره روږدی شوی، ځکه داسې ډېرې

سیالی یې کړې وې.

پلار به مې تل خپل موټر د پارک په نژدې ځای کې درولو. حتا زیاتې پیسې یې هم ورکولې چې دې ته اړ نه وي چې په خپلو گوډو او کمزورو پښو زیات واټن ووهي او موټر ته ورشي. هغه ورځ چې کله د روزولت د پوهنتون ستر سالون ته دننه شوو، نو د هغې د ستروالي پر وړاندې مې د کوچنیوالي احساس وکړ. سالون سترې کړکې درلودې چې د سیمې پراخه چمن ترې ډېر ښه ښکارېده. په سالون کې منظمې فلزي څوکۍ اېښودل شوې وې چې اندېښمن ماشومان او د هغوی کورنۍ به راتلل او په څوکیو به کېناستل. د سالون په سټیج کې دوې پیانوګانې اېښودل شوې وې چې دروازې یې د یوه الوتونکي د وزرو په شان پرانستل شوې وې. روڼې ترورۍ ګلداره جامې اغوستې وې او اوټر اوټر یو خوا او بل خوا ته تلل راتلل او خپل زده کوونکي یې کنټرولول چې وګوري چې د نوټونو پاڼې یې راوړې او که نه. بالاخره کله چې د اجرا وخت راوړسېد، نو ټولو ته وویل شول چې غلي شي.

سم مې په یاد نه دي، چې هغه ورځ لومړی چا موسیقي وغږوله. یوازې په دې پوهېږم چې کله زما وار راوړسېد، نو له څوکۍ راپاڅېدم او د سالون مخې ته لاړم. په زینو پورته شوم په سترو پیانوګانو کې د یوې پیانو شاته کېناستم. چمتو وم. که څه هم روڼي یو تروه او سختګیر ښځه وه، خو هغه شېبه کې راته یوه مرستندویه شمېرل کېده. له هغې پارچې سره هم په پشپړه توګه بلده وم چې غږوله مې. یوازې مې باید بټنو ته فشار ورکړی وای.

مګر ډېر ژر مې دې ته پام شو چې یوه ستونزه شته. زه د یوې دقیقې او په بشپړه توګه مسلکي پیانو شاته ناسته وم چې په ډېر دقت برابره شوې وه. خو زه له داسې روغې پیانو سره روږدې نه وم. تل مې د روڼي ترورۍ په کوچنۍ پیانو تمرینونه کړل چې ژپړې او کړې وړې بټنې یې درلودې او د سي بټنې یې یوه ځنډه هم ماته شوې وه. یعنې ماته د پیانو معنا همغه د روڼي ترورۍ ګوډه ماته

پيانو وه. همغه شان چې ماته د ژوند سيمه د خپلې سيمې په معنا وه. يا زما د پلار معنا، زما همغه پلار و.

دا مهال مې ناخاپه هغو ليدونکو ته پام شو چې په څوکی ناست وو او په ځير ځير يې راکتل. نه پوهېدم چې خپلې گوتې مې په کوم ځای کېږدم او خپله پارچه پيل کړم. تروره وم او زړه مې په ډېر شدت درزا کوله. هڅه مې کوله چې د خپلې مور څېره پيدا کړم، مگر د هغې په ځای روبي ترورۍ وه چې له خپل ځايه راپورته شوه او زما خواته راغله. گواکي په دې پوه شوې وه چې وېرېدلې يم. په هر حال د دې لپاره چې خپله اجرا ترسره کړم، نو خپله گوته يې په ډېر ظرافت د پيانو په منځ کې په سي بټن کېښوده، چې زما پام شي چې بايد خپل کار له کوم ځايه پيل کړم. بيا په ډاډه زړه راته مسکه شوه، چې زړه يې راکړ او لاړه په خپل ځای کېناسته چې زه خپل موسيقي غږول پيل کړم.

د ۱۹۶۹ کال په پسرلي کې په برين ماور ښوونځي کې شامله شوم. هلته مې د نورو په پرتله دوې ځانگړنې درلودې، لومړۍ دا چې لوستل مې کولای شول او بل دا چې يو مينه‌ناک ورور مې درلود چې دويم ټولگي کې و او له ما سره يې مرسته کوله. ښوونځي څلور پوره درلودل او له خښتو جوړ شوی و. مخکې يې انگړ و او يوازې څو کوڅې يې زموږ له کور سره واټن درلود. د دوو دقيقو پلي تگ لاره يې درلوده. خو که د کړبگ په شان مې منډې وهلې وای، نو په يوه دقيقه کې ښوونځي ته رسېدم.

له همنغې پيله مې ښوونځی ډېر خوښ شو. همدارنگه خپله ښوونکې مې هم خوښه شوه چې مېرمن بوروز نومېده. دا سپين پوستې او له جثې وړه وه، داسې ښکارېده لکه زړه، خو زړه نه وه، بلکې عمر يې د څو پنځوسو کالو په شاوخوا کې و. زموږ ټولگی ستر و او داسې کړکۍ يې درلودې چې ډېر ښه لمر ترې راته. هلته زيات شمېر نانځکې هم وې چې موږ پرې لوبې کولې. ډېر ژر له خپلو ټولگيوالو سره ملگرې شوم، د دوی هم ښوونځی ډېر خوښېده. مور مې د کتابتون غړيتوب درلود. د هغې له کارته مې گټه اخیسته او د «ډېک او جين» کتابونه مې کورته راوړل او ټول مې څو څو ځله لوستل. پر دې اساس کله چې په ښوونځي کې پوه شوم چې نوې کلمې بايد د انځورونو له مخې زده کړم، نو ډېره خوښه شوم. لومړی مې بايد د سره، آبي، شنه، تور، نارنجي، بنفش او سپين رنگونو نومونه د انځور له مخې زده کړي او ليکلي وای. مېرمن بوروز به بېلابېل

کارتونه پورته کړل او له مور هر یوه به یې وغوښتل چې په کارت د کوم رنگ کلمه لیکل شوې، په لور غږ یې ولولو.

هر چا به چې پام وکړ او سم ځواب به یې ورکړ، نو د ښوونکې په امر په یوه ځانگړي ځای کې کېناسته. داسې ښکارېدل چې دا یوه لوبه ده، خو داسې نه وو، بلکې په دې لوبه کې ځینې ماشومان تحقیرېدل، ځکه ځینو زده کوونکو نشول کولای چې حتا یوه ساده او اسانه کلمه هم ووايي. لکه سور. البته دا موضوع په ۱۹۶۹ کال او د شیکاگو په یوه پخواني ښوونځي پورې اړه لري چې یو دولتي ښوونځی و.

هغه مهال چا لا د ماشومانو ځانباوري (عزت نفس) ته پاملرنه نه کوله. که کوم ماشوم به په کور کې ژر لوستل زده کړل، نو په ښوونځي کې به یې زیات امتیازونه ترلاسه کول. هغه ته یې هوښیار ویل او له دې امله یې ځانباوري زیاتېده. زموږ په ښوونځي کې هم دوه هوښیار زده کوونکي وو. یو د تډي په نامه یو کوریایي- امریکایي هلک او بله هم د چیاکا په نامه یوه تور پوستې نجلۍ. ما هڅه کوله چې هغوی ته ځان ورورسوم. کله چې د کارتونو د لوستلو وار ماته راوړسېد، له ځایه پورته شوم او له ستونزې پرته مې په پرلپسې توگه د سره، شین او آبي رنگونو نومونه وویل. بیا له لږ مکث وروسته مې د بنفش کارت او همدارنگه د نارنجي کارت نومونه هم واخیستل. مگر کله یې چې سپین کارت راته راواخیست، نو په خپل ځای مېخ شوم. ماغزه مې له کاره ولوېدل. خوله مې په عجیبه توگه کږه وږه شوه. هر څومره مې چې هڅه وکړه، ومې نشول کولای چې د سپین رنگ کلمه ادا کړم. گوندې مې سستې شوې او داسې مې حس کړل چې دا دی په ځمکه لوېږم. له نېکه مرغه مېرمن بوروز راته وویل چې کېنه. کله چې په خپل ځای کېناستم، نو د سپین رنگ کلمې زما په مغزو کې د سوټک وهلو په څېر غږ وکړ. مگر نور وخت تېر شوی و. هغه شپه چې کله کورته لاړم او په کټ کې اوږده وغځېدم، نو یوازې د سپین رنگ په کلمې مې فکر کولو او

بدلون | ۴۳

خپل حماقت ته خندېدلې چې ولې مې ونشول کولای چې دا کلمه په ټولګي کې په خوله راوړم. زړه مې ډېر غوښتل چې بريالی شم، خو اوس مې نور شک نه درلود، چې ښوونکې به ما يوه ټنبله زده کوونکې ګني. تل به د هغو طلايي ستورو په فکر کې وم، چې هغه ورځ مېرمن بوروز ټډي او چياکا ته ورکړي وو چې په خپلو ټيرونو يې راځوړند کړي. دا د دوی يوه ښه وه چې زيات هوښياران دي او د ټولګي نور زده کوونکي کندهنه. په هر حال هغوی ټول هغه کارونه فوراً لوستلي وو چې ښوونکې ورسکاره کړي وو.

بله ورځ مې بيا له خپلې ښوونکې هيله وکړه چې له ما نه بيا ازموينه واخلي. مګر مېرمن بوروز زما خبره ونه منله او راته کړل يې چې موږ زيات نور کارونه هم لورو چې بايد ترسره يې کړو. خو ما زيات ټينګار وکړ او دې هم زما څخه دويم ځل ازموينه واخيسته. دا ځل مې خپله خونسردې وساتله. کله به مې چې يو کارت ولوستلو، تازه ساه به مې واخيستله چې ماغزه مې فعاله شي. لنډه دا چې بريالی شوم او ومې کولای شول چې د تور، نارنجي او بنفش او سپين رنگونو نومونه له هر ستونزې پرته بيان کړم. هيله مې درلوده چې مېرمن بوروز دا کوچنۍ تور پوستې نجلۍ تشويق کړي يا مې زړه غوښتل چې ټډي او چياکا هم زما برياليتوب وويني. په هر حال، هغه ورځ ما زياتر چې له ښوونځي څخه کور ته راتلم، نو هغه طلايي ستوری مې هم په ټيټر ټومبلی و او له غرور څخه په ډک حالت کې کور ته لاړم.

کله چې کور ته تلم، په لار کې په خيالونو کې ډوبه وم او د خپلو نانځکو سره مې بېلابېلې پېښې انځورولې. نانځکو زما د ماشومتوب په خيالي دنيا کې ماشومان زېږول، يوې او بلې ته يې توطيې جوړولې، له يوې او بلې سره يې خيانت کولو، له يو او بلې سره به يې جګړې کولې او کله به هم په هيله او کله به هم په کرکه اخته کېدې. کله چې کور ته لاړم، تر ماښام پورې څه وخت و. ما غوښتل چې د خپلې خونې او د کرېګ د خونې په منځ کې مشترکې فضا ته لاړه

شم، په ځمکه خپلې باريې نانځکې کېږدم او له هغوی سره داسې کيسې جوړې کړم چې له واقعيت سره نژدې وي. کله کله به مې د کرېگ پلاستيکي سرتېري هم رااخيستل او په خپل نمايش کې به مې ځای ورکولو. زما د نانځکو کالي په يوه کوچني پلاستيکي بکس کې وو چې په مخ يې ما څو گلان هم چسپولي وو. زموږ کره د لرگيو الفبې وې چې پخوا وختونو کې به ميندو خپلو اولادونو ته د دې په واسطه الف بې ورزده کول. ما به راواخيستل او باريې نانځکو او جنګي سرتېرو ته به مې ځينې شيان ورزده کول. هر يوه ته مې ځانګړی نوم او ځانګړی شخصيت ورکړی و. زموږ د گاونډيانو ماشومان به چې له ښوونځي څخه کور ته راغلل، نو لږ استراحت به يې وکړ، يو څه به يې وخوړل، بيا کوڅې ته به لاړل چې له يو بل سره لوبې وکړي. مګر زه به دوی ته نه ورتلم او همدارنگه د ښوونځي هېڅ کومه ملګري مې هم کور ته نه راوسته، ځکه وسواسي وم او نه مې غوښتل چې څوک زما په نانځکو لاس ووهي. مخکې د خپلې يوې يا دوو ملګرو کور ته تللي وم او ليدلي مې و چې د هغوی د باريې نانځکو وېسته څنګه پرې شوي او په مخونو يې په قلم کرښې رايستلې دي. د ماشومانو په لوبو کې به تل خرابکارۍ، گډوډۍ او حسادتونه ول. ما نه غوښتل چې له ښوونځي وروسته داسې شيان وزغمم. له هغوی سره د لوبو په ځای به په خپله کوچنۍ نړۍ کې ډوبېدم.

که په داسې وخت کې به حتا کرېگ هم راغی او زما په نانځکو به يې لاس وواځه، نو ورته غوسه به شوم او په چغو او سورو به مې له ځانه ليرې کړ. حتا کله کله به مې کار دې ته هم رساوه چې ويې وهم. په هر حال نانځکو او لرگينو الفباوو دې ته اړتيا درلوده چې ژوند وروښم او د خپل ژوند ماجراوې او ښکېلتياوې په هغوی کې نندارې ته وړاندې کړم. زه هغوی ته د ښه خدای په شان وم، چې د هغوی درد، رنځ او وده مې ليدل.

له دې سره سره مې داسې هم کولای شول چې د خپلې خونې له کرکې

۴۵ | بدلون

خځه ووينم چې په يوکلید سرک کې څه پېښېږي. ښاغلی ټامسون يو تور پوستی و چې د سرک بلې غاړې ته يې يوه درې پوريزه ودانۍ درلوده. ده هر مازيگر معمولاً خپل گيتار را اخیسته، د خپل کاډيلاک (د يوه برنډ نوم دی: ژباړن) موټر په شا کې به يې اېښود او د ښار يوه لوبغالي ته به تلل چې موسيقي وغږوي. همدارنگه زموږ د څنگ گاوندپيان د مندوزا کورني وه چې مکزيکيان وو. دوی به چې کله يوه ودانۍ رنگ کړه، نو يوه ورځ وروسته به له خپلې پيکپې سره راغلل چې له زينو او د رنگولو له وسايلو به ډکه وه. سپيانو به يې ښه راغلاست ته وروانگل او ورته غپېدل به.

زموږ په سيمه کې د ټولنی د منځنۍ طبقې بېلابېلو کسانو ژوند کولو چې بېلابېل نژادونه يې لرل. ماشومانو به خپل ملگري د پوټکي د رنگ پر اساس نه موندل، بلکې هر څوک به چې له کوره راووتل او لوبه به يې کوله، نو دوی به ورسره ښکته او پورته کېدل او لوبې به يې ورسره کولې. زما يوه ملگري ريجل وه چې سپين پوستې مور يې درلوده او د انگليسانو په لهجه يې خبرې کولې. بله ملگري مې سوزي وه چې سره او چنکچنکي وېښتان يې درلودل. همدارنگه د مندوزا د کورنۍ لمسې مې هم ملگري وه چې هر کله به د خپل نيکه او خپلې نيا ليدلو ته راغله، نو ما به ورسره لوبې کولې. زموږ کورنيو هم بېلابېل نومونه درلودل: کانسوپانټ، ابوعاصف، ياکر، رايينسون او داسې نور. موږ ډېر کوچنيان وو او همدا لامل و چې د خپلې شاوخوا نړۍ په ډېريو بدلونونو چندان نه پوهېدو. په ۱۹۵۰ کال کې يعنې ۱۵ کاله مخکې له دې چې زما کورنۍ د شيکاگو جنوبي برخې ته کډه وکړي، د دې ځای مېشت وگړي کابو ۹۶ سلنه سپين پوستي و. مگر کله چې زه په ۱۹۸۱ کال کې پوهنتون کې شامله شوم، نو د دې ځای مېشت وگړي کابو ۹۶ سلنه تور پوستي وو.

زه او کرېگ د دې مختلفو بدلونونو او تحولونو په جريان کې ستر شوو. اوس زموږ سيمه له يهودي مهاجرانو، له دوه رگه تور پوستو او له بېوزلو او د

منځنۍ طبقې له افرادو هم ډکه شوې وه. مگر دوی ټولو د خپلو کورنو د مخې د چمن ښه پالنه کوله. همدارنگه خپل ماشومان يې هم روزل. ځينو به رويي ته چک ورکولو چې اولادونو ته يې پيانو ورزده کړي. په حقيقت کې زما کورنۍ يوه بېوزله کورنۍ وه. مور د کور خاوندان نه وو او يوازې دا گټه مو کړې وه چې د رويي د کور په دويم پور کې مېشت شوي وو. زموږ سيمه د نورو سيمو په شان نه وه شوې چې ډېری نسبتاً شتمن مېشت کسان يې د ښار شاوخوا ته کډه وکړي. البته شرکتونه يو په بل پسې له منځته تلل او اقتصادي ځورتيا د پراختيا په حال کې وه.

مور د دې بدلونونو اغېزې په خپل ښوونځي کې احساسولې. کله چې دويم ټولگي ته لاړم، نو زده کوونکو به تل غالمغال کولو او يو بل به يې په گچ ويشتل. ما او کرېگ له دې وارنډې داسې څه نه وو ليدلي. زموږ ښوونکي نشو کولای چې ټولگی کنترول کړي. داسې ښکارېدل چې د ماشومانو ټولگی چندان نه خوښېږي. څوک نه و چې ماشومانو ته لارښوونه وکړي. په دې خاطر مور يې هغه ټولگي ته تبعيد کړو چې په ځمکتل کې و او کمه روښنايي يې درلوده. هغه ځای مور ته د دوزخ په شان و. ما به يوازې دا هيله کوله چې د تفریح زنگ هر څومره ژر ووهل شي چې کور ته لاړه شم، ساندويچ وخورم او په مور ته مې گيلې وکړم.

په ياد مې دي چې کله به په ماشومتوب کې د کومې موضوع له لاسه په غوسه شوم، نو خپل دوکمن زړه به مې په خپله مور خالي کاوه. هر کله به چې له ښوونځي راغلم، په ډېر غوسناک حالت به مې په خپل نوي ښوونکي پسې خبرې کولې. مور مې رانه غوښتل چې ارامه واوسم او په خپل ښوونکي پسې داسې بدې خبرې ونه کړم. مگر هغې په ډېره ښه توگه زه درکولم. په همدې خاطر څو ورځې وروسته ښوونځي ته لاړه او د هغې له مسئولينو سره وغږېده. دا کار د دې لامل شو چې له ما او زموږ د ټولگي له دوو نورو زده کوونکو

بدلون | ۴۷

ازمونه واخيستل شوه او مور يې د دويم پور ټولگي ته بوتلو چې رڼا يې درلوده او ښوونکي يې خندنی او پوه ښوونکي و.

همدې کوچني بدلون زما په ژوند کې مهمه ونډه ايډا کړه. هغه مهال ما تر ډېره د هغو ماشومانو په اړه فکر کولو چې همالته د ځمکتل په ټولگي کې پاتې شول. اوس چې پنځه او بالغه شوې يم، نو په ښه توگه پوهېږم چې په هماغه وړکتوب کې ماشومان يې پروايي او نادیده انگېرل زده کوي. همدا چاره ده چې د دې باعث کېږي چې سر کښه شي. په هر حال زه هغه مهال له دې موضوع ډېره خوشحاله وم چې له هغې دوزخي ټولگي وژغورل شوم. څو کاله وروسته پوه شوم چې مور مې يوه سرسخته او رښتيانۍ مېرمن ده. ځکه هغه مهال يې د دويم ټولگي ښوونکي ته په زغرده او ملايم لحن ويلي وو چې ته ښوونکي نشې کېدلای او ښه دا ده چې له دې ځايه لاړ شې او چېرته د خزاندار په توگه کار وکړې.

مور مې په تدريجي توگه دې ته هڅولم چې کوڅې ته لاړه شم او له ماشومانو سره لوبې وکړم. زړه يې غوښتل چې د ورور په شان مې له خلکو سره په اسانۍ اړيکه ټينگه کړم. کرېگ په ډېره ښه توگه کولای شول چې پېچلي شيان په ساده شيانو بدل کړي. شوخ او پرتحرکه و او ونه يې د لوړېدو په حال کې وه او لوړېدو. پلار مې تل کرېگ دې ته هڅولو چې په سختو سياليو کې گډون وکړي، ځکه غوښتل يې چې په راتلونکې کې کرېگ د ښار له ډېرو غورو لوبغاړو سره لوبې وکړي.

کرېگ به تل د باسکېټبال توب له ځان سره اخيسته او له داسې سيمې به تېرېده چې ډېرې ونې پکې وې او هغه پارک ته به تلله چې زموږ کور ته نژدې و. هغه له ونو ډکه سيمه تل له مستو، لوچکو او جنايتکارو کسانو ډکه وه. مگر کرېگ په دې باور و چې هغوی دومره هم جنايتکاره نه دي څومره چې زه فکر کوم. د باسکېټبال لوبه زما د ورور لپاره داسې يوه وسيله وه چې له امله يې کولای شول

چې له نورو سره ملگری شي، په سياليو کې گډون وکړي، د ځينو گاونډيانو د شايعاتو دروغ ثابت کړي او همدارنگه زما د پلار دا خبره تاييد کړي چې که له چا سره بڼه چلن وشي، نو بڼه انسان به ترې جوړ شي.

لنډه دا چې هغه له ټولو سره جوړ و. حتا له جنائيتکارو او لوچکو کسانو سره هم چې د شراب پلورنځيو شاوخوا به وو او کله به يې چې کرېگ وليد، له ده سره به يې په لاسو سترې مشي کولې او د يو بل پوښتنه به يې کوله.

ما به په داسې حالت کې ترې پوښتنه کوله چې: «آيا هغوی پېژني؟» هغه به هم اوږې پورته واچولې او ويل به يې: «نه پوهېږم، خو داسې بنکاري چې هغوی ما پېژني.»

د لسو کلونو شاوخوا کې وم چې ما هم لږ لږ بهر ته تگ پيل کړ. نور په کور کې راته پاتې کېدل گران و او خسته کېدم به. کله به چې ښوونځي رخصت شول، نو هره ورځ به زه او کرېگ د ميشگان سمندرگي په بس کې سپاره کېدو او هغه پارک ته به تلو چې ساحل ته مخامخ و او له تياره کېدلو څخه به څلور ساعته وړاندې بېرته کور ته راتلو. نور ماته له نانځکو سره لوبې خوندورې نه وې. څنگه چې زموږ اپارتمان کولر نه درلود، نو کله به چې لمر ولوېد، زموږ کور به ډېر گرم شو.

په همدې خاطر، هر چېرې به چې کرېگ تله، زه به هم ورسره تلم، په دې توگه له داسې ماشومانو سره اشنا شوم چې په ښوونځي کې مې ورسره ملگرتيا نه درلوده. زموږ کوڅې ته نژدې يو بنکارگوتی و چې پنځلس کورنه يې درلودل. دا بنکارگوتی ډېر بنکلی و او شنه او سمسوره فضا يې درلوده. زړه مې غوښتل چې هلته لاړه شم او د هغې ځای له نجونو سره رېسمان بازي وکړم يا هلته په څوکيو کې کېنم. هلته د ډي ډي په نامه يوه نجلۍ وه چې د کاتوليکانو په ښوونځي کې يې زده کړې کولې او ښوونځی يې کور ته نژدې و. ډي ډي يوه ورز شکاره او بنکلی نجلۍ وه، مگر له چا سره يې بڼه چلن نه کاوه. هغې يوه ملگرې درلوده

بدلون | ۴۹

چې دېنن نومېده. دا به له خپلې ملگرې سره تل د خپل کور په مخ کې په زینو ناسته وه. داسې نه بنکارېدل چې د ډي ډي دې زه خوښه شم، مگر دې له ما سره ښه چلن کاوه. ډي ډي به چې کله ولیدم، نو په ملنډو به یې پیل وکړ او پر ما به یې ملنډې وهلې. زه به ډېره خواشینې او خوابدې شوم. اوس نو زما لپاره دوه انتخابه راپاتې وو، یو دا چې له دوی سره یو ځای شم چې تل راپورې ملنډې ووهي او بل دا چې هلته تگ بند کړم او بیا په خپل کور کې پاتې شم او له خپلو نانځکو سره لویې وکړم. البته یوه بله لاره هم وه، هغه دا چې له ډي ډي سره خبرې وکړم او یو ډول نه یو ډول ورسره ملگرتیا پیل کړم یا هم دا چې له هغې سره شخړه وکړم.

ما دویمه لار انتخاب کړه. یعنې کله چې بل ځل د تېر په شان ډي ډي پر ما ملنډې ووهلې، نو په هغې مې داسې وروډانگل لکه څنګه چې پلار مې رابښودلي وو. له هغې سره مې جگړه پیل کړه. دواړه سره په جنگ شوو، لاندې په ځمکه راوغورځېدو او یو بل ته مو سوکان ورکول. لنډ وخت نه و تېر شوی چې د پارک د شاوخوا ماشومان هم راورسېدل مور ته ودرېدل او د لومړني ښوونځي د زده کوونکو په شان یې شور ماسور پیل کړ. په یاد مې نه دي چې چا سره بېل کړو. ښايي چې زما ورور به و، یا به هم د ماشومانو د کورنۍ کوم یو غړی و. کله چې زموږ جگړه ختمه شوه، نو شاوخوا چوپه چوپتیا شوه. په دې توګه زه په رسمي توګه د دې ماشومانو له ډلې سره یو ځای شوم. زه او ډي ډي ژوبلې نه شوو. یوازې کالي مو په خاورو ولړل شول. ډېرې سترې شوو او ستمېدو. که څه هم هېڅکله له هغې سره صمیمي ملگرې نه شوم، خو دا شخړه لږ تر لږه د دې باعث شوه چې له دې وروسته ماته درناوی وکړي.

زما د پلار موټر مور ته یو پناه ځای و چې کله ناکله به پکې کېناستو او د هغې د ښښو له شا څخه به مو نړۍ لیدله. مور به هره یکشنبې او د پسرلي په گرمو شپو کې په موټر کې بهر وتلو او له مقصد پرته به مو په سړکونو کې تګ او راتګ

کاوه. کله کله به له پیل هیل سیمې هم تېرېدو چې جنوبي سیمه وه او هلته ځینې تور پوستي ډاکټران مېشت وو. دا ځای د جنوبي ساحل یوه ښکلې او شتمن مېشتې سیمه وه چې تقریباً ټولو کورونو یې یو یا دوه موټرونه درلودل. د کور په مخ کې به یې ښکلې گلان او بوټې لیدل کېدل.

پلار مې شتمنو ته تل د شک په سترګه کتل. مغرور کسان یې هېڅ نه خوښېدل. په یاد مې دي چې یو وخت یو کور پلور ته وړاندې شو. دا کور د روڼې ترورۍ کور ته نژدې و. مور او پلار مې وپتېيله چې دا کور واخلي. یوه ورځ د املاکو د ادارې له یوه کارکوونکي سره د دې کور لیدلو ته ورغلل. مگر له لنډ مهال وروسته یې تصمیم بېرته بدل شو. ما د داسې کور درلودلو هېله درلوده. له ځان سره به مې ویل چې که زموږ کورنۍ داسې یو کور ولري، نو څومره ښه به وي. مگر زما پلار یو ډېر محتاط انسان و. د راکړې ورکړې او سوداګرۍ په اړه چندان نه پوهېده او په دې نه پوهېده چې څنګه د خپلې راتلونکې لپاره پیسې ذخیره کړي. ده ویل که خلک بانکي پس اندازونه له لاسه ورکړي، نو پوروري به شي. ویل یې که دا کور واخلو، نو مجبوره یو چې د هرې میاشتې تنخا د کور خاوند ته ورکړو. مور ته بیا هېڅ نه پاتې کېږي.

پلار او مور مې له مور سره تل د مشرانو په شان چلن کاوه. مور ته یې نصیحتونه نه کول، په زغم یې زموږ خبره اورېده او زموږ بې ځایه پوښتنو ته یې ځوابونه راکول. کله به چې سره کېناستو، نو څو ساعته به مو خبرې کولې او ما او کرېګ به له فرصته ګټه اخیسته او د هغو شیانو په اړه به مو له دوی پوښتنې کولې چې نه پرې پوهېدو. مثلاً پوښتنه به مو کوله چې خلک ولې تشاب ته ځي، یا ولې خلک کار کولو ته اړتیا لري. لنډه دا چې په دې شان پوښتنو مور د دوی سر په دردولو. مگر ما بلاخره له دې سقراطي پوښتنو او ځوابونو څخه وکولای شول چې یوه عالي پایله واخلم. ومې پوښتل مور ولې باید د سهارې لپاره د چرګې هګۍ وخورو؟ بحث دې ته لاړ چې زموږ بدن پروټینو ته اړتیا

بدلون | ۵۱

لري او ما بيا پوښتنه وکړه چې ښه مور ولې د پروټينو د ترلاسه کولو په خاطر د پليو له مرغا گټه نه اخلو. په پای کې زما مور دې ته اړ شوه چې د چرگې د هگۍ په اړه له خپل تعصبناک ليدلوري تېره شي. له هغې ورځې بيا تر نهو کلونو پورې ما هره ورځ د چرگې د هگۍ په ځای يو سندويچ خواره چې د پليو له مرغا او له نورو مرغاگانو څخه به ډک و.

کله چې لږ څه لويان شوو، نو د نشه يي توکو، جنسي اړيکو، د ژوند د خوښوونو، نژادونو، بې عدالتيو او سياست په اړه به مو پوښتنې کولې. مور او پلار مې له مور څخه تمه نه درلوده چې د مقدسو کسانو په شان پاک او سپېڅلي واورسو. په ياد مې دي چې پلار مې تل ويل چې په هر حال جنسي مسايل طبيعي کار دي او بايد په همدې شان ورسره برخورد وشي. همدارنگه هغوی د دې هڅه نه کوله چې له مورې د ژوند سختۍ پټې کړي او يا هر څه ته ښه او ښکلي ووايي.

مثلاً د يوه کال په پسرلي کې زما مور او پلار کريگ ته بايسکل واخيست. هغې بايسکل راواخيست او د ميشگان سمندرگي ساحل ته لاړ. د ساحل په يوه پاڅه سرک کې يې بايسکل ځغلولو او د ساحل له تازه هوا يې خوند اخيسته چې مخه يې يوه پوليس ونيوه، بندي يې کړ او پر دې يې تورن کړ چې بايسکل يې غلا کړی. پوليس دا نشو منلای چې يو تور پوستی ځوان دې بايسکل واخلي او چکر دې پرې ووهي. پوليس خپله تور پوستی و او په پای کې چې کله زما مور ورسره خبرې وکړې، نو له کريگ څخه يې ښنه وغوښته. دا ډېره بې عدالتي ده، خو مور هر ځل ورسره مخ کېږو. هغه مور ته په ټينگار وويل چې همدا د پوتکي رنگ دی چې تل مور له زيان او تاوان سره مخ کوي.

زما په اند، کله چې مې پلار د هيل پيل سيمې ساحلي سيمې ته بوولو، نو له دې کاره يې يوه موخه درلوده. هغوی غوښتل چې مور ته راوښيي چې که يو څوک ښه درس ولولي او لوړې زده کړې ولري، نو کولای شي چې هوسا

ژوند وکړي. زما مور او پلار تقريباً خپل ټول وخت د شيکاگو په بېوزل مېشته سيمو کې تېر کړی و. مگر زړونو يې نه غوښتل چې زه او کرېگ هم د دوی په شان ژوند ولرو. هغوی له واده وړاندې د لنډمهال لپاره سيمه ييز پوهنتون ته تللي ول. مگر له ديپلوم اخيستلو وړاندې يې پوهنتون پرېښی و. مور مې په پوهنتون کې د ښوونې او روزنې څانگه ټاکلې وه چې ښوونکې شي او درس ورکړي. خو بيا وروسته يې خوښه بدله شوه او غوښتل يې چې مديریت څانگه ووايي. په همدې خاطر يې لوړې زده کړې پرېښودې. پلار مې هم فیس نشو ورکولای او په ځای يې له پوځ سره يو ځای شوی و. زموږ په کورنۍ کې داسې څوک نه وو چې په دوی ټينگار وکړي چې بايد خپل درسونه پای ته ورسوي. په همدې خاطر زما پلار دوه کاله نظامي خدمت کړی و. په داسې حال کې چې د ده هيله پوهنتون او هنرمند کېدل وو. مگر له خپلې گټې تېر شو او د خپلې تنخوا يوه برخه يې خپل ورور ته ورکړه چې هغه په معماري کې زده کړې وکړي او ديپلوم واخلي.

اوس مې نو پلار د دېرش کلنۍ په وروستيو کې و او ټول فکر يې دا و چې خپلو ماشومانو لپاره پيسې ذخيره کړي. هغه نه غوښتل چې د کور په اخستلو يې لاس تش شي او بيا ونه شي کولای چې زموږ د زده کړو له ادامې سره مرسته وکړي. هغو ورځو کې يې ناروغۍ هم پرمختگ کړی و او کله چې ما د ښوونځي لومړۍ دوره پای ته ورسوله، نو لکنه يې د تخرگ د لاندې په لرگي بدله شوې وه او د يوې په ځای يې د تخرگ له دوو لرگيو استفاده کوله. پلې يې په تدريجي توگه وچېدلې او دې ټولو ته يې د شخصي چالښ په توگه کتل او په چوپټيا کې له خپلې ناروغۍ سره په مبارزه بوخت و. مور د کورنۍ په توگه په کوچنيو خوشحاليو قانع وو.

کله به چې کال پایته ورسېد او ما او کرېگ به په ښوونځي کې پارچې واخيستي، نو پلار او مور به مې له يوه ايټاليایي رستوران څخه پيزه راوغوښته او

بدلون | ۵۳

په دې توگه به مو خپله بريا لمانځله. زموږ ټولو د دې رستوران خواړه خوښېدل. په پسرلي کې به مو چې آيسکريم اخيستل نو ډېر به مو اخيستل او د هغې ککوي، چارمغزي او د سرکيو (آوبالو) طعمونه به مو خوښول. دا آيسکريم به په يخچال کې وو او څو ورځې به مو خوړل. سربېره پر دې، هر کال داسې ځايونو ته هم تلو چې تازه هوا تنفس کړو. لکه هغه کلي نندارتون ته به تلو چې د ميشگان سمندرگي په مخه کې به جوړېده. دې ځای بنکلي هوا او پاکه فضا درلوده او بنکلي نندارې به هم پکې وړاندې کېدې. دلته به جنګي جټ الوتکو هم د اوبو په سر خپل ننداريز تمرينات اجرا کول. لنډه دا چې د ليدنې وړ ځای و. موږ به په موټر کې هلته تلو او د مېلې وسايل به مو هم له ځانه سره وړل. څنگه چې د کارکوونکو کورنيو ته يې په چمن کې د ناستې اجازه ورکوله او زما پلار هم د اوبو د تصفيې په کارخانه کې کار کولو او دنده يې دا وه چې د اوبو نلونه جوړ کړي، نو له دې امله موږ هم کولای شول چې هلته لاړ شو.

له دې سره سره هر کال زما پلار په جولای مياشت کې يوه اونۍ رخصتي اخيسته. په دې رخصتي کې به له موږ سره زما ترورۍ او د هغې کوم زوی يا لور هم يو ځای شول چې اووه کسه به شوو، په بيوک کې به سپاره شوو او له سترې لارې څخه به له شيکاگو بهر ووتلو. کله به چې له ميشگان سمندرگي تېر شو، نو يوه هوټل ته رسېدلو چې د «ډوکس هېي هالډې» په نامه و. دې هوټل د لوبو لپاره يوه خونه، د خرڅلاو يوه خپلکاره دستګاه چې د مېوې اوبه ترې اخيستل کېدې او تر ټولو يې لږ ښه دا چې يو سرخلاصی حوض يې درلود. موږ به تل داسې کوټه نيوله چې پخلنځی به يې درلود. د ورځې په لمبا او تفرېح ته تلو. پلار او موږ به مې کباب پخولو، سگرېټ به يې وهل او له ترورۍ سره به يې قطعې کولې. البته کله کله به مې پلار له موږ سره حوض ته هم تله او لمبل به يې. ده ښه څېره درلوده او د شونډو شاته يې د لور په شان برېټ درلودل. دی هډور و او سينې يې راوتلې وې. له دې ښکارېدل چې مخکې يې ورزش کاوه.

په حوض کې به تله راتله، مور به يې پورته اچولو او د يوې شېبې لپاره به يې خپل معلوليت هېراوه.

هر کار چې نيمايي ته رسېدلی وي نو زوال ورته بد دی. هر کال به چې د سپتمبر په مياشت کې زه او کرېگ بيا برين ماور ښوونځي ته تلو، نو په سرکونو کې به مو ډېر کم سپين پوستي ماشومان ليدل. ځکه ځينې د کاتوليکانو ښوونځي ته تلي وو چې په هماغه سيمه کې و. خو زياترو يې کډه کوله او له ښوونځي تلل. په پيل کې به يوازې تور پوستې کورنۍ زموږ له سيمې تلې، مگر په تدريج سره به چې هر چا شتمني ترلاسه کوله او توانايي به يې درلودله، نو دا ځای يې پرېښوده. دا کډې به په ډېر ناڅاپي توگه تللې. ناڅاپه به مو د کور په مخ کې د خرڅلاو تابلوگانې ليدلې. لږ مهال وروسته به د بار وړلو يو موټر د کور په دروازه کې رابنکاره شو او بله ورځ به خلک تللي ول.

زما مور هغه وخت زياته خواشيني شوه چې ملگري يې ولما ستوارټ ورته وويل چې موږ غواړو له ښاره بهر د فورسټ پارک سيمې ته کډه وکړو. هلته يې قسطنطيني کور اخيستی و. ستوارټانو دوه ماشومان درلودل او کور يې د يوکلید سرک په وروستۍ برخه کې و. زموږ په شان يې په يوه کرايي کور کې ژوند کولو. مېرمن ستوارټ ډېره شوخه او ټوکي وه او کله به يې چې وځنډل نو خندا به يې نورو ته هم سرايت کاوه. هغې او زما مور به تل يو بل ته د خوړو پخولو لارې چارې ورزده کولې او په خبرو به بوختې وې. مگر هېڅکله يې د نورو گاونډيو مېرمنو په شان د دې او هغې غيبت نه کاوه. د مېرمن ستوارټ زوی داني نومېده، چې د کرېگ همزولی او د ده په شان ورزشکار و. همدې کار دوی سره زيات ملگري کړل. مگر د داني خور پاملا نوې پېغله شوې وه او له ما سره يې چندان نه لگېده. د ښاغلي ستوارټ په اړه مې يوازې دا په ياد دي چې د يوې بار وړونکې لارۍ موټروان و، د ډوډۍ پخولو په يوه ستره کارخانه کې يې کار کولو، د دوی ټوکي به يې له يو ځايه بل ځای ته وړل او په نورو به يې

بدلون | ۵۵

پلورل. د ده او د ده د مېرمنې او اولادونو رنگ ډېر تور و، چې ما تر هغې وخته داسې تور تور پوستان نه ول ليدلي.

زه په سمه توگه پر دې نه پوهېدم چې دوی څنگه په دې توانېدلي چې په هغه سيمه کې کور واخلي. فورسټ پارک د هغو ښارگوټو له ډلې و چې د لومړي ځل لپاره په امريکا کې جوړ شوي او پلان داسې و چې دا ښارگوټي به شاوخوا ۳۰ زره کسان په ځان کې ځای کړي. دې ښارگوټي د پلور څو مرکزونو، کليساوې ښوونځي او پارکونه هم درلودل. دا ښارگوټي په ۱۹۴۸ کال کې جوړ شوي و، کورونه يې ټول سره ورته وو او د گوتو په شمېر تور پوستو کورنيو ته پکې ځای ورکړل شوي و. په هر حال د ستوارټ کورنۍ ورو ورو دې ښارگوټي ته گډه وکړه. د دوی د کډې لږ وخت نه و تېر شوی چې مور ته يې بلنه راکړه چې کور ته يې ورشو. مور ډېر هيچاني وو. ځکه هغه ښارگوټي مو له نژدې څخه ليدلو چې اوس يې نو هر چا ستاينه کوله. څلور واړه په بيوک کې سپاره شو او له شيکاگو ووتو. څلوربست دقيقې وروسته يوه غلي بازار ته ورسېدو او بيا ښارگوټي ته دننه شوو. مېرمن ستوارټ مور ته د خپل کور پته راکړې وه او مور هم له هغې سره سم يوې داسې کوڅې ته دننه شو چې خلوته وه او دواړو خواوو ته يې سره ورته کورونه درلودل. د ټولو کورونو مخ ته يو کوچنی بڼ و، چې خاکستري شگې پکې پرتې وې او کوچني بوټي پکې زرغون شوي وو. کله مې چې پلار وليدل، نو ويې ويل: «زه په دې نه پوهېږم چې ولې يو څوک ځان دې ته اړ کړي چې په داسې ځای کې ژوند وکړي.» زه تر يوه ځايه پورې له هغې سره موافقه وم. ځکه هر ځای به دې چې کتل، نو کومه زړه او ستره ونه نه تر سترگو کېده. لکه زموږ د کوټې د کړکۍ په مخ کې د بلوط ستره ونه. د فورسټ پارک ښارگوټي ټولې برخې خلوت او زړه وهونکې وې او شاوخوا هېڅ کوم رستوران نه ښکارېده چې خلک ورشي. نه د موټرونو هارنگونه و، نه د کوم امبولانس غږ و او نه هم د پوليسو د کوم موټر غږ او نه هم د يوې سندرې غږ چې

له پخلنځي راووزي. داسې بنکارېدل چې د کورونو ټولې کړکۍ تړل شوې وې. مگر دا بنارگوتي د کرېگ لپاره يو نمونه ځای و. ځکه هغه ټوله ورځ يې تر شنه اسمان لاندې له داني ستوارټ او نوو ملگرو سره د باسکټبال لوبه وکړه. زما پلار او مور هم له بناغلي او مېرمن ستوارټ سره په خبرو بوخت شول. زه د پلاما خونې ته لاړم، هلته مې د دې وېبسته وليدل، د دې روڼ پوستکي ته مې وکتل او د دې گاڼو ته حيرانه شوم. بيا مو سره يو ځای د غرمې ډوډۍ وخوره. ماښام شوی و چې د ستوارټ له کورنۍ سره مو خدای پاماني وکړه. په تياره کې پلي هغه ځای ته لاړو، کوم ځای کې چې پلار مې موټر درولی و. کرېگ دومره لوبې کړې وې چې سپک يې وتلی و او خولې پرې راتلې. زه هم سترې شوې وم او غوښتل مې چې هر څومره ژر چې کېږي خپل کور ته ورسېرم.

په دې بنارگوتي کې يو څه و چې زه يې حيرانه کړم. ما د بنارگوتي له شاوخوا ځايونو سره مينه نه درلوده. د دې کار په دليل هم نه پوهېدلیم. د دوی اکثره گاونډيان سپين پوستي وو او مور مې وويل فکر کوم چې د هغوی کور ته زموږ تر ورتگه پورې څوک پر دې نه پوهېدل چې هغوی دې تور پوستي وي. مور مې داسې انگېرل چې موږ د خپل تور پوست له امله د دې باعث شوي يو چې د هغوی گاونډيان پوه شي چې هغوی هم تور پوستي دي. هغوی د خپلو گاونډيانو په اړه څه ونه ويل. موږ هم د هغوی د کورونو د شاوخوا چاپېريال په اړه په څه نه پوهېدو.

دا چې هغه شپه، کله چې پلار مې د موټر خوا ته ورته نو کوم چا له کومۍ کړکۍ څخه څارلو او که نه؟ نه پوهېږم. آيا کېدی شي چې څوک د پردې شاته ولاړ وو و او موږ ته ځير وو؟ نه پوهېږم او دې پوښتنو ته به هېڅکله هم ځواب پيدا نه کړم. په یاد مې دي چې کله مې پلار خپل موټر ته ورنژدې شو، نو د موټر په ليدلو سره ځای پر ځای ودرېد. يو چا د هغه په ښکلي موټر په کلی، يا تيره باندي ژورې کرښې ايستلې وې. له شک پرته داسې بنکارېدل چې دا کار

بدلون | ۵۷

په قصدي توگه شوی و. څنگه مې چې وړاندې هم وویل چې پلار مې ډېر زغم درلود او هر کوچنی او لوی مصیبت به چې پرې راغی، شورماشور یې نه جوړاوه او صبر یې کاوه. په کور کې هم همداسې و. هر څه به چې پاڅه ول په پټه خوله به یې خوړل. داسې یو څوک و چې ډاکټر یې د ناروغۍ په اړه ورته ویلي هم و، خو ده بیا هم په ارامه توگه خپل ژوند ته ادامه ورکوله. په دې اساس دا مهال هم پلار مې خپل زغم وساته. حتا که کومه لار وای چې هغه خطاکاره کس پیدا کړي او د دې کار په ځای یې د کور دروازه ورماته کړي، بیا یې هم داسې کار نه کولو. یوازې د موټر له دروازې پرانیستلو وړاندې وویل: «هی، عجیبه بدې طالع». مور هم همغه شپه له خبرو پرته په موټر کې سپاره شوو او خپل ښار ته راغلو. د هغې شپې سهار ته مې پلار له همدې موټر سره خپل کار ته لاړ. مگر همدا چې فرصت یې پیدا کړ، نو موټر یې ورکشاپ ته بوت او هغه کړښې یې جوړې کړې چې په موټر کې ایستل شوې وې.

زما ورور کرېک ډېر زغم درلود او تل به خندنی و خو د ژوند په یوه پړاو کې یې اندېښنې پیل کړې. زه په سمه توګه په دې نه پوهېږم چې کله او ولې په داسې حالت اخته شو. دی هغه څوک و چې زموږ په سیمه کې ډېریو کسانو پېژانده او زیاترو کسانو سره یې سلام او کلام درلود. کله ناکله به داسې کسانو هم ورته سلام کاوه چې ده به نه پېژندل او ده به هم له موکې ګټه اخیسته او له هر چا سره به یې خبرې کولې، خو اوس په کور کې په ژور خپګان اخته و او ګډوډ عصبي حالت یې درلود. تل به یې داسې انګېرل چې داسې ښکاري چې په موږه کومه بلا راځي. په خوب او خیال او کابوس اخته شوی و او فکر یې کولو چې هره شېبه کېدی شي، فاجعه رامنځته شي. یو ورځ یې دې ته اندېښنه وه چې ښه پورې. په همدې خاطر به یې سترګې په کور کې په سترګېټې تړلې وې او سالون او پخلنځي کې یې د شیانو په لمسولو سره خپله لاره پیدا کوله. بله مهال یې دې ته اندېښنه وه چې کنېږي. له دې امله یې د کینو د ژبې (اشاره یې ژبې) په زده کولو پیل وکړ چې که داسې شي، نو له دې لارې وکولای شي، له نورو سره اړیکه ټینګه کړي. بل مهال یې دې ته اندېښنه وه چې د بدن یو غړی یې کېدی شي پرې شي. په دې خاطر به یې خپل ښی لاس تل په شا تړلی و او په چپ لاس به یې خواږه خوړل او نور کارونه به یې هم په همدې لاس ترسره کول.

په هر حال د هغه ډېر زیات ډار د اور بلېدنې په اړه و. په شیکاګو کې د

کورونو سوزېدل یوه طبیعي پېښه وه، ځکه د کور خاوندانو کله ناکله په لاسي توګه داسې کول چې کورونه یې اور واخلي او له خاورو سره خاورې شي خو له دې لارې وشي کولای چې د بیمې له ادارې خساره واخلي. له بله پلوه د اور لګېدنې د خپرولو دستگاه ډېره ګرانه وه او کارګرې طبقې نشو کولای چې دا دستگاه واخلي. په همدې خاطر اکثره کورنیو ته د اور لګېدنې خطر معمولي او رایج و.

زما نیکه له هغې کسانو څخه و چې کور یې وسوځېد او زموږ سیمې ته راکډه شو. البته له نېکه مرغه هغه حادثه کې هېچا ته کوم زیان ونه رسېد. مور مې راته کیسه کوله چې د اور لګېدنې په وخت کې نیکه خپل کور ته مخامخ ولاړ و او د اور وژنې د ادارې کارکوونکو ته یې نارې وهلې چې زما د موسیقۍ البومونه وژغورئ. د اور لګېدنې بله غمجنه پېښه زما د یوه ټولګیوال وه چې له مور سره په پنځم ټولګي کې و. د دوی په کور کې هم اور لګېدنه رامنځته شوې وه چې هم، ده پکې خپل ژوند بایلی و او هم یې ورور او خور. دا ټولګیوال مې د لسټر مک کولم په نامه و چې ګن چنگچنګي وپښته یې درلودل، ونه یې لوړه وه او زموږ کور ته نژدې اوسېده. په هغه بدمرغه ورځ کې دی، د ده خور او ورور د دوی د خوب په کوټه کې وسوځېدل او مړه شول.

دا د خواخوږۍ لومړني مراسم ول چې ما پکې ګډون وکړ. د سیمې زیاتره ماشومان د خواخوږۍ په خونه کې ناست ول او ژړل یې. همغه وخت د جکسون فایو یوه غمجنه سندره د خپرېدلو په حال کې وه. لویان هماغسې هک پک خپلو ځایونو کې ناست وو. د خونې په یوه څنډه کې درې لرګین تابوتونه وو. د درېیو او انځورونه چوکاټ شوي او په تابوتونو اېښودل شوي وو. مېرمن مک کولم او د هغې مېړه پر دې توانېدلي و چې د خپل کور له کړکۍ ځانونه راوباسي او وژغورل شي. دې درانه غم د دوی ملاوې کړوېې کړې وې او په خپرو کې یې د ټولې نړۍ غمونه ښکارېدل.

بدلون | ۶۱

د هغوی کور تر څو ورځو پورې سوځېدو او بیا وروسته راغورځېد. کله چې کرېگ دا پېښه ولیده، نو اندېښنه یې لا نوره هم زیاته شوه. په ښوونځي کې به یې مور ته له اور لگېدنې سره د مقابلې او ساتنې لارې چارې رازده کولې. دا چې د اور لگېدنې په وخت کې ځانونه په ځمکه وغورځوو او راوښوېږو تر هغې ځانونه یوه خوندي ځای ته ورسوو. کرېگ ټینګار کاوه چې دا ټکي په کور کې تمرین کړو. ده د اور وژنې د مامور په قالب کې تمرینونه پیل کړل او زه یې په دې کار کې خپله مرستیاله کړم. مور په تمرین کې زده کړل چې څنګه د وتلو لار پیدا کړو او مور او پلار ته مو هم وویل چې باید څه وکړي. په تدریج سره مو زده کړل چې وخت وپېژنو او ژر خپل ځان یو ځای ته ورسو چې پلار مو په پارک کې زموږ په پیدا کولو او پلټلو کې له ستونزو سره مخ نه شي او همدارنګه اړ نه شي چې زیاته پلې لاره ووهي. له دې سره سره کله به چې کرېگ سیالي درلوده، نو وخته به تیارېدو او سیالی ته به ورتلو چې سم ځای ونیسو.

اوس مو نو زده کړي و چې تر کومې کچې کولای شو، تر هغې کچې خپل ژوند کنټرول کړو. تل مو تمرین کولو چې که کور مو اور واخلي، نو څنګه وکولای شو چې د کور له یوې کرکې بهر شو او د کور په مخ کې د بلوط په ونه یا هم د ګاونډي د کور پر بام رابښکته شو. تل مو داسې انګېرل چې که په پخلنځي کې منقل اور واخلي، یا په ځمکه کې یوه برېښنايي وسیله د اور لگېدنې باعث شي، یا برېښنا د اور لگېدنې باعث شي، نو په دې حالتونو کې مور څنګه کولای شو چې له هغې سره مقابله وکړو. ما او کرېگ د اور لگېدنې په وخت کې خپلې مور ته اندېښنه نه درلوده، ځکه کوچنۍ او چالاکه و او د خطر په وخت کې یې لږ ادراک په بدن کې ترشح کول چې کولای یې شول، پاڅېږي او وتبتي. زموږ یوازینی اندېښنه د خپل پلار د ناتوانۍ په اړه وه. هغه له شک پرته نشول کولای چې له کرکې ټوپ کړي.

ژر مې دې ته پام شو چې د فیلمې لوبغاړو په شان نه شو کولای، د ژغورنې

عمليات ترسره كړو. همدارنگه دې ته مو هم پام شو چې پلار مو نه شي كولاى چې موږ په غېږ كې ونيسي او د اور له لمبو نه مو وژغوري. په دې پوه شوم چې يوازینی كس چې داسې كار كولى شي، هغه كړېگ دی. ځكه هغه زما د پلار په پرتله هډور و خو تر دې دمه هلك و او زيات وخت ته اړتيا وه چې د پلار كچې ته مې ورسېږي. په همدې خاطر يې په كورني تمرين كې ډېر بد حالتونه هم په پام كې نيول او پلار ته يې ويل چې د يوې بورۍ په شان په ځمكه پرېوزي او داسې څرگنده كړي چې د دوى په خاطر يې هوښه شوى.

پلار به مې په ناراضيتۍ سره خوځاوه او ويل به يې: «د خداى په خاطر ما پرېږدئ. تر كله به دا مسخره تمرينونه ترسره كوئ؟»

پلار مې له ناتوانۍ سره روږدى نه و. ده به تل هڅه كوله چې له ستونزو او مشكلاتو سره كلکه مبارزه وكړي. ډېر ناروغه هم و، خو هېڅكله يې د دردونو له لاسه زگېروي نه دي كړي. خپله دنده يې هم په ښه توگه ترسره كوله، دندې ته به په خپل وخت تلو او بيا به ترې راتلو او غيرحاضري يې هېڅ كوله نه. همېشې عادت يې دا و چې د نورو د لاسونو امسا شي. اوس چې كمزورى شوى و، نو هڅه يې كوله چې په خپلو عواطفو باندې خپله جسماني كمزوري جبران كړي او په خپل عقل د شاوخوا كسانو لارښوونه وكړي. څو كاله كېدل چې پلار مې د ديموكرات گوند غړيتوب ترلاسه كړى و. كه څه هم دا مسؤليت يې په زور منلى و، مگر له خپل كار سره يې مينه درلوده. د اونۍ په پاى كې به كلو او بانډو ته تلو. كله كله به زه هم ورسره تلم. موټر به مو په يو ځاى كې دراوه او د يو كور دروازې ته به ورتلو او هغه به مو ټكوله. ډېرى مهال به زموږ پر مخ دروازه يوې زړې كونډې او يا يو چاغ او زاړه كارگر پرانيسته او ويل به يې: «اوه، سلام فريزر، هيله كوم كور ته راشئ.»

د دوى په دې چلن به زه هېڅ نه خوشحالېدم. ځكه كله به چې د دوى كور ته لاړو، نو تر شپې پورې به په يوه چټل كوچ كېناستلو او سون آپ به مو

بدلون | ۶۳

خبسه. د کور خاوند به معمولاً د کثافاتو د راټولولو او يا په سرک کې د واورو د پاتې کېدلو په اړه زما پلار ته شکايت کاوه. هغه په ډېر زغم د هغوی خبرې اورېدلې. په دې کار به يې دا روښانول چې مثلاً ديموکرات گوند د خلکو د سيمو په اړه په فکر کې دی او په انتخاباتو کې غوره دا ده چې دوی ته رايه ورکړي. زما له بده بخته زما پلار هېڅکله دا بېرته نه کوله چې دا لیده کاته ژر پایته ورسېږي. هغه به چې کله د کور د خاوند د لمسيانو انځورونه وليدل، نو د هغوی په ستاينه به يې پيل وکړ. د کور د خاوند درد او غم ته يې غوږ نيوه او د ژوند د سختيو په خاطر يې له هغه سره خواخوږي کوله. لنډه دا چې کله به له کوره راوتو، نو ده به د کور زور خاوند په غېږ کې نيوه او هغه ته به يې ډاډ ورکاوه چې هر کار چې مې له لاسه کېږي، زه به يې ترسره کړم چې ستاسو ستونزه هواره شي.

پلار مې په خپلو وړتياوو باور درلود او په همدې خاطر يې نه غوښتل چې د کور د اور لگېدنې په تمرين کې د يوه کمزوري او بې لاسو او بې پښو کس نقش کې ولوبېږي. مگر په دې پوهېده چې دا موضوع څومره زموږ لپاره مهمه ده. کله به مو چې له ده وغوښتل چې په ځمکه پرېوزه، نو په خندا به يې ځان په ځمکه غورځولو او په همغه حالت کې به يې زما مور ته داسې کتل چې هغې ته ووايي چې وگوره ماشومان له مور سره څه کارونه کوي. زما مور هم په دې نظر وه چې دا تمرينونه خندني وو. بيا به يې سترگې پټولې او دې ته به په تمه کېده چې کرېگ خپل عمليات پيل کړي. زه او مور به د دوی په څنگ کې درېدو او دې ته به مو کتل چې کرېگ څنگه هغه په سختی له ځمکې پورته کولو، بيا يې کښولو او د زينو خواته يې وړلو. کله به چې کرېگ دې ځای ته راورسېد، نو هڅه به يې کوله چې پلار له زينو رابنکته او له شاتنی دروازي يې وباسي. مگر پلار به مې هېڅکله هغه ته دا اجازه نه ورکوله چې دا برخه تمثيل کړي. په مسکا به يې ورته وويل چې تر دې ځايه بس دي. بيا پورته کېده او

درېده. په هر حال دې تمرین مور ته راښودل چې که کومه ورځ مو کور اور واخیست، نو د ژغورنې کار دومره هم ساده نه دی او همدارنگه کوم ضمانت هم نه و چې مور دې ژوندي پاتې شو. یوازې په دې خوښ وو چې لږ تر لږه د خپلې ژغورنې لپاره خو یوه برنامه لرو.

په تدریج سره زه هم اجتماعي نجلۍ شوم. اوس مې نو زړه غوښتل چې له خلکو سره زیاته مخامخ شم. له پلار سره تگ او د گوند له رایه ورکوونکو سره لیدنو کتنو زه د دې جوگه کړم چې له نورو سره له خبرو اترو او اړیکو مخ وا نه روم. همدارنگه د تروریانو، تروری گانو، ماماگانو، د تروری گانو د زامنو او د لورانو کورنو ته تگ او د گاونډیانو له ماشومانو سره لوبې کولو او منډو وهلو او بهر کې د کباب له دودونو سره کښاستل د دې لامل شول چې زه نوره هم اجتماعي شم.

مور مې په یوه نهه کسيزه کورنۍ کې ستره شوې وه او پلار مې د خپلې کورنۍ په پینځو هلکانو کې تر ټولو مشر و. د مور خپلوان به مې تل د نیکه په کور کې د کوڅې ها بل پلو ته راټولېدل، د هغه په لاس پاخه شوي خواړه به یې خوړل، قطعې به یې کولې او د جاز لوړې موسیقۍ ته به یې غوږ نیوه. نیکه به ټول راټولول. هغې په بهر نړۍ چندان باور نه درلود او له هر څه نه زیاته اندېښنه یې د خپلې کورنۍ د روغتیا او امنیت په اړه وه. خپله ټوله هڅه به یې کوله چې مور ته ښه خواړه راکړي او په خپل کور کې مو بوخت وساتي.

نیکه حتا ماته یو سپی هم واخیست چې مهربانه و، خاورین رنگ یې درلود او رېکس مو بللو، خو مور د دې اجازه رانه کړه چې سپي کور ته راسره بوزم. یوازې یې دا اجازه راکړه چې نیکه کره یې ووینم. ما به له سپي سره لوبې کولې، مخ به مې د هغه په نرمو وېښتو موشلو او لیدل به مې چې کله به نیکه زمور له خوا تېرېده، نو سپي به خپله لکۍ ورته خوځوله. څرنگه چې نیکه پر ما ځان گران کړی و داسې یې په رېکس هم ځان گران کړی و. هغې ته یې خواړه

بدلون | ۶۵

ورکول او پرې مهربانه و. د نیکه دا ټول چلونه په واقعیت کې د دې لپاره وو چې هېڅکله یې یوازې پرېږدو.

زما د پلار کورنۍ او خپلوانو د شیکاګو په جنوبي برخه کې ژوند کولو چې تروریانې، د تروریانو زمان او لوبې او ځینې نور پکې شاملېدل او ما هېڅکله ونشو کړای چې د هغوی اړیکه له ځان سره درک کړم. مور به په ټوله سیمه کې گرزېدو چې وشو کولای هر یوه ته سر ورښکاره کړو. زه به تل د ونو د شمېر له مخې په دې پوهېدم چې چېرې څو. البته د بېوزلو په سیمه کې به زیاتره مهال ونې نه وې. پلار به مې چې هر وخت کالیو تره لیده، نو ډېر به خوشحالهېده. هغه کوچني هډونه درلودل، ډنگر و، وېسته یې گورگوتی او زیاتره مهال به نشه و. پلار مې له وېرېدو ترور سره ډېره مینه درلوده چې له خپلو اتو اولادونو سره یې په یوه کوچني او پخواني اپارتمان کې ژوند کولو. د دوی کور د یوه ستر سړک په څنګ کې و. دا داسې ځای و چې د بقا قوانین پکې له نورو ځایونو ډېر جلا وو.

زیاتره وخت به هره یکشنبې له غرمې وروسته مور ټول د خپل پلار کورنۍ ته ورتلو چې کور یې په گاردنر پارک کې و او زموږ له کوره یې شاوخوا لس دقیقې واټن درلود. هم مې پلرنی نیکه ژوندی و او هم پلرنی نیا. پلار مې درې خوبندې درلودې او یو ورور. خوبندې یې اندرو، کارلټون او فرانچسکا نومېدې او ورور یې نامېني. ورور یې کوچنی و. دوی ټول زموږ له پلاره یوه لسيزه وروسته زیږېدلي وو او مور ته هېڅ داسې ښکارېدل نه له لکه ترور او تره بلکې د خوبندو او ورور په شان راته وو. پلار مې هم دوی ته د پلار په شان و نه د ورور. ځکه تل یې ورته نصیحتونه کول او د اړتیا په وخت کې به یې پیسې هم ورکولې. فرانچسکا یوه ښکلې او هوسیاره نجلی وه چې کله ناکله به یې له ما غوښتل چې وېسته یې ورته رمنځ کړم. اندرو او کارلټون څو څو ویشته کاله عمر درلود. په ځانونو یې ډېر لاس واهه. د سترو پایڅو پتلونونه، چرمي چمپرونه او هغه بلوزونه به یې اغوستل چې غاړه هم پټوي. دوی به رنگا رنگ خبرې

کولې، لکه د مالوک اېکس په اړه يا هم د اروا د ځواک د سندري په اړه. ما او کرېگ به د دوی ځينې توکي رااخيستل، بيا به د اپارتمان شاتني خونې ته تلو او هلته به مو پرې لوبې کولې.

پلرنی نيکه مې فريزر رابينسون نومېده، سپينپيری و، تريو تندي يې درلود او ډېر خسته کن و. په څوکۍ به کېناسته، سگرېټ به يې څکول او کله به يې هم ورځپانې لوستلې. د خبرونو په وخت کې به تلویزون ته کېناسته. که څه هم تلویزيون به ډېر نژدې و، خو ده به بيا هم د تلویزون غږ تر پايه لوړولو. زما د پلار اخلاق هغه ته هېڅ ورته نه و. نيکه تل ناراضه و. کله به يې چې د ورځپانو ځينې سرتکي ولوستل، نو په غوسه به شو او دا کار يې د تلویزون د خبرونو په وخت کې هم کاوه. کله به يې چې په کوڅه او سرکونو کې د سيمې ځوانان وليدل چې گرزې راگرزي، نو ډېر به ناراحته شو او ويل به يې چې دوی هسې خوشې گرزې او د تور پوستانو ابرو يې هر چېرې وړي. نيا مې لاوان نومېده. که څه هم خندنی او مومنه وه او نښې خبرې يې کولې، خو نيکه به مې تل په دې ورپرچېده. نيا به د ورځې په يوه کتابپلورنځي کې مقدس کتاب انجيل پلورلو، مگر د بېکارۍ په وخت کې يې زما له نيکه سره وخت تېراوه او داسې معصومه او بې ژبې به وه چې زه حتا په همغه ماشومتوب کې هم د دې په دې چلن نه پوهېدم. نيکه ته به يې خواږه برابرول او هغه به چې کله سپکې او سپورې ورته ويلې دې به يې ځواب نه ورکاوه او هېڅکله به يې د ځان دفاع نه کوله. زما لپاره د نيا دا معصوميت او بې ژبېتوب ډېر عجيبه و.

زما د مور له وينا سره سم، په ټوله کورنۍ کې يوازې زه وم چې کله به مې نيکه شورماشور کاوه نو ما به يې ځواب ورکاوه. په ماشومتوب او نوي زلميتوب کې مې هم دا کار کاوولو. زما د غبرگون لامل دا و چې نيکه به بدخلي کوله او نيا به مې ځواب نه وراکاوه چې دې کار زه ډېره په غوسه کولم. هغه به چې بدخلي کوله، نو ټول يې پر وړاندې غلي ول. خو له دې ټولو سره سره نيکه پر

بدلون | ۶۷

ما ډېر گران و. د هغه په دې ضدونو زه پوهېدم. ځکه د ده دا اخلاق ماته هم په ميراث کې پاتې شوي و. ما يوازې دا هيله درلوده چې دا ضدونه مې لږ څه راکم شي. البته د نيکه په وجود کې نرمي هم وه او مهرباني هم چې ما به يې کله کله نښې پکې ليدلې. کله به چې په ځمکه د هغه د راحتې څوکۍ تر څنگ کېناستم، نو په نرمۍ به يې زما پر سر لاس تېراوه. هر کله به چې زما پلار يوه ښه خبره وکړه او يا به مور ماشومانو کومه عالمانه خبره وويله، نو دى به مسک شو. مگر لږ وروسته به بيا يو څه د ده د تندخويۍ باعث شول او بيا به يې شورماشور جوړ کړ. کله ناکله به مې هغه ته ويل چې دومره چينې مه وهه او په نيا باندې دومره مه غورږوه. يا به مې ترې پوښتل چې نيکه جانه ولې دومره غوسه يې؟

د دې پوښتنې ځواب هم پېچلی و او هم ساده. نيکه زما پوښتنه نه راځوابوله. يوازې به يې تندى تړيو شو او اوږې به يې پورته واچولې. بيا به يې مجله راواخيسته او لوستله به يې. مگر کله به چې خپل کور ته راوگرزېدو، مور او پلار به مې هڅه کوله چې چې زما پوښتنو ته ځواب ووايي.

هغوى ماته ويل چې نيکه دې د جنوبي کارولينا د جورج ټاون ښار په يوه بندر کې لوى شوى و. دې ځاى کې کروندې وې او يو مهال زياتو غلامانو پکې کار کولو. وريزې او د نيل بوتې يې کرل او له دې لارې به يې خپل خاوندان شتمنول. نيکه په ۱۹۱۲م کال کې پيدا شوى و، د دوو غلامانو لمسى، د يوه ژرندگري زوى او د يوې لس کسيزې کورنۍ يو اولاد شمېرل کېده. هوشيار هلک و. په همدې خاطر يې پروفيسور بللو. هغه په همغه ماشومتوب کې هيله درلوده چې يوه ورځ پوهنتون ته لاړ شي. مگر نه يوازې يو تور پوستى او د بېوزلې کورنۍ غړى و، بلکې کله چې قانوني سن ته ورسېد، نړيوال اقتصاد پر ځوړه شو. په همدې خاطر کله چې نيکه ښوونځى پاى ته ورساوه، نو د لرگيو پرې کولو په يوه فابريکه کې پر کار بوخت شوى و. په دې پوهېده، که په هماغې جورج ټاون ښار کې پاتې شي، نو د پرمختگ هېڅ فرصت به ونه مومي.

کله چې د لرگیو پرېکولو فابریکه وتړل شوه، دی هم د نورو تور پوستانو په شان شمالي شیکاگو ته لاړ او له هغې ډلې سره یو ځای شو چې د کډوالو د سترې ډلې په نامه یادېده. دې ډله کې شپږ میلیونه تور پوستان شامل و چې د پنځوسو کلونو په اوږدو کې د نژادي تبعیض په خاطر شمالي بنارونو ته لېږدېدلي وو او هلته یې هڅه کوله چې مناسبې دندې پیدا کړي.

هغه مهال امریکا د فرصتونو د هېواد په نامه مشهوره وه. پر دې اساس نیکه په ۱۹۳۰م کال کې شیکاگو ته ورسېد. ده باید لومړی ښه دنده پیدا کړې وای او بیا پوهنتون ته تللی وای. خو واقعیت داسې نه و. ځکه هغه مهال دنده موندل ډېر ستونزمن کار و او د فابریکو رییسانو د تور پوستو کډوالو په پرتله زیات لومړیتوب د اروپا سپین پوستو کډوالو ته ورکاوه او منل یې. په همدې خاطر نیکه د هر کار پر کولو راضي کېږي او یو مهال هم په خدمت کولو تېروي. په دې توګه د ده هیلې کوچنۍ او لاسپې کوچنۍ شوې او پوهنتون ته د تللو فکر یې له سره بهر کړ. بیا یې پتېبیلې وه چې برقي شي، مګر ډېر ژر ورته یو خنډ پیدا شوی و. هغه وخت به چې چا غوښتل چې برقي، پښ، ترکان، نلدوان یا په شیکاګو کې د یوې سترې ادارې کارکوونکی شي، نو باید د کارګرۍ د اتحادیې د غړیتوب کارت یې درلودلای وای. مګر په معموله توګه تور پوستانو داسې کارتونه نه درلودل او هغوی ته نه ورکول کېدل هم.

دا تبعیض د دې باعث شو چې امریکا کې د ډېرو تور پوستو برخلیک بدل او شغلي فرصتونه یې محدود شي. نیکه د ترکان په نامه حق نه درلود چې په سترو ساختماني شرکتونو کې کار وکړي. ځکه د هېڅ یوې صنفی اتحادیې غړیتوب یې نه درلود. د روبي ترورۍ مېړه نلدوان و او په همدې خاطر یې خپل کار پرېښودلی و او جیوالیتوب یې کاوه. پېټ ماما هم پر دې نه وو توانېدلی چې د ټکسي چلوونکو اتحادیې ته ورشي. هغه له لېسنس پرته د بس ډرېور و او هغه مسافران یې وړل راوړل چې د لوېدیځې برخې په ناامنه سیمو

بدلون | ۶۹

کې يې ژوند کولو او معمولي ټيکسې به د ښار هغې برخو ته نه ورتلې. دا بااستعداد کسان و چې باثباته او دايمي کار يې نه شو پيدا کولای او پایله يې دا شوه چې د دې توان يې نه و چې کور واخلي، خپل ماشومان ښوونځيو ته واستوي، يا هم تقاعد شي. حتماً چې دا د دوی لپاره له خواشینی ډک حالت و چې داسې محرومیت وگالي او په داسې کارونو بوخت شي چې وړ يې نه وو او همهاله هغه سپين پوستي وويني چې له دوی مخکې کېږي او يوه ورځ به د دوی رييسان شي. دې موضوع په دوی کې د کرکې او بې اعتمادۍ زړي وکړل.

مگر د نيکه په برخه کې، ژوند ده ته دومره هم بده څېره ورڅرگنده کړې نه وه. هغه چې کله د ښار د جنوبي برخې کلیسا ته تللی و، زما نيا يې ليدلې وه او بيا پر دې توانېدلې و چې د فدرال دولت د کارموندنې شرکت له لارې يو کار پيدا کړي. دې شرکت به د هغې اقتصادي ځورتيا په وخت کې له بې مهارته کارگرانو گټه اخيسته او په ودانيزو پروژو کې به يې پر کار گمارل. له هغې وروسته نيکه کابو دېرش کاله د پوست مامور و او د پوسته رسان په توگه يې کار وکړ. کله چې تقاعد شو، د تقاعد حقوقو يې دا اجازه ورکوله چې په هوسا څوکۍ کېني او تل د دې او هغه پر سر وروپرچېږي.

بلاخره نيکه د پنځو اولادونو خاوند شوی و چې ټول د ده په شان هونبیاران وو. دويم زوی يې نامېني نومېده چې لوړې زده کړې يې وکړې او د هاروارډ پوهنتون د حقوقو له څانگې فارغ شو. درې يې لوني وې چې يوه يې اندرو نومېده چې د اورپټلۍ کارکوونکې شوه. بله لور يې کارلټون نومېده چې انجینره شوه او بله يې هم فرانچسکو چې څه مهال يې د هنري مديرې په توگه په يوه تبليغاتي شرکت کې کار وکړ او بيا په يوه ښوونځي کې ښوونکې شوه. مگر نيکه نشو کولای چې د خپلو اولادونو لاسته راوړنې د خپلو لاسته راوړنو ادامه وگڼي. همدارنگه کله به چې مور هره يکشنبه گاردنز پارک ته تلو او د دوی کره

به مو ماښامی کاوه نو په ښه توگه مې لیدل چې نیکه خپلې خپل شوې هیلي نه هېروي او تل پکې سوچونه وهي.

ډېر ژر پر دې پوه شوم چې دا یوازې زما پوښتنې نه دي چې بې ځوابه دي، بلکې نور هم له ځانه سره داسې پوښتنې لري چې نه یې شي ځوابولی. ماته هم ډېرې پوښتنې پیدا شوې، خو په دې نه یم توانېدلې چې ځواب یې کړم. داسې یوه پوښتنه یوې نجلی هم رانه کړې وه چې ځواب یې راسره نه و. د هغې نوم مې اوس نه دی په یاد. خو دومره مې یاد دي چې لري خپلوانه مې وه. زما د پلار یوه ترور وه چې کور یې زموږ د سیمې لویدیځې خواته و، کله به چې زه د دوی کره ورتلم، نو د هغې اولادونه به هم له مور کره راتلل او په انگړ کې به یې له مور سره لوبې کولې. کله به چې لویان په پخلنځي کې په قهوه څکلو او خبرو اترو او خنداوو بوخت شول، ما او کرېگ به د هغوی له اولادونو سره لوبې کولې. په داسې حالتونو کې به کرېگ تري تم شو او یو کوبښه ځای ته به لاړ چې له ځان سره باسکټبال لوبه وکړي.

یو دویمې چې کابو لس کلنه وم د کور په زینو کې ناسته وم او د پلرنیو خپلوانو له نجونو سره مې خبرې کولې. مور ټولو خپل وېښته د لکۍ په څېر اوبدلي وو، لنډ پتلونونه مو اغوستي وو او کېدی شي چې د ښوونځي، مشرانو وروڼو یا حتا د مېړیانو د غارونو په اړه مو خبرې کولې. دې وخت کې زما د خپلوانې لمسی رابره شوه او پر ما یې راپرچ وهل: «ته څنگه د دې جرأت کوې چې د سپین پوستو نجونو په شان خبرې وکړې؟»

ډېره نېشاره پوښتنه وه چې یا یې زما د سپکاوي لپاره وکړه یا دا چې غوښتل یې چې زما ځواب واوري. سمه ده چې مور سره خپلوان و، مگر داسې ښکارېدل چې جهانونه مو بېلابېل دي. د دې له دې ډول پوښتنې څخه ډېره خواشینې شوم او زړه یې راوواوه. له همدې امله ما د دې په ځواب کې وویل: «زه هغسې خبرې نه کوم» مگر له ځانه سره پر دې پوهېدم چې ریښتیا وايي.

بدلون | ۷۱

ما به چې کله له خپلوانو سره خبرې کولې نو دوی ته به بل شان ښکارېدې. کړېگ هم همداسې و. واقعیت دا و چې مور او پلار مو رازده کړي وو چې کلمې تل په سمه توگه بیان کړو. هغوی زموږ لپاره د لغاتو یو قاموس پېرلی و چې د اپارتمان د دهلیز په کتابتون کې به مو کېښوده. مور به هر وخت له خپلو والدينو څخه د ځينو کلماتو او موضوعاتو په اړه پوښتنې کولې. هغوی به مور په کتابونو پسې لېرلو چې ويې لولو. کله به چې په ماښامي کې د ډوډۍ لپاره د مېز شاته کېناستو، نیکه به زموږ گرامري غلطۍ نیولې او ټينگار به یې کاوه چې کلمې په سمه توگه بیان کړو. البته دا زړسوی یوازې د دې لپاره و چې په خپل ژوند کې پرمختگ وکړو. هغوی زموږ په هوبښ او استعداد ټينگار کولو او زموږ ځانباوري یې زیاتوله چې داسې خبرې وکړو. مگر زموږ له دې موضوع سره دومره جوړه نه وه. ځکه تور پوستانو داسې خبرې کولو ته په بده سترگه کتل او داسې یې انگېرل چې موږ ځانښودونکي او کبرجن بنيادمان یو چې د تور پوستۍ فرهنگ مو هېر کړی. مېړه مې بارک اوباما هم داسې سپری دی چې د ځينو په اند تور پوستی او د ځينو نورو په اند روڼ پوستی دی چې سپین پوستی شمېرل کېږي. کلونه وروسته چې مور سره واده وکړ، نو زموږ واده ته هم تور پوستان راغلي وو او هم سپین پوستان، دوی حیران وو چې بارک بلاخره پر کوم نژاد پورې اړه لري. وروسته امریکایانو هم له بارک څخه دا ډول پوښتنې وکړې: «آیا تاسو همغه څه یاستی څنګه چې ښکاري؟ آیا کولای شو چې پر تاسو اعتماد وکړو؟»

له هغه ورځې راهیسې مې نور له خپلوانې سره خبرې ونه کړې. که رښتیا غواړئ، نو د دې له داسې ټنډ او تریخ لحن څخه خواږدې شوې وم. زړه مې غوښتل چې هغه راته یوازې د یوې تور پوستې نجلۍ په سترگه وگوري چې تکره ده، هوبښیاره ده، ځانښودنه نه کوي او غواړي هغه څه واوسي څه شی چې ده. هغه حال کې مې له پخلنځي څخه د مشرانو د خبرو اترو او خنداوو غږونه

اور بدل. همداسي مي خپل ورور لیده چې د سړک په يوې څنډه کې په لوبو بوخت و او له ځانه سره مي فکر وکړ چې گواکې دوی خپل ځای په ټولنه کې موندلی دی، مگر ما نه. اوس چې د هغه وخت په اړه فکر کوم نو انگېرم چې گنگسه او ناتوانه وم نو اوس هم له دې پوښتنې سره مخ کېرم چې زه څوک يم او غواړم چېرته لاړه شم؟ همدارنگه دې ته مي پام کېږي چې اوس مي هم يوه اوږده لار په مخکې ده چې خپل غږ، خپل ليدلوری او خپل هويت پيدا کړم.

٤

په ښوونځي کې هره ورځ شاوخوا يو ساعت وخت د غرمې د ډوډۍ خوړلو لپاره راکول کېده. زموږ کور هم ښوونځي ته نژدې و، مور مې هم کار ته نه تله او په کور کې وه. په همدې خاطر ما له دې موکې گټه اخیسته، خو ټولگيوالې به مې له ځان سره کړې او کور ته به مې راسره بوتلې. دوی به مې بيا په پخلنځي کې له ځانه سره کېنولې، مور به مې ساندويچ راکړل، ساندويچ به مو خوړل او له يوې او بلې سره به مو خبرې کولې او په تلویزيون کې به مو «زموږ ټول ماشومان» سریال لیده. ما خپل دا عادت، يعنې د صميمي دوستانو پالل او له هغوی سره خبرې اترې کول د ژوند تر پایه وساتلو. په پخلنځي کې به مې له دوستانو سره د هغو پېښو په اړه خبرې کولې چې په ښوونځي کې به په همنه ورځ پېښې شوې وې. له هغو ستړي کوونکو تمرینونو څخه به مې شکایت کاوه چې ښوونکې به راکول او په دې برخه کې به له يو بل سره همفکره وو. ټول د جکسون 5 ډلې مینه وال وو او د اوزموندز ډلې په اړه مو هېڅ کوم ځانگړی حس او درک نه درلود. هغه مهال د واټرگېټ پېښه نوې رامنځته شوې وه، خو موږ یې په اړه په څه نه پوهېدو. موږ په دې اند و چې څو زاړه او بوډا انسانان سره په واشینګټن کې راټول شوي او د میکروفون شاته خبرې کوي. واشینګټن زموږ لپاره يو لرې ښار و چې ډېرې سپینې ودانې یې درلودې او ډېر سپین پوستي انسانان پکې راټول شوي وو.

مور به مې ډېره خوشحالهېده چې موږ ته خواږه راکړي، ځکه په دې توگه

دې کولای شول چې زموږ د خبرو له لارې بهر نړۍ ته یوه کوچنۍ کړکۍ پرانيزي. کله به چې موږ ډوډۍ خوړله او له یوې خوا او بلې خوا به غږېدلو، نو دا به معمولاً موږ ته نژدې په کار بوختېده او زموږ خبرو ته به یې غوږ نیوه. البته داسې یې نه څرگندول چې زموږ خبرې نه اوري. په هر حال، زموږ څلور کسيزې کورنۍ په هغه شاوخوا پنځه اتيا متري فضا کې هېڅکله نشو کولای چې له یو بله څه پټ کړي. دا موضوع کله کله د اذیت او ناراحتۍ سبب کېده. دا مهال، نو د کړېک پام نوی نجونو ته وراوښتی و. کله به یې چې په تلیفون کې له دوی سره خبرې کولې، نو تلیفون به یې له لین سره حمام ته یوړ او د تړلو دروازو شاته به یې له هغوی سره خبرې کولې. هغه مهال ملفون جوړ شوی نه و. زموږ ښوونځی د شیکاگو په ښوونځیو کې د منځنۍ طبقې ښوونځی شمېرل کېده. د ۱۹۷۰م کال په لسیزه کې زموږ په سیمه کې نژادي تبعیض، بېوزلی او اقتصادي ستونزو خپلې ودې ته ادامه ورکوله، یعنې ورځ په ورځ تور پوستي زده کوونکي زیاتېدل او د کورنیو بېوزلي هم مخ په زیاتېدو وه. یوه ورځ د ښوونځي چارواکو تصمیم ونيو چې ماشومان باید ښوونځي ته په بس کې راشي، خو د ماشومانو کورنیو له دې طرحې سره مخالفت وکړ او ویې ویل چې ښه دا ده چې دا لگښت د ښوونځي د وضعې په ښه کېدو ولگول شي. په ماشومتوب کې زه په دې نه پوهېدم چې د ښوونځي د امکاناتو ښه والی څه ته وايي، یا دا څه اهمیت لري چې سپین پوستي زده کوونکي په ښوونځي کې وي او یا نه وي؟ برین ماور ښوونځي د ماشومانو لپاره ورکتون درلود او تر اتم ټولگي پورې یې ماشومان روزل. کله چې ما په ښوونځي کې څو کاله تېر کړل، نو د برېښنا ټولې بټنې او ټولې تورې درې راته ښې معلومې وې او په دې هم پوهېدم چې کومو دېوالونو کې چاکونه دي او کومې لارې خرابې دي. همدارنگه له ټولو ښوونکو او اکثره زده کوونکو سره مې هم پېژندگلوي درلوده. برین ماور زما دویم کور شوی و. په شیکاگو کې یوه اونیزه ورځپاڼه وه چې دیفنډر نومېده او ډېر تور

بدلون | ۷۵

پوستي يې مينه‌وال و. كله چې اووم ټولگي ته تلم، نو دې ورځپاڼې زموږ د ښوونځي پر ضد يوه ټنده او تېزه مقاله چاپ كړه. ورځپاڼه كې راغلي وو چې دا ښوونځی يو وخت ډېر ښه دولتي ښوونځی و، خو اوس ډېر بد حالت لري او د بېوزلو او نېستمنو افرادو ذهنيت پرې واكمني كوي. زموږ د ښوونځي مدير ډاكټر لاوزو نومېده چې له ځنډ پرته يې دې خبريال ته د يوې مقالې له لارې ځواب وركړ. هغه په خپله مقاله كې له زده كوونكو، د ښوونځي له چارواكو او له ميندو او پلرونو دفاع وكړه او د هغه خبريال ټولې خبرې يې توهين آمېزه او دروغ وبللې چې يوازې د زده كوونكو د ناهيلی او له ښوونځي څخه د تېښتې لپاره ليكل شوې وې.

ډاكټر لاوزو پښې، لنډې او خندني سړی و، گوږگوتي وېښته يې درلودل، خو كنجی و او پكه ككری يې درلوده چې جر وېښته يې دواړو خواوو ته پراته وو. د انگر په يوه گوبڼه كې يو دفتر و چې زياتره وخت به هلته كېناسته. كومه مقاله يې چې ليكلې وه، دی هم پوهېده او له مقالې يې هم څرگندېدل چې د ماتې له احساس سره مخالفت كوي او په ښه توگه پوهېده چې د ماتې احساس زموږ د سيمې په فضا كې هره ورځ مخ په پراخېدو دی. دا حس هغو ميندو او پلرونو درلود چې چندان شتمني يې نه درلوده او هغو ماشومانو درلود چې انگرېل يې چې په ژوند كې به هېڅكله پرمختگ ونه كړي او هغو كورنيو هم درلود چې د خپلو گاونډيانو پرمختگونه به يې ليدل او ليدل به يې چې له دې سيمې څخه ښار ته كډه كوي او خپل ماشومان په ځل بل ښوونځيو كې شاملوي. د ملكي معاملاتو كاركوونكي هم زموږ په سيمه كې گرېزېدل راگرېزېدل او د كورونو بدمرغو خاوندانو ته يې ويل چې د خپلو كورونو په پلورلو كې بېره وكړي او دا سيمه پرېږدي. هغوی ويل چې سيمه نور بېوزله شوې ده. دوی له دې خبرې څخه د يوې پلټې په توگه گټه اخيسته چې كولاى يې شول يو انبار وسوزوي. دوی له دې لارې خلك وېرول. مگر زما مور په دې خبرو كې هېڅ

ری هم نه واهه. شاوخوا لس کاله کېدل چې د شیکاگو په جنوبي ساحل کې یې ژوند کړی و او کولای یې شول چې څلورېشت کاله نور هم هلته ژوند وکړي. هغه د معاملاتو د لارښوونې د کارکوونکو له دې خبرو نه وېرېده او له هر ډول خیالباڼۍ سره مخالفه وه. واقع بینه وه او په راحتی یې کولای شول چې زموږ کورنی ژوند په خپل کنټرول کې راولي.

برین ماور ښوونځي کې زما مور د کورنیو او ښوونکو د انجمن یوه ډېره فعاله غړې وه. پیسې یې راټولولې او د ښوونځي د ټولګیو لپاره یې پرې نوي وسایل او تجهیزات اخیستل. د ښوونکو د پېژنګلوی او ستاینې لپاره یې د ماښام مېلمستیاوې جوړولې او دا هڅه یې هم پیل کړې وه چې د هونسیارو زده کوونکو لپاره ځانګړي ټولګي رامنځته کړي. د دې ټولګیو د رامنځته کېدو وړاندیز د ښوونځي د مدیر یعنی د ډاکټر لاوزو و. هغه د دوکتورا د سند د ترلاسه کولو لپاره شپني پوهنځي ته تللی و او هلته له داسې لارې سره اشنا شوی و چې غوره او هونسیار زده کوونکي یې د سن په اساس نه، بلکې د درسونو د درک او توانایي په اساس په یوه ټولګي کې راغونډول او په دې توګه به د دوی ښوونیزې چارې په ډېره چټکه توګه ترسره کېدلې.

دا نظریه د بحث وړ وه. منصفانه هم نه ښکارېده او یو امتیاز شمېرل کېده چې هونسیارو او بااستعداده افرادو ته ورکول کېده. دا نظریه په تدریج سره په ټول هېواد کې مطرح شوه. ما هم د خپلې زده کړې په درېیو ورستیو کلونو کې د هښیارانو په دې ټول ټولګي کې ګډون درلود. له بېلابېلو ټولګیو څخه شل زده کوونکي وټاکل شول چې زه هم پکې وم. مور به له نورو ټولګیو ګوښي په بل ټولګي کې کېناستو او درس به مو ویلو. له نورو زده کوونکو سره به یوازې د ښوونځي په ځینو بېلابېلو برنامو کې یوځای کېدلو، لکه د غرمې د ډوډۍ زنگ، د تفریح زنگ، د موسیقي ټولګي او د ورزش په لوبو کې. زموږ لپاره به یې ځانګړې برنامه جوړوله. لکه هره اونۍ به د سیمې یوه پوهنتون ته تلو یا به مو د

۷۷ | بدلون

ليکوالی د زده کړې په ټولگيو کې گډون کاوه يا به مو د بيولوژی په لابراتوارونو کې مورگان تشریح کول. همدارنگه په ټولگي کې به مو په خپلواکه توگه هم ځينې کارونه ترسره کول. خپله به مو ځانته موخه ټاکله او هر هغه سرعت به چې مور ته مناسب و، په همغږي سرعت به مو زده کړې کولې.

لومړی ښوونکی مو مارتېنز نومېده چې له ده وروسته بيا ښاغلی بنېټ زموږ ښوونکی شو. دوی دواړه تور پوستي، مهربانه او د ښو اخلاقو څښتنان وو او د زده کوونکو خبرو ته به يې ډېر ښه غوږ نيوه. د ټولگيو له وضعیت څخه په بشپړه توگه څرگندېده چې ښوونځی مور ته ځانگړې پاملرنه لري او همدا کار د دې لامل شوی و چې مور هم په خپل کار کې لا زياتې هڅې او کوشښونه وکړو. ډېر ښه حس مو درلود. اوس نو په زده کوونکو کې د سيالی کولو روحیه زياته شوې وه. زه په دې ټولگيو کې په ډېرې چټکۍ پرمخ روانه وم او همدا چې د تقسيم عملیه به مو زده کړه، نو ټول به د الجبر او هندسې خواته لاړو. ما به په پټه دې ته پاملرنه کوله چې د خپلو ټولگيوالو په پرتله څنگه يم. له شک پرته د نورو زده کوونکو په شان ما هم هيله لرله چې په ټولگي کې لومړی واوسم او په ټولو سياليو کې گډون وکړم او بريالی شم.

په یاد مې دي هغه مهال به چې په ښوونځي کې هر څه تېرېدل، نو کله به چې کور ته راغلم، مور ته به مې ويل. دا کار مې يوازې په غرمه کې نه کوولو چې له خپلو ټولگيوالو سره به کور ته راتلم، بلکې کله به چې له غرمې وروسته ښوونځي رخصت شو، نو زه به په چټکۍ کور ته تلم، بکس به مې يوې خوا ته غوڅارولو، وړې به وم، د لوږې له امله به مې په يخچال کې خواړه لټول او مور ته مې د ښوونځي د پېښو په اړه ژر ژر خبرې کولې. اوسمهال چې د هغو وختونو په اړه فکر کوم، نو وينم چې هغه مهال ماته دا مهم نه وو چې کله به کور کې نه وم، مور به مې کوم کار کولو. زه هم د نورو ماشومانو په شان په خپله نړۍ کې ډوبه وم او هېڅکله به مې له مور څخه داسې پوښتنه نه کوله چې د دې په

اړه وي. نه پوهېږم چې د کار کولو په وخت کې يې څه احساسول او نه پوهېږم چې ولې يې د کور له کار پرته ځانته بل کوم کار غوره نه کړ. يوازې په دې پوهېږم چې کله به کور ته راغلم او يخچال به مې راخلاص کړ، نو خواږه به پکې وو، دا خواږه نه يوازې زما لپاره بلکې زما د ټولگيوالو لپاره هم وو. همدارنگه کله به چې ښوونځي زموږ لپاره علمي سفر برابر اوه، نو مور مې به له نورو وړاندې دې کار ته ورمخکې کېده. بيا به يې لب سيرن وهل، شيکې جامې به يې اغوستلې او له مور سره به په بس کې سپرېدله چې د کوم پوهنتون يا کوم ژوبن په ليدلو کې راسره ملگرتيا وکړي.

مور د کور د لگښتونو لپاره محدوده او ثابته مياشتنۍ بوديجه درلوده. مور مې تل صرفه جويي کوله چې له امله به يې په دې بوديجه کې ستونزې نه رامنځته کېدې. د مثال په توگه، دې به خپل نوکان په خپله په رنگ ناخون رنگول، وېسته به يې خپله رنگول او دې موضوع يو ځل يو اضافه کار هم ورته پيدا کړ، ځکه وېسته يې په شنه رنگ واوښتل. پلار به مې يوازې هغه وخت ورته نوې جامې اخيستي چې د زېږېدو ورځ به يې وه او دا جامې به هم د ډالۍ په توگه وې. خو له دې پرته يې هېڅکله نوې جامې نه اخيستي. زموږ له جرابو څخه به يې په ډېره حيرانوونکې توگه نانځکې جوړولې او زموږ د ميزونو لپاره يې سربزۍ او بدلې. همدارنگه تر هغې چې تر شپږم ټولگي پورې رسېدم نو زما اکثره جامې به دې گڼدلې.

کله کله به يې د خونې ډيکورېشن هم بدلاوه او مېزونه او کوچونه به يې يو خوا بل خوا وړل، د مېزونو سربزۍ به يې بدلولې او کوم انځورونه به چې په دېوالونو راځوړند شوي وو نوي چوکاټونه به يې ورته راوړل. کله به چې هوا گرمه شوه، خونې به يې پاکولې او جارو کولې، پردې به يې مينځلې او د کړکيو شيشې به يې پاکولې. کله به چې کړکۍ خلاصې شوې، نو له کړکيو څخه به زموږ کوچني او مختصر اپارتمان ته پسرلۍ هوا راغله. بيا به لانديني پور يعنې د روبي

بدلون | ۷۹

تروری او تري کور ته تله چې پاک يې کړي. په ځانگړې توگه په دې ورستيو کې چې هغوی زاړه او ناتوانه شوي وو. د همنغو ورځو د خاطراتو اغېز دی چې کله د مينځونکو موادو بوی احساس کړم، نو په غيرارادي توگه د ژوند په اړه ښه احساس ترلاسه کوم.

د کرسمېس په رارسېدلو سره مې د مور نوبت لا پسې زياتېده. يو کال يې کاغذي کارتنونه ټول کړي وو، دا کارتنونه يې پرې کړل او مرکزگرۍ يې پرې پوښ کړې. بيا يې دا کاغذونه د سرو خښتو په څېر رنگ کړل چې د يوه دېوال په شان معلومېدل. بيا يې له هماغو کاغذونو يو مصنوعي پاڼه جوړه کړه چې تر چته رسېده او د دود کش معنا يې درلوده. د دې پاڼې لاندې يې شومينه بخاری جوړه کړه او زما له هنرمن پلاره يې وغوښتل چې د اور شغلي وکارې چې په شوميه کې يې کېږدي او شاته يې گروپ ولگوي چې د اور په شان معلومې شي او خلک دا گومان وکړي چې په دې بخاری کې اور لمبې وهي. په دې خاطر د يوې مجازي شومينې خاوندان شوو. د نوي کال په شپه به يې د دې شپې له دود او دستور سره سم، د پوزي يو سېد رااخيسته او هغه يې د پوڅې (پنير) په سترو ټوټو، خوراكي صدفونو او بېلابېلو ساسچو باندې ډکاوه. زما ترور فرانچيسکا يې هم کور ته رابلله چې قطعې ورسره وکړي.

چې شپه به شوه پيزه به مو راوغوښته او تر ناوخته پورې به د بېلابېلو خوراکنونو په خوړولو بوخت و. مور مې په پرلپسې توگه مور ته ساسچونه، سره شوې ميگو او بېلابېل کېکونه او بېسکېټونه راکول او کله به چې د شپې نيمايي ته ورسېدو، ټولو به يو کوچنی گيلاس شمپاين څښل.

مور مې يوه عالي مور وه. زه اوس پر دې پوهېږم چې په ډېره ښه توگه يې زموږ پالنه کوله چې په آسانی يې څوک نشي کولای. ما داسې دوستان لرل چې ميندو يې په ټولو کارونو کې دخالت کولو او د دوی هر څه ته به يې پام و. له بل پلوه مې داسې ماشومان هم پېژندل چې والدين يې دومره په خپلو مسايلو

بوخت ول چې هېڅکله يې وخت نه پيدا کولو چې له خپلو ماشومانو سره واوسي. مگر زما مور تل تعادل ساتلو. هېڅکله يې ژر قضاوت نه کولو او هېڅکله يې زموږ په مسايلو کې دخالت نه کولو. زموږ ساتنه يې هم کوله، خو موږ ته يې هم اجازه راکوله چې خپله له خپلو ستونزو سره مخامخ شو. يوازې هغه وخت به يې څه ناڅه زړه سوی کولو چې حالت به مو ډېر سخت او ستونزمن و او کله به مو چې ستره لاسته راوړنه ترلاسه کړه، موږ به يې ستايلو چې ومو پوهوي چې بريا مو ورته مهمه ده.

دې به که غوښتل چې موږ ته نصيحت وکړي، نو دا کار يې په ډېره هونښيارانه او واقع بينانه توگه کاوه. يوه ورځ چې کله کور ته راغلم او له ښوونکې څخه مې شکايت وکړ، نو راته ويې ويل: «اړينه نه ده چې حتماً له خپلې ښوونکې راضي او خوشحاله واوسي. دا ښوونکې د رياضياتو ډېر ښه درس ورکوي او ته هم دې پوهې ته اړتيا لري. په دې اساس يوازې په هغه درس تمرکز وکړه چې درکوي يې او د هغې نور چلونه ناليدلي وانگېره.»

له ما او له کريک سره يې ډېره مينه درلوده، خو دومره هم نه چې اسيران يې شو. همدارنگه موږ يې له اندازې زيات هم نه نازلولو، بلکې زړه يې غوښتل چې موږ په نړۍ کې د ژوند لپاره وروزي. تل يې په خوله دا خبره وه چې: «زه ماشومان لويوم نه، بلکې هڅه کوم چې پوه او هونښيار انسانان وروزم.» هغې او زما پلار موږ ته له سرې کرښې، پولې او محدوديت پرته لارښوونه کوله. مثلاً کله چې زلمکي شوو، نو کور ته په تگ راتگ کې مو محدوديتونه نه درلودل. د دې په ځای يې له موږه پوښتنه کوله چې کور ته د راتگ وخت کوم دی او بيا به يې زموږ ځواب منلو. يوه ورځ کريک د اتم ټولگي له يوې نجلې سره ملگري شوی و او نجلی ده ته بلنه ورکړې وه چې کور ته يې ورشي او په غير مستقيمه توگه يې پوهولی و چې موږ او پلار يې په کور کې نشته، نو دوی کولای شي چې يوازې واوسي. ورور مې نه پوهېده چې څه وکړي. له يوه پلوه يې هيله

۸۱ | بدلون

لرله چې د نجلۍ کور ته لاړ شي او له بل پلوه پوهېده چې د مور او پلار له نظره مې دا کار ناسم دی. بالاخره مور ته يې وويل چې غواړم له هغې نجلۍ سره وگورم. خو په دروغو يې وويل چې په يوه عمومي پارک کې ورسره وينم. مگر کله يې چې جامې واغوستلې او تگ ته چمتو شو، وجدان يې ملامته کړ او نه پوهېده چې څه وکړي. لنډه دا چې مور ته يې هر څه په زغرده وويل او په تمه و چې مور مې پرې وروپرچېري او له تگه يې راوگرزوي. خو مور مې داسې ونه کړل. هغې ځان ناگاره واچاوه او ويې ويل: «زويه! هغه څه وکړه چې ستا په اند سم دي.» بيا پخلنځي ته لاړه او په لوبنو مينځلو يې ځان بوخت کړ. مور مې پر مور اعتماد درلود او پوهېده چې کړېک به په پايله کې سم تصميم ونيسي. هغې شک نه درلود چې مور يې په معقولانه او منطقي فکر ستر کړي يو او پوهېده چې مور بايد خپله سم تصميم ونيسو.

په هر حال، کله چې څوارلس کلنۍ ته ورسېدم، نو فکر مې کاوه چې نوره بالغه شوې يم، ځکه د بلوغ نښانې راکې څرگندې وې. مياشتنۍ عادت مې پيل شوی و او يوه ورځ مې په ډېر هيچاني حالت کې خپلې کورنۍ ته وويل چې زه داسې يم. زموږ کورنۍ تگلاره داسې وه چې هر څه بايد په زغرده ووايو. له دې وړاندې مې مصنوعي او د دروغو سينه بند اغوسته، خو اوس مې واقعي سينه بند درلود او له دې پلوه ډېره هيچاني وم. د غرمۍ لپاره به کور ته نه راتلم او د دې په ځای به مې له خپلو ملگرو سره ډوډۍ د ښاغلي بېنېټ په خونه کې خوړله چې په ښوونځي کې وه. نور به نو کله چې يکښې شوه، سيمه ييز لوبغالي ته به نه تلم، يا د نيکه جاز موسيقي به مې نه اورېده، بلکې په بايسکل به مې پښه واپړوله او ختيز پلو ته به لاړم چې اپارتمانونه نه بلکې بنگلې يې درلودې. د گور خویندو ته به ورغلم چې بنگله يې درلوده. د دې خویندو کور په اوگلس يې سرک کې موقعيت درلود.

گور خویندې زما صميمی ملگرې وې او ماته نمونې وې نمونې. دايان زما

ټولگيواله وه او پم له ما نه يو ټولگی شاته. دواړه بسکلي وې. د داين پوست روڼ و او پم لږ څه تور چکه وه. مگر دواړو يوه ځانگړې جاذبه درلوده چې زما په اند فطري وه. حتا د هغوی ډېره کوچنۍ خور جينا هم يو ځانگړی جذابيت درلود چې ټوله گور کورنۍ ترې برخمنه وه. د هغوی په کور کې زيات سړي نه ليدل کېدل. واقعيت دا و چې د هغوی پلار له دوی سره نه اوسېده. هغوی به د خپل پلار په اړه ډېرې کمې غږېدلې. د دوی مشر ورور هم په کور کې ډېر نه ليدل کېده.

د دوی مور اغلې گور شادابه او جاذبه مېرمن وه چې تل يې په کور کې کار کولو. د دې د سينگار مېز له عطرونو، د مخ له پوډرو او له بېلابېلو کريمونو ډک و. څنگه چې زما مور داسې وسايل نه کارول، نو ماته دا سينگاري توکي داسې بسکارېدل لکه يوه ځلانده خزانه. په دې خاطر ډېره هيله مې درلوده چې د هغوی په کور کې واوسم. ما، پم او داين به تل د هلکانو په اړه خبرې کولې. البته د هغو هلکانو چې زموږ به خوښېدل. شونډې به مو سړې کولې او بېلابېلې جامې به مو اغوستې چې پوه شو، کومې جامې زموږ بدن ښه او غوره ښکاره کوي. هغه مهال مې تل د ځان په اړه فکر کولو. په خپله خونه کې به يوازې کېناستم او موسيقۍ ته به مې غوږ نيوه. په خپل خيال کې به مې له هغه هلک سره گډا کوله چې زما به خوښېده. له کړکۍ به مې بهر ته کتل او هيله مې درلوده چې په بايسکل باندې سپور يو داسې هلک له کوڅې تېر شي چې زما خوښېده او ما وگوري. په همدې خاطر له څو خوښندو سره ملگرتيا زما لپاره ارزښتمنه ډالۍ وه چې له هغوی سره يو ځای په بايسکل وگرزم او د هلکانو په اړه ورسره وغږېږم.

هېڅ کوم هلک حق نه درلود چې گور کورنۍ ته رادننه شي، خو داسې هلکان هم و چې تل به د کور شاوخوا کې ښکارېدل او د کور په مخ کې به يې په بايسکل تگ راتگ کاوه. دوی هيله درلوده چې داين يا پم له کوره راووزي

بدلون | ۸۳

او دوی ته لاس پورته کړي. که څه هم زه نه پوهېدم چې دا چلونه څه معنا لري، مگر داسې حالتونو ماته ډېر خوند راکاوه. په ډېر تعجب او حیرانتیا مې لیدل چې د ښوونځي د هلکانو اندامونه او څېرې څنګه نارینه شوي او غږونه یې درنېږي، یا زما ټولګیوالې چې په چټکۍ یې وده کوله او داسې ښکارېدلې لکه اتلس کلنې چې پېغلې شوې وي. زما ټولګیوالو لنډې جامې اغوستې او په جسيو بلوزونو کې به یې په سیمه کې تګ راتګ کاوه او داسې ښکارېدلې لکه له بلې سیارې چې دلته راغلې وي. البته په ځینو نورو کې چندان بدلونه نه و راغلي او دې ته په تمه وې چې بانغې شي. خو بیا هم د وړو اسپو په شان په خپلو پښو کلکې درېدلې نه شوو او هر څومره به مو چې شونډې سرې کولې، بیا هم زموږ څېرې د ماشومانو په شان وې.

زه پوره بالغه شوې نه وم چې د ځینو نورو نجونو په څېر مې د لویانو په شان خبرې کولې. ښه ځانباوره وم او په سیمه کې به ډاډه ګرزېدم. ځان مې په خپلې مور او خپل پلار پسې ډېر نه تاړه. یوازې به بس کې سپرېدم، مېږېر اکاډمي ته به تلم، هلته مې د نڅا ټولګی درلود. د نڅا دې اکاډمۍ په نهه اویایم سرک کې موقعیت درلود. کله کله به مې د مور لپاره ځینې شيان اخیستل او کله به چې د نارینه وو په مخ کې تېرېدم، تل به مې مخامخ کتل او احساسول مې چې زما نیو او پښیو ته ګوري. همدارنګه پر دې هم پوهېدم چې زموږ د سیمې کوم سړکونه خطرناکه دي او د شپې باید هلته لاړه نه شم او په سړکونو کې یې ونه ګرزم.

کله چې زه او کربګ د نوي زلمیتوب دوران ته وردننه شو، نو مور او پلار مې مور ته ځینې امتیازونه راکړل. د پخلنځي په مخ کې چې کومه برنډه وه، دې برنډه کې یې د کربګ لپاره خونه جوړه کړه. ځکه اوس نو نوی ځوان شوی و او ښوونځي کې هم په متوسطه دوره کې و. همدارنګه زما او د کربګ د خونو تر منځ پخوانی دېوال یې هم لیرې کړ او هلته یې د ځانونو لپاره د خوب خونه

جوړه کړه. د دې په ځای يې ماته د خپل خوب خونه راکړه. اوس نو ما او زما ورور بېلې بېلې نوې خونې درلودې چې معمولي اندازې يې وې. زما سرتختي سپينه وه چې آبي گلونه يې لرل او له قالينې، له کټ او د گروپونو له شپټ سره يې ځانگړې رنگي همغزي درلوده او د خوب هغو خونو ته ورته وه چې په ودانيزو مجلو کې به اعلانېدل. مور ته يې يو يو تليفون راکړ چې زما يو يې زما د خونې د رنگ سره سم ايي و او د کرېگ هم تور رنگه. له دې لارې مور کولای شول چې له نورو سره شخصي خبرې وکړو.

ما خپله لومړۍ عاطفي اړيکه د تليفون له لارې پيدا کړه. د رانېل په نامه يو هلک و. دې هلک زموږ په ښوونځي کې درسونه نه ويل بلکې په شيکاگو کې د يوې موسيقي ډلې سندرغاړی و. په دې ډله کې زما يو ټولگيوال هم و چې چياکو نومېده. په دې توگه مور سره وپېژندل او هر ځل به چې ما ده ته تليفون کولو نو په ځان کې به مې يو عجيب حس رامنځته کېده. څو وارې زموږ د کور مخې ته راغی او شاوخوا وگرزېدو. بيا يوه ورځ چې مور په يوه سمېني څوکۍ د يوه گاونډي د کور مخې ته گلونو او بوټو ته نژدې ناست و، رانېل ماته راتپت شو او زه يې ښکل کړم. دا لومړی ځل و چې يوه هلک ښکل کړم او په ځمکه او اسمان کې هېڅ کومه پېښه رامنځته نه شوه. له هلکانو سره خبرې کول ماته ډېر بوختوونکې او جالب و. کله به چې زه له خپلې مور او خپل پلار سره د کرېگ د باسکټبال لوبې کتلو ته تلو، نو کله کله به چې د باسکټبال ځينې لوبغاړي زموږ له مخې تېرېدل، ماته به يې راکتل، چې ما ډېر خوند ترې اخيست. له دې ټولو څرگندېده چې زه د غټېدلو په حال کې يم.

په تدريج سره زما نړۍ، زما د مور او پلار له نړۍ څخه بېلېده او نور به چې هر فکر زما مغزو ته راتلو، ما به په خوله نه راوړو. اوس نو چې کله به د باسکټبال له سيالۍ وروسته په خپل بيوک موټر کې سپاره شوو او کور ته به راتلو، نو شاتنۍ څوکۍ کې کېناستم او ډېرې خبرې به مې نه کولې. ځکه احساسات مې

بدلون | ۸۵

دومره پاشلي او گواکه وو چې نه توانېدم نورو ته يې ووايم. زه د ماشومتوب او نوي زلميتوب د احساساتو په پوله کې وم او انگرېل مې چې شاوخوا لويانو مې داسې بحران تجربه کړی نه دی.

کومه شپه به مې چې غابونه بورس کړل او له تشابه به راووتم، نو کور به راته تياره بنکارېده. د سالون او پخلنځي څراغونه به مړه شوي وو او هر څوک به په خپله خصوصي فضا کې اوسېدل. د گرېک د خونې د وره د درز له رڼا څخه پوهېدم چې درس لولي. د مور او پلار د خونې له رڼا څخه به هم څرگندېدل چې په خپله خونه کې تلویزيون ته گوري او ما به د دوی خبرې اترې او خداوې اورېدلې. خو په دې هېڅکله نه پوهېدم چې مور مې ولې تل په کور کې ده او کار ته نه ځي. همدارنگه ما د دوی کورنيو اړيکو ته هم ډېر پام نه کاوه. له يو بل سره د دوی همغږي او يوځای والی د ستاينې وړ و. دا هغه حقيقت و چې زموږ څلور واړو ژوند پرې ولاړ و.

هغه مهال به مې مور کله ناکله راته ويل: «هر کال چې کله پسرلی راشي او د شيکاگو هوا گرمه شي، زه په دې فکر کې شم چې له پلاره دې بېله شم.» زه نه پوهېرم چې رښتيا يې ويل او که نه، جدي وه يا نه وه، همدارنگه پر دې هم نه پوهېرم چې د بېلتون فکر د دې په مغزو کې يو ساعت، يوه ورځ او يا يوه اونۍ گرزېده راگرزېده که ډېر. مگر داسې بنکارېدل چې دا خيال تل ورسره و او نه ترې بېلېده. دې فکر بنايي دې ته انرژي ورکوله چې ښه فکر وکړي.

اوسمهال چې د هغې خبرو ته فکر کوم، نو وينم چې کله کله حتا يو بريالی واده هم کېدی شي د مېړه او مېرمن لپاره ځوروونکی واوسي. په دې اساس څومره به ښه وي چې د مېړه او مېرمنې ترمنځ د واده تړون کله ناکله څو څو ځله په خصوصي يا حتا څرگند ډول تمدید شي. البته په دې ډاډه يم چې مور مې هېڅکله د خپلو شکونو او ناراحتيو په اړه زما پلار ته څه نه ويل او فکر نه کوم چې د خپل ايډيال او ارمانی ژوند په اړه دې له ده سره غږېدلې وي. آيا

هغې داسې انگېرل چې په يوه گرمسېره ټاپو کې د يوه بل سړي مېرمن ده؟ يا يې داسې فکر کاوه چې متفاوته کور او د دوو ماشومانو په ځای يو ښکلی کاري دفتر ولري؟ نه پوهېږم، البته اوس مې مور له اتيا کلنۍ اوښتې او دا پوښتنې ترې کولای شم، خو فکر نه کوم چې دا مسله به نور کوم اهميت ولري.

ژمې په شیکاگو ښار کې ځانگړې حالت او ځانگړې هوا لري. آسمان له درېيو مياشتو زيات خړ چکی شي او رنگ يې هېڅ بدلېږي نه. هوا ډېره سړه کېږي او له سيندو څخه ساړه بادونه رالوږي چې سړی چيچي. له سهاره تر ماښامه واوره ورېږي او ټول ځايونه يخک وي. د پلي تگ لارې او سړکونه ټول په واورو پټ وي. د ښاپېرانيو په کيسو کې د راغلي حالت په شان د واوروې دانې په هوا کې ناڅي او يوې بلې خوا ته ځي او د موټرو مخکينۍ نښينه په واورو پټېږي. سهار چې کله خلک خپلو کارونو ته ځي، نو د واورو پاکولو وسايل رااخلي، د خپلو موټرو نښينې پاکوي او هر چېرته د پاک کولو خش خش غږونه اورېدل کېږي. گاوندېان ټول پشمي او ډبلې جامې اغوندي او د باد او باران پر وړاندې خپل سر ټيټ نيسي. داسې چې نه پېژندل کېږي. د واورو پاکولو موټرونه کوڅو او سړکونو ته راځي او د خلکو او نقلیه وسايلو لپاره د تگ راتگ لارې پاکوي.

خو بلاخره يوه ورځ هوا کې بدلون راځي. نړی شمال پيلېږي او اسمان لږ څه پرانيستل کېږي چې مور يې احساسولای شو او وايي چې ژمې د تلو په حال کې دی. له خړ چکي اسمانه لمر هم لږ لږ راوځي او د ونو په شاخونو او پانو لگېږي. دا نو هغه مهال وي چې د ونو په شاخونو کې کوچنۍ غونچې گلونه کوي. گاوندېان هم خپلې پشمي او ډبلې جامې راباسي او تصميم نيسي چې د خپلو خونو کړکۍ خلاصې او نښينې يې پاکې کړي او کور ته د تازه هوا د راتلو لار پرانيزي. په همدې شېبو کې ده چې د کور د ښځې ذهن خلاصېږي او فکر کوي چې که واده يې نه وای کړی او ماشومان يې نه وای ستر کړي، نو ښايي

بدلون | ۸۷

بل ځای کې وای او بېل ژوند یې درلودلای. بنایي له دې وړاندې چې د مینځونکو موادو ډک سطل د لوبنو مینځلو ځای کې خالي کړي، ټوله ورځ په دې فکر کې وي چې کاشکي په بله لار او بله طریقه مې ژوند کولای او بنایي هم په یوه شېبه کې یې بېرته اوسني ژوند ته خپل ډاډ او ایمان بیا راوگرزي او ځانته ووايي چې هو ریښتیا پسرلی راغلی او یو ځل بیا باید تصمیم ونیسم چې همدلته پاتې شم.

کله چې د ښوونځي ثانوي دورې نه لارم، نو مور مې وپتېيله چې له کوره راووزي او ځانته دنده پيدا کړي. دنده يې پيدا کړه او د شيکاگو په اسمان څکو ودانيو کې په يوه بانک کې د مرستيالې په توگه پر کار وگمارل شوه. د خپلې دندې لپاره يې يو جوړه رسمي جامې واخيستې او هر سهار به د کار لپاره له کوره وتله. زياتره وخت په بس کې تله، مگر کله ناکله به که د دې د کار وخت زما د پلار د کار له وخت سره همغږی و، نو د پلار په بيوک کې به ښار ته تله. دا دنده د دې لپاره يوه تنوع شمېرل کېده او د دې په يونواخته او معمولي ژوند کې يې بدلون راوسته او له بل پلوه يې له کورنۍ سره مالي مرسته هم کوله. کورنۍ مې پيسو ته اړتيا درلوده ځکه د کرېگ د کاتوليکي ښوونځي فيس راپسې و. همدارنگه هغه د پوهنتون په اړه هم فکر کولو او زه هم له ده وروسته پوهنتون ته تلم. دا ټول اضافه لگښتونه وو.

ورور مې نو اوس په بشپړه توگه وده کړې وه، هېږور شوی و، په لوبو کې يې لوړ ټوپونه وهل چې له امله يې زموږ د ښار يو غوره لوبغاړی شمېرل کېده. په کور کې يې ډېر خوراک کولو. په پرلپسې توگه يې شيدې څښلې. د يوې پيزا په ځای يې څو دانې پيزاوې خوړلې. حتا کله به داسې هم کېدل چې له ماښامي وروسته به يې له خوبه وړاندې د دويم ځل لپاره هم سپک خواړه خوړل. د تل په شان يې هر څه په راحتۍ ترلاسه کول او سربېره پر دې يې لوړ تمرکز هم درلود. که څه هم په ورزش کې ځواکمن و، خو په درسونو کې يې

هم لورې نومرې اخیستې. د خپل ښوونځي له باسکتبال ټیم سره یې بابلبلو ښارونو ته سفرونه کول او له هغو وتلو لوبغاړو سره یې لوبې کولې چې وروسته د امریکا د بسکتبال په سیالیو کې شامل شول. کله چې ده غوښتل چې د ښوونځي ثانوي دورې ته لاړ شي، نو د څو مشهورو ښوونځیو استادان ورته راغلل چې خپل ښوونځي او خپل ټیم ته یې ورجذب کړي، ځکه ده ته یې اړتیا درلوده چې د دوی ورزشي ټیم پرې بشپړ شي. خو مور او پلار مې ټینګار درلود چې کرېک باید داسې ونه کړي چې خپلې زده کړې له ورزشه څار کړي او د ښوونځي په بسکتبال ډله کې لوبه وکړي. هغوی د ورزش په پرتله د ده زده کړو ته زیات اهمیت ورکولو.

ماونت کارمل ښوونځي د باسکتبال یو پیاوړی ټیم او یوه مناسبه درسي برنامه درلوده. داسې ښکارېدل چې همدا به ښه غوراوی وي او د دې ارزښت یې درلود چې مور او پلار مې یې پیسې ورکړي. د کرېک ښوونکي کښان وو چې قهوه یې چپنې یې اغوستې او ټولو زده کوونکو دوی ته د پلار په نامه غږ کاوه. په ټولګیو کې شاوخوا اتیا سلنه زده کوونکي یې سپین پوستي ایرلنډي کاتولیکان وو چې له لرې سپین پوست مېشتو او د کارګري طبقې له سیمو راتلل. کله چې کرېک د ثانوي دورې پای ته ورنژدې شو، نو ډېر ژر د باسکتبال د لومړۍ درجې د لیګونو ټیمونه په ده پسې راغلل چې له دوی سره یو ځای شي. مګر بیا هم زما مور او پلار ټینګار وکړ چې د خپلو درسونو لګښتونو ته دې پام نه کوي، خپلو درسونو ته دې ادامه ورکړي او موخه یې دا وي چې یوه ډېر ښه پوهنتون ته لاړ شي.

زه ډېره نېکمرغه وم چې ثانوي دوره مې په ویتني ام. یانګ ښوونځي کې وویله. دا ښوونځی د شیکاګو په یوه بېوزله سیمه کې و چې د څو کلونو په تېرېدو سره د ښار په یوه غوره ښوونځي بدل شو. له نېکه مرغه دې ښوونځي د بس له کرایې پرته کوم بل اضافي لګښت نه درلود. ویتني م. یانګ د مدني

بدلون | ۹۱

حقوقو یو فعال و چې دا ښوونځي یې په یوه محرومه سیمه کې په ۱۹۷۵م کال کې تاسیس کړی و او د ښار د شمال او د ښار د جنوب ترمنځ پوله کې یې موقعیت درلود. روښانفکره ښوونکي یې پر کار گمارلي وو او نوي امکانات او تجهیزات یې درلودل. موخه یې دا وه چې له هر نژاده هونیار زده کوونکي ورجذب کړي. د منلو ظرفیت یې داسې و: ۴۰ سلنه تور پوستي زده کوونکي، ۴۰ سلنه سپین پوستي زده کوونکي او ۲۰ سلنه اسپانوي او د نورو نژادونو زده کوونکي. خو د ښوونځي چارواکو دې سهمه بندۍ ته کومه پاملرنه نه وه کړې. ځکه کله چې زه دې ښوونځي ته لارم نو ومې لیدل چې ۸۰ سلنه زده کوونکي یې له سپین پوستو پرته نور نژادونه دي.

اوس نو نهم ټولگي ته تللي وم. لومړی ورځ چې ښوونځي ته تلم، اوږده لاره مې ووهله، په دوو بسونو کې سپره شوم او نوي دقیقې وروسته له استرس او هیجان سره ښوونځي ته ورسېدم. هغه ورځ سهار په ډېرې سختۍ په پنځو بجو له خوبه راپاڅېدم، خپلې نوې جامې مې واغوستلې او دوې ښکلې غوږوالۍ مې پر غوږو کړې وې، مگر خبره نه وم چې دا جامې او دا ظاهري څېره له ښوونځي سره مناسبه ده او که یه. سهاری مې په کور کې خوړلی و، مگر نه پوهېدم چې د غرمۍ ډوډۍ به چېرته وخورم. له مور او پلار سره مې مخه ښه وکړه. څنگه چې ټولو ویل چې ثانوي دوره په انسان کې بدلون راولي، نو نه پوهېدم چې همغه ورځ همغه میشل وم او که بله. د ښوونځي ودانۍ راته ښکلې او نوې ښکاره شوې او له ټولو هغو ښوونځیو سره یې توپیر درلود چې وړاندې مې لیدلي ول.

ښوونځي درې مکعبه ودانۍ درلودې چې د څو هوايي پلونو له لارې سره وصل شوې وې. د ټولگیو فضا یې پراخه وه. په ډېرې هونیاری دا ښوونځي طراحي شوی و. یوې ودانۍ په بشپړه توګه په هنرونو پورې اړه درلوده او بېلابېلې خونې پکې وې چې د سندرو ویلو، عکاسۍ، ګلالۍ او د موسیقي د ډلو لپاره طراحي شوې وې. ښوونځي معبد ته ورته جوړ شوی و او شاوخوا ۹۰۰ زده

کوونکي يې درلودل. ما داسې انگېرله چې دا ټول هغه زده کوونکي دي چې پر ځانونو بشپړ باور لري خو ما له دوی سره زيات واټن درلود. داسې بنکارېدل چې دوی د ازموينې ټولې څلور ځوابه پوښتنې ځواب کړې وې او بيا دلته راغلي وو او دوی ټولو په خپل مغزي ځواک کنترول درلود، خو زه داسې نه وم او د دوی پر وړاندې مې د کمتری او ناتوانی احساس درلود. په برين ماور ښوونځي کې يوه تکړه زده کوونکې وم مگر اوس داسې ښوونځي ته راغلي وم چې ډېر تکړه زده کوونکي يې درلودل. په هر حال، کله چې له بښه ښکته شوم، نو پوه شوم چې زياتره نجونې د ښوونځي له بکس پرته يو بل ښځينه بکس هم لري چې له ځانونو سره يې راوړي.

په ثانوي ښوونځي کې هم زما اندېښنه دا وه چې آيا په کافي اندازه هوښياره يم او که يه؟ ورو ورو له نوي ښوونځي سره روږدې کېدلېم، سهار وختي به له خوبه پاڅېدم، ښوونځي ته به لاړم او په ښوونځي کې مې منډې وهلې چې خپل ټولگی پيدا کړم، مگر بيا مې هم په لومړۍ مياشت کې تل هماغه پوښتنه له ځانه کوله.

ويتني يانگ ښوونځی په پنځو برخو وېشل شوی و، هرې برخې خپل زده کوونکي درلودل چې يوه ډله يې جوړوله. زما د ډلې نوم «زرينه ډله» و او د ښوونځي د يوه ښوونکي ښاغلي سمېت له خوا اداره کېده. په اتفاقي توگه د ده کور هم زموږ له کوره څو کوره ها بل پلو ته و. د کلونو په اوږدو کې ما د ښاغلي سمېت د کورنۍ لپاره بېلابېل کارونه ترسره کړي چې د دوی د ماشومانو له ساتنې او هغوی ته د پيانو له ورزده کوونې نيولې آن د دوی د سپي تر روزلو پورې کارونه دي. کله مې چې ښاغلی سمېت په ښوونځي کې وليد، نو اندېښنه مې راکمه شوه.

زموږ د گاونډيانو کمشمبر ماشومان ويتني يانگ ښوونځي ته راغلي وو چې په دوی کې زما ملگرې تري جانسون او چياکا هم شاملې وې. ما د وړکتون

بدلون | ۹۳

دورې راهيسې له دوی سره دوستانه سيالي درلوده. همدارنگه دې ښوونځي کې زموږ د نژدې سيمې دوه هلکان هم وو. زما په ژوند کې لومړی ځل و چې د خپل ورور له ساتنې پرته ښوونځي ته تلم. کرېگ تل مهربانه و او زما له مخې يې ستونزې ليرې کولې. په برين ماور ښوونځي کې هغه د ښوونځي له ښوونکو سره ډېره ښه اړيکه درلوده او کله به يې چې لوبه کوله دوی به ډېر ورته خوشحاله و او زه هم هلته د کرېگ رابینسون د کوچنۍ خور په نامه پېژندل کېدل.

خو اوس په ويتني يانگ ښوونځي کې يوازې ميشل رابینسون وم او بايد هڅه مې کړې وای چې هلته خپل ځان ته ځای پيدا کړم. زما طريقه داسې وه چې کېناستم به او خپلو ټولگيوالو ته به مې په ځير ځير کتل. زه چې د دوی په اړه په څه پوهېدم، هغه دا وو چې گواکې دوی ټول له ما هوبنياران دي. مگر آیا زه خپله هبنياره نه وم؟ ما، تري او چياکا د هوبنيارۍ په خاطر دې ښوونځي ته لاره موندلې وه. مگر په هر ترتيب زه نه پوهېدم چې آیا موږ د نورو ماشومانو په کچه هوبنيارانې يو او که نه. يوازې پر دې پوهېدم چې موږ د تور پوست مېشتو او منځنۍ طبقې په يوه ښوونځي کې ډېرې غوره زده کوونکې يو. حتا په ټولگي کې له زده کوونکو سره د پېژندگلۍ په وخت کې، د بيولوژي او انگليسي په لومړيو درسونو کې او په کفيتريا کې له نويو ملگرو سره په خبرو اترو کې همداسې له ما سره دا شک او ترديد و چې آیا په کافي اندازه غوره يم؟ آیا په دې ښوونځي کې د زده کړو لياقت لرم؟ دا همېشې فکر تل راسره ملگري و او ډېر ژر مې بايد ورته يوه لاره موندلې وای.

ډېر ژر پوه شوم چې شيکاگو له هغې ډېره ستره ده چې ما فکر کولو. هره ورځ به په پنځه اوياووم سړک کې په بس کې سپرېدم، په بس کې مې درې ساعته سفر کولو او په لاره کې به له بېلابېلو تمځايونو تېرېدم. ډېرې سيمه ييزۍ هتې به مې ليدلې. کله کله به بس کې دومره بېر بار و چې د کېناستلو ځای به هم نه و، ولاړه به وم او شاوخوا ته به مې کتل.

له رستورانونو به تېرېدو چې لا به يې د كباب لپاره اورونه نه و بل كړي او د باسكتېبال له لوبغالو به تېرېدو چې تر هغې دمه به هېڅوك پكې نه ول. بيا به شمال پلو ته تر جېفري پورې تلو، له دې وروسته به د اوه شپېتم سړك لوبديز پلو ته راتاو شو او هر تمخای كې به ډېر كسان بس كې سپرېدل او بيا به له جكسون پارک او هاید پارک څخه تېر شوو، د شيكاگو پوهنتون ودانۍ به مو هم وليدله. بلاخره، څه مهال به مو بيا اوږد واټن وواځه او د ميشگان سمندر په څنډو څنډو كې به تېر شوو او ځانونه به مو د بنار مركزي سيمې ته ورسول.

بسونه ډېر ورو تلل. بېرته يې نه كوله. په خپله طبعه تلل. مور بايد ډېر زغم درلودلای. زه هر سهار د بنار په مركزي برخه كې په ميشگان سړك كې له بس څخه بنكته كېدم او په وان بيورن سړك كې په يو بل بس كې سپرېدم او لوبديزې خوا ته تلم. دا ځل مو بنكلې منظرې شاته پرېښودې او د سترو بانكونو او هوټلونو له مخې تېرېدو. بانكونو سترې طلايي دروازې درلودې او د هوټلونو مخې ته ساتلونكي ولاړ وو. ما به د بس له بنسټې څخه هغه ښځې او نارينه ليدل چې درېښۍ به يې اغوستې وې، د لوړو كوريو بوټونه به يې پر پښو وو، د قهوې كياسونه به يې په لاس كې ول او خپلې دندې ته به روان ول. زه نه پوهېدم چې دوی مسلکي کارپوهان دي او کوم تحصیلي اسناد لري چې په وان بیورن سړک کې لوړو اداري ودانیو ته ځي، مگر څنگه چې دوی هوډمن او انگېزه لرونکي ښکارېدل، نو ما به له دې حالتو ډېر خوند اخیسته.

په ښوونځي كې مې د معلوماتو راټولول پيل كړل. غوښتل مې د ښوونځي په نوو زلميانو كې ځان ته يو ځای پيدا كړم. تر هغې وخته مې يوازې له ځينو محدودو ماشومانو سره سرو كار درلود لکه، زموږ گاونډيانې، يا زموږ خپلوان او يا هغه ماشومان چې د دوېي د رخصتيو په سفرونو كې مو له يو بل سره پېژندل چې اكثره يې د جنوبي سيمو بېوزله وگړي وو. خو په وېتني يانگ كې مې له هغو سپين پوستو ماشومانو سره پېژندگلوي وشوه چې د بنار په شمالي څنډو كې

بدلون | ۹۵

اوسېدل او زما لپاره د سپوږمۍ د نيمې تيارې برخې په شان وو. يعنې هېڅکله د دوی په اړه په څه نه پوهېدم. په نوي ښوونځي کې مې يوه جالبه موندنه دا وه چې پوه شوم زموږ په ښار کې لوستي او برجسته تور پوستان هم شته. زما د نوو ټولگيوالو کورنۍ ډېرې لوستې کورنۍ وې، لکه د يوه ټولگيوال يا ټولگيوالې به مې يا پلار ډاکټر و يا مور او يا به يې پلار وکیل و او يا هم مور وکیل، همدارنگه نورې دندې يې هم درلودې. کله به چې دوی له ښوونځي رخصت شول نو سګي لوبې ته به تلل يا يې هم بهر ته سفر کولو او د داسې شيانو په اړه يې خبرې کولې چې په بشپړه توګه ما پېژندل نه. مثلاً په دوښو رخصتو کې کار زده کړه. زما يو تور پوستی ټولگيوال و چې ښه درسونه يې هم ويل او له ټولو سره يې ښه چلن هم درلود. د ده پلار او مور د يوه شرکت بنسټ اېښی و چې سينګاري توګي او درمل يې توليدل. دوی ښه شتمن و او په لوړو ودانيو کې يې ژوند کاوه.

په هر حال ثانوي دوره زما لپاره يوه نوې نړۍ وه. البته په ښوونځي کې ټول زده کوونکي د سترو او شتمنو کورنيو اولادونه نه و، بلکې گنشمېر يې زما په شان د منځنۍ طبقې وو او حتا ښايي چې له ما څخه يې هم زياتې ستونزې تېرې کړې وي. خو سربېره پر دې په ويتني يانګ ښوونځي کې لومړنيو مياشتو زما لپاره د موندنې ډېر څه درلودل. پوه شوم چې طبقاتي امتيازات او امکانات د يوې پټې زینې په شان دي چې زموږ پر سر راځوړند ده او کولای شي چې ځينې زده کوونکي د پرمختيا او پرمختګ لوړو پوړيو ته ورسوي.

په ښوونځي کې زما لومړنی نومرې ډېرې ښې شوې او همداسې دويم ځل هم زما نومرې ښې وې. د ثانوي دورې د لومړني کال او دويم کال په اوږدو کې مې هغه ځانباوري بيا پيدا کړه چې په برين مارو ښوونځي کې مې درلود. هر ځل به چې بريالی کېدم او هر ځل به مې چې ماته شاته پرېښوده، نو هغه شکونه به مې ورکېدل چې مخکې مې د هغو په اړه خبرې وکړې. زياتره ښوونکو سره

مې مينه وه او په ټولگي کې له لاس پورته کولو نه وېرېدم. ځکه په ويتني يانگ بنوونځي کې هوبنياري معمولي وه. ټولو هڅه کوله چې پوهنتونونو ته لاره پيدا کړي او په پايله کې هېچا ډار نه درلود چې هغې ته ووايي چې ته د سپين پوستو نجونو په شان خبرې کوي.

زما ټول هغه درسونه خوښېدل چې ليکل پکې شامل وو. په فرانسوي ژبه کې څه نا څه ښه وم. البته داسې ټولگيوال مې هم درلودل چې له ما څو گامه وړاندې وو. خو ما هڅه کوله چې دوی ته ورورسم. پوهېدلې وم چې که زياته مطالعه وکړم، نو خپلو سيالانو ته به ورورسم. نومرې مې تل لوړې نومرې نه وې، خو تل مې هڅه کوله چې لوړه نومره واخلم.

کربگ پرېنستون پوهنتون ته کامياب شوی او د پوهنتون ليليې ته تللی و. اوس نو داسې سړی ترې جوړ و چې دوه متره او يو سانتي ونه يې درلوده او وزن يې نوي کيلوگرامو ته رسېده. په کور کې يې ځای خالي و او له تلو سره سم يې زموږ يخچال د تېر په شان له شيدو او غوښو نه ډکېده او زموږ د ټليفون ليکه هم بوخته نه وه، ځکه هغو نجونو زنگ نه راواهه چې له ده سره يې خبرې کولې. ډېر نامتو پوهنتونونه په ده پسې وو او هغه ته يې د بورس وړانديز کولو. يعنې هغه په باسکيټبال کې د لوبې کولو له لارې کولای شول چې په يوه وتلې څېره بدل شي. خو مور او پلار مې هڅولو چې پرېنستون پوهنتون انتخاب کړي. که څه هم دې پوهنتون زيات لگښت درلود، خو د هغوی په باور کربگ ته يې ښه راتلونکې مهيا کوله. کربگ د پوهنتون په دويم کال کې د پرېنستون پوهنتون د باسکيټبال په ټيم کې شامل شو. پلار مې نو نور له ډېرې خوشحالي په جامو کې نه ځايېده. هغې د دوو لگنيو په مرسته تگ راتگ کاوه. همدارنگه موټر ته به ناست و او زيات مهال به يې موټر چلولو. خپل زوړ بيوک يې پلورلی و او ۲۲۵ موډل نوی بيوک يې پېرودلی و چې جیگري رنگ يې درلود. کله کله به يې د ښار د اوبو د تصفيې له شرکت څخه رخصتي اخيسته، دوولس ساعته به يې

بدلون | ۹۷

موټر چلولو او د کریگ د سیالیو لیدلو ته به ورتلو چې په ایندیانا، اوهایو، پنسیلوانیا یا نیوجرسی کې به وې.

ویتني یانگ ته زما تگ او راتگ ډېر وخت نیوه. په دې خاطر ما هم مور او پلار د پخوا په پرتله ډېر کم لیدل. د هغو وختونو په اړه چې فکر کوم نو داسې انگېرم چې کله به کور کې نه وم مور او پلار به مې هم ځانونه یوازې گڼل. دا مهال به زیاتره وخت له کوره بهر په ښوونځي کې وم. زه، تري او جانسون ډېرې سترې کېدو، ځکه نوي دقیقې به په بس کې ولاړې وو. په همدې خاطر مو یوه چاره موندلې وه. له معمولي وخت څخه پنځلس دقیقې وړاندې له خوبه پاڅېدو او هغې بس ته به مو ځانونه وررسول چې د ښوونځي د لارې پر خلاف یې حرکت کولو، په دې بس کې به څو تماځایه د جنوب خوا ته تلو، بیا به ترې نښته شوو، له سړک څخه به تېرې شوو او په خپل معمولي بس کې به سپرېدو چې شمال خوا ته به تلو. دا بس به له هغه وخت څخه ډېر تش و چې کله پنځه اویایم سړک ته رسېده. په دې اساس خالي څوکۍ به مو پیدا کولې او تر ښوونځي پورې به له یو بل سره غږېدو.

مازیگر به شاوخوا شپږیمې بجې کور ته راورسېدم. په ډېرې ستریا به مې ماښامی وخور او له والدینو سره به مې د هغې ورځې د پېښو په اړه خبرې وکړې. کله به چې لوبښي ومینځل شول، ژر به خپلې کونې ته تلم او په خپلو کورنیو دندو به بوختېدم. کله کله به مې کتابونه راواخیستل، د لاندیني پور دهلیز ته به لاړم، هلته به کېناستم او خپلې کورنۍ دندې به مې ترسره کولې. البته غلې او آرامه به وم چې روښي دوی ته مزاحمت ونه کړم. هلته مې چې کوم کتاب غوښته، لاسرسی مې ورته درلود، لکه دایرة المعارفونه او داسې نور...

زموږ د زده کړو د لگښت په خاطر زما په مور او پلار ډېر فشار راغلی و، مگر هېڅکله یې په دې اړه کومه خبر نه کوله. خو زه په ډېره ښه توگه له دې موضوع خبره وم او داسې کوم کار مې نه کولو چې پر دوی دا فشار نور هم ورزیات

شي. مثلاً كله چې د فرانسوي ژبې ښوونكي وويل چې په رخصتيو كې پاريس ته هم او هر څوك چې د تگ پيسې لري، كولاى شي، له ما سره لاړ شي، ما هېڅكله داسې كار ونه كړ چې دا خبره خپلې كورنۍ ته ووايم. زما او د شتمنو كورنيو د ماشومانو تر منځ توپير همدا وو چې زياتره يې زما صميمي ملگري هم ول. ما په يوه ښه، صميمي او منظمه كورنۍ كې ژوند كولو، به بس كې ښوونځي ته تلم او د شپې به چې كور ته راغلم، گرم خواړه به مې خوړل او زړه مې نه غوښتل چې له دې څخه زيات فشار پر خپل پلار او مور راوړم. خو فرانسې ته د سفر موضوع زما مور د تري له مور څخه واورېده. هماغه شپه هغه او پلار راته مخامخ كېناستل چې ډېر حيران ول او له ما يې وپوښتل: «ولې دې مور ته ونه ويل؟»

ومې ويل: «ځكه چې زيات لگښت غواړي.»

پلار مې په خواشيني خو په آرام لحن وويل: «ميشل، د داسې شيانو په اړه تصميم په تا پورې اړه نه لري. كله چې داسې خبرې موږ ته نه رارسوي، نو موږ څنگه د هغې په اړه تصميم نيولاى شو؟»

هغوى ته مې په ځير ځير كتل او نه پوهېدم چې څه ووايم. مور مې په مهربانو سترگو ماته كتل. پلار مې د خپل كار جامې باسلې وې او سپينې جامې يې په تن وې. دواړه څلوېښت كلنۍ ته رسېدلي وو او شاوخوا شل كاله كېدل چې يو بل سره يې ژوند كولو. دوى هېڅ يوه تر دې دمه اروپا ته سفر نه و كړى، هېڅكله ساحل ته تللي نه ول، كوم شخصي كور يې نه درلود او د هغوى يوازينۍ پانگه زه او كرېگ وو.

څو مياشتې وروسته ما او زما ښوونكي او ټولگيالو ځانونه چمتو كړل چې پاريس ته لاړ شو. پلان داسې و چې هلته په يوه مېلمستون كې مېشت شو، د لوړو موزيم ووينو او بيا ايفل څلي ته لاړ شو. همدارنگه غوښتل مو چې د سر ك غاړې خواړه وخورو او په ساحل كې قدم ووهو. مور د شيكاگو د يوه ثانوي

بدلون | ۹۹

ښوونځي زده کوونکي وو او په پاریس کې مو څه ناڅه په فرانسوي ژبه خبرې کولای شوې. هغه ورځ چې زموږ الوتکې حرکت وکړ او په آرامۍ پورته شوه، نو له کړکۍ مې بهر نه وکتل. پوهېدم چې مور مې ژمنې جامې اغوستي او د هغې تورې کړکۍ له شا څخه ماته لاسونه ښوروي. بیا الوتکه په خپل زړه بورټونکي غږ سره اوج ته پورته شوه. په خپل ځای کې لږ ښکته او پورته شوه او بالاخره له هوایي ډکړه لرې شوه. کله چې الوتکه اوج ته ورسېده نو ساه مې بنده بنده کېده او ځان مې په څوکۍ کې کلک نیولی و.

ما او زما ملگرو د ثانوي دورې د نورو زده کوونکو په شان غوښتل چې هرې خواته لاړ شو، د خلکو په منځ کې دلته او هلته وگرزو او له یو بل سره په لوړ اواز خبرې اترې وکړو. کومه ورځ به چې له ښوونځي ژر رخصت شوو، یا به مو کمې کورنۍ دندې درلودې، نو په ډله یزه توګه به له ښوونځي بهر ته وتلو او د ښار په مرکز کې به اته پوریز مارکېټ ته ورتللو، په برېښنايي زینو کې به ښکته او پورته کېدو، پولۍ به مو اخیستلې او مکدونالډ رستوران ته به تلو، هلته به مو لږ څه خواړه اخیستل او له راوړو خوړو سره یو ځای به مو خوړل. پلورنځیو ته به تللو او د مارشال فیلډ پلورنځي ښځینه دستکولونه او جامې به مو لیدل، ساتونکو به د سترکو لاندې پټ پټ څارلو. کله به سینما ته هم تلو.

لنډه دا چې خوشحاله او آزاده وو او په هغو ورځو کې به ښار لا موږ ته ښه ښکارېده چې ښوونځي به رخصت وو. ځکه د درسونو په فکر کې به نه وو، چکر ته به تلو او زده کول به مو چې په ټولنه کې څنګه ځانونه څرګند کړو.

زه به زیاتره مهال له خپلې یوې ټولګیوالې سره وم چې سانتیتا جکسون نومېده. هغه به هره ورځ له ما څخه څو تمځایه وروسته بس ته راپورته کېده. ورو ورو زما ډېره صمیمي ملګرې شوه. سانتیتا ښکلې سترګې او راوتلي کومي لرل. که څه هم شپاړلس کلنه وه، خو د سترو ښځو په شان یې په ادب سره چلن کاوه. په ښوونځي کې یې په ټولو هغو برنامو کې ګډون کولو چې له ټولګي

خخه به بهر وي. تل يې ښې نومرې اخيستې. که څه هم زياتره زده کوونکو کاوبای پتلونونه اغوستل، خو هغې به له پاسه پرې دامن هم اغوسته. ښکلی او ځواکمن غږ يې درلود. وروسته د دې دا غږ د دې باعث شو چې د سندرغاړې په توگه د روبرټا فلوک د موسيقي ډلې په کنسرتونو کې گډون وکړي. ډېر ښه شخصيت يې درلود. د دې همدا شخصيت د دې لامل شو چې ما ورجذبه کړي. دا هم له مور سره په يوه ستره ډله کې وه چې کله به له ډلې سره يو ځای وو نو زما په شان به شوخه او بې پروا وه خو کله به چې دواړې سره يوازې شوو نو پر يوې درنې او فکرمنې نجلۍ به واوښته. مور به د فيلسوفانو په شان د خپل ژوند د ورو او مهمو ستونزو په اړه خبرې کولې. ساعتونه ساعتونه به د سانتيتا د خونې په غولي پرتې وو چې د دوی د کور په دويم پوړ کې وه او د راتلونکې په اړه به مو له يو بل سره خبرې کولې. د دوی کور د ښار په ختيزه برخه کې و چې يوه هوسا سيمه وه. هغه ډېره ښه اورېدونکې وه، خبرو ته به يې ښه غوږ نيوه. هوبښياره وه او ښه پوهه يې درلوده. ما هم هڅه کوله چې د هغې په شان واوسم. د سانتيتا پلار مشهور کس و چې د ژوند په حقايقو کې يې اساسي حقيقت شمېرل کېده. د دې پلار جېسي جکسون نومېده چې يو کشيش او يو ځواکمن سياسي رهبر و. ده له کشر مارټېن لوترکنينگ سره همکاري کړې وه او د ۱۹۷۰ کال په اوایلو کې يې د عملياتي فشار (Operation PUSH) تر نامه لاندې يو سياسي سازمان رامنځته کړی و چې ده ته يې خورا شهرت گټلی و. دا سازمان د امريکا د مظلومو تور پوستانو د حقوقو يو مدافع سازمان و. کوم مهال چې مور د ښوونځي په ثانوي دوره کې وو، نو ښاغلی جکسون په يوه جذابه څېره بدل شوی و چې له نورو سره يې پراخې اړيکې درلودې او د پرمختگ پورې يې يو په بل پسې وهلې. د هېواد هرې برخې ته يې سفر کولو او د تور پوستو ټولنو لپاره يې ويناوې کولې. په لوړ غږ به يې له دوی نه غوښتل چې هغه حقوق وغواړي چې دوی ته نه دي ورکول شوي. د ده همېشني شعار دا و چې مور

بدلون | ۱۰۱

بايد خپله قدرت تر لاسه كړو او مرگ دې پر ناهيلۍ وي او هيله دې ژوندۍ وي. ده به د ښوونځي له ماشومانو غوښتل چې هره شپه دوه ساعته تلويزيون بند كړي، خپل درسونه ووايي او كورنۍ دندې ترسره كړي. همدارنگه له ميندو او پلرونو څخه يې غوښتنه كوله چې د خپلو اولادونو زده كړو ته پام وكړي. هغه له والدينو غوښتل چې د ماتې احساس ونه كړي او خپل برخليک په خپل لاس كې ونيسي.

د سانتيتا مور جاكلين نومېده. د دوی په كور كې ویکتوريایي کوچونه او او گرانبيه بنيسنه يې لوبښي وو. آغلې جکسون د دې ډېره شوقي وه چې انټيک شينان راټول او په كور كې يې كېږدي. همدارنگه ډېر ښه چلن يې درلود او تل به موسكه وه. رنگارنگ او ځل بلي جامې يې اغوستې او تل به يې خواږه خوراک خونه كې خوړل. ډېرو كسانو د دوی كور ته تگ راتگ كاوه چې مشهور سوداگر، سياستوال، شاعران، سندرغاړي او ورزشكاران پكې شامل وو.

كله به چې ښاغلی جکسون په كور كې و، نو د كور فضا بل شان وه. د كور نظم او مقررات نه پلي كېدل او د ماښام له ډوډۍ وروسته به خبرې د شپې تر ناوخته پورې غځېدلې. د دوی او په يوكلید سړک كې زموږ كور توپير درلود. زموږ كورنۍ له يوه ځانگړي نظم څخه پيروي كوله. زما د كورنۍ ټوله اندېښنه دا وه چې زه او گربگ نېكمرغه شو. د جکسون كورنۍ ډېر ستر او پېچلي مسايل درلودل. د دوی زياته اندېښنه سترې بېروني ټولنې ته وه، خو رسالت يې بل څه و. سانتيتا او د هغې خور او د هغې وروڼه داسې ستر شوي وو چې وروسته سياسي فعاليتونه ترسره كړي. هغوی ټولو د خپل پلار تگلاره غوره كړې وه او دا لار يې وهله. له پلار سره به يې اسرايلو، كيوبا، نيويورک او اتلانتا ته تلل او كله به چې د دوی پلار دريځ ته پورته شو او خبرې به يې كولې، نو دوی د خلكو په منځ كې ورته درېدل، د هغه خبرې به يې اورېدلې او په ټولنه كې به يې د خپل پلار له ستونزو او ننگونو سره گوزاره كوله. ښاغلي جکسون څو شخصي ساتونكي

درلودل چې ټول ځواکمن کسان وو او هر چېرې به له ده سره تلل. زه هغه مهال په سمه توګه نه پوهېدم چې د هغه ژوند ته ګواښ دی.

سانتیتا په خپل پلار ډېر افتخار کولو او د هغه نظریې یې منلې. مګر له دې سره سره د خپل ژوند په فکر کې هم وه. زما او د هغې ستره هیله وه چې تور پوستي ځوانان ورځ تر بلې زیات قدرت ترلاسه کړي. خو د دې تر څنګ مو بله اندېښنه هم درلوده، هغه دا چې مشهورو پلورنځیو ته لارې شو او لیلام شوي سیویسي بوټونه واخلو چې هسې نه خلاص شي. د دې کار لپاره به تل د نورو په موټرو کې سپرېدو او زیاتره مهال به مو له نورو غوښتل چې موږ خپلو کورونو ته ورسوي. څنګه چې ما په یوه کارګره کورنۍ کې ژوند کولو او یوازې یو موټر مو درلود، نو د داسې کارونو مسئولیت به زیاتره مهال سانتیتا ته ورتر غاړې و. موږ یې دوه موټرونه درلودل، یو سرف او بله کورولا. کله ناکله به د هغو کسانو په موټرو کې سپرېدلو چې د مېلمنو په توګه به راغلي وو. مګر د وړیا تګ لپاره په هر حالت کې مجبورېدلو چې د نورو د اوږو بار شو چې دا کار چندان ښه نه و. مثلاً کله ناکله به یې د پلار ویناوې اوږدې شوې او موږ به په تمه و چې لارې شو یا کله ناکله به ښوونځي ته د تګ په وخت کې یوه سیاسي لاریون ته لارو او د ځنډ په خاطر به مو غوښتل چې لارې شو نو د نورو په موټرو کې بې کېناستو او تلو به.

یوه ورځ د جسي جکسون په پلوی کسان راټول شوي وو چې یوه دودیزه ورځ ولمانځي. دا ورځ د یوه افسانوي شخص په نامه نومول شوې وه چې بود بیلکین نومېده. دا افسانوي شخص د یوې پخوانۍ مجلې د کیسو یو اتل و. همدارنګه دا ورځ د شیکاګو د جنوبي برخې له ډېرو پرتمینو آدابو او مراسمو څخه شمېرل کېږي چې هر کال اګست میاشت کې لمانځل کېږي. لنډه دا چې دې لمانځنه کې موږ هم ګډون درلود چې د چارواکو له خوا نیول شوې وه. په دې لمانځنه کې څو اړکستره او څو ازابې هم ګډون لري او ټول کسان د مارتېن

بدلون | ۱۰۳

لوترلینگ په سرک کې شاوخوا دوه مایله پلي مزل کوي او د تور پوستو سيمې ته رسېږي. ۱۵ لمانځنه له ۱۹۲۹ کال راهيسې پيل شوې چې اجتماعي او سياسي فعالان پکې گډون کوي او موخه يې دا وي چې امريکايي افريقايانو کې د غرور او افتخار حس پياوړی کړي.

زه هغه مهال په دې موضوع نه پوهېدم، خو داسې بنکارېدل چې هماغه مهال چې زه په ثانوي ښوونځي کې په درسونو بوخته وم، نو جسي جکسون ځان د دې لپاره چمتو کاوه چې د امريکا د متحده ايالتونو د ولسمشرۍ لپاره ځان نوماند کړي. ده بايد پيسې ترلاسه کړې وای او خپلې ټولنيزې اړيکې يې پراخې کړې وای. اوس پوهېږم چې ولسمشرۍ ته نوماندېدل، د يوه چا په ټول ژوند څومره اغېز کوي. له ده وړاندې د امريکا د کانگرس غړي شري چيزهولم هم په ۱۹۷۲م کال کې د ولسمشرۍ لپاره ځان نوماند کړی و، خو بريالی شوی نه و. پر دې اساس جسي جکسون دويم تور پوستی و چې په ۱۹۸۲م کال کې يې غوښتل ولسمشر شي.

په هر حال هغه لمانځنه د همدې موخې په خاطر نيول شوې وه. خو ما نه غوښتل چې تر سره لمر لاندې او د پوقانو او د لاسپکرنوو او سازونو د لوړو آوازونو په منځ کې له نورو خلکو سره يو ځای ودرېږم او هورا نارې ووهم. رښتيا دا ده چې ما او سانتيتا هېڅ نه غوښتل، په هغه لمانځنه کې گډون وکړو، خو گواکې د دې د مور، پلار يا د دوی د غورځنگ د کوم غړي له خوا دې کار ته وهڅول شوو. په هر حال زه تل داسې نجلۍ وم چې د لويانو امرونو ته مې درناوی کاوه. همدا لامل و چې په هغه شور او ځوږ کې مې په هغه لمانځنه کې گډون وکړ. هماغه شپه چې کله کور ته راوگرېږم، مور مې راته موسکه شوه او راته کړل يې: «همدا اوس مې په تلویزيون کې وليدلې».

مور مې زه او سانتيتا د تلویزيون په خبرونو کې د سرک د سر په لمانځنه کې ليدلي وو چې لاسونه مو ښورول او خندل مو. داسې بنکارېدل چې دا په

دې اند وه چې گنې زما دا کار د خدا وړ دی. ځکه دې فکر هم نه کولو چې زه دې په داسې لمانځنه کې گډون وکړم.

پوهنتون ته د تللو او د هغې د ټاکلو په وخت کې ما او سانتیتا دواړو د امریکا د ختیز ساحل له پوهنتونونو سره علاقه درلوده. هغه هاروارد پوهنتون ته لاړه، خو د دې پوهنتون د زده کوونکو د منلو مسئول په هغې له دې امله ملنډې ووهلې چې پلار یې سیاسي فعالیتونه کول. دې کار ډېره ناهیلې کړه. په داسې حال کې چې دې فکر کولو چې په پوهنتون کې یې منل او نه منل د پلار په چارو پورې کومه اړه نه لري. زه د یوې اونۍ په وروستیو کې د کرېگ د لیدلو لپاره پرېنستون پوهنتون ته لاړم. کرېگ هلته په بسکټبال، درس ویلو او له خپلو ملگرو سره په ښه وخت تېرولو بوخت و. د هغې ځای ښکلې ودانۍ مې خوښه شوه چې شاوخوا یې ښکلې بوتې زرغون شوي وو. زموږ کورنۍ د پوهنتونونو په برخه کې زیاته تجربه نه درلوده. په همدې خاطر ما داسې کس نه درلود چې په دې اړه ورسره مشوره وکړم. په همدې خاطر مې له ځان سره فکر وکړ، هغه څه چې کرېگ ځانته ورجذبوي، ما ته هم باید مناسب او ښه وي. په دې توگه ما هم پرېنستون پوهنتون د ځان لپاره غوره کړه.

د ثانوي دورې په وروستي کال کې د ښوونځي د مشاورې دفتر ته ورغلم. دې کار اجباري اړخ درلود. د دې مشاورې به اړه مې څه په یاد نه دي، ځکه قصدي مې هېر کړل، له دې سره مې له لیدنې وروسته دا پېښه له ذهنه وتوړله. په یاد مې نه دي، څو کلنه وه، د کوم نژاد وه، یا کله چې دفتر ته ورغلم دې له ما سره څنگه چلن وکړ. یوازې دا مې په یاد دي چې زه په وینني یانگ ښوونځي کې د خپل ټولگي یوه تگړه زده کوونکې وم او له ډېرو هڅو وروسته توانېدلې وم چې له ځانه هغه ځان ناباوري لرې کړم چې په تېرو کلونو کې پرې اخته وم. نه پوهېږم چې دې مشاورې زما د درسي نومرو وضعیت ارزولی و که نه، یا یې په یاد و چې زما ورور په پرېنستون پوهنتون کې درس لولي. ډېر مې نه یادېږي

بدلون | ۱۰۵

چې دې مېرمنې له ما سره څنگه خبرې وکړې. یوازې یې زما مسکا یادېږي چې بابزه یې راته وویل: «زه ډاډه نه يم او فکر کوم چې پرېستون ته د تللو توانايي نه لري.»

زما په اند دا د هغو کسانو له ډلې وه چې د نورو په اړه ډېر ژر پرېکړه کوي. ما غوښتل خپلې موخې ته د درسېدلو په خاطر هڅه وکړم، خو دې ښځې له دې وړاندې زه د ماتې په احساس اخته کړم. ما ته یې دا پیغام راکړ چې خپلې غوښتنې باید ډېرې راتیتې کړم. د دې دا چلن زما د پلار او مور پر خلاف و. که د دې په خبرو مې باور کړی وای، نو بیا په ځان ناباورۍ اخته کېدم او بیا مې په مغزو کې دا جمله تکرارېده چې آیا په کافي کچه هوښیاري او وړتیا لرم او که نه؟ خو درې کاله ویتني یانگ ښوونځي کې د زده کوونکو تر څنگ زده کړې رازدکړې وو چې ښه توانايي لرم او د ډېرو غورو زده کوونکو له ډلې شمېرل کېږم. ما ځان پېژندلو، نو په دې خاطر مې اجازه ورته کړه چې یو کس دې زما فکرونه راخراب کړي. د مشاورې خبرې مې هېرې کړې او تصمیم مې ونیو چې د پرېستون پوهنتون لپاره غوښتنلیک ولیکم او دې پوهنتون ته یې ورواستوم. همدارنگه په دې کار کې مې د ښوونځي له معاون او گاونډي ښاغلي سمېت څخه هم مرسته وغوښته. دوی چې زما توانايي لیدلې وه، نو وبې منله چې زما د پاره د معرفي پاڼه ولیکي.

ما په خپل ټول ژوند کې ډېر ښه چانسونه درلودل او له سترو انسانانو سره مې پېژندلي. لکه د نړۍ له رهبرانو، مخترعینو، موسیقي پوهانو، فضانوردانو، ورزشکارانو، د پوهنتون له استادانو، کارپوهانو، هنرمندانو، لیکوالو، ډاکټرانو او داسې نورو برياليو انسانانو سره. په دې ډله کې ښځې هم کمې نه دي، بلکې شمېر یې زیات دی او همدارنگه ځینې یې تور پوستي او یا هم رنگین پوسته دي. ځینې په بېوزله کورنیو کې پیدا شوي او سخت ژوند یې تېر کړی دی، خو هغوی د خپل ژوند نیمگړتیاوو ته پام نه دی کړی او د بریا لپاره یې چټک

گامونه پورته کړي. هغوی د خپل ژوند په ټولو پړاوونو کې له داسې کسانو سره مخامخ شوي چې د دوی په توانایيو يې شک کړی او له هغې تگلارې راگرزولي چې دوی غوره کړې وه. خو دې برياليو کسانو په پرلپسې توگه زده کړي وو چې د چا ناهیلې کوونکو خبرو ته اهمیت ورنه کړي او یوازې هغو کسانو ته غوږ شي چې په دوی او د دوی په وړتیاوو باور لري.

هغه ورځ د مشاورې په دفتر کې ډېره غوسه شوم. ځانباوري مې له گواښ سره مخ شوې وه. خو هماغه شېبه مې په خپل زړه کې وویل چې زه به یې تاسو ته دروښیم. د پرېنستون پوهنتون په غوښتنلیک کې مې ولیکل چې د یوې کارگرې کورنۍ غړې يم، پلار مې په ام اس ناروغۍ اخته دی او په دې پوهنتون کې د زده کړو په اړه په ډېر څه نه پوهېږم او دې ته اړ يم چې راسره مرسته وکړم. بلاخره پایله دا شوه چې بريالی شوم. شپږ یا اووه میاشتې وروسته پرېنستون پوهنتون راته یو لیک راولېږو او خبره یې کړم چې دې پوهنتون ته منل شوې يم. هغه شپه مې دا خوشحالي له خپل مور او پلار سره ولمانځله. له ایټالیایي رستورانو مو پیزا راوغوښته چې زموږ کور ته نژدې و. بیا مې کرېک ته تلیفون وروکړ او په خوشحالی مې دا زېږی پرې وکړ. بیا سبا ته د ښاغلي سمېت کور ته ورغلم او هغه مې هم خبر کړ چې په پرېنستون پوهنتون کې منل شوې يم. د مشورو او مرستو په خاطر مې له ده څخه مننه وکړه. هېڅکله د خپل ښوونځي د تحصیلي مشاورې دفتر ته ورنه غلم، چې ورته ووايم چې زما په اړه مو اشتباه کړې وه. دې ته مې اړتیا نه لیده چې ځان ورته ثابته کړم بلکې هر څه مې باید د ځان لپاره ثابت کړي وای.

یوه ستره لاره وه چې ایلینوی ایالت یې له نیوجرسی سره تړلو. د ۱۹۸۱ کال په دویمې کې له دې لارې څخه زه خپل پلار په خپل موټر کې پرېستون پوهنتون ته ورسولم. البته زما ملگری ډېویډ هم له مور سره و. پوهنتون بلنه راکړې وه چې په یوه درې اونیزه دوښنۍ برنامه کې یې گډون وکړم. د دې برنامه موخه دا وه چې د پوهنتون له چاپېریال او د هغې له ټولگیو سره آشنا شم. کرېگ هم دوه کاله وړاندې په دې برنامه کې گډون کړی و. خپل بکس مې برابر کړ او له مور سره مې خدای پاماني وکړه.

احساساتي نه وم، اوبسکې مې نه تویولې. د پلار په موټر کې سپره شوم. ډېره سترې شوې وم، ځکه دوې میاشتي کېدې چې په یوه شرکت کې مې کار کاوه. دا شرکت د شیکاگو په مرکزي سیمه کې و. یوه کوچنۍ مطبعه وه چې ما پکې په یوه حرارتي سرېس یو ځانگړی کار ترسره کاوه. د ورځې اته ساعته او په اونۍ کې پینځه ورځې وخت به مې هلته تېرېده. د دې کار کړاوونو په دې پوه کړم چې پوهنتون ته تلل یو ډېر اړین او گټور اقدام دی. دا کار د ډېویډ مور ما او خپل زوی ته پیدا کړی و. ځکه دې په همدې مطبعه کې کار کاوه. ما او ډېویډ د دوو میاشتو په اوږدو کې په دې شرکت کې د یو بل تر څنګ کار کاوه. ډېویډ هوبنیار او دنگ هلک و، ښه څېره یې لرله، مهربانه و او له ما څخه دوه کاله مشر و. څو کاله وړاندې چې زموږ سیمې ته د خپلو خپلوانو لیدلو ته راغلی و، د باسکتبال په میدان کې یې له کرېگ سره پېژندگلوي شوې وه او بلاخره زما

ملگری هم شو. کوم وخت چې زه ثانوي ښوونځي ته لاړم، ډېويډ له شیکاگو څخه بهر یوه پوهنتون ته لاړ او په دې توګه مور سره لرې شوو. خو په رخصتیاو او دویي کې خپل کور ته راته او له خپلې مور سره اوسېده. د دوی کور د ښار په جنوب لوېدیځو څنډو کې و. هغه تقریباً هره ورځ زما لیدلو ته راته. د ده په موټر کې به شاوخوا سره یو ځای ګرزېدو.

ډېويډ د هغو انسانانو له ډلې و چې ژوند ته یې بابزه کتل او په ځان یې سختي نه راوسته. دی له هغو ټولو هلکانو لوړ و چې تر هغې دمه زما سره آشنا شوي وو. په کوچ کې به زما د پلار تر څنګ کېناسته او زما له پلار سره به یې د فوټبال لوبه کتله. له کرېک سره به یې ټوکې کولې او زما له مور سره یې مهربانانه او مودبانانه چلن درلود. له یو بل سره به رستورانونو او سینماوو ته تلو او د هغه په موټر کې به مو سګرېټونه څکول. مطبعه کې به مو چې کله کار کولو او حرارتي سرېښ به مو کارولو، نو په دې وخت کې به مو له یو بل سره خبرې اترې کولې، ټوکې ټکالې به مو کولې او له یو بل سره به غاړه غړۍ وو. نه ده له دې دندې سره مینه درلوده او نه ما. مور دا کار د دې لپاره ترسره کاوه چې د پوهنتون لپاره پیسې ټولې کړو. زه پوهېدم چې ډېر ژر به له شیکاګو څخه لاړه شم. زما ټول فکر او ذهن په پرېنستون پوهنتون کې و.

هغه ورځ لمر په لوېدو و چې زه، ډېويډ او زما پلار د پوهنتون انګرې ته ورورسېدو. زه په بشپړه توګه دې ته چمتو وم چې له خپل نوي چاپیریال سره مخامخ شم. دې ته چمتو وم چې خپل دوه بکسونه لیلیې ته یوسم، چمتو وم چې له نورو محصلینو سره آشنا شم، په ځانګړې توګه له هغو محصلینو سره چې لږکي وو، مالي وضعه یې ښه نه وه یا هم ورزشکاران وو. چمتو وم چې د پوهنتون خواړه وخورم، چمتو وم چې د پوهنتون د شاوخوا نقشه خپل ذهن ته وسپارم او همدارنګه چمتو وم چې ټول هغه درسونه ولولم چې باید لوستلي مې وای. اوولس کلنه وم او مخې ته مې ژوند و. هغه مهال مې یوازې یوه ستونزه

بدلون | ۱۰۹

لرله او هغه د ډېويډ ستونزه وه.

همدا چې د پنسیلوانیا ایالت له پولې تېر شوو د ډېويډ خېره مړاوې شوه. کله مو چې د موټر له شاتني ټولېکس څخه بکسونه رابنکته کول، نو زما پام شو چې څه شوي نه دي، خو دی د یوازیتوب احساس کوي. یو کال کېدو چې موږ سره ملگري وو او یو بل ته مو خپله مینه ابراز کړې وه. خو دا مینه هم د یوکلید سړک، د لایسټر رستوران او د باسکټبال په هغه میدان کې وه چې زموږ کور ته نژدې و. ما اوس هغه ځایونه پرېښي وو. څو دقیقې وخت یې ونیو چې زما پلار په دې وتوانېد چې له موټره رابنکته شي. پلار چې رابنکته شو، ځان یې پر لگڼه ټینګ کړ. زه او ډېويډ د لمر لوږدو په رڼا کې غلي ولاړ وو او د پوهنتون د لیلیې د انگرېسکلو چمنونو ته مو کتل. په هغه شېبه کې موږ خپله هم نه پوهېدو چې دا یوه لنډمهاله خدای پاماني ده یا مو د تل لپاره غوښتل چې له یو بله بېل شو. یا غوښتل مو چې بیا هم له یو بل سره وگورو او یو بل ته عاشقانه لیکونه ولیکو. موږ د دې اړیکو ساتلو ته څومره اهمیت ورکاوه. د خپل احساس د بیانولو لپاره مې مناسبې کلمې نه درلودې. تل مې هیله کوله چې پر یوه سړي دومره مینه شم چې ما په ځان کې ډوبه کړي. زما پلار او مور د ځوانۍ په دوران کې سره مینان وو. زړه مې غوښتل یوه ورځ په داسې یوه سړي مینه شم چې پر ما دومره اغېز وکړي چې دې ته حاضر شم چې خپل لومړیتوبونه په خپل ژوند کې بدل کړم. خو کوم ځوان چې زما په مخ کې ولاړ و، داسې یو سړی نه و.

بلاخره پلار مې زموږ ترمنځ چوپتیا ماته کړه او ویې ویل: «بکسونه باید لیلیې ته دننه یوسو.» هغه د ځان او ډېويډ لپاره د ښار په یوه مېلمستون کې یوه خونه نیولې وه. دوی تصمیم درلود چې سبا ته شیکاگو ته لاړ شي. په پارکېنگ کې مې پلار کلک په غېږ کې ونیو. ده په ځوانۍ کې سوکوونه کوله او ځواکمن لامبوزن هم و. په همدې خاطر یې لاسونه کلک او ځواکمن شوي وو او له کوم مهاله یې چې له لگڼې گټه اخیسته، نو لاسونه یې لا نور هم عضلاتي شوي وو.

څه شېبه وروسته له ده څخه بېله شوم.

د پلار په خېره کې مې غرور خپې وهلې او راته کړل يې: «ميشل، ښه نجلۍ واوسه.»

بيا لاړ، په موټر کې سپور شو او زه او ډېويډ يې يوازې پرېښودو.

موږ په پياده رو کې ودرېدو. څنگه چې دواړه شرمېدو او دواړو ته حيا راتله، نو داسې خبرې مو نه درلودې چې سره ويې کړو. خو بلاخره دى راوړاندې شو او ما ته يې په ځير ځير وکتل. زړه مې له شور او هيځانه ډک شو، مگر بلې خوا ته مې وکتل او ومې ليدل چې له دې پارگېنگ څخه بهر يوه بله لاره هم وتلې چې د غونډۍ په موږونو کې پورته ځي او هغې ودانۍ ته ځي چې څلور کونجونه لري او دا ودانۍ به راتلونکې کې زما ژوند ته يوه ځانگړې معنا او يو ځانگړى مفهوم ورکړي او د يوې نوې نړۍ دروازه به مې پر مخ پرانيزي. يعنې زما چورت بل چېرې و. لومړى ځل و چې غوښتل مې له خپلې کورنۍ بېل ژوند وکړم، په دې خاطر اندېښمنه وم. خو زما د وجود يوه بله برخه په نويو لاسته راوړنو پسې وه. ښه پوهېدم چې که د هغې ورځې سبا ته ډېويډ ليلې ته زنگ راووهي او وغواړي چې له تللو وړاندې له يو بل سره خواړه وخورو او شاوخواو کې چکر ووهو، نو زه به ورته ووايم چې له بده مرغه بوخته يم او نه شم کولای چې ورشم. همداسې هم وشول. په دې توگه زما او د هغه د هغه شپې خداى پاماني د تل لپاره وه او ما بايد په زغرده د خپل زړه خبره ده ته کړې واى. مگر څنگه چې پوهېدم چې د دې حقيقت ويل، هم زما او هم د ده لپاره تريخ او دردناکه دي، نو څه مې ورته ونه ويل. بيا وروسته راته څرگنده شوه چې داسې ډېر شيان وو چې د اتيايمې لسيزې په پرېښتون پوهنتون کې زه پرې نه پوهېدم او نه پوهېدم چې ژوند څه دى او څنگه يې بايد زده کړم. ما بايد ژوند زده کړى واى.

کله چې د پوهنتون له چاپېريال سره د آشنابې هغه دوره تېره شوه، نو

بدلون | ۱۱۱

بلاخره پسرلنی سمستر په رسمي توگه پیل شو او گڼ شمېر محصلین پوهنتون ته راغلل. ما خپل بکسونه او توکي هغه خونې ته یوړل چې درې کټونه پکې وو. دا خونه په وروستی ودانۍ کې وه. ما د خپلې خونې له کړکۍ ولیدل چې ډله ډله محصلین پوهنتون ته راغلل چې شمېر یې زرهاوو ته رسېده او اکثره یې سپن پوستي وو. محصلین ډېر شول او د نارینه محصلینو شمېر د ښځینه محصلینو د شمېر په پرتله دوه برابره و.

په لومړي کال کې یوازې زما نهه سلنه ټولګیوال تور پوستي وو. د دویمي په اوږدو کې چې موږ د پوهنتون له چاپېریال سره د پېژندګلوی دوره تېروله ما احساس کړي وو چې زیاتره محصلین تور پوستي دي، خو اوس چې سمستر پیل شوی و، نو موږ په وریجو کې د قهوهيي دانو په شان و. هغه هم د سپینو وریجو د کاسې په شاوخوا کې. زه هېڅکله د خلکو یا د خپل ښوونځي په ټولګیو کې، د خپل پوست د رنگ په خاطر نه وم بېله شوې، خو دلته خبره بله وه. دې موضوع خواشینې کولم او ځورولم. داسې مې احساسول چې په یوه ناپېژانده چاپېریال کې بنده شوې یم چې زما لپاره جوړ شوی نه دی. خو انسان داسې یو موجود دی چې بلاخره د خپل ژوند له هر څه سره روږدی کېږي.

په پوهنتون کې چې کوم څه ته ډېره حیرانېدم، هغه دا وو چې هېچا د دې اندېښنه نه درلوده چې توکي به یې غلا شي. محصلینو به خپلې خونې نه قوفلولې، ترې وتل به او بیرون ته تلل. دوی خپل بایسکېلونه همداسې د ودانۍ په مخ کې درول. ښځینه محصلینو به خپلې غوږوالۍ همداسې په تشاب کې پرېښودې. دوی په نړۍ ډېر باور درلود، خو دا موضوع زما لپاره لږ څه عجیبه وه او زه باید ورسره روږدې شوې وای. زه به چې کله له ښوونځي څخه کور ته راتلیم، نو په بس کې به مې تل خپلو توکو ته پام کاوه. کله به چې له بس څخه راښکته شوم، تر کوره به چې رسېدم، نو کلۍ به مې په لاس کې کلکې نیولې، دا کار به مې د دې لپاره کولو چې که اړتیا وي وکولای شم له ځانه دفاع وکړم.

په پرېنستون پوهنتون کې مې باید کوم څه ته اندېښنه نه وای کړې، بلکې یوازې خپلو درسونو ته مې باید پام کړی وای. هلته د محصلینو د هوساینې لپاره هر څه مهیا وو. د خوړو په سالون کې محصلینو ته د سهار پنځه ډوله ډوډۍ ورکول کېده. د پوهنتون په انگرې کې د بلوتو څو زړې ونې وې چې مور کولای شول چې تر سپرې لاندې یې کېنو او استراحت وکړو. د پوهنتون اصلي کتابتون هم د یوې پخوانۍ کلیسا په شان و، لوړ چت یې درلود، ځل بل مېزونه یې درلودل چې مور کولای شول چې شاته یې کېنو او په چوپتیا کې خپل درسونه ووايو. بیا وروسته مې دې ته هم پام شو چې اکثره محصلین په خپل شخصي ژوند کې هم له هماغسې آرامش او هوساینې برخمن وو.

سربېره پر دې، ډېرې نوې کلمې مې اورېدې. مثلاً د درس وویلو او درس تکرارولو دوره، یا په لیلیه کې روجایي، سرتختي او د خوب جامې. ما د خپل کټ لپاره یوه ډېره لنډه سرتختي اخیستې وه چې د لیلیې پلاستيکي کټ یې په بشپړه توګه نه پوښلو. په همدې خاطر زما پښې به له سرتختي وتلې او په پلاستيک به لګېدلې. یا هم ما په ورزشونو کې یوازې د فوټبال او باسکټبال او بسبال نومونه اورېدلي او ورسره لویه شوې وم. خو هلته له لاکراس، د چمن پر مخ هاګي او ټېنېس سره آشنا شوم، یا هم له هغو کلمو سره آشنا شوم چې د بېرۍ چلولو په اړه وې. په پوهنتون کې یوازې یو څه زما لپاره امتیاز شمېرل کېده. دا هماغه امتیاز و چې ماشومتوب کې مې هم درلود. هغه دا چې ټولو د کرېګ رابینسون د کوچنۍ خور په نامه پېژندلم. هلته هم همدا خبره وه. البته هلته اوس کرېګ د درېیم کال محصل و او د پوهنتون د باسکټبال په ټیم کې یې لوبې کولې. پر دې اساس د تل په شان یې شاوخوا کې ډېر پلویان درلودل. حتا د پوهنتون ساتونکو هم ده ته د ده په واړه نامه غږ کولو. پر دې اساس ما هڅه وکړه چې د ده له ملګرو او همټیمیانو سره د دوستۍ تار وغځوم.

یوه شپه هم له ده سره د پوهنتون د باسکټبال د ټیم د یوه پلوي کور ته

بدلون ۱۱۳۱

لاړو، هلته د خوړو پر مېز چې څه برابر شوي وو، نو ډېره ورته حيرانه شوم، په سپينو چيني قابونو کې آرتيچوک (Artichoke) هم برابر شوي وو. ما له دې وړاندې داسې څه نه و ليدلي. ما داسې فکر کولو چې دا يوازې د شتمنو خواړه دي.

په هغه کلونو کې کرېگ وړيا ځای پيدا کړی و. يعنې د سرايوال په توگه د درېيمې نړۍ د مرکز (TWC) په يوه پورتنې پوړ کې د سرايوال په توگه مېشت شوی و او د کرايې لپاره يې هېڅ پيسې نه ورکولې. هغې ځای په پوهنتون اړه درلوده او د رنگين پوستو محصلينو د ملاتړ په خاطر جوړ شوی و (البته شل کاله وروسته د درېيمې نړۍ دې مرکز خپل نوم بدل کړ او د لومړنيو تور پوستو مديرانو څخه د يوه مدير نوم پرې کېښودل شو، يعنې کارل آ. فيلدز مرکز ونومول شو چې د مساواتو، برابري او فرهنگي تفاهم يو سازمان و.) د پرسپکت سرک په څنډه کې يوه ودانۍ وه چې له سرو خښتو جوړه شوې وه او دا مرکز هم همدې ودانۍ کې و.

ډېر ژر ما ته د درېيمې نړۍ دا مرکز د خپل کور په شان شو. هلته ډېرې مېلمستياوې جوړېدې. دې مېلمستياوو ته ځينې ښوونکي راتلل چې له محصلينو سره په درسي چارو کې مرسته وکړي. په هغه دوښۍ برنامه کې چې د سمستر له پيلېدو وړاندې وه، ما ځينې ملگرې پيدا کړې وې. يوه يې سوزان آلل نومېده. دنکه او ډنگره نجلۍ وه، ډبلې وروځې يې درلودې او تور وېښته يې آن تر ملا پورې رسېدل. دا ملگرې مې نايجيريایي وه او په کينگستون جامايکا کې لويه شوې وه. مگر کله چې نوي پېغلنوب ته رسېدلې وه، نو د دوی کورنۍ د امريکا مریلند ته لېږدېدلې وه او په همدې خاطر د درېيو فرهنگونو په منځ کې سرگردانه پاتې وه. دې به په خپلو خنداوو ټول ځانته جذبول. ډېره شادابه او بانشاطه وه او همدا د دې لامل شوي وو چې ټول يې خپلو مېلمستياوو ته وروبلې. که څه هم دې نورې زده کړې هم کولې خو له دې سره سره يې د

کولالی او نڅا په ټولګيو کې هم نومليکنه کړې وه او ويل يې چې دا ټولګي يې روحیه خوشحاله کوي.

په دويم کال کې سوزان وپتېيله چې يوه روستوران کې نوم ليکنه وکړي او ډوډۍ تل هلته وخوري. دا کار يې وکړ او د روستوران همېشني غړې شوه. کله به يې چې د هغه ځای د مېلمستياوو کيسې راته کولې، زما به ډېرې خوشبېدې. مگر ما نه غوښتل چې د دې روستوران غړيتوب ومنم. د هغو تور پوستو او لاتين تبارو محصلينو په ډله کې خوښه وم چې د درېيمې نړۍ په مرکز کې جوړه شوې وه. زړه مې نه غوښتل چې د پوهنتون په ډېرو سترو ټولنيزو صحنو کې حضور ولرم. زموږ ډله کوچنۍ وه، مگر يو بل سره ډېر صميمي وو. ډېری مهال به مو مېلمستياوې کولې او د شپې تر نيمايي پورې به نڅېدو. د خوړو د خوړلو په وخت کې به زياتره وخت لس او يا هم دولس کسه وو چې د مېز شاوخوا ته به کېناستو، خبرې به مو سره کولې او معمولاً به زموږ مابنامۍ تر ډېرو ساعتونو پورې غځېده.

د پرېنستون پوهنتون چارواکو ډېر تمايل نه درلود چې تور پوستي محصلين دې په ډله يزه توګه سره راټول شي او يا يوازې له يو بل سره ناسته پاسته ولري، بلکې دوی هيله درلوده چې بېلابېل نژادونه سره ګډ شي او د محصلۍ ژوند ته يو نوی کیفیت او يوه نوې معنا ورکړي. دا چې د بېلابېلو نژادي ډلو محصلين د يو بل په څنګ کې کار وکړي او له يو بل سره همغږي ولري، دا ډېر ښه دي، مگر حتما اوس هم کله چې د سپين پوستو محصلينو شمېر د تور پوستو محصلينو له شمېر څخه زيات وي، په دې حالت کې له لږګيو محصلينو دا تمه کېږي چې له ډېرګيو محصلينو سره يو ځای او ګډ شي او دا بيا زما په اند يوه زياته تمه ده چې له رنگين پوستان بايد ونه شي.

په پوهنتون کې مې خپلو تور پوستو ملګرو ته اړتيا درلوده چې يو بل ته هيله ورکړو او له يو او بله ملاتړ وکړو. موږ چې پوهنتون ته راتلو، نو له دې

بدلون | ۱۱۵

وړاندې په مور کې داسې ډېر کسان وو چې په دې نه پوهېدل چې کومې نیمگړتیاوې لري. مثلاً کله چې زه پر بنسټون پوهنتون ته راغلم، نو پوه شوم چې زما د ثانوي دورې سیالان داسې ټولګیو ته تللي چې پوهنتون ته پکې چمتو کېدل یا یې هم په شپږو او ورځنیو ښوونځیو کې د پاتې کېدلو تجربه تېروله. دوی زما په شان نه وو چې د لومړي ځل لپاره له خپل کور او خپلې کورنۍ جلا شي. دا زما لپاره داسې وه چې سټېج ته لاړه شم او وغواړم د ځینو په مخ کې بیانو وغږوم، مگر ناڅاپه پوه شم چې تر اوسه مې په یوې خرابې او ماتې بیانو باندې تمرین کړی. په هر حال زیاتره لږګي محصلین په خپل ژوند کې له بېلابېلو کړاونو سره مخامخېدل. په بشپړه توګه په یوه ټولګي کې داسې یوه محصل ته ډېره سخته ده چې یوازې دی پکې تور پوستی وي، یا یوازې د یوه تور پوستي په توګه په یوه ډرامه کې لوبېدل ورته له کړاوه ډک دي او یا دا هم ډېر ورته ستونزمن دي چې په یوه پوهنتوني ډله کې دې یوازینی تور پوستی واوسي. په داسې ډلو کې شتون او ګډون، په ځان ډېر زیات باور او اعتماد ته اړتیا لري. په همدې خاطر وو چې کله به زه او زما ملګري د ماښام په وخت کې له یو بل سره راټولېدو، نو د یو بل په لیدلو به مو هوډ ټینګېده او احساسول به مو چې یوازې نه یو.

له ما سره د لیلیې په خونه کې دوې سپین پوستې نجونې وې چې ښه خوی یې درلود او زغمناکه وې. خو ما به په لیلیه کې ډېر وخت نه تېراوه چې وکولای شم خپله دوستي له دوی سره نوره هم ژوره وپالم. اوس چې خپلو تېر وختونو ته ګورم، نو دې ته مې پام کېږي چې په حقیقت کې ما په پوهنتون کې هېڅ سپین پوستي ملګري نه درلودل او دا هم منم چې خپله ما هم د نورو په کچه په دې کار کې نیمگړتیاوې درلودې. په اصولي توګه محتاطه او محافظه کاره وم او یوازې په هغه شیانو ډاډه کېدم چې ورسره آشنا وم. له یوې ډلې او یا له یوه ځای سره د تعلق نه لرلو حس په رښتیا هم چې ډېر راته سخت و. مگر

داسې ښکارېدل چې گڼې يو څوک تل راته گوتڅنډنه کوي چې خطر ته پام مه کوه او يوازې پر هغو کسانو اعتماد وکړه چې پېژنې يې او د همدوی په منځ کې پاتې شه.

کتې هغه نجلۍ وه چې د پوهنتون دوره کې له ما سره په يوه خونه کې اوسېده. د پوهنتون له فارغېدو کلونه وروسته يې رسنيو ته خپله يوه کيسه وکړه چې زه اصلاً ترې خبره نه وم. هغې ويلي وو چې مور يې په نيواورليان ښوونځي کې ښوونکې وه. دې د پوهنتون پر چارواکو نيوکه کړې وه چې ولې يې د دې لور ته په داسې خونه کې ځای ورکړی چې يوه تور پوستې هم پکې ده. مور يې د پوهنتون له چارواکو غوښتنه کړې وه چې ډېر ژر دې د دې لور له دې خونې څخه بلې خونې ته بوزي. بيا وروسته چې کله خبريالانو د دې له مور سره مرکه کوي، نو دا موضوع يې تاييد کړې وه او زياته کړې يې وه چې دا په داسې کورنۍ کې ستره شوې چې تور پوستانو ته وايي توری کاکا او دې داسې نيکه درلود چې په دې يې افتخار کولو چې پر دې توانېدلی و چې تور پوستان له خپل ښاره وشړي. په هر حال دا مور وپېرېدلې وه چې لور يې له ما سره په يوه خونه کې ژوند کوي. د دې پېښې يوازې دا زما په ياد پاتې دي چې د پوهنتون د لومړي سمستر په منځ کې کتې زموږ له درې کتيزې خونې لاره او په داسې خونه کې مېشته شوه چې يو کټ پکې و. هغه وخت په مور کې هېڅوک هم پرې دې پوه نه شول چې دا ولې لاره او لامل يې څه و چې لاره. نن بايد ووايم چې له دې کاره ډېره خوشحاله هم يم.

په پرېښتون پوهنتون کې مې تحصيلي لگښتونه زيات وو، نو اړ وم چې له درس ويلو سره سره لږ کار هم وکړم. له ډېرو هڅو او پلټنو وروسته بالاخره پر دې وتوانېدم چې يو ښه کار پيدا کړم او د درېيمې نړۍ د مديرې د مرستيالې په توگه پر دنده وگمارل شم. هر کله به مو چې په ټولگي کې درس نه درلود، نو په اونۍ کې به شاوخوا لس ساعته د لويړتا مېز ته نژدې د يو بل مېز شاته د

بدلون | ۱۱۷

مرستیالی په توگه کېناستم او یادښتونه به مې ټایپول، تلیفونونو ته به مې ځوابونه ویل او همدارنگه هغو محصلینو ته به مې لارښوونه کوله چې په ازموینو کې به یې چانسونه خوړلي وو او غوښتل به یې چې بیا ازموینه ورکړي. دفتر ډېرې پراخې کړکۍ درلودې چې ښه رڼا ترې راتله. کله به مې چې د دفتر مېزونو او څوکیو ته کتل، نو ښه حس یې راباښه او هلته مې له کار کولو خوند اخیسته.

زما ریسه چرني برازول نومېده، تور پوستې، هوبنیاړه او ښکلې مېرمن وه، شواخوا دېرش کلنه ښکارېده، ډېره تر او تازه وه، د نیویارک وه، تل به یې پټې پټې پتلون اغوسته او لوړ بوتونه یې په پښو کول. د تور پوستو محصلینو یوه تکړه مدافع وه او له همدې امله ټولو ورسره مینه درلوده. هغې په دفتر کې ټول کارونه کول، د پوهنتون له چارواکو سره به یې غونډې جوړولې چې د لږکیو محصلینو د حق او حقوقو په اړه خبرې وکړي او همدارنگه له نورو ټولو محصلینو څخه یې هم ملاتړ کاوه او دا یې ډېر خوښېدل چې د دوی اړتیاوې هم رفع کړي. د دې په ذهن کې تل نوي فکرونه وړ چې د کار له پرمختگ سره یې مرسته کوله. کله کله به یې په ډېرې بېرۍ سره، پانې په لاس کې وې، سگرېټ به یې په خوله کې و، خپل دستکول به یې راواخیست او رې ته به یې کړ او هماغسې به په ډېرې بېرې له دفتره ووتله. په دې حالت کې به یې لوریتا ته د دې یادونه کوله چې خپلې دندې ترسره کړي. له هغې سره کار کول ما ته یوه جالبه تجربه وه، ځکه هغه یوه ډېره خپلواکه ښځه وه چې په ډېره مینه یې خپلو دندو ته رسیدگي کوله او همدارنگه یوه مجرده مور وه چې یو هوبنیاړ او مینناک زوی یې درلود چې جانانا نومېده او ما به یې کله ناکله ساتنه کوله.

نه پوهېږم چې چرني په ما کې څه لیدلي وو چې فکر یې کولو زه ډېرې توانایی لرم. که څه هم ما ډېره تجربه نه درلوده، خو بیا هم هغې له ماسره د یوې مشرې په شان چلن کولو او دا یې ډېر خوښېدل چې زما ظرفیتونه لوړ کړي. دې به معمولاً خپلې خبرې په «آیا»، «تر»، «تر اوسه» باندې پیلولې. مثلاً

پوښتل به يې «آيا تر اوسه دې د جېمز کين کارونه لوستلي؟» يا «آيا تر اوسه دې په جنوبي افريقا کې د پرېښتون پوهنتون د پانګونې په اړه څېړنې کړي؟» يا «آيا تر اوسه دې د زياتو لږګيو محصلينو د جذبولو لپاره کوم اقدام کړی؟» چې البته ډېری مهال به زما ځواب دې ته «نه» و.

يو ځل يې رانه وپوښتل «آيا تر اوسه نيويورک ته تللي يې؟» بيا مې هم ځواب منفي و. خو چرني دا ستونزه ډېر ژر هواره کړه. يوه ورځ يې د کومې يوې شنبې پر سهار، جاناتان، زموږ يو همکار او زه په خپل موټر کې سپاره کړو او د مهاتن پر لوري مو حرکت وکړ. د لارې په اوږدو کې مو خبرې کولې او سګرېټ مو څکول. څومره چې وړاندې تلو، داسې ښکارېدل چې ګڼې د دې د اوږو درون پټې سپکېږي. له پرېښتون څخه چې لرې شوه او له بېلابېلو سپکونو چې تېره شوه، نو بلاخره يې د نيويورک ښار ودانۍ او اسمانڅکې ودانې وليدلې. د نيويورک ليدلو د دې ټول استرسونه له منځه يوړل. ځکه څنگه چې زما کور شيکاګو و داسې د دې کور هم نيويورک و. تر هغې چې يو څوک له خپل کور او کلي لرې نه شي او په خپل ټول وجود کې د جلاوطني خوند احساس نه کړي، نو هېڅکله به يې داسې يوه حس ته پام نه شي. اوس نو موږ د نيويورک ښار په مرکز کې وو، ډېره ګڼه ګوڼه وه، ژېړې ټيکسۍ وې او د موټرو هارنګونه وو. اوس مې په سمه توګه په ياد نه دي چې څه کارونه مو وکړل، مګر دومره پوهېږم چې يو ځای مو پيزا وخورله، د راکفلر له مرکز څخه مو ليدنه وکړه، په سنټرال پارک کې راتېر شو او د آزادۍ مجسمه مو د هغې له مثال سره وليده. چرني به په ځينو ځايونو کې درېده، له خپل موټره به يې ځينې شيان رااخيستل، موږ به يې يوازې پرېښودو، دا به يوې ودانۍ ته وردننه کېده او له څه مهال وروسته به په ډېرې بېرې بېرته ترې راوتله. نيويورک له ګڼه ګونې ډک ښار و چې زه يې ډېره حيرانه کړم. خو د چرني لپاره بيا دا ښار د هوساينې ښار و او حتا که د سپکونو په شاوخوا کې به د کثافتاتو او چټليو بوی هم وو، نو د دې

بدلون | ۱۱۹

اعصاب يې نه خرابول .

يو ځای کې يې بيا غوښتل چې موټر په قطار کې پارک کړي، مگر کله يې چې شاته وکتل چې د موټرو ليکې اوږدې دي، نو له دې کاره تېره شوه. ما ته يې وويل چې بايد جلو ته کېنم. رانه ويې پوښتل چې لیسنس لري؟ په اشاره مې ورته وويل چې هو. په ډېره بېره له موټره بنسکه شوه او راته کړل يې چې راشه شترنگ ته کېنه او څو چې راگرزم، يو دوه ځله په دې سړک کې تاو راتاوه شه او پنځه دقيقې وروسته همدلته راشه، زه به ځان راورسوم.

زه ډېره ورته حيرانه شوم. بې باوره وم او په ځيره مې ورته کتل. لاسونه او پښې مې ورک کړي وو، زه يوه نابنده نوې پېغله وم، ما څنگه کولای شول چې په مننه کې دې موټر وچلوم. که رښتيا يې درته ووايم، نو ما هېڅ نه غوښتل چې موټر وچلوم او د کوچني هلک ژوند ته گواښ پېښ کړم. خو چرني د نورو ټولو نيويارکيانو په شان زما منفي غبرگون ناليدلی وگپلو. له موټره بنسکه شوه او زه يې داسې يوه کار ته اړ کړم چې هېڅکله مه يې فکر نه کاوه چې ترسره يې کړم.

د ژوند په دې پړاو کې تل په درس ويلو او زده کړو بوخته وم او غوښتل مې چې ښه ليکل وکړم او خپل انتقادي فکر ته وده ورکړم. که څه هم په زياتره ټولگيو کې مې د نورو په پرتله متفاوته څېره درلوده، خو هڅه مې کوله چې په خپل ټولگي کې ځان مطرح کړم. زياتره مهال به د درېيمې نړۍ د مرکز په يوه گوښه خونه يا به د کتابتون په لرگينه خونه کې په درس ويلو بوخته وم. د محصلې په نومې کال کې خطاوتم او د الهياتو درس مې ولوست چې د محصلې پر درېيم کال يې اړه درلوده. د دې درسونو د زده کولو لپاره مې ډېرې ستونزې او کړاوونه وگالل. مگر هر څنگه چې وو، بلاخره دا مضمون مې د ښو نومرو په اخیستلو پای ته ورساوه. که څه هم ښه تجربه نه وه، خو بيا هم پوه شوم چې په ډېرې هڅې او ډېر کوشښ سره کولای شم بريالی شم. همدارنگه پر

دې پوه شوم چې که څه هم ما د يوه بېوزله بناړ په يوه معمولي ښوونځي کې زده کړې کړي، مگر بيا هم د نورو په مرسته او د ځان په هاند او هڅو کولای شم چې د ستونزو له عهدې ووزم او بريالی شم.

له دې ټولو سره سره بيا هم نه کېدل چې په يوه پوهنتون کې دې يوه تور پوستې محصله واوسې چې زياتره محصلين يې سپين پوستي وي او بيا هم تبعيض حس نه کړي. زه د ځينو محصلينو او حتا د ځينو استادانو په ځير ځير کتو سره پوهېدم او دا مې احساسول چې ماته وايي: «پوهېرم چې د څه لپاره دلته يې.» دې شان کتلو زما روحيه کمزورې کوله. حتا که پر دې هم ډاډه کېدم چې دا يوازې زما خپل خيالونه دي. همدې امر زما په زړه کې د شک او ترديد زري کرل. آيا زه د يوې ټولنيزې ازموينې په خاطر هغې پوهنتون ته تللي وم؟

ورو ورو مې دې ته پام شو چې يوازې مور تور پوستي نه وو چې د ونډې له مخې پوهنتون ته راغلي وو. داسې محصلين هم وو چې د ثانوي دورې نومرې يې د پوهنتون لپاره پوره نه وې، مگر بيا هم پرېنستون پوهنتون ته راغلي وو. د مثال په توگه دا هغه کسان وو چې يا يې پلار يا يې نيکه په يوه ورزشي ټيم کې غوره لوبغاړي وو، يا د دوی کورنۍ د ليلې او کتابتون لگښوته ورکړي وو. يعنې که چا به شتمني درلوده او يا به مشهور و نو کولای شول چې ځانونه له محروميت ه او يا له شکسته وژغوري. مگر بيا هم شتمنۍ هر چېرې نه شي کولای چې لاره پرانيزي او تاسې پر مخ بوزي.

ما په خپلو سترگو ليدلي چې شتمن محصلين به تل په شپنيو مېلمستياوو کې وو يا هم ډېر بې انگېزې وو او يا هم ډېر ټنبلان. دوی له درس ويلو سترې شوي وو او غوښتل يې له يوې لارې نه له يوې لارې له پوهنتونه وتښتي. خو زما موخه تل همدا وه چې ښې نومرې واخلم او پوهنتون پای ته ورسوم.

کله چې له سوزان سره په يوه خونه کې شوم، نو دې ماته ډېر درسونه

بدلون ۱۲۱

راکړل چې څنگه وکولای شم د ستونزو پر وړاندې دوام وکړم. د پوهنتون دویم کال راوړسېد. په دې کال کې راته دا ستونزه نه ښکارېده چې تور پوستې یم. اوس له دې موضوع هم نه وېرېدم چې د ټولګي هلکان به بحثونه په خپل کنترول کې راولي. دوی د بېلابېلو مسایلو په اړه خپلې نظریې ورکړې وې او زه پرې پوهېدلې وم چې هېڅکله داسې نه ده چې تر موږ دې هوبنډاران واوسي. د تاریخ په اوږدو کې یوازې نارینه سالاري د دې باعث شوي وه چې په خودي مسایلو کې دوی له موږه زیات پر ځان باور ولري.

زما ځینو ملګرو نژادپالنه ډېره زیاته احساسوله. د مثال په توګه زما ملګري دریک ویل چې کله په پیاده رو کې ځي، نو سپین پوستي محصلین ځانونه ترې ګوښه کوي، یا زما یوه بل ملګري د خپل زېږېد ورځې د لمانځنې په خاطر خپلې خونې ته شپږ هلکان او نجونې رابللي وو، مګر له ده سره چې په خونه کې کوم سپین پوستي محصل و، د پوهنتون مسئولینو ته یې شکایت کړی و او ویلي یې وو چې په خونه کې د څو هډوورو تور پوستو هلکانو تر منځ د امنیت احساس نه کوي. هر برخلیک چې و، زموږ تور پوستو محصلینو شمېر په پرېښتون پوهنتون کې ډېر کم وو، نو ډېرې سترګې رااوښتې او دا کار زما لپاره د دې انگېزه وه چې له خپل توانه زیات کار وکړم چې وکولای شم له سپین پوستو سره سیالي وکړم او حتا تر دوی وړاندې شم. په ثانوي دوره کې مې دا احساسول چې زه باید د خپلې سیمې د استازې په توګه پرمختګ وکړم، مګر په پوهنتون کې مې ځان د تور پوستو استازې باله. په همدې خاطر هر کله به چې په خپل ټولګي کې کومې بریا ته رسېدم، نو له ځانه سره به مې د غرور احساس درلود او پوهېدم چې خپلې موخې ته نژدې شوي یم.

ډېر ژر په دې هم پوه شوم چې زما هم خونې سوزان ځانته ژوند دومره نه سختوي، ډېره هوسا او بې خیاله وه او تل په خوشحاله وخت تېرولو او ښادیو پسې وه. مثلاً په کوم ټولګي کې به چې د دې ښه وخت تېرېده، هلته به تلله. نو

دا ټول ټولگي يې پر همدې اساس ټاکلي وو او کله به چې پوه شوه چې ټولگي سترې کوونکي دي، نو هغه به يې بدل کړ. کله چې زه د تور پوستو د ټولني غړې شوم سوزان د منډو سياليو ته لاړه او د پوهنتون د فوټبال ټيم غړيتوب يې واخيست. ځکه غوښتل يې چې له ښکلو او ورزشکارو هلکانو سره ملگرتيا وکړي. کله چې د روستورانونو له انجمن سره يو ځای شوه، له دې وروسته بيا له څو شتمنو سپين پوستو هلکانو سره يې د ملگرتيا تار وغځاوه چې په دوی کې يې يو د ماشومانو او نووځوانانو د فيلمونو لوبغاړی و. په واقعيت کې سوزان د خپلې کورنۍ په ټينگار په طب پوهنځي کې نوم ليکنه کړې وه، مگر وروسته له دې څانگې تېره شوه. ځکه ويل يې چې د دې د خوشگذرانو مخه نيسي. حتا په يوه سمستر کې مشروطه هم شوه، خو د دې لپاره مهمه نه وه. سوزان زموږ په گډه خونه کې د زياتو کتابونو، پاڼو او خپلو کاليو شاته ډوبه وه او د همدې توکو شاوخوا کې به ويده کېده. مگر زه به خپل پاک کټ کې کېناستم او شاوخوا ته به مې هر څه په وسواسي بڼه سم او منظم وو. سوزان به چې هر کله له ورزشي تمرين وروسته راستنېده، نو خپلې له خولو ډکې جامې به يې هماغلته ايستلې او د خپلو پاڼو، کتابونو او پاکو کاليو په څنگ کې به يې په ځمکه اچولې او حمام ته به ننوتله. ما به په داسې وخت کې دې ته ويل چې ولې دا کار کوې او هغه به هم تل موسکه شوه او وبه يې ويل چې کوم کار؟

کله کله به مې زړه غوښتل چې پرې ورپرچ وهم. که څه هم هېڅکله مې دا کار ونه کړ. په هر حال د هغې شخصيت همداسې و او ما کوم کار نه شو کولای. کله به چې عصابي شوم، نو د دې چټلې جامې او توکي او کثافات به مې له مخکې راټول کړل او د دې پر کټ به مې واچول. زه اوس پوهېږم چې د دې ضد او نامنظموالي ما ته يو ښه درس راکړ، هغې رازده کړل چې ټول انسانان پاک، صفا او بانظمه نه دي او داسې نه شي کېدی چې ټول انسانان دې له يوې برنامې سره سم خپلې چارې ترسره کړي. په ناڅاپي توگه څو کاله وروسته زه هم

بدلون | ۱۲۳۱

پر يوه داسې سړي مينه شوم چې سوزان ته ډېر ورته و او تل به يې خپل توکي او خپلې جامې د شرم له احساسولو پرته دې خوا هغې خواوو ته غورځول او ضدي و. زما په اند همدا سوزان وه چې له ما سره يې مرسته وکړه چې وکولای شم له دې سړي سره جوړجاړی وکړم. هغه سړی چې اوس مې هم تر څنګ دی. په هر حال کوچنۍ پوهنتوني ټولني رازده کړل چې داسې نه شي کېدی چې ټول انسانان دې سره يو شان وي.

يوه ورځ چرني راته وويل: «تر اوسه دې دا فکر کړی چې د ماشومانو ساتنه وکړې؟» ما د دې زوی جاناتان ساته چې اوس ښوونځي ته هم تلو. هغه مې د تګ راتګ لپاره د پوهنتون شاوخوا ته بېوه او حتا يو دوه ځله مې له ځانه سره د درېيمې نړۍ مرکز ته هم بوتلو او له يو بل سره مو بيانو وغږوله، يا هم هلته کېناستو او له يو بل سره مو کتاب لوسته. چرني د دې کار په خاطر ما ته څه پيسې راکولې. خو دې ته داسې ښکارېدل چې دا پيسې ډېرې نه دي، نو د زړه سوي په خاطر يې ما ته وړانديز وکړ: «د پوهنتون ډېر استادان پېژنم چې داسې چا ته اړتيا لري چې کله يې ماشومان له ښوونځيو راشي يو څوک يې پالنه وکړي. غواړې وه يې ازمايې، ويې گوره چې څنګه ده؟»

ډېر ژر د پوهنتون ځينو تور پوستو چارواکو او استادانو خپل ماشومان د پالنې لپاره ما ته راوسپارل.

ما به له دې ماشومانو سره په چمن کې لوبې کولې، هغوی ته به مې خواړه ورکول او د دوی په کورنۍ دندو کې به مې له دوی سره مرسته کوله. دې کار زما د استرس او اندېښنو په رفع کولو کې له ما سره ډېره مرسته وکړه. کله چې ماشومه وم، خپلو نانځکو ته به مې خواړه ورکول، جامې به مې وراغوستې، د دوی وېسته به مې ورېمنځول او د دوی په پښو به مې د زخم چسپونه نښلول او اوس مې دا دی د ځوانۍ په وخت کې هم هماغه کار درلود چې له واقعي ماشومانو سره مې ترسره کاوه. ښايي چې په هماغې کچې مې له دې کاره خوند

اخيسته. لنډه دا چې له ستړو او په عين حال کې له خوشحالو او راضي ماشومانو سره له څو ساعتونو تېرولو وروسته ليليې ته راگرېدم.

په اونۍ کې به مې يو ځل د ليليې تليفون راپورته کاوه او په يوکلید سرک کې به مې خپل کور ته زنگ واهه. که پلار به مې سهار کار کاوه، نو ما به بيا له غرمې وروسته زنگ ورواوه او له هغه سره به مې خبرې کولې. ما به داسې انگېرل چې دی په خپله راحتۀ څوکۍ ناست دی او تلویزيون گوري او دې ته په تمه دی چې مور مې له کار راوگرزي. مازيگر به معمولاً زما مور غورۍ پورته کوله. ما به دوی ته د پوهنتون مسايل او چارې له جزيياتو سره بيانولې. دوی ته به مې د فرانسوي ژبې د استاد په اړه خبرې کولې او ويل به مې چې ډېر مې نه خوښېږي او بيا به تر دې ځايه ورسېدم چې کوم ماشومان زه له ښوونځي وروسته ساتم، ډېر شيطانان دي او د دوی د شوخيو په اړه به مې دوی ته ويل همدارنگه د هغه تور پوستي هلک په اړه هم له دوی سره غږېدم چې شنې سترگې يې درلودې او په مهندسي څانگه کې يې زده کړې کولې چې زه او سوزان دواړه په گډه پرې مينې وو. دی هغه څوک و چې مور به هر ځای ورپسې وو، مگر د هغه اروا هم پر مور خبره نه وه. پلار ته به مې چې کله کيسې کولې، نو خندل به يې او ويل يې:

«عجيبه ده! رينيتا؟ نورې څه خبرې دي؟ ډاډه اوسه دا هلک مهندس دی، د تاسو هېڅ يوې وړتيا نه لري.»

کله چې زما خبرې پای ته رسېدې، نو پلار به مې له ما سره د کور د پېښو په اړه خبرې کولې. دا چې نيا او نيکه د نيکه زېږدځای ته لېږدېدلې يعنې د جنوبي کارولينا جورج تاون ته يې کډه کړې او نيا يوازيتوب احساسوي. دا چې مور مې ډېر کار کوي او د روڼې ترورۍ ساتنه هم کوي چې په ۷۰ کلنۍ کې کونډه شوې او کمزورې او ناتوانه ده. خو پلار مې هېڅکله له ما سره د ځان د ستونزو او مشکلاتو په اړه خبرې نه کولې. که څه هم پوهېدم چې ډېرې ستونزې

بدلون | ۱۲۵

لري. نه پوهېرم کومه شنبه وه، کړېگ لوبه درلوده نو په دې خاطر مې پلار او مور هم پرېنستون ته راغلل چې د ده لوبه وگوري. هغه ورځ مې هغه تريخ واقعيت په خپلو سترگو وليد چې هېڅکله يې د تليفون پر ليکه نه و راته ويلی. کله مې چې پلار موټر په پارکېنگ کې ودرولو، نو د خپل خوښې پر خلاف په ويلچر کې کېناست او دې ته يې اجازه ورکړه چې زما مور يې تېله کړي. ما اصلاً د پلار د کمزورۍ او ناتوانۍ زغم نه درلود. د ده د ناروغۍ په اړه مې لږ څه خپرنې کړې وې او خو طبي مقالې مې هم کاپي کړې او پلار او مور ته مې وراستولې وې. پر ده مې ټينگار هم کړی و چې ډاکټر ته ورشي او فيزيوتراپۍ وکړي. خو په چا يې منې. ده زما خبرې هېڅکله نه اورېدې. تل به مې چې ورسره اړيکه نيوه او ترې پوښتل به مې چې څنگه يې نو ده به تل همدا يو ځواب يې راکاوه: «ښه يم». په غږ کې يې د دې ښه نه وه چې گنې پر خپل ځان باندې ترحم او زړه سوی لري. تل به يې راسره ټوکې کولې او لږ به هم د جاز موسيقۍ په اړه راسره غږېده. همدا د ده مهربانې خبرې ډېرې راته ښې وې او د زړه ډاډ يې راکاوه. تل به يې په تليفون کې له خدای پامانۍ وړاندې رانه پوښتل چې کوم څه ته خو اړتيا نه لري. مثلاً پيسو. او ما به تل منفي ځواب ورکاوه چې نه.

۷

له کله راهيسې چې پوهنتون ته راغلي وم، له خپلو ځينو دوستانو سره مې اړيکه ساتلې وه. په ځانگړې توگه له سانتیتا سره چې په هاروارد پوهنتون کې يې درسونه ويل. د يوې اونۍ په پای کې له دې امله واشنگتن ته لاړم چې هغه ووينم. د تېر په شان مو سره خبرې وکړې او سره ومو خندل. هاروارد پوهنتون ډېر ستر و. کله چې له ليلیې راووتو، نو په مخ کې مو يو ستر مورک تېر شو. ما د شوخی له مخې سانتیتا ته وويل: «نجلی، داسې بنکاري چې ته اوس هم زموږ په خپله سيمه کې ژوند کوې». د هغې ځای محصلين د پرېستون د محصلينو دوه برابره او اکثره يې تور پوستي و. له دې بابته مې له سانتیتا سره بخيلې وشوه چې هره ورځ د گنشمېر تور پوستو په منځ کې اوسېږي او زه هره ورځ د اقليت خوا ته تلم او له دې کاره ځورېدم. له دې سره سره کله چې د خپل پوهنتون شنه او تازه چمن او ډبرينو ودانيو ته راوگرزېدم، نو په زړه کې مې خوشحالي احساس کړه.

ټولنپوهنه مې لوستله او بڼې نومرې مې هم پکې اخیستې. تازه له يوه هونډيار فوټبالر سره هم ملگري شوې وم چې تفریح او خوش گذراني يې خوښېدل. زما او د سوزان خونې ته يوه بله نجلی هم نوې راغلي وه چې آنجېلا کېنېدي نومېده. دا نجلی ډېره گرېږده، د واشنگتن وه او ډېره شوخه چې موږ يې په خپلو خنداوو خوشحاله کولو. که څه هم تور پوستې وه خو رنگارنگ شوخ کالي يې اغوستل چې ماشومانه بنکارېدل او د دې هم نه خوښېدل، مگر بيا يې

هم اغوستل .

په کومه نړۍ کې چې مور ژوند کاوه، زما له تېرې هغې سره متفاوته وه. په نوې دوتيا کې زموږ ټولو محصلينو اندېښنه دا وه چې ولې ټولگي طبقاتي دي. بله اندېښنه دا وه چې څنگه تېنس لوبه ترسره کړو او داسې نور... مگر هر چا به چې له ما پوښتل چې د کوم ځای يې، نو ما به ځواب ورکاوه چې د شيکاگو يم او يو ډول ټينگار مې هم کاوه چې د شيکاگو د جنوبي برخې يم. اصلاً مې زړه نه غوښتل چې ځان د ښار د شتمنو کورنيو له ډلې وگڼم. زموږ د سيمې په اړه ډېر خبري گزارشونه خپرېدل، په دې گزارشونو کې به د جنايتکارو ډلو جگړې او نانندري راغلي وې، ما به هم چې کله ويل د جنوبي برخې يم، نو د ټولو سترگو ته به همدا ودرېدل چې په يوه تور پوستې بېوزله سيمه کې ژوند کوي او دا سيمه يوه گندپواله ده.

په تلويزيون کې د جنوبي شيکاگو په اړه داسې شيان خپرېدل، مگر ما يې برعکس انځور درلود. هلته زما کور و. زموږ کوچنی کور چې په يوکلید سرک کې يې موقعيت درلود. د ناستې په خونه کې يې زوړ نخي فرش وپړ شوی و. چت يې ټيټ و. زما پلار به په کوچ کې ويده کېده. کور کوچنی انگر درلود چې روبي به هغې کې بېلابېل گلان کرل او د ډېرې يوه څوکۍ يې هم په يوه کوبڼه کې وه چې زه به له غرمې وروسته په يوه بجه له خپل ملگري رايبل سره هلته کېناستم. دې کور کې زما ټول تېر خوندي شوی و.

په پرېستون کې مې يوه خپلوانه درلوده، هغه هم لرې خپلوانه چې زما د نيکه ځوانه خور وه. مور سيس ترور بلله. ساده او هونښياره ښځه وه چې د ښار شاوخوا کې يې په يوه عادي کور کې ژوند کاوه. نه پوهېږم چې داسې څه و چې سيس ترور يې دې ښار ته راکاږلې وه. له ډېر وخته راهيسې يې هلته ژوند کاوه. د خدمتکارې په توگه يې د سيمې د خلکو په کورونو کې کار کاوه او تل يې د جورج ټاون لهجه کاروله. سيس ترور هم زما د نيکه په څېر په جورج ټاون

بدلون | ۱۲۹

کې ستره شوې وه. کله چې زه ماشومه وم، نو په دويمې کې به له خپلې کورنۍ سره جورج ټاون ته تلو. د دې ښار يادونه اوس هم زما په ذهن کې پاتې دي، لکه دې ښار زياته گرمي درلوده، بلوت ونې پکې زياتې وې، په ډنډونو کې به ونې راشنې وې او بوډاگان به و چې د سين تر څنګ به کېناستل او کبان به يې نيول. کله به چې شپه شوه، نو د دې ښار مياسو به شورماشور پيل کړ.

کله به چې جورج ټاون ته د خپلوانو کره لارو، نو زما د پلار د تره يا زما د نيکه د ورور په کور کې به اوسېدو چې توماس نومېده او د يوه ښوونځي مدير و. ده به کله ناکله زه هم ښوونځي ته ورسره بېولم او اجازه به يې راکوله چې د مېز شاته يې کېنم. د هغه مېرمن ډاټ نومېده. له سهار به يې مور ته کورنۍ ډوډۍ او ښوروا راوړل او همدارنگه په ځانګړې توګه به يې ماته د ممپليو مربا هم اخيسته. کله کله به د تفريح لپاره له ښاره بهر تللو او هلته به مو داسې کروندې ليدلې چې يو وخت به تور پوستو غلامانو پکې کارونه کول. دا يو تريخ واقعيت و چې هېچا نه غوښتل د هغې په اړه خبرې وکړي. هلته يو ځنګل و، يوه خواړه کوډله پکې وه، دا کوډله زما د پلار د تربره وه. مور به هلته تلو او د ښکار غوښه به مو خوړله. کرېګ به له خپل يوه ملګري سره ځنګله ته تله او نښه به يې ویشته. د شپې تر ناوخته به هم زه او هم کرېګ پر دې نه توانېدو چې د توماس تره په کور کې ويده شو، ځکه چرچرکونه به چرېدل او شپه کې به يې شورماشور جوړاوه.

کله به چې رخصتۍ خلاصې شوې، مور به بېرته شمالي برخې ته راوګرځېدو خو تر يوې مودې پورې به مې د هغو حشراتو شورماشور، د بلوتو د پاڼو شغاوې او د سين غړاوې په غوږونو کې کړنګاوي کول. جنوبي سيمه تل زموږ په رګونو کې وه. پلار به مې تل هلته تلو چې خپل خپلوان وګوري. زما نيکه په نوي زلميتوب کې له جورج ټاون څخه راټبټېدلی و. ما تل داسې فکر کاوه چې زړه يې غواړي بېرته هلته وروګرزي.

جنوبي برخه جنتي سيمه نه وه، مگر زموږ ټولو لپاره يې ځانگړې معنا او ځانگړې مفهوم درلود. موږ يې له خپل تېر تاريخ سره تړلو. په شيكاگو کې مې چې زيات کسان پېژندل، نو ټولو زموږ په شان تېرمهال درلود، لکه د برين مارو ښوونځي هلکان او په ويتني يانک ټانوي ښوونځي کې زما ملگري او ټولگيوال. خو د دوی ټولو زړونو نه غوښتل چې د هغې په اړه څه ووايي. همدا چې دوی به راوړسېد، نو ټولو به جنوبي سيمې ته سفر کاوه چې هلته خپل خپلوان وويني. په زيات احتمال هغوی هم زما په شان د تور پوستو غلامانو لمسيان وو. په پرېستون کې مې هم زيات دوستان لرل چې اکثره يې داسې و. البته په امريکا کې نور تور پوستان هم وو. ما داسې کسان پېژندل چې د امريکا له شرقي سواحلو راغلي وو او نيکونه يې پرتوريکويي، کيوبايي او دوومينيکيني وو. د چرني نيکونه هم د هاييتي وو، يا هم زما يو ښه ملگري و چې ډېويډ مينارد نومېده او شتمن نيکه گان يې د باهاما وو. د سوزان نيکونه د نايجيريا وو، هغه زما سره د ليلې په يوه خونه کې وه. د دې تروريانې په جامايکا کې اوسېدې. موږ د خپلو نيکونو په اړه هېڅکله نه غږېدو او کوم داسې دليل مو هم نه درلود چې په اړه يې خبرې وکړو. پېغلې وو يوازې مو د راتلونکې په اړه سوچ کاوه او په دې نه پوهېدو چې راتلونکې به څنگه وي.

د سيس ترور کور د پرېستون په شاوخوا کې و، د کال په اوږدو کې به يې يو يا دوه ځله ما او کرېگ ته بلنه راکوله چې کور ته يې ورشو او د شپې ډوډۍ ورسره وخورو. دې به موږ ته کبابونه پخول، بېلابېلې ترکاري به يې تيارولې او وچه ډوډۍ به يې پخه کړې وه. ماښامې به مو ورسره کولو. بيا به مو يو په بل پسې څو کيلاسه خوږ چای څښلو. يادېږي مې نه چې ما دې له ترور سره د مهمو مسايلو په اړه خبرې کړې وي. يوازې معمولي خبرې اترې مو کولې. خبرې مو د درناوي له مخې وې. سيس ترور مهربانه او مېلمه پاله بوډۍ وه چې موږ به يې له ځان سره تېرو وختونو ته وړلو. کله به چې ماښامې خلاص شو، موږ به ورسره

بدلون | ۱۳۱

مرسته کوله چې لوبني ومينځي او بيا به په ډکه گډه بېرته پوهنتون ته تللو. دلته غواړم خپله يوه خاطره بيان کړم چې له کلونو کلونو راهيسې مې ذهن کې پاتې ده او زما د پوهنتون په دويم کال پورې اړه لري. زما يو ملگری و چې کوين نومېده. دی فوټبالر او د اوهايو و. دنگه ونه يې درلوده. هډور و او جذابه خبره يې لرله. د فوټبال په ټايگرز ټيم کې يې لوبه کوله، فارورد و، يعنې د دفاع په ځای کې به يې لوبه کوله. ډېرې چټکې مندې به يې وهلي او له ټکره نه وېرېده. پوهنتون کې له ما څخه دوه کاله وړاندې و او طبي څانگه کې يې زده کړې کولې او څه پاتې نه و چې فارغ شي. کله به يې چې خندل، نو انگيو کې به يې ژورې رامنځته کېدې. زه يې پر دې حالت مينه وم. خواړه يې زيات خوښول. دا کار يې د فوټبال لپاره هم کاوه چې خپل زيات وزن وساتي او هم يې له دې امله کاوه چې يوه شېبه هم آرامه نشو کېناستلی. ډېر فعاله و. په ناڅاپي توگه يې کارونه ترسره کول.

يوه ورځ يې راته وويل: «څه چې څو په موټر کې چکر ووهو.» د ده په کوچني او سره موټر کې سپاره شو. د پوهنتون له انگره ووتلو او د پرېنستون يوې خلوتې سيمې ته لاړو. هوا گرمه وه، اسمان صاف و، لمر ځلېدلو. نه پوهېږم چې يو بل سره مو خبرې کولې او که د يو بل لاسونه مو سره نيولي وو؟ مگر خوبني مې احساسوله. بلاخره، کوين يوې بېديا ته نژدې موټر ودراره. هلته گلان رازرغون شوي وو. کوين له موټره بنکته شو، ماته يې هم اشاره وکړه چې بنکته شم. ما ترې وپوښتل:

- څه به وکړو؟

په حيراني يې راته وکتل او ځواب يې راکړ:

- څه به وکړو! بنکاره ده نو، بېديا کې به مندې ووهو.

څو شېبې وروسته مو همدا کار وکړ. د ماشومانو په شان مو تربکې وهلي. لاسونه مو ښورول او شورماشور مو کاوه. په بېديا کې مو څغستل. نور سترې

شوي و، ساه مو بنده بنده کېده، موټر ته بېرته راوگرزېدو او ځانونه مو د موټر په څو کيو کې واچول. دا زما يوه خاطره وه چې زما ذهن يې د يو څو شېبو لپاره له راتلونکې څخه منحرف کاوه. دا خاطره زما په ذهن کې حک ده. خاطره همدا وه. ما په ټولنپوهنه څانگه کې زده کړې کولې. له دې سره سره، هره ورځ به مې د خوړو په سالون کې له خپلو دوستانو سره خواږه خوړل او خبرې به مو کولې او په مېلمستياوو کې به نڅېدل. مگر ذهن به مې همېشه په خپلو سترو موخو کې بوخت و. تل به مې د خپل پرمختگ او خپلې ترقۍ په اړه ارزونې کولې او خپلې برياوې به مې کمې او زياتې شمېرلې. له هر چالش سره به چې مخېدم، هغه به مې شاته پرېښوده او بل پړاو ته به مې گام اخیسته. همدارنگه له ځانه به مې پوښتل چې آيا په کافي کچه پر ځان باورمنه يم، لرلید لرم او غوره يم او که نه؟

خو کوين داسې يو هلک و چې تل به له اصلي سرکه وتلو او بېلارې کې به تلو او له دې کاره به يې خوند اخیست. هغه او کرېگ هغه وخت فارغ شول چې زه د دويم کال محصله وم. کرېگ د انگليستان منچسټر ته لاړ چې خپل ورزش بسکټبال ته ادامه ورکړي. مگر کوين د دې پر ځای چې طبابت ته ادامه ورکړي، ناڅاپه يې خپله تکلاږه بدله کړه. درس يې پرېښود او ويې پتېيله چې له ورزشي ټيمونو سره ځان بوخت کړي.

کوين غوښتل په ورزشي ټيمونو کې هغه نقش ولوبوي کوم چې د رستورانونو په مخکې کې يې ځينې کسان لوبوي چې نازونه او اداوې کوي او خلک هڅوي چې روستوران ته لاړ شي. بلاخره له کليولند فوټبال ټيم سره يو ځای شو چې د دې ټيم د لوبې يا تبليغي مراسمو په وخت کې به يې عجيبې او غريبې جامې اغوستې او ننداريز حرکتونه به يې اجرا کول. حتا په همغه دويمې کې کوين د خپل پلار او مور کور پرېښود او زما د ليدلو لپاره شيکاگو ته راغی. هغه ورځ مور مختلفو مغازو ته سر وربسکاره کړ چې هغه جالبه جامې واخلو. نه

بدلون | ۱۳۳

مې يادېږي چې هغه ورځ کوين پر دې وتوانېد چې ځانته مناسبې جامې واخلي او که يه. مگر بيا وروسته مې واورېدل چې بېرته پوهنتون ته وروگرېږد او طبي درسونه يې پای ته ورسول او بيا يې په پرېنستون کې له خپلې يوې ټولگيوالې سره واده وکړ.

هغه وخت ما د کوين لېونتوبونه نه خوښول او دا مې هم نه خوښېدل چې په کور لارو دې لاړ شي. دا ماته ډېره هېښنده وه او نه پوهېدم چې ولې يو کس لگښتونه ورکړي، د پرېنستون پوهنتون زيات خرڅونه پرې کړي او له څه درس ويلو وروسته هر څه ته شا کړي او پر يوه ټوکماره نانځکه بدل شي.

په هر حال زه منظمه او پرېکنده نجلۍ وم او په يوکلید سرک کې ژوند رازده کړي وو، يا يې زه واداره کړې وم چې د وخت او پيسو په برخه کې سختگيري وکړم او هېڅ يو هم بېځايه او بېهوده له لاسه ور نه کړم. زما ډېره ستره غلطي دا وه چې د پوهنتون په دويم کال کې مې وکړه. هغه دا چې ومې پتېيله چې په ځنگلونو کې د سيلانيانو مشاوره شم او د هغوی د ماشومانو پالنه او روزنه وکړم. دا هغه کسان وو چې لومړی ځل به يې و چې ځنگله ته به راتلل. دا دنده زما ډېره خوښېده، مگر زياتې پيسې يې نه درلودې، نو ځکه ژر مې پرېښوده او همدا و چې له مالي پلوه مې کورنۍ ته اړ شوم. البته هغوی هېڅکله په دې اړه کوم اعتراض ونه کړ، مگر ما کلونه کلونه له دې امله د گناه احساس کاوه.

د هماغه کال په دويمې کې زما د پيانو تروشه او سختگيره ښوونکې رويي ترورۍ جون مياشت کې مړه شوه او په يوکلید سرک کې يې کور زما پلار او مور ته په ميراث پرېښود. په دې توگه مور او پلار مې د لومړي ځل لپاره په خپل ژوند کې د کور څښتنان شول. مگر يوه مياشت وروسته زما نيکه هم د ريوي سرطان له امله وفات شو. هغه په ډاکټرانو باور نه درلود. ځکه د ځان درملنه يې هم نه کوله. زما د مور ستره کورنۍ او زما د نيکه ملگري او دوستان او گاونډيان د غمرازۍ په خاطر زما د نيکه په واره کور کې سره راټول شول. زه هم هلته وم.

دا وخت زما د ماماگانو زمان او لوني غټان شوي و. ترورۍ گانو مې هم د زړبودۍ دوران پيل كړی و. اوس يې نو په كورونو كې نوې مېرمنې او نوې ماشومان هم ورزيات شوي وو. له دستگاه څخه د جاز د البوم غږ اورېدل كېده او موږ هغه خواږه خوږل چې نورو راوړي وو. مگر خپله بوډا مږ و. خو زمان نه درېږي او وړاندې درومي.

د هر كال په پسرلي كې د بېلابېلو امريكايي شركتونو له خوا پربنستون پوهنتون ته ځينې كارپوهان راتلل چې محصلين خپلو كارونو ته ورجذب كړي. دوی په فارغو محصلينو كې له خپلې اړتيا سره سم ځينې كسان انتخابول. داسې يو حالت و چې خپل ټولگيوال يا ټولگيواله به دې ليدل چې د پينه دار جامو پر ځای يې ناڅاپه شبكې جامې پر تن كړي او د يوه كار لپاره د منهن په سر كې په يوه اسمانڅكې ودانۍ كې انتخاب شوي. له شك پرته له موږ سره داسې كسان هم وو چې په خپلو علايقو پسې تلل. د مثال په توگه يا يې تدريس غوره كاوه يا يې هم هنري كارونه يا هم له خپلواكو سازمانونو سره يو ځای كېدل او يا هم له پوځ سره او همدارنگه داسې نور كارونه. زه هم قراره نه وم ناسته بلكې همداسې يو پر بل پسې مې د پرمختگ پورې وهلې.

ژر وه چې له ټولنپوهنې فارغه شم. د پوهنتون په وروستي كال كې مې خپل مونوگراف بشپړ كړ. بيا مې لږ څه فكر وكړ. له فكر وروسته مې د وكالت د برخې په ازموينه كې گډون وكړ. پتېيلې مې وه چې د وكالت په ډېر غوره پوهنتون كې نومليكنه وكړم. كله به مو چې د ماښام ډوډۍ خوږله نو تل به مې د خپلې كورنۍ له غړو سره بحث كاوه. په بحث كې مې له خپلو ښو نظرياتو دفاع كولاى شوه او تقريباً هېڅ داسې كوم بحث نه و چې زه دې پكې پاتې راغلې وم. له همدې امله مې سوچ وكړ چې وكالت زما لپاره مناسب دى. ځكه وكيانو هم همدا كار كاوه، يعنې هڅه يې كوله چې په هېڅ بحث كې هم ماته ونه خوري.

بدلون | ۱۳۵

د هغو وختونو په اړه چې اوس فکر کوم داسې انگېرم چې کله مې تصمیم نیوه، نو له دې سره سره به مې چې له خپل عقل سره مشوره کوله، تل مې داسې هم خوبېدل چې د نورو تاییدي هم له ځانه سره ولرم. له ماشومتوبه راهیسې چې کله زما کوم بڼوونکي، یا گاونډیانو یا هم د روبي تروری دوستانو له ما پوښتل چې کله لویه شې غواړې څه شی شې، نو ما به له ځنډ پرته ځواب ورکاوه، چې غواړم د ماشومانو ډاکټره شم. کله به مې چې د دوی تاییدي او هڅونه لیدله نو ډېره به غوړېدم. کلونه وروسته چې لویه شوم، دې چلن مې تغییر ونه کړ. اوس چې کله په پوهنتون کې له ما څخه کوم استاد یا زما کوم خپل پوښتنه کوي چې په راتلونکي پړاو کې غواړې څه کار وکړې، نو ما به ځواب ورکاوه چې غواړم په هاروارد پوهنتون کې داخله شم او هلته د وکالت زده کړې وکړم. دا ځل به مې هم کله چې د هغوی هڅونه لیده، نو ډېر خوند یې راکاوه. په هر حال چانس راته پیدا شو او تقریباً په زور په دې پوهنتون کې داخله شوم.

کله دې چې تحصیلي څانګه د نورو په خوښه او هڅونه انتخابوې، نو یوه ګټه یې دا ده چې نشې کولای د کړو لارو په اړه سوچ وکړې، ځکه هر کله چې داسې سوچ وکړې، نو ډېره ګرانه به درته تمامېږي او د نورو خوښه او هڅونه به بایلې. په همدې خاطر درې کاله په ماساچوست کې پاتې شوم. اساسي قانون مې ولوست او په انحصاري دوسيو کې مې د قراردادونو د ګټو په اړه مطالعه وکړه. البته چې دا راته ډېره جالبه نه وه. د دې درېو کلونو په اوږدو کې مې داسې دوستان پیدا کړل چې د درناوي وړ وو او داسې ښکارېدل چې ګواکې د حقوقو د څانګې لپاره پیدا شوي. مګر ما د خپل زړه په ژورو کې داسې نه احساسول. په هر حال، داسې مې نه شو کولای چې هڅه دې ونه کړم او ځای پر ځای دې پاتې شم. د تېر په شان مې په سرسختۍ هڅه کوله چې بريا ته ورسېرم او خپل دې همېشني دروني پوښتنې ته به مې په پرېکنده توګه مثبت ځواب ورکاوه چې

آيا په کافي اندازه غوره يم او که نه.

بلاخره هغه ځای ته ورسېدم چې غوښتلو مې. د زده کړو گټې مې ترلاسه کړې. په سدلي انداستيگ کې يو حقوقي شرکت و. دې شرکت کې مې ځانته يوه ښه دنده پيدا کړه چې ښه تنخا يې درلوده. اوس نو هغه ښار ته بېرته ورگرزېدلې وم چې زما د نيکونو و او زه پکې پيدا شوې وم. توپير يوازې دا و چې اوس مې د يوې اسمانڅکې ودانې په اووه څلورېښتم پوړ کې کار کاوه. دا ودانۍ د ښار په مرکزي برخه کې وه چې په مخ کې يې يوه ستره مجسمه هم وه. په ماشومتوب کې به چې کله په بس کې سپرېدم يا وروسته چې کله ثانوي ښوونځي ته تلېم، نو په څلورنو به د دې ودانۍ له مخې تېرېدم. اوس نو خپله هم په همدې اسمانڅکې ودانۍ کې وم. يوويشت کلنه وم، يو مرستيال مې هم درلود. تنخا مې له مور او پلاره زياته وه. همکاران مې باادبه وو. ټولو يې تحصيلات درلودل. زياتره يې سپين پوستي و. شېک کورنۍ او شېک پتلون به مې اغوستل. هره مياشت به مې تنخا اخیسته او بيا وروسته مې ځان په فټنس کلپ کې هم شامل کړ. اوس نو د دې وخت رارسېدلې و چې يو موټر واخلم. ځکه کافي پيسې مې درلودې. اوس نو يوه وکيله او له زياتو ښېگڼو برخمنه وم، لکه د والدينو مينه، د ښوونکو اعتماد، د نيکه او روڼې ترورۍ موسيقي، د سيس ترور خواږه او نور زيات شيان. له دې سره سره مې د سترو شرکتونو چارې هم سنبالولې. له هغو وکيلانو سره به مې مرسته کوله چې نوي وو او نوي به پر کار گمارل کېدل.

يو ورځ زما يوه مشر همکار رانه وپوښتل چې آيا غواړې چې د دوېي لپاره يو نوی کارکوونکی انتخاب کړو. ما په ځواب کې وويل هو، دا به ډېر ښه شي. له دې ټولو سره سره يو ستر بدلون زما ژوند کې پېښېدونکی و. زموږ دا همکار هم محصل و او هم زما په شان تور پوستی. په هاروارډ پوهنتون کې يې زده کړې کړې وې. غوښتل يې پرمختگ وکړي. ډېر عجيب او غريب نوم يې هم درلود.

بارک اوباما لومړی ورځ کار ته ناوخته راغی. زما دفتر د ودانۍ په اووه څلوېښتم پوړ کې و، کارونه مې په خپل دفتر کې ترسره کول او د نورو تازه کارو وکیلانو په شان ډېره بوخته وم. ډېر وخت مې په حقوقي دفتر کې تېراوه. اسناد به مې ارزول او سندونه او دوسیې به مې خپرلې. د شرکت نور غړي هم ډېر بوخت وو. دومره بوخت و چې کله به مو د غرمې او ماښام ډوډۍ یو ځای خوړله. زیاتره دوسیو پېچلې ژبه درلوده، مگر په دقیقه حقوقي ژبه لیکل شوې وې. زه باید ورو ورو له دې ژبې سره اشنا شوې وای. گزارشونه مې لوستل او سمول.

اوس مې نو درې لهجې زده وې، یوه محاوره‌وي لهجه، بله د شیکاګو د جنوبي برخې معمولي لهجه او بله هم د پرېنستون پوهنتون د استادانو لهجه چې اوس د وکالت ژبه هم وه. زه د شرکتونو د بازارموندنې او معنوي حقوقو په برخه کې پر کار ګمارل شوې وم. زموږ شرکت د نورو شرکتونو په پرتله ځینې نښګنې درلودې، ځکه موږ نوښتونه کول. زما د کار یوه برخه دا وه چې د خپلو پېرودونکو راډیويي او تلویزیوني خبرتیاوې وارزوم او ووینم چې آیا د فدرالي حکومت د اړیکو د کمیسیون له قوانینو سره برابرې دي او که نه.

ښه دنده مې درلوده، خو یوازینی منفي ټکی یې دا و چې له پېرودونکو سره مې مستقیمه اړیکه نه درلوده ده، د رایینسون کروزو په څېر وم، ځکه ما په

يوه پرشوره او پرهياهو کورنۍ کې ژوند کړی و، مگر دلته خورېدم. زړه مې غوښتل چې له خلکو سره خبرې اترې ولرم. نو ځکه کله کله به له خپلې مرستيالې سره له دفتره بهر کېناستم او له هغې سره به مې خبرې کولې. هغه تور پوستې وه او لورن نومېده. له ما څخه څو کاله مشره وه. دا دنده يې درلوده چې تليفونونو ته ځوابونه ورکړي. البته له خپلو مشرانو سره مې صميمانه اړيکه درلوده او په هر فرصت کې به مې هڅه کوله چې له هغوی سره خبرې وکړم. مگر همېشه مو کارونه دومره زيات ول چې د هېچا زړه نه غوښتل چې خپل وخت په خبرو کولو تلف کړي. دفتر کې مې يوه چرمي څوکی درلوده، يو مې مېز درلود چې ځلېدلو او د چارمغز د ونې له لرگي جوړ شوی و. دفتر مې پراخې کړکۍ درلودې چې جنوب ختيزه خوا يې ډېره ښه څرگندوله. له دې کړکۍ څخه مې د ميشيگان سين سپينې خيې ليدلې شواي چې زما تر شا به وې او بېرۍ به معلومېدلې چې سپين بادبانونه به يې هوا کې هوار کړي و او تلې راتلې به. بلې خوا ته جنوبي ساحل معلومېده چې شاوخوا يې کورونه او سړکونه وو. د سړکونو شاوخوا ته بيا ونې معلومېدلې.

امريکا کې نشه يي توکي زيات رواج شوي وو. دې نشه يي توکو د نيويارک او ډېټرويت تور پوستان د نابودۍ کندنې ته تېل وهل او په تدريجي توگه شيکاگو ته هم رسېدل.

ما فيا به ځوانان خپل خدمت ته گمارل چې د موادو پېر او پلور وکړي. له همدې امله د قتل او جنايت شمېر هم په دې ښار کې زيات شوی و. په سيدلي شرکت کې ما څه نا څه ښې پيسې راټولې کړې. کله مې چې د حقوقو په پوهنتون کې خپل درسونه پای ته ورسول، خپلې پخوانۍ سيمې ته راوگرزېدم. زموږ په سيمه کې جرمونه، جنايتونه او نشه يي توکي دومره زيات نه وو. مور او پلار مې د تری او روبي تروری د کور لومړي پور ته لېږدېدلې و. دويم پور يې ما ته پرېښی و. ما دېوالونو ته دېوالي کاغذونه ورکړل، سپين مېزونه او سپينې

بدلون | ۱۳۹

څوکی مې واخیستې او تر یوې اندازې پورې مې د اپارتمان بڼې ته بدلون ورکړ. کله ناکله به مې مور او پلار ته د پیسو چک د کور د کرایې په توګه ورکاوه. که څه هم زما اپارتمان بېله دروازه درلوده، مګر زه به کله چې خپل کور ته راتلم، نو لومړی به د پخلنځي له لارې خپل اپارتمان ته ننوتلم. د دندې او ژوند له پلوه خپلواکه وم، پتلون او بلوز به مې اغوستل، په شیک او نوي موټر کې به سپرېدم، خو زړه مې نه غوښتل چې یوازې واوسم. هره ورځ به چې کار ته تلم، نو یو ځل به مې مور او پلار ته سر ورنسکاره کاوه. دواړه به مې په غېږ کې نیول او بیا به خپلې دندې ته تلم.

هغه ورځ مې دوه وارې لورین ته ورنارې کړل او ترې ومې پوښتل «ولې زړه دې نه غواړي دې خوا ته راشې؟»

هنې آه کړل او ویې ویل «نه داسې نه ده، درځمه». لورین پوهېده چې بدقولي څومره ما عصابي کوي. زه دا عصابي کېدل د تکبر او غرور نښانه ګڼم.

باراک اوباما همدا وخت د حقوقو لومړی کال پای ته رسولی و او دویم کال کې و. مور د دویم کال محصلین یوازې د دوینیو دندو لپاره نیول چې دلته عملي زده کړې وکړي. خو ګواکې داسې ښکارېدل چې د هاروارد یوه ښوونکي ویلي و چې اوباما ډېر غوره او ډېر هوښیار محصل دی چې تر هغې دمه یې لیدلی دی. د شرکت ځینو مدیرانو چې هم هغه د مرکې په وخت کې لیدلی و نو ویل یې چې نه یوازې له ظاهري پلوه جذابه څېره لري بلکې ډېر خوش طبعه او ټوکی هم دی.

مګر ما په دې خبرو ډېر باور نه درلود. د تجربې له مخې مې لیدلي وو چې که یو تور پوستی لږ څه هوښیار وي او درېښي وکړي نو ټول سپین بوستان حیرانېږي. پر دې هم شکي وم چې دی دې دومره ډېر لایق واوسي او ټول یې دې ستاینه وکړي. د دې برعکس مې د محصلینو په کتابچه کې ولیدل چې انځور کې یې خوله خلاصه ده، موسولي یې دي او غیرعادي حالت لري چې پر

ما يې اغېز ونه کړ. تر انځور لاندې يې ليکل شوي و چې د هاوايي دی. د ده په اړه چې ماته څه د حيرانتيا وړ وو هغه دا وو چې کله مې څو اونۍ وړاندې د پېژندگلوی لپاره ورسره اړيکه ونيوله او درون او جذابه نارينه غږ مې يې واورېد، نو حيرانه شوم، ځکه غږ يې له څېرې سره هېڅ تناسب نه درلود.

بلاخره، هغه ورځ هغه شرکت ته ناوخته راغی. زه د هرکلي په خاطر له خپل دفتره بهر شوم او ومې ليدل چې په يوه کوچ کې ناست دی. باراک اوباما تياره جامې اغوستې وې او د باران له امله لږ لوند شوی هم و. پاڅېد ما ته يې لاس راکړ او د ځنډ په خاطر يې بښنه وغوښته. موسل يې، موسلو کې يې خوله ډېره خلاصه وه. ما چې څه انگېرل، نو له هغې زيات دنگ او ډنگر و. په ظاهري توگه داسې ښکارېدل چې ډېر خېټو نه دی او دا عادت هم نه لري چې رسمي جامې واغوندي. نه پوهېږم چې دی خبر و که نه چې ټول يې د يوه ډېر هوښيار سړي په توگه پېژني. په هر حال په چلن کې يې داسې څه نه ښکارېدل. ده ته مې لارښونه وکړه چې زما دفتر ته راشي، د فکس او ټايپ ماشينونه او قهوه مې وروښودل. همدارنگه د هغه دستگاه په اړه مې هم وپوهاوه چې د کارکونکو د کار وخت يې ټاکه. هغه باادبه و، زما خبرې يې اورېدې او بلاخره له شلو دقيقو وروسته مې خپل مشر کارکونکي ته وروپېژانده او زه ترې خپل دفتر ته راغلم.

څو ساعته وروسته مې د لومړي پور يوه ښکلي روستوران ته بوت چې د غرمې ډوډۍ وخورو. هلته بانکوال او وکيلان د خوړلو په وخت کې سره زيات غږېدل. له محصلينو سره د همکارۍ يوه گټه دا وه چې کولای دې شول چې د شرکت له حساب نه او خوندي خواره وخوړي. ما د باراک د مشاورې په توگه دا دنده درلوده چې د شرکت له چارو سره يې آشنا کړم او داسې څه ترسره کړم چې د شرکت ټول غړي يې خوښ شي. له ټولو دوښيو محصلينو سره همدا چارچلن کېده. ځکه کېدای شول همدا چې محصلين خپل درسونه پای ته ورسوي، نو وروسته دې په دې شرکت کې پر کار وگمارل شي.

بدلون | ۱۴۱

ژر مې دې ته پام شو چې باراک داسې څوک نه دی چې زما سپارښتنو او لارښوونو ته دې اړتیا ولري. هغه درې کاله تر ما مشر و او ژر وه چې اته ویشتن کلن شي. کله یې چې په کولمبیا پوهنتون کې لیسانس کړی و، نو بیا یې څو کاله کار کولو. له دې وروسته بیا د هاروارد د حقوقو په پوهنځي کې شامل شوی و. د ده په اړه ډېر هیښنده څه دا وو چې پر ځان یې ډېر باور درلود. زه د ده په څېر نه وم، ځکه مستقیمه له پرېستون پوهنتون څخه هاروارد ته لاړم او بیا مې کار پیدا کړ او په اوه څلوېښتم پوړ کې مې دفتر و. باراک ډېر ځایونه هم لیدلي وو. غرمۍ کې مې دې ته پام شو چې دوه رگه دی. پلار یې یو تور پوستی کنیایي دی او مور یې سپین پوستې کانزاسی ده. هغوی په ځوانۍ کې سره واده کړی و، مگر گډ ژوند یې لنډ و او سره بېل شوي وو. باراک په هونولولو کې زېږدلی او هلته لوی شوی و، خو څلور کاله ماشومتوب یې په اندونزیا کې هم تېر کړي و. هلته یې له کاغذپرانو سره لوبې کړې وې او پتنگان یې ښکار کړي وو. کله چې له ښوونځي فارغ شوی و، نو بیا کولمبیا پوهنتون ته تللی و. دوه کاله یې د لاس آنجلس په اوکسیدنتال پوهنتون کې تېر کړي و. د شپاړسمې پېړۍ د مرتاضانو په شان یې ژوند کړی و. په ۱۰۹ سرک کې اوسېده. په کور کې په ادبي او فلسفي مطالعه کې ډوب شوی و، شعرونه یې ویلي وو او هره شنبه یې روژه نیولې وه.

هغه ورځ مور د ځان په اړه او د خپلو کورنیو په اړه خبرې وکړې. سره ومو خندل او یو بل ته مو وویل چې ولې وکیلان کېږو. باراک ټوکی او په عین حال کې مهربانه، جدي او هوښیار و او قوي ذهن یې درلود. سربېره پر دې شیکاگو ورته د لاس ورغوی ښکارېده، ځکه ډېر پکې بلد و.

باراک یوازینی کس و چې د شیکاگو ټولې سلمانۍ، ټول کباب پلورنځي، او د شیکاگو د جنوبي برخې ټول ديني تور پوستي مبلغان یې په ښه توګه پېژندل. مخکې له دې چې د حقوقو پوهنځي ته لاړ شي، درې کاله یې شیکاگو

کې کار کړی و او له هغه یوه خپلواک سازمان څخه یې د کال ۱۲ زره ډلره اخیستي و چې موخه یې د کلیساگانو ترمنځ اتحاد و. د ده دنده دا وه چې زړې سیمې ورغوي او د هغه ځای خلکو ته کار پیدا کړي. د ده پر وینا، څو اونۍ یې هڅه کړې وه چې خلک سره راټول کړي، مگر په پای کې یوازې دولس کسان د ده په غونډه کې حاضر شوي وو. د کارگرې اتحادیې رهبرانو پر ده ملنډې وهلې وې او د تور پوستانو او سپین پوستانو هم چندان نه خوښېده. خو دی په تدریجي توګه پر دې توانېدلی و چې ځینې بریالیتوبونه ترلاسه کړي. همدې موضوع ده ته هیله مندي ورکړې وه. ما ته یې وویل چې له خلکو سره ناستې ولاړې دا ورزده کړې چې د خلکو له ګډونه پرته په ټولنه کې بدلون نه راځي او سیاسي خوځښتونو او دولتي اقداماتو ته هم اړتیا نشته.

که څه هم ما هېڅ شی په اسانۍ نه منل خو بیا مې هم دا ومنله چې باراک جدي چلن او پر ځان باور لري. خو هېڅکله مې په دې اړه فکر نه کاوه چې ملګرتیا ورسره وپالم او نژدې اړیکه ورسره ولرم. لومړی دا چې په شرکت کې تر ده بره وم، دویم دا چې له ځان سره مې ژمنه کړې وه چې نور به هېڅکله هم په عاطفي اړیکه کې ځان ښکېل نه کړم. ځکه ډېره بوخته وم او دې شان کارونو ته مې وخت نه درلود. له ټولو مهمه دا وه چې کله مو د غرمې ډوډۍ وخوړله، باراک سګرېټ راوکاږل چې دې کار یې ډېره ناهیلې کړم. یوازینی سوچ مې دا وکړ چې یوازې هماغه دوبي کې له ما سره کار کولای او خوشحالي رابښلای شي او نور بس.

له دوو اونیو وروسته، باراک تقریباً په شرکت کې په بشپړه توګه ډېره شو. له غرمې وروسته به یې زما د دفتر شاوخوا کې ګرځه کوله او کله به چې زما دفتر ته راتله نو ډېر راحت به د دفتر په څوکیو کې کېناسته. داسې ښکارېدل چې کلونه کېږي چې یو بل پېژنو. له فکري پلوه ډېر سره نژدې وو. کله به چې زموږ همکارانو بحثونه کول او یا به یې ناندري وهلې، نو موږ دواړو به له بڼو لاندې یو

بدلون | ۱۴۳

بل ته کتل او غلي به وو. زموږ په شرکت کې له څلورو سوو زیات وکیلان وو چې یوازې پنځه یې تور پوستي وو. پر دې اساس زموږ نژدېوالی ډېر طبیعي و.

باراک له هغو دوښمنو محصلینو سره هېڅ ورته والی نه درلود چې تل به یې هڅه کوله چې له نورو سره اړیکه ټینګه کړي او د راتلونکې لپاره ځانته یو ښه کار وګوري. ډېر آرامه او خونسرده و، زما د دفتر په شاوخوا کې به یې ډېر تګ او راتګ کاوه او په دې توګه به یې خپل جذابیت لا پسې زیاتاوه. ډېر ژر له هغه څخه وغوښتل شول چې د شرکت له مهمو افرادو سره په غونډو کې ګډون وکړي. د ده نظر د بېلابېلو مسایلو په اړه پوښتل کېده او د دویمې په هماغه لومړنیو کې یې د شرکت د مدیریت په اړه یو گزارش ولیکه چې دېرش پانې یې درلودې. دا گزارش په ظاهري توګه ډېر دقیق و او په بشپړه توګه منطقي ښکارېده. له همدې امله ټولو به له یو بله پوښتل چې دی څوک دی. بله ورځ زما دفتر ته راغی، موسکا یې پر خوله. گزارش یې زما پر مېز کېښود او کړل یې:

«د گزارش یوه کاپي مې درته راوړه.»

ما گزارش راواخیست او ومې ویل:

«زړه مې ډېر غوښتل چې ویې لولم.»

خو کله چې لاړ، گزارش مې د مېز په روکه کې کېښود. په زیات احتمال پوهېده چې زه به یې هېڅکله ونه لولم. یوازې غوښتل یې چې له ما سره شوخي وکړي. په هر حال زموږ کاري زمینو توپیر درلود. ما ډېر سټډونه او گزارشونه درلودل چې ټولو ته باید رسېدلې وای. په هر ترتیب زما او د باراک دوستي سره وغځېده. اوس مو نو په اونۍ کې یو یا دوه ځله د غرمې ډوډۍ سره خوړله او پیسې به یې په شرکت پسې حسابېدې. اوس هغه پوهېده چې د پلار او مور کور کې په دویم پوړ کې اوسېږم. په هاروارد کې زما ډېرې ښې خاطرې هغه وې چې کله مې د هاروارد په حقوقي شرکت کې کار کاوه. زه پوهېدم چې باراک په فارغ وخت کې فلسفي او سیاسي کتابونه لولي، پر دې هم پوهېدم

چې پلار يې په يوه ترافيکي پېښه کې په کنيا کې مړ شوی او ده هلته سفر کړی چې په دې اړه لا زيات معلومات ترلاسه کړي. پوهېدم چې باسکټبال لوبه يې ډېره خوښېږي او د هرې اونۍ په پای کې اوږد مزل کوي او منډې وهي او همدارنگه خپلې کورنۍ او خپلو ملگرو ته خاص درناوی لري. همدارنگه پر دې هم خبره وم چې مخکې يې ډېرې ملگرې درلودې خو اوس يې کومه ملگرې نه درلوده.

هغه وخت کې ما په شيکاگو کې له برياليو او وړ مېرمنو سره ملگرتيا درلوده او که څه هم کاري ساعتونه مې زيات وو، مگر بيا هم له نورو سره مې ناسته پاسته خوښېده. هماغه سيدلي شرکت کې مې هم ځينې دوستان درلودل او د ثانوي دورې د وخت ملگرې مې هم وې. همدارنگه هغه دوستان مې هم و چې د کرېک له خوا ورسره اشنا شوې وم. کرېک نوی واده کړی و او د يوه بانکي پانگوال په توگه يې ژوند کاوه. کله به مو چې وخت درلود نو د ښار په يوه کافي کې به سره راټولېدو او يا به د اونۍ په پای کې سره يو ځای کلو او بانډو ته تلو او خوندور خواړه به مو خوړل.

کله چې د حقوقو په پوهنځي کې مې زده کړې کولې نو له دوو هلکانو سره مې عاطفي اړيکه هم درلوده. خو کله چې شيکاگو ته راگرزېدلې وم، له هېچا سره مې هم کومه خاصه دوستانه اړيکه ټينگه کړې نه وه. له دې کاره مې کومه موخه هم نه درلوده. ټولو ته مې ويلي وو چې ما ته مې دنده لومړيتوب لري. مگر گنشمېر ملگرې مې لرلې چې په عاطفي اړيکو او واده پسې وې. د دوبي په يوه شپه کې مې باراک له خپل ځان سره يوې ډله يزې مېلمستيا ته بوت. هغه جامې يې نه وې اغوستلې چې په کار کې يې اغوستې. سپينه کورتي يې پر تن وه. هغه شپه يې خبره ځلېده، مهربانه او د جنتلمين په څېر ښکارېده. کله چې مېلمستيا ته لاړو نو له ځنډ پرته يوه ښکلې او د ښو اندامو درلودونکې نجلی مور ته رانژدې شوه او له باراک سره يې خبرې پيل کړې. زه هم

بدلون | ۱۴۵

خوشحاله شوم او د ځښاک رااخيستلو په خاطر د نورو مېلمنو خوا ته لارم. شل دقيقې وروسته مې باراک وليد چې د خونې په پای کې له هماغې بنځې سره په خبرو اترو بوخت دی. له څېرې يې ښکارېدل چې غواړي ځان ترې خلاص کړي. مگر دی بالغه سړی و او خپله يې بايد له هغې مېرمنې ځان گوښه کړی وای. بله ورځ مې چې په دفتر کې وليد نو راته کړل يې: «پوهېږې چې هغې بنځې له ما څه غوښتل. هغې غوښتل چې د آسانو ليدلو ته لار شو، پر آسانو سپاره شو او چکر ووهو. همدارنگه د بېلابېلو فيلمونو په اړه مو هم خبرې وکړې، مگر زموږ خبرې اترې چندان ښې پرمخ لاړې نه.»

له دې وروسته پوه شوم، چې باراک عياش نه دی او زياتره د منطقي چارو، فکر کولو او سوچ کولو سړی دی. دا هغه څه دي چې ډېر کم انسانان يې زغملی شي. زما شاوخوا کې داسې پېغلې او هلکان وو چې سخت کارونه يې کول او تل په دې هڅه کې وو چې يو موټر يا يوه بنگله واخلي او غوښتل يې چې له کار وروسته يو گيلاس ځښاک وڅښي او له نورو سره د هماغه شيانو په اړه خبرې وکړي. خو باراک دا خوښوله چې شپه کې يوازې واوسي او د ښاري کورنو اړوند قوانين او چارې ولولي. هغه اونۍ - اونۍ او مياشتې - مياشتې له بېوزلو خلکو سره خبرې کړې وې او هغوی خپلې ستونزې ده ته ويلې وې. ده هڅه کوله چې هغوی هيله ښوونکي راتلونکی ولري ځکه يې په دې برخه کې هڅې کولې.

اوباما ماته وويل چې يو وخت يې خياله او بې مسئوليته بنيادم و. کله چې نوی زلمی و، نو د اوهايو د اورښيندو غرونو لمنو ته تلو او هلته به يې ماري جونا راټولول. همدارنگه ده ويل چې د اوکسیدنتال پوهنتون په وخت کې مې له ځينو سندرغاړو لکه هندريکس او رولينگ ستونز سره مينه درلوده. بيا وروسته مې پام شو چې د ده بشپړ نوم باراک حسين اوباما دی. يعنې هغه هم تور و او هم سپين، هم افريقايي و او هم امريکايي. په مهربانۍ کې يې ژوند کاوه خو په

خپله زیاته هوښیاری هم خبر و او غوښتل یې چې دا هوښیاری د خپل راتلونکي ژوند د جوړولو لپاره وکاروي. زه پوه شوم چې هغه په ژوند کې ډېر جدي دی. ټوکي و، مگر هېڅکله یې خپلې اخلاقي ژمنې او مسؤلیتونه نه هېرول. د داسې موخې په لټه کې و چې ښايي دی خپله هم ترې نه و خبر. یوازې دومره ډاډه وم چې دا موخه یې له شرابو سره هېڅ همغږي نه لري. بل ځل چې خپلو دوستانو ته د مېلمستیا لپاره ورتلم، نو دی مې سره نه بېوه.

له ماشومتوبه راهیسې مې یادېږي چې پلار او مور به مې تل سگرېټ څکول. د شپې به په پخلنځي کې سره کېناستل، یو پر بل پسې به یې سگرېټونه وهل او د ورځې د پېښو په اړه به یې خبرې اترې کولې. کله به چې د بېگه ډوډۍ وخورل شوه او لوبني به ومینځل شول، نو دوی به بیا سره سگرېټ وهل او کله کله به یې دومره دودونه جوړول چې اړ به شول کړکې خلاصه کړي ترڅو کور ته تازه هوا راشي. په سگرېټ څکولو ډېر روږدي وو. حتا هغه وخت چې څېړنو ثابته کړه چې سگرېټ څکول د روغتیا لپاره ډېر زیان لري، بیا هم دوی پر دې ونه توانېدل چې ترې لاس په سر شي.

د دوی دې کار ما او کړېگ ته ډېره غوسه راوسته. کله به چې دوی سگرېټ روښانه کړل نو ما او کړېگ به ټوخی او پرنجی پیل کړ. کله کله به مو د هغوی سگرېټ پټول. حتا یوه ورځ مې په یاد دي چې د هغوی د سگرېټ قوطی مې له منځه یووړ. ټول سگرېټونه مې ټوټی ټوټی کړل او په کثافتو کې مې واچول. یو ځل مې د سگرېټو پاتې شونې راواخیست په ډېره ترخه چکنۍ کې ښه ولاړه او بیا مې د دوی د سگرېټو په قوطي کې کېښود. هغوی ته به مې د ریوي سرطان په اړه معلومات ورکول او هغه ډاروونکي انځورونه به مې ورته بیانول چې په ښوونځي کې به مې لیدلي وو. د دې خبرو په واسطه مې غوښتل چې داسې یو کار وکړم چې دوی له سگرېټو راگزوم. مگر په هر حال کلونه کلونه تېر شول ترڅو راضي شول چې سگرېټ پرېږدي.

بدلون | ۱۴۷

باراک هم زما د مور او پلار په شان سگرېټ څکول، هغه هم له ډوډۍ وروسته يا د قدم وهلو په وخت کې يا هم کله به چې اندېښمن و. په دې ډول وختونو کې بايد ده کوم څه په لاس کې نيولي وای. د نن په پرته په ۱۹۸۹ کال کې سگرېټ څکول ډېر دود و او کاملاً عادي څه بلل کېدل. يعنې خلکو په رستورانونو، اداري دفترونو او هوايي ډگرونو کې دايم سگرېټ څکول. مگر زما او د هر عاقل بنيادم له نظره سگرېټ څکول يو ډول ځانوژنه ده. باراک پوهېده چې زه د سگرېټو په اړه څه نظر لرم. زموږ دوستي د ريښتينولۍ پر پايه رغول شوې وه او دواړه پر دې موضوع خوښ وو. په ياد مې دي، کله مو چې لومړی ځل سره وليدل، او د غرمې ډوډۍ مو وخورله، نو ده له ځنډ پرته سگرېټ بل کړ. ترې ومې پوښتل تا غوندي يو معقوله او هوسياره شخص دي ولې بايد داسې احمقانه کار ترسره کړي؟ زما خبره د ريښتينولۍ له مخې وه.

هغه په ځواب کې يوازې اورې پورته وغورځولې او نور يې څه ونه ويل. پوهېده چې زه په رښتيا يم. په دې اړه مو نور بحث ونه کړ او سره ونه غږېدو. سگرېټ څکول يوازینی موضوع وه چې گواکې د بارک منطق د هغې پر وړاندې پرځېده. مگر زما او د هغه اړيکه په پټه توگه په تدريج سره ژورېده. هغه ورځ به چې دواړه بوخت و او وخت به مو نه پيدا کاوه چې سره ووينو، نو ما به له ځانه پوښتل چې هغه به څه کوي. کله به چې بيا پيدا شو، نو زه به خوشحالېدم. د ده پر وړاندې مې احساس درلود. مگر دا حساس زما د ارادې په واسطه په ژوند او دندو کې د پرمختگ په خاطر پټ شوی و. ما غوښتل چې خپل راتلونکی جوړ کړم او په دې لاره کې مې هڅې کولې چې له هر ډول هيجان او عاطفي اړيکې تېره شم. د کارکوونکو په کلني ارزونه کې مې ښه وضعت درلود. ما غوښتل چې له ۳۲ کلني وړاندې په سيدلي شرکت کې اسهام ولرم. دا هغه مهم څه وو چې غوښتل مې يا مې داسې څرگندوله چې غواړم يې. زما او د باراک ترمنځ چې کوم احساس رامنځته شوی و، ما انکارولو، خو

هغه نه .

يو ورځ چې كله مو خواږه پای ته ورسېدل ، نو باراك وويل : «داسې انگېرم چې زه او ته بايد زيات سره واوسو.» ما څرگنده كړه چې گنې حيرانه شوې يم او حتا داسې سوچ مې هم ذهن ته نه دی رسېدلی . ځواب مې وركړ : «څه؟ زه او ته؟ ما خو وړاندې هم تا ته ويلي وو چې زه نه غواړم په عاطفي اړيكه كې ښكېل شم . سربېره پر دې زه ستا مشاوري هم يم .»

هغه موسك شو او كړل يې : «ښايي زما مشاوري واوسې ، مگر زما رييسه نه يې ... همدارنگه ډېره جذابه يې او له زړه درسره خوشحاله يم .»

بيا يې خپلې شونډې د خپل مخ له ساره سره سمې خلاصې كړې او ويې موسل . چلن يې له وقار ، آرامتيا او متانتته رامنځته شوی و . په راتلونكو ورځو كې يې داسې ډېر دليلونه راوړل چې زموږ اړيكه ولې بايد زياته وي . موږ له يو بل سره همغږي يو ، يو بل خندوو ، دواړه يوازې وو او تا هم چا ته راښكون نه درلود او ما هم . هغه ټينگار وكړ چې بالاخره د شركت رييسان به له ده وغواړي چې له دې شركت سره يو ځای شي او ويې ويل چې كه زه او ته سره يو ځای و ، نو زيات احتمال شته چې زه به هم ډېر ژر له دې شركت سره يو ځای شم .

ومي خندل او ومې ويل : «او هو ، نو بيا زه ستا لپاره يو ډول ښكار يم . ځان ته ډېر خوشحاله يې .»

شركت به د دويمې په اوږدو كې د خپلو كاركوونكو لپاره ځينې تفريحي او سياحتي برنامې لرلې . موږ هر يوه ته به يو فهرست رالېږل كېده چې په خپله خوښه يو ځای انتخاب كړو . يوه برنامې دا وه چې موږ يوه تياتر ته تلو ، هلته د بېوزلانو ننداره وړاندې كېده . دې تياتر زموږ له شركته دومره زيات واټن نه درلود . ما خپل او د باراك نومونه په ليست كې وليكل . په هر حال ، زه د دوبنيو محصلينو مسئوله وم او ما بايد زياته هڅه كړې وای چې هغوی ته شركت ښه ورمعرفي كړم چې له زده كړو وروسته له موږ سره كار وكړي .

بدلون | ۱۴۹

بلاخره د تگ ورځ راورسېده، د شرکت کارونو سترې کړې وو. تياتر ته لاړو او د تياتر په سالون کې د يو بل ترڅنگ کېناستو. پرده پورته شوه او غمجن پاريس مو وليد او د نندارې لوبغاړي مو وليدل چې سندرې ويل يې پيل کړل. يوه ساعت کې د بې عدالتيو مجموعه زموږ له سترگو تېره شوه، لکه ظلم، بدمرغي، زندان او بېوزلي. زه حيرانه وم چې دا کيسه په نړۍ کې ولې دومره مشهوره ده. ډېره سترې شوې وم، غوسه راغلې وه او نه پوهېدم چې څه وکړم. له نېکه مرغه هماغه شېبه څراغونه روښانه شول او د پردو ترمنځ دمه راورسېده. باراک ته مې وکتل. دی په خپله څوکۍ کې کاملاً لاندې تللی و او خپله څنگله يې پر څوکۍ تکیه کړې وه او د شهادت گوته يې پر خپل تندي اېښې وه. ترې ومې پوښتل «فکرونه وهې؟»

ما ته يې وکتل او ځواب يې راکړ: «څومره مزخرفه ننداره، همداسې نه ده؟»

بيا پورته شو او سيده کېناست او کړل يې: «څنگه ده چې له دې ځايه لاړ شو. څه مجبوره خو نه يو چې تر پايه کېنو.»

په عادي وختونو کې مې هېڅکله داسې کار نه کاوه. زما لپاره دې ډېر اهميت درلود چې نور وکيلان به زما په اړه څه فکر وکړي چې ومې گوري څوکۍ مې خالي ده او له هغې ځايه تللې يم. هر څنگه چې کېدل نو د بېوزلانو غمجنه موزيکاله ننداره مې زغمله او ټولنيز قواعد مې نه تر پښو لاندې کول. مگر هغه ورځ هر څنگه چې وو د وکيلانو، مشاورانو او محصلينو له منځه راپاڅېدم. سالون کې شورماشور و او موږ له تياتر څخه راووتو. کله چې تازه هوا ته ورسېدو، نو اسمان د تياره کېدلو په حال کې و. د زړه له تله مې ژوره ساه وايستله. باراک په خندا شو.

ترې ومې پوښتل: «اوس چېرته لاړ شو؟»

رانه کړل يې: «څنگه ده چې يو څه وځينو!»

د تل په شان زه وړاندې شوم او هماغه یوې نژدې کافي ته لاړو. باراک تل آرامه پر لاره تلو او هېڅ بېړه یې نه کوله. برعکس که ما به کوم کار هم نه درلود، مگر بیا به هم په بېړه تلم. هغه ورځ مې پر ځان فشار راوړ چې ورو لاره شم ترڅو وکولای شم چې د هغه ټولې خبرې واورم. ما خپل ژوند کې تل هڅه کړې چې خپل کارونه مرتبه او منظمه او د یوې برنامې له مخې ترسره کړم. اوس پوهېږم چې هغه وخت مې ولې په ناخودآگاه توګه د باراک غوښتنې منلې. هغه د یوه توپان په څېر و چې له ځانه سره یې هر څه وړل. خو ورځې وروسته باراک له ما وغوښتل چې د کباب خوړلو یوې مېلمستیا ته ورسره لاړه شم. مېلمستیا د ښار شواخوا په یوه بنگله کې جوړېده چې زموږ یوه لوږپوړي وکیل نیولې وه او په خپله بنگله کې یې لمانځله چې د سین د ساحل ترڅنګ وه. هوا پاکه او لمړینه وه او موسیقي هم ازانګې کولې. خدمتکارانو خواړه راوړل او ووېشل شول، مېلمانه هم له یو بل سره غږېدل او د هغې بنگلې ښکلاوې یې ستایلې. د کور په هره برخه کې د شتمني او هوساینې نښې نښانې ښکارېدې. باراک تر اوسه هم نه پوهېده چې له ژونده څه غواړي او دا مسلک به په راتلونکي کې هغه چېرته رسوي. خو زه ډاډه یم چې زیاته شتمني یې نه خوښېده او پسي منډې ترې یې نه کولې. له هر څه زیاته غوښتنه یې دا وه چې د ټولني لپاره یو ګټور او اغېزمن کس واوسي. په مېلمستیا کې مو د دوو دوستانو په څېر څښاک کاوه، له خپلو همکارانو سره غږېدو او برګر او سلاټه مو خوړل. کله کله به سره بېل شوو، مګر بیا به سره یو ځای شو. هغه نازونه کول او ما به هم په ناز ځوابونه ورکول. څو کسه د باسکټبال لوبې ځای ته ورغلي وو او دا لوبه یې کوله. باراک هم دوی ته ورغی. هغه د شرکت له ټولو کارکوونکو سره ښه اړیکه درلوده، که پخواني وو او که اوسني. مدیران یې په کوچني نامه یادول. باراک وړاندې لار او لوبه یې پیل کړه. په ډېر مهارت یې توب رااخیسته او حرکت یې کاوه او بیا یې توب په سبد کې ورغورځاوه. ما د یوه سړي له

بدلون | ۱۵۱

بنکلی مېرمنې سره خبرې کولې چې مېلمستيا ته راغلې وه خو سترگې مې په اوباما کې وې او داسې فکر مې کاوه چې دی په هر څه پوهېږي او زما سیال دی. هر څه ته حیرانه وم.

کله چې لمر ولوېده، په موټر کې کېناستو او ښار ته راروان شوو. داسې مې احساسول چې په وجود کې مې نوی شور او نوی هیجان راټوکېدلی. جولای میاشت وه او خبره داسې وه چې کېدی شول اوباما په اگست میاشت کې دا ځای پرېږدي او حقوق پوهنځي ته وروگرزي. بیا به معلومه نه وي چې ژوند به دی کوم لوري ته روان کړي. په موټر کې مو هغه خبرې وسپړلې چې په مېلمستيا کې نورو کړې وې. دا خبرې هم د تېر په شان له ټوکو او خنداوو سره مل وې. مگر د مینې گرمي مې په خپل وجود کې احساسوله. د موټر په کوچنۍ فضا کې، هغه ځان راټول کړی و او خپله څنگله یې پر سوچبورډ اېښې وه او زنگون یې زما لاس ته نژدې و. هماغه شان چې د بایسکېلونو او د پلي تگ او منډو وهونکو له څنگه تېرېدو له ځانه سره مې فکر وکړ چې آیا کولای شم چې د هغه په اړه کوم فکر ونه کړم؟ آیا د ده په اړه مې چې کوم حس درلود، دې حس کولای شول چې زما کاري ودې او پرمختگ ته زیان ورواړوي؟ په هېڅ شي ډاډه نه وم. نه پوهېدم چې څه سم دي او څه ناسم؟

باراک په هایدپارک کې په یوه اپارتمان کې اوسېده. دا اپارتمان د ده یوه ملگري کرایه کړی و. کله چې د ده کور ته نژدې شوو، نو زما هیجان لا پسې زیات شو. داسې ښکارېدل چې گنې یوه ناڅاپي څه ته په تمه یېم. هڅه مې وکړه چې پر احساس مې پوه شم. ښايي هغه هم همداسې و. یا ښايي ما ته یې د یوې نجلۍ په سترکه کتل چې په کولر لرونکې موټر کې ورسره وي او هر وخت هغه څه ورسره کولای شي چې زړه یې غواړي. یعنې چکر ورسره وهي او تفریح ورسره کوي.

بلاخره په هماغه گنګسکونکو او مبهمو فکرونو کې مې موټر د ده د کور

ترڅنگ ودراره. هماغه شان آرامه ناست و. پايله دا چې باراک وويل: «که دې زړه وي راځه چې آيسکريم وخورو؟»

ژر پوه شوم چې دا ځل مې زړه نه غواړي چې خپله مخه ونيسم. تصميم مې درلود چې راحت و اوسم او له ژونده خوند واخلم. په داسې گرم ښار کې لمر په ډوبېدو و چې د زړه له تله مې ورسره مينه درلوده. د باراک کور ته نژدې يو آيسکريم پلورنځی و. په قوطيو کې مو دوه آيسکريمونه واخيستل او هماغلته نژدې يوه څنگ کې کېناستو او د آيسکريمو خوړل مو پيل کړل. کله چې آيسکريم پای ته ورسېدل، نو داسې ښکارېدل چې گنې باراک زما په هغه دروني احساس خبر شوی چې د ده په اړه يې لرم. ماته يې وموسل او رانه ويې پوښتل: «مچې درنه اخيستلی شم؟»

له دې خبرې سره سم مې مخ وروړاندې کړ او هغه ماته گرم او خوندور حس راپه برخه کړ.

دویمه برخه

همدا چې د احساساتو له مخې مې پردې لرې کړې، نو هر څه جاري شول لکه مینه او محبت او حیراني او قدرداني. د ژوند او دندې په اړه مې چې هر ډول اندېښنه له باراک سره لرله په یوې مچې له منځه لاړه او ناڅاپه مې احساس کړل چې زړه مې غواړي ډېر یې وپېژنم. دی یوه میاشت وروسته هاروارد ته بېرته ورسنېده. ما وپتېيله چې له دې فرصته ګټه واخلم. مګر زړه مې نه غوښتل خپل ملګری هغه کور ته راولم چې لاندې یې زما مور او پلار دي. پر دې اساس، د شپې به د باراک په اپارتمان کې وو. د ده کور د یوې ودانۍ په دویم پوړ کې و. لاندې کوڅې یې زیات شورماشور درلود. د کور خاوند یو محصل و چې په شیکاګو پوهنتون کې یې زده کړې کولې. ښکاره وه چې خپل اپارتمان یې هم په دویم لاس څوکیو او مېزونو ډک کړی و. کور کې یو کوچنی مېز او څو لق او بوق څوکې وې. په کوټه کې یوه ستره توشکه ښکارېده. د خونې غولۍ له کتابونو او ورځپاڼو ډک و. باراک به خپله کورنۍ د پخلنځي په څوکۍ راځوړندوله. د ده په یخچال کې کم خواړه وو. کور چندان راحت او هوسا نه و. مګر مور هغه وخت هرڅه ته په عاشقانه لید کتل. ډېر ژر مې هلته هوساینه حس کړه.

باراک ډېر ژر پرځان ورمینه کړم. ده له هېڅ یوه هغه کس سره ورته والی نه درلود چې مخکې مې ملګري وو. د ده په څنګ کې مې د امنیت احساس درلود. ډېر مینه ناک و او تل یې ویل چې زه ښکلې او جذابه یم. د ده دې چلن ماته خوندور احساس راکاوه. دی ما ته په کیسو کې د هغه آس په شان و چې یو

بنکر يې درلود. داسې چې انگېرل مې هم نه چې دا هر څه دې واقعيت ولري. هغې هېڅکله د کور اخیستلو، موټر اخیستلو، بوټونو اخیستلو او کاليو اخیستلو په اړه خبرې نه کولې. خپلې زياتره پيسې يې په نوو کتابونو مصرفولې. د کتاب لوستلو له لارې به يې هڅه کوله چې ځان قوي کړي. شپه کې به يې تر ډېره کتابونه لوستل. کله ناکله به زه ویده شوم او ده به هماغه شان مطالعه کوله. تاريخي کتابونه، ژوندليکونه او حتا د توني موريسون رومانونه يې لوستل. د ورځې په اوږدو کې يې څو ورځپانې هم لاندې باندې کولې. پر نويو کتابونو به چې نيوکې کېدې، هغه به يې لوستلې. کله به چې د باسکېټبال سيالۍ وې، نو ده به د آمريکايي ټيمونو لوبې کتلې. څنگه يې چې د لهستان د انتخاباتو په اړه بڼې خبرې کولای شوې، داسې خبرې يې د فلمونو او د هغې د نقد په اړه هم کولې. د ده کور کولر نه درلود. مور به د شپې اړ و چې کړکۍ خلاصې کړو. په دې توگه سکوت به مو تر خپلې آرمتيا څاراوه. هغه مهال به ۵۳ سړک د شپې تر نيمايي برخې پورې له موټرو، موټرسايکلونو او خلکو ډک و او شورماشور به يې درلود. تقريباً هر يو ساعت وروسته به د پوليسو هارنگونه اورېدل کېدل. يا به د هغه چا غږونه اورېدل کېدل چې سره بنکر په بنکر به وو. دا ډول شورماشور ماته د يوه خيال په څېر و، مگر باراک هغې ته هېڅ پام نه کاوه. گواکې داسې بنکارېدل چې په ډېره راحت توگه د دوينا له شورماشور سره غاړه غړۍ دی. يو ځل د بيرون شورماشور راويښه کړم او ومې ليدل چې باراک چت ته گوري او د سړک څراغونو د ده د مخ نيمايي برخه روښانه کړې. خپه او اندېښمن بنکارېده؛ داسې بنکارېدل چې په ذهن کې يې له کوم شي سره جگړه ده. ښايي زموږ اړيکه به وه، يا ښايي د وفات شوي پلار له امله به و. ورو مې ترې وپوښتل: «د څه په اړه سوچ کوې؟»

مخ يې راواړاوه، موسک شو او ويې ويل: «د خلکو د اقتصادي نابرابرۍ او بې عدالتۍ په اړه مې فکر کاوه.»

بدلون | ۱۵۷

په تدريجي توگه پوه شوم چې د باراک ذهن د ځينو موضوعاتو په اړه فکرونه کوي. هغه تل د ټولني د سترو مشکلاتو او مسایلو په اړه فکر کاوه. د ده دا کار ماته ډېر نوی و. تر هغې ورځې مې زيات داسې مهم کسان پېژندل چې د مهمو مسایلو په اړه يې فکرونه کول، مگر هغوی يوازې د خپلې دندې، کار او همدارنگه د خپل کور د اړتياوو په اړه فکرونه کول. باراک له دوی سره توپير درلود. ده نه يوازې د خپلو ورځنيو اړتياوو په اړه فکر کاوه بلکې د شپې به يې په ډېرو کلي موضوعاتو هم فکر کاوه.

هره ورځ به چې په سيدلی شرکت خپل شیک او ساده دفتر ته ورگرزېدم، نو خپل خيالونه به مې شاته پرېښودل او د پېرودونکو په چارو به بوختېدم چې هېڅکله مې هم نه ليدل. باراک به هم د دهلبزه ها بل پلو ته په خپلو دوسيو بوختېده او کله به يې چې همکارانو په کار کې پرمختگ لیده نو هره ورځ به يې د هغه ستاينه کوله.

همدارنگه زه خپلې اړیکې ته اندېښمنه وم او غوره مې بلل چې هغه له خپلو همکارانو پټه وساتم. که څه هم دا يو سخت کار و. خو نه کېده چې پټه شي. د مثال په توگه زما مرستياله لورين ځکه پوهېده چې کله به باراک زما دفتر ته راغی، نو ماته به يې معنارونکي کاته کول او موسک به و. لومړنی شپه چې د مېړه او مېرمنې په توگه بهر ته وتلي و او يو بل مو سره مچې کړي وو، نو يوه چا غافلگیره کړو. له موزيمه تازه راوتلي و. غوښتل مو د سپايک لي جوړ کړی فلم «کار سم ترسره کړه» ووينو چې ناڅاپه د شرکت يوه لوړپوړي چارواکي او د ده مېرمنې وليدلو. دوی په نوبت کې ولاړ و. له مور سره يې ستړي مشې وکړل. د دوی چلن ډېر صميمانه و، مگر زموږ د اړیکې په اړه يې له مور څه ونه پوښتل. دا وخت نو کار فرعي اړخ موندلی و. همدا چې د وکالت له دفتره به خلاص شوو، نو رسمي جامې به مو بدلې کړې او په لنډو جامو کې به هایت پارک ته تلو، هلته به مو خواږه خوړل او خبرې اترې به مو کولې. د موسقي د

البومونو د یوې یوې سندرې په اړه به مو بحث کاوه. باراک نو اوس د هېڅ شي په اړه اندېښنه نه درلوده او مهربانه آواز او زړه راښکونکي کاته یې درلودل.

مور د یو بل په اړه هره ورځ نوي شيان کشفول. د مثال په توګه، د باسکټبال بېلابېل ټیمونه مو خوښېدل، ما د کاپي ټیم پلوي کوله او هغه د وایت ساکس ټیم سرسخته پلوی و. زما مکروني او برګر خوښېدل، خو هغه دا شان خواړه هېڅ نه خوښول. د هغه له جالبو او په عین حال کې له غمجنو فیلمونو سره جوړه وه، په داسې حال کې چې زما رومانټیک او کومېډي فیلمونه خوښېدل. هغه چپي و او په چپ لاس یې ښه لیکل کول، خو زه ښی لاسي وم او په ښي لاس مې لیکل کول چې بد خط مې هم درلود.

مخکې له دې چې یوه میاشت وروسته باراک بېرته کمبریج ته ورستون شي، نو مور خپلې ټولې خاطرې سره شریکې کړې. له ماشومانه لوبو نیولې د نوي زلمیتوب تر تېروتنو او ناکامیو او ژر تېرېدونکو عاشقو پورې چې بالاخره مور یې یو بل ته ورسولو. پر باراک باندې زما تېر ژوند اغېز وکړ چې په یوکلید سپک کې مې له خپل ورور کرېګ او خپلې مور او پلار سره په یوه کوچني اپارتمان کې تېر کړی و. دا په داسې حال کې وه چې ده په دې کلونو کې په بېلابېلو کلیساګانو کې خدمت کړی و او له همدې امله یې دیني آدابو او لمانځنو ته اهمیت ورکاوه. مګر سنتي انسان نه و. له هماغې پیله یې راته څرګنده کړه چې رسمي واده ورته له یوه غیر ضروري کار پرته بل څه نه ښکاري.

سم مې په یاد نه دي چې دی مې په هماغه دوېي کې خپلې کورنۍ ته وروپېژانده او که نه. خو کرېګ وايي چې هو هماغه دوېي و.

کرېګ هماغه شپه د مور او پلار لیدلو ته راغلی و. له دوی سره په چوتره کې ناست و. زه پورتنی پور ته لاړم چې خپل ځینې اړین شيان راواخلم. په دې مهالي واټن کې کرېګ له باراک سره خبرې کړې وې. د پلار مې هغه خوښ شوی و. خو فکر یې نه کاوه چې زه دې پرې زړه بایلم. ځکه مخکې یې په

بدلون | ۱۵۹

ځلونو ځلونو ليدلي وو چې د لېسې د دورې له ملگرو سره به مې د پرېستون پوهنتون په انگرې کې خدای پاماني کوله. يا څنگه مې هغه کوبن پرېښود چې د فوټبال د ټيم ټوکمار و. پلار او مور مې پېژندلم او پوهېدل چې څنگه مې د ژوند کنټرول په خپل لاس کې دی او پر دې هم پوهېدل چې د خپلې دندې او راتلونکې لپاره څومره هڅه کوم.

کرېگ وايي هغه ورځ چې کله پلار زه او باراک ليدلو چې سره لرې کېږو، نو سر به يې د خپګان له مخې ښوراوه او ورو يې کرېگ ته ويلي وو: «افسوس افسوس، ښه هلک دی، مگر پوهېږم چې ميشل به له هغې سره زياته پاتې نه شي.»

که زما کورنۍ د يوې مربع په شان وه، د باراک کورنۍ بيا د يوه پېچلي هندسي شکل بڼه درلوده چې بعدونه يې تر سمندرگيو هم ها خوا ته کارل شوي وو. هغه کلونه کلونه هڅه کړې وه چې خپل نيکونه وپېژني.

مور يې د هاوايي وه او آنا دانهام نومېده. نوموړې په ۱۹۶۰ کال کې په شپاړلس کلنۍ کې پر يوه هلک مېنېږي چې باراک اوباما نومېږي. هلک کنيايي وي او دوی دواړه په ښوونځي کې زده کړې کوي. مگر ډېر ژر يې پام کېږي چې هغه په نايروبي کې يوه بله مېرمن هم لري، نو ژر ترې بېلېږي او د جاوې له يوه ځمک پېژندونکي سره واده کوي چې لولو ستورو نومېږي او جاکارټا ته ځي. دا کوچنی باراک اوباما هم له ځانه سره وړي چې شپږ کلن وي.

باراک راته ويلي چې په اندونزيا کې خوشحاله و او له خپل پلندر سره يې ښه اړيکه درلوده. مگر مور يې زده کړو ته په اندېښنه کې وه. له همدې امله يې يوه خصوصي ښوونځي ته استوي او اړ کېږي چې له خپل پلار او خپلې مور (يعنې د باراک مورني نيا او نيکه) سره يې پرېږدي چې ورسره واوسي. مور يې بېرته اندونزيا ته ځي او بيا کله ناکله هاوايي ته هم ورځي چې خپل زوی وويني. مگر کله چې باراک لس کلن کېږي نو مور يې د تل لپاره هاوايي ته

راځي. پلار يې يو دايم الخمره سپی و او د ده په سترېدلو کې هېڅ ونډه نه لري. البته هغه هم ښه ذهن لري او ښه هوښيار وي.

له دې بدچانسو سره سره، باراک په ماشومتوب کې ډېره مينه ليدلې وه. نيکه او نيا يې پر ده او د ده پر ميرنۍ خور مايا باندې مينان و او مور يې که څه هم په جاکارتا کې ژوند کاوه، خو له هغوی سره يې ډېره مينه درلوده. همدارنگه باراک وويل چې زما يوه بله ميرنۍ خور هم شته چې نايرويې کې ژوند کوي. له دې هر څه سره سره، د ده برخليک د دې باعث شوی و چې پر ځان باور ولري او خوشبينه ستر شي او که څه هم په ناخوالو کې ستر شوی و مگر پر دې توانېدلی و چې بريا خپله کړي او په خپل ژوند کې کلک او هوډمن واوسي.

د جولای يوه نمجنه شپه وه، باراک غوښتل چې د خپل يوه پخواني ملگري مرستې ته ورشي، زه هم ورسره ملگري شوم او يو ځای او ورسره لاړم. ملگري يې ترې غوښتي و چې د وينا په خاطر دې په جنوبي ساحل کې د تور پوستانو يوې ځانگړې کليسا ته لاړ شي. دا کليسا د بېوزلو په سيمه کې وه. باراک د هغه وړاندیز په مينه ومانه. ځکه دا داسې کار و چې دی يې خپلې پخوانۍ دندې ته بېرته ورستاوه. څو کاله يې په دې برخه کې کار کړی و. دواړه له هماغه اداري جامو سره کليسا ته ورغللو. په زينو کې ښکته او ځمکتل ته وردننه شوو چې تيبټ چت يې درلود او په يوه يا دو سپورميزو گروپونو روښانه شوی و. کابو پنځه لس کسان څوکيو کې ناست وو چې اکثره يې مېرمنې وې. گرمی ډېره وه، ټولو ځانته پکې وهلې. زه همدا چې کليسا ته وردننه شوم نو په هماغه وروستۍ ليکه کې کېناستم. باراک وړاندې لاړ او ټولو ته يې سلام وکړ.

د ناستو کسانو باور و چې هوښيار ځوان ورغلی ځکه سر تر پايه يې وارز اووه چې وگوري آیا د ارايه کولو لپاره بارزښته څه لري او که نه؟ د هغه ځای فضا د روڼي ترورۍ د موسيقۍ ښوونتون ته ورته وه چې زه په ماشومتوب کې ورسره اشنا شوې وم. کومې ښځې چې هلته راټولې شوې وې، اکثره يې مجردې

بدلون | ۱۶۱

میندې او یا هم نېکوکاره نیاوې وې. دوی هغه وخت د خلکو مرستو ته ورتلې چې هېڅوک به هم د مرستې لپاره نه وو.

باراک خپله کورنۍ د یوې څوکۍ په شا کې راڅوړند کړه او بیا یې خپل لاسي ساعت له لاسه راوايستو او مخکې یې پر مېز کېښود چې حواس یې راټول وي.

لومړی یې ځان معرفي کړ. بیا یې له هغوی سره خبرې پیل کړې چې شاوخوا یو ساعت یې ادامه درلوده. د هغه ځای له خلکو یې وغوښتل چې په هغه سیمه کې د خپل ژوند د ستونزو او اندېښنو په اړه خبرې وکړي. بیا یې خپله کیسه هم وکړه. ده غوښتل هغوی پر دې پوه کړي چې زموږ ټولو ستونزې سره ګډې دي او که له یو بل سره اتحاد ولرو نو خپلې ټولې ناراضیتۍ به کابو او پر یوه ښه څه بدلې کړو. ده وویل چې که څه هم دوی په کلیسا کې یوه ډېره کوچنۍ ډله ده، مګر کولای شي چې یو ښه سیاسي ځواک رامنځته کړي. البته پر دې یې ټینګار وکړ چې هغوی باید دقیقه برنامه ولري او بیا خپلو ګاونډیانو ته ورشي چې خبرې یې واورې او د هغوی باور او اعتماد راجلب کړي. یعنې اړینه وه چې هغوی ناپېژاندو او بېوزلو ته ورشي او له هغوی څخه وخت وغواړي او ورسره خبرې وکړي او یا هم ښايي چې څه نا څه پیسې ترې واخلي، مګر په دې لار کې د دې امکان هم و چې بیا بیا «نه» کلمه واورې. مګر باراک هغوی ډاډه کړل چې د دوی دا چلن به حتماً ګټه ولري. هغوی ته یې وویل چې وړاندې یې له داسې یوې ډلې سره کار کړی و چې پر دې بريالي شوي وو چې زیاتې رایې راجلبې کړي. بیا یې هغوی ته وویل چې ټول د ښار مسئولینو ته ورشئ او د ککړتیاوو په اړه یې خبر کړئ چې ښاروال پر دې راضي کړي چې په دې برخه کې یو سیمه یز ښوونیز مرکز تاسو ته رامنځته کړي.

زما څنګ کې یوه پنډه مېرمن ناسته وه. دې خپل نوی زېږېدلی ماشوم پر زنگنو اچولی و او زنگاوه یې. له څېرې یې ښکارېدل چې پر باراک ملنډې وهي

او گواکې داسې بنسټ کېښود چې وايي: «ته څوک يې چې مور ته وايي چې څه وکړو؟»

مگر باراک داسې ونه نه وه چې دا شان بادونه يې ولټولي او دا ډول ملنډې يې ناراحته کړي. په هر حال هغه يو افسانوي آس و چې يوه شاخ يې درلود، عجيبه نوم يې درلود، هېښنده کورنۍ مېرثت يې درلود او نژادي اصالت يې نامعلومه و. پلار يې ورک و، مگر ماغزه يې پياوړې وو او دا عادت يې درلود چې هر چېرې لار شي ځان ثابت کړي.

مېرمنو ته چې ده څه وويل، دوی پرې چندان راضي نه شوې او هيله مندې هم نه وې. روزلند سيمې زياتې ناخوالې زغملې وې. د سپين پوستو کورنيو له مهاجرته نيولې د پولادو د صنايعو تر رخصتېدو پورې او نورې ستونزې يې دا وې چې د ښوونځيو وضعه خرابه شوې وه او د نښه يې توکو راکړې ورکړې وده کړې وه. باراک ماته ويلي و چې دا پرلپسې ناکامۍ د خلکو د نااميدۍ باعث شوي وې. په ځانگړې توگه د تور پوستانو. زه پر دې ښه پوهېدم. ما دا خپگان او ناهيلي په خپله سيمه او کورنۍ کې هم ليدلي وو. دواړو نیکونو مې ژور خپگان درلود او له ژونده ناراضه وو. زموږ په ښوونځي کې زموږ د دويم ټولگي ښوونکی ناهيلي و. گاونډيان مو هم ناهيلي و، ځکه نور يې د خپل کور د مخ چمنونه نه پالل او همدارنگه له دې هم ناهيلي و چې کله يې ماشومان له ښوونځي راځي، بايد چېرې لار شي، هغوی په پاکۍ کې هم ناهيلي و، ځکه کثافات او د څښاک بوتلونه يې هرچېرې غورځول. دا ناهيلي زموږ د ټولو په چلن کې وه. باراک کاملاً هوبسيار و چې د خلکو ناهيلي او لنډپاري ونه رتي، هغه غوښتل چې د هغه تير په شان واوسي چې د دې خلکو د ناهيليو، بېچارگيو، بېوزليو، بدمرغيو او ظلم او زياتي زړي د دوی په زړونو کې خښ کړي، يوې ښې راتلونکې ته يې هيله من کړي چې په دې لار کې مبارزه وکړي او بريالی شي.

بدلون | ۱۶۳

د توروالي تحقيري اړخونو هېڅکله پر ما اغېز نه دی کړی. زه داسې لويه شوې وم چې مثبت فکر وکړم. په مينه ستره شوې وم او بيايي چې دا زما د پلار او مور هڅې وې چې غوښتل يې ماشومان يې بريالي واوسي. ما په لاريون او د سانتيتا په څنگ کې، د دې د پلار خبرې اورېدلې وې چې ويل يې هېڅکله خپل غرور ونه بايلی. زما موخه تل دا وه چې وړاندې وگورم او راتلونکې ته هيله منه واوسم. د دوو پوهنتونونو اسناد مې اخيستي و او په سيدلي اند اوستينگ شرکت کې مې دفتر درلود. پلار او مور او نيا او نيکه مې راباندې فخر کاوه. خو کله مې چې هغه ورځ د باراک خبرې واورېدې، نو پام مې شو چې هغه د داسې څه هيله لري چې تر دې هم ورهاخوا دي. هغه غوښتل ټولنه وژغوري. د ده ځانگړي ليدلوري پر ما اغېز وکړ او پام مې شو کومې بنځې چې هلته په غونډې کې وې، يو په بل پسې يې د موافقت په توگه د باراک خبرو ته سرونه وبنورول او ويې ويل چې سمه ده.

بلاخره په خونه کې ناستو کسانو ته باراک په لوړ غږ وويل چې: «کومه غوره ده، آيا دا غوره ده چې همدا دنيا مو چې واک کې ده، ورسره سازش وکړو، که لستونې بډ وهو او د يوې ښې دنيا د جوړولو لپاره هڅه وکړو؟» دا جمله د ټولو مبلغانو او سياستوالو په ښوونيزو ليکلو مسودو کې وه او کلونه کېرې چې زما په ياد هم پاتې چې بايد غوره دنيا ورغوو. زما تر څنگ چې کومه پندډه مېرمن ناسته وه، د باراک خبره يې سمه وبلله او په هيچانې غږ يې وويل: «هو، سمه ده، همدا کار بايد وکړو.» د اگست مياشتې نيمايي ته چې ورسېدو نو مخکې له دې چې باراک د حقوقو پوهنځي ته لاړ شي، ماته يې څو څو ځله په ټينگار سره وويل چې فکر کوي راباندې مين شوی. دا گډ حس ډېر چټک او په طبيعي توگه د دواړو په وجود کې غځېدلی و. دا په داسې حال کې وه چې يوازې څو مياشتې کېدې چې مور سره پېژندل او دومره عاقلانه هم نه ښکارېده، مگر هر څه چې وو، مور يو پر بل مينان شوي وو.

اوس نو ۹۰۰ مایلو زما او د ده تر منځ واټن رامنځته کړی و. باراک باید په پوهنتون کې دوه کاله نورې زده کړې هم کړې وای. ده ماته ویلي و چې له هغې وروسته یې زړه غواړي په شیکاگو کې ژوند وکړي. هغه دا تمه نه درلوده چې زه خپله دنده پرېږدم او د هغه خوا ته ورشم. په سیدلي شرکت کې ما حساس پړاو تېراوه. ډېر ژر وه چې څرگنده شي دا څو میاشتې چې ما کار کړی، نو آیا زما کارونو او بریاوو ته په کتو سره ممکنه ده چې زه د هغوی همکاره شم. څنگه چې ما هم په پوهنتون کې د وکالت برخه لوستلې وه، نو پوهېدم چې پر باراک به څومره بیروبار و. سربېره پر دې، کمه موده کېده چې هغه د هاروارد د حقوقي مجلې چلوونکی هم ټاکل شوی و. دا یوه مهالنۍ مجله وه چې د محصلینو له خوا خپرېده او د هېواد موثقه حقوقي خپرونه شمېرل کېده. د هغې مجلې د چلوونکي په توګه کمارل کېدل، خپله یو ستر افتخار و، مګر په عین حال کې یې د یو چا پر اوږ دروند پېټی هم وراېښوده.

اوس نو یوه لار پاتې وه چې اړیکه سره وساتو، هغه هم تلیفون و. په ۱۹۸۹ کال کې ملفون نه و چې یو بل ته مسجونه واستولای شو. پر دې اساس د شپې به چې کله سترې او هلاک له کاره کور ته راستنېدو او خوبوري به وو، نو په تلیفون کې به مو خبرې کولې. البته باراک له تللو وړاندې راته ویلي وو چې لیک لیکل ورته ډېر راحت دی.

په ټول دوېي کې مو د تلیفون له لارې سره خبرې کولې. زړه مې نه غوښتل چې خپله مینه پوستخانې ته وروسپارم. ځکه دوی ډېر ورو وو او چټک حرکت یې نه کاوه. مګر باراک خپل احساسات د لیک له لارې هم ابراز کولای شوی. په واقعیت کې هغه د لیک له لارې له خپلې مور سره هم اړیکه درلوده. مګر زه به د یکشنبې په شپه همېشه د ماښام د ډوډۍ د خوړلو لپاره د خپلې کورنۍ غړو لکه مور او پلار ته ورتلم او دا مې خوښېدل چې په مستقیمه توګه له ورسره خبرې وکړم. زموږ کورنۍ اجتماعي کورنۍ وه او خبرې اتري یې ډېر

بدلون | ۱۶۵

خوښېدې. کله موده کېده چې پلار مې خپل موټر پلورلی و او د هغې پر ځای یې ټونس غوندي موټر پېرلی و چې نانوانی ته یې په کتو سره وکړلای شي چې په راحتی پکې سپور شي. هماغه موټر کې به د خپلو خپلوانو کره تلو چې هغوی وویني. زموږ دوستان او خپلوان به هم همېشه یوکلید سرک ته راتلل چې زما مور او پلار ووینی او ورسره خبرې وکړي. ما باراک ته وویل د دې لپاره چې زموږ اړیکه پرې نه شي، نو ښه ده چې له تلیفون سره روږدی شي. هغه ته مې په ټوکه وویل: «که داسې وي چې له تا سره خبرې ونه کړم، نو بیا هم بل څوک پیدا کوم چې خبرې مې واوري.» په دې توګه که څه هم ډېر بوخت وو، مګر له یو بل سره تلیفوني غږېدو او ورځنۍ پېښو به مو یو بل ته بیانولې چې راپېښې شوې به وې. دا چې ده به د ټولو شرکتونو مالیاتي قواعد او قوانین لوستل او یادول، نو زما زړه به پرې سوزېده او ورته ویل به مې چې زه د کار ټولې ستړیاوې په فټنس کې له منځه وړم. دواړو به سره خندل. که څه هم دا وخت زموږ له اړیکو میاشتې تېرې شوې وې، مګر په احساساتو کې مو بدلون نه و راغلی او لا نور هم سره نژدې شوي وو.

سیدلي حقوقي شرکت کې زه د شیکاګو د استخدام د برخې غړې شوې وم. دنده مې دا وه چې د دوښو کارونو لپاره د هاروارد د حقوقو د پوهنتون ځینې محصلین د مرکې له لارې پر کار وګمارم. یو پنډ لارښود کتاب هم راکړل شوی و چې د هېواد د ټولو حقوقي شرکتونو نومونه پکې ثبت وو او ماته ویل شوي و چې دا ټول شرکتونه غواړي د هاروارد پوهنتون د وکالت څانګې محصلین ځانته ورجذب او پر کار وګماري. یعنې هغه وخت به چې هر چا په هاروارد کې زده کړې کولې، نو په ښار او هره حقوقي برخه کې یې چې زړه و، هلته پر کار ګمارل کېدلای شوی. که هغه په دالاس کې یو ستر حقوقي شرکت وای، یا هم په نیویورک کې د معاملاتو د لارښوونې کوم یو آژانس. یوازې اړتیا وه چې چېرته د مرکې غوښتنه وکړي. که له مرکې وروسته څوک منل کېدل، بیا

نو یوې مېلمستیا ته بلل کېدل چې د الوتکې آسانتیاوې یې هم لرلې او همدارنگه په پنځ ستاره هوټل کې یوه خونه هم ورکول کېده. کله چې زه هم په هاروارد کې وم، له دې فرصته مې گټه واخیسته او په کالیفرنیا کې مې د یوه حقوقي کار غوښتنلیک وړاندې کړ. زړه مې غوښتل چې دا ښار وویښم.

اوس چې د سیدلي شرکت کارکوونکې او د گمارنې مسئوله وم، نو زړه مې غوښتل چې خلک نه یوازې د هوښیاری او توانایی پر اساس وگمارم، بلکې یوازې تور پوستې مېرمنې غوره کړم. د گمارنې ټیم کې له ما پرته یوه بله تور پوستې مېرمن هم وه. هغه زما همکاره او تر ما لوړپوړې وه، مرسدس لاین نومېده او ترما لس کاله مشره وه. مور صمیمي ملگرتیا درلوده. زه او هغه سره همغږې وو چې د انتخاب ساحه مو باید پراخه کړې وای. تر هغې وخته د کار غوښتنه داسې وه چې یوازې د هاروارد، ستنفورد، شیکاگو او اېلینوی د پوهنتونو د حقوقو د څانگې محصلین باید ومنو. دې کار د هر ډول تنوع مخه نیوله. ټولو حقوقي دفترونو او شرکتونو هم همدا ستونزه درلوده. د هېواد د یوې حقوقي مجلې په یوه گزارش کې راغلي وو، څومره نور پوستان چې په سترو حقوقي شرکتونو کې کار کوي، شمېر یې حتا درې سلنې ته هم نه رسي او د دوی اسهام هم په دې شرکتونو کې له یو سلنې زیات نه دي. ما ټینگار درلود چې د دې بې عدالتۍ د له منځه وړلو لپاره باید د هېواد د نورو پوهنتونونو محصلین هم په پام کې ونیسم او د هغو محصلینو لپاره بیا فرصت پیدا کړم چې په ځینو درسونو کې یې پوره نومرې نه دي اخیستې. ځکه کېدی شي چې دوی وکړلای شي چې په عمل کې خپلې زیاتې وړتیاوې څرگندې کړي. له همدې امله فرصت مې پیدا کړ چې کمبریج ته لاړه شم او د هغې ځای له ځینې محصلینو سره مرکه وکړم. له دې سره سره دا یو فرصت هم و چې باراک وویښم. لومړی ځل چې کمبریج ته لاړم، هغه په خپل موټر کې ما پسې راغی. یوه ژېړ رنگه ډاکسنه یې درلوده چې د خپلې محصلۍ په پیسو یې اخیستې وه. کله چې موټر کې کېناستو، نو موټر یې

١٦٧ | بدلون

چالان ڪر، مگر داسي لڙهه ڪرڻ جي ڪري ڪو نه ٿيڻ ڳالهه هوندي. ٻه نوابوري مهه تري ٿيڻ تي: «دا نو ڪنگه موٽر دي؟» د شوخي له مخي ٿي وموسل، بيا ٿي وڃندل او ڪرل ٿي: «هنهي ته بايد فرصت ورتي.» بلاخره حرڪت مو وڪر. پر ما ٿي ٿينگار وڪرڻ جي «لاندي به بيخي نه گوري».

مگر زما اندڀڻه شوه او لاندي مهه وڪتل. هلته مهه د موٽر په غولي ڪي دري سانتي متره سوري وليد جي سڙڪ تري نڪارڀده. زه پوهڀدم جي ڪه له باراك سره ژوند وڪرم، نو داسي خبري به پڪي وي. ڪه هغه داسي سڙي نه و جي په پيسو او شتمني پسي دي وي. ده د ڪمريج په سامرفيليد ڪي په يوه ڪوچني اپارتمان ڪي ژوند ڪاوه. مگر شرڪت ما ته په يوه لوڪس هوٽل ڪي خاي ريزرف ڪري و. باراك مهه هم هوٽل ته راوغوڻت. پر دي اساس زه او اوباما به پر يوه گرم او نرم ڪٽ ويده ڪڍلو او مخڪي له دي جي پوهنتون ته لڙ شي، په هوٽل ڪي به ٿي سهار بنه سباناري ڪاوه. د شي به له پوهنتونه زما خونڀ ته راتلو او د هوٽل يوه ڊبله ڪمپله به ٿي تر خان تاووله او په خپلو پوهنتوني ڪارونو به بوختڀده. د هماغه ڪال په ڪرسمس ڪي مور له يو بل سره هونولولو ته لڙو. زه له هنهي ڪه مخڪي هڀڪله هاوايي ته نه وم تللي. ٿمي په شيڪاگو ڪي همپشه اوڙد و او مور به جي ڪله چڙي تلو، نو د موٽر په ڍاله ڪي به مو تل پشمي جامي درلودي. همدارنگه پاروگان به مو هم لڙل جي اوڙي پاڪي ڪرو. البته د محصلي په دوره ڪي له خپل ٿولگيوال ڊيوڊ سره باهاما ته تللي وم او همدارنگه له سوزان سره جامايڪا ته هم تللي وم. دا مهه خوبنڊل جي سمندرونو ته ورنڙدي شم. په ڪنگستون ڪي سوزان ساحل ته بوتلم او هلته مو په سمندر ڪي ولبل او بيا وروسته بازار ته لڙو جي له بيروباره ڊڪ و. بازار ڪي مو له پڙوونڪو سره چني هم ووهلي. له باراك سره په هاوايي ٽاپوگانو ڪي تقريباً يوه اوني وم. هلته په يوه اپارتمان ڪي اوسڀدو جي د ده د ڪورنيو دوستانو و. د لمبلو په خاطر به هره ورڃ سمندر ته تلو او بيا به په ساحل ڪي لمر ته پڙوتلو.

هلته له مايا سره آشنا شوم چې د باراک مېرني خور او مهربانه او هونبیاره نجلۍ وه. عمر يې شاوخوا نولس کاله و. بارنات کې يې زده کړې کولې. غټې قهوډيې سترگې او تور وېسته يې درلودل چې تر اوږو پورې يې رسېدل. همدارنگه د ده نيا او نيکه مادلين او ستلي دانهام يا د بارک په وينا «توت» او «گرامپس» مو هم وليدل. حتا آنا دانهام مو هم وليده. شوخه شنگه ښځه وه. لږ پنده ښکارېده. تور توني وېسته يې درلودل. پر ځان يې درنې نقره يي گانې راځوړند کړې وې، سور چکې جامې يې اغوستې وې او کلکې څپلۍ يې پر پښو وې. چلن يې له راسره صميمانه و. زما د دندې او زما د کورنۍ په اړه يې رانه پوښتنې وکړې. دې له خپل زوی سره ډېره مينه درلوده او هغه يې ستايلو. د يوه پخواني ملگري په څېر له هغه سره غږېده او له هغه سره يې د ده د کتابونو او رسالو په اړه خبرې اترې کولې.

په کورنۍ کې يې همداسې هغه بري بللو چې د دوی د صميميت څرگندونه يې کوله.

نيکه يې گرامپس يو هډور او د يږ په څېر و چې خوندورې او خندوونکې خبرې يې کولې. نيا يې توت، هم يوه پنده ښځه وه چې خاورين وېسته يې درلودل او له ډېرو هڅو وروسته پر دې توانېدلې وه چې د يوه سيمه يز بانک مرستياله شي. هغې به د سهار لپاره تل د تون کب سنډيوېچ برابرول. د شپې به يې مور ته له ډوډۍ خوړلو وړاندې بسکېټ او ساردين کبان راکول چې ويې خوړو. بيا به يې د شپې ډوډۍ پر کوچنيو مېزونو اېښودله چې ټول وکولای شي په تلويزيون کې خبرونه وويني، يا د متقاطع کلماتو جدولونه حل کړي او يا هم ډوډۍ وخوري. ساده او متوسطه کورنۍ وه، زما د کورنۍ په څېر. همدا د دې باعث شول چې زه او باراک په خپلو کورنيو کې راحت و او سو. که څه هم مور زيات توپيرونه لرل، خو په دې برخه کې سره ډېر ورته و او گواکې داسې ښکارېدل چې له يو بل سره زموږ د جذبېدلو لامل يوازې همدا و. په هاوايي

بدلون | ۱۶۹

کې باراک خپل هغه جدي او منطقي شخصیت پرېښود او یو بېخياله او راحتته بنيادام شو. خپل کور کې راحتته و او آزادي يې احساسوله. هلته يې نو نور ټينگار نه کاوه چې هر څه دې په خپل وخت ترسره کړو. د باراک د مکتب د دورې يو ملگری و چې يايي نومېده او کب نیوونکی و. هغه يو ځل مور په خپله جاله (قایق) کې سپاره کړو او چکر يې راکړ. باراک هلته ډېر خوښ، ډېر بېخياله او آرام و. تر اسمان لاندې اوږد غځېدلی و، بیر يې ځنبل او له خپل پخواني ملگري سره گډېده. نور يې په ورځنيو خبرونو، وکالت او په ټولنه کې په اقتصادي بې عدالتیو ری هم نه واهه.

اکثره کسانو به چې د ژوند شریک یا شریکه ټاکل، نو لومړی به يې د څېرې له مخې او بیا به يې د مالي وضعې له مخې انتخابول او نورو شيانو ته يې چندان اهمیت نه ورکاوه خو یوه بله خبره هم وه هغه دا چې کله به دوی ولیدل چې مقابل لوری يې خبرې اترې نه کوي یا ډېر حساس دي او ژر رنځېري، نو اهمیت يې نه ورکاوه او ویل يې چې که واده هم وکړو، دا ستونزې به هوارې نه شي. مگر کله چې باراک زما په ژوند کې رادننه شو، تقریباً چې شخصیت يې بشپړ شوی و. زه له هماغه پيله متوجه شوم چې که کمزورتیاوې يې بیان کړم، نو بده پرې نه لگي او کاملاً ساده او صميمي دی. یا په شرکت کې مې دې ته پام شو چې مهربانه او متواضع سړی دی او د دې لپاره چې خپلو سترو موخو ته ورسېرو، نو دې ته حاضر دی چې له خپلو اوسنیو اړتیاوو هم تېر شي. اوس مې په هاوایي کې د ده د شخصیت ډېر ظریف اړخونه کتل. د ښوونځي له ملگرو او له پخوانیو ملگرو سره يې اړیکه ساتلې وه، نو زه پوه شوم چې په دوستۍ کې وفاداره او ثابتته دی. همدارنگه له مور سره يې هم ښه اړیکه درلوده، خو خپلواکه و او اراده يې درلوده. له دې امله زه پرې پوه شوم چې داسې مېرمنو ته ځانگړی درناوی لري. په دې خاطر که په دې اړه خبرې هم ورسره ونه کړل شي، په راحتۍ سره کولای شي له هغه ښځې سره گوزاره وکړي چې خپلې

ځانگړې غوښتنې، خپل ځانگړي تمايلات او خپل ځانگړي ارمانونه لري. د ده دا ځانگړتياوې داسې څه نه و چې يو چا ته دې ورزده کړل شي او حتا مينې او علاقې هم نشو کولای چې داسې ځانگړنې دې جوړې او يا يې دې بدلې کړي. يوه ورځ مو له غرمې وروسته موټر کرایه کړ او د هاوايي شمالي سواحلو ته لاړو. ساحل کې کېناستو او هغو ورزشکارانو ته مو وکتل چې موږ ته نژدې يې د اوبو په څپو کې ورزش کاوه، په يوه ډبره به کېناستل او څپې به د دوی ډرې پرمخ وړله. لمر لوېدلو، غروب و، د سين څپې لاندې باندې او ښکته پورته کېدې، کله به چې د لمر رڼا پرې ولگېده، نو خوندور رنگونه به يې خپاره کړل چې موږ به ورته کتل او خوندونه به مو اخیستل. له يو بل سره مو خبرې کولې. دا وخت نو لږ لږ ماشې هم راپيدا شوې وې او موږ يې چيچلو. له بل پلوه وږي هم وو. هاوايي ته ځکه تللې وم چې د اوباما د تېر ژوند په اړه وپوهېږم. مگر اوس مو په سمندر کې يوازې د راتلونکې به اړه خبرې کړې وې او بس. دا چې غواړم په څنگه کور کې ژوند وکړم او څنگه مور واوسوم او ته څنگه پلار واوسې. دې څرگندوله چې موږ نور هېڅکله هم نه غوښتل چې سره بېل شو.

له دې وروسته مې له باراک سره مخه ښه وکړه او شيکاگو ته راوگرزېدم. همدارنگه د خپلو دوستانو په مېلمستياوو کې مې هم گډون کاوه. مگر نور به ډېر کم داسې پېښېدل چې تر ناوخته دې بيرون کې پاتې شم. باراک له کتاب لوستلو سره زياته علاقه درلوده، د ده دا علاقه د دې باعث شوه چې د هرې شېبې په شپه کې زه هم په کور کې پاتې شم او يو ښه رومان مطالعه او خوند ترې واخلم.

کله به مې چې زغم پای ته رسېده، نو له خپلو پخوانيو دوستانو سره به مې اړيکه نيوه. سانتيتا اوس د روبرتا فلاک موسيقي سندرغاړې وه چې په مختلفو کنسرتونو کې يې گډون کاوه. د دې پلار جکسون نومېده چې کشيش و. کال وړاندې مې چې واورېدل د ديموکراتانو له خوا د جمهوري رياست په انتخاباتو

بدلون | ۱۷۱

کې گډون کوي، نو ډېره خوشحاله شوم. البته هغه په لسگونو مقدماتي انتخاباتو کې بريالی هم شو او بيا له دې وروسته يې خپل ځای بل نوماند ته پرېښود چې مايکل دوکاسيس نومېده.

له سانتيتا پرته، زما يوه بله ملگرې هم وه چې د حقوقو په پوهنځي کې راسره وه او ورنه ويليامز نومېده. زه له دې سره هم په اړيکه کې وم. هغې يو دوه واړې باراک ليدلې و او هغه يې خوښ شوی و. مگر تل به يې ماته په ټوکه کې ويل چې غوښتنې دې راکمې شوې او له يوه سگرېټي سړي سره دې ملگرتيا پيل کړې. بله ملگرې مې آنجلا کندي وه چې د ښوونکې په توگه په نيوجرسي کې پر کار بوخته وه. دې يو کوچنی زوی درلود، مگر شريک ژوند کې له ماتې سره مخ شوې وه. له هغې سره به مې د ښوونځي د دورې يادونه شاربل او خپل لېونتوبونه به مو بيانول او خندېدو به. بله ملگرې مې سوزان وه چې په پرېنستون پوهنتون کې په يوه خونه کې راسره اوسېده. هغې هماغه شان د خپل ژوند کيفيت د خوش گذرانې پر اساس ټاکلو. بېلابېلو مېلمستياوو ته تله او کله به يې چې ورزش کاوه نو خپلې چټلې جامې به يې يو خوا ته گوزار کړې چې زه به يې په غوسه کړم، مگر که څه هم زما د ژوند سبک او د هغې د ژوند سبک سره توپير درلود، مگر بيا هم د خور په شان راباندې گرانه وه. ماته يې ځانگړی جذابيت درلود، په هر حال، يو وخت دې ته دا موکه برابره شوه چې په يوه ښه پوهنتون کې د مديريت څانگه ولولي، مگر دې دا پوهنتون ځکه پرېښود چې له عيش و نوش او خوشگذرانې پاتې نه شي، دا پوهنتون يې پرېښود او د دې په ځای يې د هېواد په يوه معمولي پوهنتون کې د مديريت څانگه وويله او ماستري يې پکې واخيسته. زما له انده يې احمقانه کار وکړ او خپله راتلونکې يې تباه کړه. البته داسې کارونه دې تل ترسره کول. همېشه يې ډېر ساده شيان غوره کول او خپل زيات وخت به يې په خوشگذرانې کې تېراوه.

کله چې زما اړيکه له باراک سره جدي شوه، نو له سوزان سره مې اړيکه

ونیوله او هغې ته مې وویل چې پر باراک مې زړه بایللی. هغه ډېره خوشحاله شوه او ما ته یې خبر راکړ چې د امریکا د متحده ایالتونو په مرکزي بانک کې کار کوي، مگر کېدی شي چې ډېر ژر استعفا ورکړي او د څو میاشتو لپاره له خپلې مور سره په ټوله نړۍ کې راتاو شي.

زما پام هېڅکله دې ته نه شو چې آیا سوزان پر دې پوهېده چې د وجود ځینو سلولونو یې د وجود بشپړ کنټرول په لاس کې اخیستی او هر چېرې چې غواړي هلته یې وړي. هر څه چې وو خو وو. په ۱۹۸۹ کال کې کله چې ما لوړ بوټونه پر پښو کول او په خپل کارځای کې به مې په سترې کوونکو او اوږدو غونډو کې گډون کاوه او له دې کارونو سره به لاس او گړېوان وم، نو دې به له خپلې مور سره په کامپوج ښار کې په سین کې لمبا کوله، یا به هم د مېلمستیا په یوه سالون کې پر نڅا بوخته وه. یا هغه وخت چې ما خپلې پیسې شمېرلې او خپلې جامې مې د جامو مینځلو له دوکانونو رااخیستلې، سوزان به په بانکوک کې په پاکه هوا کې گرزېده او یا هم کېدی شي چې په ځانگړو موټرونو کې به ناسته وه او دا ښار به یې لیده او د خوښۍ چينغې به یې وهلې. رښتیا هېڅکله نه پوهېدم چې چېرته ځي او څه کوي، ځکه عکسونه یې نه رالېږل. پر دې پوهېږم چې هغه وخت یې ماته زنگ راوکړ چې کله مړېلند ته خپل کور ته راوگرزېده. په تلیفون کې یې زړه دوک کړی و او راته کړل یې: «زه په پرمختللي سرطان اخته یم».

په حقیقت کې ډاکټرانو ورته ویلي وو چې د وینې سرطان لري. دې خبرې ماته دومره ټکان راکړ چې نورې خبرې مه یې وانه وربدې. مخکې له دې چې تلیفون پرې کړي، راته کړل یې چې مور یې هم پر یوې ناروغۍ اخته شوې. داسې ښکارېدل چې گڼې برخلیک دوی شا کړې ده. زه هېڅکله پر دې باور نه وم چې روزگار له بنیادمانو سره عادلانه چلن لري او تل پر دې باور وم چې هر څوک کولای شي چې د هڅو او کوښښونو له لارې پر هرې ستونزې غلبه وکړي.

بدلون | ۱۷۳

مگر د سوزان سرطان لومړني څه وو چې د دې باعث شول چې زه پر خپله عقیده شک وکړم. ما په خپلو خیالونو کې خپله او د سوزان راتلونکې په دې توګه لیدله چې هغه به زما د واده په مراسمو کې زما تر څنګ وي او زه به د هغې واده کې د دې ترڅنګ. پر دې هم ډاډه وم چې مېړونه به مو د مور په شان سره توپیر لري. خو له مور سره به مینه لري. ما فکر کاوه چې د دواړو به یوه وخت کې ماشومان پیدا کېږي، بیا به جامائیکا ته ځو او د هغه ځای په سواحلو کې به ښه وخت تېرو. بیا به د ماشومانو په روزلو کې پر یوه او بله نیوکې کوو او زه به د هغې د ماشومانو ترورۍ وم او دا به زما. کله چې د دې د اولادونو د زېږېدو ورځ وي، زه به د دې ماشومانو ته کتابونو وړدالی کوم او هغه به زما ماشومانو ته جادویی لکینه وړدالی کوي چې پرې والوزي. له یو بل سره به خنډېدو او تر هغې به مو خواله کول چې تر څو زېږېدلو. صمیمی ملګرې به و او دې ته به هیښې وو چې وخت څومره ژر تېرېږي. مګر ګڼې داسې ښکارېدل چې روزګار دې ته بل خپل برخلیک ټاکلی او ښایي اوس هم دا زما خاطر و چې سوزان په مریلند کې وه او له خپلې ناروغۍ سره یې مبارزه کوله. دې عملیاتونه هم کول او همدارنګه د خپلې مور پالنه یې هم کوله چې هغه هم په سرطان اخته وه. سوزان خپله ټوله کورنۍ کې یوازې دوې د ترورۍ لونیې درلودې چې له زړه یې له دې سره مرسته کوله. زما د پوهنتون د وخت یوه ملګرې وه چې ورنه نومېده. دا هم د زده کړې په وخت کې له سوزان سره آشنا شوې وه. د دې کور اوس په اتفاقي توګه د سوزان کور ته نژدې و. له ځانه سره مې وویل چې له هغې هیله وکړم چې سوزان ته ورشي او له هغې سره مرسته وکړي. مګر وروسته پوه شوم چې له بده مرغه په همدې نژدې وختونو کې د ورنه پلار وفات شوی. پر دې اساس له هغې مې څه نه شواي غوښتلې. مګر په ریښتیا چې هغه ډېره ستره مېرمن ده. ځکه خپله سوزان ته ورغلي وه. بیا یې له ما سره اړیکه ټینګه کړه او راته یې وویل چې وېښته مه یې رمنځ کړل.

په دې توگه پوه شوم چې حالت يې ډېر خراب دی، ځکه حتا دا هم نشي کولای چې خپل وېسته رېمنځ کړي. د هغې د ناروغۍ په چټکې ودې او وخيمه وضعه هېڅ باور نه شم کولای. بلاخره يوه ورځ د هغې د ترورۍ لور له ما سره اړيکه ټينگه کړه او راته کړل يې ميشل که غواړې ويې وينې نو فرصت له لاسه مه ورکوه. زړ مې ټکټ واخيست، الوتکه کې کېناستم او روغتون ته مې ځان ورورسواهه. کله چې د سوزان خونې ته وردننه شوم، نو ومې ليدل چې بې حاله پر کټ اوږده غځېدلې او د ترورۍ لور يې تر څنگ ناسته ده. پوه شوم چې د سوزان مور څو ورځې وړاندې مړه شوې وه. سوزان په کوما کې وه. د سوزان قهوه يې څېرې او راوتلو انکو ته مې وکتل او لږ آرامه شوم. ډېره عجيبه وه چې ناروغۍ د دې په ظاهري بڼې چندان اغېز کړی نه و. تياره وېسته يې هماعسې اوږده و او ځلېدل. شپږ ويشت کلنه جذابه نجلې اوس ويده وه. له کله راهيسې چې مور سره ملگرتيا درلوده، نو دې ته به مې ويل چې اشتباوې مه کوه. له دې امله مې پښېماني احساسوله. ځکه هغه شېبه کې پوه شوم چې هر څه يې کړي بڼه يې کړي. خوشحاله په دې شوم چې زما سپارښتنو ته يې هېڅکله پام نه و کړی او د يوه بې اهميته سند د ترلاسه کولو په خاطر يوه معتبره پوهنتون نه وه تللې او سختۍ يې نه وې گاللې. خوشحاله شوم چې تاج محل ته تللې وه او له خپلې مور سره يې هلته لمر ختل ليدلي و. د سوزان مړاوی لاس مې په لاس کې ونيو او پام مې شو چې په سختۍ ساه کاږي. يوازې څو شېبې پاتې وې چې سوزان له ژوند سره مخه بڼه وکړي. دا حقيقت څومره سخت، ظالمانه او بد و چې سوزان په شپږويشت کلنۍ کې مړه شوه. کله چې د روغتون په دهلېزونو کې تېرېدم، نو داسې ناروغان مې وليدل چې تر دې ډېر زړه وو او د دوی ظاهري بڼې هم دا څرگندونه چې تر سوزان هم لاريات ناروغان دي، خو هغوی تر هغې هم ژوندي و. کله چې بېرته شيکاگو ته راتلم، نو په الوتکه کې، له بيروباره ډک بس کې، لفت او دفتر کې مې زيات کسان وليدل چې سره ناست

بدلون | ۱۷۵

دي، له يو بل سره خبرې کوي او خاندي يا په کافي کې ناست دي او يا هم مېز ته ناست دي او خپل کارونه کوي، خو هېڅوک د سوزان پر برخليک نه و خبر او نه پوهېدل چې کېدی شي هره شېبه د دې په شان له ژوند سره خدای پاماني وکړي. ژوند خپله لاره وهله، خو زما له سوزان پرته.

همدا چې دوی راوړسېد د خپلو خاطرو لیکل مې پیل کړل. یوه کتابچه مې واخیسته چې تور پوښ یې درلود او په پوښ کې یې تېز آبي رنگه گلان ول. دا کتابچه مې د کټ تر څنګ کېښوده. کله به چې د شرکت له خوا کوم ځای ته د دندې په خاطر استول کېدم، نو دا کتابچه به مې هم له ځانه سره وړه. د ورځې به مې هم چې کله وخت پیدا کاوه نو خپل احساسات او عواطف به مې پکې لیکل. کله کله به مې یوه اونۍ په پرلپسې توګه پکې لیکل کول. مګر بیا به مې یوه میاشت هم حتا نه رااخیسته او هېره شوې به مې وه. ما نشو کولای چې هغې کې په مرتبه توګه خپل دروني احساسات او افکار بیان کړم. دا کار راته نوی و، دا عادت مې له باراکه زده کړی و. هغه په مرتبه او منظمه توګه خپلې خاطرې لیکلې او پر دې باور و چې دا کار آرمتیا ورکوي.

د هغه کال په دوېنویو روختیو کې باراک شیکاګو ته راغی. مګر دا ځل خپل کرایه کړي اپارتمان ته وروڼه ګرزېد، بلکې مستقیم په یوکلید سړک کې زما کور ته راغی. ما غوښتل زده کړو چې د یوه واقعي مېړه او مېرمن په توګه ژوند وکړو. له دې لارې د باراک پېژندګلوي زما له کورنۍ سره لا نوره هم زیاته شوه. د ورځې به چې کله زما پلار د اوبو د تصفیه کولو ادارې ته ورتللو، نو د چمتو کېدلو په وخت کې به باراک د باسکټبال د لیګونو په اړه ورسره غږېده. کله کله به یې زما له مور سره مرسته کوله او هغه شیان به یې چې اخیستې و هغه به یې له کراچ څخه پخلنځي ته ورته وړل. له دې بابته ما ښه حس درلود. کړبګ هم هغه

د اونی د پای باسکتیال لوبو ته بېولو چې زیاتره لوبغاړي یې د ده د پوهنتون د دورې ټولګیوال وو. البته د دې کار په اړه ما کرېګ ته ویلي وو، ځکه د باراک په اړه د کرېګ نظر ماته اهمیت درلود. زما ورور ډېر اجتماعي و او انسانان یې ښه پېژندل. په ځانګړې توګه هغه وخت چې د بسکتیال په لوبه کې به ورسره و. باراک د ده په ازموینه کې په ښو نومرو بریالی شو. کرېګ وویل چې باراک د لوبې په لوبغالي کې آرامه دی، نورو لوبغاړو ته ښه پاس ورکوي او توپ دې کړی خواته په ډېرې زړورتیا ورخطا کوي. باراک منلې وه چې د دویني کار زده کوونکي په توګه د ښار په یوه حقوقي شرکت کې کار وکړي، دا شرکت زموږ شرکت ته نژدې و. خو ژر باید کمبریج ته ورستون شوی وای، ځکه د هاروارد د حقوقي مجلې د مدیر په توګه ټاکل شوی و او باید د دې مجلې د اتو کینو مطالب یې کتلي وای چې هره ګڼه یې تر درې سوه پاڼو زیاته وه. د دې حقوقي مجلې د مدیریت لپاره به هر کال شديده سيالي روانه وه چې یو څوک یې مدیر شي. د دې مجلې لپاره به ټاکنې کېدې او اتیا محصلینو به یوه چا ته رایه ورکوله او بیا به هغه د مجلې مدیر کېده. پر دې اساس د دې مسئولیت لپاره ټاکل کېدل، یوه ستره بریا وه. باراک لومړنی تور پوستی و چې د دې مجلې په ۱۰۳ کلن تاریخ کې د دې مجلې مدیر شوی و. دا واقعه دومره مهمه وه چې حتی نیویارک ټایمز ورځپاڼې یې هم خبر خپور کړی و او د باراک یو عکس هم پکې و چې ژمنی جامې یې پر تن وې، دسمال یې تر غاړه تاوو کړی و او موسک و. په بله وینا، زما نوی ملګری یو پېژندل شوی کس شوی و. هغه وخت یې کولای شول چې په لوړ امتیاز هر حقوقي شرکت کې دنده واخلي. خو د ده ټول فکر او ذکر دا و چې کله تحصيلي سند واخلي، نو د مدني حقوقو په برخه کې فعالیت وکړي. حتی دا کار د دې باعث کېده چې د خپلې محصلې قسط په زیات وخت کې پرې کړي. د ده چې شاوخوا څوک و، ټولو ترې هیله کوله چې د هاروارد د مجلې د نورو مدیرانو په شان دې وکړي او د متحده ایالتونو په

بدلون | ۱۷۹

عالي ديوان کې دې پر کار بوخت شي. خو له دې دندې سره د باراک جوړه نه وه. هغه غوښتل په شکاگو کې کار او ژوند وکړي. پلان يې درلود چې د امريکا د بېلابېلو نژادونو په اړه يو کتاب وليکي او وروستۍ موخه يې دا وه چې داسې دنده پيدا کړي چې له ارزښتونو سره يې همغږې وي. يعنې ده نه غوښتل چې په داسې ځايونو کې کار پيدا کړي چې د شرکتونو د قوانينو په اړه وي. هغه پر خپل ځان ډېر باور درلود چې زه يې حيرانولم.

له شک پرته چې د باراک پر ځان فطري باور د ډېرې ستاينې وړ و، خو له ده سره ژوند کول، ډېر سخت کار و. باراک پتېلې وه چې خپلې موخې ته ورسې. له همدې امله ما هم بايد له ده سره ځان غاړه او غړۍ کړې وای. هغه باور درلود چې کولای شي په دې نړۍ کې يو بدلون رامنځته کړي او ما په دې برخه کې تر ده ځان ډېر کوچنی احساساوه.

د خپلو خاطر و په کتابچه کې مې په هماغه لومړۍ پاڼه کې هغه دليونه وړاندې کړل چې ولې دا خاطرې ليکم.

لومړی دليل، زه په ژوند کې اصلاً پر دې نه پوهېږم چې په څه پسې يم. غواړم څنگه واوسم؟ او په کومه نړۍ کې چې ژوند کوم، دې نړۍ ته څنگه خدمت کولای شم؟

دويم دليل، زما اړيکه له باراک سره په تدريج جدي کېږي. له همدې امله داسې احساسوم چې پر ځان بايد واکمنه شم.

د خاطر و دا کوچنی کتابچه تقريباً يوه لسيزه له ماسره وه. د څو کلونو په اوږدو کې مو چې گډې کولې، دا کتابچه مې بيا هم همداسې خوندي ساتله. اته کاله چې په سپينه ماني کې وو، نو دا کتابچه مې د خپلې الماری په يوه روکه کې اېښودله. اوس چې نوي کور ته راغلي يو، دا کتابچه په يوه صندوقه کې اېږدم. هر کله سر ورښکاره کوم چې ياد ته مې راشي چې يو وخت ځوانه وکيله وم. اوس هغه ليکنې په دقيقه توگه لولم. څه چې بايد يوه هونښيار

ښوونکي ما ته ويلې وای، ما په دې کتابچه کې ځانته ويلې دي. دا چې ما له وکالته کرکه درلوده، زه د داسې يوې ځانگې لپاره نه وم پيدا شوې او که څه هم کار مې ښه ترسره کاوه، مگر له دندې يې راضي نه وم او دا چې په دې دنده کې مې دومره زيار وگاله، اوس ناراحته او خواشینی يم. له نورو سره مې هسې سيالي کوله چې هر څه ماته راکړل شي چې سم يې ترسره کړم. ښانې مې سمې نه وې ليدلې او په يوه اشتباه تگلاره کې روانه ولوېدم.

دويمه موضوع داسې وه چې زه په ژوره توگه پر يو داسې سړي مینه شوې وم چې په خپلې هوبښيارۍ او جاه طلبۍ يې کولای شول چې زما هوبښياري او جاه طلبي هم محوه کړي. ما په شديد توگه پر باراک زړه بايللی و او د ده موخې زما د غوښتنو او هيلو پر لور داسې راتلې لکه څواکمنې څپې. د دې څپو پر وړاندې بايد درېدلې وای. يعنې ډېر ژر مې بايد نوې دنده موندلې وای. خو له بده مرغه نه پوهېدم چې کومه دنده مې خوښېږي. کلونه کلونه مې په پوهنتون کې زده کړې کړې وې، خو له دې وروسته بيا هم نه پوهېدم چې د کومې دندې لپاره پيدا شوې يم. مگر باراک څو کاله د لږگيو تور پوستو د يوځای کولو په برخه کې په بېلابېلو سيمو کې کار کړی و. حتا کله يې چې زده کړې پای ته رسېدلې وې، نو د کسب او کار په يوه شرکت کې يې يو کلن مشاوريت هم تېر کړی و، زياتې تجربې يې درلودې او له بېلابېلو کسانو سره آشنا و. په همدې خاطر، ځکه يې په ژوند کې خپله موخه موندلې وه. مگر زه چې همېشه له ماتې وېرېدم او د درناوي د جذبولو او د ژوند د لگښتونو د پيدا کولو په فکرونو کې وم، نو د تېروتنې له مخې په حقوقو څانگه کې ښکېل شوې وم.

يو کال کې مې باراک تر لاسه کړی و او سوزان مې له لاسه وتلې وه. دې دوو پېښو رښتيا چې سربداله کړې وم. د سوزان ناڅاپي مړينې پر دې خبره کړم چې له ژونده بايد زيات خوند واخلم. که څه هم ژوند کې مې دا سربدالي او گډوډي د باراک له شتون څخه لیده. مگر له بل بابته ترې مندويه وم. د خاطر و

بدلون | ۱۸۱

کتابچه کې مې وليکل که هغه مې ژوند کې نه وای چې تل له ما وپوښتي چې ژوند کې مې موخه څه ده او څه مې خوروي، نو آیا هېڅکله مې ذهن ته دا رسېدل چې دا وړ پوښتنې له ځانه وکړم؟ تل مې فکر کاوه چې کوم کارونه ترسره کولای شم او کوم نوي مهارتونه دې چې باید زده يې کړم. آیا ښوونکې کېدلای شوم؟ يا د يوه پوهنتون مديره؟ يا پر دې توانېدلې چې د هغه وخت په شان شم چې په پرېنستون پوهنتون کې مې د چرني ماشوم قرارولو او د نورو ماشومانو پالنه مې کوله؟ آیا داسې دنده مې موندلې شوای چې ماته فرصت راکړي چې داوطلبانه کارونه وکړم، يا اجازه راکړي چې ماشومان راوړم. په کلي توگه غوښتل مې چې هم ژوند وکړم او هم کمال ته ورسم. يوه ورځ کېناستم او د هغو شيانو لړليک مې وليکه چې خوشحالم يې: ښوونکې، په پېغلو کې د امیندواری موضوع، په تور پوستانو کې د ځانباوری او.... مگر پوهېدم چې دا دندې لږې تنخواوې لري. بيا مې بل لړليک وليکه، هغې کې مې يوازې د ژوند اصلي لگښتونه وليکل او هغه لگښتونه مې ترې لږې کړل چې د سيدلي شرکت د تنخوا له امله مې لږل، لکه لوکس توکي او تجملات. لکه د شرايو اخیستلو کارت يا د ورزشي لوبغالي د غړيتوب کارت. ما هغه وخت د پوهنتون ۶۰۰ ډالره فیس باید ورکړی وای. د خپل موټر ۴۰۷ ډالره قسط مې باید پرې کړی وای، همدارنگه د خوراک او څښاک او د تېلو او د بيمې لگښتونه مې باید پوره کړي وای. په پای کې که د مور او پلار له کوره وتلې وای، نو ۵۰۰ ډالره مې باید د کور کرایه ورکړې وای.

له ځانه سره مې سوچ وکړ چې که دا شيان ناممکنه نه دي، خو دومره ساده هم نه ښکاري. يوه ورځ مې په اتفاقي توگه په نيويورک ټایمز کې يو گزارش ولوست.

په امريکايي وکيلانو کې سټريا، سټرس او نارضايتي ډېره عامه ده. په ځانگړې توگه په ښځينه وکيلانو کې. نارحته او په چورتونو کې لاهو شوم.

نژدې ټوله اگست مياشت مې په هغه خونه کې تېره کړه چې د کنفرانس په خاطر مو په واشنګټن کې کرايه کړې وه. د يوې دويسې په خاطر هلته استول شوې وم. زموږ شرکت د تېلو د اتحاديې وکالت په غاړه اخيستی و. درې اونۍ کېدې چې واشنګټن کې وم. مگر په دې ځای کې مې لږ ځايونه ليدلي وو. ځکه له يو شمېر همکارانو سره به مې تل يوه خونه کې ناسته وم، شرکت به اسناد په بکسونو کې رالېږل او موږ به دا اسناد بيا ارزول. که څه هم ما داسې انگېرل هم نه، مگر له دې مې خوند اخيسته چې په مهمو سوداگريزو چارو کې بنکېل شوې يم چې د ځينو کيمياوي موادو په اړه دي. البته په پای کې د دې کيمياوي شرکت دويسه له محکمې بهر هواره شوه. يعنې د اسنادو او مدارکو په برخه کې زموږ ټولې ارزونې بېځايه وې. وکالت کې نو داسې پېښېږي. کومه شپه مې چې غوښتل بېرته شيکاگو ته لاړه شم او بيا خپلې ورځنۍ چارې پيل کړم، نو په ژور خپگان اخته شوم.

موږ مې مينه راکړه او هوايي ډکر ته راپسې راغله. کله مې چې وليدله آرمه شوم. اوس نو شواخوا پنځوس کلنه وه او په يوه بانک کې يې د مرستيالې په توگه فول ټايم کار کاوه. د هغه بانک ډېری کارکوونکي نارينه وو، مگر موږ مې کلک اخلاقي شخصيت درلود، درنې او ساده جامې به يې اغوستې او وېښته يې تل لنډې وو. زه او کريگ چې ماشومان و، نو دې هېڅکله زموږ په کارنو کې دخالت نه کاوه او تل يې پر موږ باور درلود. هر کله به چې له کوم ځايه په الوتکه کې راتلم، نو دا به راپسې راتله او زه به يې کور ته بېولم او که وږې به وم خواږه يې راکول. د دې دا آرمتميا ما ته يو نعمت و. هغه شپه همدا چې د ښار په لور روان شو، نو سوی اسوبلی مې وکاره.

موږ مې رانه وپوښتل: «لورې ښه يې؟»

ورته ومې کتل او ومې ويل: «نه پوهېږم، يوازې...» او په يو واري مې زړه ورته تش کړ. هغې ته مې وويل چې خپله دنده مې زياته نه خوښېږي، اصلاً ما

بدلون | ۱۸۳

تېروتنه وکړه چې په دې څانګه کې داخله شوم. زړه مې ډېر غواړي چې خپله دنده بدله کړم، مګر وېرېرم چې هسې نه په خپل دې کار مې زیاتې پیسې له لاسه ورکړم.

ننه کاله کېدل چې مور مې هغه بانک کې کار کاوه. دا کار یې ځکه کاوه چې زما د پوهنتون لګښتونه راکړي. له هغې وړاندې یوازې په کور کې وه او زما د ښوونځي جامې یې ګندلې، ما او زما ورور ته یې پخلی کاوه او زما د پلار جامې یې مینځلې. پلار مې هم په ورځ کې اته ساعته کار کاوه. د ښار د اوبو د تصفیه دستګاه ګانې یې پاللې. همدارنګه مور مې هر سهار ژر له خوبه پاڅېده چې له ناروغ پلار سره مې مرسته وکړي چې کار ته لاړ شي. له شک پرته هغې حالت کې مې مور د دې خپه کوونکو خبرو زغم نه درلود چې ما له خپلې دندې څخه د ناراضیتې په اړه کولې. مور او پلار مې دېرش کاله کېدل چې سره یو ځای و، خو دوی هېڅکله د شغلي رضایت په اړه سره خبرې نه وې کړې. مور مې داسې نه وه چې په هره برخه کې وغواړي ما ته نصیحت وکړي یا هم زما د پلار فداکاري او ایثار پر ما راوپاسلي. مګر هغه شپه یې موټر کې بد بد راوکتل او راته کړل یې: «که له ما وغواړې، نو درته وایم چې ښه دا ده چې لومړی پیسې پیدا کړې او بیا د خوښۍ او خوشحالی او خوندونو په فکر کې شې.»

حقیقتونه دوه ډوله دي. یو هغه حقیقتونه دي چې مور ژوند کې ورسره مخامخ کېږو او بل هغه حقایق دي چې ترې انکار کوو. هڅه مې وکړه چې شپږ میاشتې نور هم مقاومت وکړم. د شرکت له سرپرسته مې وغوښتل چې ماته داسې کارونه راکړي چې زیات جنجال ولري. یعنې داسې پروژې وي چې ډېرې مهمې وي. هماغه وخت کې مې د ورځپاڼو د کارموندنې برخه هم کتله. ما هڅه کوله داسې کار پیدا کړم چې له وکالت سره توپیر ولري.

کور کې له داسې حقیقت سره مخ شوم چې لږ یې اندېښمنه کړم. د پلار پښې مې پرسېدلې وې او پوستکي یې شین و. مګر هر ځل به مې چې د ده

حال پوښته نو هماغه همېشني ځواب به يې راکاوه او ويل يې چې ښه يم او بيا به يې خبره په بله اړوله.

شیکاگو کې بيا ژمی راغلی و او ما به هره ورځ سهار د گاوندیانو شورماشور اورېده چې له خپلو موټرونو څخه به يې واورې او یخونه لرې کول. بادونه به کېدل او واورې به يې دلی کولې. د لمر رنگ مړاوی و او کمزوری. د خپل دفتر يا له ۴۷ پور څخه مې د ميشيگان سين ته کتل چې یخک و. اسمان د سربو رنگ درلود. په ډبل ټکري او پشمي جامو کې به کار ته تلم او دوعا به مې کوله چې د هوا درجه له صفر څخه پورته شي. ژمی همېشه د انسانانو صبر قوي کوي. صبر د دې لپاره چې بيا د الوتونکو چغاري واوروي او د گلونو غونچې وويني.

کرېگ به هم کله کله کور ته راته چې يو ځای سره د ماښام ډوډۍ وخورو. د ده مېرمن جنيس هم اوس زموږ د کور غړې شوې وه. هغه ښاده وه. ډېر زيار يې ايسته چې د ښار په مرکز کې د مخابراتي تحليلگرې په توگه يو کار پيدا کړي. زما د پلار ډېر درناوی يې کاوه. کرېگ هم له فارغېدلو وروسته د سوداگريز مديريت په برخه کې ماسټري کوله او له دې سره هممهاله په کانتینتال بانک کې د ريس مرستيال هم و. ده په هايډپارک کې ښکلې بنگله اخیستې وه. شيکې او کرانبيه درېښۍ به يې اغوستې او په خپل کرانبيه موټر کې به زموږ کور ته راتله. مگر بيا وروسته پوه شوم چې له دې شيانو هغه هم راضي نه و او ښکمرغي يې نه احساسوله. د ده هم زما په شان خپله دنده نه خوښېده، مگر څنگه چې پوهېدو چې پلار او مور د خپلو اولادونو په برياوو خوشحاله دي، نو د ماښامي په وخت کې مو د دا شان موضوعاتو په اړه هېڅ نه ويل.

کرېگ هم زما په شان د پلار په اړه اندېښنه درلوده. مگر کله به چې موږ ليدل چې خپله خپل کارونه کوي، له خپل ځايه پاڅېږي او کار ته ځي، يا يې خواړه د تېر په شان ښه دي، نو ويل مو چې ښه دی او په دې توگه مو ځان ډاډه کاوه. مور مې هم زموږ په شان هڅه کړې وه چې پلار مې راضي کړي چې

بدلون | ۱۸۵

ډاکټر ته لار شي. مگر پلار مې هېڅکله دا خبره نه منله او دا يې هم نه خوښېدل چې د ده د ناروغۍ په اړه خبرې وکړو. کله يې چې پښې وپرسېدې، نو زما له مور څخه يې يوازې دا وغوښتل چې يوه جوړه سترې موزې ورته واخلي، بس همدا.

پلار مې په کور کې له څلور پايه لکنې گټه اخیسته او پرې تلو به او کله کله به درېده چې ساه تازه کړي. هغه مهال به چې کله سهار له خوبه پاڅېد، نو په ډېرې سختۍ به له کټه راپورته کېده او ځان به يې تشاب ته رساوه. له تشابه به راواته، پخلنځي ته به ته او بلاخره کراچ ته به تلو، هلته به په موټر کې سپرېده او خپل کار ته به تلو. خپل کارځای کې يې هم له يوه برېښنايي سکواټوره گټه اخیسته چې د هغې په واسطه يوې خوا او بلې خوا ته گرزېده. ۲۶ کاله يې دنده کړې وه، خو د دې ټولو کلونو په اوږدو کې حتا يو کاري شفت هم ترې پاتې شوی نه و. که د اوبو د ذخيرې تودوخه به له حده زياتېده، نو بيا يوازې همدا زما پلار و چې په خپلې تجربې يې کولای شول چې له يوې فاجعې مخنيوی وکړي. دی به چې کله د شپې کور ته راتله، نو زياته موده به تلویزيون ته کېناسته او د باسکټبال او هاكي لوبې به يې کتلې. خو سترې او هلاکه ظاهري خبره يې درلوده. له پښو پرته يې ورمېر هم پرسېدلی و او په غږ کې يې عجيبه خور خور هم و.

يو شپه مې نو زغم پای ته ورسېد او پلار ته مې وويل چې زما په خاطر دې ډاکټر ته لار شي. پلار مې ومنله. ما وپتېيله چې له ډاکټره ورته وخت واخلم. هغه شپه مې راضي کړ چې ژر ويده شي او استراحت وکړي. زه او مور مې ډېر خوشحاله شو چې پلار مې راضي شوی و چې ډاکټر ته لار شي. مگر کله چې سبا شو، د پلار نظر بدل شو. چې لاندې پور ته لاړم او ومې ليدل چې مور مې کار ته تللې او پلار مې په پخلنځي کې دی او هڅه کوي چې خپلې موزې واغوندي او کار ته لار شي. هغه ته مې وويل: «پلاره ژمنه دې راسره کړې وه

چې ډاکټر ته راسره لار شي.»

اورې يې پورته وارنولې او په دوکمن غږ يې وويل: «گراني پوهېږم، خو

اوس ننه يم.»

مور داسې کورنۍ کې ستر شوي وو چې هر چا خپلې ستونزې بايد خپله هوارې کړې وای. دې حالت کې هم ما بايد پر خپل پلار باور کړی وای او اجازه مې ورکړې وای چې خپله، خپله ستونزه حل کړي. همدا وو چې پلار مې بنکل کړ او پاس پور ته راوگرزېدم چې ځان تيار کړم چې دندې ته لاړه شم. بيا مې وپتېيله چې څو ساعته وروسته له خپلې مور سره اړيکه ونيسم چې فکر وکړو څنگه پلار راضي کړو چې ډاکټر ته لار شي. څو شېبې وروسته مې د اپارتمان د وره د تړل کېدلو غږ واورېد. ورو ورو د زينو په پورېو کې بنکته او پخلنځي ته لاړم. پلار مې هلته نه و. د کولپ د کلۍ د ځای تر سوري مې کراچ ته وروکتل، نو ومې ليدل چې پلار مې له خولۍ او کورنۍ سره د زينو په مخ کې ولاړ دی. داسې بنکارېدل چې په لرگينو کتارو يې تکيه کړې وه او پر دې نه توانېده چې وړاندې لار شي. څرگنده وه چې شل کاله يې له هغې ناروغۍ سره مبارزه کړې وه او له دې کلونو وروسته يې بدن پر دې نه توانېده چې لا نوره مبارزه وکړي. غوښتل مې بيرون ته ووزم او ورسره مرسته وکړم، مگر دا ځل مې خپله مخه ونيوله چې هسې نه د هغه غرور مات کړم. بېرته ډېره آرامه خپلې خونې ته راوگرزېدم او دې ته په تمه شوم چې کراچ وتړل شي. هر څنگه چې کېدل، پلار مې خپل موټر ته ځان ورورساوه، موټر کې سپور شو او خپل کارځای ته لاړ.

اوس څو مياشتې کېدې چې ما او باراک د يو بل د واده په اړه خبرې اترې کولې. زما او د ده د گډ ژوند دوه نيم کاله تېرېدل او داسې بنکارېدل چې زموږ مينه له منځه تلونکې نه ده. دا مهال هغه د پوهنتون د وروستي کال محصل و او له دې سره سره د هاروارډ حقوقي مجله يې هم چلوله. خو تصميم يې درلود چې ژر زما خوا ته راشي او زموږ په ښار کې ځانته کار پيدا کړي. د

بدلون | ۱۸۷

واده په اړه زموږ نظرونه متفاوت وو او زه له دې بابت له لږ ناراحته وم. واده ما ته داسې يو څه و چې له هماغه ماشومتوبه مې په روياوو کې درلود. ما به خپله دا هيله هغه وخت نندارې ته وړاندې کوله کله به مې چې له نانځکو سره لوبې کولې. البته باراک هم د واده کولو مخالف نه و، يوازې يې د دې کار لپاره بېرته نه درلوده. د ده په باور، يوه گډ ژوند مينې ته اړتيا درلوده چې هغه زموږ په منځ کې وه. که په گوتو کې مو د نامزادۍ چلې وې يا نه وې څه توپير يې کاوه. له شک پرته چې زما باور له خپل چاپيرياله او د باراک باور د هغه له خپل چاپيرياله رېښه اخيسته. مور يې دوه ځلې واده کړی و، دواړه ځلې يې طلاق هم اخيستی و، ماشومان يې هم راوړي و او خپل ژوند او دندې ته يې ادامه ورکړې وه. مگر زما پلار چې کله زلمی و، زما له مور سره يې واده کړی و. مور مې هم پېغله وه. دوی ټول تېر دېرش کلونه سره يو ځای تېر کړي وو.

ما او باراک واده ته د يوه عاشقانه اتحاد په توگه کتل چې هغې کې دوو کسانو خپل مسيرونه له دې پرته وهل چې فردي آزادي يې سلب شي يا يې ارمانونه پرېږدي. ما د خپل مور او پلار گډ ژوند نه خوښاوه. نه مې غوښتل چې تل تر تله په يوه کور کې ژوند وکړم، يوه دنده ولرم او د ځان لپاره هېڅکله وخت ونه لرم. له همدې امله مې د خپلو خاطراتو په کتابچه کې وليکل، سمه ده چې هر فرد ځانته خپل علايق، خپلې موخې او خپل ارمانونه لري، مگر دا مې نه خوښېږي چې د دې لپاره چې خپلو شخصي موخو ته ورسېم، له بل چا سره خپل گډ ژوند تباه کړم.

تصميم مې ونيو چې کله باراک شيکاگو ته راغی او هوا لږ څه گرمه شوه او د اونيو په پای کې بيا سره يو ځای و، نو زه به له ده سره د خپلې عاطفي اړيکې برخليک ټاکم. نور نو صبر کول راته سخت و. زړه مې غوښتل چې زه او دی هم تل زما د مور او پلار په شان يو ځای واوسو او د شېبو شېبو له فدا کولو لاس راوکاږو.

بلاخره بريالی شوم چې د پلار لپاره مې وخت واخلم چې ډاکټر ته لاړ شي. خو هغه ورځ په کار کې وم چې مور مې په امبولانس کې هغه روغتون ته يووړ. پښې يې په بشپړه توگه پرسېدلې وې او پوستکي يې نازک شوي و. داسې چې خپله يې ويل چې داسې په تکليف دی چې کښې پر دوو ستونو ځي. پلار مې دوو هډوړو نرسانو بيرون ته وړی و چې له دوی سره يې ټوکې هم کړې وې او هغوی يې خندلي وو. هغه يې مستقيم د شيکاگو پوهنتون روغتون ته بوت او له وينې اخيستلو وروسته يې بېلابېلې معاینې پرې ترسره کړې. همېشه يې خونې ته ډاکټران تلل او راتلل. پلار مې د روغتون خواړه نه خوړل. ځان يې ډېر پرسېدلی و او ډاکټرانو وويل چې په کوشينگ ناروغۍ اخته شوی دی. ستونی يې داسې پرسېدلی و چې زندی کاوه يې. د هغو کلونو په اوږدو کې مې پلار هېڅ درد حس کړی نه و. ډاکټرانو ته يې وويل: «خپله هم نه پوهېږم چې څنگه په دې ورځ واوښتم.»

زه او مور مې او کړېک او جنيس به په نوبت روغتون ته تلو او د هغه ترڅنگ به کېناستو او د هوا او باسکټبال په اړه به مو ورسره خبرې کولې. د ده بالنسټ او کمپله به مو سمول. خو هغه دومره سترې او ناتوانه شوی و چې حتا زمو خبرو ته يې هم ځواب نشو راکولای. ډاکټرانو د ده په بدن کې ډېرې دستگاوې او پيپونه وروصل کړل. دوی هڅه کوله چې درملنه يې وکړي. د ده د ناروغۍ په اړه يې مور ته داسې شيان ويل چې مور ته يې چندان مفهوم نه درلود. پلار مې لږ لږ غلی کېده. ما تېرې خاطرې ورته بيانولې، چې سينما ته تللي وو، د سوکوهني په دستکشونو کې مو د سوکوهني لوبه کړې وه، په حوض کې مو لمبلي و، روبي تروري د موسيقۍ درس راکړی و او هغه ماښامي او سهارې چې د فاميل له غړو سره مو خوړل. ده به يوازې راته غوړ نيوه.

يوه شپه چې کله روغتون ته لاړم، نو ومې ليدل چې پلار مې يوازې دی او څوک ورسره نشته. مور مې ډېره سترې شوې وه او کور ته تللې وه چې ویده

بدلون | ۱۸۹

شي. تقريباً لس ورځي کېدې چې پلار مې روغتون کې بستر و. ۱۵ مهال هغه يوازې پنځه پنځوس کلن و. خو سترگې يې مړاوې وې، رنگ يې ژېړ و، لاسونه يې درانه وو چې نه يې شول پورته کولای. داسې بنکارېده لکه يو عمرخوړلی بوډا. وېښ و، خو د ورمېره د پړسوب په خاطر يې خبرې نه شوې کولای. د ده د کټ تر څنگ څوکي کې کېناستم او لاس مه يې په لاس کې راواخيست. نور مې نو حس کړل چې د ژوند لمر يې په ډوبېدو دی او دی نشي کولای چې زما نور ژوند وگوري. خو ځاڅکي اوبسکې مې پر انگو راپرېوتې. پلار مې لاس ورواخيست خپلې خولې ته يې ورنژدې او بيا يې او بيا يې ښکل کړ. داسې بنکارېدل چې گڼې وايي چې څومره راباندې گرانه يې او پر ما افتخار کوي. همدارنگه غوښتل يې ما پوه کړي چې تېروتنه يې کړې چې ژر ډاکټرانو ته نه دی ورغلی. چلن يې داسې و لکه مخه ښه چې کوي.

هغه شپه تر هغې د پلار ترڅنگ کېناستم تر څو چې ویده کېده. بيا مې په خواشيني او دوکمنۍ کې روغتون پرېښود، موټر کې سپره شوم او کور ته راوگرزېدم. همدا چې سپېدې وچاودېدلې، پلار مې وفات شوی و، تېره شپه يې قلبي سکته کړې وه او مړ شوی و. اوس نوزه او مور مې په کور کې يوازې پاتې شوې وو.

کله دې چې يو نژدې خپل وفات شي، نو له دې وروسته بيا ژوند کول سختېږي؛ دا حقيقت د انکار وړ نه دی. لا نور بيا هله سختېږي چې دهلبزه کې وگرزو، يا يخچال خلاص کړو او هغه مو ياد نه شي. جرابې به په اسانۍ نه شو په پنبو کولای، يا به غابونه نه شو بورسولی، ځکه تمرکز به نه لرو. خواره خپله مزه بايلي، رنگونه محوه شي، د موسيقۍ غږ دردناکه شي او خاطرې غمجنې. هر کله چې يوه بنکلي څه ته گورې- د غروب ارغواني رنگه اسمان يا د ماشومانو د لوبې ځای- نو په خواشيني به پکې ډېره ډوبېږي.

د پلار له وفاته يوه ورځ وروسته زه، زما مور او کرېگ د فاتحې د مراسمو يوې ترسره کوونکې مؤسسې ته ورغلو، چې فاتحه يې واخلو. زه دومره غمجنه او ويرجنه وم چې د هغې ورځې خاطرې مې په ياد نه ده. يوازې دا مې په ياد دي چې کله زه او کرېگ د پلار د تابوت د اخیستلو لپاره لاړو، نو تابوت اخیستلو کې مو لانجه شوه، ځکه زما يو تابوت خوښ و او د کرېگ بل. ما وويل چې د مغازې ډېر شیک او ډېر گرانبيه تابوت بايد واخلو چې طلايي رنگه فلزي لاستي ولري او منځ يې نرم وي. د دې انتخاب په دليل نه پوهېدم. داسې لويه شوې وم چې د خيرغوښتونکو انسانانو تکراري خبرو او نصيحتونو ته مې اهميت نه ورکاوه. هغوی ويل چې پلار مې يوه ښه ځای ته تللی، د پرېستو تر څنگ دی، خو ما باور نه کاوه. ما ويل چې پلار به مې يوازې په يوه نرم او راحتې تابوت کې آرمتيا ته ورسې.

مگر کربگ باور درلود چې که پلار اوس ژوندی وای نو یو ساده او ارزانبینه تابوت به یې ټاکلی و او ویل یې چې دا شان تابوت زموږ له کورني وضعیت سره همغږي لري.

زموږ بحث په آرامۍ پیل شو، مگر ورو ورو پسې ستوغېده. مور مې خواشینې وه او یوازې یې موږ ته کتل. بلاخره خبره داسې شوه چې پلار به مې په معمولي تابوت کې خاورو ته سپارو چې نه ډېر شیک وي او نه هم ډېر ساده. زموږ ترمنځ بېخايه او مستخره شخړه وه. گواکې داسې بنسکارېدل چې دواړه د پلار په مړینه غوسه شوي وو.

بيا مې له مور سره کور ته راوگرزېدم. پخلنځي ته لاړم، هلته مې مېز ته وکتل، چې څلور څوکۍ ورته اېښي، خو کله مې چې څلورمې تشې څوکۍ ته وکتل، لا پسې غمجنه شوم. ډېر وخت ونه واته چې په ژړا مې پیل وکړ. اوږده موده هلته کېناستم او ومې ژړل، تر هغې مې وژړل چې نوره سترې شوم. مور مې چې تر هغې شېبې څه نه و ویلي، بلاخره په خبرو راغله، اسوبلی یې وایست او ویې ویل: «خدایه، موږ وساته. سترگې مو پړسېدلې، ماغزه مو سترې شوې، دلته پخلنځي کې ناست یو، په بده ورځ کې بنکېل یو. هسې نه چې هېر شوي مو دي چې موږ څوک یو؟»

بيا یې ما او کربگ ته وکتل او موسکه شوه. له شک پرته که پلار مې وای، نو د هغې دا کار یې خوښېده؛ پر دې اساس موږ هم وخنډل.

پلار مې یوازې ۵۵ کاله او سوزان یوازې ۲۶ کاله درلودل چې وفات شول. د دوی دواړو مړینې دا درس راکړ چې ژوند ډېر لنډ دی او باید ترې غفلت ونه شي. کله چې له دونیا تلم، نو دا مې نه خوښېدل چې هغه څوک مې یاده کړي چې د دوی له حقوقي متنونو او قراردادونو مې دفاع کړې وه. غوښتل مې چې له دې څخه زیات اغېز پر دونیا ولرم.

که څه هم تر دې دمه هم نه پوهېدم چې کومه دنده غواړم چې پیل یې

بدلون | ۱۹۳

کړم، مگر خپله کاري مخینه مې ټایپ کړه او د شیکاگو خو شرکتونو ته مې ورواستوله. د ښار څو خیریه بنسټونو او سترو پوهنتونونو ته مې لیکونه ورواستول. له نېکه مرغه ځینو راته ځواب راکړ او د ملاقات ژمنه یې راسره وکړه. زه په تدریج سره پوه شوې وم چې د یوه تحصلي سند لرل نشي کولای چې ما هغې دندې ته وروبلې چې خوبېرې مې. په همدې خاطر د هر چا په اړه مې چې فکر کاوه چې مرسته راسره کولی شي، نو مشوره مې ورسره کوله. بلاخره یوه ورځ له غرمې وروسته مې د شیکاگو پوهنتون له حقوقي مشاور سره لیدنه وکړه. دا سړی ډېر مهربانه و چې آرت ساسمن نومېده. مور مې یو کال د ده مرستیاله وه. هغه وخت زه د ثانوي دورې د دویم ټولګي زده کوونکې وم. آرت ډېر حیران و چې ولې هغه پوهنتون ته نه یې ورغلې چې مور مې وګورم یا یې هم هلته احوال واخلم. په حقیقت کې زه د دې پوهنتون په څو کیلومترۍ کې پیدا شوې وم، مگر هېڅکله مې د شیکاگو پوهنتون په زړه ودانۍ کې پښه نه وه اېښې. کوم دلیل مې هم نه درلود چې شیکاگو پوهنتون ته لاړه شم. د ښوونځي له خوا هم دې پوهنتون ته نه وو تللي او زموږ کومو خپلوانو یا دوستانو هم په دې پوهنتون کې زده کړې نه وې کړې. د دې هر څه لامل دا و چې مشهوره وه شیکاگو پوهنتون یوازې د غوره محصلینو لپاره دی. یادېرې مې چې کله به له پلار سره په موټر کې سپره وم او د دې پوهنتون له څنګه به تېرېدو، نو پلار به مې هغو محصلینو ته په غوسه و چې ناپامه به له سړکه تېرېدل. ده به یول: «داسې ښکاري چې دې کسانو ته دا نه دي ورسېدل شوي چې څنګه له سړکه تېر شي.» که څه هم مور مې یو کال هلته کار کړی و، مګر زموږ د کورنۍ نور غړي د دې پوهنتون په اړه په هېڅ هم نه پوهېدل. له همدې امله، کله چې ما او کرېګ غوښتل چې پوهنتون ته لاړ شو، نو فکر ته مو هم دا نه رسېده چې د دې پوهنتون د شمولیت غوښتنه دې وکړو. مور فکر کاوه چې پرېستون پوهنتون کې ژر منل کېږو.

آرت په حيرانۍ کې رانه وپوښتل: «يعنې تاسې هېڅکله دلته نه يې راغلي؟»
خواب مې ورکړ: «نه حتا يو ځل هم دې ځای ته نه يم راغلي.»
ناڅاپه راپه زړه شول چې که دې ښار کې ډلې ټپلې نه وای او ما د دې پوهنتون په اړه معلومات درلودلای، نو ډاډه وم چې دې پوهنتون کې به مې زده کړې کولې. مگر افسوس چې توروالی او د ښار په جنوبي برخه کې ژوند راته خنډ شول او ستونزې يې راته پيدا کړې، نو له همدې امله زه هم پر دې ونه توانېدم چې دې موخې ته ورسم. د آرت ساسمن په څېر سړی هم له دې ټولو بې خبره و.

په هر صورت، هغه ورځ آرت په مهربانۍ راته وويل چې خپل کاري سوابق ارايه کړم. بيا يې وويل چې ښه دا ده چې له سوزان سره خبرې وکړم. سوزان تقريباً پنځه لس کاله له ما مشره وه. هغې مخکې په يو ستر حقوقي شرکت کې کار کاوه. مگر بيا وروسته زما په شان له هغې شرکت ته راووته. آبي او خاکستري سترگې او روښانه پوست يې درلودل چې د يوې ویکتوريایي ملکې په شان ښکارېده. ډېره خندويه وه. که څه هم ډېره تحصیلکرده او بافرهنگه وه، مگر بيا هم ډېره متواضع او فروتنه وه او بيا وروسته زما په همېشني ملگرې بدله شوه. کله چې د دې خوا ته ورغلم. نو راته وېي ويل: «که زما په لاس کې وای، نو همدا اوس مې پر کار گمارلې او ته نور لکه چې نه غواړې د وکالت په برخه کې دنده ترسره کړې.»

بيا نو سوزان يوه بل چا ته ورمعرفي کړم. دا هغه څوک وه چې څو ځله يې زما د ژوند مسير بدل کړ. والري جارت نومېده او د ښاروالۍ په ودانۍ کې يې کار کاوه. هغه هم زما په شان وکيله وه، مگر د دې لپاره چې خلکو ته خدمت وکړي، وکالت يې پرېښی و او د شيکاگو په هماغه جنوبي برخه کې يې ژوند کاوه. کمه موده کېده چې والري د شيکاگو د ښاروالۍ د کارکوونکو د چارو په اداري برخه کې پر کار گمارل شوې وه او د ښار له تور پوستانو سره يې ښه

بدلون | ۱۹۵

اړیکه درلوده. هغه ځکه بناړوالی ته راغلی و چې د هارولد واشنګټن پلوی او ملاتړې و. په ۱۹۸۳ کال کې زه په پوهنتون کې وم، په دې کال کې هارولد لومړنی تور پوستی و چې د شیکاګو بناړ بناړوال شوی و. زبردسته او بالیاخته سیاستوال و، زما د مور او پلار ډېر خوښېده. ځکه تل یې په خپلو خبرو کې د شکسپیر خبرې رانقلولې او په عین حال کې ډېر مهربانه انسان هم و. کله به چې د بناړ په جنوبي برخه کې مراسم و، نو دی به ورتلو، له خلکو سره به یې کېناسته او له دوی سره به یې ډوډۍ خوړله. هغه د شیکاګو په اداري نظام کې له بډو ډېر بېزاره و او د انتخاباتو په وخت کې یې له خلکو سره ژمنه وکړه چې د بناړ سیاسي نظام به بدلوي او د بناړ له محرومو خلکو سره به مرسته کوي. ده به داسې جامې اغوستې چې روښانه رنگونه به یې لرل. ډېر زړور و او تل به یې د بناړ له سپین پوستو چارواکو سره ناندري وهلې. اسطوره یی روحیه یې لرله، د خلکو منځ کې محبوب و چې په باراک یې هم اغېز وکړ او د دې باعث شو چې هغه په ۱۹۸۵ کال کې د سازماندهی او کارموندنې کار پیل کړي.

والري د هارولد واشنګټن د شخصیت مینه‌واله هم وه. په ۱۹۸۷ کال کې چې هارولد د دویم ځل لپاره د بناړ بناړوال شوی و، نو والري ۳۰ کلنه و چې بناړوالی کې پر دنده وگمارل شوه. هغه مهال یې یوه کوچنۍ لور درلوده، مگر غوښتل یې چې ډېر ژر له خپل مېړه څخه طلاق واخلي. کله مې چې واورېدل چې هغې هم له یوه حقوقي شرکت استعفا کړې او ځانته یې یوه دولتي دنده ټاکلې، نو هیښه شوم. خو په بناړوالی کې یې د کار څو میاشتې نه وې تېرې شوې چې هارولد واشنګټن له هغه کنفرانس وروسته مړ شو چې د بېوزلو خلکو لپاره د مېشتخایونو د جوړولو په اړه و. ناڅاپه قلبي حمله پرې راغلې وه. او د مېر شاته ځای پر ځای وفات شوی و. له دې ترخې پېښې وروسته سپین پوستي بیا راپاڅېدل او بلاخره ریچارډ ام دلي بناړوال شو چې د بناړ د یوه پخواني بناړوال زوی و او په بډو او فساد کې یې نوم درلود. که څه هم والري د نوي

ښاروال په صداقت او رښتينولۍ شک درلود، مگر بيا يې هم وپتېيله چې په ښاروالۍ کې پاتې شي. بيا وروسته يې ما ته وويل دا چې دنده يې بدله کړې وه، نو ډېره خوشحالي يې احساسوله. داسې وه چې د اسمانڅکو ودانيو د غيرواقعي شرکتې قوانينو څخه دې يو ځل يوې واقعي دونيا ته تللې وي.

د شيکاگو د ښاروالۍ ودانۍ يوولس پوره وه چې بېلابېل ستر سالونونه يې لرل. ياد مې دي چې کله په دويمې او په يوه گرمه ورځ کې د مرکې لپاره والري ته ورغلم، نو د ښاروالۍ ودانۍ کې ډېر شورماشور او بيروبار راته ښکاره شو. ځينې د واده لپاره راغلي و، ځينې د موټرونو د ثبت، او ځينې د شکايتونو لپاره چې د خپلو کورنو له خاوندانو څخه به يې شکايت درلود يا به يې کور ته د سرک پيپونه يا نور ودانيز پيپونه او داسې نور ورغلي و او دوی به ترې شکايت درلود. هلته خبريالان او د پارلمان غړي هم وو. ځينې کمشمېر بېوزلان او بې سرپناه کسان هم و چې له بهر گرمۍ راټيټېدلې وو او د ښاروالۍ د ودانۍ ساړه ځای ته يې پناه راوړې وه. د ښاروالۍ په پياده رونو کې ځينې سياسي فعالان ولاړ وو، په لاسونو کې يې د شعارونو پوسترونه نيولي وو او شعارونه يې ورکول. البته چې په ياد مه نه دي چې هغه څه شي ته خوشبينه وه. مگر زما دا شورماشور او جنجالونه خوبښدل او د خلکو شتون خوشحالولم. داسې فضا مې مخکې هېچېرې هم نه وه ليدلې. هغه ورځ داسې وه چې والري به شل دقيقې راسره مرکه کوي. مگر مرکه يو نيم ساعت ته وغځېده. والري يوه ډنگره تور پوستې وه چې روڼ پوټکۍ يې درلود. شپکه دريشي يې اغوستې وه او د خبرو په وخت کې به يې قهوه يې سترگې نورو ته په ځيره نيولې وې. د دې په شخصيت کې داسې څه و چې ما ته يې آرامتيا رابښله. بيا وروسته والري راته وويل چې هغه ورځ په ځای د دې چې هغه له ما سره مرکه وکړي، داسې ښکارېدل چې گنې ما دې له هغې سره مرکه کړې وي. ډېرې پوښتنې مې ترې کړې وې. له هغې مې پوښتلي و چې د خپلې دندې په اړه څه احساس لري؟ آيا ښاروال خپلو ټيټ

بدلون | ۱۹۷

پورو چارواکو ته اهميت ورکوي او که نه؟ د ده چلن له هغوی سره څنگه دی؟ کلونه وروسته چې د هغه وخت په اړه بیا فکر کوم، نو وینم چې ما غوښتل چې له هغه چا پوښتنې وکړم چې زما په شان یې تېرمهال درلود، مگر څو گامه وړاندې تللې وه او ما غوښتل چې خپلې تجربې راته ووايي. والري آرامه، زړوره او معقوله مېرمن وه چې ما غوښتل ترې زده کړم.

بلاخره هغه ورځ یې له مخه ښې وړاندې راته وویل چې د ښاروال د مرستیالې په توگه دنده ترسره کولای شې. ما ورته وویل چې ښه فکر به وکړم او بیا به تصمیم ونیسم. کال کې راته شپېته زره ډالره تنخوا وړاندیز شوې وه، یعنې سیدلي شرکت کې مې چې کومه تنخوا درلوده، د هغې نیمایي وه.

زه هېڅکله له هغې ډلې نه وم چې ښاروال او ښاروالی ته اهميت ورکړم. ځکه، تور پوستې وم، د ښار په جنوبي برخه کې لویه شوې وم او له سیاست سره مې چندان نه لگېده. البته سیاست هم له تور پوستانو سره دومره جوړ نه و، ځکه موږ یې له ټولني گوښه کولو او شړلو او موږ ته یې فرصت نه راکاوه چې زده کړې وکړو، کار پیدا کړو او که کومه دنده به یې راکوله، نو تر سپین پوستانو به یې کمه تنخوا راکوله. زما نیکونو او نیاگانو د نژادي تبعيض په وخت کې ژوند کړی و، له همدې امله دوی مسئولینو ته د شک په سترگه کتل. پلار مې ډېر وخت دولتي چارواکی و او د دې لپاره چې شغلي ارتقا وکړي، نو د دیموکرات گوند لپاره یې فعالیتونه کړي وو. البته پلار مې هم د تبعيض په خاطر په ښاروالی کې گوښه شوی و.

له دې ټولو سره سره، اوس ما غوښتل چې په ښاروالی کې کار وکړم. د هغې کمه تنخوا راته سخته وه خو تر یوې کچې پورې مې ورسره زړه لگېده. ما ځانته خیالونه او هیلې لرل، خو اوس مې احساسول چې یوه داسې مسیر ته ورکاږل کېږي چې زما له خیالونو او هیلو سره توپیر لري. څو ورځې وروسته والري له ما سره اړیکه ونيوه او راته کړل یې چې ځواب دې څه دی، آیا په

بناروالی کې کار کوي او که نه. ما ورته وویل چې اوس هم په دې موضوع سوچ کوم. بیا مې له هغې څخه یوه عجیبه او غریبه پوښتنه وکړه: «د دې امکان شته چې زه دې خپل نامزد ته ورمعرفي کړم؟»

دلته غوره بولم چې لږ تېرو ته ورستنه شم. زما د پلار له مړینې وروسته، په هماغه گرم او اوږده دوېي کې باراک شیکاگو ته راغی چې له ما سره غمشریکي وکړي او زما په څنگ کې وه اوسي. بیا د خپلو زده کړو په خاطر بېرته هاروارد ته لاړ. بلاخره د هماغه کال په مې میاشت کې له پوهنتونه فارغ شو، خپله ژپړه ډاکسن یې خرڅه کړه او زما خواته شیکاگو ته راغی. له ما سره په کور کې مېشت شو. موږ سره مینه کوله او اوس له دوه کاله بیلټون وروسته موږ کولای شول چې تل سره یو ځای واوسو. پر یوه کټ ویده شو، ورځپاڼې مطالعه کړو، د خوړو په خاطر رستوران ته لاړ شو او یو بل سره خپلې نظریې او هیلې شریک کړو. اوس به مو چې څه اخیستل، نو گډ به د توکو پلورنځیو ته تلو، په گډه به مو تلویزیون کتلو او کله به چې شپه کې ماته خپل پلار رایادېده او ژړل به مې نو باراک به زما ترڅنگ و، په غېږه کې به یې نیولم او د زړه ډاډ به یې راکاوه.

باراک اوس د پږ خوښ و چې د حقوقو د پوهنتون په وکالت څانگه کې یې خپلې زده کړې پای ته رسولي. ده په شور او شوق غوښتل چې پوهنتون او زده کړې پرېږدي او یوه واقعي دنده پرمخ بوزي. یو کتاب یې لیکلی و چې کیسه یز نه و، بلکې د نژاد او هویت په اړه وه. د دې کتاب امتیاز یې په نیویورک کې یوې خپرنډوېې ټولنې ته ورکړ. د انتشاراتو مدیر د پېشکې په توگه هغه ته څه پیسې ورکړې وې او یو کال یې ده ته وخت ورکړ چې کتاب بشپړ او بیا یې هغوی ته ورکړي.

اوس نو د باراک په مخ کې گیشمېر لارې وې چې کومه غوره کړي. د ده ستاینه د حقوقو د پوهنځي استادانو هم کړې وه او همدارنگه کله چې دی د هاروارد د حقوقي مجلې مدیر ټاکل شوی و، نو نیویورک ټایمز پرې یو گزارش

بدلون | ۱۹۹

هم جوړ کړی و، ځکه مشهور و. په دې خاطر د کار لپاره یې ډېر وړاندیزونه ترلاسه کړل. لکه د شیکاګو د پوهنتون د حقوقو پوهنځي ده ته وړاندیز وکړ چې ده ته به یو کوچنی دفتر ورکړي چې د یو کال موده کې خپل کتاب ولیکي او بیا که غواړي چې هلته درس ورکړي، نو استاد به شي. له بل پلوه په سیدلي شرکت کې زما همکارانو هیله درلوده چې باراک د فول ټایم کارکوونکي په توګه له دوی سره یو ځای شي او اته اونۍ دې له دوی سره کار وکړي، بیا دې په جولای میاشت کې د وکالت په ازموینه کې ګډون وکړي. ده خپله هم همدا فکر کړی و چې دیویس حقوقي شرکت ته ورشي. دې شرکت د بناریانو د حقوقو او د مسکن په برخه کې فعالیت کاوه. د دې شرکت وکیلانو له هارولد واشنگټن سره ښه اړیکه هم درلوده چې همدا د دې باعث شول چې باراک هلته وروکارل شي.

دا مې ډېر خوښ شول چې لیدل مې چې هغه زیات فرصتونه لري او د دې اندېښنه نه لري چې باید بېرته وکړي چې هسې نه فرصتونه یې له لاسه ووزي. باراک له ډېرو سختیو او هڅو وروسته پر دې توانېدلی و چې داسې موقعیت ته ورسي، مګر د ځینو نورو وکیلانو په شان نه و. نور وکیلان به چې همدا فارغ شول، لومړنۍ هڅه به یې دا وه چې له ښاره بهر یوه ګرانیه بنگله او په ښار کې یو شیک اپارتمان او ګرانیه موټر واخلي. ده نور ارمانونه درلودل. باراک باور درلود، انسان باید خپل اصول تر پښو لاندې نه کړي.

دا وخت ما له بېلابېلو کسانو سره مشورې او خبرې اترې کولې او په همدې بوخته وم چې وګورم څنګه کولای شم هغه دنده پرېږدم چې پرمختګ مې پکې کاوه او ښه ننځا یې هم لرله. کله به مې چې دوی ته وویل چې پورورې یم او تر اوسه هم نه یم توانېدلې چې ځانته کور واخلم، نو هغوی به په ځیره ځیره راته کتل. تل به مې همدا فکر کاوه چې پلار مې هم همېشه په خپل ژوند کې سترې هیلې نه درلودې او له رېسک کولو وېرېده. تر اوسه مې هم د مور دا وینا په غوږ

کې کړنگېده چې ویل یې: «لومړۍ پیسې او شتمني راټوله کړه او بیا دې د خوښیو اندېښنه کوه.» څه ته مې چې ډېره اندېښنه درلوده هغه دا وو چې مور غوښتل ډېر ژر ماشومان وزېږوو او که ما غوښتلای چې نوې دنده واخلم، نو له دې موضوع سره به مې څه کول.

باراک شیکاگو کې و. د ده شتون ماته ډېره آرمیتیا او د زړه ډاډ راکاوه. هغه زما اندېښنې درکولې او زما خبرې یې اورېدلې. ده هم ټینګار وکړ چې غواړي ماشومان ولري او همدارنګه کړل یې چې زه او ته دواړه د یوه وکیل هوسا او لوکس ژوند نه غواړو، نو ځکه ناڅرګنده راتلونکې مو په تمه ده. مګر له ځنډ پرته یې زیاته کړه چې بېوزلان نه یو او کولای شو چې ځان لپاره یوه روښانه راتلونکې جوړه کړو. هغه یوازینی کس و چې زه یې وړاندې تګ ته هڅولم. ما ته یې وویل چې اندېښنه له ځانه لرې کړم. پر ما یې ټینګار وکړ چې زړوره واوسم او رېسک ومنم. ډاډه یم که د رایبسون کورنۍ هر یوه غړي، زما له نیکونو نیولې زما تر پلار پورې، هر یوه دا خبرې اورېدلې، نو له شک پرته به چې دوی لږزېدل.

کوم وکیلان چې نوي له پوهنتونه فارغ شوي وو او غوښتل یې چې د وکالت په برخه کې کار وکړي، نو دوی باید یوه ازموینه ورکړې وای. دا ازموینه په دوو ورځو او ۱۲ ساعته موده کې ترسره کېده چې د اداري قوانینو او د معاملاتو د عجیبو او غریبو قوانینو او داسې نورو په اړه به وه. باراک هوډ درلود چې په دې ازموینه کې ګډون وکړي. ما هم درې کاله وړاندې کله چې له هاروارد پوهنتونه فارغه شوم، نو د ایلینوی د وکالت په ازموینه کې مې ګډون کړی و. له هغې وړاندې مې، د ازموینې لپاره چمتوالی نیولی و، په بېلابېلو ټولګیو کې مې ګډون کړی و او ازموینې مې ورکړې وې.

د هماغه کال په دویمې کې کړېګ وپتېبله چې له جنیس سره په دنور ښار کې واده وکړي. دنور هغه ښار و چې جنیس پکې زېږېدلې وه. جنیس له ما

بدلون | ۲۰۱

وغوبنل چې تر څنگ يې واوسم. ما هم له ځنډ پرته ومنله او په مينه او تلوسه مې له دوی سره د واده په چارو کې مرسته وکړه چې دوی واده وکړي. په هر حال د ورور واده مې و. زه ډېره ورته خوشحاله او هيڅانې وم. له هغې وروسته مې د وکالت ازموینه هم تېره کړه. د وکالت د ازموينې پايله د پوستخانې له لارې رااستول کېده. په همدې خاطر يوه ورځ په کار کې وم چې پلار ته مې زنگ ووايه او له هغه مې وغوښتل چې وگوري چې کوم ليک راته راغلی او که نه. هغه ځواب راکړ چې هو له اېلینوی ايالته درته ليک راغلی. ترې ومې غوښتل چې ليک پرانيزي او پايله وگوري. پلار مې له ځنډ وروسته راته وويل چې په امتحان کې ناکامه شوې يم.

زه په خپل ژوند کې په هېڅ ازموينه کې ناکامه شوې نه يم. مگر کله چې د وکالت په ازموينه کې ناکامه شوم، نو په رښتيا چې ځانته خجالت شوم. ما ټول هغه کسان ناهيلي کړي و چې ما زه يې روزلي وم. تر هغې شپې به چې ما هره ازموينه درلوده، نو ډېره هڅه به مې کوله چې ډېره مطالعه وکړم او کوشن مې کولو چې په ازموينه کې بريالی شم. خو کله چې د وکالت ازموينه کې ناکامه شوم، نو پوه شوم چې په ذاتي توگه زه د دې څانگې لپاره پيدا شوې نه يم. ما هيله لرله چې له خلکو سره په اړيکه کې واوسم، نه دا چې گزارشونه وليکم، دوسيې جوړې کړم او ترنونه لاسليک کړم. په هر حال، له ماتې مې بد راتلل، نو ځکه د هماغه کال په مني کې مې بيا وپتېيله چې په يوه بله ازموينه کې گډون وکړم. هر څه چې وو، زما غرور له خاورو سره خاورې شوی و. بلاخره ازموينه مې ورکړه او په ډېره اسانۍ کاميابه شوم.

اوس له هغې وخته څو کاله تېرېدل، باراک غوښتل چې دې ازموينه کې گډون وکړي، د ده ازموينې ماته تېر يادونه رايايد کړل. هغه هم په هغو ټولگيو کې گډون وکړ چې دې ازموينې ته يې خلک روزل. هر چېرته به چې تله، نو د ازموينې لارښود کتابونه به ورسره وو. مگر داسې يې نه ويل چې گواکې دا

ازمونه زیاته جدي انځېري. په هر حال، مور سره توپیر درلود. د باراک ماغزه له اطلاعاتو ډک وو چې هر وخت به یې غوښتل نو له هغې یې گټه اخیستلی شوی.

د ۱۹۹۱ کال د جولای په ۳۱ ورځ باراک ازمونه ورکړه، له ازمونې وروسته مور د ښار یوه رستوران ته لاړو او له نتیجې اخیستلو وړاندې مو خوښي ولمانځله. دا رستوران زموږ دواړو خوښېده، ښه معماري یې درلوده، هنري و، رڼا یې مناسبه وه، پر مېزونو یې سپینې او چینداری سربزې پرتې وې او همدارنگه خوندور خواړه یې لرل لکه د خاویاري کبانو خاویار (هگيو ته ورته یو ډول گرانبيه خواړه دي چې له خاویاري کبانو ترلاسه کېږي: ژباړن) او آرتیچوک (یو ډول تکراري ده چې گلپي ته ورته شکل لري: ژباړن).

له اصلي خوږو مو وړاندې سوپ او مارتیني راوغوښتل. بیا مو اصلي خواړه هم له ځانگړي څښاک سره وخورل. بیا په خبرو راگرم شوو. چې خواړه مو پای ته ورسېدل، باراک موسک شو او د واده موضوع یې راوړاندې کړه. ویې ویل چې له ما سره مینه لري، مگر اوس هم د واده له مراسمو سره ستونزه لري. ناڅاپه مې احساس کړل چې وینې مې په انگو کې راغونډېږي. گواکې داسې ښکارېدل چې په وجود کې مې د اخطار یوه تڼۍ روښانه شوې وه. مور ډېر د واده په اړه سره غږېدلې وو، مگر کومه پایله مو ترې نه وه اخیستې. په هر حال، زه یوه سُنټي پېغله وم، مگر باراک داسې نه و. مور دواړه وکیلان و، نو په دې اړه مو باید په منطقي توگه خبرې اترې کړې وای. زموږ شاوخوا د روستوران نارینه او ښځینه مېلمانه ناست و، ځینو یې رسمي جامې اغوستې وې، ځیني بیا په شیکو جامو کې راغلي وو، مور هڅه کوله، چې خبرې مو پورته نه شي. په ډاډ مې ترې وپوښتل: «که یو بل ته ژمن یو، نو بیا ولې دا ژمنه باید رسمي نه کړو. د دې کار له کوم ځای سره ستونزه لري؟» بیا مو یو بل ته هماغه تکراري خبرې وکړې. دلته باراک له ما نه وپوښتل چې زه څه ستونزه لرم چې دا واده رسمي نه

بدلون | ۲۰۳

کرم. زموږ ناندري همداسې پسې وغځېدې. له يو بل نه مو پوښتنې کولې او مقابل لوري هڅه کوله چې د وکيلانو له لحن سره سم ځواب ووايي. بلاخره له څو دقيقو وروسته گارسون راغی، يو سرپټی قاب ورسره و، قاب نقره بې سرپوښ درلود، گارسون قاب زما پر وړاندې کېښود، سرپوښ يې ترې بېرته کړ، مگر زه دومره عصباني وم چې هېڅ مې وروڼه کتل چې منځ کې يې څه دي. هغې کې د يوه کېک پر ځای يو بخملي قوطی و. په قوطي کې يوه گوټيې وه چې د الماسو غمی يې درلود. باراک د شوخي له مخې په ما کې سترگې وگڼدلې. په واقعيت کې دا جر و بحث يو ډول نمايش و. ده ماته هغه خبرې کړې وې چې د واده د بې معناوالي په اړه وې. اوس نو هغه دوسيه پای ته رسېدلې ښکارېده. باراک زما پر وړاندې په گوندو شو، په عاطفي حالت کې يې رانه وپوښتل چې آیا د دې افتخار ورکوم چې ورسره واده وکړم. بيا وروسته پوه شوم چې هغه مخکې زما مور او پلار ته هم ورغلی و او هغوی يې راضي کړي وو. کله مې چې هلته د «هو» ځواب ورکړ، نو څوک چې په روستوران کې وو، ټول پاڅېدل او لاسونه يې وپرکول. باراک ته مې هو وويل، له دې وروسته مې بيا والري جارډ ته هم مثبت ځواب ورکړ او ومې منله چې په ښاروالۍ کې کار وکړم. خو له هر څه نه وړاندې مې هغه ماښامي ته راوبلله چې له باراک سره آشنا شي او مور سره خبرې وکړو. له دې کاره مې دوې موخې درلودې، يوه دا چې والري مې خوښېده، که دا دنده مې منلې وای يا مې نه وای منلې، مگر بيا مې هم غوښتل چې له هغې سره زياته آشنا شم. دا مې حتمي گڼله چې دا به په باراک هم اغېزه وکړي. خو له ټولو مهمه دا وه چې غوښتل مې باراک د والري کيسه واورې. ځکه والري هم د باراک په څېر خپل ماشومتوب په بل هېواد کې تېر کړی و. پلار يې د ډاکټر په توگه په ايران کې کار کاوه. څه موده يې پلار په ايران کې کار کړی و، مگر بيا وروسته متحده ايالتونو ته راغلی و چې والري خپلې زده کړې وکړې. باراک دې ته اندېښنه درلوده چې زه به ښاروالۍ کې کار کوم. د

هغه هم د والري په شان هارولډ واشنگټن خوښېده، خو د ښاروالۍ هغه پخوانۍ سيستم يې نه خوښېده چې ريچارډ ام ډېلي جوړ کړی و. په هر حال دی څو څو واره د خلکو د حقونو د ملاتړ په خاطر اړ شوی و چې د ښار له شورا سره ښکر په ښکر شي، مگر له دې سره سره يې ماته تل د زړه ډاډ راکاوه چې ناهيلي نه شم.

والري خپل ژوند داسې برابر کړی و چې د واشنگټن لپاره کار وکړي. خو د واشنگټن له مړينې وروسته هغه په رڼه ميدان پاتې وه. دا زموږ امريکايانو لپاره يو درس و. موږ هم په شيکاگو کې د اصلاحاتو لپاره خپلې ټولې هيلې د يوه شخص پر اوږو وبارولې، خو داسې مو نه کول چې د خپل ښار سياسي جوړښت داسې ورغوو چې د محرومانو له حقوقو ملاتړ وکړي. تور پوستو او لېبرالو رايو ورکوونکو، واشنگټن ته د خپل ناجي په توگه کتل. داسې کس ورته ښکارېده چې کواگې هر څه بدلولی شي. دا هغه کس و چې باراک او والري يې هڅولي وو چې له خصوصي برخې راووزي او ټولنيز فعاليتونه ترسره کړي. خو کله چې هارولډ واشنگټن وفات شو، نو مدني فعالين پر رڼه ميدان پاتې شول.

والري احساسول چې د واشنگټن له مړينې وروسته بايد همداسې په ښاروالۍ کې پاتې شي. دې ويل چې راتلوونکی ښاروال، يعنې ډېلي به ترې ملاتړ وکړي. په هر حال، د دې هوډ او ارادې پر ما او پر باراک اغېز وکړ او په هغه مابنامي مېلمستيا کې مو نور احساس کړل چې والري زموږ د ژوند يوه برخه شوې ده. هغه شپه کې درېواړو وپتېيله چې دې اوږده لاره کې سره يو ځای واوسو او له يو بله ملاتړ وکړو.

اوس نو موږ په رسمي توگه کوژده کړې وه. زه په ښاروالۍ کې په نوې دنده گمارل شوې وم او باراک هم له ديويس حقوقي شرکت سره تړون کړی و. يو بل کار مو هم بايد ترسره کړی وای، هغه دا چې بايد رخصتيو ته تللي وای. د اگست مياشتې په وروستيو کې مو فرانکفورت ته سفر وکړ. هلته اوږده موده تم

بدلون | ۲۰۵

شوو. غوښتل مو کنیا ته لار شو. په شنه سهار کې نایروبي ته ورسېدو. ما احساس کړل چې یوې کاملاً متفاوتې دونیا ته راغلې یم. مخکې جاماییکا، باهاما او اروپایي هېوادونو ته تللې وم، خو دا لومړی ځل و چې احساسول مې چې له خپل کوره لرې شوې یم. د سهار سپېدې وې. زما په ټول وجود کې یوه عجیب او غریب احساس غځونې کړې وې چې زما ډېر خوښېده. د دې ځای هوا کې د سوځل شوو لرگیو یا تېلو، یا د گلونو د عطرونو یا د بوټو د وړمونو بویونه ګډ شوي وو. د دې ځای د لمر رڼا هم له نورو ځایونو سره توپیر درلود.

د باراک مېرېزې خور اوما هوايي ډګر ته زموږ هرکلي ته راغله. هغوی یوازې څو ځله سره لیدلي وو چې وروستی دیدن یې هم شپږ کاله وړاندې و چې اوباما شیکاګو ته راغلی و. مگر دوی دواړو صمیمانه او ژوره اړیکه لرله. اوما له باراکه یو کال مشره وه. د اوما مور ګریس کیزیا نومېده. کله چې د اوباما پلار په ۱۹۵۹ کال کې د زده کړو په خاطر له نایروبي څخه هاوایي ته لاړ، نو مېرمنې یې ترې حمل درلود. هغه مهال یې یو بل زوی هم درلود چې تي خوری و او ابونګو نومېده. د شپېتمې لسيزې په وروستیو کې چې کله د باراک پلار بېرته کنیا ته راوګرځېد، نو دوه نور ماشومان یې هم پیدا شول. د اوما پوستکی د سکرو په شان و، سپین غاښونه یې درلودل او په غلیظه انګلیسي غږېده. زه دومره سترې وم چې خبرې مې نشوای کولای، خو کله چې د اوما د فولکس واکن په وروستی څوکی کې کېناستم نو د لارې په منځ کې مې پام شو چې د اوما موسکا څومره باراک ته ورته ده. اوما ته هم د کورنۍ هونښاري په میراث رسېدلې وه. هغه کنیا کې ستره شوې وه او کله کله به هلته اوسېده هم. خو زده کړې یې په آلمان کې کړې وې او دکتورا یې اخیسته وه. دې په انګلیسي، آلماني، سواهیلي او همدارنګه په خپلې کورنۍ سیمه یزې ژبې خبرې کولای شوې. هغه هم زموږ په شان د خپلې کورنۍ د لیدلو لپاره کنیا ته راغلې وه. اوما ما او باراک ته په داسې یوه اپارتمان کې ځای راکړ چې د دوستانو یې وو.

الوتکې سترې کړې وم، حالت مې ښه نه و، له ځايه نه شواى خوځېدلای، ژبه مې وچه وه او خبرې مې نه شواى کولای. د نايروي کوڅې او سړکونه له پليو کسانو، له بايسکل چلوونکو، له موټرو او له بسونو ډکې وې. په بسونو نقاشۍ شوې وې او ځينې دوغا گانې پرې ليکل شوې وې. ځينې موټر به بار هم وو چې بارونه به د موټر پر چت باندې په کلکو رسيو تړل کېدل. ځينې کسان به په بسونو پسې سربښ هم وو.

هلته افريقايي هېواد و. عجيبه او له بيروبار ډک هېواد چې نوى ودان شوى و. د اوما ابې رنگ فولکس موټر هم دومره پخوانى و چې کله به گولېده، بيا به موټر تېله کولو چې چالان شي. يوه ورځ مو څو څو ځله د اوما موټر تېله کړ، له يوې ورځې وروسته ما وليدل چې نوي سپين بوټونه مې د نايروي د خاور په شان سره شوي. باراک وړاندې هم دې هېواد ته راغلى و. ځکه د راحتۍ احساس يې کاوه. زه که څه هم تور پوستې وم، مگر هلته مې د سيلانيانو په شان ځان پردى احساساوه. ما د ساده گۍ له مخې انگېرل چې دا قاره زما مورنۍ ځمکه ده او په دې راتگ ورسره لا نژدې کېږم. مگر خواشينې شوم او احساسول مې چې په دواړو قارو کې زموږ ريښې بېلې دي.

هلته مو په راتلونکو ورځو کې همداسې د پرديتوب احساس کاوه. د دواړو ستونډو هم خوږېدل. داسې ښکارېده چې گواکې ستړيا د دې باعث شوې چې له حده زياته حساسه واوسم. بالاخره له باراک سره مې ناندرى شوې. دعوي او دنکلي مو ووهلې. د هغه له لاسه زياته غوسه وم او احساسول مې چې زما او د ده ترمنځ هېڅ کوم گډ ټکى نشته. د هغو نامزادانو په شان وو چې د ژوند په پيل کې سره ناندرى وهي. په معمولي توگه، هغه وخت به غوسه کېدو او وينې به مو ژر په جوش راتلې چې سترې به وو. په داسې وخت کې به زه د سرې مرمۍ په څېر کېدم او نه مې شول کولای چې د خپل چلن او غوسې مخه ونيسم. خو باراک به آرامه و او په آرامۍ به يې خبرې کولې. کلونه يې وغوښتل چې پر دې

بدلون | ۲۰۷

پوه شوم چې دا چلن له خپلو والدينو راته په ميراث پاتې او په تدريج پوه شوم چې څنگه کولای شم چې پر خپلې غوسې غلبه وکړم. اوسمهال ډېرې ورو سره دعوي او دنگلې کوو او معمولاً ډېر ژر سره مهربانه کېږو او له يو بل سره مينه کوو. د بلې ورځ په سهار په نايروبي کې له خوبه تکره راپاڅېدم. اوس مې روحيه تازه وه. اوما مو د ښار په مرکز کې د رېل گاډو په تمخای کې وليده. درېواړه په رېل گاډي کې سپاره شو او د باراک د کورنۍ د نیکونو کلي ته مو حرکت وکړ. زموږ سره د رېل گاډي په واگون کې نور کنيايان هم ناست و. له دوی سره پېټي و چې ژوندي چرگان يې پکې اچولي وو. ځينې نورو بيا چې کوم توکي په ښار کې اخیستي وو، هغه يې له خپلو پښو سره اېښي وو. زه له ښينې سره ناسته وم او پر دې مې فکر کاوه چې يوه شیکاگويي وکيله کې څنگه بدلون راغلی او څنگه مې تر خوا يو داسې سړی ناست دی چې په يوه باراني ورځ کې مې دفتر ته راغی او څنگه يې پر خپل عجيب نامه او خپلو شوخو موسکاوو زما ټول ژوند بدل کړ. هماغه شېبه موږ د افريقا په ډېر بېوزله ښار کې تېرېدو، د سړکونو شواوخواوو ته گردې کوډلې او له خاورو او خخلو ډکې لارې وې او فقر او فلاکت له ورايه پکې ښکارېده. داسې خواشينې کوونکې صحنه مې هېڅکله نه وه ليدلې.

څو ساعته چې په رېل گاډي کې و، باراک کتاب لوستلو، مگر ما له ښينې بهر ته کتل او ومې ليدل چې څنگه د نايروبي له گډوډو او بېوزلو ودانيو تېر شوو او شپې سيمې کيسومو ته ورسېدو. زه، باراک او اوما له رېل گاډي پلي او د وروستي ځل لپاره په ماتاتو بس کې سپاره شو. اوږده لار مو ووهله، چې ډېره پېچلې وه، گړنگونه يې درلودل، پخه نه وه او تېرې يې درلودې. له دې وروسته د باراک د نيا کلي ته ورسېدو چې کوهيلو نومېده.

زه به د کنيا د هنې برخې سره خاوره هېڅکله هېره نه کړم. دا خاوره غني خاوره وه. ماشومانو چې وليدو رامنډې يې کړل، دوی ټول په دې سره خاوره

ککړل وو. کله چې د باراک د نیا کور ته ورورسېدو نو درې واړه تږي او خولې وو. د کور هره برخه له سیمانو رغېدلې وه. په انگر کې یې پالېز (باغچه) هم و چې بېلابېلې ترکاری پکې کرل شوې وې. د باراک نیا خو غواوې هم درلودې. هغې ته ټول سارا انا ویل. لنډۍ او هډوره مېرمن وه چې کله به یې خندل نو په مخ کې به یې گونځې معلومېدې. انگلیسي خو یې بېخي زده نه وه، یوازې په لویو ژبه غږېده. زموږ لیدلو ډېره خوشحاله کړه. کله به چې د هغې تر څنگ درېدم نو ځان به مې دنگ احساساوه. ما ته یې په ځیره ځیره کتل، زما لاسونو او پښو ته یې کتل، غوښتل یې پوه شي چې د کوم ځای یم او ولې د هغې کور ته ورغلي یم. له ما یې لومړۍ پوښتنه دا وه چې مور دې سپین پوستې ده که پلار دې؟ ما یې په ځواب کې وخندل او د اوبا ما په مرسته مې هغې ته وویل چې زما ټول نیکونه تور پوستي دي او مور ټول د امریکا یو. سارا نیا زما خبرو ته وخندل. گواکې داسې ورته ښکاره شول چې زما خبرې د خندا وړ دي. حتا کله چې باراک ونه توانېده چې په سیمه یزه ژبه ورسره خبرې وکړي، مگر بیا یې هم ټوکې کولې. زه هیښه شوم چې هغه به ډېره ژر خوشحالېده او خندل به یې کله به چې مازیگر شو، مور ته به یې چرک حلالونه او پخولو به یې. دا وخت نو د سارا نیا کور ته د هغې گاونډیان او خپلوان هم راتلل چې له زلمي اوباما سره وگوري او ما او باراک ته د کوژدې مبارکي راکړي. کله به چې هوا تیاره شوه، خواړه به مو وخوړل. هلته کلي کې برېښنا نه وه. زرگونه ستوري به په اسمان کې ځلېدل. په یوه کوچنی خونه کې به د باراک تر څنگ پرته وم او د چرچرکانو او نورو حیواناتو غږونه به مو اورېدل. دې پراخ هېواد او د هغې د اسمان ستورو هیجانی کړې وم. له باراک سره د کوژدې له لارې مې یوه کنیایي نیا هم پیدا کړې وه چې له ما سره یې ډېره مینه درلوده. له خپلې محدودې نړۍ راوتلې وم او اوس نو هر څه راته د خوښې وړ وو.

۱۲

ما او باراک د ۱۹۹۲ کال په اکتوبر میاشت کې واده وکړ. شنبې ورځ وه. لمر خلبدو. واده مو په تربتې یونایتد کلیسا کې و. له درې سوو زیات کسان راغلي وو، زموږ خپلوان و او زموږ دوستان. موږ چې کومه کلیسا کې واده وکړ، د ښار په جنوبي برخه کې وه. څنگه چې دا واده په شیکاگو کې و، نو نه مو شول کولای چې ټول خپلوان او دوستان خبر نه کړو. همدا لامل و چې د واده مراسم پراخ شول. زما کورنۍ رینې ژورې وې. د تره، ترور، تروری او ماما اولادونو مې خپله اولادونه لرل او ما نه غوښتل چې کوم څوک له لیسته وباسم. زموږ واده ته د دوی ټولو راتگ ښکلا او ځلا رابښله.

تروریانې، تره، د مور ټول خپلوان، پخواني دوستان او حتا د ښوونځي د دورې دوستان مې هم رابلي وو. گاونډیان مو هم راغلي وو. اغلې سمېټ هم راغلي وه چې د ویتني یانگ ښوونځي د مدیر مرستیاله وه او په یوکلید سړک کې موږ ته نژدې اوسېدل. دوی له موږ سره په مراسمو کې مرسته وکړه. مخامخ گاونډیان مو ښاغلی تامسون او آغلې تامسون د موسیقي آلې هم راوړې وې او موږ ته یې ساز جوړ کړ. سانتیتا جکسون هم راغلي وه، ټسکي جامې یې اغوستې وې، غاړه یې ترې معلومېده، زما تر څنگ به ولاړه وه او راسره ملتیا یې کوله. د سیدلي شرکت پخواني همکاران او په ښاروالۍ کې مې خپل نوي همکاران هم رابلي وو. د باراک حقوقي همکاران او همدارنگه د ده پخواني ملگري هم راغلي و چې د تور پوستانو سازمانونه یې جوړ کړي وو. د باراک د ښوونځي د

دورې ملگري او د ده ځينې کنيایي خپلوان هم و چې رنگارنگ افريقايي خولۍ يې پر سر کړې وې. له بده مرغه د باراک نيکه تېر ژمي کې د سرطان له امله وفات شوی و. خو مور او نيا يې راغلې وې. واده ته له دوو بېلو قارو څخه د ده مېرېزۍ خويندې هم راغلې وې. لومړی ځل و چې زما کورنۍ او خپلوانو د باراک کورنۍ او خپلوان په هغو مراسمو کې ليدل چې دا زموږ د خوشحالی سبب کېدل.

د اواما څو فرهنگي خپلوان وو. همدارنگه رابينسون کورنۍ وه. د خوښۍ او ښادۍ څپې د کليسا په هر گوټ گوټ کې وې. کرېگ مې تر لاس ونيو. هغه هم زه تر لاس ونيوم، دهلبزه ته يې بوتلم چې د کليسا منځ کې و. کله چې د کليسا محراب ته ورسېدم، پر مور مې سترگې ولگېدې چې په لومړۍ ليکه کې ناسته وه، تورې جامې يې پر تن وې او په ډېر غرور يې ماته کتل. د پلار غم مې تر اوسه گاللو، خو که دی هم وای، نو همدا به يې غوښتل. مور هڅه کوله چې ژوند ته ادامه ورکړو.

د هغې ورځې پر سهار چې باراک له خوبه پاڅېد، شديد سردرد يې درلود. خو همدا چې کليسا ته راډننه شو، سردرد يې په عجيبه توگه ښه شو.

رسمي او کرابي درېښي يې اغوستې وه. ځل بل چرمي بوتونه يې په پښو وو چې نوي يې اخيستي وو. د کليسا په محراب کې په ځانگړي ځای کې ولاړ و او په خپلو خوشحاله سترگو يې ماته کتل. واده د ده لپاره يوه پېچلې او مبهمه موضوع وه. خو په هغو څوارلسو مياشتو کې چې مور کوژده کړې وه، ده هېڅکله داسې خبره نه وه کړې چې د انصراف يا شاتگ په اړه دې وي. که څه هم باراک ويلي وو چې له شيکو او ځل بلي مراسمو سره علاقه نه لري، مگر په هغه شېبه کې يې هر څه ته په مينه کتل او د هر څه په اړه يې خپل نظر څرگنداوه. په کليسا کې له محفلي گلانو نيولې د خوړو او څښاک تر ډولونو پورې چې خوړل او څښل کېدل. خاصه سندره مو ټاکلې وه. سندراغړې سانتيتا

بدلون ۲۱۱

وه چې په خپل خوندور غږ يې له پيانو سره زمزمه كوله. سندره د ستيوې واندر وه چې «موږ دواړه دونيا فتح كولى شو» نومېده. دا سندره په هغه البوم كې هم وه چې نيکه مې راته ډالۍ كړې و او د ښوونځي په درېيم يا څلورم ټولگي كې مې اورېدلې وه. هر كله به چې له نيکه كره تلم، نو د دې سندرې صفحه به مې رااخيسته، په دسمال به مې پاكوله او په گرامافون كې به مې اېښوده، سندره به چالانېده، يوازيتوب كې به مې اورېده، خوند به مې ترې اخيست او ما به هم زمزمه كوله: «موږ دونيا فتح كولى شو، ځكه زه او ته يو بل سره مينه لرو».

هغه مهال له نهه كلنۍ نه وم اوښتې او د مينې، ژمنې يا د نړۍ د فتحې په اړه په څه نه پوهېدم. يوازې به مې ښكلي څيزونه په خپل ذهن كې لاندې باندې كول. احتمالاً اتلان مې هم مايكل جېكسون يا خوزه كاردينان يا زما د پلار په شان څوك وو. خو اوس ترينيتي كليسا كې ولاړه وم، ښاده او زړه راښكوونكې فضا وه. كله چې باراك د تور پوستانو سازمانونه جوړول نو دې كليسا ته يې تگ كړى و. خو په دې وروستيو كې زه، هغه او زموږ ځينې نور تور پوستي دوستان د هغې غړي شوي وو. د كليسا كښي جرما رايي نومېده چې پېژندل شوى ويناوال و او د ټولنيزې برابرۍ لپاره يې مبارزه كوله. همدا كس و چې زموږ د واده مراسم يې ترسره كړل. لومړى يې ټولو هغو كسانو ته ښه راغلاست وويل چې په كليسا كې وو. بيا يې زموږ د واده چلې پورته كړې چې ټول يې وويني، بيا يې د واده په اړه څو ښكلې او له معنا ډكې جملې وويلې. ما او باراك د يو بل لاسونه نيولي وو، نو لوړه مو وكړه چې د عمر تر پايه به سره يو ځاى اوسو.

د دې مراسمو برم او پرتم زما لپاره ډېر مهم و. خو عين حال كې پوهېدم چې تر ټولو مهمه زما او د باراك ترمنځ د انساني اړيكې ساتل دي او نه مې غوښتل چې دا موضوع هېڅكله هېره كړم. ما ايمان درلود چې هغه سره گډ ژوند كولاى شم او كله به مې چې هغه نه كتل، نو ډېره زياته به ډاډه شوم چې

هغه هم زموږ د اړیکې په اړه همدا احساس لري. هغه ورځ نه ده وژړل او نه ما. کله مو چې خبرې کولې، نو غږونه مو هم نورمال وو. د مراسمو بله برخه داسې وه چې له کلیسا وروسته له مېلمنو سره د پذیرایی سالون ته لاړ شو، وخورو او وڅښو، ونڅېړو او ښاد واوسو.

په پام کې مو نیولې وه چې د خوړلنې میاشت به شمالي کالفورینیا کې تېرووو. هلته به ځینل کوو، د گلونو حمام ته به ځو او ښه خواړه به خورو. له همدې امله، کله چې واده پای ته ورسېد، نو د واده په سبا مو، ټېکټ وکړ او سانفرانسیسکو ته لاړو. څو ورځې مو ناپا کې تېرې کړې، بیا بیګسور ته لاړو چې په آرمتیا کې کتابونه ولولو، په آبي رنگه سمندر کې سترګې وګیندو او خپل ذهنونه له هر څه نه پاک کړو. که څه هم دا وخت د باراک ناروغي بېرته راګرزېدلې وه، سر یې درد کاوه او رېزش وو، د گلونو حمام هم موږ ته چندان آرمتیا را نه کړه، مګر په ټوله کې مو ښه وخت تېر کړ.

د یوه بشپړ کاري کال له تېرولو وروسته زه او باراک چمتو وو چې استراحت وکړو. باراک پتېیلې وه چې خپل کتاب پای ته ورسوي او په یوه نوي حقوقي شرکت کې پر کار بوخت شي. خو دا ټولې برنامې په ناڅاپي توګه ګډې وډې شوې. د ۱۹۹۲ کال په لومړنیو کې د یوه غیرګوندي سازمان څو غړو د پروژې په نامه له ده سره اړیکه ټینګه کړه. دوی هغو ایالتونو ته تلل چې هلته د تور پوستو رای ورکوونکو شمېر ډېر کم وو او هڅه یې کوله چې رای ورکوونکي رای ورکولو ته وهڅوي. هغوی له باراکه وغوښتل چې په شیکاګو کې یوه نمایندګي پرانيزي او مخکې له دې چې د نومبر انتخابات راورسېږي، تور پوستي نوم لیکنه وکړي. شمېرنو ښودله چې په اېلینوی ایالت کې څلور سوه تور پوستي د رای ورکوونې د شرایطو وړ دي. اکثره دا کسان په شیکاګو او د هغې شاوخوا کې وو چې تر دې دمه یې نوم لیکنه نه وه کړې.

که څه هم دې کار کمه تنخا درلوده، خو دا مسئولیت د باراک له افکارو او

۲۱۳۱ بدلون

باورونو سره سم و. همدا د رای ورکوونکو د راټولولو سازمانونه وو چې په ۱۹۸۳ کال کې یې هارولد واشنگټن بریالی کړ. یوه تور پوستې کانديدېده وه چې کارول موزلي براون نومېده. دا پر دې توانېدلې وه چې د ديموکرات گوند له خوا په سنا مجلس کې بریالی شي او اوس په ۱۹۹۲ کال کې شونې وه چې په انتخاباتو کې کمې رایې وگټي. سربېره پر دې، ولسمشريزې ټاکنې هم وې چې بېل کلينټن له جورج ډبيليو بوش سره سيالي کوله. د دې وخت رارسېدلې و چې تور پوستي رای ورکوونکي ميدان ته وردننه شي. د پروژې موخه دا وه چې هره اونۍ په ايلينوی کې د لسو زرو رای ورکوونکو نوم ليکنه وکړي. باراک او د ده همکاران په ټول پسرلي او ټول دوبي کې ډېرو کليساوو ته ورغلل او حتا کور په کور په خلکو پسې وگرزېدل چې له هغو کسانو سره خبرې وکړي چې د رای ورکوولو لپاره یې نوم ليکنه نه وه کړې. باراک تل د ټولنيزو سازمانونو له مديرانو سره په اړيکه کې و او له نيکوکاره شتمنو افرادو سره به یې خبرې کولې چې د تور پوستو په سيمه کې د انتخاباتو د راديوبي خبرتياوو او د بروشرونو په لگولو کې او د کور جوړونې په پروژو کې مرسته وکړي. د دې سازمانونو پيغام هماغه و چې باراک هم پرې باور درلود: «په رای ورکولو کې ځواک دی. که غواړې چې په ژوند کې دې بدلون راولې، نو د انتخاباتو په ورځ کور کې مه پاتې کېږه.»

کله به چې شپه کېده، باراک به کور ته راتله، په کوچ کې به غځېده او تل به یې د سگرېټو بوی ورکاوه. مگر هماغسې بااراده او پرېکنده و. د هغو کسانو نومونه به یې شمېرل چې ثبت کړي به یې وو. خو تر اوسه هم د خپلې خوښې وړ شمېر ته نه و رسېدلې. باراک تل پر داسې لارو چارو فکر کاوه چې وشي کولای د رای ورکولو لپاره زيات داوطلبان راټول کړي او همدارنگه نور شتمن کسان پیدا کړي چې د مرستې لپاره یې راميدان ته کړي. ما ته یې ويل د نورو په پرتله د ځوانانو راضي کول ډېر ستونزمن دي چې راضي شي. ځکه داسې بسکارېدل چې له ۱۸ کاله څخه تر ۳۰ کالو ځوانانو پر دولت باندي چندان باور نه درلود.

شاوخوا يو کال کېده چې ما هم د بناړوال په دفتر کې د والري ترڅنگ کار کاوه. زما دنده دا وه چې د ټولنيزو خدماتو او د روغتيايي خدماتو د سازمانونو اړیکې له دولتي برخو سره ټينگې کړم. زما بله دنده هېڅکله محدوده نه وه. له زياتو کسانو سره مې سرو کار درلود چې ما ته يې انرژي راکوله او کار يې راته جذابه کاوه. مخکې مې داسې ځای کې کار کاوه چې غلی مگر شیک دفتر يې درلود او کړکۍ يې د سين پلو ته وې چې زه به پکې تل د گزارشونو په ليکلو او د متنونو په خلاصه کولو بوخته وم. خو اوس مې په داسې دفتر کې دنده ترسره کوله چې هېڅ کړکۍ يې نه درلودې او د بناړوالۍ د ودانۍ په لور پورونو کې و. دلته به نو د بناړيانو ډېر شورماشور وو.

په تدريجي توگه مې زده کړل چې دولتي ستونزې او مسايل پېچلي او بې پايه دي. تل به مې د بېلابېلو برخو له مسئولينو سره غونډې جوړولې او کله ناکله به د شيکاگو بناړ مختلفو برخو ته تلم چې د بناړيانو شکايتونو ته رسيدگي وکړم. کله کله به د هغو وچو ونو د ارزونې لپاره تلو چې بايد پرې شوې وای. روحاني پلرونه به چې د ترافيکو او د کثافاتو د وړلو له سيستم څخه ځورېدل، نو موږ به ورسره خبرې کولې او حتا يو ځل د بناړوالۍ له خوا د بوډاگانو يوې مېلې ته لاړم، هتله دوه کسان سره بسکر په بسکر و، نو مجبوره شوم چې سره بېل يې کړم. يوې وکيلې چې په بېلابېلو شرکتونو کې کار کاوه، هېڅکله يې داسې تجربې نه درلودې. په همدې خاطر مې نوې دنده خوښېده او له هغې سره مې علاقه لا پسي زياتېده.

اوس نو زياتره مهال د والري او سوزان تر څنگ وم. په تدريجي توگه مې له هغوی څخه بارزېسته شيان زده کول. د دوی ځانباوري زياته وه، له دې سره سره يې نور ستر انساني خصوصيات هم لرل. سوزان خونسره او پرېکنده وه. په غونډو کې به يې گډون کاوه. والري هم له دې هېڅ نه وېرېده چې په داسې غونډو کې خپلې خبرې وکړي چې ضدي او متعصب کسان پکې وي. دا په

بدلون | ۲۱۵

ځلونو ځلونو بريالی شوي وه چې په غونډه کې شته افراد له ځان سره همغږي کړي. هغه يوه ستوري وه چې په چټکۍ وړاندې تله. زما له واده وړاندې يې مقام لوړ شو او اوس نو د بناري برنامه رېزۍ او اقتصادي پراختيا مديره وه. بيا يې له ځنډ پرته ماته وړانديز وکړ چې د مرستياله يې شم او تر څنګ يې کار وکړم. ما هم ومنله او ورته کړل مې چې د خوړلنۍ له مياشتې وروسته به له هغې سره کار ته ادامه ورکړم.

که څه هم ما په اداره کې والري له سوزان څخه زياته لیده، مګر پام مې وو چې له دواړو يو څه زده کړم. دا هماغه چلن و چې په پوهنتون کې مې له چرني سره درلود. دا هغه بنځې وې چې ځانباوره وې او له هر ډول وېرې پرته يې خپل فکرونه بيانول. البته په خپل وخت به توکماری او متواضع کېدې هم. غالمغالي، جنجالي او گډوډ کسانو پر دوی هېڅ اغېز نه کاوه او د دې نه باعث کېدل چې خپل باورونه ورته پرېږدي. سربېره پر دې دوی ميندې هم وې او دندې يې هم درلودې. ما به د دوی د ژوند دې اړخ ته زيات پام کاوه. ځکه ما هم غوښتل چې ژر مور شم. والري به چې په هر څومره مهمه جلسه کې وه، مګر کله به يې چې د لور له ښوونځي ورته زنگ راغی، نو ژر به يې غونډه پرېښوده. سوزان هم همداسې وه، هر کله به يې چې کوم زوی تبه کوله يا به يې ماشومانو د موسيقۍ په کومه ډله کې برخه درلوده، نو دا به په بېرته له ښاروالۍ وتله او هغوی ته به يې ځان وررساوه. که څه هم دې کارونو کله کله د ښاروالۍ په کارونو کې ځنډ رامنځته کاوه، مګر دوی هېڅکله له دې احساسه شرم نه کاوه چې لومړی د خپلو اولادونو اړتياوو ته لومړيتوب ورکوي او بيا اداري کار ته. دوی هېڅکله دا هڅه هم نه کوله چې د سيدلي شرکت د نارينه وو په شان، د خپل کور او کار موضوع سره په بشپړه توګه جلا کړي. همدارنګه والري او سوزان دواړو له خپلو مېړونو طلاق اخيستی وو او له مالي ستونزو سره يې زور ازمايه. هغوی تل خپل کارونه په سمه توګه ترسره کول او په خپل منځ کې يې

هم ښه او له صميميته ډکه اړيکه درلوده چې ما ته ډېره جالبه وه. ما او باراک د خوړلني مياشت په شمالي کاليفورنيا کې تېره کړه، کله چې راوگرزېدو، نو له څو ښو او څو بدو خبرونو سره مخامخ شوو. ښه خبر د نومبر د انتخاباتو په اړه و چې بېل کلينټن په زيات توپير سره د ولسمشرۍ ټاکنو کې بريالی شوی و او ولسمشر بوش ته يې ماته ورکړې وه. بوش يوه دوره ولسمشر هم و. کارول موزلي براون هم د سنا په انتخاباتو کې د اکثريتو رايه گټلې وه او لومړنی تور پوستې مېرمن وه چې سناتورې شوې وه. دې خبر باراک زيات خوشحاله کړی و چې پروژه يې پر دې توانېدلې وه چې ۱۱۰ زره کسان د رايو ورکولو تر صندوقونو پورې راولي.

له يوې لسيزې وروسته دا لومړی ځل و چې په شيکاگو کې له يو نيم ميليون څخه زيات تور پوستي رای ورکوونکي د رای ورکولو لپاره راغلي وو او ثابته کړې يې وه چې په سياست کې اغېز لرونکي واوسي. د دوی شتون د چارواکو غوږونو ته څرگند پيغام ورورساوه او هغه احساس يې بيا ورغاوه چې له هارولد واشنگټن وروسته له منځه تللی و: «احساس دا و چې د تور پوستانو رايه اهميت لري.» له دې وروسته به چې هر سياستوال د تور پوستانو اندېښنې په پام کې نه نيولې نو له سياسي پلوه به زيانمېده. دې پېښې تور پوستانو ته هم يو پيغام له ځانه سره راوړ. هغه دا چې د يووالي تر چتر لاندې پرمختگ کولای شي. دې پېښې باراک هم ډېر خوشحاله کړ. هغه پوه شو چې له خپل سازمانې استعداد او مهارت څخه په زياتو پراخو برخو کې هم گټه اخيستلی شي. دی پر دې توانېدلی و چې که د ټولنيزو سازمانونو له رييسانو، عادي ښاريانو او همدارنگه دولتي چارواکو سره همکاري وکړي نو ښې پايلې به تر لاسه کړي. د شيکاگو يوې سيمه يزې مجلې د باراک په اړه وليکل: «دنگ، مهربانه او هغه سړی چې تل په پرلپسې توگه زيار گالي.» او وړانديز يې کړی و چې هغه بايد خپله هم يوه ورځ په انتخاباتو کې گډون وکړي. مگر باراک ورته چندان پام ونه کړ.

بدلون | ۲۱۷

خو بد خبر دا و چې له دې دنگ، مهربان، صميمي او هوبنيار سړي سره چې ما واده کړی و، هغه وخت يې پای ته رسېدلی و چې بايد خپل کتاب يې نشاتري ټولني ته ورسپارلی وای. هغه په انتخاباتو کې د بوختيا له امله پر دې نه و توانېدلی چې د خپل کتاب مسوده بشپړه کړي. پر دې اساس ناشر هوکړه لیک فسخته کړ او د خپل وکیل له لارې يې پيغام رالېږلی و چې باراک بايد هغوی ته ۴۰ زره ډاله بېرته ورکړي.

نه پوهېږم چې هغه پيغام يې وکاته او که نه او يا حيران شو او که نه. زه هغو ورځو کې په بشپړه توگه د بناړوالی په مسايلو کې ښکېله وم. د بوډاگانو مېلو ته هم نه تلم او د دې پر ځای به زياتره مهال په غونډو کې د مديره هييت غړې وم. سمه وه چې د يوه شرکتي وکیل په کچه مې کار او فعاليت نه کاوه، مگر د بناړوالی ورځني مسايل او له بناړيانو سره اړیکې نيول د دې باعث کېدل چې زياته سترې شم. نور مې نو له شپې سترس نه درلود، يو گېلاس څښاک به مې ځانته اچاوه، په کوچ کې به غځېدم او تلویزيون ته به مې کتل. د باراک په برخه کې مې هم زده کړي وو چې کارونو ته يې اندېښنه ونه کړم. بې نظمۍ او گډوډۍ زه پرېشانه کولم. مگر داسې ښکارېدل چې باراک په شور او شوق راولي. هغه د يوه شعبده باز په څېر و چې تل يې زړه غوښتل خپل قابونه په هوا کې وڅرخوي او له هيڅانه يې خوند واخلي. کار او فعاليت هغه په وجد راوسته. خپل وخت او خپلې انرژۍ ته يې نه کتل او نوې پروژې يې اخیستې. د مثال په توگه، له دوو خپلواکو شرکتونو سره يې کار کاوه او له دې سره سره يې منلې وه چې د شيکاگو پوهنتون په پسرلني سمستر کې پارت ټايم درس هم ورکړي او هممهاله يې تصميم درلود چې فول ټايم په يوه بل حقوقي شرکت کې هم ځان بوخت کړي.

البته د خپل کتاب ليکل يې هم نه وو هېر کړي. د باراک مشاور باور درلود چې هغه خپل کتاب پر بل ناشر پلورلی شي. هر څنگه چې کېدل ده بايد خپل

کتاب بشپړ کړی وای. ځکه غوښتل یې چې په پوهنتون کې درس ورکړي او همدارنگه په یوه حقوقي شرکت کې فول ټایم پر کار بوخت شي. دا مهال و چې یوه حلازه یې پیدا کړه چې دا ستونزې له مخې لرې کړي. ده وپتېيله چې یوه کوډله کرایه کړي او له هر ډول ورځنیو بوختیاوو پرته، پر خپل کتاب فکر وکړي او هغه پای ته ورسوي. هغه فکر وکړ چې کولای شي چې په دوو میاشتو کې خپل کتاب پای ته ورسوي. لنډه دا چې ده خپله دا پرېکړه له واده شاوخوا شپږ اونۍ وروسته راته کور کې وویل او په پای کې یې دا هم د احتیاط له مخې وویل چې دا وړ کوډله یې مور ورته پیدا کړې. حقیقت دا و چې باراک ته یې کرایه کړې هم وه. یوه ارزانبیه او غلې کوډله وه د سانور په ساحل کې چې د اندونیزیا په بالي ټاپو کې یې موقعیت درلود او له ما څخه شاوخوا نهه زره مایله لرې وه. ما ته یوه ټوکه ښکارېده، مگر هر څه ریښتیا وو. هغه له یوازیتوب سره مینه درلوده او له یوې داسې ښځې سره یې واده کړی و چې له ټولنې، معاشرې او خوش گذرانۍ سره یې مینه درلوده. هر څه چې وو، زه د گډې اړیکې د خوندي ساتلو په خاطر اړ وم چې د هغه خبره ومنم. بله چاره نه وه.

بلاخره د ۱۹۹۳ کال په اوایلو کې باراک بالي ټاپوگانو ته لاړ او شاوخوا پنځه اونۍ هلته پاتې شو. هلته یې «زما د پلار روياوې» کتاب په خپل خط لیکه او د کوپرې په ونو او د سمندر د څپو په شاوخوا کې به یې چې تگ راتگ کاوه نو خپل فکرونه یې هم منظمول. دا په داسې حال کې وه چې زه په یوکلید سرک کې یوازې اوسېدم، د مور کور مې و او دویم پوږ. کله ناکله به د دوستانو لیدو ته ورتلم او کله به چې لمر لوېده نو ورزشي لوبغالي ته به تلم. په کاري چاپېریال کې یا گاونډیانو یا د سیمې هر چا به چې د ده په اړه رانه وپوښتل نو ورته وبه مې ویل: «زه او زما خاوند هیله لرو چې یو نوی کور واخلو. هغه لیکوال دی او خپل کتاب لیکي». دا وضعیت راته عجیب و. همدارنگه په باراک پسې خپه وم او زړه مې پسې تنگ شوی و، مگر بیا مې هم هڅه کوله چې په سنجېدلې او

بدلون | ۲۱۹

منطقي توگه له دې وضعیت سره غاړه غړۍ شم او ښايي چې دا وقفه زموږ د گډ ژوند لپاره چندان بده هم نه وه.

هغه خپل نیمگړی کتاب وړی و چې په یوازیتوب کې یې بشپړ کړي. احتمالاً چې نه یې غوښتل چې د کتاب لیکلو په وخت کې یې له کتاب لیکلو سره لاس او گړوان ووینم. تل به مې ځانته یادونه کوله چې له داسې سړي سره مې واده کړی چې متفاوت فکرونه لري او هر کله چې یوازیتوب خورولم نو بې ارادې به داسې سوچونه راتلل چې هغه له ما سره د خوړلنې میاشت تېره کړه او اوس دا دی د خپل یوازیتوب د خوړلنې میاشتې ته تللی.

موږ زده کول چې څنگه گذاره وکړو او څنگه په بېلابېلو مسایلو کې همغږي شو. پر یوه بدن بدلېدو. دا په داسې حال کې وه چې زه هماغه پخوانۍ میشل وم او هغه هماغه باراک مگر یو بل پېژند مو هم درلود. یعنې هغه مې د ژوند ملگری و او زه یې مېرمن وم. موږ کلیسا ته تللي وو او دا اړیکه مو په لوړ غږ نورو ته وراوړولې وه. پر دې اساس موږ په خپل گډ ژوند کې مختلفې دندې منلې وې. زما او د نورو زیاتره مېرمنو په اند، مېړه یوه درنه معنا او تاریخي مخینه لري. که یوه ښځه د ۱۹۶۰ کال یا د ۱۹۷۰ کال په لسيزو کې پیدا کېدلای، نو ځانگړنې به یې څنگه چې په تلویزیون کې بیانېدې، دا به وې چې سپین پوستې وي، خوشحاله وي، وېسته یې سینگار کړي وي، فټ بدن ولري، په کور کې د ماشومانو روزنه او پالنه وکړي، خواړه پاخه کړي، عشوهره وي او داسې نور... خو موږ مې له دې ډول ښځو سره توپیر درلود.

موږ هم په یوکلید سرک کې په یوه کور کې ژوند کاوه، خو عجیبه دا وه چې موږ مې د کور ښځه وه، له هېڅ نیوکې پرته یې د ماښام او سهار خواړه پخول او مازیگر به په تمه وه چې پلار مې له خپلې دندې راشي. باراک به په ټوکه ویل چې زموږ ژوند تلویزیوني سوریالونو ته ورته دی. زه هم کله چې ماشومه وم نو مېرې ټایلر سوریال مې ډېر خوښېده. مېرې به بهر کار کاوه، ښکلي

وېسته يې درلودل او الماری به يې له ښکلو جامو ډکې وې. خو د هغو ښځو برعکس وه چې په تلویزیون کې څرگندېدې، ځکه دې هېڅ وخت کورنۍ چارې نه ترسره کولې او د ماشومانو د روزنې او پالنې په اړه يې څه نه ويل. هغه وخت مېرې ټایلر هغو نجونو ته يوه بېلگه وه چې غوښتل يې خپلواک ژوند ولري.

اوس نو نهه ويشت کلنه وم او هغه خواړه مې خوړل چې مور مې په ډېر زیار برابرول. مگر ما زده کړې کړې وې، ځان مې ښه پېژانده او په مغزو کې مې ډېر پلانونه لرل. مور مې راته له ورکتونه وړاندې لوستل رازده کړي وو. زه به ماشومتوب کې د هغې په غېږ کې ناسته وم او هغې به د کيسو کتابونه راته لوستل. همدارنگه تل به يې راباندې ټينگار کاوه چې بروکلي وخورم. زما جامې به هم دې خپله گندلې. اوس چې فکر کوم نو گورم چې هغه د پخوانيو ميندو يوه بېلگه وه چې خپل هر څه يې تر خپلو ماشومانو څارول او ځان يې هېر کړی و. هغې زه داسې وروزلم چې پر ځان باور ولرم. يا پر نفس اعتماد ولرم. ځان محدود نه کړم، باور ولرم چې مخ پر وړاندې لاړه شم او هغه څه ته ورسم چې غواړم يې. ما غوښتل چې د مېرې په شان يوه خپلواکه، شادابه او په عين حال کې يوه مېرمن او يوه معمولي مور واوسم. غوښتل مې چې د خپل ژوند له ملگري سره يو بريالی ژوند ولرم.

بلاخره باراک له يوې مودې وروسته له بالي ټاپو څخه بېرته راستون شو. نقره يې بکس يې له پاڼو ډک وو. له يوازي توبه يې گټه اخیستې وه او خپل کتاب يې پای ته رسولی و. مشاور يې راغی او د ده کتاب يې پر بل ناشر وپلوروه. د تېر ناشر پورته يې هم خلاص کړل او ډېر ژر بيا خپل عادي ژوند ته بېرته ورستانه شوو. باراک زما طنزي خبرو ته خندل او زړه يې غوښتل چې ورته ووايم چې په دې موده کې ما څه څه کارونه کړي دي.

څو نورې مياشتې هم تېرې شوې. سربېره پر دې چې مور خواړه پخول،

بدلون | ۲۲۱

نور کارونه مو هم کول او له یو بل سره خندېدو او نوې نقشي مو کارلې. اوس مو نو دومره پیسې ټولې کړې وې چې یو اپارتمان پرې واخلو. پر دې اساس، د یوکلید سړک له کوره مو کډه وکړه او په هاید پارک کې یوه ښکلي اپارتمان ته لاړو چې غولۍ یې پر لرگیو فرش شوی و او یوه شومینه بخاری یې هم درلوده. ما د باراک په ملاتړ بیا رېسک وکړ او خپله دنده مې بدله کړه. د ښاروالۍ په ودانۍ کې مې له سوزان او والري سره مخه ښه وکړه او پر هغه دنده بوخته شوم چې زه پکې ریسه وم. په دې دنده کې مې پرمختګ کولای شو. باید ډېر نوي شیان مې کشف کړي وای. باید اندېښنې مې یوې خوا ته کړې وای، ځکه اوس نو زه او هغه یو شوي او ډېر خوښ وو. ښادي کولای شي چې ډېر شیان درته ډالۍ کړي.

نوي دندې مې سترس راته پيدا كړ. اندېښمنه يې هم كړم. ما په شيكاگو كې د پابليك ايلايډز شركت په نوي پرانيستل شوې څانگه كې كار كاوه. دا شركت كال وړاندې د ونسا كرش او كاترينا براو له خوا په واشنگټن ډي سي كې تاسيس شوی و. دا دوه كسان نوي له پوهنتونه فارغ شوي وو. دوی غوښتل داسې سوداگريز شركت پرانيزي چې له ځوانانو سره مرسته وكړي چې دولتي او خصوصي ادارو كې ځانونو ته دندې پيدا كړي. باراك په يوه كنفرانس كې له دوی سره پېژندلې وو، د دوی د مديره هيت غړی و او بلاخره يې هغوی ته وړاندیز كړی و چې له ما سره د دې دندې په خاطر اړيکه ونيسي. دې شركت باستعداده ځوانان او پېغلې پر كار گمارل، د هغوی لپاره به يې لنډه ښوونيزه برنامه جوړوله او هڅه به يې كوله چې د هغوی له مهارتونو سره سم دوی ته يو مناسب كار پيدا كړي. د دې شركت موخه دا وه چې د مديرانو يو نسل ټولني ته وړاندې كړي چې ټولني ته زياته گټه ورسوی.

زما په اند د دې شركت كار ډېر مهم او سنجېدلی و. ځكه يادېږي مې چې كله مې د پرېنستون پوهنتون په څلورم كال كې زده كړې كولې، نو ليدل مې چې څنگه زياتره محصلين پرته له دې چې پوه شي چې نورې دندې هم شته، په هغو ازموينو كې ونډه اخلي چې د وكالت پوهنتونونو لپاره دي يا د عملي زده كړې په داسې پروگرامونو كې نومليكنه كوي چې د وكالت په اړه دي. پابليك ايلايډز شركت اوس دا ستونزه هواره كړې وه او غوښتل يې د ځوانانو

فکري أفق پراخ کړي او له دوی سره مرسته وکړي چې په ډېره آزاده توگه خپله دنده وټاکي. په واقعیت کې دې شرکت هڅه نه کوله چې د واسطې له لارې د محصلینو لپاره کار پیدا کړي، بلکې غوښتل یې لومړی مختلف استعدادونه وپېژني، بیا پرې پانگونه وکړي او په ټولنه کې د هغوی ځای مشخص کړي. پر دې اساس، اړینه نه وه چې یو کس دې پوهنتوني سند ولري چې زموږ له شرکت سره یوځای شي. موږ ته یوازې سن مهم و چې له ۱۷ کالو زیات او له ۳۰ کالو کم وي او په خپل ژوند کې یې په یو ډول نه یو ډول د خپل مدیریت او رهبرۍ توانایي څرگنده کړې وي.

پابلېک ایلاز غوښتل د هغو ځوانانو او پېغلو هیلي پوره کړي چې یو ډول نه یو ډول یې استعدادونه نالیدلي انګېرل شوي وو. ما داسې گڼله چې برخلیک له ما سره ډېر ښه کړي چې دا دنده یې راته ټاکلې. کله مې چې سیدلي حقوقي شرکت کې کار کاوه نو په ۴۷ پور کې به په خپل دفتر کې بندي وم، له هغه ځایه به مې په جنوبي برخه کې خپلې سیمې ته کتل او نه مې شول کولای چې د هغه ځای د ځوانانو لپاره کوم کار ترسره کړم. خو دلته مې داسې انګېرل چې کولای شم گټوره واوسم. ځینې استعدادونه به مې په ځینو سیمو کې لیدل، لکه زموږ خپله سیمه کې چې کشف شوي به نه و. ما باور درلود چې استعدادونه کشفولی شم.

په نوې دنده کې مې فکرونه ماشومتوب او ښوونځي ته لاړل چې زده کوونکې وم. زموږ ټولگی ډک او شورماشور به پکې و. ماشومانو به تل یو بل په قلمونو او تباشیرونو ویشتل. خو زه نېکمرغه وم چې مور مې له هغه ټولګي راوايستم او یو بل ټولګي ته یې بوتلم. تل به مې د هغو شلو ماشومانو په اړه سوچ کاوه چې په ټولګي کې بندیان وو او داسې ښوونکي سره ښکېل وو چې انګېزه یې نه درلوده او بې مسؤلیته و. پوهېدم چې زه له هغوی څخه زیاته هوښیاره نه يم. د ښوونځي د دویم کال هغه زده کوونکي چې کومه گناه یې هم نه وه کړې

بدلون | ۲۲۵

يو كال له زده كړو شاته پاتې شوي وو او دې كار خورولم.

د پابليك ايلاز شركت بنسټوالانو په واشنگټن كې يوه پنځه لس كسيزه ډله تر خپل پوښښ لاندې نيولې وه چې تازه كاره هم وه او د ښار په بېلابېلو سازمانونو كې يې كار هم كاوه. دا داسې شركت و چې د بېل كلينټون د ولسمشرۍ په دوره كې يې له دولته مرسته ترلاسه كوله. له همدې امله يې كافي بوديجه لرله چې شيكاگو كې نوې څانگه پرانيزي. همدا مهال و چې له ما يې وغوښتل چې هغوی سره يو ځای شم. البته د دوی وړاندیز شوې تنخوا زما د ښاروالۍ له تنخوا څخه ډېره كمه وه.

البته درنو، شرافتمندو او داوطلبو ځوانانو او پېغلو په دا ډول خپلواكو سازمانونو كې په كمو تنخواوو هم گزاره كولاى شوه، مگر زه د دوی په شان نه وم، ځكه اړوم چې د خپلې محصلۍ پيسې وركړم. ماته كوم ميراث هم نه و رارسېدلې چې په دې كمه تنخوا گزاره وكړم. هره مياشت مې بايد د محصلۍ ۶۰۰ ډالره پور وركړى واى. همدارنگه له داسې چا سره مې واده كړى و چې هغه هم د محصلۍ قسطونه بايد په خپل وخت وركړي واى. زموږ د گډ ژوند لگښتونه هم وو. بلاخره د شركت رييسان سره سلا شول او يوه چاره يې وسنجوله چې زما تنخوا دومره لوړه كړي چې له دوی سره همكاري وكړلاى شم.

په دې توگه په ډېرې خوښۍ او خوشحالي له دې شركت سره يوځاى شوم. دا لومړنۍ موكه وه چې هر څه له بنسټه پيل كړم او زما برياوې او ماتې هم زما له هڅو سره تړلې وې. د ۱۹۹۳ كال په پسرلي كې مې په ميشيگان سړك كې په يوه ودانۍ كې يو كوچنى دفتر پيدا كړ. د دې دفتر كرايه ټيټه وه. د مشورې يوه شركت چې خپل توكي نوي كول، نو ما يې دويم لاس څوكى او مېزونه واخيستل. څو كاركوونكي مې هم پر كار وگمارل. بيا مو د باراك په مرسته په شيكاگو كې هغو كسانو ته لاس وراوړد كړ چې پېژندل مو. موږ هڅه كوله چې د خيرغوښتونكو او زړه سواندو كسانو مالي مرسته تر لاسه كړو. همدارنگه په دولتي

سازمانونو او ادارو او ځينو نورو ځايونو کې هم په داسې دندو پسې وو چې وشو کولای د خپلې خوښې وړ کسان هلته په کار وگمارو. والري له ما سره مرسته وکړه چې د بناړوال دفتر کې او همدارنگه د روغتيا سازمان کې ځينې ځايونه پيدا کړم چې خپل کسان د ماشومانو د واکسيناسيون د پروژې د ترسره کولو لپاره هلته واستوم. باراک هم خپلو څو پخوانيو سازمان ورکوونکو ته خبر ورکړ چې له مور سره د دولتي مرستو او ښوونيزو فرصتونو په برخه کې مرسته وکړي. د سيدلي حقوقي شرکت ځينو همکارانو هم له مور سره مالي مرسته وکړه او مور يې له سترو خيرغوښتونکو او زړه سواندو کسانو سره آشنا کړو.

زما لپاره د دې کار ډېره هيچانې برخه هماغه وه چې کارموندونکي ځوانان او پېغلې به مې پيدا کول. مور د هېواد په ټولو پوهنتونونو کې خبرتياوې خپرولې چې هغه کسان پيدا کړو چې کار غواړي او همدارنگه په خپل بناړ شيکاگو کې هم د پټو استعدادونو په پلټلو پسې وو. زه او زما همکاران به د شيکاگو ټولو سترو پوهنتونونو او مکتبونو ته ورتلو. د کور جوړونې په پروژو کې به مو گډون کاوه او مرستې به مو راتلولې. د پوهنتونونو په هغو عمومي غونډو کې مو هم گډون کاوه چې مجردو ميندو ته يې ښوونيزې زده کړې برابرولې شوای. مور د مجردو ميندو لپاره مرستې راتلولې. له کښيښانو او د پوهنتون له اوستادانو او همدارنگه د روستورانټونو له مديرانو مو وغوښتل چې کوم بااستعداده ځوانان او کومې بااستعداده پېغلې پېژني مور ته يې دې راوپېژني. لنډه دا چې مور هغه کسان غوښتل چې د يوې برخې مدیریت او رهبري پر غاړه واخلي او هغه کسان مو غوښتل چې هيله يې دا وه چې د پرمختگ لوړو پوړيو ته ورسې. کله به مو چې داسې کسان وموندل نو ترې غوښتنه مو کوله چې له مور سره يو ځای شي. مور له دوی سره مرسته کولای شوه چې خپلو هيلو ته ورسېږي. مور دې ته چمتو وو چې د دوی د تگ راتگ کرایه ورکړو او يا هم که چا ماشومان لرل د دوی د ماشومانو د وړکتون پيسې يې ورکړو.

بدلون | ۲۲۷

د مني تر اوایلو مو وکړلای شول چې شل کسه د کار زده کوونکو او کار موندونکو په توگه جذب کړو. دا کسان مو په ښاروالۍ او د ټولنیزو او ښوونیزو مرستو په آژانسونو کې د ښار په ها بله خوا کې ځای پر ځای کړل. زموږ کار موندونکي او کار زده کوونکي متفاوته کسان و او مختلفې هیلې او غوښتنې یې درلودې. د دوی تېر مهال هم سره توپیر درلود. د مثال په توگه زموږ په ډله کې یوه لاتین تباره مېرمن وه چې د ښار په جنوبي برخه کې لویه شوې وه او مخکې د جنایتکارانو او ډاډه مارانو د ډلې غړې وه. دې په هاروارد کې زده کړې هم کړې وې. یوه بله مېرمن وه چې شاوخوا شل کلنه وه، یوه گډ کور کې یې ژوند کاوه، یو ماشوم یې هم درلود چې باید ستر کړی یې وای. په عین حال کې، دې غوښتل پوهنتون ته لاړه شي او د درس ویلو لپاره پیسې راټولې کړي. دې ډله کې یو شپږویش کلن ځوان هم و چې ښوونځی یې پرېښی و او په کتابتون کې یې د آزادې مطالعې له رویه بیا پتېلې وه چې خپله شهادتنامه تر لاسه کړي.

هره اونۍ د جمعې ورځ به د کارموندنې او کار زده کړې ټول غړي د شرکت په یوه دفتر کې سره راټولېدل. هلته به یې خپل کاري گزارشونه وړاندې کول او همدارنگه له بېلابېلو کسانو سره به یې پېژندل هم. دا غونډې مې ډېرې خوښېدې. کار زده کوونکي به چې کله خونې ته رادننه شول، نو پښې یا بیکونه به یې یوه گوبنه کې اېښودل، بیا به یې د کار جامې ایستلې او نورې جامې به یې اغوستې. له دې وروسته به سره راټولېدل او گډ به ناست وو. ما هڅه کوله چې د دوی ستونزې هوارې کړم. ځینو په کاري برخه کې له اکسل برنامې سره ستونزه درلوده. ځینې نور یې نه پوهېدل چې یوې ادارې یا کوم شرکت ته ځي نو څه واغوندي او ځینې نور هم پر ځان یې باوره وو چې څنگه د لوستو کسانو په منځ کې خبرې وکړي. کله کله به مجبورېدم چې هغه کار زده کوونکي ته گوته څښه وکړم چې یا به ناوخته کار ته تللی و او یا به یې کار په سمه توگه نه و ترسره کړی.

يا دا چې که کوم چا به د سترو کوونکو غونډو په خاطر نیوکه کوله یا به خپله اداره کې له ستونزو رامنځته کوونکو مشتریانو سره مخېده نو توصیه به مې ورته کوله چې صبر وکړي او بیا وروسته به مې د هغوی بريا هغوی ته وربادوله. ټولو ته مو هیله ورکوله. البته هر کله به چې کوم کار زده کوونکي د خپل فعالیت په برخه کې کوم پرمختګ کاوه یا به یې نوې بریالی تجربه زده کوله نو موږ به له ځنډ پرته لمانځلو. که څه هم ټول کار زده کوونکي او کار موندوونکي په دولتي یا شخصي ادارو کې نه بریالي کېدل او خنډونه یې له مخې نه شواي لري کولای، مگر کله به چې څو کسه بریالي شول او تصمیم به یې درلود چې په ډېره ژمنتیا خپله دنده ترسره کړي، نو له خوشحالی به مې وزونه کول او غوښتل به مې چې والوزم. اوس د پابلیک ایلايز د شرکت له تاسیس څخه پنځه ویشته کاله تېر دي او دا شرکت هماغسې بریالی مخ پر وړاندې روان دی او په شیکاگو او څلورویشتو نورو ښارونو کې هم څانګې لري. د دې شرکت زرګونه کار زده کوونکوي د هېواد په ګوټ ګوټ کې پر کار او فعالیت بوخت دي.

څه موده مې چې له پابلیک ایلايز شرکت سره همکاري کوله، نو هره شپه به مې دا سوچ کاوه چې سبا ته باید کوم کارونه ترسره کړم. بېګاه به مې د خپلو کارونو په اړه سوچ کاوه، کله به چې سبا سهار له خوبه پاڅېدم نو د هغو کارونو لړلیک به راسره و چې همهنه اونۍ یا همهنه میاشت کې مو باید ترسره کړي وای. اوس چې هغه مهال ته ورګرزم نو ګورم چې دا زما ډېره غوره دنده وه چې په ټول عمر کې مې درلودلې. که څه هم د کار په اوږدو کې له ډېرو اندېښنو، ډېرو وېرو او ډېرو رېسکونو سره مخ شوي وم. مگر د لومړي ځل لپاره مې احساس کړې وو چې یو موخه لرونکی او معنا لرونکی کار ترسره کوم او د خپل ښار پر فرهنگ او د خپل ښار د خلکو پر ژوند اغېز لرم. دا کار د دې باعث شو چې پوه شم چې باراک کله په پروژو کې د یوه سازمانوړکونکي او همکار په توګه کار کاوه، نو څنګه تجربه یې احساسوله. پام مې شو کوم کار چې د انسان ټولې

بدلون | ۲۲۹

ذهني قواوې رېسک ته رابولي، نو په عين حال کې ډېر ارضا کوونکی او خوندور هم وي. باراک پرې دې ډول رېسکونو او مبارزو مين و او پوهېرم چې تل به ورسره مينه ولري.

کله مې چې له پابليک الايز شرکت سره کار کاوه، له ما سره هممهاله باراک يو باثباته وضعيت پيدا کړ. لومړی دا چې په شيکاگو پوهنتون کې يې د نژادپرستۍ په برخه کې درس ورکاوه او دويم دا چې د ورځې په اوږدو کې به يې د نژادي تبعيض او د رای ورکولو په اړه دوسې څېړلې او درېيم دا چې کله ناکله به يې د سازمانورکونې په برخه کې ځينې ټولگي هم جوړول، ځينې وختونه به يې د جمعې په ورځو کې زما د ډلې د غړو لپاره هم ځينې ورکشاپونه جوړول. په ظاهره توگه دې روڼاندي څو دېرش کلن سړي چې د خپلو اخلاقي اصولو په واسطه يې څو گټورې دندې پرېښودلې وې، څه ناڅه ښه ژوند يې ځانته جوړ کړی و او يو ډول تعادل ته رسېدلی و. اوس نو هم د پوهنتون اوستاد و او هم يو ويناوال او سازمان ورکوونکی چې برنامې جوړوي او ډېر ژر وه چې نوموتی ليکوال هم کېده.

کال کېده چې باراک له بالي ټاپو راغلی و. د دې يو کال په موده کې به چې کله بېکاره و نو خپل دويم کتاب يې ليکه. زموږ د اپارتمان په پای کې يوه کوچنۍ خونه وه. باراک له دې خونې ځانته دفتر جوړ کړی و او د شپې تر ناوخته پورې به يې هلته ليکل کول. خونه يې له کتابونو ډکه وه. کله به چې زه له هغه ځايه تېرېدم، نو ورته ويل به مې چې غار کې پټېدونکيه. کله به چې دې خونې ته ورتلم، نو د دلی دلی کتابونو او پاڼو له منځه به تېرېدم. دا به په داسې حال کې وه چې هغه به په مطالعه بوخت و. د ده مخامخ يوه څوکۍ کې به کېناستم او هڅه به مې کوله چې په خنډنيو ټوکو يې لږ وخنډوم او لږ يې ساعت ورتېر کړم. د هغه هم له دې کاره بد نه راتلل. مگر زيات وخت مه يې بايد نه وای نيولی.

زما پام شو چې باراک خپل ژوند کې يوه گوښه ځای ته اړتيا لري چې د هر چا له مزاحمت پرته هلته کتاب ولولي او يا هم ليکل وکړي. په واقعيت کې دا ځای د ده لپاره يوه کړکۍ وه چې د خپل ذهن پراخې نړۍ ته يې پرانيسته او داسې ښکارېدل چې له ذهني پلوه هلته خپل ځان چارجوي. له همدې امله هر کور کې به چې وو نو د ده لپاره به مې گوښه او خلوته ځای جوړاوه. د ده لپاره داسې گوښه او خلوته ځايونه د مقدسو ځايونو په شان وو چې هلته يې نوي فکرونه پنځول. په معمولي توگه، ده به هلته څو کتابونه سره گډ لوستل او همدارنگه د ده ورځپاڼې به په ځمکه تيت پرک پرتې وې.

بلاخره زما د پلار روياوې کتاب د ۱۹۹۵ کال په دويمې کې چاپ شو. که څه هم د منتقدانو له خوا يې ښه هرکلی ونه شو او زيات ونه پلورل شو، مگر مهمه دا وه چې باراک توانېدلی و چې د خپل ژوند کيسه وليکي او خپل گېشمېر هويتونه وليکي چې افريقايي، کانزاسي، اندونيزيايي، هاوايي او شيکاگويي وو. په هر حال هغه يوازې پر دې توانېدلی و چې د خپل هويت معما يو ډول نه يو ډول هواره کړي. له ماشومتوب راهيسې هغه هر څه په يوازې توگه پرمخ وړل.

کله چې د دې کتاب ليکل پای ته ورسېدل او چاپ شو، نو د باراک په ژوند کې يوه تشه فضا رامنځته شوه. ده احساسول چې په يو ډول نه يو ډول دا تشه فضا ډکه کړي. خو دا مهال يې يو بد خبر واوړېد، مور يې د رحم په سرطان اخته شوې وه او له جاکارټا څخه هونولولو ته د درملنې لپاره راغلې وه. مور ته خبر راوړسېد چې يو ښه ډاکټر يې درملنه کوي او کيمياوي درملنه ورته گټوره ده. مايا او توت يې پالنه کوله او باراک به هم کله ناکله ورته. خو څنگه چې ښکاره وه، نو د هغې ناروغي ډېر وروسته تشخيص شوې وه او سرطان يې ډېر پرمختگ کړی و. څرگنده نه وه چې څه به ورپېښ شي. زه پوهېدم چې دې موضوع د باراک ذهن ډېر مشغول کړی.

له بل پلوه په شيکاگو کې بيا سياسي بحثونه رامنځته شوي وو. د ۱۹۹۵

بدلون | ۲۳۱

کال په پسرلي کې د ديلي بناړوال د درېيمې دورې لپاره بناړوال شوی و او اوس نو ټولو د ۱۹۹۶ کال د انتخاباتو لپاره چمتووالی نیوه. اېلینوی ایالت باید نوی سناتور ټاکلی وای او همدارنگه کلینتون هم د ولسمشرۍ د دویمې دورې لپاره ځان چمتو کاوه. سربېره پر دې داسې گنگوسې هم وې چې د متحده ایالتونو د کانگرس یو استازی د جنسي جرمونو په خاطر تر تعقیب لاندې دی او په دې توگه د هغه دېموکرات سیال زیات چانس لري چې انتخاباتو کې گټونکی شي. یو مشهور سناتور و چې آلیس پاملر نومېده. د نوموړي په ځینو پروژو کې یو وخت باراک هم کار کاوه او ورسره پېژندل یې. دې سناتور په خصوصي توگه باراک ته ویلي وو چې هوډ لري د ولسمشرۍ په ټاکنو کې گډون وکړي. له همدې امله په سنا کې د ده ځای خالي کېده او باراک کولای شول چې د هغه د څوکۍ لپاره په انتخاباتو کې گډون وکړي. باراک رانه وپوښتل چې سربېره پر دې چې وکیل یم، اوستاد یم، سازمان ورکوونکی یم او لیکوال یم، غواړم چې د یوه ایالت استازی هم واوسم، نو په دې اړه ستا نظر څه دی؟ په ۱۹۹۶ کال کې د اېلینوی ایالت د استازولۍ په اړه زما استدلال دا و چې له سیاستوالو سره مې چندان نه لگېده او زه مې نه غوښتل چې مېره مې د سیاست ډگر کې ښکېل شي. د سیاست په اړه مې چې هر څه لوستلي وو، نو ډېر ښه او مثبت نه وو. زما ملگرې سانتیتا جکسون راته ویلي وو چې سیاستوال معمولاً له خپلې کورنۍ لرې وي. ما د هېواد قانون جوړوونکي د کیشبانو په څېر بلل چې کلک او غوړ پوست لري او ورو ورو او په غرور حرکت کوي او مخ پر وړاندې ځي. زما په اند باراک یو ریښتینی او زړور او مهربان کس و چې د کانگرس په گونډي شکله ودانۍ کې یې د زور او روځو (کینو) پر وړاندې مقاومت نشو کولای. زما په باور ښه او شریف کسان بله غوره لار هم لري چې پر ټولنه اغېز وکړي. ریښتیا باید ووايم چې فکر مې کاوه چې د هغه سیال سیاستوال به هغه تر کومې ژوندۍ تېر کړي.

له بل پلوه مې داسې انگېرل چې که باراک غواړي سياست کې دخيل شي او له خپلې ټولنې سره مرسته وکړي، نو زه يې بايد خنډ نه وای شوې او د ده په ځای مې بايد تصميم نه وای نيولی. په هر حال، کله چې ما غوښتل وکالت پرېږدم، هغه يوازینی کس و چې دې کار ته يې وهڅولم. ما چې بناوالي کې کار کاوه، دی مې ملاتړی و او اوس چې پابليک الايز شرکت کې پر کار بوخته وم، بيا يې هم زما ملاتړ کاوه. په گډه مو څو کارونه کول چې د ژوند لگښتونه پوره کړلای شو. هغه د شپږ کاله گډ ژوند په اوږد کې زما پر تواناييو هېڅ شک نه و کړی او راته ويل به يې اندېښنه مه کوه، مخ پر وړاندې ځه، هر څه ترسره کولای شي. بلاخره يوه لاره پيدا کوو.

په دې توگه، لومړی ځل وو چې ما ومنله په انتخاباتو کې ځان نوماند کړي. البته ده ته مې دا هم وويل «که انتخاباتو کې بريالی شي او کانگرس ته لار ومومي، نو تا به مايوسه کړي او هر څومره هڅه چې هم وکړي، پایله به ور نه کړي، هغوی به تا لېونی کړي.»

خو باراک اوږې پورته واچولې او کړل يې: «شاید، شاید، شاید هم وکړلای شم چې تر عهدي يې ووزم او يو گټور کار ترسره کړم. څوک څه پوهېږي.» ما نه غوښتل ناهیلی يې کړم. نو اوږې مې پورته وغورځولې او ورته ومې ويل «څوک څه پوهېږي، بنايي هم بريالی شي.»

په دې توگه زما خاوند يو سياستوال شو. هغه يو غوره او شريفه انسان دی چې غوښتل يې په دنيا کې يو گټور کار ترسره کړي. که څه هم زه دوه زړې وم، مگر دی پوهېده چې له دې لارې په ښه توگه کولای شي چې خپلې هيلې او غوښتنې پلې کړي.

بلاخره د ۱۹۹۶ کال په نومبر مياشت کې باراک د اېلینوی ايالت د سناتور په توگه وټاکل شو او دوه مياشتې وروسته د نوي کال په لومړيو کې مجلس ته وردننه شو.

بدلون | ۲۳۳

ما ته ډېره عجيبه وه چې كله به مې د هغه انتخاباتي فعاليتونه ليدل، نو ډېر خوند به مې ترې اخيست. د دې لپاره چې رايې يې زياتې شي، نو ما ډېر هلې ځلې وكړې او په دې برخه كې مې له ده سره مرسته وكړه. هره شنبه به خپلې پخوانۍ سيمې ته تلم او د خلكو كورونه به مې ورتكول او د دولت او حكومت او د دوى د ستونزو په اړه به مې دوى ته غوږ نيوه. د اونيو دا كار مې د هماغه وروستيو ورځو په څېر وو چې له پلار سره به مې د خلكو كورونو ته تلم. له هغه سره ځكه تلم چې د انتخاباتي حوزې د رييس په توگه خپلې دندې ترسره كړي. البته چې هغه زما فعاليت ته هېڅ اړتيا نه درلوده. ما ځكه په ټاكنيزو فعاليتونو كې برخه اخيسته چې يو ډول بوختيا وه راته او ساعت مې پكې تېرېده. هر كله به مې چې له دوى سره مرسته كوله، نو خوند مې ترې اخيسته او بيا له هغې وروسته به خپل كار ته راگرزېدم.

باراك چې خپله نوماندې اعلان كړه نو له دې نه يو څه موده وروسته يې مور په هونولولو كې وفات شوه. د هغې ناروغي په يوواري توگه داسې وخيمه شوې وه چې باراك حتا نه و توانېدلى چې ليدلو او خداى پامانى ته يې ورشي. د مور مړينې پرې ډېر اغېز وكړ. هغه يې غمونو كې ډوب كړ. آنا دانهام هغه څوك وه چې هغه يې له ادبياتو سره آشنا كړى و او باراك چې د بحث او منطقي استدلال كوم ځواك درلود، نو د دې پورې و. له هغې پرته باراك هېڅكله نه شو توانېدلى چې د جاكارتا موسمي بارانونه تجربه كړي او د بالي ټاپو آبي معبدونه وگوري، له هغې پرته باراك هېڅكله نشو كولاى چې له يوې قارې بلې ته لاړ شي او هېڅكله يې نه شول زده كولى چې څنگه له ناآشنا شيانو سره مخ شي. مور يې له هر ډول وېرې پرته د خپل زړه غوښتنې تعقيبولې. د هغې شتون د باراك په وجود كې په بېلابېلو موقعيتونو كې څرگند و. د هغې د مړينې درد د تېرو چرو په شان و چې زما او د باراك په زړونو كې دننه شوې. دا درد زما د پلار د درد په شان و چې د دواړو زړونو يې زخمي كړي وو.

ژمی رارسېدلې و. د استازو مجلس خپل کارونه پیل کړي وو. پایله دا شوه چې زه او باراک به د اونۍ اکثره ورځې سره لرې وو. باراک به هره دوشنبه څلور ساعته موټر چلاوه او سپرېنگ فیلډ ته به تلو. به یو ارزانیبه هوټل کې به له نورو استازو سره اوسېده او هره پنجشنبه شپه به د شپې ناوخته کور ته راتله. استازو مجلس کې یې یو کوچنی دفتر درلود او په شیکاګو کې یې یو کار کوونکی په واک کې و چې نیمه ورځ یې کار کاوه. هغو ورځو کې ډېر کم حقوقي دفتر ته تلو، مګر د دې لپاره چې خپل قسطونه په وخت تسلیم کړي، نو د حقوقو په پوهنتون کې یې خپل درسي ساعتونه زیات کړل او هر کله به چې سنا مجلس رخصتېده، نو ده به درس ورکولو ته نور هم کش ورکاوه. د شپې مو تلیفوني اړیکه درلوده. یو بل ته به مو خبرې کولې او د ورځنیو چارو په اړه به غږېدو. هره جمعه به شیکاګو ته راګرزېده. بیا د شپې به دواړه بیرون ته تلو او د بناړ په یوه روستوران کې به مو خواړه خوړل.

د خاطر و شپې وې. د روستوران تټې رڼا ته به کېناستو. زه د تل په څېر په خپل قول ولاړه وم، په وخت به هلته رسېدم او باراک ته به په تمه وم. که دی به ناوخته راته، نو نه ناراحته کېدم. کله به چې روستوران ته رادننه شو، خپل کوټ به یې ګارسون ته ورکړ او موسک موسک به په مېزنو او څوکیو کې راتېر شو او ما ته به یې ځا راورساره. بیا به یې بېنکل کړم او له کېناستو وړاندې به یې کورټۍ کارله او په څوکی به یې راڅوړوله. هره جمعه مو یو شان خواړه راغوښتل. غوښه، بروکلي او کچالو. خواړه به مو تر وروستۍ مړۍ پورې خوړل. زموږ د ګډ ژوند طلايي دوران همدا و. ځکه دی په خپلو موخو پسې و او ما هم د خپلو موخو په لاره کې ګامونه وهل. هغه به مجلس کې هره اونۍ اووه نوې لایحې وړاندیزولې. په دې برخه کې احتمالاً چې د ریکارډ کچې ته رسېدلې و. دې کار څرګندوله چې په ټولنه کې له بدلون سره څومره مینه لري. ځینې دا لایحې له یوې اوږدې مودې وروسته تصویبېدې. خو اکثره یې د جمهورپال ګونډ له

بدلون | ۲۳۵

مخالفت سره مخامخېدلې هم. په لومړنيو مياشتو کې څرگنده شوه چې هغه بايد په سياست کې جگړه وکړي. له هر ډول تعصبونو، خنډونو، خيانتونو، سودخوړونکو او ناوړه کسانو سره بايد جنگېدلی وای چې دا ډېره دردناکه وه. خو باراک داسې کس نه و چې ځان راشاته کړي او ناهيلي شي. د مبارزې په جريان کې ده خپل زغم ساته او که ماته يې هم خوړله نو په راحتۍ يې منله. مگر خپله هيله يې نه بايله. پر دې يې ايمان درلود چې بلاخره که هڅه وکړي نو خپلې يوې موخې ته به ورسېږي. داسې ښکارېدل چې په ريښتا د دې دندې لپاره مناسب دی.

خو ما غوښتل چې بيا هم په خپله دنده او خپله حرفه کې بدلون راوړم. ومې پتېيله چې پابليک الايز پرېږدم. دې شرکت کې ما ډېر ستر او ډېر مهم مسؤليت په غاړه اخيستی و. حتا مهمې پانې به مې کاپي کولې او کاپۍ به مې ځان سره ساتلې. شرکت اوس په کافي کچه وده کړې وه او له دولتي مرستو او د خيريه بنيادونو له مرستو برخمن شوی و. اوس مې احساسول چې دا شرکت نور پرېښودلای شم. د پوهنتون يو اوستاد و چې آرت ساسمن نومېده او د شيکاگو پوهنتون وکیل هم و. ما له ده سره څو کاله وړاندې پېژندلي وو. دې اوستاد د ۱۹۹۶ کال په مني کې له ما سره اړيکه ونيوله او راته وبې ويل چې پوهنتون په داسې چا پسې گرزي چې له تور پوستانو سره ښې اړيکې ټينگې کړلای شي. هغوی غوښتل چې د تور پوستانو په مرسته يوه برنامه جوړه کړي چې محصلين د داوطلبانه مرستو لپاره په خپلو سيمو کې پر کار وگماري. دې کار زما له شخصي تجربې سره همغږي درلوده. هماغه شان مې چې وړاندې هم آرت ته ويلي وو چې شيکاگو پوهنتون د زياتره ځوانانو لپاره داسې ښکاري چې گنې څوک ورته لاره نه شي پيدا کولی. ما اوس کولای شول چې ځوانان او محصلين له دې پوهنتون سره زيات آشنا کړم. له دې امله دا کار راته ډېر جالب و. د دندې دا بدلون زما لپاره له څو اړخونو گټور و.

د پابلیک الایز د پرېښودلو بل دلیل دا و چې غوښتل مې داسې ځای کار وکړم چې معتبره وي. شیکاگو پوهنتون معتبر ځای و او له یوه خپلواکه او نوي شرکت څخه یې زیات ثبات درلود. همدارنگه زه په دې هم پوهېدم چې تنخا به مې هم زیاته وي. ښه کاري ساعتونه مې درلودل. هلته داسې کسان و چې معمولي کارونه لکه کاپي کول، یا د پرېنټرونو جوړول ترسره کړي. اوس نو دوه دېرش کلنه شوې وم او کله به چې کومه شپه له باراک سره روستوران ته تلیم، نو په دې اړه به مې ورسره خبرې کولې چې هر یو څنگه او چېرته کولای شو چې په ډېره ښه توګه له خپل عمره او له خپلو تواناییو کار واخلو.

تر یوې کچې پورې مې نوې دنده له دې امله ومنله چې زموږ ګډ ژوند ته زیاته وزګاره شم او همدارنگه د پوهنتون د روغتیا له غوره بیمې څخه ګټه واخلم. د جمعې شپه وه. بیاځلې روستوران ته تللي وو. باراک ته مخامخ ناسته وم. تته رڼا خپره وه. مګر زموږ د ښکمرغی موضوع لږ نیمګړې وه. موږ هڅه کوله ماشوم ولرو، مګر نه بریالي کېدو.

دې حقیقت ته مې پام شو چې حتا ډېر ښکمرغه، ډېر بریالي او پر اخلاق ولاړ مېړه او مېرمن هم ممکنه ده چې ونه توانېږي چې هر وخت وغواړي هغه وخت ماشوم راوړي. زېږون او امیندواري داسې څه نه دي چې وشي کولای هر وخت پرې غلبه وکړي، یعنې کله کله که هڅه هم وکړي، نو نه شي کولای چې پایله ترلاسه کړي. دې موضوع زه او باراک دواړه حیران کړي وو. په عین حال کې ناهیلې هم وو. هر څومره به مو چې هڅه کوله نه امیندواره کېدم. له ځانه سره مې وویل چې کېدی شي لامل یې دا وي چې باراک زیات کار کوي او موږ سره ډېره اړیکه نه لرو. باراک به تل له شیکاګو څخه سپرېنگ فیلډ ته تلو او زموږ اړیکه به هغه وخت نه ترسره کېده چې زما په بدن کې به د امیندواری هورمونونه ترشح کېدل. پوه شوم چې دا ستونزه هوارولای شو. سنا کې به چې کله د باراک کار خلاصېده، موټر کې به کېناسته، لرې ایالتي لاره به یې وهله او

بدلون | ۲۳۷

کور ته به یې ځان رارساوه چې هغه وخت اړیکه سره ولرو چې زما د هورمونونو د ترشح وخت وي، خو بیا مو هم له ډېرو هڅو سره سره کومه پایله نه اخیسته. ډېره خندنې وه، کلونه کلونه کېدل چې پام مو کاوه چې ماشوم مو پیدا نه شي، مگر اوس مو چې هر څومره هڅه کوله چې امیندواره شم، نو نه کېده. بالاخره یو ځل زما د امیندواری تېسټ مثبت راوواته. دواړه خوشحاله شوو او خپلې اندېښنې مو بلې خوانه کړې. خو څو اونۍ وروسته مې نقصان وکړ او زموږ ټولې هیلې پر اوبو لاهو شوې. هر کله به مې چې په سرک کې یوه ښځه لیده چې ماشوم یې ورسره دی، نو د ماشوم زېږولو شوق به مې بیا وجود کې راژوندی کېده. زما او د باراک یوازینۍ خوښي دا وه چې کرېک او د هغې مېرمنې ته مو نژدې ژوند کاوه. هغوی دوه ښکلي ماشومان د لسلي او اروی په نامه درلودل. موږ به چې هر کله د دوی کور ته ورتلو، نو د هغوی له ماشومانو سره به مو لوبې کولې او دوی ته به مو کتاب لوستو. په دې کار به مو ډېره آرمتیا احساسوله.

ناڅاپي نقصان، درناکه واقعه ده. هره ښځه خواشینې کوي. مگر داسې موضوع ده چې زیاتره ښځو ته پېښېږي. کله چې ما د هغې په اړه له خپلو څو خورلڼو سره خبرې وکړې نو پوه شوم چې هغوی هم څو څو واره په ناڅاپي توګه نقصان کړی. دا حقایق به مې چې واروېدل لږ به آرامه شوم او وبه پوهېدم چې دا معمولي مشکل دی. بیا مې یوې ملګرې یوې متخصصې ډاکټرې ته وروپېژندلم. زه او باراک دواړه د معاینې لپاره لاړو. ډاکټرې چې آزمویښتونه وکړل، نو موږ ته یې وویل چې کوم خاص مشکل نشته او تاسې ماشوم درلودلای شئ. بیا یې له ما وغوښتل چې د دوه میاشتو لپاره له کلومید دارو څخه ګټه واخلم چې په بدن کې مې تخمې تحریک کړي او زیاتې شي، مگر دې درمل هم کومه پایله نه درلوده. بالاخره موږ اړ شو چې د مصنوعي القاح لاره انتخاب کړو. له نېکه مرغه د دې کار زیات لګښت د پوهنتون روغتیايي بیمې راکاوه. خو کله مو چې د درملنې لومړني پړاوونه پیل کړل، د ایالتي سنا د مني فعالیتونه

هم پيل شول او باراك پكې بنكېل شو. پايله دا شوه چې تر څو اونیو پورې ما هره ورځ ځانته دارو تزریقول چې زما د تخمدانونو د فعالیتونو مخه یې نیوله. بیا مې له داسې درملو باید کار اخیستلی وای چې تخمې مې فعال کړي.

ښه مې یادېږي چې کله به مې ماشومتوب کې له خپلو نانځکو سره لوبې وکړې او هغوی ته به مې نازونه ورکړل او سترې به شوم، نو خپلې مور ته به مې زاری کولې چې یو واقعي ماشوم راته وزېږوي چې لوبې ورسره وکړم. حتا د هغې د جامو په روکه کې مې هم داسې گولۍ پیدا کړې چې د امیندواری د مخنیوي په خاطر وې. ما فکر وکړ چې که یې لرې کړم، نو خپلې موخې ته به ورسم. خو داسې څه ونه شول. په هغې پېښې کلونه کلونه تېرېدل او زه هماغسې د ماشوم لرلو او د یوې کورنۍ جوړولو په مینه کې سوزېدم. باراک کور کې نه و. زه د کور په تشاب کې یوازې ولاړه وم. هڅه مې کوله چې خپله ټوله زړورتیا مې په لاسو کې راټوله او پېچکاری مې ورنو ته ورنژدې کړم.

ښايي هماغه شېبه وه چې په ټول عمر کې مې د لومړي ځل لپاره له سیاسته کرکه وکړه. ځکه باراک خپلې دندې او حرفې ته په شدید توگه ژمن و. باراک هلته نه و او ما باید په یوازې دا مسئولیت پر اوږو گاللی وای. له همدې امله مې داسې احساسول چې زموږ په گډ ژوند کې له هغه څخه زیاته فداکاری زه کوم. له دې څخه څو اونۍ وروسته، باراک هماغه شان په خپل کار او فعالیت بوخت و. د دې لپاره چې زه له خپلو تخمو خبره شوم، نو سونگرافي مې کوله. په وار وار مې وینه ورکوله. معاینه کېدم. دا په داسې حال کې وه چې د هغه یوازینی دنده دا وه چې سپرمونه تولید کړي. ده به کله ناکله هغه مطالب هم راته ویل چې له رحم څخه د بهر امیندواری په اړه و. که څه هم پوهېدم چې دې کې د هغه گناه نشته، مگر په هر حال زما په اند دا کار غیرعادلانه ښکارېده چې د ماشوم زېږولو ټولو سختۍ دې د ښځې پر اوږو وي. دا مسأله راته حیرانوونکې وه، ځکه په مساواتو مې زیات باور درلود. پر هر حال، ځنګه

بدلون | ۲۳۹

چې د زړه له تله مې ماشوم غوښته نو ستنه مې پورته کړه او په خپله غوښه کې مې وردننه کړه. شاوخوا اته اونۍ وروسته مې له وجوده یو غږ واورېده چې هغه ټول منفي حسونه یې ما کې پاک کړل. د زړه د ضربانو کمزوري غږونه وو. زه امیندواره شوې وم. د بل چا د احساساتو پر وړاندې د مسئولیت او فداکاری حس بدل شو. د هغې فضا په شان چې ناڅاپه رنگ بدلوي یا د کورنیو توکو په شان چې بیا پورته کېږي او بیا هر څه په خپل ځای اېښودل کېږي. اوس مې نو بنادي احساسوله او له خپل هغه دروني راز سره بهر ته تلم.

باراک هماغه شان هره اونۍ پلازمېنې ته تلو. زه هم خپل کار ته تلم. هلته به ډېر بیروبار و. که څه هم ډېره سترې کېدم، خو د خوشحالی دروني احساس مې هېڅکله نه کمېده. اوس نو یوه کوچنۍ نجلی زما په گېډه کې د ودې په حال کې وه. منی تېر شو. ژمی راغی. بیا پسرلی راورسېد. کوچنۍ ځان ته ټکانونه ورکاو، زما په گېډه کې یې لغتې وارولې او وده یې کوله. زه هېڅکله یوازې نه وم، هغه تل راسره وه. په کار کې، کله به مې چې سلاټه جوړوله او یا کله به چې شپه کې په کټ کې اوږده غځېدم. څوم ځل و چې «کله چې امیندواره یې باید څه ته په تمه واوسې» کتاب مې پاڼه په پاڼه لوسته.

د شیکاگو دویمې راته تل خوندور و. تر غروبه پورې لمر په اسمان کې پاتې کېده. مېشیکان سین له بادي بېړیو ډکېده. هوا گرمېده او ژمی به دې هېراوه. همدارنگه کله به چې دویمې راورسېد، نو د سیاستوالو کارونه به کمېدل او دوی به خپل ژوند ته رسیدگي کوله. د تفریح او خوښیو خوا ته به ورتلل.

که څه هم کوم ځانگړی کار مې نه ترسره کاوه، مگر بیا هم هر څه د پلان له مخې پرمخ تلل. د ۱۹۹۸ کال د جولای میاشت په سهار کې مې د زېږد لومړني دردونه حس کړ. مایا هم له هاوایی راغلې وه چې د امیندواری د وروستۍ اونۍ تر پایه له مور سره واوسي. مور مې هم وه. زه باراک، مایا او مور مې په گډه د شیکاگو پوهنتون روغتون ته لاړو. مخکې له دې چې کبابیان په

خپلو کورو کې سکاره روښانه کړي، مخکې له دې چې خلک خپلې روجايۍ په ساحل کې وغوروي، شورماشور وکړي او بيرغونه پورته کړي او په ساحل کې اور لوبې ته په تمه شي، دا مبارکه پېښه وشوه او ماليا اوباما، زما لومړنۍ ښکلې لور نړۍ ته سترگې پرانيستې.

۱۴

مورولی په حرکت راوستم. زما ټول کارونه او زما د ژوند ریتم یې خپل واک کې واخیستل. مور شوې وم. ژوند کې مې نوی نقش راترغاړې شوی و. خو اړینه نه وه چې زیات وخت پرې ولگوم او فکرونه وکړم، ځکه زه داسې مېرمن یم چې جزییاتو ته پام کوم او ماشوم هم له جزییاتو ډک دی. ما او باراک په ډېر دقت مالیا تر نظر لاندې ونیوله او د هغې د کوچنیو سرو شونډو، د هغې د گورگوتي وېبستو، د هغې د حیرانو کتو او همدارنگه د هغې د لاسو او پښو ښورولو رازونه مو کشف کړل. هغه مو لمبوله، پمپر به مو ورتاړه او په سینه مو کلکه نیوله. د هغې شیدې خوړل، د هغې د خوب او د هغې غږونه موږ ته ډېر جالبه وحتا د هغې چټل پمپرونه به مو په ډېر ځیره کتل او گواکې داسې راته ښکارېدل چې پټ رازونه لري.

هغه کوچنی انسان و چې موږ ته راسپارل شوی و. ما په خپل ټول ځان د هغې مسئولیت اخیستی و. کله ناکله به حتا یو ساعت کېناستم او د هغې ساه ایستل به مې کتل. کله چې په کور کې یو ماشوم ولری، نو کله وخت ډېر اوږدېږي او کله هم ډېر چټک او ډېر لنډ. د مثال په توګه یوه ورځ داسې ښکاري چې هېڅ خلاصېږي نه مگر بیا ناڅاپه شپږ میاشتې د برېښنا په څېر تېرېږي. کوم اغېز چې مالیا زموږ په ژوند کړی ورته خندا مو راتله. وړاندې به چې کله ماښام شو، نو ما او باراک به د خپل هېواد د قضایي سیستم د قوانینو په اړه بحث کاوه. دا بحث به د مجرمو او بېلارو ماشومانو او نویو ځوانانو په اړه و.

په پابلیک الایز شرکت کې ما په دې اړه ډېر تجربې تر لاسه کړې وې، نو باراک ته به مې ویلې چې هغه یې د سنا مجلس په لایحو کې شاملې کړي، خو اوس مور په ډېره مینه او ډېره خوښۍ په دې اړه بحث کاوه چې مالیا له چوشک سره ډېره روږدې شوې نه ده او همدارنگه مور به د هغې پرپوتل سره پرتله کول چې څوک یې څنگه او څوک یې څنگه ځملاوي. د نورو نویو میندو او پلرونو په څېر وسواسي شوي وو او سربېره پر دې هېڅ شي هم مور په دې کچه نه خوشحاله کولو. د جمعې شپه کې به مو مالیا په وړونکې زنگو کې واچوله او له ځانه سره به مور ستورانت ته بوتله. مور به مخکې له دې ډوډۍ خلاصه کړه چې هغه بېتابه او بېقراره شي. ډوډۍ به مو وخوړله او له روستورانت نه به راووتو.

مالیا چې د څو میاشتو شوه، په پوهنتون کې خپل کار ته ورستنه شوم. البته نیمه ورځ مې کار کاوه او څنگه مې چې مخکې غوښتل، هغسې مېرمن وم چې دنده مې درلوده او زړه سواندې مور وم. د ماشومانو یوه پرستاره مې پیدا کړه چې گلورینا کاسابل نومېده، له ما نه لس کاله مشره او فلیپینۍ وه چې د پرستارۍ زده کړې یې هم درلودې او خپل دوه ماشومان یې هم غټ کړي وو. دې ته مې گلو ویل، چابکه او لنډۍ مېرمن وه، وېسته یې لنډ وو، د طلايي قاب عینکې یې درلودې. دا دومره چټکه وه چې دوولسو ثانویو کې یې د ماشوم پمپر بدلاوه. ډېره تر او تازه او شوخه وه چې څو کاله زموږ د کورنۍ د یوې غړې په شان وه. د دې ستره ځانگړنه دا وه چې د زړه له تله یې زموږ له ماشومې سره مینه کوله.

یوه حقیقت ته مې وروسته پام شو، هغه دا چې نیمه ورځ یا پارټ ټایم دنده له یو ډول غولونې پرته بل څه نه ده. ځکه یو کس هماغه د فول ټایم کارونه ترسره کوي، په هماغه همېشنيو غونډو کې گډون کوي او هماغه مسؤلیتونه یې پر غاړه وي. یوازینی توپیر یې دا دی چې د پخوانۍ تنخوا نیمایي اخلي. که کله ناکله به یوه غونډه له خپل وخته وروسته ترسره کېده او

بدلون | ۲۴۳

خندېده به نو ما به له خندا پرته ځان کور ته رساوه چې مالیا واخلم او د موسیقي بنوونځي ته یې بوزم چې له غرمې وروسته و. مالیا به خوښه او خوشحاله وه، مگر زه به په خولو کې لمبېدم او ساه به مې بنده بنده کېده. کور کې به چې وم، نو کاري تلیفون ته به کاري زنگونه راتلل چې ما به ځواب ورکاوه او یو بد احساس به مې درلود. همدارنگه کله به چې دنده کې وم او د مېز شاته به ناسته وم، نو فکر به مې کاوه چې که مالیا له مویلیو سره حساسیت ولري څنگه به شي. لنډه دا چې ټول فکرونه به مې مالیا ته وو. په هر حال پارت ټایم کار په واقعیت کې زما د ژوند ټولې برنامې گډې وډې کړې وې.

خو د ماشومې شتون د باراک لپاره هېڅ ستونزه نه وه رامنځته کړې. کله چې مالیا پیدا شوه، نو دی د څلورو نورو کلونو لپاره هم په سنا مجلس کې وټاکل شو. ۸۹ سلنه رایې یې گټلې وې. دې څرگندوله چې ډېر محبوبیت لري. اوس یې نو په لوړو موخو فکر کاوه. غوښتل یې د سنا د مجلس د یوه دیموکرات استازي ځایناستی شي چې بايي راش نومېده. زما باور و چې د کانگرس په انتخاباتو کې د ده نوماندېدل، ښه فکر نه دی. ځکه راش ډېر نفوذ درلود او پېژندل شوی شخص و، دا په داسې حال کې وه چې باراک تر دې دمه دومره مشهور نه و او د بریا احتمال یې کم و. مگر د ده گوندي دیموکراتو مشاورانو ورته وړاندیز وکړ چې خپل چانس وازمایي. د یوې نظرپوښتنې له مخې یې د بریا امکان شته و. په هر حال، ما نور خپل مېړه پېژانده. که ده ته به داسې موکه برابره شوه چې ټولني ته به یې زیاته گټه رسوله، نو دا موکه به یې هېڅکله نه له لاسه نه ورکوله.

د ۱۹۹۹ کال په وروستیو کې مالیا شاوخوا د اتلسو میاشتو شوې وه. دا مهال د کرسمس لپاره هاوایی ته لاړو چې توت نیا یې وویني. توت اوس ۷۷ کلنه وه او په خپل پخواني کوچني اپارتمان کې یې ژوند کاوه. هغې کال کې یو ځل خپله لمسی او خپلوان لیدلی شوی. شیکاگو کې ژمی رارسېدلی و او د

آبي رنگه اسمان گرموالي ورو ورو کمېده. زه هم له خپل کوره او له خپل کاره او کارخايه سترې شوې وم، نو په وايکيکي ساحل کې مو يو معمولي هوټل ريزرف کړی و. سفر ته چمتو و. په حقوقو پوهنځي کې د باراک تدريس هم پای ته رسېدلی و. ما هم له کاره رخصتي اخيستي وه. هر څه برابر و، مگر سياست مو بيا خنډ شو.

د اېلینوي ايالت مجلس هوډ درلود چې يوه مهمه جنايي لايحه تصويب کړي. استازو غوښتل چې له گلنيو رخصتو وړاندې په يوه جلسه کې رايې ورکړي او دا لايحه تصويب شي. باراک له سپرېنگ فيلډ څخه ما ته زنگ راوکړ او راته کړل يې يو څو ورځې بايد تگ وځنډوو. ښه خبر نه و، مگر پوهېدم چې گناه د ده نه ده. زړه مې نه غوښتل چې کرسېس کې دې توت يوازې واوسي. له بل پلوه، ما او باراک هم استراحت ته اړتيا درلوده او د هاوايي دا سفر موږ ته ډېر گټور واقع کېده.

اوس نو په رسمي توگه باراک د کانگرس استازولی ته نوماند شوی و. له همدې امله کور ته هم ډېر نه راته. له يوې سيمه يزې ورځپاڼې سره يې په مرکه کې وويل چې شپږ مياشتې کېږي چې کانگرس ته نوماند شوی او په دې شپږو مياشتو کې يوازې څلور ورځې له خپلې کورنۍ سره پاتې شوی او بس. ټاکنې په مارچ مياشت کې ترسره کېدې. باراک تل په انتخاباتي کمپاينونو کې فعاليت کاوه او زه پوهېدم چې هره شېبه او دقيقه چې په کورنۍ کې له موږ سره تېروي، نو د انتخاباتي کمپاين د مسؤلينو له انده د وخت ضايع کول شمېرل کېږي.

اوس مې نو په کافي کچه شناخت درلود او په کافي کچه مې تجربه لرله چې ځان د انتخاباتو په لوړو ژورو کې ښکېل نه کړم. له باراک سره مې منلې وه چې په انتخاباتو کې گډون وکړي. دا کار مې له دې امله کړی و چې نه مې غوښتل ناندري سره ووهو. داسې مې انگېرل چې خپله هڅه به وکړي، مگر

بدلون | ۲۴۵

ناکامېري او دا به بيا د دې باعث شي چې بل کار پيل کړي. زما د خوښې وړ دنده دا وه چې باراک د يوه داسې شرکت مدير شي چې د ټولني د ستونزو د هوارولو مسؤليت ولري او دا کار ده ته دا امکان برابر کړي چې د شپې کور ته راشي.

له نېکه مرغه هغه لايحه تصويب نه شوه او سنا مجلس رخصت شو. مور هم پر دې وتوانېدو چې د ډيسمبر په درويشتمه هاوايي ته الوتنه وکړو. وايکي ساحل يو ډېر ښکلی ځای و. ماليا به په سمندر غاړه کې له شکو سره لوبې کولې، د اوبو خپې به يې په لغتو وهلې او دومره لوبې به يې کولې چې سترې به شوه او له پښو به وغورځېده. مور د توت په اپارتمان کې له خوشحالي څخه يو ډک کرسمېس تېر کړ. ډالی مو پرانيستې. خو هغه وخت ډېر هيښ شو چې له جنجال توکي سره مو د توت مينه وليدله. (جنجال توکي دې ته وايي چې انځور له څو ټوټو جوړ شوی وي، که دا ټوټې سره يو ځای شي نو هغه انځور څرگند شي: ژباړن) جنجال توکي څو زره ټوټې درلودې چې پر مېز پرتې وې. د هاوايي شنو اوبو او د دې سيمې خوشحاله خلکو زموږ په وجود کې ټولې سترپاوې او سترسونه له منځه يوړول او مور يې هم ښاد او خوشحاله کړو. لورکي مو هم ډېره خوشحاله وه. څنگه چې ورځپاڼو ويل، مور د ۱۹۹۹ کال وروستۍ ورځې تېرولې او نوې زريزې ته وردننه کېدو.

رخصتۍ ښې تېرېدې. خو ناڅاپه له اېلينيوي څخه باراک ته زنگ راغی او ورته وويل شول چې د سنا مجلس غواړي چې د جرايمو د لايحې په اړه رای گيري وکړي او هغه بايد د ۴۸ ساعتونو په اوږد کې ځان ورورسوي. باراک ځنډ ونه کړ. ژر يې زموږ د الوتکې ټکټونه بدل کړل چې د هغې ورځې سبا ته لاړ شو او خپل سفر پای ته ورسوو. البته ما کولای شول چې له ماليا سره هلته پاتې شم، مگر ډاډه وم چې وخت به راباندې ښه تېر نه شي. په هر حال زما سياست همدا و. دې لايحې ځانگړی اهميت درلود. په ځانگړې توگه دې لايحه کې د وسلې

د لېږد قانون هم شامل و چې باراک يې ډېر ملاتړ کاوه او داسې بنکارېدل چې گڼې د يوه سناتور رایه هم د هغې په تصویبېدلو کې ونډه او اهمیت لري. خو له دې وروسته يوه بله ناڅاپي پېښه وشوه. چې شپه شوه، مالیا تبه وکړه. ځکه ټوله ورځ يې د سمندر خپې په لغته وهلې وې او لوبېدلې وه. خو اوس زما کوچنۍ لور بېحاله او ناروغه پر کټ غځېدلې وه. اوبسکې يې تويولې او واويلاوې يې کولې او نه يې شول کولای څه ووایي. هغې ته مو ستامینوفن گولۍ ورکړه، مگر گټه يې ونه کړه. بیا بیا يې خپلو غوږونو ته لاسونه وروړل. زه پوه شوم چې غوږونه يې میکروبي شوي. مور د مالیا په کټ ناست وو او حیران حیران مو ورته کتل. الوتنې ته مو یوازې څو ساعته پاتې و. باراک په بد وضعیت کې راگیر شوی و. اندېښمن بنکارېده. هغه ته مې وویل:

«ماشومه په دې حالت کې الوتکې ته نه شو پورته کولای.»

باراک وویل:

«پوهېږم.»

بیا مې وویل:

«ټکتونه باید بدل کړې.»

باراک بیا وویل:

«پوهېږم.»

هغه یوازې په ټکسي کې سپرېدلی او هوايي ډگر ته تللی شوی چې په خپله موکه ځان مجلس ته ورسوي او رایه ورکړي. خو ما نه غوښتل چې داسې یو وړاندیز ورته وکړم چې نه مې خوښېده او خپله یوازې له هغه ستونزې سره لاس او گربوان شم چې مالیا ته راپېښه شوی وه. که اړتیا مو درلودلای چې روغتون ته لاړ شو نو بیا څه؟

مور هلته ناست وو، دا په داسې حال کې وه چې نړیوالو-هغه کسان چې په خیالونو کې ډوب وي او خیال پلو وهي- پیسې او خوراکي توکي زېرمه کول

بدلون | ۲۴۷

او د داسې ځای په لټه کې و چې امن وي چې هسې نه د ۲۰۰۰ کال وړاندوینه رېښتیا شي او برقي شبکې او ارتباطي سیستمونه د کمپیوټري ستونزو په خاطر کار پرېږدي. دوی دا کار ځکه کاوه چې خوندي پاتې شي.

هر څه چې وو، نو راپېښه وه. باراک فکر کې ډوب شو، شېبه وروسته یې له خپل مرستیال سره اړیکه ټیګه کړه او هغه ته یې وویل چې نه شي کولای چې ځان د هغې لایحې رای ورکوونې ته ورورسوي. زه پوه نه شوم چې دا موضوع یې څنګه ورته وویل، مګر هر څه وو، وو به. داسې وخت کې، موږ باید له هر څه نه زیات پام خپلې کوچنۍ لورکې ته کړای وای.

بلاخره ۲۰۰۰ کال له هېڅ ناوړه پېښې پرته راورسېد. مالیا ته مو هم انټي بیوتک ورکړل، دوه ورځې یې استراحت وکړ او جوړه روغه شوه. څنګه مې چې فکر کاوه هماغسې وه غوږ یې میکروبي شوی و. له څو ورځو وروسته په الوتکه کې سپاره شوو او شیکاګو ته، د ژمي سړو ته او سیاسي ګډوډیو ته مو ځانونه ورورسول. هغه لایحه چې د جرایمو په اړه وه پنځه موافقې رایې یې کمې شوې وې، نو تصویب شوې نه وه. څرګنده وه چې که بارک په خپله موکه ورسېدلې هم وای، بیا هم د رایو په پایله کې کوم اغېز نه راتله. خو د باراک نشتون د دې باعث شو چې د کانګرس په انتخاباتو کې یې د سیالانو له خوا ګرم شي. سیالانو یې وویل چې دی خپله ساعتېرې کوي. ځکه نه غواړي چې خپلې رخصتۍ او مزې چرچې پرېږدي او له هاوایي ټاپوګانو راشي چې داسې مهم قانون په مجلس کې تصویب شي چې د وسلو د لېږدولو په اړه دی.

څو میاشتې وړاندې، د کانګرس د استازي بایي راش د کورنۍ یو غړی په ګولۍ لګېدلی او وژل شوی و، همدا موضوع هم د دې باعث شوه چې د باراک وضعیت خراب شي. څرګنده وه چې چا نه غوښتل پوه شي چې هغه د هاوایي دی او د خپلې یوازې نیا لیدو ته هلته تللی و او بیا یې په ناڅاپي توګه هلته ماشومه ناروغه شوې وه. څه چې دوی ته مهم و هغه هماغه مسخره رایې وې.

رسنيو هم دا موضوع څو اونۍ پسې وغځوله. د شيكاگو تريبون ورځپاڼې مدير هغه سناتوران چې هغه ورځ يې رايه نه وه وركړې د ناپوهه پسونو په نامه ياد كړل. د باراك يوه بل ايالتي سيال دان تروتر له دې پېښې گټه واخيسته او يوه خبريال ته يې وويل چې ماشومه يې پلمه كوي او كار ته نه راځي چې دا خپله د ده د شخصيت كمزورتيا څرگندوي.

رسنيو كې زموږ د كورنۍ په اړه ډېرې بدې خبرې كېدې چې زه ورسره روږدې نه وم. نه پوهېدم چې د يوه سم تصميم له امله زما د مېړه شخصيت ولې تر داسې پوښتنې لاندې راغلی. باراك په ډېر زغم سره د هغوی په ځواب كې يوه مقاله وليكله او يوې سيمه يزې ورځپاڼې ته يې ورواستوله. ده خپله مقاله كې وويل چې موږ له خپلو سياستوالو ډېرې خبرې اورېدلې چې پر كورنيو ارزښتونو ټينگار كوي. ما هم د يوه ايالتي سناتور په توگه هڅه وكړه چې د همدې ارزښتونو ساتونكی واوسم.

داسې ښكارېدل چې زموږ د ماشومې د غوږ ميكروبي كېدل، په سنا مجلس كې د باراك ټولې درې كلنې هڅې په بشپړه توگه له منځه وړې وې. هغه وړاندې د انتخاباتي كمپاينونو د مالي لگښتونو په اړه نوي قوانين وړاندې كړې وو، د مالياتو د راكېدو او بېوزله كورنيو ته د پور وركولو په برخه كې يې هم زياته مبارزه كړې وه، همدارنگه زياته هڅه يې كړې وه چې د زړو ښاريانو درمليز لگښتونه راكې شي او د دې كارونو له امله يې د ديموكراتو او جمهوريپالو باور هم تر لاسه كړی و، خو په څرگنده توگه، هغه شېبه كې يو كس هم دې ته حاضر نه شو چې د هغو بريدونو مخه ونيسي چې بر باراك كېدل. د هماغه انتخاباتي فعاليتونو له پيله، د ده سيالانو، په ده پسې بدې شايعې خپرې كړې چې تور پوستی رای وركوونكي پرې بدبینه كړي. باراك پسې ويل كېدل چې د هايډپارک د سپين پوستو يهوديانو استازی دی. دان تروتر د شيكاگو ريډز ورځپاڼې خبريال ته وويل: «باراك يو سپين پوستی دی خو د تور پوستانو نقاب

بدلون | ۲۴۹

يې وهلی دی». بایي راش هم دې خپرونې ته یوه مقاله ولیکه او نشر یې کړه. په مقاله کې یې لیکلي وو هغه هاروارد ته تللی، د دې پر ځای چې عالم شي، احمق شوی او مور د داسې پوهنتوني کسانو تر اغېزې لاندې باید رانه شو. ده ټینګار کړی و چې باراک زموږ په ټولنه پورې اړه نه لري او یو واقعي سپین پوستی نه دی. څوک چې هغسې خبرې کوي او داسې ظاهري بڼه لري، که څه هم زیات کتابونه یې لوستلي وي، مګر بیا هم تور پوستی نه شي کېدی.

څه شي چې ډېره ځورولم، هغه دا وو چې باراک په دقیقه توګه هماغه څه وو چې زموږ د سیمې پلرونو او میندو یې هیله درلودله چې اولادونه یې هاغسې وي. زده کړې یې کړې وې او پر ځای د دې چې د تور پوستانو ټولني پرېږدي له هغوی سره پاتې شوی و او غوره یې دا بلله چې د دوی خدمت وکړي. حیرانه به دې ته وم چې په انتخاباتو کې په ده پسې داسې یې اساسه شایعې خپرېږي. دې چلن ډېره ځورولم. خو باراک وړاندې هم لیدلي و چې سیاست تر کومې کچې پورې چټل او ناځوانمردانه کېدی شي. دی له ما څخه زیات ځواکمن و چې له داسې وضعې سره جورجاری وکړي. احساسات یې ځپل شوي وو، مګر نه یې غوښتل تسلیم شي. ژمي کې یې خپلې انتخاباتي مبارزې ته ادامه ورکړه. که څه هم مالي ملاتړي یې ورو ورو کم شوي و او د بایي راش ملاتړ زیات شوی و، مګر ده بیا هم همداسې خپلو ټاکنیزو تبلیغانو ته ادامه ورکوله. هر څومره چې ټاکنو ته نژدې کېدو، نو هومره به په کور کې د ده شتون کمېده. خو ده به هره شپه له مور سره اړیکه نیوه چې مور ته شپه پخیر ووايي.

څنګه چې ما هم څو ورځې رخصتي په هاوایی ساحلونو کې تېره کړې وه نو خوشحاله وم او پوهېدم چې باراک هم د زړه له تله خوښ دی. کومې شپې به چې له مورې لرې و، څه به یې چې نه هېرول، هغه له مور سره مینه وه. هر ځل به یې چې زنگ راواوه نو ما به د لرېوالي درد او غم د ده په غږ کې احساساوه. ګني داسې ښکارېدل چې د کورنۍ او سیاست په منځ کې یې کش و

گیر دی او خوروي يې .

بلاخره د مارچ میاشتي ټاکنې راورسېدې او باراک پکې ناکام شو. بابي راش بریالی شو. دا ټوله موده مې خپله لور په غېږ کې نیولې وه. بیا زموږ دویمه لور پیدا شوه. ما څه ناڅه هوسا او بې جنجاله امیندواري تېره کړه. دویمه لور مې هم د شیکاگو پوهنتون په روغتون کې وزېږېده. ناتاشا ماریان اوباما، د ۲۰۰۱ کال د جون د میاشتي په ۱۰ نېټه له یوې بلې مصنوعي القاح وروسته نړۍ ته سترگې پرانیستې. اوس نو مالیا درې کلنه وه. موږ په کور کې پرېښې وه. مور مې هم ورسره وه او موږ ته په تمه وې. زما دویمې ماشومې، کوچنۍ گلالی مې، تور وېښته لرل، سترگې یې قهوه یي وې، ډېره هوبنیاړه وه او زموږ د کورنۍ د مربې څلورمه ضلعه شوه. زه او باراک د هغې پیدا کېدو ته ډېر خوشحاله شوو.

له مشورې وروسته مو وویل چې ساشا به ورته وایو. دا نوم ما غوره کړی و او هغه چا ته ویل کېده چې پر خپل ځان باور ولري. ما او باراک هم د نورو میندو او پلرونو په شان له خپلو ماشومانو سره مینه درلوده او نه مو غوښتل چې هغوی ته کوم زیان ورسې. ما هیله درلوده چې زما لوبې هم د خپل پلار په شان هوبنیاړې شي او د خپلې مور په شان زیاته انرژي او انگېزه ولري. له هر څه نه مې زیاته هیله دا وه چې زما ماشومان کلک او بااراده وي چې په هر ډول شرایطو کې وکولای شي خنډونو لرې کړي او مخ پر وړاندې لاړ شي. نه پوهېږم چې په راتلونکې کې به زما د کورنۍ برخلیک څنگه وي. مگر ما دا خپله دنده گڼله چې د خپلو ماشومانو لپاره هر څه چمتو کړم.

په پوهنتون کې کار ډېره سترې کولم. همدارنگه دومره تنخا یې هم نه راکوله چې کافي وي او زما ژوند پرې وچلېږي. اوس مې نو چورتونه وهل چې د ساشا له پیدا کېدو وروسته هغې کار ته وروگرزم او که نه. بنایي هم چې تصمیم به مې درلود داسې مېرمنه واوسم چې یوازې په کور کې کار کوي، یعنې

بدلون | ۲۵۱

د کور مېرمن. په ځانگړې توگه هغه وخت ډېره چورتې شوم چې گلو وپتېيله چې له مور څخه لاږه شي او په داسې ځای کې پر کار وگمارل شي چې زیاته تنخا ورکوي. ما نشو کولای چې د دې کار له امله یې ملامته کړم. مگر د هغې تلو، زما زړه ودرداوه. ځکه هغې به نجونې ساتلې او ما بېرون کې خپله دنده ترسره کولای شوه. کومه ورځ یې چې دا خبر راکړ، ډېر مې وژړل. هغه زما لپاره ستره ډالۍ وه. چې تله کمزورتیا مې احساس کړه. داسې راته نیکارېدل چې گنې یو لاس مې پرې کېږي.

زما هم ډېر خوښېدل چې په کور کې واوسم او خپل وخت له خپلو لوبو سره تېر کړم. د هغو شېبو شېبو قدر مې پېژانده. په ځانگړې توگه داسې وخت کې چې د باراک کاري ساعتونه ډېر نامنظمه شوي وو. مور مې راپه یاد شوه چې زما او د کرېنگ پالنه یې کوله، روزلو یې او دنده یې پرېښې وه. زما هم زړه غوښتل چې فکر مې په دوو ځایونو یعنې کور او کار کې ښکېل نه وي. سربېره پر دې که ما دنده نه وای ترسره کړې، نو زموږ په مالي وضعیت یې چندان اغېزه نه کاوه. ځکه باراک اوس په شیکاگو پوهنتون کې استاد و او مور له همدې امله کولای شواى چې مالیا په ورکتون کې شامله کړو او له تخفیفه برخمن شو.

موده وروسته سوزان شېر راسره اړیکه ونيوه چې زما مشاوره وه او مخکې یې راسره ښاروالۍ کې کار کاوه. هغه اوس د شیکاگو پوهنتون د طبي مرکز مرستیاله وه چې ساشا هم پکې پیدا شوې وه. د دې طبي مرکز رییس یو شریفه انسان و. دې سړي غوښتل طبي چوپړتیاوې هغو عمومي کسانو ته هم ورورسوي چې لاسرسی ورته نه لري. له دې امله د عمومي اړیکو لپاره په یوه مدیر پسې گرزېده. دا یوه داسې دنده وه چې ما ته جوړه شوې وه. له همدې امله سوزان راسره اړیکه ونيوه چې دا دنده غواړم او که نه.

خو کله مې چې د خپل ژوند ټولو اړخونو ته وکتل، نو غوره مې دا وگڼله چې کور کې پاتې شم او د خپلې کورنۍ خدمت وکړم. ډېری مهال به حتا له

شپې هم وینه وم، ځکه ساشا به بېقراره وه او زه به ورته له خوبه پاڅېدم چې شیدې ورکړم او آرامه یې کړم. له همدې امله مې تل خوب ته اړتیا درلوده. نو بیا په داسې حالت کې مې څنگه کولای شول چې سهار وختي له خوبه پاڅم، ځان پرېمینځم، وپښته رمنځ کړم، رسمي جامې واغوندم او له کوره ووزم. که څه هم پاکه او بانظمه مېرمن وم، مگر هغه وخت مې دومره هم نشو کولای چې په سمه توګه حتا خپل کور وساتم. کونې مو له نانځکو، د ماشومانو له کتابونو او له پمپرونو ډکې وې. کله به چې بیرون ته تلیم، نو د ماشومانو ستره ګاډۍ، ستر لاسی بکس، څو نانځکې او څو جوړه اضافه جامې به د ماشومانو په خاطر راسره وو.

خو مورولي د دې باعث هم شوه چې څو بڼې او صمیمي ملګرې پیدا کړم. دې خورلیو مې دنده هم درلوده. له دوی سره به کېناستم او خبرې به مې ورسره کولې. د ماشوم ساتنې په اړه یې ښه معلومات درلودل چې ما به ترې زده کول. د عمر له پلوه هم سره نژدې وو چې د ډېریو عمر مو له څو دېرشو کاله نه و اوښتی. مختلفې دندې مو هم ترسره کړې وې، لکه بانکداري او په دولتي یا شخصي شرکتونو یا خپلواکو سازمانونو کې کار. ماشومان مو هم سره همځولي وو. د اونۍ په پای کې به مو سره لیدل او کله ناکله به په ګډه ژوبنې ته هم تلو او یا به مو په ګډه والټ ډېسني کارتون لیده. کله کله به مو ماشومان په لوبغالي کې پرېښودل چې لوبې وکړي او مور به هم سره کېناستو او څښاک به مو کاوه. دا مېرمنې هم زما په شان لوستې، جاه طلبه او په عین حال کې د خپلو ماشومانو پر وړاندې زړه سواندې وې. هغوی هم نه پوهېدې چې څنگه په بیرون کې خپل حرفه یي ژوند او خپل کورنی ژوند سره همغږي کړي. په دوی کې ځینې داسې مېرمنې هم وې چې فول ټایم یې کار کاوه، ځینې داسې وې چې پارت ټایم یې کار کاوه او ځینې نورې یې په بشپړه توګه یوازې په کور کې وې. ځینې به داسې وې چې خپلو ماشومانو ته به یې سنډیویچ، چپس یا جوار ورکول، ځینې

بدلون | ۲۵۳

نورې بيا پر دې باور وې چې ماشومان يې بايد حبوبات وځوري. دوی کې د هغو بنځو شمېر کم و چې مېړونو به يې د ماشومانو د ساتنې په برخه کې له دوی سره مرسته کوله. ځينې زما په شان هم وې چې مېړونه يې دومره بوخت وو چې ډېر کم يې کورونو ته راتلل. زما ځينو دې خورليو، په هر حال کې ځانونه نېکمرغه احساسول او ځينې نورو بيا داسې انگېرل چې خپل ژوند ته لږ بدلون ورکړي او غوره ژوند ځانته جوړ کړي.

له دې مېړمنو سره دوستی رازده کړل چې د سمې مورولۍ لپاره کوم ځانگړی فورمول نشته. مگر مور ټولو ميندو هڅه کوله چې له خپلو ماشومانو سره سم چلن وکړو او بلاخره هم له يو بلې سره د مرستې له لارې دې موخې ته ځانونه ورسوو.

لنډه دا چې يو څه موده مې له دوستانو او باراک سره مشورې وکړې چې آيا په شيکاگو روغتون کې هغه دنده ترسره کړم او که نه. احساسول مې چې دا داسې دنده ده چې له عهدې يې وتلی شم. ما بايد کتلي وای چې دې دنده کې آزادي راکوي چې د هغوی په غير ضروري غونډو کې گډون ونه کړم يا کله ناکله هم په خپل کور کې دنده پرمخ بوزم، يا د اړتيا په وخت کې رخصتي اخیستلای شم چې لوني مې ډاکټرانو ته بوزم. البته دا مې په ياد و چې نور بايد پارټ ټايم کار ونه کړم. غوښتل مې فول ټايم دنده ولرم چې کافي تنخا ولري. ځکه زياتې تنخا ته مې اړتيا درلوده چې نجونو ته مې پرستاره او خدمتکاره ونيسم چې له کوره مې زړه بې غمه شي او په عين حال کې ما نه غوښتل چې ماشومې ته د شيدو ورکولو او د بلې درې کلنۍ ماشومې د ساتلو او همدارنگه زما د مېړه نامنظمه سياسي برنامې له چا نه پټې کړم.

له همدې امله، کله چې د روغتون نوي رييس مايکل ريوردان ته د مرکې لپاره ورغلم، نو دا مسايل او خپلې ټولې ستونزې مې ورته وويل. حتا يادېږي مې چې درې مياشتينۍ ساشا مې هم له ځانه سره بېولې وه. هغه زما د ژوند يو

واقعیت و چې نه انکارېده. د مرکې وخت کې مې ساشا په مېز اېښې وه. خو دې موضوع ډېره هېښه کړم چې رېیس زما داسې گډوډ حالت درک کړ. بیا مې ساشا غېږ کې راواخيسته او هيله مې لرله چې خپل پمپر چټل نه کړي. رېیس ته مې په زړورتيا وويل چې زما وضعیت باید درک کړي او له ما سره سختگيري ونه کړي. هغه مې خبرې واورېدې او کومه نیوکه یې ونه کړه. له مرکې راضي وم. ډاډ مې درلود چې دا دنده به ما ته راکړل شي. د ځواکمنۍ احساس مې کاوه. کله چې مرکه پای ته ورسېده، ماشومه مې راواخيسته، ځکه بېتايي یې کوله او ژر مې ځان کور ته ورساوه.

اوس مې نو خپل ژوند کې دوې ماشومانې، درې دندې، دوه موټره او یو اپارتمان لرل او کله چې بېکاره وم، نو غوره مې بلله چې هغه روغتون کې کار وکړم. باراک هم په پوهنتون کې درس ورکاوه او هم یې په سنا کې کار کاوه. له دې سره سره مور دواړه د څو خپلواکو شرکتونو د مدیره هیئت غړي هم وو. که څه هم باراک د کانگرس په انتخاباتو کې ماته خوړلې وه، مگر د یوه لوړ مقام په فکر کې و. جورج ډبلیو بوش ولسمشر شوی و. د سپټمبر د یولسمې نېټې د ترهگریزو بریدونو له امله هېواد مو په وحشت کې لاهو شوی و. دا احتمال مخ پر زیاتېدو و چې په افغانستان به برید وشي. په امریکا کې یو خبرورکونکی سیستم هم رغول شوی و چې څو رنگونه یې لرل او د خطر په وخت کې یې خلک خبرول. داسې هم ویل کېدل چې اسامه بن لادن په یوه غار کې ځان پټ کړی. باراک د تل په څېر ورځپاڼې تعقیبولې او لوستلې او کله به یې چې کار کاوه نو ځینې پلانونه به یې هم له ځانه سره جوړول. په دقیقه توګه نه پوهېږم چې کله ده ته دا فکر لومړی ځل پیدا شو چې د امریکا د سنا مجلس غړیتوب ولري او ځان ورته نوماند کړي. یادېږي مې، کله مې چې ده ته ځواب ورکاوه، نو په ناباوري مې ورته کتل او خپل نظر مې ورته ووايه چې فکر نه کوې چې په کافي کچې په خپل ژوند کې بوخت یو؟

بدلون | ۲۵۵

له سیاسته زما کرکه ورخ په ورخ زیاتېده او بېزاره کېدم ترې. دا د هغو پېښو له امله نه وو چې په سپرینګ فیلډ یا واشنگټن کې پېښې شوې وې، بلکې لامل یې دا و چې په دې پنځو کلونو کې چې باراک ایالتي سناتور و، کارونه یې دومره زیات او پراخه وو چې ورو ورو یې زما اعصاب خرابول. ساشا او مالیا هم سترېدلې او پالنې او روزنې ته یې اړتیا ورخ په ورخ زیاتېده. ما او باراک ټوله هڅه کوله چې د لوڼو ژوند مو هوسا او له هر ډول ستونزې پرته وي. نوې پرستاره مو هم د کار لپاره نیولې وه چې کور کې له ما سره مرسته وکړي. مالیا هم ښوونځي ته تله، ښوونځي یې له شیکاګو پوهنتون سره تړلې و. دا خوشحاله وه او زیاتې خورلنې یې هم پیدا کړې وې. دا به له خپلو خورلینو سره د اونی په پای کې مېلمستیاوو یا هم د لمبا ټولګیو ته تله. ساشا هم اوس یو کلنه شوې وه او په لړزانو پښو به ګرزېده هم. خبرې یې هم نوې نوې زده کړې وې. کله به یې چې وخنډل، نو مور به ډېر ورته خوشحالېدو. ډېره ځیرکه نجلۍ وه. تل به په مالیا او د هغې په خورلینو پسې وه. په روغتون کې زما دنده هم ښه پر مخ تله. خو پام شوی مې و چې د دې لپاره چې خپلې دندې ښې ترسره کړم، نو سهار پنځه بجې باید له خوبه پاڅېږم او یو دوه ساعته د کمپیوټر شاته کار وکړم.

همدا موضوع د دې لامل شوه چې مازیګري کې لږ سترې او کسله شم. حتا کله ناکله به د شپې پر دې هم نه توانېدم چې له خاوند سره مې کېنم او ورسره خبرې وکړم. کله ناکله به غوسه هم راتله. کله به چې پنجشنبه شوه، هغه به په ډېره مینه او خوشحالی کور ته راغی. ده غوښتل چې خپل نشتون جبران کړي. کله به یې چې موټر کې کېناسته او د کور خوا ته به یې حرکت راکاوه، نو ما ته به یې تلیفون کاوه، راته ویل به یې چې په لاره کې یم او ډېر ژر به کور ته درورسېږم. ما به ماشومانې پاکې پرېمینځلې او تر هغې مې خوب ته نه پرېښودلې چې څو به یې پلار کور ته نه و راغلی. دا کار مې ځکه کاوه چې پلار یې وویني او په غېږه کې یې ونیسي. خو کله ناکله به مې د بېګاه ډوډۍ ورکړه او ویدې به

مې كړې. خو خپله به مې ډوډۍ نه خوړله. خو شمعونه به مې پر مېز لگول او منتظره به وم چې باراك راشي، خو باراك همداسې په ژمنه نه و ولاړ. وخت ته يې نه كتل. كله به چې موټر كې ناست و او كور ته به راتله، نو په لار كې به له خپل كوم همكار سره مخ شوی و او ۴۵ دقيقې به يې ورسره مجلس كړی و. يا كله به كور ته راوړسېد، نو سوچ به وړولوېد چې غوره ده ورزشي سالون ته لاړ شي او لږ نرمش وكړي. له همدې امله كله ناكله به ساشا او ماليا دومره خپل پلار ته په تمه كېدې چې نور به يې سترگې له خوبه ډكې شوې او زه به اړ شوم چې د خوب خونې ته يې بوزم او ويدي يې كړم. زه به هم وړې تړې ناسته وم او غوسه به راتله. چورتونه به مې وهل. د مېز پر سر اېښي شمعونه به تر وروستې څاڅكي وڅڅېدل او اور به مړ شو.

چې ماشومان مو نه و پيدا شوي د هغه داسې بې قولۍ مې منلې او ځان به مې غلې نيوه خو اوس مې صبر پای ته رسېدلی و، ځكه يوه مور وم، پارت ټايم مې دنده درلوده او سهار بايد وختي له خوبه پاڅېدلې وای. له همدې امله كله به چې باراك بې قولې كوله، نو ټول شمعونه او څراغونه به مې گولول او غمجنه به په كټ كې غځېدم. پرې دې اساس هغه به زه هېڅ نه ليدم كه يې ليدلې وای، نو غوسه حالت كې مې پرې نيوکه كوله.

مور انسانان ژوند كې داسې چلن كوو كوم چې په وړكتوب كې په ميراث رارسېدلی وي. له باراك سره په وړكتوب كې داسې شوي وو چې پلار يې ترې تللی و او مور يې هم زياته ورسره نه وه. له همدې امله باراك به سين غاړه او د هغې شاوخوا غونډيو كې گرزېده او همدارنگه په خپلو فکرونو كې به ډوب و. له همدې امله ځوانې كې خپلواكۍ ورته زيات اهميت درلود. مگر ما خپل وړكتوب د خپل پلار، خپلې مور او خپل ورور تر څنگ تېر كړی و، خپله سيمه كې مو ژوند كاوه او تل به مې نيکه، نيا، تروريانې، ترونه، تروري گانې او ماماگان ليدل. په ځانگړې توگه هره يکشنبه به سره راټولېدو او په گډه به مو د شپې

بدلون | ۲۵۷

دوډۍ خوړله. دیارلس کاله مو داسې ژوند همدا شان خوندي ساتلی و او له یو بل سره څنګ کې اوسېدو. له همدې امله، کله به چې باراک کور کې نه و نو ناراحتي مې احساسوله. د دې لامل دا نه و چې پر ده مې شک درلود، بلکې دلیل یې دا و چې ما تل په ستره کورنۍ کې ژوند کړی و او له دې ډول اړیکو او ګډ ژوند کولو سره روږدې وم او په یوازیتوب کې ځورېدم. زموږ لویو هم پلار ته اړتیا درلوده. زه وپېرېدم چې هسې نه دې ته یې پام نه شي چې کور کې نه وي نو موږ بد حس لرو. خو له دې بیا ډېره وپېرېدم چې کومه تگلاره یې د خپل کار لپاره ټاکلې، هسې نه چې په پای کې یې زموږ ټولې اړتیاوې هېرې کړي. کلونه وړاندې چې ده غوښتل د سنا مجلس د ټاکنو لپاره نوماند شي، نو ما یوازې د دوو کسانو په اړه فکر کاوه چې یوه زه وم او بل دی. هغه مهال مې دا نه شوه درکولای چې که ده ته هو ځواب ورکړم، نو د ده سیاست به زما او زموږ د اولادونو پر ژوند څه اغېز وکړي. خو اوس مې په کافي کچه تجربه تر لاسه کړې وه چې پوه شم سیاست به پر هېڅ کورنۍ هم رحم ونه کړي. ما د سیاست دا نامهربانۍ هغه وخت ځکلې وې کله چې مالیا ناروغه شوه او باراک ونشو کړی چې د لایحې انتخاباتو ته لار شي او له موږ سره پاتې شو. کله کله به مې د سیاستوالو انځورنو ته کتل چې په ورځپاڼو کې به چاپ شوي وو. لکه د کلینټن د کورنۍ، د بوش د کورنۍ او د کېنډي د کورنۍ پخواني عکسونه. کله به مې چې دا انځورنه کتل، نو له ځانه مې پوښتل چې دوی له هغې ظاهري موسکا شاته آیا په خپل ژوند کې په ریښتیا هم خوشحاله او ښکمرغه دي او که نه.

ما او باراک د زړه له تله سره مینه درلوده. خو داسې ښکارېدل چې اړیکه کې مو یوه ښه غوټه ده چې په آسانۍ نه خلاصېږي. زه اوس اته دېرش کلنه شوې وم او د ډېرو کسانو ژوندونه مې لیدلي وو. ځینو به سره واده وکړ، یو بل به یې خوښدل هم، مینه به یې هم سره لرله، خو د بې اعتنایۍ او ځینو ستونزو له امله به یې خبره آن تر ناندریو ورسېده او په پای کې به سره بېل شول. لکه زما

خپل ورور کړېگ چې واده يې په دردناکه توگه پای ته ورسېد او خپله د لنډ مهال لپاره هغه اپارتمان ته راوگرزېد چې پکې لوی شوی و.

زما او د باراک همدا ستونزه وه. غوښتل مو د کورنۍ مشاور ته ورشو چې ستونزې مو هوارې شي. په پيل کې هغه نه منله چې ورشو. دی تل په دې روږدی و چې خپلې ستونزې په عقل او منطق حل کړو. ده باور درلود چې يوه ناپېژانده کس ته ورتلل او خپلې ستونزې هغه ته ويل، ډېر بد دي او يو څوک بايد دا کار ونه کړي. ويل يې چې کتاب پلورنيځيو کې دی خپله د کورنۍ د ارواپوهنې څو کتابونه اخلي او بيا به ستونزې خپله سره هوارې کړو. خو ما ورته وويل چې زما ځينې ملگرې د کورنۍ مشاور ته ورغلي چې له دې کاره ډېرې راضي دي او مشاور هم په ډېره بڼه توگه له هغوی سره مرسته کړې. ماته يو روانپوه ډاکټر زما ملگرو رابښودلی و، نو له هغه مې وخت واخيست او له باراک سره يو ځای ورغلو. زموږ مشاور ډاکټر ووډچر نومېده، سپين پوستی او مهربانه و، په ښو پوهنتونونو کې يې زده کړې کړې وې او تل يې روښانه قهوه يی جامې اغوستې. ما داسې انگېرل چې کله ډاکټر زما خبرې او شکايتونه واورې نو له شک پرته به زما پلوي وکړي. داسې ښکارېدل چې باراک هم همدا انگېرنه لري. خو وروسته مې پام شو چې د ډاکټر کار دا نه دی چې زما يا هم د باراک پلويتوب وکړي، بلکې هغه يوازې په زړه سوي او صبر زموږ دواړو خبرې واورېدې او پرې يې ښودل چې دواړه د يو او بل پر وړاندې څومره ترخه احساسات لرو، هغه ټول بيان کړو. ډاکټر هڅه کوله چې موږ خپل وجود کې د داسې احساساتو د رامنځته کېدو رېښه او انگېزه کشف کړو. له موږ څخه يې ډېرې جزيي پوښتنې کولې. بلاخره له ساعتونو خبرو اترو وروسته پر دې وتوانېد چې زما او د باراک ترمنځ شته ړنده غوټه پيدا او بيا يې پرانيزي.

زه ورو ورو پوه شوم چې داسې نورې لارې هم په واک کې لرم چې ځان پرې خوشحاله کړم او هېڅ اړتيا نشته چې باراک له سياسته ځان گوښه کړي او

بدلون | ۲۵۹

په يوه شرکت کې ځانته يوه دنده پيدا کړې چې کاري ساعتونه يې د سهار له نهو بجو څخه د مازيگر تر شپږو بجو وي. مشاور روانپوه راته کونځنډنه وکړه چې له باراک څخه چې څومره تمه لرم، دا تمه واقعي او سمه نه ده. ما د هاروارد پوهنتون د وکالت د پوهنځي د يوې پخې وکيلې په شان هڅه کړې وه چې داسې مدارک راټول او وړاندې کړم چې ځان پر حقه ثابت کړم. د مثال په توگه، په باراک له دې امله غوسه وم چې يوه ټاکلې وخت يې د ورزش لپاره ځانگړې کړې و. دا په داسې حال کې وه، چې ما هم بايد يو ټاکلې وخت د ورزش لپاره په پام کې نيولی وای. بيا مې پر ده فشار راوړی و چې حتماً به کور ته په خپل وخت راځي او له ما او لورانو سره به ماښامی خوري او دا چې له ده پرته ماښام خوندي نه دی.

په دې توگه ما په مشوره کې خپل ځای درک کړ او د يوې غر ختونکې په څېر وم چې د غره له يخ وهلو دېوالنو راغورځېږي او د دې لپاره په يخونو کې تېر وهي چې کلک شي او ځان پرې راتينگ کړي چې راونه غورځي او وژغورل شي. باراک هم د مشاورې له لارې پوه شو چې زموږ گډې نېکنيې وپېژني او هڅه يې وکړه چې زموږ ژوند ته ښه خوند ورکړي. البته له هر څه نه وړاندې، لومړی ما د خپلې سلامتيا په اړه فکر کاوه. ما او باراک دواړو په يوه ورزشي لوبغالي کې نومليکنه وکړه. لوبغالي يو ښه ښوونکی درلود کړنل مکدانل نومېده. ده به له موږ سره مرسته کوله. د تل په شان دې لاره کې هم زما فداکاره مور زما مرستې ته راغله. هغه به د اونۍ په ځينو ورځو کې د سهار په څلورو او پنځه څلورېست دقيقو زموږ کور ته راتله چې زه وکړلای شم چې په پنځو بجو د کړنل لوبغالي ته ځان ورسوم، له يوې ملگرې سره مې ورزش وکړم او بيا په شپږ نيمو بجو ځان کور ته ورسوم چې لوبې له خوبه پاڅوم او چمتو يې کړم. دې نوې برنامې هر څه بدل کړل او هغه بدني ځواک يې بيا راکړ چې اندېښنه مې ورته وه چې وبه يې بايلم.

مانښامي ته د باراک د ناوخته راتلو ستونزې ته مې هم ځينې قوانين برابر کړل او له هغې سره سم مو چلن وکړ. مور به هره شپه په شپږ نيمو بجو مانښامې کاوه، په اوو بجو به مو حمام کاوه، بيا به مو لږ کتاب لوستلو او بيا به په اتو بجو ماشومانې د خوب کټ ته تلې او ويدي کېدې به.

دا زموږ ثابته برنامه وه. اوس نو وار د باراک و چې ځان داسې تنظيم کړي چې مانښامي ته ځان راورسوي. دا کار له دې ډېر غوره او عاقلانه و چې ډوډۍ ناوخته وخورل شي او نجونې خوب ته پرې نه ښودل شي. ما غوښتل چې نجونې ځواکمنې او بارده سترې شي او د نرواکو سنتي کورنيو د دودونو او دستورونو تابع نه وي. دا مې نه خوښېدل چې داسې باور د دوی په ذهنونو کې رېښه وکړي چې ژوند هله شروع کېږي چې يو سړی کور ته راشی. په دې توگه، مور نور د نجونو پلار ته په تمه نه پاتې کېدو. ځکه اوس يې په باراک پورې اړه درلوده چې په خپل وخت ځان مانښامي ته راورسوي.

د شیکاگو ښار د شمالي برخې په کلایبورن سړک کې یو ستر پلورنځی پرانیستل شوی و چې مور دنده لرونکو میندو ته د جنت په شان و. یعنې د پېر کار یې مور ته ډېر آسانه کړی و. د خلکو د اړتیا وړ ټول شیان پکې موندل کېدل. د کمود له خلاصوونکې مایع نیولې تر اووکادو پورې او د ماشومانو له جامو نیولې آن د ماشومانو لپاره تر ډالیو پورې هر څه پکې وو.

اوس نو ساشا درې کلنه وه او مالیا شپږ کلنه. دواړې تکړه او هوښیارې وې. چټکه وده یې کوله. د دوی د زړه زور ډېر و چې زه یې ډېره سترې کولم. همدا د دې لامل کېدل چې کله ناکله د ځینو شیانو او خوراکی توکو په خاطر دې ستر پلورنځی ته لاړه شم. هلته به چې لارم، موټر به مې یو ځای پارک کړ، یوازې به موټر کې کېناستم، راډیو به مې چالانه کړ، تیار خواړه به مې راواخیستل خوړل به مې او راحتته ساه به مې کارله. داسې به مې لږ استراحت کاوه او پوهېدم چې ماشوم لرل نو دا ستونزې لري. په هر حال همدا ژوند و. اوس نو څلوربشپت کلنۍ ته رسېدلې وم. نورو به چې له لرې زموږ ژوند ته کتل، نو زموږ کورنۍ به ورته متعاده بشکارېده. خو که له نژدې راغلي وای، نو لیدلې به یې وو چې ژوند مو چندان تعادل نه لري. په روغتون کې مې چې کومه دنده اخیستې وه، ښه دنده وه، مگر چالشونه یې زیات و، زه ترې راضي وم او زما له باورنو سره همغږې وه. پوهنتوني طبي مرکز ۹۵۰ کارکوونکي لرل، مگر په سنتي بڼه اداره کېده او دې ته ډېره حیرانه وم. د دې مرکز پوهان او څېړونکي له شواخوا

اطرافي خلکو وېرېدل او ډارېدل چې هسې نه چې د پوهنتون له انگرېه بهر شي،
څوک زيان ورونه رسوي.

ما د خپل عمر اکثره ورځې بېوزلې کې تېرې کړې وې او دې ته مې پام
شوی و چې د خلکو ترمنځ داسې پولې شته چې سره بېل کړي يې دي. ليدل به
مې چې څنگه بانفوذ او پوه سپين پوستي زموږ له سيمې تېستي او تل هغو
سيمو ته ورځي چې شتمن پکې دي. زړه مې غوښتل چې د انسانانو ترمنځ دا
بېلتون له منځه يوسم او پولې يې راوړوم. زما نوي رييس هم له ما څخه په ښه
توگه ملاتړ کاوه او اجازه يې راکړه چې خپلې برنامې پلې کړم او د روغتون د
کارکوونکو اړيکه د سيمې له خلکو سره ځواکمنه کړم. په پيل کې يوه کس زما تر
لاس لاندې کار کاوه، خو اوس يې شمېر دوه ويشتو ته رسېدلی و. له برنامې سره
سم به مې د روغتون کارکوونکي او مسئولين کليوالو جنوبي سيمو ته بېول. دوی
به د تور پوستانو ښوونځي او مرکوزونه ليدل. دوی کې ځينې داسې کسان هم وو
چې په ځينو ځايونو کې يې د مشاور، ښوونکي يا د علومو د نندارتون د
لارښوونکي په توگه په ځينو ځايونو کې خپل نومونه ثبت کړل چې داوطلبانه
کار ترسره کړي. موږ به د هماغه سيمې په روستورانونو کې ډوډۍ هم خوړله.
همدارنگه د سيمې ماشومان به مې د روغتون کارکوونکو ته وروستل چې په
داوطلبانه توگه ورسره مرسته وکړي. له يوې دوښنۍ ښوونيزې موسسې سره مو هم
همکاري وکړه چې د سيمې زده کوونکي او محصلين وهڅوي چې طبي
پوهنتون ولولي. کله چې پوه شوم چې روغتون هوډ لري د ځينو خدماتي
چارو په خاطر له تور پوستانو کار واخلي، نو د کارموندنې يو دفتر مو هم
رامنځته کړ.

بلاخره چا چې شديد روغتيايي اړتيا درلوده، پيدا مو کړل. د شيکاگو
جنوبي برخې څه باندې يو مليون نفوس درلود. خو دې برخه کې زيات
روغتيايي امکانات نه و. د دې ځای ډېری وگړي، په ځينو مزمونو ناروغيو، لکه

بدلون | ۲۶۳

سالنډی، شکر، د وینې لوړ فشار او د زړه په ناروغیو اخته وو. زیاترو یې بیمه هم نه درلوده. د روغتون بېړنۍ برخه به تل له هغو ناروغانو ډکېده چې بېړنیو درملنو ته به یې اړتیا نه درلوده. کله ناکله به دې برخه کې داسې کسان هم وو چې پاملرنه به ورته نه وه شوې او مرستې ته به یې ډېره اړتیا درلوده. دې ستونزې د روغتون چارواکو ته ډېرې رېږې پیدا کړې وې. دوی یې اندېښمن کړي وو او بل دا چې ډېرو لگښتونو ته یې هم اړتیا وه. عاجلې برخې هم نشوای کولای چې د مزمنو ناروغیو د ناروغانو د سلامتیا لپاره زیات څه ترسره کړي او د دوی درملنه وکړي. د دې لپاره چې دا ستونزه هواره شوې وای، نو موږ ځینې مهربانه سیمه یز کسان د ناروغانو د مرستیالانو په توګه پر کار وګمارل او هغوی ته مو وړزده کړل چې په عاجله برخه کې له ناروغانو سره کېني او له هغوی سره مرسته وکړي. دوی په نورو برخو کې هم مرسته کوله او د ارزانه درملنې په خاطر د سیمې بېلابېلو برخو ته هم تلل. که څه هم زما دنده ګټوره وه او په عین حال کې راته جالبه هم وه، خو ما باید د دې اجازه نه وای ورکړې چې ټول وخت مې ونیسي او ټوله انرژي مې ضایع کړي. احساسول مې چې هغه چارې هم باید ترسره کړم چې په لوڼو پورې مې اړه لري. ځکه ما تصمیم نیولی و چې باراک په آزادانه توګه په خپلو هیلو پسې لاړ شي، زه مجبوره وم چې خپلې هڅې راکمې او د خپلو لوړو توقعاتو مخنیوی وکړم. د مثال په توګه، کله ناکله به مې غوښتل چې په زیاتو پروژو کې کار وکړم، خو ترې ډډه به مې کوله. ما محتاطانه چلن کاوه. ځکه پوهېدم چې د خپلې کورنۍ د غړو لپاره هم باید کافي انرژي ولرم.

زما موخه دا وه چې همدا عادي او ورځنۍ ژوند تېر کړم. خو باراک نورې موخې لرلې. ما هم آزاد پرېښودلی و چې خپلې موخې تعقیب کړي. زه یین (Yin) وم او هغه یانګ (Yang). ما د ژوند له عادي او ورځنیو چارو سره علاقه لرله چې ترتیب او تنظیم یې کړم، مګر د باراک بل څه خوښېدل. هغه غوښتل چې په سمندر کې واوسي او ما غوښتل چې په یوه کوچني سین کې. مګر کله

به چې باراک کور کې و، نو خپل ټول پام يې مور ته رااړاوه. له نجونو سره به يې لوبې کولې او کله به چې شپه شوه، نو له مالیا سره به يې يو ځای په لوړ غږ باندې هري پاټر کتاب لوسته او زما ټوکو ته به يې خندل، زه به يې په غږ کې نيولم او مخکې له دې چې بيا د څو ورځو لپاره لاړ شي، خپل محبت به يې پر مور لوراوه. زياتره مهال به مو په گډه خواږه خوړل او د دوستانو ليدو ته به تلو. کله به زما څنگ کې ناست و او له ما سره به يې زما د علاقې وړ سريال «سکس او بنار» کاته او کله به زه له ده سره کيناستم او د ده د علاقې وړ سريال «د سوپرانو کورنۍ» به مو کاته.

زه نوره له دې حقيقت سره روږدې شوې وم چې د دې لپاره چې دی خپلو موخو ته ورسېږي، نو مجبوره دی چې له مور لرې شي. دا مې ډېر نه خوښېدل، مگر نور يې دومره نه ځورولم. باراک په راحتۍ کولای شول چې په لرې هوټل کې واوسېږي او سياسي مسايلو ته رسيدگي وکړي، خو ما د کور هوسا او امن چاپېريال ته اړتيا درلوده. زما دا خوښېدل چې مالیا او ساشا هره شپه د دوی د خوب کټ ته ورسوم او له پخلنځي څخه د لوبنو مينځلو هغه غږونه واوړم چې دوی مينځل او بيا ویده شم.

په هر حال، بله چاره نه وه او مور بايد د باراک له نشتون سره روږدي شوي وای. اوس يې له معمولي کارونو پرته نور کارونه هم ډېر شوي وو. انتخاباتي کمپاين يې هم پيل کړی و. ځکه د ۲۰۰۴ کال په مني کې د امريکا د سنا مجلس لپاره ټاکنې کېدې. هغه په شيکاگو کې له محدود سياسي فعاليت څخه سترې شوی و، بد يې ترې راتلل او باور يې درلود چې په واشنگټن کې يې اغېزمني زياته ده. ځکه ما نه غوښتل چې سناتور شي، مخالفه يې وم، خو ده په دې کار ډېر ټينگار کاوه. د ۲۰۰۲ کال په منځنيو مياشتو کې مو د خپلو دوستانو لپاره يوه مېلمستيا جوړه کړه چې لس يا دوولسو کسانو پکې گډون کړی وو. د مازيگري خوراک لپاره د والري جرت کور ته لاړو چې د ټولو پر وړاندې موضوع مطرح

کړو او د هغوی نظر وپوښتو.

والري مور ته نژدې هاید پارک کې په یوه اپارتمان کې اوسېده. د دې اپارتمان ډېر ښکلی و، نوی و، پاک او ستره و او سپین کوچونه او مېزونه پکې اېښي وو. شاوخوا گلان هم و. دا د معاملاتو د لارښوونې د یوې موسسې اجرائي مرستیاله وه او د شیکاگو پوهنتون د طبي مرکز د مدیره هییت غړیتوب یې هم درلود. کله چې ما په پابلیک الیز شرکت کې کار کاوه، نو زما له هڅو څخه یې ملاتړ کاوه. کله به چې باراک انتخاباتی مبارزه کوله، نو د هغه لپاره به یې پیسې هم راټولولې او د هغه تر شا به ولاړه وه. زموږ سره ډېره صمیمي وه. له دې امله، داسې وه لکه زموږ د کورنۍ یوه غړې چې وي. له ما او له باراک سره یې یو شان دوستي لرله. دا ډېره کمه پېښې چې یو څوک دې هممهاله له داسې یوې ښځې او د هغې له مېړه سره نژدې او صمیمي وي. ما اوس هم له ځینو مجردو میندو سره ملګرتیا درلوده او باراک هم ځینې داسې دوستان لرل چې له هغوی سره به یې باسکتبال لوبه کوله. څو نور دوستان مو هم لرل چې ماشومان یې هم زموږ د ماشومانو ملګري وو. له دوی سره به کله ناکله سفر ته هم تلو. خو والري په ټولو کې استثنا وه. له همدې امله، کله به چې له کومې مسألې سره مخامخ کېدو نو دې ښه مرسته راسره کولای شوه، ځکه زما او د باراک له ځانګړنو سره یې ښه آشنایي درلوده. هغې وړاندې په خصوصي توګه رانه ویلي وو چې په انتخاباتو کې د باراک ګډون چندان معقولانه نه دی. له همدې امله هغه ورځ د مازیګري لپاره د والري کور ته لاړو. د هغې موضوع مې مطرح کړه. ما فکر کاوه چې باراک به زموږ خبره مني او له دې کاره به لاس واخلي. خو تېروتلې وو.

هغه ورځ باراک مور ته وویل چې د سنا دا ټاکنې د ده لپاره یو زرین فرصت دی او داسې انګېري چې دا ځل به بریالی شي. د سنا اوسنی استازی پیتر فیترجرالد نومېده چې یو محافظه کاره جمهوريپالی و. دی په داسې ایالت کې و چې اکثره وګړي یې دیموکراتان و. د ده خپل ګوند هم له ده څخه ملاتړ

نه کاوه. د دې لپاره چې باراک د دیموکرات گوند له خوا نومانده شوی وای، نو زیاتې رایې یې باید گټلې وای. د انتخاباتي کمپاین په برخه کې یې هم له ما سره ژمنه وکړه چې زموږ له شخصي خزانه به گټه نه اخلي. له ده مې وپوښتل که موږ وغواړو چې په واشنگټن او یا شیکاگو کې کور ولرو، نو څنگه به یې لگښت پوره کړو. هغه له خندا پرته وویل: ډېر ښه یو بل کتاب لیکم. یو ښه کتاب چې زیات وپلورل شي.

د ده دې خبرې ته زما خدا راغله. باراک د هغو کسانو له ډلې و چې فکر یې کاوه چې یو کتاب کولای شي چې زموږ ټولې ستونزې هوارې کړي. هغه ته مې په ټوکه وویل: «ته د جک او کوډگري لوبیا په کیسه کې د هغه هلک په شان یې چې ټول شته یې څو کوډگري لوبیاوې دي. ځکه دوی فکر کاوه، چې لوبیاوې به یې ورته معجزه وکړي او دوی به شتمن کړي».

د نورو ستونزو په برخه کې د باراک ټول دلیلونه په بشپړه توګه منطقي ښکارېدل. ډېر ژر د والري له خپرې هم پوه شوم چې ورسره همغږې ده. سربېره پر دې، دا چې موږ غوښتل واشنگټن ته کډه وکړو او هغه له موږ څخه لرې وي، نو خواشینې او غمجنه شوم، مګر بیا کله چې پوه شوم چې خبرې یې منطقي دي، غلې پاتې شوم.

په هر حال، موږ څو څو ځلې د ده د سیاسي چارو او زموږ په کورنۍ باندې د هغې د منفي اغېزو په اړه سره خبرې کړې وې. مګر ما له باراک سره مینه لرله او له همدې امله مې نه غوښتل چې د هیلو مخه یې ډب کړم. هغه تل په دې لټه کې وو چې زیات کار او ډېره هڅه وکړي.

مګر هغه ورځ موږ سره یوه معامله وکړه. لومړی والري ومنل چې د باراک د انتخاباتي کمپاین مدیره شي. زموږ ځینو دوستانو هم له موږ سره ژمنه وکړه چې له هغه څخه به مالي ملاتړ وکړي. ما هم ومنله چې هغه دې خپلې لارې ته ادامه ورکړي، مګر دا مو هم په لوړ غږ وویل چې که انتخاباتو کې ماته وخوري، نو بیا

بدلون | ۲۶۷

به په بشپړه توګه له سیاسته لرې کېږي او بل کار به ځانته پیدا کوي. خو برخلیک داسې و چې هر څه د باراک په ګټه څرخېدل. لومړی دا چې پیتر فیتزجرالد په انتخاباتو کې ګډون ونه کړ، له انتخاباتو تېر شو او میدان یې خپلو هغو سیالانو ته خالي پرېښود چې نوي میدان ته راوتلي وو. په دوی کې زما مېړه هم و. دویم دا چې د دیموکرات ګوند منتخب نوماند په لومړنیو انتخاباتو کې او همدارنګه د جمهوريپال ګوند نوماند په اخلاقي رسوایو تورن شو. اوس نو څو میاشتې ټاکنو ته پاتې وې، خو باراک په جمهوريپال ګوند کې هېڅ یو سیال نه درلود.

باراک په تېرو انتخاباتي کمپاینونو کې ناکامه شوی و، نو له شک پرته چې له دې ماتو یې ډېر درسونه اخیستي وو. ځکه دا ځل انتخاباتي کمپاین یې منسجم او غوره و. داسې چې خپلو اوو سیالانو ته یې ماته ورکړه او له له نیمو رایو څخه یې زیاتې رایې وگټلې. د ایالت هرې برخې ته یې سفر وکړ او له خپلو احتمالي پلویانو سره یې اړیکه ټینګه کړه. څنګه چې په کور کې ټوګي، جذابه، هونبیار او حاضر ځوابه و، داسې بهر کې هم وو. د بناړوالۍ په غونډه کې او نورو انتخاباتي کمپاینونو کې یې چې کوم منطقي ځوابونه لرل، نو ټولو ته یې ډاډ ورکاوه چې هغه د سناتور کېدلو وړ دی.

بیا وروسته په ۲۰۰۴ کال کې جان کېري ده ته بلنه ورکړه چې په بوستون بناړ کې دې د دیموکرات ګوند په ملي غونډه کې ګډون وکړي. کېري هغه مهال د ماساچوست سناتور و او د ولسمشریزو ټاکنو لپاره یې ځان چمتو کاوه چې له جورج ډبلیو بوش سره سیالي وکړي.

هغه مهال باراک یو ساده ایالتي استازی و. ده هېڅکله دومره کسانو ته وینا نه وه کړې چې شمېر یې ۱۵ زره وو او هېڅکله یې په هغو تلویزیوني برنامو کې ګډون نه وو کړی چې لیدونکي یې ډېر وي. په هر حال، یو نومورکی تور پوستی و چې عجیب او غریب نوم یې درلود او غوښتل یې چې د یوه سپین

پوستي دندې ترسره کړي او له ديموکراتانو سره کار وکړي. څنگه چې وروسته کارپوهانو وويل چې د زرگونو او بنايي ميليونونو کسانو پر وړاندې باراک انتخابول چې ورته وينا وکړي، ستره جواړي (قمار) وه.

مگر داسې ښکارېدل چې گڼې برخليک دا موقعيت د باراک لپاره پنځولی و. ما چې له باراک سره څومره گډ ژوند کړی او دی مې له نژدې ليدلی، نو کتلي مې دي چې تل د کتابونو او ورځپاڼو په لوستلو بوخت دی او په خپلو مغزو کې د هغې مطالب هضموي. همدارنگه ده به چې کله نوې تجربه کسبوله، نو له خوښۍ څخه به په جامو کې نه ځايېده. هغه کلونه کلونه په ډېر زغم د سياستوالو په ليدلوريو کار کړی و او اوس په بشپړه توگه چمتو و چې د دومره کسانو په مخ کې وينا وکړي.

نجونې مې له مور سره پرېښوې. خپله بوستون ته لاړم چې د وينا په وخت کې يې تر څنگ واوسم. کله چې باراک په تته رڼا کې صحنې ته لاړ چې د ميليونونو کسانو پر وړاندې وينا وکړي، زه د سالون په يوه څنگ کې ناسته وم. لږ سترس مې درلود. لږ مضطربه هم وم، مگر دواړو نه غوښتل چې خپلې اندېښنې څرگندې کړو. باراک تل همداسې و. هر څومره چې له رېږو سره مخ کېده، هومره آرامېده او زغم يې زياتېده. د خپلې وينا متن يې د دوو اونيو په اوږدو کې هغه وخت ليکلی و کله چې په سنا مجلس کې رای گيري کېده. خپله وينا يې کلمه په کلمه ياد وه او دومره يې ليکلې او تکرار کړې وه چې کومه اړتيا نه وه چې خپلې وينا ته وگوري او له مخې يې ولولي. خو که سترس يې زيات شوی وای، نو حافظه يې له کاره لوېده او بيا مجبوره و چې له مخې يې ولولي. خو اصلاً داسې څه پېښ نه شول. باراک په سالون کې شته ليدونکو او تلويزيوني کمرو ته کتل، د خپلو مغزو موتور يې په خدا چلاناوه او مخ پر وړاندې تلو.

هغه شپه يې لس دقيقې خبرې وکړې. خبرو کې يې وويل چې څوک دی او د کوم ځای دی. ويې ويل چې نيکه يې د امريکا د پوځ غړی و او د جنرال

بدلون | ۲۶۹

پتون تر نظر لاندې يې خدمت کړې، نيا يې د جگړې په وخت کې د مونتاژ په يوې کارخانه کې کار کاوه، پلار يې په نوي زلميتوب کې د کېلو بڼ درلود او د کېلو ونې يې ساتلې، همدارنگه دا يې هم وويل چې د مور او پلار ترمنځه يې مينه نه وه او ده ته ويل کېدل چې د شتمنې او اغېزمنې کورنۍ نه دى، نو درس ويل ورته گټه نه لري. ده په ډېر مهارت داسې څرگنده کړه چې يو پردى نه دى، بلکې يو ساده او شريفه امريکايى دى. ليدونکو ته يې وويل چې ملت يوازې د سره او آبي بيرق په درلودلو سره نه تعريفېږي، بلکې دا د انسانيت او ټولني ته د اهميت ورکولو حس دى چې يو ملت سره راټولوي. ده له ټولو وغوښتل چې هيلې هېرې نه کړي. د ده خپله ټوله وينا هم له هيلو ډکه وه.

باراک په اوولسو دقيقو کې خپله ژوره خوش بيني په ځانگړې استادۍ او ځانگړې مهارت سره څرگنده کړه. کله يې چې وينا پاى ته ورسېده، نو ټول شته کسان له خپلو ځايونو پاڅېدل، هورا چينې يې وهلې او ده ته يې لاسونه پړکول. ما چې د لوړو کورنيو بوټونه او سپين کورني دامن اغوستي وو، سټېج ته ورغلم باراک مې غېږ کې ونيو او مبارکي مې ورکړه.

د خلکو تشويقي نارې په اوج کې وې. اوس نو باراک د يوه شريف کس په توگه ديموکراسۍ ته څرگنده کړې وه چې سترې موخې او جدي باور لري.

څه يې چې ترسره کړي وو، ما پرې افتخار وکړ. غافلگيره يې نه کړم، ځکه چې د هغه په ټولو تواناييو مې باور درلود. اوس چې د تېر په اړه سوچونه کوم، نو هماغه شېبه کې وو چې پوه شوم چې ده کومه لاره غوره کړې، شاتگ نه لري او اوس نو يوازې پر ما او پر نجونو پورې اړه نه لري. د ليدونکو چينې مې اورېدلې چې ورته ويل يې خپلو خبرو ته ادامه ورکړه، ادامه، ادامه...

رسنيو د باراک وينا ته په اغراقي ډول غبرگون وښود. کريس متيوز د ان بي سي شبکې خبريالانو ته وويل چې ما تېره شپه لومړنى تور پوستى ولسمشر په خپلو سترگو وليد. بله ورځ شيکاگو تريبون ورځپاڼې په خپل لومړي مخ کې

ولیکل: «د یوې پدیدې ظهور.» د باراک ملفون ته په پرلپسې توګه زنگونه راتلل. تلویزیوني کارپوهانو راک ستوری وباله او د هغه وینا یې یو ستره بریا وګڼله. ریښتیا چې د داسې بریا لپاره یې کلونه کلونه هڅې کړې وې. په هر حال، د ده دا وینا نه یوازې د ده لپاره بلکې زموږ د ټولې کورنۍ لپاره نوي څه وو. اوس نو د ټولو موږ ته سترګې وې او له اوباما څخه د خلکو غوښتنې هم زیاتې شوې وې. دا حالت زما لپاره خیالي او غیرواقعي حالت و. یوازې مې په طنزي ډوله حالت کې ورته کتلی شول. خلکو به په کوڅو او سپکونو کې د باراک مخه نیوله او له هغه څخه به یې لاسلیکونه اخیستل او هغه ته به یې ویل چې پر ویناوو یې مین دي. ما به هغه ته ویل: «ښه وینا دې وکړه.» په شیکاګو کې یوه روستوران ته تللي وو، کله چې ترې راوتو نو په پیاده رو کې زیات کسان موږ ته ولاړ وو. نو بیا هم ما ورته وویل: «داسې ښکاري چې ډېره ښه وینا دې کړې ده».

کله چې خبریالانو د هېواد د بېلابېلو مسایلو او ستونزو په اړه ترې پوښتنې کولې، کله یې چې څنګ کې د ستراتیژيو ستر متخصصین کېناستل، همدارنګه کله یې چې «زما د پلار روباوې» کتاب بلاخره له نهو کلونو وروسته دویم ځل چاپ شو او د نیویارک ټایمز د زیاتو پلورل شوو کتابونو په لیست کې راغی، یا کله چې اوپرا وینفري په ډېر شور او هیجان زموږ کور ته راغله چې د خپلې مجلې په خاطر له هغه سره خبرې وکړي، نو بیا هم ما دې ټولو ځایونو کې بیا بیا ورته وویل چې: «ډېره ښه وینا دې وکړه».

زه نه پوهېدم چې څه راپېښېږي، خو یوه څه ته په تمه وم. باراک نومبر میاشت کې د ایالت اويا سلنه رایې وګټلې او د سناتور په توګه سنا مجلس ته ورمعرفي شو. داسې لوړه سلنه د اېلینوی په تاریخ کې یې مخینې وه. اکثره سپین پوستانو، تور پوستانو او لاتین تبارانو هغه ته رایه ورکړې وه. نارینه وو، ښځینه وو، شتمنو، بېوزلو، ښارمېشتو، کلیوالو ټولو له ده ملاتړ کړی و. کوم لنډ سفر مو چې آرېژونا ته درلود، دې سفر کې مې په خپلو سترګو ولیدل چې سپین

بدلون | ۲۷۱

پوستانو هم ورته ارادت پیدا کړی. په دې توگه زه د ده د شهرت په ژورتیا وپوهېدم. زموږ کورني ژوند د تېر په شان ادامه درلوده. زه لوبغالي ته تلیم، دندې ته تلیم، کور ته راتلیم او... لوبني مې مينځل، لوبې مې د لمبا زده کولو او فوټبال زده کولو لوبغاليو ته وروستلې او هر څه د تېر په شان و. له خپلو خپلوانو او دوستانو سره مو تگ راتگ کاوه. لوبې مو هم د تېر په شان په خپلو فعاليتونو بوختې وې، خو د باراک لپاره هر څه بدل شوي وو. اوس يې واشنگټن کې هم د ځان لپاره ځينې مسايل درلودل چې د سناتور په توگه بايد ورسره بنسټ په بنسټ شوی وای. هلته يې په يوه کوچني اپارتمان کې يو دفتر جوړ کړی و چې معمولاً به له کتابونو او ليکنو او... ډک و. زه به هر کله له نجونو سره يو ځای د ده ليدلو ته ورتلیم. خو د ده دفتر ته به نه ورتلو او څلور واړه به هغه هوټل ته ورتلو چې نژدې و. هوټل کې به مو کوټه کرایه کوله.

يوه ورځ ستر پلورنځی ته تللي وم، موټر مې يوه خوا کې درولی و، پکې ناسته وم او تيار خواړه مې خوړل چې مدير مې راسره اړيکه ونيوه او راته کړل يې چې کولای شم چې يوه اړيکه له تاسې سره وصل کړم. ما ورته هو وويل. له واشنگټن څخه يوې سېڅې زنگ راوهلی و. دې وويل چې څو ځله يې هڅه کړې وه چې له ما سره اړيکه ونيسي خو بريالی شوې نه وه. د دې مېره سناتور و. بنسټی او زړه راښکونکی غږ يې درلود. ماته يې وويل چې خوشحله يم چې ستاسو غږ اورم. ما هم ورته وويل چې زه هم خوشحاله يم چې له تاسې سره مې پېژندلي.

بيا يې وويل: «اړيکه مې له دې امله نيولې چې لومړی تاسې ته ښه راغلاست ووايم او دويم دا چې تاسې ته بلنه درکړم چې زموږ د ډلې له مېلمستياوو سره يو ځای شئ.»

دا ډله د واشنگټن د بانفوذو او معروفو کسانو د مېرمنو ډله وه چې کله ناکله به سره راټولېدې، د غرمې خواړه به يې سره خوړل او د ورځنيو مسايلو په اړه به يې

خبرې کولې. دې زیاته کړه: «تاسې له دې لارې کولای شئ چې زموږ د ښار له نورو کسانو سره هم آشنا شئ. پوهېږم چې کله څوک نوی یوه ښار ته ځي نو ژر نشي کولای چې له نوو کسانو سره آشنا شي. دا مېلمستیا به له تاسې سره مرسته وکړي.»

له دې وړاندې ماته چا بلنه نه وه راکړې چې داسې ډلې ته ورشم. کله مې چې پرېښتون کې درس وایه، نو کله ناکله به سوزان ته په تمه وم چې ښاده او خندانه به له مېلمستیاوو راتله. داسې ښکارېدل چې گڼې هغه وخت زموږ د شرکت د وکیلانو نیمایي برخه د داسې سیمه یزو ډلو او انجمنونو غړي وو. ما هم کلونه وړاندې چې د باراک انتخاباتي کمپاینونو کې بوخته وم او پیسې مې راټولولې، نو داسې څو انجمنونو ته ورغلې وم. مگر د داسې انجمنونو د غړو د دوستۍ اړیکې ډېر مصنوعي وې. پر دې اساس، د سناتور د مېرمنې له لور بېنې مې مننه وکړه او د هغې بلنه مې رد کړه. هغې ته مې وویل: «ډېره مننه چې ماته مو بلنه راکړه، مگر زه واشنگټن کې نه اوسېږم.» هغې ته مې وویل چې دوې کوچنۍ لوبې لرم چې شیکاگو کې درس وایي او خپله هم دنده لرم او هغې ته ورځم. یوازې باراک په واشنگټن کې دی او کله ناکله زموږ لیدلو ته راځي. البته دې ته مې ونه ویل چې د باراک کتاب بیاځلې چاپ شوی او د هغې پیسې مو ټولې کړې او د هغه د نوي کتاب پیسې هم راسره دي چې پېشکي یې اخیستي او غواړو واشنگټن کې نوی کور واخلو.

د سناتور مېرمنې زما په ځواب کې په مینه ناک انداز وویل: «خو ژوند داسې ښه نه دی، ځکه د کورنۍ د پاشل کېدو باعث گرزي.»

له شک پرته چې موخه یې دا وه چې ښځه او مېړه نشي کولای چې زیات له یو بله لرې پاتې شي. بل یې غوښتل راته ووايي چې ما خطرناکه تصمیم نیولی. په هر حال، مننه مې ترې وکړه او تلیفون مې بند کړ. له ځانه سره مې فکر وکړ دا چې زه له باراکه لرې واوسم، زما انتخاب نه دی او زه باید داسې ونه

بدلون | ۲۷۳

کړم چې یوازې د خپل مېړه د موخو ملاتړ وکړم او خپلې موخې او غوښتنې هېڅ کړم. سربېره پر دې ما ته دا گستاخي ښکاره شوه چې یو څوک دې ماته نصیحت وکړي چې د خپلې دندې ساتل مې غلط کار دی. بله دا چې د ځینو نورو ساتورانو مېرمنې هم له خپلو خاوندانو سره واشنگټن ته نه وې تللې او سنا مجلس کې سل ساتوران و چې څوارلسو سره یې مېرمنو هلته ژوند کاوه.

چې انتخابات پای ته ورسېدل، څو اونۍ وروسته له باراک سره واشنگټن ته لاړم چې سنا ته د نوو ساتورانو د معرفي کولو په غونډه کې گډون وکړو. غونډه ژره پای ته ورسېده، له نوو ساتورانو او د هغوی له مېرمنو سره پېژندگلوۍ هم لږ وخت ونیوه او له ځنډ پرته کله چې د غرمې ډوډۍ وخورل شوه نو سیاستوال او ساتوران یوې خونې ته لاړل او مېرمنو ته یې لارښوونه وشوه چې بلې خونې ته لاړې شي. ما فکر کاوه چې دې غونډه کې به موږ له فدرال سنتي اصولو سره آشنا کړي چې د ساتورانو او د هغوی د مېرمنو په اړه دي او یا به راته ووايي چې د چا ډالی و منو او د چا نه او یا دا چې واشنگټن ته راځو د سفر لگښتونه څنگه پرې کړو او یا به په دې اړه راته لارښوونې وکړي چې د راتلونکي انتخاباتي کمپاین لپاره چې چمتووالی نیسو او نغدي مرستې تر لاسه کوو، نو دې کار کې باید کوم اصول او مقررات رعایت کړو. خو ما اشتباه کوله. د دې ټولو په ځای یې موږ ته د کانگرس د تاریخ او د کانگرس د ودانۍ په اړه کلي معلومات راکړل او بیا د سنا د مجلس د ساتورانو مېلمستیا پیل شوه. خواره په چینی لوبو کې وو او موږ ته یې ډېره ښه ډوډۍ راکړه. څنگه چې ما یوه ورځ رخصتي اخیستې وه او نجونې مې هم موږ ته پرېښې وې، نو بېرته او سترس مې درلود، چې ژر وروگرزم. له همدې امله دا مراسم راته چندان خونډور نه و. البته ما سیاست ته هېڅ اهمیت نه ورکاوه. مگر زه مې دا هم نه غوښتل چې د باراک د پرمختگ په لاره کې ځنډ شم.

په حقیقت کې په واشنگټن کې ځل بل دودونه وو، ډېری پکې ځانباوره

وو، سپين پالنه او نرواكي پكې دود وه او مېرمنو به د سالون په يوه كونج كې ډوډۍ خوړه چې دې ټولو كنگسه كولم او د دې گنگستوب په منځ كې يو ډول بوختيا او يو ډول ډار وو. اوس نو دوولس كاله كېدل چې آغلې اوباما وم، يعنې د ځان لپاره مې خپلواك شخصيت نه درلود. بلکې داسې وم چې پر يو سړي پورې مې اړه درلوده. زه د پېژندل شوې څېرې باراك اوباما مېرمن وم چې د سياسي نړۍ ستوری و او سنا مجلس كې يوازینی تور پوستی و چې په ځواکمنی غړېده او هيجانونه او اميدونه يې راټوكول. اوس يې د ټولو خلكو هيلې هم ځانته راجلبې كړې وې. هغه يو ساتور و. مگر داسې بنكارېدل چې گواکې ځينې خلك ترې ډېرې تمې هم لري. اوس نو ټولو سوچونه كول چې آيا د ۲۰۰۸ كال په ولسمشريزو ټاکنو كې به نوماندي شي او كه نه. هر خبريال به چې ده ته وررسېده نو په هوبسياری په يې همدا پوښتنه ترې كوله. نه يوازې خبريالانو بلکې هغو كسانو چې په سرکونو كې يې ليدلو او حنا هغو كسانو چې روغتون كې زما همكاران و، ټولو غوښتل چې له ټولو وړاندې دا خبر واوري چې آيا په ولسمشريزو ټاکنو كې گډون كوي او كه نه. كومه ورځ كې چې باراك په سنا مجلس كې لوړه وكړه، ماليا شپږ نيم كلنه وه او هغه ورځ يې شيرچايي پخملې جامې اغوستې وې. دې هم له خپل پلاره همدا پوښتنه وكړه. البته زموږ لور په لومړي ټولگي كې وه او په كافي اندازه هوبسياره هم وه چې وپوښتي: «پلاره كه ته غواړې ولسمشر شي، لومړی دا فكر نه كوي چې د يوه ولسمشر مرستيال شي؟»

زه هم له ماليا سره همغږې وم. ځكه ډېره محافظه كار يم. تل پر دې باور ولاړه يم چې خپلې موخې ته بايد په تدريج ورنژدې شو. زه تل د پلان جوړولو او عاقلانه حرکت پلوی يم. البته باراك هم خبريالانو ته ويل چې غواړي په سنا كې په هغو دندو ځان بوخت كړي چې پر غاړه يې دي. هغه تل يادونه كوله چې د لرگيو د گوند يو کوچنی غړی دی او د پردې شاته خدمت كوي او كله

بدلون | ۲۷۵

کله به یې هم دا پسي زیاتيووله چې دوي ماشومانې لري چې باید سترې یې کړي.

خو نورې ډنډورې هم وې او نه کېدل چې غلې شي. باراک «د هیلې جسات» کتاب لیکه. د شپې تر ناوخته به وینس و او د یوه هېواد په اړه یې خپل باورنه او نظرونه لیکل. ماته یې وویل چې چېرې دی، هلته راضي او خوشحاله دی او غواړي له مهال سره سم خپل نفوذ پراخ کړي او په خپل وار سره د هېواد د مسایلو په اړه خپل باورنه او نظرونه د استازو په مجلس کې بیان کړي. خو بیا توپان راورسېده.

د ۲۰۰۵ کال د اکتوبر میاشتې په وروستیو کې یو شدید توپان د امریکا خلیجی سیمه کاترینا سواحل وځپل. نیورلیان سیمې ته یې هم زیات زیان ورواړاوه او اکثره خلک یې زیات زیانمن کړل چې ډېری یې تور پوستي وو. حالت دې ته رسېدلی و چې ځینې کسان د دې لپاره چې وژغورل شي، د خپلو کورونو بامونو ته پورته شوي وو. څنگه چې خبریلانو ویل، روغتونونو هم بېرني برېښنا نه درلوده. زیاتو خلکو سوپرډاون سټېډیوم ته پناه وړې وه او بېرنيو مرستوو، کلینیکونو او روغتونونو او مرستندویه وسایلو او تجهیزاتو ته یې لاسرسی نه درلود. همدا مسأله د دې باعث شوه چې ۱۸۰۰ کسان خپل ژوند بایلي او له نیم میلیون وگړو زیات هم گډوال شي. دې فاجعې ډېر اړخونه لرل چې څرگنده یې کړه چې دولتي چارواکي یې کفایته دي، خپله دنده په سمه توگه نه ترسره کوي او په عادلانه توگه یې هېوادني امکانات په سمه توگه نه دي وپشلي. په ځانگړې توگه دې حالت دا څرگنده کړه چې د طبیعي او اضطراري ناروینونو په وخت کې نور بوستان او د نورو نژادونو ټول بې وزله وکړي څومره زیانمن کېدی شي.

اوس نو هیلې چېرته موندل کېدې؟

موږ د کاترینا توپان په اړه ډېر خبرونه اورېدل او لیدل او اندېښنه مو

درلوده چې څه به کېږي. له ځانه سره مې ويل چې که داسې ناورين په شيکاگو کې راغلی وای، نو زما خپلوانو او ګاونډيانو به زيات زيان ليدلی وای او يا به هم وژل شوي وو. له توپانه اونۍ وروسته اوباما په الوتکه کې هوستون ته لاړ چې له ولسمشر جورج ډبليو بوش، بېل کلينټن او هيلري کلينټن سره يو ځای شي. ياد کسان نيورليان ته تللي وو. موخه يې دا وه چې د هغې ځای له وگړو سره مرسته وکړي. باراک لپاره دا تجربه دردناکه وه. ده داسې انګېرل چې څنگه چې نښايي هغسې د خپلې ټولنې خلکو ته گټور نه دی.

تقریباً کال وروسته د ولسمشريزو ټاکنو لپاره د نوماندېدلو موضوع بيا راپورته شوه. آیا هغه کولای شول او يا يې غوښتل چې دا کار ترسره کړي؟ د ۲۰۰۶ کال په دويمې کې چې د انتخاباتو په اړه نظريوېښتنې شوې وې نو د ولسمشريزو ټاکنو لپاره پکې يو احتمالي کانديد باراک هم راغلی و. که څه هم هيلري کلينټن په سر کې وه. مگر کله چې منی راورسېد او د هيلې جسات کتاب چاپ شو او رسنيو يې د پلور لپاره تبليغات وکړل نو په انتخاباتو کې د باراک د بريا احتمال زيات شو. اوس نو نظريوېښتنو څرګندوله چې باراک د ديموکرات گوند د مخيکينيو نوماندانو، لکه الګور او جان کېري سره په يوه ليکه کې دی او حتا کله کله يې له هغوی څخه رايې ډېرې شوې هم دي. زه خبره وم چې باراک په پټه توګه له خپلو دوستانو، مشورانو او له خپلو مالي ملاتړو سره خبرې اترې کوي چې ځان نوماند کړي او که نه. مگر له ما سره يې تر دې دمه کومه خبره نه وه کړې.

البته دی ښه پوهېده چې زه په دې اړه څه فکر کوم. د ولسمشريزو ټاکنو لپاره د ده د نوماندېدلو موضوع هر چېرې زموږ مخې ته راتله لکه د ماښامې وخت کې، هغه وخت کې چې ماشومانې به مو ښوونځي ته رسولې، لنډه دا چې هر وخت مو په همدې اړه سوچونه کول. زما په نظر تر هغې شېبې پورې باراک په خپل وار سره د آمريکايي ټولنې لپاره گټور کارونه ترسره کړي وو او ما باور

بدلون | ۲۷۷

درلود چې که غواړي ځان ولسمشريزو ټاکنو ته نوماند کړي، نو ښه دا ده چې په تدريجي توګه ورته چمتوالی ونيسي. يعنې تر ۲۰۱۶ کال پورې صبر وکړي چې نجونې په کافي کچه غټې شي.

زه چې له کله راهيسې له باراک سره آشنا شوي يم، نو ليدلي مې دي چې تل د راتلونکي په اړه ژور فکر کوي، پراخ لرلید لري او دې سوچونو کې ډوب وي چې دنوډيا بايد څنگه واوسي. له خپل اوسني ژوند هېڅکله راضي نه و. دا مهال نو مالیا اته کلنه شوې وه او ساشا پنځه کلنه. دوی به خپل وپښته د لکۍ په شان تړل، خوشحاله وې، شوخې وې او هوښيارې. خو کله به چې باراک دوی ته کتل، نه پوهېدم چې دوی ته څنگه گوري، آیا گوري دوی ته او فکر يې بل چېرې دی او که څنگه. دا موضوع کله ناکله راته ډېره دردوونکې وه.

اوس زه او باراک په يوه ارغونچک سپاره شوي وو چې يوې خواته يې ښاغلی و او بلې خواته يې د ښاغلي مېرمن. په ښه کور کې مو ژوند کاوه. کور مو پوخ جوړ شوی و چې په کنوود سيمه کې واقع و او په انگر کې يې دنګې او زړې ونې درلودې. زه او کرېګ به چې کله د يکشنبې په ورځو کې له پلاره سره په خپل بيوک موټر کې سپرېدو او شواخوا ځايونو ته به تلو، نو ځينې کورنو به مو ليدل چې ما به يې د لرلو هيله کوله، اوس مو همداسې کور کې ژوند کاوه. ما تل د خپل پلار په اړه او د هغو شيانو په اړه فکر کاوه چې موږ ته يې برابر کړي وو. زړه مې غوښتل چې کاشکې ژوندی وای او زموږ ژوند يې ليدلای وای. کرېګ هم اوس خوښ او خوشحاله او راضي و. د پانګونې بانک کې يې خپله دنده پرېښې وه او خپلې لومړنۍ مينې يعنې باسکيټبال ته ورګرځېدلې و. له څو کلونو وروسته په نورس وسترن پوهنتون کې د باسکيټبال د استاد مرستيال شو. اوس په براون پوهنتون کې د باسکيټبال د ټيم سرمېرې دی. ده غوښتل چې له يوې ښکلې نجلۍ سره واده وکړي چې کلي مک کرون نومېده او په پوهنتون کې د پذيرش مسؤله وه. د کرېګ دوه ماشومان هم غټان شوي وو.

لوړې ونې يې لرلې، ځانباوره وو او د هېواد د راتلونکي نسل بېلگې شمېرل کېدل.

زه د يوه سناتور مېرمن وم او مهمه دا چې داسې يوه دنده مې لرله چې خوښېده مې. کال وړاندې په پسرلي کې د شيکاگو پوهنتون د طبي مرکز مرستياله شوې هم وم. څو کاله وړاندې مې د ښار په جنوبي برخه کې د روغتیايي بيمې د طرحې په اړه کار کړی و او له يو زرو پنځه سوه څخه د زياتو ناروغانو درملنه مې کوله چې هر ځل به د روغتون عاجلې برخې ته راتلل. ټول وړيا روغتون ته راتلل. هېڅ پيسې يې نه ورکولې. اوس مې داسې تور پوستان ليدل چې د بېلابېلو ناروغيو لکه شکر په خاطر عاجلې برخې ته راتلل، ځکه د دوی ناروغی ته پاملرنه نه وه شوې او اوس يې مور بايد يوه پښه پرې کړې وای. هر کله به مې چې دا ډول ناروغان ليدل نو په ناخودآگاه توگه به مې خپل پلار رايايد شو چې د ام.اس ناروغی ټولې نښانې يې پټې کړې وې چې پيسې يې لارې نه شي او يا هم په ادارو کې روښت وړکولو ته اړه نه شي، يا د سپين پوستو پر وړاندې د حقارت حس پيدا نه کړي، نو پایله يې دا شوه چې خپل ژوند يې بايلود.

که څه هم دنده او ژوند مې دومره ښه او بشپړ نه وو خو بيا مې هم ورسره علاقه درلوده. لږ موده پاتې وه چې ساشا ښوونځي ته لاره شي او ما داسې احساسول چې بيا کولای شم لوړ فکرونه وکړم او د ځان لپاره نوې موخې وټاکم. خو بيا ځلې د ولسمشريزو ټاکنو لپاره کمپاينونه پيل شول چې زما ټولې نقشې يې راخرايې کړې. ما او باراک په تېرو يوولسو کلونو کې په پنځو انتخاباتي کمپاينونو کې ونډه اخيستې وه او په هر يوه کې يې اړ شوي وو چې خپلې برنامې او طرحې يوې خواته کړو او په کمپاينونو بوخت شو. دې کار مې اروا ډېره ځورولې وه او زموږ پر گډ ژوند يې هم بد اغېز کړی و. اوس مې نو وېره دا وه چې هسې نه د ولسمشريزو ټاکنو لپاره دا نوماندېدنه په بشپړه توگه زموږ ژوند

بدلون | ۲۷۹

برباد کړي. که ولسمشرۍ ته رسېدلی وای، نو کاري ساعتونه یې زیاتېدل او له هغو دندو نه به زیات بوختېده کومې چې په سپرینګ فیلډ او یا واشنگټن کې یې ترسره کولې. مخکې به نیمه اونۍ له موږه لرې و، مگر اوس به داسې وخت هم راغی وای چې ټوله اونۍ به هم کور ته نه راتله. د دې پر ځای چې له څلورو څخه تر اتو اونیو له موږه لرې په واشنگټن کې واوسي او کله ناکله زموږ لیدلو ته راشي، غوره به یې بلله چې میاشتې میاشتې له موږه لرې واوسي. که داسې شوي وای، نو دې پېښې به زموږ په کورنۍ کومه بلا رانازلوله. یا به له نجونو سره څه کېدل؟

څه مې چې کولای شول ومې کړل چې زما او د بارک ترمنځ چې کومه فضا رامنځته شوې سترگې پرې پټې کړم. د تلویزیوني شبکو کارپوهانو به تل په انتخاباتو کې د ده د بریا په اړه پروگرامونه برابرول. د نیویارک ټایمز پخواني مقاله لیکونکی ډیویډ بروکس هم د باراک په اړه یوه مقاله خپره کړه. اوس نو چې هر چېرې تلو، هر چا پېژانده. خو زه همداسې نومورکې وم او چا نه پېژندم. یوه ورځ د خوراکي توکو لپاره په لیکه کې ولاړه وم چې ناڅاپه مې په ټایمز مجله سترگې ولگېدې چې پر پوښتنې یې زما د مېړه یو ستر عکس چاپ شوی و. له عکس سره یو سرلیک هم و چې لیکل شوي وو: «د امریکا راتلونکی ولسمشر ولې باید باراک اوباما شي.»

ما زیاته هیله لرله چې بلاخره به باراک یوه ورځ ووايي چې نه غواړي ولسمشر شي او رسنۍ به هم بلې خواته واستوي. خو ده داسې ونه کړل او کلک هوډ یې درلود چې ولسمشر شي. مگر ما داسې څه نه غوښتل. هر ځل به چې کوم خبريال له باراکه پوښتنه کوله چې په ولسمشریزو ټاکنو کې ګډون کوې نو دی به دوه زړې شو او وېه یې ویل: «اوس هم په دې موضوع فکر کوم. دا یو کورنی تصمیم دی.» منظور یې دا و چې «که میشل یې ومني نو زه دې کمپاین ته وردننه کېږم.»

کومې شپې به چې باراک واشنګټن کې و، نو زه به یوازې په کټ غزېدم او احساسول به مې چې گواکې د امریکا د خلکو پر وړاندې ولاړه يم. ما غوښتل چې باراک یوازې په خپله کورنۍ پورې اړه ولري، مگر گنې داسې ښکارېدل چې ټول خلک غواړي چې دی د خپل هېواد لپاره راپاڅي او د هغوی خدمت وکړي. د ده مشاوران دا کسان و: ډېوید اکسلرود او رابرت گیبز. چې باراک سنا ته تلو، دې کسانو یې په ورتگ کې ستره ونډه درلوده. بل مشاور یې ډېوید پلوف نومېده چې د اکسترو شرکت مشاور هم و. بل مشاور یې پیت راوس و او بله مشاوره یې والري وه چې ټول د ده تر شا ولاړ وو. همدارنگه دوی ټولو ټینګار هم کړی و چې که باراک تصمیم ونيسي چې د ولسمشريزو انتخاباتو سیالیو کې گډون وکړي نو زه او دی دواړه باید سره همغږي واوسو او په گډه کمپاین ته ملا وتړو. باید یوه دقیقه او منظمه برنامه جوړه شوې وای او همدارنگه زیاتو پیسو ته هم اړتیا وه. ما هم باید په ټولو انتخاباتي کمپاینونو کې د ده ترڅنګ له ده سره گډون او له ده څخه ملاتړ کړی وای. ما او زما اولادونو باید په خپله خوښه موسلي وای او بېلابېلو کسانو ته مو لاسونه ورکړي وای او په عمومي غونډو کې مو ونډه اخیستې وای. کرېګ چې تل زما ملاتړی و، د باراک د کمپاین له پلویانو سره یو ځای شوی و. یوه شپه یې راته تلیفون وکړ او په دوستانه لحن یې راته وویل: «گوره میشل، پوهېږم چې لږ مضطربه او اندېښمنه یې، مگر که باراک په انتخاباتو کې د بریا لپاره کوم چانس ولري باید ویې آزمایي. متوجه یې؟»

هر څه چې و، ښه و او که بد، زه پر داسې چا مینه وم چې ذاتي خوشبيني یې درلوده او له هېڅ ډول جدل او مبارزې نه وېرېده. یوه شپه دویم پوړ کې وو. د مطالعې خونه کې ناست وو. ده تر لاس ونيولم او راته کړل یې: «دا کار کولای شو که څنګه؟ مور ټول هونسیاران او ځواکمنان یو او شک نه لرم، مور بریالی کېدلای شو.»

له شک پرته، د ده منظور دا و چې هر څه چې نه وي، انتخاباتي کمپاین

بدلون | ۲۸۱

به زیات لگښت وغواړي او مور باید له ډېرو شیانو تېر شو، که هغه له کورنۍ سره نشتون وي او که زما او ستا خصوصي خلوتونه. په هر حال په دقیقه توګه نه پوهېدم چې څومره پیسې باید ولګوو او څومره محدودیتونه باید ولرو. لنډه دا چې هېڅ مشخص نه وو. دا په داسې حال کې وو چې زه په محافظه کاره او برنامه لرونکې کورنۍ کې ستره شوې وم. یعنې په داسې کورنۍ کې چې ځان یې احتمالي اورلګېدنې ته چمتو کاوه او زده کړې یې و چې په کارګره طبقه کې له معلول پلار سره ژوند وکړي او برنامه ولري چې ژوند یې ښه تېر شي. دا زموږ د کورنۍ لپاره مهم وو. ځکه زموږ ژوند تل تر ګواښ لاندې و. که یوه میاشت مې پلار تنخا نه وای اخیستې، نو مور د برېښنا د بل لگښت نه شواى ورکولای. یا که ما یو ځل هم په ښوونځي کې کورنۍ دنده ترسره کړې نه وای، نو شاته پاتې کېدم او ښايي هم چې پوهنتون ته مې هم لاره نه وای موندلې.

له بل پلوه ما او باراک د کاترینا توپان ټولې ویجاړۍ لیدلې. داسې میندې او پلرونه مې لیدلې وو چې خپل اولادونه یې له اوبو پاس نیولي وو او لیدلې مې وو چې تور پوستې کورنۍ څنګه هڅه کوي چې خپل ځان وژغوري او سوپرډوان لوبغالي ته لاړې شي چې هلته پناه واخلي. ما په ښاروالۍ او پابلیک الایز کې کار کړی و او همدارنګه اوس مې د پوهنتون په طبي مرکز کې کار کاوه. زما دې دندو ماته څرګنده کړې وه چې خلک په ډېرې سختۍ له روغتیايي بیمې برخمنېدلې شي او دا ورته ډېره سخته ده چې استوګنځای ولري. باراک هم د خپلو فعالیتونو په جریان کې د ډېرو اخراجي کارګرانو او معیوبو سرتېرو خبرې اورېدلې وې، یا نورې ستونزې دا چې ځینې میندې اړ وې چې خپل ماشومان هغو ښوونځیو ته واستوي چې هېڅ امکانات یې نه درلودل. مور دواړو احساسول چې د خپلې ټولنې د خلکو په اړه باید فکر وکړو او په دې لاره کې کلک ګامونه واخلو. ما او باراک څو څو ځله په دې اړه خبرې کړې وې. حتا هغه وخت مو هم دا خبرې شاربلې وې کله چې هاوایی ته د

توت لیدلو ته تللي وو. زموږ ځینې خبرې په واویلاوو، چینغو او ژړاوو پای ته رسېدلې وې، ځینو یې هیلې راټوکولې وې او موږ یې هڅولې وو چې ستونزې له مخې لرې کړو. بیا بیا مې له ځانه پوښتلي وو چې په ژوند کې زموږ ارزښتونه کوم دي او څه تر لاسه کولای شو؟

بلاخره هغه ناندري په دې پای ته ورسېدې چې باراک ته مې مثبت ځواب ورکړ. ځکه پوهېدم چې یو فوق العاده ولسمشر به شي. هغه ښه هوښیار و، پر ځان یې ښه باور درلود، همدارنگه کلک و او د ډېرو ستونزو پر وړاندې یې مقاومت کولای شوی. همدارنگه ده لایقه مشاوران او همکاران هم درلودل. پر دې اساس ما حس کړل چې حق نه لرم چې مخه یې ونیسم. کله چې ډاډه وم چې باراک د ولسمشر په توګه د میلیونهاوو محرومو او اړمنو وطنوالو ژوند ښه کولای شي، نو بیا څنګه د ده پر وړاندې درېدلای شوی او په خپلو او د خپلو لویو پر اړتیاوو او غوښتنو مې ټینګار کولای شوی؟

البته که څه هم ما هو وویل چې په انتخاباتو کې ګډون وکړي، مګر بیا هم چندان هیله منه نه وم چې بریالی به شي. په هر حال، باراک تور پوستی و، چندان هیله نه وه چې سپین پوستې ټولنه یې ومني.

همدا چې له باراک سره مو هوکړه وکړه چې ولسمشریزو ټاکنو ته دې نوماند شي، نو له دې سره سم یې په کور او کورنۍ کې شتون پیکه شو. اوس انتخاباتو ته کال پاتې و، مگر موږ خپل تبلیغات په آيوآ کې پیل کړل. باراک باید د خپل انتخاباتي کمپاین مسئولینو ته ویلي وای چې فعالیتونه پیل کړي او له مالي ملاتړو مرسته وغواړي. باراک باید خپل ځان خلکو ته څرگنده کړی وای، دوی ته یې باید ویناوې کړې وای چې د دوی په زړونو کې ځای پیدا کړي. دا هر څه د دوو ډېویډانو له لارښوونې سم ترسره کېدل چې یو یې ډېویډ اکسلرود او بل یې ډېویډ پلوف نومېدل. اکسلرود ډبل برېټ لرل، آرامه خبرې یې کولې. له خلکو سره یې په درناوي چلن کاوه او مخکې د شیکاګو تریبون خبريال و. له مشورو وروسته وپتېیل شوه چې دی د باراک د رسنیز نظام مسئولیت پر غاړه واخلي. پولوف نهه دېرش کلن و، د ماشومانو په شان به یې له زړه خندل او د سیاست سره یې مینه درلوده. دې کس د انتخاباتي کمپاین ټول مدیریت پر خپله غاړه واخیست. البته چې زموږ ډله په چټکۍ زیاتېده او باتجربه کسان به راسره یو ځای کېدل چې وروسته به موږ دا کسان د مالي چارو او د مراسمو جوړولو د برخو د پرمخ بېلولو لپاره پر دندو ګمارل.

یو کس ډېر عاقلانه وړاندیز وړاندې کړ. ده وویل چې غوره دا ده چې باراک په رسمي توګه په سپرینګ فیلډ کې خپله نوماندې اعلان کړي. ټولو دا وړاندیز ومانه. باراک کلونه کلونه په دې سیمه کې د سازمان ورکوونکي په توګه

دنده ترسره کړې وه او پوهېده چې د دې سیمو خلک ډېر خورېدلي او د دیموکراسۍ په اړه په څه نه پوهېږي. پروجکټ وټ پروژې ده ته څرگنده کړې وه چې که چېرې دې خلکو ته په بېلابېلو چارو کې گډون ورکړل شي نو ستر ستر کارونه به ترسره کړي. خو که داسې شوي وای نو آیا د ده پیغام بیا د هېواد اکثر وگړو ته رسېدلای شوی؟ آیا نورو کسانو هم له باراک سره مرستې ته لاسونه رابډ واهلي وو؟

باراک په ښه توگه پوهېده چې یو غیر معمولي او عجیب نوماند دی چې غواړي انتخاباتي کمپاین یې هم غیرعادي وي. هغه وپتېيله چې د سنا مجلس د پخوانۍ ودانۍ په سرو زینو او سره هوا کې ودرېږي او خپله نوماندې اعلان کړي. دا کار زما چندان نه خوښېده چې هلته له نجونو سره یو ځای تر واورې لاندې ودرېږم، یخني وزغمم، موسکه شم او باراک هم هڅه وکړي چې ځان قوي، باراده او بانرژي وښيي. په هر حال، د امریکا په متحده ایالتونو کې هوا په یوه حال نه وه او په ناڅاپي توگه یې کولای شول چې هر څه سره گډوډ کړي. ځکه ما دا نه شوی زغملی چې باراک دې دومره ژر ماته وخوري.

هیلري کلینټن شاوخوا میاشت وړاندې خپله نوماندې په ډاډه زړه د انتخاباتو لپاره اعلان کړې وه. دې پر ځان ډېر باور درلود. د جان کېري پخواني انتخاباتي سیال جان ادواردز په شمالي کارولینا کې تقریباً میاشت وړاندې په ولسمشریزو ټاکنو کې خپله نوماندې اعلان کړې او خلکو ته یې د نیواورلیان توپان خپلې سیمه کې وینا هم کړې وه. په ټوله کې نهو دیموکراتانو غوښتل چې انتخاباتو کې گډون وکړي. پر دې اساس سیالي سخته شوې وه. داسې پتېیل شوې وه چې باراک به په خلاصه هوا کې خپله نوماندې اعلانوي، خو ما ټینگار کاوه چې د باراک د وینا ځای به په بخاری گرم کړل شي چې هسې نه د وینا په وخت کې د سړو له امله په عذاب او ناراحته ښکاره شي. له دې پرته مې هېڅ نشو کولای چې وضعه کنترول کړم یا هم کوم نظر ورکړم. هر څه د

۲۸۵ | بدلون

انتخاباتي کمپاین مسؤلینو برابر کړي وو. ما د ځان او مالیا او ساشا لپاره ژمنی جامې په پام کې ونیولې چې په هغه سره هوا کې زکام نه شو. خو هېر مې شول چې نجونو ته خولی واخلم. مگر څو ورځې لا نورې هم پاتې وې چې باراک په انتخاباتو کې خپله نوماندې اعلان کړي. همدا وو چې یوه ورځ مې چې کله کار پای ته ورسېد هتی ته لاړم، ژمنی جامې مې وکتې او بلاخره دوې اوبدل شوې خولې مې پیدا او واخیستې. یوه سپینه وه چې مالیا ته مې ورکړه او بله گلایي وه چې د ساشا شوه.

خو د انتخاباتي وینا په ورځ، یعنی د ۲۰۰۷ کال په فبروري میاشت کې هوا ښه وه او لمر ځلېدو. زموږ کورنۍ ورځ وړاندې سپرینګ فیلډ ته ورسېده. د هوټل په یوه اپارتمان کې مېشت شوو چې درې کونې یې درلودې. البته د باراک د انتخاباتي کمپاین مسؤلینو زموږ یو شمېر خپلوانو او دوستانو ته هم هوټل کې اپارتمانونه نیولي و چې زموږ سره راغلي او په غونډه کې یې گډون کاوه. زموږ د خپلوانو او آشنایانو شمېر شواخوا دولس کسه وو.

څه موده تېره شوې نه وه چې د باراک په انتخاباتي کمپاین ټولنیز فشارونه پیل شول. په تصادفي توگه، د باراک د وینا ورځ د تور پوستانو د اتحاد له ورځې سره برابره شوه. په دې ورځ یوه تلویزیوني خپرونه هم وه چې د پي بي اس چینل مشهور خبریال تاویس اسمایلي چلوله. دې کار دا خبریال غوسه کړ او د باراک د انتخاباتي کمپاین مسؤلینو ته یې خپله ناخوښي او ناراحتي څرگنده کړه او ویې ویل چې دا هممهالي تور پوستې ټولنې ته یو ډول بې احترامی ده او باراک به زیان وکړي. دا چې لومړنۍ نیوکې د تور پوستې ټولنې له خوا پر موږ وشوې زه ورته هیښه شوم. د باراک له وینا څخه ورځ وړاندې، د رولینګ ستون مجلې یو خبریال ترینیتی کلیسا ته تللی و او د باراک په اړه یې یوه مقاله لیکلې وه. موږ اوس هم د هغې کلیسا غړي وو، مگر کله چې نجونې پیدا شوې نو طبیعي وه چې وخت مو نه درلود چې ورشو. د ده مقاله له

سپکو سپورو ډکه وه چې يوه برخه کې يې د جرميا کشيش خبرې هم راغلي وې. د دې کشيش خبرې هم ستوغې وې چې کلونه وړاندې يې د تور پوستانو د چلن په اړه کړې وې او ويلي يې وو چې خدای پر خپلو بندهگانو بر دی نو ځکه امريکايان هم بايد دې ته اهميت ورکړي چې سپين پوستي پر تور پوستو غوره دي.

که څه هم مقالې مثبت اړخونه درلودل، مگر په مجله کې يې سرليک داسې راغلی وو: «د باراک اوباما د نظرياتو افراطي او راډيکالي رينې.» مور پوهېدو چې ټولنيزې رسنۍ لکه ټلويزيون او نور به دا خبرې زموږ پر وړاندې د يوې وسلې په توگه وکاروي. دا موضوع د باراک له انتخاباتي وينا څخه ورځ وړاندې يوه بده پېښه وه. په ځانگړې توگه هغه وخت لا بده شوه چې روحاني پلار، رايټ کشيش، باراک ته نېشونه ورکړل. باراک له روحاني پلار سره اړيکه ټينگه کړه او له هغه يې هيله وکړه چې د دوعا او مناجاتو په ځای، زموږ د انتخاباتي کمپاين بريا ته دعا وکړي. باراک وويل چې د روحاني پلار احساساتو ته زيان رسېدلی و. مگر زموږ ستونزمن شرايط يې پېژندلي و او بيا يې هغه ته ويلي و چې ملاتړ به ترې وکړي.

هغه ورځ پوه شوم چې داسې ځای ته رسېدلي يو چې شاتگ ترې ناشونی دی. اوس نو زموږ کورنۍ بايد د امريکا د خلکو پر وړاندې درېدلې وای او ځان يې ورته څرگنده کړی وای. د انتخاباتي ټيم ټولو غړو څو اونۍ وړاندې د داسې ورځې لپاره ځانونه چمتو کړي وو. ټول کوربانه وېرې چې هسې نه مېلمان په وخت راونه رسېږي، زه هم همداسې په اندېښنو کې ډوبه وم. بيا مې هم هماغه د ماشومتوب اندېښنې او تشويشونه لرل چې پر دې ولاړ وو چې آيا به کافي کچه غوره يم او که نه. له ځانه مې پوښتل چې آيا باراک چې څومره فکر کوي هومره محبوبيت لري. آيا پر وخت يې کمپاين پيل کړی. کله چې له يوه فرعي دهليز څخه د مجلس خونې ته وردننه شوو نو نه پوهېدو چې بهر څه خبره ده. د دې

بدلون | ۲۸۷

لپاره چې ځان مې پوهولی وي نو مالیا او ساشا مې وېلسون مور ته ورکړې. هغه وړاندې هم د باراک مشاوره او لارښوده وه او په څو وروستیو کلونو کې یې د نجونو د دویمې نیا ونډه هم لوبوله.

ما ته خبر راکړل شو چې ډېر کسان راغلي. خلک سهار وختي هلته راغلي وو. له برنامې سره سم، لومړی باید باراک ورغلی وای او څو شېبې وروسته زه او نجونې باید د زینو له څو پوړیو پورته شوې وای او د خلکو په مخکې درېدلې وای او لاسونه مو ښورولې. ما له هر څه وړاندې هم د خپل انتخاباتي کمپاین مسئولینو ته ويلي وو چې مور د باراک د وینا ټولې شل دقیقې له دریځ سره نه پاتې کېږو. لومړی دا چې نجونې سترېدلې او نه شوای درېدلې. دویم دا چې زه داسې نه وم چې داسې ساختګي او نمایشي چلونه ترسره کړم او خپل مېړه ته ښه په ځیره وګورم او څرګنده کړم چې ټولې خبرې یې عاقلانه او له هیلو ډکې دي.

د غونډې چلوونکي خبرې پیل کړې، ښه راغلاست یې وویل او بیا کشیش رایت پاڅېد دعا یې وکړه، خلکو ته یې ښه راغلاست وویل. له دې وروسته باراک راغی. همدا چې د خلکو باراک ته پام شو، نو شور او غوغا یې جوړه کړه چې مور هر څه آن له خونې اورېدل. سترس مې ټول وجود کې غځونې کړې وې. مالیا او ساشا ته مې ورغږ کړل او ورته کړل مې چې چمتو یئ؟ ساشا په ډېرې غوسې خپله ګلابي خولۍ له سره هیسته کړه او راته وپې ویل چې مورې زه چمتو نه یم.

ما خولۍ ترې واخیسته او بیا مې ورپه سر کړه او ورته ومې ویل: «ګرانې خولۍ دې په سره کړه. بهر هوا ډېره سړه ده.»

هنې وویل: «خو مور خو بهر کې نه یو. مور خو اوس هم سالون کې یو.» زه نه پوهېدم چې د خپلې ریښتینۍ او کوچنۍ لور د منطقي خبرې په مقابل کې څه ووايم. د کمپاین یو مسئول مور ته نژدې ولاړ و هغه ته مې وکتل

او په اشاره مې پوه کړ چې نجونې غوسه دي او هر څومره ژر چې کېږي بايد ورووځو.

هغه هم سر وښوراوه او زما خبره يې ومنله. مور ته يې لارښوونه وکړه چې له خروجي دروازي ووځو.

ما د باراک په مختلفو سياسي مراسمو، د رای ورکوونې په سترو ډلو او همدارنگه په هغو مېلمستياوو کې ونډه اخيستې وه چې د انتخاباتي کمپاين په اړه وې او باراک مې د هغه د دوستانو او ملاتړو په منځ کې ليدلی و. خو د سپرينگ فيلډ هغه ورځ په ريستا چې بل څه وه.

دريځ ته ورسېدو خو همدا چې خلکو ته مې وکتل لاره رانه ورکه شوه او حواس مې د ساشا خوا ته لاړل چې هسې نه موزې يې چېرته بندې شي او پر ځمکه راوغورځي. هغې ته مې وويل چې گراني سر دې پورته ونيسه او موسکه شه. ماليا سر پورته کړ، له مور څخه وړاندې يې ځان خپل پلار ته ورورساوه او لاسونه يې ښورول. هغه ورځ له پنځه لسو زرو زيات کسان راغلي و.

زما هېڅکله نه خوښېدل چې سياسي غونډو کې ونډه واخلم يا ورزشي سټوډيمونو ته لاړه شم يا هم په ښوونځيو يا نورو ځايونو کې خبرې واورم. خو هغه ورځ راته ډېره عجيبه وه، ځکه ډېر ساړه وو او زه نه پوهېدم چې دومره يخنۍ کې څنگه دا دومره خلک هلته سره راټول شوي. البته که د موسيقۍ کنسرت يا د سوپر بول سياليو ته دومره کسان راټول شوي وای کومه خبره نه وه، مگر سياست ته د دومره خلکو راټولېدل، ډېر هيښنده وو. خو ژر پوه شوم چې مور د يوه ورزشي ټيم په څېر يو چې غواړو ميدان ته وروډانگو. اوس مې نو مسئوليت ډېر احساساوه. هغوی په مور باور کړی و. اوس مور مؤظفه وو چې د هغوی شور او شوق د دوولسو راتلونکو مياشتو په اوږدو کې هماغسې تاند وساتو او سپينې ماڼۍ ته وردننه شو. تر هغې شېبې مې حتا دا فکر ته هم نه راتلل چې باراک به بريالی شي، مگر کله مې چې دومره خلک وليدل نو ناڅاپه مې زړه کې

بدلون | ۲۸۹

هيله پيدا شوه. اوس نو له پنځه لسو زرو نورو دليونو سره سره زما زړه هيله كوله چې باراك په انتخاباتو كې گټونكي شي. كه څه هم نه پوهېدم چې راتلونكې به څنگه وي. مگر اوس زموږ كورنۍ ژمنه كړې وه. موږ څلور واړه په هغه يخنۍ كې د خلكو او كمرو پر وړاندې ودرېدو او خپله ژمنه مو اعلان كړه.

سرسخته او جدي سياله مو هيلري كلينټن وه. د ديموكرات گوند په لومړنيو نظرپوښتنو كې، كلينټن له ټولو زياتې رايې گټلې. له هغې وروسته باراك و چې له دې څخه يې رايې له لسو څخه تر شلو سلنې كمې وې. درېيم ادواردز و چې رايې يې له باراكه ټيټې وې. اكثره راي وركوونكو د كلينټن كورنۍ ښه پېژندله او هيله يې كوله چې گټونكي شي. خو راي وركوونكو باراك بېخي پېژانده نه. حتا د هغه نوم هم د چا سم نه و زده چې تلفظ يې كړي. موږ ټول، يعنې زه او باراك او د هغه د ټول انتخاباتي كمپاين غړي، د هغه له وينا وړاندې ښه پوهېدو چې دا احتمال ډېر ناچيزه دى چې د باراك حسين اوباما په نامه يو تور پوستى دې ولسمشر شي، كه څه هم زياتې سياسي وړتياوې ولري. تور پوستانو هم چندان هيله نه درلوده چې باراك دې گټونكي شي. حتا هغوى دا منلى نه شوه چې يو تور پوستى نوماند دې وكولاى شي چې د سپين پوستو په سيمو كې رايې وگټي. له همدې امله د كلينټن پلويان شول. بارك چې كوم كار بايد ترسره كړى واى، هغه دا و چې د هغو تور پوستانو رايې د ځان خواته راواړوي چې له كلونو كلونو راهيسې بېل كلينټن ته وفاداره وو. بېل كلينټن له تور پوستانو سره ښه اړيکه رامنځته كړې وه. باراك هم د اېلينيوى ايالت د جنوبي برخې له سپين پوستو كروندگرو سره ښه اړيکه ټينگه كړې وه. اوس نو د ټولني د زياتو كسانو باور بايد باراك د ځان پر لوري رااړولاى واى.

ټولو باراك په دقيقه توگه څاره. ده هم د يوه تور پوستي نوماند په توگه بايد هېڅ تېروتنه نه واى كړې. د بريا لپاره يې بايد ډېرې پيسې راټولې او بيا يې په تبليغاتو كې لگولې واى چې د انتخاباتو په مقدماتي دوره كې يې ځان ښه

څرگند کړی او د کلینټین له گوندې کمپاینه مخکې شوی وای.

زموږ ټولې هیلې آیوا ښار ته وې چې کوچنی ښار و. د دې ښار اکثره مېشتندویان کلیوال او نوي سلنه یې سپین پوستي وو. خو دا ایالت په سیاسي فعالیتونو کې له ټولو ایالتونو وړاندې و. آیوا له ۱۹۷۲ کال راهیسې د ولسمشرۍ په مقدماتي انتخاباتو کې وړاندې و او کله به چې ولسمشر ټاکل کېدو د ټولو سترگې به دوی ته وې. د دواړو گوندونو یعنې د دیموکراتانو او جمهوريپالو پلویانو د ژمي په منځنیو شپو ورځو کې خپلې مقدماتي رایې د دې ښار په صندوقونو کې واچولې. په دې توگه دوی ټولو ته د ولسمشرۍ غوره څېره وړاندې کوله. موږ په ښه توگه خبر وو چې که ځانونه په ښه توگه آیوا کې څرگند کړو، نو دا به یو ښه پیغام وي چې د نورو ایالاتو تور پوستو ته یې ورکړو چې باراک ومني. آیوا د اېلینوی ایالت په گاونډ کې یو ایالت و. پلوف باور درلود چې په آیوا کې به ډېر کم چانس ولرو.

پر همدې اساس پلان داسې جوړ شو چې هره اونۍ به زه آیوا ته ځم. سهار به وختي الوتکه کې سپرېدم او د ورځې په اوږدو کې به درې یا څلورو ځایونو ته تلم او د اوباما د برنامو په اړه به مې تبلیغات کول. سربېره پر دې زما دا خوبښدل هم چې د انتخاباتو لپاره تبلیغي غونډې جوړې کړم، مگر بیا مې هم د کمپاین له مسئولینو غوښتنه وکړه چې برنامه داسې جوړه کړي چې وکولای شم د شپې په خپل وخت کور ته لاړه شم او خپلې لونې ویدې کړم. البته موږ مې هم خپل کاري ساعتونه کم کړي وو چې هغه وخت له نجونو سره واوسي چې زه په کور کې نه وم. باراک خپل زیات وخت په آیوا کې تېراوه، مگر ما او هغه ډېر کم یو بل سره لیدل. کوم مهال به چې دی په سدارفالز ښار کې په وینا بوخت و، یا به یې تبلیغات کول، یا به یې په نیویارک کې مالي مرستې راټولولې، نو ما به د آیوا ښار په مختلفو سیمو کې رای ورکوونکو ته خبرې کولې. په ځینې ځایونو کې به زه او باراک یو ځای هم وو.

بدلون | ۲۹۱

باراک له خپلو زیاتو مرستیالانو سره یو ځای بل ځای ته سفرونه کول. مگر ما د خپلو فعالیتونو د محدودیتونو له امله د ځان لپاره یوازې دوه مرستیالانې ټاکلي وې چې راته کافي وې. یوه ملیسا وینتر وه چې د انتخاباتي کمپاین له لوري راته ټاکل شوې وه. دا مېرمن عینکي وه او شواوخوا څو دېرش کاله عمر یې درلود. هغې مخکې د یوه سناتور په دفتر کې کار کړی و چې جو لېبرمن نومېده. له نوموړي سره یې په ۲۰۰۰ کال کې هم همکاري درلوده چې د ولسمشرۍ معاونیت ته یې ځان نوماند کړی و. په شیکاگو کې په خپل کور کې مې له دې سره مرکه وکړه، ډېره هوبنیاره راته معلومه شوه، ځکه جزییاتو ته یې ډېر پام کاوه. دا مې خوښه شوه. زه دوه ځایه بوخته وم، هم مې روغتون کې کار کاوه او هم په انتخاباتي کمپاین کې خو د دې چټکۍ او کارنده گۍ ماته ډېره گټه راوړسوله. هغه د کمپاین له نورو ځوانانو لږ مشره وه، نو همدا لامل و چې له ما سره ډېره صمیمي هم شوه، زما هم ورسره جوړه وه، بیا وروسته مې په بشپړه توگه پرې اعتماد هم درلود.

دویمه مرستیاله مې کیتی مک کورمیک لیلیویدل نومېده چې د عمومي اړیکو د مدیرې په توگه له مور سره یو ځای شوه. له دېرشو کلو یې کم عمر درلود، مگر په انتخاباتي کمپاینونو کې یې کار کړی و. هغه وخت یې هم له هیلري کلینټن سره کار کاوه چې د امریکا لومړۍ مېرمن وه. نو له بېلابېلو مسایلو او له مور سره یې زیاته آشنایي درلوده. دا هوبنیار، ترو تازه او شیک وه او د خبریالانو او د تلویزیون د کارکوونکو په مرسته یې زموږ مراسم په ښه توگه تر خبري پوښنې لاندې راوستل. له دې سره به چرمي لاسي بکس و چې د گنډلو وسایل، اضافه جرابې، ژوالې او داسې نور شيان به یې هم پکې ساتل. دې ماته ډېره گټه رارسولې ده، په ځلونو ځلونو یې په هوايي ډگر او د انتخاباتي کمپاین په مراسمو کې زما عزت خوندي ساتلی.

تېرو کلونو کې مې په ورځپاڼو کې د ولسمشرۍ لپاره بېلابېل نوماندان

ليدلي وو چې آيوآ ته تللي وو او له خلكو سره به يې يو ځای په روستورانټونو ناسته پاسته كوله او قهوه به يې څكله او يا به هم پلورنځيو ته ورتلل او د خلكو پر وړاندې به يې نمايشي او تبليغاتي چلونه او حركتونه كول. زه نه پوهېدم چې د دوی دا كړنې پر راي وركوونكو څه اغېز لري. خو د باراك مشاورانو ماته سپارښتنه كړې وه چې د دې ايالت په هره برخه كې هڅه وكړم چې له ديموكراتانو سره په اړيکه كې شم. د هغوی له كوچنيو ډلو سره خبرې وكړم او پرنفوذ افراد يې تر خپلې اغېزې لاندې راوړم. د دې ايالت خلكو د نوماندانو په اړه ډېرې څېړنې او گروپونې كولې او له هغوی نه يې پوښتنې كولې چې سياسي نظريې يې څه دي. زه نه پوهېدم هغوی ته څه ووايم او هغوی ته كوم سياسي پيغامونه ورولېږدوم.

زما لومړنۍ تبليغاتي غونډه د اپرېل مياشتې په منځنيو شپو ورځو كې د دموين ښار په يوه ساده كور كې ترسره شوه. د دې ښار ځينې وگړي په سالون كې په څوكيو ناست وو او ځينو نورو پلټنۍ وهلې وې او پر ځمكه ناست وو. دلته مې په حيرانتيا وليدل چې پر مېزونو هماغه زما د نيا گلدوزي شوي سرمېزۍ او د روبي ترورۍ خټينې مجسمې شته. زه په آيوآ كې وم مگر چې دا شيان مې وليدل نو احساس مې كړل چې خپل كور كې يم. د آيوآ خلكو احمقان او ناپوهان نه شوای زغملی او هغه كسان يې هم نه خوښېدل چې مغرور وو او لاپې به يې وهلې. دوی غولوونكي كسان له لرې پېژندل. پر دې اساس ما حس كړل چې هغه څه واوسم چې يم او د نورو پېښې بايد ونه كړم. همدا كار مې ترسره هم كړ او ومې ويل: «له هر څه وړاندې زه خپل ځان بايد تاسې ته دروپېژنم. زه ميشل اوباما يم. د شيكاگو په جنوبي برخه كې په يوه كوچني اپارتمان كې ستره شوې يم چې په دويم پوړ كې و. زموږ كور د دې ځای كورنو ته ورته و. پلار مې د اوبو د تصفيې په كارخانه كې كار كاوه. مور مې هم د كور مېرمن وه او زما او زما د ورور پالنه او روزنه يې كوله.» لنډه دا چې د هر څه په

بدلون ۲۹۳۱

اړه مې دوی ته وویل. د خپل ورور په اړه مې هم دوی ته معلومات ورکړل او همدارنگه هغه ارزښتونه مې ورته بیان کړل چې زه ورسره لویه شوې وم. همدارنگه د هغه وکیل په اړه مې هم ورسره خبرې وکړې چې په خپل کار ځای کې مې ورسره لیدلي وو. هغه سړی چې په خپلې هوسپاری او ریښتینولۍ یې رانه زړه وړی و. هغه سړی چې هره ورځ به یې جورابې یوې خوا ته غورځولې او په خوب کې به څرېده. همدارنگه دوی ته مې د خپلې دندې په اړه هم وویل چې روغتون کې کار کوم او لوفې مې ښوونځي ته بیایم چې بیا وروسته یې زما مور بېرته له ښوونځي څخه کور ته راوړي. د سیاست په اړه مې هم خبرې وکړې او د سیاست په اړه مې په ریښتینولۍ سره خپل احساسات هم هغوی ته بیان کړل. دا مې وویل چې سیاست د شریفو او سمو خلکو لپاره مناسب نه دی او ورته ومې ویل چې کله به پیل کې باراک غوښتل چې د ولسمشرۍ لپاره نوماند شي نو له ده سره مې مخالف کړی و او اوس چې د هغه انتخاباتي کمپاین ته ورغلې يم، لامل یې دا دی چې پر خپل خاوند مې باور لرم چې د هېواد د راتلونکې لپاره ښې نظریې لري، نو ځکه پرې باور کوم. ومې ویل چې باراک ډېره مطالعه کوي او ما نه غوښتل چې د خپلې خودخواهۍ له مخې یې د کورنۍ په تنگه هډانه کې بندي کړم.

په پرلپسې توګه څو اونۍ تېرې شوې، زه د آیوا بېلابېلو سیمو ته لارم، کتاب پلورنځیو ته، ټولنیزو سالونونو ته، د پوځیانو پوستو او روزنځایونو ته او د زړو ګډو کورنو ته چې دې ټولو ځایونو کې مې خپله هماغه کیسه تکراروله. خپله کیسه مې خوښېده. دا کیسه مې په ډېرې راحتۍ هغو کسانو ته ویله چې د پوستکي رنگ یې له ما سره توپیر کاوه. لکه د پوستې مامورانو ته چې زما د نیکه په څېر وو یا د پيانو غږولو ښوونکو ته چې زما د روڼې ترورۍ په څېر وو یا د کور مېرمنو ته چې زما د مور په څېر وې او د ښوونځي په انجمنونو کې فعاله وې. همدارنگه دا کیسه مې کارگرانو ته هم کوله چې زما د پلار په څېر وو چې زړونو

يې غوښتل د کورنۍ لپاره هر کار چې وي هغه ترسره کړي. نور مې نو اړتيا نه وه چې تمرين وکړم او يادښتونه راسره وگرزوم. د خپل زړه خبرې مې په ريښتينولۍ له نورو سره شريکولې. کله به مې چې خبرې کولې نو د خبرو په جريان کې به ځينو خبريالانو يا حتا ځينو آشنايانو رانه ځښې پوښتنې کولې چې هېڅ مې نه خوښېدې. دا پوښتنې ډېرې عجيبې وې لکه راته ويل يې چې ته تور پوستې يې، ۱۸۰ سانترې متره ونه لرې نو کله چې د آيو د سپين پوستو په مخ کې خبرې کوي څه احساس لري؟

زما له انده دا پوښتنه نژادپالې پوښتنه وه. گڼې داسې ښکارېدل چې زما تور پوټکي د دې باعث شوي چې زه د سپين پوستو له نړۍ سره توپير ولرم. البته ما چې د خلکو په منځ کې څه تجربه کړي وو دې پوښتنې ترې ډېر توپير درلود. کله به مې چې وينا پاى ته ورسېده نو ځينې کسان به راته راغلل، ځکه دوى به غوښتل چې د خصوصي چارو په اړه د زړه خواله سره وکړو. د مثال په توگه، يوې يا يوه کس به ويل چې پلار يې په ام اس ناروغۍ اخته شوى يا زما په شان نيا يا نيکه لري. ډېريو به ويل چې له سياست سره چندان جوړ نه دي مگر اوس زما انتخاباتي فعاليتونو پرې اغېز کړى او غواړي چې زموږ د کمپاين په سيمه يزه څانگه کې په داوطلبانه توگه کار وکړي. نارينه وو ويل چې خپلې مېرمنې او مېرمنو ويل چې خپل مېرمنه به د راي وړکولو لپاره راولي او همدارنگه دوى به ويل چې حتا گاونډيان به راولي چې رايه درکړي. همدا انساني اړيکې وې او اوس نو ما په بې ارادگۍ کې دوى غېږ کې نيول او ښه احساس مو سره تبادله کاوه.

همدا مهال و چې ماليا مې له مهالوېش سره سمه د معاينې لپاره د ماشومانو متخصص ډاکټر ته وروستله. هغه د باراک له نوماندۍ سره سم په يوې ناروغۍ اخته شوې وه چې ساهبندي نومېده. هر شپږ مياشتې به موږ له هغې سره متخصص ډاکټر ته ورتلو چې ناروغي يې کنټرول شي. ډاکټر يې د سن، ونې او

بدلون | ۲۹۵

وزن له پرتلې وروسته وويل چې نورمال جسمی حالت (BMI) يې د زیاتېدو په حال کې دی. البته هغه ټینګار وکړ چې وضعه يې بحراني نه ده. خو غوره دا ده چې موضوع جدي وګڼو. هغه ماته ګونځندېنه وکړه چې که خپل غذايي عادتونه بدل نه کړو نو شونې ده چې مالیا د وينې په لوړ فشار يا هم په دویم ډول شکر اخته شي. کله چې ډاکټر زما انډېسمني څېرې ته وکتل نو زیاته يې کړه چې د چاغښت موضوع اوس په ټولو هېوادونو کې شته او معمولاً د تور پوستو په کارګره طبقه کې يې ډېره پراختیا موندلې.

دا خبره د جوشو اوبو په څېر وه چې پر سر مې راواچول شي. ځکه ما تل پاملرنه کړې وه چې ماشومانې مې روغې او خوشحاله وي، نو بیا کومه تېروتنه وه چې داسې حالت ته يې ورسولو؟

له کله راهیسې به چې د کاري بوختیاوو له امله باراک ډېر کم کور ته راته ما به د یو څه د پخولو لپاره وخت نه درلود. همدا وو چې ډېری وخت به مو له بیرونه خواړه راغوښتل. سهار به مې هم کله چې دېشونو کې نجونو ته خواړه اچول نو هماغه خواړه به وو چې له بیرونه به مو راغوښتي وو. د اونۍ په پای کې به چې دوی د نڅا له روزنځای څخه راغلې نو له مک ډونالډ روستوران څخه به مې ورته خواړه راغوښتل. خواړه به يې چې وخوړل فوټبال ته به لاړې. ډاکټر راته وويل چې تاسې ډېری مهال له بیرونه تیار خواړه راغواړئ چې داسې ستونزې يې درته رامنځته کړي.

هر څه چې وو، د دې کار بدلول راته سخت وو. له بیرونه د غذايي توکو اخیستلو، بیا يې برابرولو او مینځلو او په پای کې يې پخولو زیات وخت غوښته چې ما نه درلود. همدا مهال رایاد شول چې څو اونۍ وړاندې زما یوې پخوانۍ ملګرې په الوتکه کې راته وويل چې د سم کاس په نامه یو ځوان يې پر دې کار ګمارلی چې په کور کې ورته روغتیايي خواړه پاڅه کړي. ناڅاپي وه چې ما او باراک هم دا کس لیدلی و او پېژانده مو. هغه مې راوغوښت او دنده مې ورکړه

چې په اونۍ کې خو وارې راشي او زموږ د ماښام او د نجونو د سهار لپاره خواړه برابر او پاخه کړي. ما هېڅکله دا نه انگېرل چې يوه ورځ به يو څوک پر دې دنده گمارم چې موږ ته خواړه پاخه کړي. پوهېدم چې خپلوان او آسانيان به مې راپورې ملنډې ووهي. د باراک هم دا نظريه چندان نه خوښېده. ده نه غوښتل چې خلکو ته د راتلونکي ولسمشر داسې انځور وړاندې کړي. خو زما په اند د دې ستونزې د هوارې لپاره يوازې همدا عاقلانه لاره وه. په هر حال له ما پرته هېچا د روغتون وضعیت ته رسېدگي نشوای کولای، يا به مې له انتخاباتي کمپاين سره همکاري کوله او يا به هم ماليا او ساشا ته رسېدم. اوس مې دومره کولای شول چې همدا کور ته ورسم له يخچاله خواړه راواخلم او يوازې تاوده يې کړم.

سم شپږ ويشت کلن ځوان و، په سر يې تار وېښته نه وو، وېښته يې تراشلي وو او لږ ريره يې درلوده. ده به خواړه هم پخول او کله کله به يې ټوکې هم کولې. ده نجونو ته ورزده کړل چې څنگه گازرې وټراشي، ترکارۍ څنگه په جوشو اوبو کې پرېمېنځي او سلاټه جوړه کړي. په دې توگه موږ يې د رستورانټونو د تکراري خوړو له منگولو وژغورولو. ده به په خپل وخت مټر، شاتوت او پاخه شفتالو اخیستل او نجونو ته به يې ورکول. د غذايي موادو په اړه يې هم ښه معلومات درلودل او هغه مضر خواړه يې هم پېژندل چې د خوړو توليدوونکو شرکتونو به توليدل او پر خلکو پلورل. په کوم روغتون کې مې چې دنده لرله په دې روغتون کې مې هم پام شو چې له همدې ډول تيارو خوړو څخه گټه اخیستل کېږي. يوه شپه له سم سره په پخلنځي کې ناست و، خبرې مو کولې، ما ده ته وويل چې که باراک ولسمشر شي نو زه به د امريکا د لومړۍ مېرمنې په توگه له خپل واکه گټه واخلم او دا ستونزه به هواره کړم. موږ کولای شوای چې په سپينه ماڼۍ کې ترکارۍ وکړو او خلک د ترکاريو او تازه خوړو خوړلو ته تشويق کړو. همدارنگه ما غوښتل چې ميندو او پلرونو ته هم گوتڅنډنه

بدلون | ۲۹۷

وګړم چې د خپلو ماشومانو روغتیا ته پاملرنه وکړي. مګر د خبرو اترو په پای کې مې له سوزه ډکه آه وکړه او کړل مې: «درېغه چې باراک به په انتخاباتو کې ګټونکی نه شي.» بیا مو له سم سره وخنډل.

زه یوه مور وم، خو اوس مې ټول ټولنیز کارونه او فعالیتونه له کورنیو دندو سره ګډوډ شوي وو. کله به مې چې باراک سره هم اړیکه نیوله نو له هغه څخه به مې یوازې دا پوښتنه کوله چې چېرې یې؟ وضعیت څنګه دی؟ نجونې څنګه دي؟ او پر دې هم پوهېدم چې یو بل سره هېڅ مرسته نه شو کولای. ژوند مو چټک شوی و، په منډه روان و او له زغملو پرته مو بله چاره نه درلوده.

د ټولنپوهنې د څانګې یو محصل هم له مور سره په انتخاباتي کمپاین کې په داوطلبانه توګه کار کاوه. ده ټیویټا موټر هم درلود. کله ناکله به وضعه دومره ګډوډه شوه چې زه به اړ شوم چې د ده له موټره له خپلو همکارانو سره اړیکه ونیسم او هغوی ته ووايم چې څه وکړي او کومې برنامې پلې کړي. کله به مې د یوه روستوران له کومې ګوښې څخه کوم چا ته ځینې دندې ورسپارلې. د باراک د انتخاباتي وینا څو میاشتې تېرېدې. اوس نو زه، ملیسا او کیتی هر څو ورځې وروسته یو ځل په سفر تلو. سهار به په بېره په هوایي ډګر کې د خلکو په منځ کې تېرېدو او نور نو اکثره تور پوستو مېرمنو زه په خپل نامه میشل یادولم. ناپېژاندو کسانو پېژندلم، خپله مینه یې راسره څرګندوله، دوستانه چلن یې راسره کاوه، زه د باراک د مېرمنې په توګه او د هغه چا په توګه چې نوې په سیاست کې بنکېل شوې وي دا هر څه راته عجیب وو. هغوی به په ډېره مینه ماته لاسونه راکول. له ما سره به یې مهرباني کوله، زما خبرې به یې اورېدې او له ما سره به یې عکسونه اخیستل. د بارک د مېرمنې په توګه چې هرڅومره زیاته پېژندل کېدل، نو هومره زما شتون نالیدلی انګېرل کېده. ډېرو کمو خبریالانو زما د دندې په اړه له ما پوښتنې کولې او کله نا کله به حتا داسې هم راته ویل کېدل چې ته له دې امله په روغتون کې پر لوړه چوکۍ ګمارل شوې یې چې مېره

دې سياست کې مشهور دی. دې خبرو به خورولم. يو ورځ مليسا راته زنگ راوکړ او راته کړل يې چې د نيويورک ټايمز د خبريالې مورين دود مقاله ولولم. هغې زه د جنوبي شيکاگو ملکه نومولې وم او ويلې يې وو چې د دې (يعنې زما) موخه دا ده چې خپل مېړه تحقير کړي نو ځکه وايي چې باراک خپلې جراېې ها خوا دې خوا غورځوي او يا کله چې پوځه (پنېر) راواخلي نو بيا بېرته يې په يخچال کې نه کېږدي. ما دا خبرې کړې وې خو د دې جزيياتو له ويلو مې موخه دا وه چې خلکو ته څرگنده کړم چې باراک هم د دوی په شان يو عادي کس دی. نه کوم ناجي چې له بلې سيارې راغلی وي. فکر کوم چې دې خبريالې غوښتل دا غوره وبولي چې زه يوازې د خپل مېړه مخکې موسکه شم او په مينه ناک انداز ورته وگورم. په هر حال ما هڅه کوله چې د ځان په اړه د نورو نظرونه واورم. مگر کله ناکله يې زغمل راته ډېر سخت وو.

د وخت په تېرېدو سره څومره چې په ټولنه کې زيات څرگندېدو هومره زيات مشهورېدو، هومره زيات دروغ راپسې ويل کېدل او هومره زياتې شايې راپسې جوړېدې. د مثال په توگه ويل کېدل چې باراک په يوه راديکال اسلامي ښوونځي کې زده کړې کړي، يا دا چې په مجلس کې يې لاس پر قرآن اېښی او لوړه يې کړې يا هم څو ترهگر ملگري لري. دا دروغ او شايې تل د معتبره رسنيو له خوا ردېدلې مگر موږ ته په پرلپسې توگه عجيب او غريب الکترونيکي ليکونه راتلل. حتا له دې امله زموږ د ځينو همکارانو او گاونډيانو ذهنونه هم خراب شوي وو او دا وړتيا يې بايللې وه چې دروغ او ريښتيا تشخيص کړي.

په دې حال کې د باراک د امنيت او روغتيا موضوع هم مطرح وه. دا هغه څه وو چې ما نه غوښتل چې په اړه يې فکر وکړم. امريکا مخکې ډېرې سختې شاته پرېښې وې. د کېندي کورنۍ ترور شوې وه. مارتين لوترکېنگ ترور شوی و. پر رونالد رېگان او جان لنون ډزې شوې وې. لنډه دا چې د تور پوستي باراک لپاره هم داسې گواښونه شته وو. ما داسې انگېرل چې هسې نه د تېلو په

بدلون | ۲۹۹

پمپ کې پرې برید وشي. باراک چې نوماند شو د لومړۍ میاشت په لومړیو کې ساتندویه سرتېري ورکړل شول. د ولسمشرۍ هېڅ کوم نوماند ته هم دومره ژر ساتندویه سرتېري نه ورکول کېږي. اوس نو باراک د مرمۍ ضد موټر درلود چې یوه ځای او بل ځای ته پکې تلو او یوې وسلوالې ډلې یې په سفرونو کې ساتنه کوله چې بنځینه او نارینه پکې وو. زموږ د کور په انگرې کې هم یو ساتونکی ولاړ و چې زما او زموږ د لویو ساتنه یې کوله. ما د نامنۍ او گواښ چندان احساس نه درلود. هره ورځ به چې چېرته تلم نو خپلو سفرونو کې به مې زیات کسان د ځان خواته رامتول. کله کله به مې یوې شل کسيزې ډلې ته په یوه کوچني کور کې وینا کوله او کله به مې سل گونو کسانو ته د یوه ښوونځي په لوبغالي کې. د انتخاباتي کمپاین همکارانو مې راته ویل چې ویناوې دې د دې باعث شوي چې خلک له موږ سره زیاته مالي مرسته وکړي. اوس نو پوهېدم چې له ناروغۍ یا بلې هرې ستونزې سره سره څنگه خپل کار ونه درووم. زده کړي مې وو چې غیرصحي روستورانونو کې خواړه ونه خوړم او مک ډونالد روستورانونو کې خواړه وخورم. زده کړي مې وو چې پام وکړم چې هسې نه په جامو مې څه تویې شي او چټلې یې کړي. ځکه هره شېبه به د عکاسانو پر وړاندې وم. همدارنگه اوبه څښل مې هم کم کړل ځکه کله چې چېرته تلم نو په لارو کې تشاب نه تللو زموږ وخت نیوه. همدارنگه له دې سره روږدې شوې وم چې له نیمې شپې وروسته چې رېل گاډو کې ځم، د هغې له زړه بورټونکو غږونو سره سره بیا هم ویده شم یا هر څنگه چې کېږي له هغه شورماشور سره سازش وکړم چې په هوټل کې به زما خونې ته په څنگ خونه کې وو. ما خپل استراحت دا ډول کاوه.

که څه هم انتخاباتي فعالیتونو ډېرې لوړې او ژورې درلودې مگر لومړی کال یې له خنداوو او جالبو خاطراتو ډک وو. هر کله به چې امکانات وو نو ما به مالیا او ساشا هم له ځانه سره بېولې. هغوی په مسافری کې تگړه وې او خوشحاله

به بنکارېدې. یوه ورځ یوه نندارتون ته تللې وو چې په نیو همپ شایر بناړ کې و. زه وړاندې لارم چې له ځینو رای ورکوونکو سره خبرې وکړم. نجونې مې د انتخاباتي کمپاین له یوه مسئول سره پرېښودې. موخه مې دا وه چې له گډ انځور اخیستلو وړاندې د نندارتون څو برخې وگوري. یو ساعت وروسته چې کله نجونو ته ورغلم او ساشا مې ولیده نو ځای پر ځای هکه پکه شوم. هغې خپل ټول مخ په تورو او سپینو کرښو نقاشي کړی و او د پانډا پېرې په څېر شوې وه. ټولو ښه سره وخنډل. بیا حمام ته لاړو چې مخ یې پاک او پرېمینیځي.

کله ناکله به څلورو واړو یو ځای سفر کاوه. یعنې ټوله کورنۍ به چېرته تلو. انتخاباتي کمپاین یو ستر موټر کرایه کړی و چې موږ وکولای شو چې پکې کېږو او د آیوا ایالت کوچني بناړونه وویښو. یوه ورځ له غرمې وروسته یوه پارک ته لاړو. له معمول سره سم عکاسان او ویدیويي کمري هم راپسې وې خپل عکسونه یې اخیستل او ویدیوگانې. برېښنایي موټرو کې سپاره شوو. بیا له اوبو څخه ډکو پوقانو ته ورغلو، ډزې مو پرې وکړې، موخه مو دا وه چې ښایي کومه نانځکه وگټو. د دې لپاره چې موږ درې واړه ښځې په پارک کې خپل ښه ساعت تېر کړو او په راحت هره چېرې لاړ شو، نو باراک فداکاري وکړه او له موږ څخه بېل شو او بلې خوا ته لاړ. ده پسې ډېر خلک هم ورغلل، خبریالان هم ورپسې وو. شاوخوا یې ساتندویه ډله هم گرزېده او د انتخاباتي کمپاین مسئولین هم هر چېرې ورسره راوان وو. ډېره جالبه صحنه وه.

آیوا ایالت ته سفر مې ډېر خوښ شو. کله چې له دې ایالت په الوتکه کې تېرېدو، له کړکۍ څخه مو لاندې ځایونه ولیدل چې د دې ایالت په مخکو کې فصلونه څنګه بدلېږي او څومره څر ځایونه لري او په کروندو کې یې د سویا او جوارو بوټي څنګه په دقت سره په یوه لیکه کې کرل شوي او سترې لارې یې څومره پاکې او مستقیمې دي. دا ټول هغه څه وو چې زه یې ورور ورو پر دې ایالت مینه کولم.

بدلون | ۳۰۱

اوس نو نیم کال تېر شوی و چې باراک او د د ده د انتخاباتي کمپاین غړو په آیوا ایالت کې فعالیتونه کول. خو د هغه رایې هماغسې له هیلري او جان ادواردز څخه ټیټې وې. باراک به له هیلري څخه تل پنځه لس یا شل سلنه شاته وو او دا تر یخ حقیقت به تل د هوایي ډگرونو یا روستورانټونو په تلویزیونونو کې اعلانېده. زه د سي ان ان او نورو شبکو له تکراري او مسخره گزارشونو ډېره سترې شوې وم او ځنګه به چې له شپې کور تلم نو یوازې به مې د تفریحي شبکو برنامې نیولې. همدا شبکې وې چې زموږ فکر یې آرامه کاوه. لکه د رویایي کورنو برنامې یا هم د واده د جامو برنامې. کوتې ته به تلم او همدا برنامې به مې لیدلې.

حقیقت دا و چې د رایو په اړه نه ما د خلکو په نظرپوښتنو باور درلود او نه هم د خبري کارپوهانو په شننو او تعبیرونو. ډاډه وم چې هغوی تېروتي. هغوی چې د تلویزیون په خبري سټېډیوګانو کې او ګردیو مېزونو کې څه ویل نو له هغو خبرو او شننو سره یې په بشپړه توګه توپیر درلود چې ما به د آیوا ایالت په مختلفو کلیساګانو او بېلابېلو ټولنیزو مرکزونو کې اورېدل. هېڅ کوم یوه خبریال او هېڅ یوه خبري کارپوه دا نه لیدل چې باراک د ښوونځیو ستورو ټیم هم لري چې له فوټبال یا د ښوونځي له لمانځنو وروسته په داوطلبانه توګه زموږ کمپاین ته راځي او راته کار کوي. هغوی د سپین پوستې نیا لاسونو ته هم نه کتل چې د خپلو دوه رګه لمسیانو لپاره یې د غوره راتلوونکې وړاندوینه کوله یا یې هغه شور او هیجان نه لیده چې زموږ د کمپاین په انتخاباتي فعالیتونو کې یې جریان درلود.

اوس نو موږ د آیوا په بېلابېلو ځایونو کې ۳۷ څانګې درلودې چې ۲۰۰ کسانو پکې فعالیت کاوه او ښايي چې د دې ښار په تاریخ کې به د انتخاباتي فعالیتونو یوه ډېره ستره شبکه هم شمېرل کېده. زموږ زیاتره پلویان ځوانان وو. له ۲۲ څخه تر ۲۵ کاله پورې چې له ډېر شوق او ډېرې انرژۍ سره آیوا ته راغلي

وو چې زموږ له انتخاباتي کمپاين سره يوځای شي. هر يو هغه وړتيا او هغه استعداد درلود چې باراک ته يې انگېزه ورکړې وه چې په شيکاگو کې د سازمان ورکوونکي او برنامه جوړوونکي په توگه په فعاليت بوخت شي. د ځوانانو دا روحیه او دا آرمانپالنه په نظر پوښتنو کې هېڅ نه لیدل کېده. ما به چې هر ځلې دوی لیدل نو وجود کې به مې هیلو غځونې کولې. هغوی داسې کسان وو چې له غرمې وروسته يې فعاليت کاوه. څلور يا پنځه ساعتونه به بوخت وو. کورونو ته به ورتلل او خلک يې هڅول چې باراک ته رایه ورکړی. هغوی پشپړ باور درلود چې د کډوالی د قانون د اصلاح په برخه کې باراک سم نظريات لري.

دې ځوانانو زموږ کمپاينونه پرمخ وړل او زه پر دې باورمنه وم چې همدا ځوانان به د هېواد راتلونکي مديران وي. له يو بل سره يې اوږه په اوږه کار کاوه او ستړيا يې هېڅ پېژندله نه. له خلکو سره به يې مخامخ اړیکه نيوه يا د باراک په وينا د انټرنېټ له لارې به يې خلک هڅول چې موږ ته رایه راکړی. باراک ويل کوم فعاليتونه چې موږ ترسره کول يوازې د انتخاباتو لپاره نه وو، بلکې سياست مو هم رغاوه چې پيسه پرستي راکمه شي او د هېواد په سياسي نظام کې خلکو ته زياته ونډه ورکړل شي. حتا که په انتخاباتو کې بريالي کېدلای هم نه موږ دومره کولای شول چې ټولنه يو گام مخ پر وړاندې بوزو.

کله چې هوا بيا سره شوه باراک پوه شو چې د دې لپاره چې د آيو ا په انتخاباتي سيالۍ کې بريالی شي بايد د جفرسون جکسون په ماښامنی مېلمستيا کې ځان څرگند کړي چې هر کال په سُنټي توگه د ديموکرات گوند له خوا د آيو ا په شمول په هر ايالت کې نيول کېږي. دا مراسم تر خبري پوښښ لاندې هم راتلل. په دې مېلمستيا کې هر يوه انتخاباتي نوماند له کومې ليکنې او يادښت پرته خبرې کولې. دا کار يې ځکه کاوه چې خپل پلويان زيات کړي او زياتې رایې وگټي.

تلویزيوني شبکو کې له مياشتو مياشتو راهيسې سياسي شنونکو تبليغات

بدلون | ۳۰۳

کول چې دا به ډېره لرې وي چې د آیوا خلک له باراکه ملاتړ وکړي. هغوی باور درلود چې باراک یو غیرمعمولي نوماند دی، په بېرته دی او هرې خوا ته لاس اچوي، مگر نشي کولی چې د خلکو رایې ځانته ورواړوي. خو هغه ورځ چې د جفرسن جکسون ماښامي مراسم و، نو د آیوا له گوټ گوټ څخه دې مراسمو ته زموږ درې زره پلویان راغلل او تلویزیوني تحلیلگرانو ته یې غاښ ماتوونکی ځواب ورکړ. هغه شپه جان ادواردز د دريځ شاته لاړ او پر کلینټن یې نیوکه وکړه او له خلکو سره په ریښتینولي وغږېد. جو بایدن هم د باراک گڼ شمېر پلویانو ته مخ کړ او د طعنې په انداز کې یې وویل: «سلام شیکاگوینانو.» د هیلري لږ ساړه کېدل، مگر بیا هم د دريځ شاته لاړه او په غیرمستقیمه توگه یې باراک ته طعنې ورکړې او ویې ویل: «که اړینه تجربه ونه لرئ چې خپلې برنامې او خپل ارمانونه پلي کړئ نو هغه به یوازې یو شعار پاتې شي او بس.»

هغه شپه باراک وروستی کس و چې دريځ ته لاړ او له خپلو برنامو یې دفاع وکړه. ده وویل چې اوس د دې وخت رارسېدلی چې د بوش د دولت پرلپسې وېرې او پرلپسې ماتې شاته پرېږدو او د هېواد دا دوه گوني والي پای ته ورسوو. بیا یې ټینگار وکړ: «زه نه غواړم چې په راتلونکو څلورو یا اتو کلونو کې خپله ټوله انرژي په هغو جگړو کې اوبه کړم چې په ۱۹۹۰ کلونو کې مو پیل کړي. نه غواړم چې د امریکا له سرو او شنو جگړو سره یو ځای شم او جمهوريپال او دیموکراتان سره لاس او گډه کړم. بلکې زه دا هوډ لرم چې د امریکا د متحده ایالتونو ولسمشر شم.»

ټولو شته کسانو ورته هورا وکړل، ټولو ورته لاسونه پکول. په هغه شپه کې ما په ډېر غرور په باراک کې سترگې وگڼلې. باراک وویل «امریکا! اوس یې وخت رارسېدلی.»

هغه شپه کې د باراک وینا هغه څه وه چې هغه شپه کې زموږ انتخاباتي کمپاین ورته زیاته اړتیا درلوده. همدا وینا د دې باعث شوه چې په راتلونکو

ورځو کې د آیوا ایالت په نیمایي نظرپوښتنو کې باراک په لومړي کس بدل شي او ځان د نظرپوښتنو په جدول کې پورته کړي.

له کرسمېس څخه څو ورځې وروسته په آیوا کې زموږ انتخاباتي فعالیتونو ته تقریباً یوه اونۍ پاتې وه. هوا ډېره سره وه. د شیکاګو د جنوبي برخې تقریباً نیمایي کسان زموږ له کمپاین سره ملګري شول. زما مور، زما ورور، کلي ماما او د هغې اولادونه، سم کاس، والري، سوزان او په سدلي شرکت کې زما دوستان او همدارنگه د باراک د وکالت د پوهنځي ځینې اوستادان هم په دې ډله کې شامل وو. زه د دې کسانو په لیدلو ډېره خوشحاله شوم. ټولو غوښتل چې په وروستیو شېبو کې خپله ټوله هڅه وکړي، د خلکو د کورنو دروازو ته ورشي، د باراک او د هغه د برنامو په اړه ورته ووايي او رایې ورته راټولې کړي. هغوی به د شپې له خوا زموږ د پلویانو د کورونو په اضافي خونو کې ویده کېدل او د ورځې به د ښار بېلابېلو برخو ته ورتلل.

ما هم یو موټر کرایه کړی و او له ملیسا او کیتی سره یو ځای د ورځې پنځو یا شپږو غونډو ته ورتلم. زموږ ډرېور هم د داوطلبانو له ډلې و. باراک هم همداسې و او ویناوې به یې کولې.

هر چېرې به چې تلم نو داسې برنامه به مې جوړوله چې د شپې هغه هوټل ته راوګرزم چې موږ پکې اوسېدو او مالیا او ساشا ویدې کړم. البته هغوی به د ورځې له خوا له خپلو ملګرو او زما د خپلوانو له اولادونو سره په لوبو بوختې وې او دې ته یې ډېر پام نه کاوه چې چېرې یم. یوه شپه هوټل ته راغلم، غوښتل مې پر کټ اوږده وغځېږم، خو ومې لیدل چې خونې ته د پخلنځي ټول لوبښي راوړل شوي او د تلویزیون پر بښینه او پر قنډیلونو ګردونه پراته دی. مالیا راته وویل چې سام نن موږ ته رازده کړل چې څنګه په خپله مکروني پاخه کړو.

خدا راغله. زه اندېښمنه دې ته وم چې که په کرسمېس کې نجونې له خپلې نیا کره لارې نه شي، نو خپه به وي، مګر اوس مې لیدل چې یو خلطې

بدلون | ۳۰۵

اوږو هغوی څنگه بوختې کړې وې.

څو ورځې وروسته د وروستی غونډې ورځ راورسېده. سهار زه او باراک د خپل انتخاباتي کمپاین څو څانگو ته ورغلو چې له رای ورکوونکو سره سترې مشې وکړو او د هغوی حال واخلو. له غرمې وروسته هم له خپلو ځینو دوستانو او خپلوانو کره لارو چې له هغوی مننه وکړو چې یوولس میاشتې یې نه سترې کېدونکې هڅې راسره وکړې. خو له ماښام وروسته مو ځان وزگار کړل چې خپل هوټل ته لار شو چې هغه شپه باراک وکولای شي خپله وینا برابره کړي. همدې وینا یا ماتې ته رساوه او یا هم بریا ته. څو شېبې وروسته ملیسا او کیتی هم له نوو خبرونو سره راورسېدلې او راته کړل یې چې موږ بريالي شوي یو. له ډېرې خوښۍ نه هیجاني شوم، چينې مې کړې چې د هوټل څو ساتونکي زموږ اپارتمان ته راغلل چې ډاډه شي چې موږ ته خو کوم څه نه دي راپېښ شوي.

هغه شپه کې چې څومره کسانو په غونډه کې ونډه اخیستې وه شمېر یې د تېرو څلورو کلونو په پرتله دوه برابره زیات و او دې څرگندوله چې باراک په ښه توګه بريالی شوی چې سپین پوستي، تور پوستي او ځوانان له ځان سره مله کړي. حتا په دې غونډه کې نیمایي یې هغه کسان وو چې له هغې یې وړاندې په هېڅ انتخاباتي غونډه کې برخه نه وه اخیستې او احتمالاً چې همدا کسان وو چې باراک یې بریالیتوب ته ورساوه. تلویزیوني خبریالان آیوا ته راغلي وو چې هغه نوي سیاستوال ته مبارکي ورکړي چې په راحتۍ یې کلینټن او د پخواني ولسمشر مرستیال شاته پرېښودلي وو.

د بارک د هغې ورځ وینا د بریا وینا وه چې موږ څلور واړه زه، باراک، ساشا او مالیا له دریځ سره ودرېدو. زه د زړه له تله خوشحاله وم. ښایي چې لږ پېښمانه هم وم ځکه ما حتا د دې فکر هم نه کاوه مګر باراک پر حقه و او کومه وړاندوینه یې چې کړې وه، هغه ریښتیا شوې وه. ده هم پر ځان باور درلود او هم پر خلکو ځکه ویل یې چې که متحد شو، نو خنډونه به لرې کړو او اغېزه به مو ډېره زیاته وي.

دا يوه ستره تاريخي او ستره برخليک ټاکونکې بريا وه. دا بريا يوازې زما او د باراک نه وه بلکې د مليسا، کيتي، پلوف، اکسلرود، والري، د انتخاباتي کمپاين د ټولو ځوانانو او داوطلبانو، بسوونکو، کروندگرو، زده کوونکو او تقاعد شوو کسانو بريا هم وه چې يو بل ته يې لاسونه سره ورکړي وو او هڅې يې کړې وې.

شپه نيمايي ته رسېدلې وه چې زه او باراک هوايي ډگر ته لاړو چې له آيووا لاړ شو. زه او نجونې شيکاگو ته لاړو، ځکه ما غوښتل چې د دندې لپاره بيا روغتون ته لاړه شم او نجونې هم بسوونځي ته لاړې شي. باراک نيوهمپ شاپر ته لاړ. ځکه اوس هم تر مقدماتي ټاکنو پورې يوه اونۍ پاتې وه.

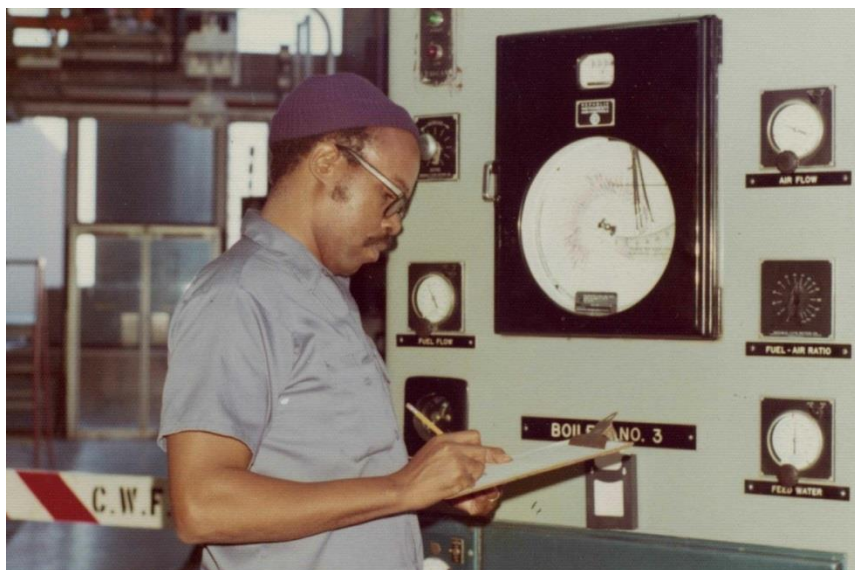
آيووا زموږ هر څه بدل کړ. په ځانگړې توگه زما باور يې لا پسې پياوړی کړ. اوس نو زموږ دا دنده وه چې دا باور د ټولو امريکايانو په زړونو کې هم راوښي کړو. پلان داسې وو چې په راتلونکو ورځو کې به زموږ د انتخاباتي کمپاين غړي نورو ايالتونو ته هم ځي چې نوادا، جنوبي کارولينا، نيومکزیکو، مينه سوتا او کاليفرنيا به پکې شامل وي او دوی ته به دا پيغام ورسوي چې بدلون شونی دی.

دا زما کورنۍ ده. انځور د ۱۹۶۵ کال دی چې مور مېلمستیا ته تلو. ورور ته مې پام وکړی، د دې لپاره چې ځان زما ملاتړی ونیسي، نوزه یې تر لاس نیولې يم.

دا د روبي شېلېز تروري انځور دی چې زه يې غېږ کې نيولې يم. مور د دې د
اپارتمان په دويم پوږ کې اوسېدو. روبي تروري ماته کلونه کلونه بيانو راوښوده او کله
ناکله به سره جوړې نه وو خو د دې يو ښه اړخ دا و چې زما د شخصيت بهترين اړخونه
يې راڅرگندول.

دا مې پلار دی، فریزر رابینسون چې له شلو کالو یې زیات د شیکاگو ښار لپاره کار وکړ او د اوبو د تصفیه په برخه کې یې دنده درلوده. که څه هم هره ورځ د ده اېم اېس ناروغي زیاتېده او په لاره تلل ورته سختېدل، خو یوه ورځ یې هم غیرحاضري ونه کړه.

دا هم زما د پلار بيوک موټر دی چې د خونښی او سرلوړی لامل يې و او زه هم ورسره
ښې خاطرې لرم.

کله چې په ۱۹۶۹ کال کې ورکتون ته لاړم نو زموږ سیمه یعنې جنوبي شیکاګو کې د منځنۍ کچې د بېلابېلو نژادونو کورنۍ اوسېدې، خو کله چې دا کورنۍ څه شتمنې شوې نو ښار ته یې کډه وکړه او دې کډې کولو ته سپینه تېښته وویل شول. له دې امله زموږ سیمه کې نژادي تنوع راکمه شوه. خلک هم راکم شول او کله چې پنځم ټولګي ته لاړم، نو دا نژادي تنوع بیخي له منځه لاړه.

پورتنۍ انځور: زما د ورکتون د دورې دی چې زه په درېیمه لیکه کې له ښې پلوه دویمه یم. لاندې انځور: زما د پنځم ټولګي دی چې زه د منځنۍ لیکې په منځ کې یم.

دا انځور مې پرېنستون پوهنتون کې اخیستی.

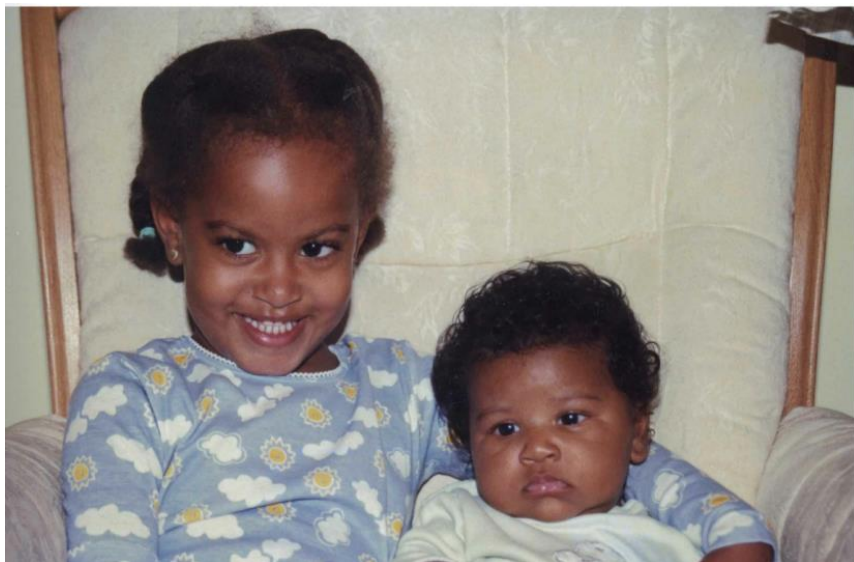
چې پوهنتون ته تلم نو غوسه وم خو هلته مې صميمي خورلنې پيدا كړې. لكه سوزان
آلېل چې د ښه ژوند په باره كې يې ډېر څه رازده كړل.

دا انځور د ۱۹۹۲ کال د اکتوبر میاشتې د درېیمې نېټې دی چې زما د واده او خوشحالی ورځ وه. د پلار په ځای مې ورور تر لاس نیولې يم چې د کلیسا سالون ته مې بوزي ځکه پلار مې یو نیم کال وړاندې وفات شوی و.

کله مې چې له باراک سره واده وکړ نو له هماغه اوله پوه شوم چې ښه پلار به شي. ده تل له خپلو ماشومانو سره مینه لرله او دوی ته یې وخت ورکاوه. کله چې په ۱۹۹۸ کال کې مالیا پیدا شوه نو دواړه ښکمرغه شوو او زموږ ژوند کې ژور بدلون راغی.

ماليا او ساشا تل سره خوږې وې چې زه يې خوږوالي ته اوس هم په زړه کې گوږې
ماتوم.

په شیکاگو کې درې کاله د یوه دفتر اجرایی مدیره وم. دا هغه سازمان و چې له ځوانانو سره یې مرسته کوله چې ټولنیزې چارې ترسره کړي او ځانته یوه دنده پیدا کړي. دلته زه (نښی خوا کې) د مدني فعالانو له مشرانو او ښاروال ریچارد اېم ډېلي سره یې چې یوه غونډه کې مو گډون کړی وو.

بیا د شیکاگو پوهنتون په طبي مرکز کې پر دنده بوخته شوم. هلته مې هڅه کوله چې د لږگیو اړیکې له روغتون سره نېټې کړم. دې ځای کې ما د شیکاگو د جنوبي برخې له زر گونو کسانو سره مرسته وکړه چې مناسبه روغتیايي بیمه تر لاسه کړي.

والري جَرَبَت (له چيپي خوا) مې لومړی ځل په ۱۹۹۱ کال کې وليده. کله مې چې له دې سره ليدل نو د شيکاگو په ښاروالۍ کې يې کار کاوه. دا ډېر ژر زموږ باوري ملگرې او مشوره شوه. دا عکس د ۲۰۰۴ کال دی چې موږ انتخاباتي کمپاين کاوه.

کله ناکله به مو خپل ماشومان هم سره راوستل چې د باراک کمپاین وگوري. دا انځور د ۲۰۰۴ کال دی چې مالیا د کمپاین په بس کې ناسته ده او د خپل پلار وینا اوري.

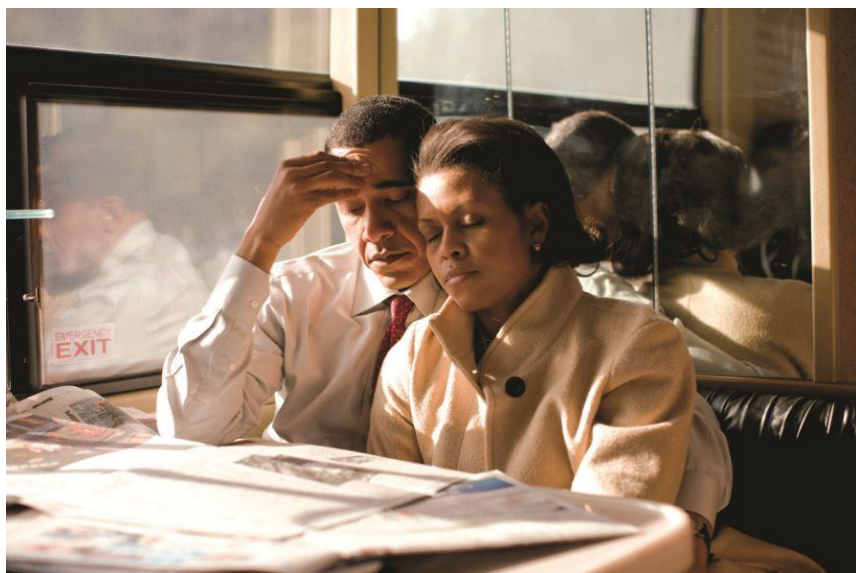

د ۲۰۰۲ کال د فبروري د میاشت په یوه سره ورځ کې باراک ولسمشریزو ټاکنو ته خپله نوماندې اعلان کړه. دا اېلینوی ایالت او سپرینګ فیلډ ښار دی. د دې سړې ورځې لپاره مې ساشا ته ستره ګلابي خولۍ اخیستې وه او دې ته مې ډېره اندېښنه وه چې هسې نه له سره یې وغورځي؛ خو له نېکه مرغه داسې ونه شول.

دا انځور د انتخاباتي کمپاین انځور دی چې خبریالان راټول دي.

له انتخاباتي کمپاین سره مې ډېره مینه درلوده او له دې به مې انرژي اخیسته چې د امریکا په گوټ گوټ کې له رای ورکوونکو سره اړیکه ټینګه کړم، خو وخت ډېر ورو تېرېده او کله به چې هم شونې وه نو استراحت به مې هم کاوه.

له سرتاسري انتخاباتو څو مياشتې وړاندې د انتخاباتي کمپاين الوتکه زما په واک کې راکړل شوه چې کارنده گي مې زياته او سفرونه مې هوسا شي. دا زما د کوچني ټيم انځور دی. (له چپ لوري) کریستېن جارويس، کيتي مک کورمیک لیلیوید، چان ریش (د هغې وخت ریستیوره) او ملیسا وینتر.

د زیاتو دلیلونو له مخې جو بایدن د باراک لپاره غوره انتخاباتي سیال و. بله دا چې زموږ کورنۍ هم سره ډېر ژر صمیمي شوې. ما او جېل له هماغه پیله د دې په اړه خبرې وکړې چې څنگه له نظامي کورنیو سره مرسته وکړو. دا د هغه وخت انځور دی چې په ۲۰۰۸ کال کې د پنسیلوانیا له انتخاباتي کمپاینه راغلي وو او دلته مو استراحت کاوه.

له سخت انتخاباتي کمپاین وروسته مې په ۲۰۰۸ کال کې د دیموکراتانو په ملي کنوانسیون کې خبرې وکړې. دې ځای کې اجازه راکړل شوه چې د لومړي ځل لپاره خپلو زیاتو اورېدونکو ته د خپل ژوند کیسه وکړم. بیا مالیا او ساشا هم دريځ ته راغلي چې د ویدیو له لارې خپل پلار ته سلام وکړي.

د ۲۰۰۸ کال د نومبر د میاشتی د څلورمې نېټې انځور او د انتخاباتو د پایلو د اعلانولو
شپه ده. مور مې ماریان رابینسون د باراک تر څنگ ناسته ده. دواړه د انتخاباتو پایلې
گوري.

د ۲۰۰۹ کال د جنوري میاشتې انځور دی چې باراک د ولسمشر په توګه لوړه وکړه. انځور کې مالیا لس کلنه ده او ساشا اوه کلنه. ساشا ډېره کوچنۍ وه او د دې لپاره چې په مراسمو کې ولیدل شي نو په څوکی ودرېده.

دا هم لورا بوش او د هغې لوني جينا او باربارا دي چې مور ته سپينه ماني رابسيي. لورا بوش ډېره مهربانه وه چې دلته يې زما لويو ته د سپيني ماني تفريحي برخې راوښودې.

دا د کوچنی ساشا د ښوونځي د لومړۍ ورځې انځور دی چې د زرهي موټر له ښيښې
څخه بهر ته گوري. دا خاطره به مې ذهن کې تل وي. هغه مهال مې دې شان تجربو
ته ډېره اندېښنه وه.

ډېر وخت تېر شو چې له خپلې ساتندويه ډلې سره روږدي شو خو د وخت په تېرېدو سره په دوی کې داسې زياتره کسان وو چې زموږ ډېر صميمي دوستان شول.

ویلسون جرمن (په انځور کې) لومړی ځل په ۱۹۵۷ کال کې سپینې مانۍ ته راغی او د دې ځای د نورو ډېریو خدمتکارانو او کارکوونکو په شان یې په هسکه غاړه د ولسمشرۍ د څو کورنیو خدمت وکړ.

د سپينې مانې پاليز داسې رغول شوی و چې د روغتیايي تغذیې او هوسا ژوند څرگندونه وکړي. ما له دې پاليزه گټه واخيسته او لږ څه سترې برنامې مې جوړې کړې لکه د «راځئ چې حرکت وکړو!» برنامه. له دې پاليزه سره مې ډېره مينه درلوده، ځکه هلته ما کولای شول چې له ماشومانو سره خاورې وکيندم.

غوښتل مې سپينه مانې داسې يو ځای واوسي چې ټول پکې هوساينه احساس کړي او ماشومان پکې ماشومان واوسي او د دې موکه ولري چې له لومړۍ مېرمنې سره رېسمان بازي وکړي.

ما او باراک له ملکې الیزابت سره ځانگړې علاقه درلوده. باراک به چې لیدله نو نیا به یې وریادوله. خو ځله چې مور له دې سره ولیدل نو ماته یې څرگنده کړه چې انسانیت له تشریفاتو ډیر مهم دی.

له نېلسون مانډېلا سره ليدنې دا ليدلوری راوبانه چې د راتلونکو کلونو لپاره مې په سپينه ماني کې ورته اړتيا درلوده. هغه دا چې واقعي تحول، آرامه رامنځته کېږي، په څو مياشتو يا يوه کال کې نه ترسره کېږي بلکې لس ګونه کاله غواړي او يا هم ټول عمر ته اړتيا لري.

غېږ کې نيول، زما لپاره هغه لاره ده چې خپل تظاهر پکې ولې کوم او له نورو سره اړيکه رامنځته کوم. دلته آکسفورډ پوهنتون دی او د اليزابت گرت اندرسون ښوونځي نجونې راسره لارې دي.

هېڅکله به پوځيان او د دوی کورنۍ هېر نه کړم، ځکه دوی هیلې درلودې او روحیه یې لوړه وه. دا هغه انځور دی چې د والتر ریډ په ملي طبي مرکز کې مې له هغوی سره لیدلي دي.

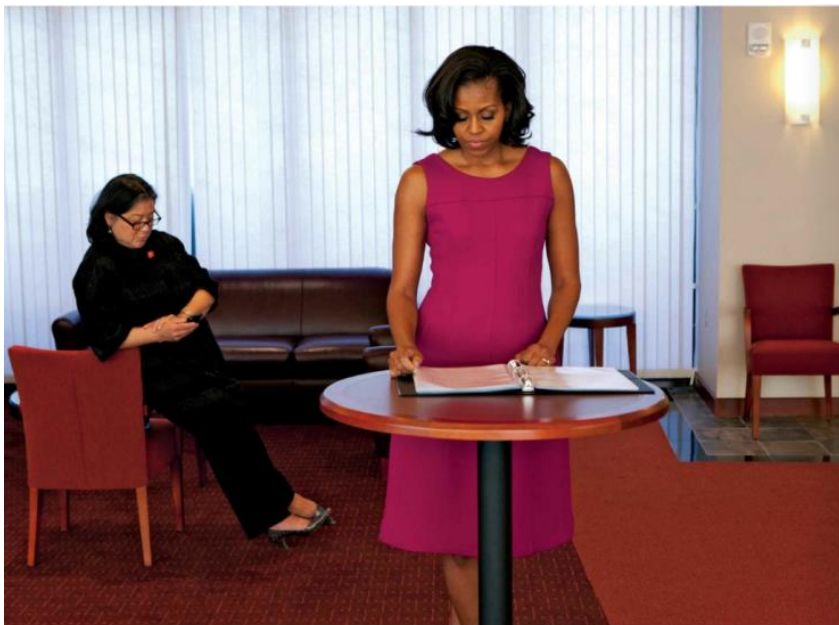
د هايدي پندلتن مور كلوپاترا كاولي پندلتن ده. دې ډېرې هڅې وكړې چې خپله لور له وسلوال تاوتریخوالي وساتي، خو داسې ونه شول. كله مې چې له دې سره وليدل نو له ځانه سره مې وويل چې څومره غير عادلانه ژوند دی.

تر شونې بریده مې هڅه کوله هغه وخت کور کې واوسم چې نجونې له ښوونځي څخه کور ته راځي چې ښه راغلاست ورته ووايم. دا په سپينه ماني کې د ژوند کولو يوه آسانتيا وه.

مور له مالیا او ساشا سره ژمنه کړې وه چې که باراک ولسمشر شي نو یو سپی به ورته اخلو. دا ژمنه مو پوره کړه. بیا مو دوه سپي واخیستل چې انځور کې یې یو ویني چې «بو» نومي. په بل هغه مو «سانی» نوم کېښود.

هر پسرلی به مې چې کله د محصلینو په فارغتونډه کې وینا کوله نو هیله به مې دا وه چې له دوی سره مرسته وکړم چې خپلې توانایۍ درک کړي او هیله ولري. دا انځور په ۲۰۱۲ کال پورې اړه لري چې د ویرجینیا د تکنالوژۍ پوهنتون کې مې د وینا لپاره چمتووالی نیوه. شاته مې هم تینا تجین ده، دې مېرمنې ډېر زغم درلود او پنځه کاله یې له ما سره کار وکړ او هر کله به یې څو کارونه یو ځای ترسره کول، لکه دې انځور کې چې هم له ما سره مرسته کوي او هم په موبایل کې بوخته ده.

زموږ سپيان د سپينې مانۍ په اكثره ځايونو کې آزاده وو خو ډېر يې دا خوښېدل چې په بڼ کې ځملي يا هم پخلنځي ته لاړ شي. دلته خوږخه دوپلا ته ورغلي چې زموږ خدمتکار و او دې ته به تمه دي چې يوه څه ورکړي چې ويې خوري.

موږ ډاډه وو چې لونيې مو فرصت لري چې د ځوانانو معمولي کارونه زده کړي، لکه موټر چلول خو دا راته مهمه نه وه چې له چا يې زده کوي، يوازې زده کړه راته مهمه وه چې که هغه له استخباراتي چارواکو څخه هم وي.

که څه هم لومړۍ مېرمن وم او ډېر امتیازونه مې لرل چې ستونزې هم ورسره مل وې مگر ما او باراک هڅه کوله چې د خپلو ماشومانو لپاره عادي واوسو. په دې انځور کې مالیا، باراک او ما د ساشا د باسکټبال ټیم لپاره تشویقي نارې وهلې.

که په ژوند کې مې یوازیني څه زده کړي وي نو هغه به د وینا له خواکه گټه اخیستل وي. ما ډېرې هڅې کړي چې حقیقت ووایم او داسې مسایل وړاندې کړم چې نور ورته چندان اهمیت نه ورکوي.

په ۲۰۱۵ کال کې له خپلې کورنۍ سره یو ځای د کانګرس له غړي جان لوییس او مدني ټولنو سره یو ځای شوو او د آلاباما د سلما له اېډمېنډ پتوس برېج سره مو د لاریون د پنځوسمې کلیزې په یاد لاریون وکړ. هغه ورځ رایاد شول چې هېواد مو تر کومه راغلی او څومره لاره ورته پاتې چې هغه ځای ته ورسې چې غواړي یې او وړ یې دی.

کله چې په لومړي ټولگي کې وم نو يو هلک راغی او په ښوونځي کې يې پر دې مخ په سوک ووهلم. پېښه ناڅاپي وه، گنگسه يې کړم او همدا سوک د دې باعث شو چې په سترگو مې تپه تياره شي او په غوړونو کې مې کړنگاری. د غرمې ډوډۍ ته په ليکه کې ولاړ وو. ما له خپلې يوې ملگرې سره خبرې کولې چې څوک له ټولو تېز ځغلي يا دا چې شمعي رنگه گان ولې داسې عجيب نومونه لري. د دې هلک نوم مې هېر کړی و خو دا مې په ياد و چې ډېره يې ژوبله کړم، ډېره خوړېدم، لاندینی شونډه مې پرسېدلې وه او په سترگو کې مې اوبسکې راغلې وې. د دې پر ځای چې غوسه شم ځای پر ځای ولاړه وم. له همدې امله مندې مې کړې، کور ته لاړم او مور ته مې ځان ورور ساوه.

زموږ ښوونکي له هغه هلک سره خبرې وکړې او هغه ته يې وويل چې ولې دې دا کار کړی؟ سبا ته زما مور هم ښوونځي ته راغله چې خپله هغه هلک وويني او ډاډه شي چې بيا به داسې کار نه کوي. هغه ورځ زموږ نيکه هم مور کړه و چې هغه هلک ته ډېر غوسه و او غوښتل يې چې له مور سره مې ښوونځي ته راشي. په هر حال سبا ته هلک په خپل کار پېښمانه و او له ما يې بښنه وغوښته. ښوونکي هم پر ما ټينگار وکړ چې نوره اندېښنه ونه کړم.

کور ته چې لاړم مور مې خواږه پخول. راته يې وويل چې: «هغه هلک له يو شي وېرېده او غوسه و او د ده غوسه په تا پورې اړه نه لري.» بيا يې سر وښور او له ځانه سره يې ورو وويل: «بېچارگی زر رقمه کورنۍ ستونزې لري

چې ورسره لاس او گربوان دی.»

موږ په خپله کورنۍ کې له بدماشانو او زورگويانو سره داسې چلن درلود. زه په هماغه ماشوموالي کې پوهېدم چې بدماشان ډېر ډارن دي او د دې لپاره چې خپله وېره پټه کړي نو هڅه کوي چې ځانونه قهرجن وښيي. ما د دې مثالونه خپله شواخوا کې ليدل لکه زموږ د سيمې په يوه نجلۍ کې چې ډډي نومېده، همدارنگه زما په نيکه کې چې له خپلې مېرمنې يا زما له نيا سره يې ډېر بد چلن کاوه. څنگه چې دا کسان وېرېدل نو پر نورو يې بريد کاوه. موږ مې ويل چې له داسې کسانو بايد لرې واوسې او يوازې هغه وخت يې پر وړاندې ودرېږې چې مجبوره شې. موږ مې دا شعار د خپل ژوند اساس گرځولی و چې: «هېڅکله د بدماشانو او زورگويانو توهين شخصي موضوع مه گڼه. ځکه که داسې وکړې، نو له شک پرته به زيان وکړې.»

وروسته چې کله ستره شوم نو دا موضوع ژوند کې راته ستره ستونزه شوه. څلولېښت کلنه وم، هڅه مې کوله چې خپل مېړه سره مرسته وکړم چې ولمسشر شي، مگر فکر مې هغې ورځې ته و چې په لومړي ټولگي کې د غرمې لپاره په ليکه کې ولاړه وم او مخ ته مې چا سوک راکړ. بيا مې ياد ته راوړل چې کله په ناڅاپي توگه يو کس ضربه ويني نو څومره خوږېږي او درد گالي. ۲۰۰۸ کال کې به ډېری وخت زما زياته اندېښنه دې ته وه چې هسې نه څوک راسره بدماشي وکړي او زور راته ووايي.

البته له هغه کال څخه نورې ډېرې ښې خاطرې هم لرم. د جولای پر پنځمه مو په مونتانا ايالت کې له بوت ښار څخه ليدنه کوله چې دا ورځ په تصادفي توگه د ماليا د زېږېدو له کليزې سره هم برابره وه او انتخاباتو ته څلور مياشتې پاتې وې. بوت يو تاريخي ښار و چې د مسو معدنونه يې درلودل او د غرونو په سمسورو لمنو کې ودان شوی و. تېرو انتخاباتو کې د مونتانا وگړو جورج ډبليو بوش ته رایه ورکړې وه، مگر اوسنی والي يې د ديموکرات گوند

بدلون | ۳۵۱

غږی هم و. زما په اند دا ځای ډېر مناسب ځای و چې باراک باید ترې لیدنه کړې وای.

موږ داسې پلان نیولی و چې باراک به هره شېبه کې خپلو چلنونو او حرکتونو ته پام کوي. ځکه هر چېرې ده ته سترگې وې. هر ایالت ته به چې تلو نو خلک به دې ته ځیر وو چې چېرته سهاری کوي او کوم ډول غوښه راغواړي او څنگه هگی خوري. ده به چې سفرونه کول د بېلابېلو تلويزیوني شبکو شاوخوا پنځه ویشته خبریالان به ورسره وو او کله به چې په الوتکه کې وو نو دا خبریالان به د ده د انتخاباتي کمپاین له مسئولینو سره ناست وو. د هوټلونو په دهلیز او هوټل کې به هم په ده پسې ول، په هر تمځای کې به یې هم ورپسې منډې وهلې او د ده هر څه یې ثبتول. که د ولسمشرۍ نوماند به زکام کېده یا به گرانیه سینگارټون ته تلو یا به یې په روستوران کې گرانیه خردل (یو ډول بوتی دی چې سویا ته ورته دی: ژباړن) راغوبستل، نو دوی به یې هر څه یې ثبتول. (باراک په تېرو کلونو کې داسې تېروتنې کړې وې چې د نیویارک ټایمز په لومړۍ پاڼه کې پرې مطالب لیکل شوي وو او همدا خبرونه شېبه په شېبه په انټرنېټ کې هم خپرېدل.) دې خبریالانو غوښتل چې دې پوښتنو ته ځوابونه ومومي: «آیا انتخاباتي نوماند یو کمزوری کس دی؟ مغرور دی؟ غولوونکی دی؟ یا یو واقعی امریکایي دی؟»

ټاکنې ازمویښت ته ورته وې چې څو پړاوونه یې لرل او دا پکې څرگندېدل چې آیا د یوه هېواد یو رهبر د رهبرۍ اړینې وړتیاوې لري او که نه. داسې وو چې هره ورځ پر اېکس وړانگه باندې د راتلوونکي ولسمشر د اروا انځور اخیستل کېده. که کوم چا به خپله ټوله کورنۍ په بشپړه توګه امریکایانو ته نه ورنښودله نو نه ټاکل کېده. هر نوماند خپل ټول اجتماعي، شغلي او مالیاتي سوابق باید په کامله او شفافه بڼه وړاندې کړي وای، خو که بیا چا داسې کولای نو ډېره زیانونه یې هم لرل. هغه وخت ملفون نوی نوی بازار ته راغلی و. همدارنګه فېسبوک او

ټوټېر هم نوي رامنځته شوي وو. مور نوي پېر ته ورننوتلو چې له راتلونکي څخه مويي خبر نه درلود.

باراک نو نوره هڅه نه کوله چې يوازې ديموکرات رای ورکونکي خپلې خوا ته راواړوي بلکې د امريکا ټول خلک يې په پام کې نيولي وو. د آيو غونډه تېره شوې وه. له دې غونډې وروسته سيالي نوره هم سخته شوې وه او کله کله ډېره بده هم وه چې څوک پرې شرمېدل. په ۲۰۰۸ کال کې باراک او هيلري کلينټن په دې هڅه کې وو چې له يو بله وړاندې شي. د جنوري مياشتې تر وروستيو پورې جان ادواردز، جو بايډن او ځينې نور نوماندان له انتخاباتو ووتل. د فبروري مياشتې تر نيمايي پورې باراک وکولای شول چې په پرېکنده توگه له خپلو سيالانو وړاندې شي. ماليا به هر کله له ما پوښتل چې ابا مې کله ولسمشر کېږي؟

ما به ورته ويل: «گراني، تر اوسه څرگنده نه ده.»

بلاخره جون مياشت کې هيلري ومنله چې په انتخاباتو کې يې د بريا چانس لږ دی. هغې به په دې کار کې چې هر څومره څنډ کاوه نو هومره به يې زموږ زياته انرژي ضايع کوله او که هر څومره ژر يې دا واقعيت ويلي وای نو باراک کولای شول چې ځان چمتو کړي چې له جمهوريپال نوماند جان مکېن سره سيالي وکړي. مکېن د آريزونا ايالت پخوانی سناټور و، همدارنگه د جگړې د اتل په نامه هم يادېده او د ولسمشر جورج ډبليو بوش په پرتله يې متفاوته څېره درلوده.

مور چې د جولای په څلورمه بوت ښار ته لاړو دوې موخې مو درلودې. باراک څلور ورځې وړاندې په ميسوري، اوهايو، کولوراډو او شمالي ډاکوتا ايالتونو کې تبليغات کړي وو او په هغه حساسو شېبو کې يې نه شول کولای چې د ماليا د زېږېدنې د کليزې په خاطر زموږ خوا ته راشي. له همدې امله مور الوتکه کې کېناستو او ده ته ورغلو. له مور سره د باراک ميريزی خور مايا، د

بدلون | ۳۵۳

هغې مېړه کونراد او د هغوی څلور کلنه لور سهيلا هم وو. د باراک خورڅه هم ډېره ښکلې، گلالي او مينه‌ناکه وه. هغه ورځ کې په امريکا کې يو بل ستر ملي جشن هم وو. د بوت ښار خلک ډېې مېلمه‌پاله وو او د خپلو دوکانونو په مخ کې يې پوسترونه راځوړولي وو چې هغې کې يې ليکلي وو چې ماليا د زېږېدو کليزه دې مبارک. له چا سره به چې موږ کتل نو زموږ له لوبو سره به يې په ډېرې مهربانۍ چلن کاوه او موږ ته به يې ډېر درناوی درلود. حتا دوی خپله هم اعتراف وکړ چې که يوه ديموکرات ته رايه ورکړي نو دا به داسې وي چې گنې يو پخوانی دود تر پښو لاندې کېږي.

زموږ انتخاباتي کمپاين داسې پلان جوړ کړی و چې انتخاباتي غونډه او د ماليا د زېږېدو د کليزې لمانځل به په يوه ورځ ترسره کېږي. زه چې غونډې ته لاړم او دومره کسان مې وليدل چې شمېر يې ډېر زيات وو نو بيخي ډېره حيرانه شوم. همدارنگه د دوی په چلن کې صميميت و چې ما ته يې ډېر ارزښت درلود. په هر حال د ۲۰۰۸ کال د جولای مياشتې څلورمه نېټه ماته يوه داسې ورځ ده چې ډېرې ښې خاطرې ترې لرم. لس کاله وړاندې ما او باراک په زېږدخونه کې هېڅکله داسې فکر نه کاوه چې د راتلونکې يوې لسيزې په اوږدو کې به د هغې دونيا په اړه په دومره څه وپوهېږو چې ژوند کې کوو.

ما د تېرو لسو کلونو اکثره وختونه د دې لپاره تېر کړي وو چې د خپلې کورنۍ او خپل کار ترمنځ تعادل رامنځته کړم. ما غوښتل چې هم ماليا او ساشا ته ښه مور واوسم او هم په ټولنه کې يوه ښه او مناسبه دنده ولرم. خو اوس د دې وخت رارسېدلی و چې خپله مورولي بايد له سياست او د باراک له هيلو سره همغږې کړم چې په ټولنه کې ستر بدلونونه راولو. سياست ماته ډېر متفاوته و. سربداله کولم يې. کله چې له آيووا څخه راخلاص شوو، نو دومره بوخته شوم چې ومې پتېيله چې له روغتونو رخصت واخلم. حتا دومره وخت مې هم پيدا نه کړ چې دفتر ته لاړه شم او هلته خپل وسايل راټول کړم او يا هم مخه ښه

وکرېم. اوس مې په انتخاباتي کمپاین کې ټول وخت لگېدو او ټوله انرژي مې پکې خلاصېده. خو په عين حال کې مې دا هڅه هم کوله چې خپلو ماشومانو ته هم وخت ولرم.

دا وخت مونتانا ايالت کې وم. غونډې مو لرلې او د ماليا د زيږېدو کليزه مو لمانځله. پارک کې وو، زيات خلک راغلي وو، ټولو د زيږېدو د ورځې ترانه زمزمه کوله، زه هم هلته له ماليا سره ولاړه وم له خلکو سره غږېدم، ډېر خلک چمنونو کې ناست وو همبرگرونه يې خوړل، زموږ خواته به هم راتلل او ماليا ته به يې مبارکي ورکوله. هلته چې څوک راغلي وو نو داسې ورته بڼکارېدل چې موږ ډېرې بڼې او خوږې لوني لرو. همدارنگه دوی زموږ د کورنۍ صميميوالي ته هم په بڼه سترگه کتل. خو زه په دې فکر کې وم چې زموږ لوني دې مراسمو ته په کومه سترگه گوري او له غرمې وروسته چې ما او باراک له رای ورکوونکو سره مخه بڼه وکړه او يو بل ته مو غېږه ورکړه آيا زموږ لوني به دا ورځ په ياد ولري.

په ژمي کې دولتي چارواکو ما او زما لونیو ته شخصي گاردان راکړل چې زموږ ساتنه يې کوله. يعنې کله به چې ساشا او ماليا بڼوونځي يا بل ځای ته تللې نو ساتوونکي به هم ورسره وو او د دوی ساتنه به يې کوله. حتا هغه مېله کې چې موږ گډون کړی و نو بيا هم هماغه ساتونکي له موږ سره وو او شاوخوا يې هر ډول مشکوکو حرکاتو ته پام کاوه. البته په معمولي توگه نجونو ساتونکي نه ليدل، يعنې پټ به گرزېدل او پټه ساتنه به يې کوله. د دوی شتون ما او باراک ته ډاډ راکاوه. موږ ته کورنۍ د انتخاباتو له رايو مهمه وه. نجونو له سياست يا د خپل پلار شاوخوا کسانو يا ديموکراسۍ او يا سپينې ماڼۍ سره علاقه نه درلوده. هغوی يوازې په يوه کوکري پسې وې چې لوبې ورسره وکړي يا شاوخوا يوه نژدې پلورنځي ته ورشي او هتله ځانونو ته آيسکرېم واخلي.

اوس مهال زه او ماليا هغه تېر وختونه رايادوو او هغه ورځ يادوو چې هغه

بدلون | ۳۵۵

اته کلنه وه، باراک یې د کټ ترڅنگ ناست وو او ترې وېې پوښتل: «که پلار دې ولسمشر شي ته به څنگه احساس ولرې؟ دا ښه فکر دی؟» مالیا هم خپل پلار بنکل کړ او ورته کړل یې: «هو پلاره دا به ډېر ښه وي.»

هغه شپه مالیا هېڅکله پر دې نه پوهېده چې که باراک تصمیم نیسي چې ولسمشرۍ ته ځان نوماند کړي، نو زموږ ژوند کې به په بشپړه توګه بدلون راشي. له دې وروسته دا په خپل کټ کې په بل اړخ شوه، خوب پرې راغی او ویده شوه.

هغه ورځ موږ په بوت ښار کې له یو بل سره په ګډه د هغې ځای سیمه یز موزیم ولید. له اوبو ډک ټوپکونه مو راواخیستل، یو بل سره مو ټوکې وکړې، ښه ساعت مو تېر شو او په چمن کې مو فوټبال وکړ. باراک په ځینو ځایونو کې خبرې کولې. ډېرو کسانو ته یې لاس ورکاوه. خو بیا به کله ناکله زموږ خوا ته هم راغی، مالیا او سانشا به ورسره مستي کوله او موږ به خندل. باراک ښې وړتیاوې درلودې چې له خنډونو او ستونزو سره مقابله وکړي. ما د ده دا کار په زړه کې ډېر ستایه او پوهېدم چې که هر کله وخت ومومي نو خپلو ماشومانو ته به ښه پلار وي. هغه له مایا او کنراد سره خبرې کولې او کله به چې سره ګرزېدو نو لاس به یې زما پر اوږه رااچولی و. خو موږ هېڅکله سره یوازې شوي نه یو او خلوت مو نه دی کړی. تل به ساتوونکي، مطبوعاتي خبریالان، زموږ د کمپاین کارکوونکي او عکاسان رانه چاپېر وو چې له لرې به یې انځورونه اخیستل. مګر دا موضوع نوره راته عادي شوې وه. موږ خپل ژوند خو ځوانانو ته ورسپارلی و چې هوښیاران او ځواکمن وو. مګر دا موږ ته ډېره دردناکه وه چې نور د خپل ژوند په هېڅ اړخ کنترول نه لرو. د مثال په توګه، کله به چې ما غوښتل چې له سوپر مارکېټ څخه څه واخلم، نو له چا نه به مې غوښتل چې دا کار راته وکړي، یا که به مې غوښتل چې له باراک سره خبرې وکړم، هغه به نه و، ما به د هغه د انتخاباتي کمپاین له کوم غړي سره اړیکه نیوه چې هغه به بیا باراک ته زما پیغام

وررساوه. يا به مې په داسې برنامو او فعاليتونو کې گډون کاوه چې نه مې خوښېدل.

هغه شپه مو په بوت ښار کې يوه کورنۍ مرکه هم درلوده. مور به معمولاً خبريالان له خپلو لوبو لرې ساتل، مگر دا ځل مو ومنله چې هغوی هم له مور سره په مرکه کې وي. د انتخاباتي کمپاين غړو هم باور درلود چې ډېره ښه ده چې خلک په تلویزيون کې باراک د يوه پلار په نقش کې هم وويني. هغه له خپلو ماشومانو سره مينه درلوده او همدارنگه نور ټول ماشومان يې هم خوښېدل. ښايي همدا لامل هم وو چې ولسمشر شوی وای.

په دې توگه مور څلور واړه په يوه پارک کې په يوه کوچ کې کېناستو او شاوخوا پنځلس دقيقې مو په اکسس هاليوود برنامه کې له مازيا منونس سره مرکه وکړه. ماليا خپل وېسته د لکۍ په څېر تړلي وو. ساشا هم سرې جامې اغوستې وې. منونوس په ډېرې مهربانۍ او صميميت ځينې پوښتنې کولې او ماليا به هم له لږ فکر کولو وروسته ځواب ورکاوه. د مثال په توگه يو ځل يې وويل چې کله يې پلار کوم ملگري يا ملگرې ته لاس ورکوي نو خجالت باسي يا کله يې چې پلار د انتخاباتي کمپاين ځينې توکي د دروازې په مخ کې ږدي نو دا کار يې د کور د بې نظمۍ باعث کېږي. مگر ساشا همداسې بې حرکت ناسته وه. په مرکه کې يې يوازې يو ځل مخ راواړاوه او رانه ويې پوښتل: «مورې، نو کله څو او آيسکریم خورو؟» يو ځل يې هم د مرکې په پای کې وويل: «د ابا وېسته يو وخت چنگچنگي وو اوس خو داسې نه دي. ټولو وځندل.»

دا مرکه څو تلویزيوني چينلونو کې هم خپره شوه چې خلکو يې ښه هرکلی وکړ. ساشا او ماليا د ماشومتوب په خاطر د خپل پلار په اړه ځينې خبرې کړې وې. مگر په ناڅاپي توگه د هغوی خبرې د نړۍ په ورځپاڼو او انټرنټي سايټونو کې په بېلابېلو ډولونو تعبير او تفسير شوې چې زه او باراک يې خواشيني کړو. ډېر پېښمانه شوو چې په داسې مرکه کې مو گډون وکړ چې کومه سياسي بڼه يې

بدلون | ۳۵۷

نه درلوده او بل دا چې په دې مرکه کې مو بايد ماشومانو ته گډون نه وای ورکړی.

مور کې هېوادوالو سترگې خښې کړې وې او مور هم د خپلو خلکو په اړه په ډېر څه پوهېدو. په ورکتوب کې مې د خوښې وړ هنرمنده وينفري وه. د دې سندري مې ډېرې خوښېدې. دا به په بېلابېلو وختونو کې زموږ انتخاباتي کمپاين ته راتله او خلکو ته به يې سندري ويلې. خلکو به هم له مور سره ډېره مينه کوله. زه به ډېره حيرانه وم. پوهېدم چې که امريکايانو لومړی ځل يو تور پوستی ولسمشر انتخاب کړی وای نو دا به د امريکايانو له خوا نړيوالو ته يو ښه پيغام و.

البته څومره چې باراک مشهورېده هومره يې مخالفان هم زياتېدل چې د ده په تېر ژوند کې به يې پلټنې کولې او غوښتل يې چې د ده په تېر ژوند کې يوه داسې موضوع پيدا کړي چې د ده په شخصيت يو تور داغ کېږدي. له نېکه مرغه باراک په داسې چټلو چلونو باندې پوهېده او دا موضوع د دې باعث نه کېده چې خواشینی شي او يا هم شاتگ وکړي. خو ما که له ټولنيز ژونده څومره درسونه هم زده کړي وو او پر ځان مې زيات باور هم درلود مگر بيا هم ماشومتوب مې راته مهم و او دې ته مې اندېښنه وه چې نور د ما په اړه څه فکر کوي.

کله چې باراک د آیوا ايالت په نظرپوښتنو کې بريالی شو نو له دې وروسته زما ويناوې او پيغامونه هم ورو ورو حساس او پرشوره شول. ما به چې ليدل چې زرگونه کسان په ډېره مينه د باراک انتخاباتي کمپاين ته راځی نو ډېره به خوښېدم او خوشحالي به مې احساسوله.

يوه ورځ ميلواکی ته تللي وو. ماته د وينا وار راورسېد. دا مهال مې فکر وکړ چې نوره اړتيا نشته چې د پاڼو يا د يادښتونو له مخې خبرې وکړم. زما خبرې ساده او صميمانه وې. يعنې زما د مېړه پر خلاف وې، ځکه هغه په فصاحت او بلاغت غږېده او خبرې يې سنجېدلې وې. پر دې اساس ما وويل

چې که باراک په ټاکنو کې بريالی شي نو هيله يې دا ده چې امريکايي پوځيان له عراقه راووزي. همدارنگه په هوسا طبقه به ماليات د تېر په شان کړي او هڅه به وکړي چې د امريکا د ټولو خلکو لپاره روغتيايي بيمه تصويب کړي. په پای کې مې د خپلو تېرو ټولو ويناوو په شان خپله خبره په دې جمله پای ته ورسوله چې که هغه انتخاب کړی نو هېواد ته به مو ټولې هيلې بيا راشي.

د دې ورځې په سبا په ويسکانسين ايالت کې وم. کيتي راته زنگ وکړ او راته کړل يې چې د انتخاباتي کمپاين کوم غړي راسره اړيکه نيولې او راته ويلي يې دي چې کومه ستونزه رامنځته شوې. گواکې داسې بنکارېدل چې ما په ميلواکي ښار کې داسې خبره کړې وه چې ستونزې يې راتوکولې وې. زه هم حيرانه وم او کيتي هم. ځکه څه چې ما په ميلواکي کې ويلي وو هغو ويناوو ته ورته وو چې د تېرو مياشتو په اوږدو کې مې په بېلابېلو ځايونو کې ويلي وو. دا څنگه شونې وه چې هغه وخت ستونزې نه رامنځته کېدې او اوس رامنځته شوې؟

څېړنې او ارزونې مې وکړې چې بلاخره پوه شوم چې داسې ولې شوي. يوه کس زما څلورېست دقيقه يي خبرې اېډېټ کړې وې او د هغې ځينې برخې يې پاکې کړې وې او ځينې ځانگړي کلمات يې سره نژدې کړي وو او يو لس ثانيه يي کلېپ يې جوړ کړی و. دا کلېپ ډېر ژر هر چېرې خپور شو. په دې کلېپ کې زما ټولې سمې او هيله بنسټونکې خبرې سانسور شوې وې او يوازې هغه برخې يې پکې راغلې وې چې د ناهيلې وې. د وينا محتوا مې هم په بشپړه توگه بدله شوې وه. بلاخره په ورځپاڼو کې دا هر څه داسې راغلي وو چې ميشل يوه واقعي هېوادپالې نه ده، تل يې له امريکا څخه بد راځي او همدا د دې واقعي شخصيت دی او کومې نورې خبرې چې کوي دا ټولې خبرې يې له ځانښودنې پرته بل څه نه دي. دا لومړنۍ ضربه وه چې ما خوږله او لامل يې هم زه وم. ما هڅه کړې وه چې ساده خبرې وکړم او عادي وغږېږم، مگر په ناڅاپي

بدلون | ۳۵۹

توگه مې يوه جمله پر خوله راوړې وه چې اوس يې له داسې ستونزو سره لاس او گربوان کړې وم او همدا جمله هر چپرې راته يادېده. هغه جمله چې زه يې خورولې وم دا وه: «زه په خپل ټول ژوند کې دا لومړی ځل دی چې په پر خپل هېواد افتخار کوم.» دا جمله داسې معنا شوې وه چې له دې مخکې مې له خپل هېواده کرکه درلوده او له امريکا متنفره وم.

هماغه شپه شيکاگو ته لاړم. بد احساس مې درلود. پوهېدم چې مليسا او کيتي هم دا منفي گنگوسې اورېدلي خو زما روحيې ته په کتو سره يې څه نه ويل. مور تېر کال کيلومترونه کيلومترونه سفرونه کړي وو، د هېواد بېلابېلو برخو ته تللي وو، د هېواد په گوټ گوټ کې مو په مختلفو غونډو کې گډون کړی وو، ډېر وخت مو نه درلود نو په ولاړه ولاړه مو څه کم خواړه خوړلي وو، د زياتو شتمنو کورنو ته تللي وو چې پيسې راټولې کړو او په ډېرو ارزانيه الوتکو کې مو سفرونه کړي وو او اوس نو گواکې داسې بنکارېدل چې ما هر څه يوازې په يوه وينا خراب کړي وو. کيتي څومره زيار گاللي و او له څومره عکاسانو سره لاس گربوان شوې وه چې د دې دوه برابره عمر يې درلود او دوی ته يې ويلي وو چې څنگه انځور واخلي او څومره هغه خبريالان يې دگلي وو چې ناوړه او بې ځايه پوښتنې يې کړې وې، يا مليسا څومره برنامې برابرې کړې وې او د څومره مراسمو همغږي يې ترسره کړې وه او که څه هم دا يې خونېدل چې د خپلو خپلوانو او دوستانو محفلونو ته ورشي خو زموږ په خاطر يې هر څه پرېښي وو او خپل شخصي ژوند يې ماته ځانگړی کړی و چې زه وکولای شم چې کومې دندې لرم دا دندې په ښه توگه ترسره کړم او اوس نو دا زه وم چې په يوه احمقانه جمله مې هر څه خراب کړي وو.

کله چې کور ته ورسېدم، نجونې مې ويني کړې او مور مې ولېږله چې خپل کور ته يې لاړه شي او استراحت وکړي. له دې وروسته مې باراک ته زنگ وروکړ. د ويسکانسين ايالت لومړنۍ ټاکنې پيل شوې وې او سيالي ډېره شديدې وه.

هیلري تل په باراک باندي د هغه د روغتيايي بيمې د برنامې په خاطر نيوکه کوله. احساس مې کړل کله چې باراک زما خبرې واورېدې نو اوږې يې پورته واچولې او راته کړل يې: «گوره کرانې، دا ټول له دې امله دي چې ته اوس زموږ په انتخاباتي کمپاين کې په يوه مهمه مهره بدله شوې يې او ډېره ځواکمنه يې نو ځکه ځينې هڅه کوي چې په تا کې منفي ټکي پيدا کړي او ستا پر وړاندي يې وکاروي او همدا بيا نشر کړي.»

زما چارې يې وستايې، مننه يې رانه وکړه او راته کړل يې چې ښه روانه يې، زه درسره مينه لرم او غواړم پوه شې چې دا کار ډېر سخت کار دی. مگر بلاخره پای ته رسي، اندېښنه مه کوه.

په دې برخه کې هم باراک هم پر حقه و او هم نه. د ۲۰۰۸ کال د فبروري په ۱۹ نېټه باراک د ويسکانسين ايالت په لومړنيو انتخاباتو کې په زيات توپير سره بريالی شو. يعنې ما د خپلې وينا په خاطر هغې ته هېڅ کوم زيان نه وو رسولی. هماغه ورځ سيندي مککين يو نېشداره پيغام راواستاوه. په خپل پيغام کې يې راته ويلي وو: «زه پر خپل هېواد افتخار کوم. نه پوهېږم چې ته څه نظر لرې. مگر څنگه مې چې وويل زه پر خپل هېواد ډېر وياړم.» انټرنټ کې هم په دې اړه ډېرې ريشخندې وشوې. خو شاوخوا يوه اونۍ وروسته دا ټول شورماشور غلی شو. ما او باراک له خبريالانو سره خبرې وکړې او ټينگار مو وکړ دا چې گورو چې دا دومره خلک زموږ په انتخاباتي کمپاين کې فعاليت کوي، دا ټول هغه کسان دي چې په دې هېواد کې په ډيموکراسۍ باور لري او دا ټول هغه کسان دي چې له ټولو هېوادوالو سره اړيکه نيسي او دوی هڅوي چې موږ ته رايه راکړي. موږ په دوی ټولو ډېر وياړو. له هغې وروسته ما هڅه وکړه چې څه وایم بايد ورته پام وکړم او هېڅکله داسې وينا ونه کړم چې ستونزې راوتوکوي. مگر بيا هم ترې نه خلاصېدم او راپسې ويل يې چې تندخويه او جنگره يم. د داسې کسانو د مخالفت محتوا د نژاد پرستۍ له مخې وه. دوی په ما پسې

بدلون | ۳۶۱

دندورې جوړولې او غوښتل یې چې په رای ورکوونکو کې وېره رامنځته کړي او د ویناوو لنډیز یې دا وو: «اجازه مه ورکوی چې تور پوستان پر مور غلبه وکړي. هغوی زموږ او ستاسو په شان نه دي.»

په دې تېل ماټېل کې ای بی سي تلویزیوني چینل د جریمیا وایت کشیش له موعظو یو کلپ جوړ کړ چې له تاوتریخوالي ډک و. دې کلپ کې نوموړي کشیش په ډېرې غوسې د امریکا په سپین پوستانو وردانگلي وو او ویلي یې وو چې هغوی د هر ډول ټولنیزو بدمرغیو سرچینه دي. ما او باراک هم دا کلپ ولید. کشیش ډېر غوسه ښکارېده. همدې کشیش زما او د باراک نکاح هم تړلې وه او زموږ اولادونو ته یې د تعمد غسل هم ورکړی و. زموږ دواړو نیکونو هم سپین پوستانو ته په بده سترگه کتل. ما خپله څو څو ځلې لیدلي وو چې نیکه مې له سپین پوستو کرکه کوله او د خپل پوستکي د رنگ په خاطر پر دې بریالی شوی نه و چې په خپل ژوند کې پرمختګ وکړي. همدارنگه ده به دا هم ویل چې لمسی یې باید په هغو سیمو کې لوبې ونه کړي چې سپین پوستي پکې دي. ځکه هلته یې امنیت خوندي نه دی. خو باراک له خپلې نیا توت سره همغږی و چې د نژاد په اړه یې داسې یو باور درلود چې له نژاده هاخوا وو. مگر بیا هم له دې سره سره دې خپل تور پوستي لمسي ته یو ځل ویلي وو چې کله ناکله چې په سړک کې له تور پوستانو سره مخ کېږي نو ترې وېرېږي. زموږ ټولو نیکونو په نژادي تبعیض کې وده کړې وه او همدې حالت کې روزل شوي وو. له همدې امله کله چې مور د رایټ کشیش افراطي خبرې واورېدې نو ډېر ووېرېدو. مور پوهېدو چې داسې کسان په دواړو نژادونو هم تور پوستو او هم سپین پوستو کې شته چې خبرې تحریفوي او نژادي برتري غواړي.

حتا شل کاله وړاندې ما په پرېنستون پوهنتون کې په دې اړه یوه رساله هم لیکلې وه. دې رساله کې مې د تور پوستانو د هویت او نژاد په اړه د دوی احساسات بیان کړي وو. هغه وخت هم رسنیو وویل چې دا د یوې تور پوستې

له خوا توندي او تېزې ويناوې دي او ليكواله يې يوه افراطي ليكواله ده چې بې ځايه خبرې يې ليكلې. حتا يوه كس په يوه انټرنټي مقاله كې ليكلي وو چې زما دا رساله اصلاً د لوستلو وړ نه ده، ځكه د يوه انسان په خوله نه ده ليكل شوې. زموږ دښمنانو هڅه كوله چې زموږ څېرې تخريب كړي او په ښكاره يې راپسې ويل چې موږ د دې هېواد نه يو او په دې هېواد پورې اړه نه لرو. د باراك يو انځور هم ايستل شوی و چې لونگي يې پر سر وه او سوماليایي جامې يې اغوستې وې. په يوه انټرنټي سايت كې داسې گونگوسې هم وې چې باراك مسلمان دی او ځان يې پټ كړی. بيا بله خبره وشوه چې ويل يې باراك په هاوايي كې نه دی پيدا شوی، بلکې په كنيا هېواد كې پيدا شوی نو ځكه امريكايي نه دی او د دې وړتيا نه لري چې ولسمشر شي.

په اوهايو، تكزاس، ورمونت او ميسي سي پي ايالتونو كې چې كله ما د انتخاباتو په لومړني پړاو كې خبرې كولې نو تل مې خلك يووالي ته رابلل چې خوشبينه واوسي. ما د راتلوونكي په اړه خبرې كولې. خو په ما پسې به يې دروغ تړل او راپسې ويل به يې چې يوه خشنه نظامی یم یا به يې په انټرنټ كې گنگوسې راپسې خپرولې چې سپين پوستانو ته سپينكي وایم. دا ټول دروغ وو. جون مياشت كې چې بلاخره په رسمي توگه باراك د ديموکرات گوند له خوا ولسمشری ته نوماند شو نو ما د كمر و په مخ كې په مينه سونا ايالت كې په ټوكه باراك ته يو سوک ورکړ. بيا وروسته خبريالانو هغه سوک ته د يوې ترهگرې د سوک نوم ورکړ او بيا يې اعلان کړل چې موږ خطرناکه موجودات يو. حتا په يوه خبري شبكه كې وويل شول چې زه د اوباما مور یم او بيا يې گنگوسه خپره کړه چې ما له باراك سره واده نه دی کړی.

شخصیت مې ډېر تخریبېده، کارتونه مې ايستل کېدل، له ما يې يوه وپروونکې څېره جوړوله چې ډېره دنګه او بدماشه یم او د نارينه نارينه توب ترې اخیستلای شم. نوره له دې گنگوسو ډېره زياته سترې شوې وم. تل به مې خلکو

بدلون | ۳۶۳

ته دلیونه ویل چې نژادپاله نه یم، امریکایی یم. احساسول مې هر څه چې کوم نو نشم کولای چې د هغې بې اعتبارۍ مخه ونیسم چې د دښمنانو له خوا راپسې رامنځته کېږي. زه یوازې یوه تور پوستې او ځواکمنه مېرمن وم. مگر ځینو نورو راته د یوې خشنې او توندخویه مېرمنې په توګه کتل. دې خبرو ډېره غوسه کړې وم او ژوند یې راته تریخ کړی و. ګواکې داسې هم ښکارېدل چې دښمنان څه راپسې ووايي، زه ورو ورو په هماغسې څه بدلېږم. احساسول مې چې په لومه کې ښکېل یم او د نېستې لار نه لرم.

کله کله به دوکمنه شوم او د دې ټولو توهینونو او رټنو پرته به مې د باراک په انتخاباتي کمپاین باندې ورواچوله او ویل به مې چې د دې هر څه لامل د باراک انتخاباتي کمپاین دی. دې ته مې هم پام شوی و چې د نورو نوماندانو له مېرمنو څخه زما فعالیت زیات دی او همدا لامل هم دی چې دومره ډېر بریدونه راباندې کېږي. ما هوډ درلود چې د دې ټولو برېدونو پر وړاندې ودرېږم او چوپه پاتې نه شم یا له باراکه وغواړم چې له ما ملاتړ وکړي. خو د کمپاین مسئولینو به راته ویل او ټینګار به یې راته کاوه چې ښه دا ده چې چاته ځواب ور نه کړم، غلې پاتې شم او صبر وکړم. دوی په پرلپسې توګه راباندې ټینګار کاوه چې سیاست همدا دی. یعنی سیاست خپله ځانګړې دنیا درلوده چې هېڅ قانون پکې نه رعایتېده. روحیه مې ډېره کمزورې شوې وه. له همدې امله یوه شپه باراک شیکاګو ته راغلی و. کور ته هم راغلو. موږ په پخلنځي کې سره کېناستو. ما په دې اړه خپلې ټولې خبرې باراک ته وکړې او ورته کړل مې چې چې نور له تاسو سره کار نه کوم. که داسې وي چې ټولې تلویزیوني شبکې او انټرنټي سایټونه وایي چې زه ستا انتخاباتي کمپاین ته زیان رسوم نو غوره دا ده چې ځان ګوښه کړم.

بیا مې ورزیاته کړه چې زه، ملیسا او کیتی نور د دې رسنیو له لاسه تر پوزې راغلي یو او د سفر لپاره هم کافي بودیجه نه لرو. دا مې هم ورته وویل

چې ټولو رسنيو او تلويزيوني شبکو تر نظر لاندې کړې يم، تل راپسې دروغ تړي او گونگوسې راپسې جوړوي. زه نه ورته تسليمېدلای شم او نه هم له ځانه دفاع کولای شم، نوره ستړې شوې يم، بڼه دا ده چې کور کې پاتې شم او د نجونو ساتنه او پالنه وکړم. يعنې د عادي مېرمنې نقش ولوبوم او يوازې سترو مراسمو ته درشم او درته موسکه شم. باراک زما ټولې خبرې په زغم واورېدې. پوهېدم چې دی هم ډېر ستړی دی او غواړي لږ ويده شي. له دې مې کرکه راغلې وه چې زموږ په سياسي ژوند او کورني ژوند کې درز پيدا شوی و. دی هم له ستونزو، سيمينارونو او خبرو اترو سره لاس او گربوان و او ما نه غوښتل چې ده ته اضافي بوج شم. باراک لږ حيران شوی و. ماته يې وکتل او راته ويې ويل: «ميشل، ته بڼه پوهېږې چې موږ ته هغه مېرمن يې چې زياته اغېزه لري. البته که غواړې ځان گوښه کړې زه دې درکوم. هر څه چې کوي هغه وکړه.» بيا يې راته وويل: «ته د انتخاباتي کمپاين هېڅ پورې نه يې مگر که غواړې دې لارې ته ادامه ورکړې نو زياتو مالي سرچينو ته به هم اړتيا ولري چې زه به حتماً يوه لاره ورته پيدا کړم او مالي سرچينو نه به مو بې غمه کړم.»

کله مې چې د ده خبرې واورېدې لږ څه آرامه شوم. مگر همداسې مې احساسول چې د هغه لومړي ټولگي د ماشومې په څېر يم چې د سباناري په ليکه کې يې پر مخ باندې کلک سوک خوړلی وي.

دوې ورځې وروسته په شيکاگو کې د ډېويډ اکسلرود دفتر ته لاړم. له والري سره کېناستم او زما د څو ويناوو وډيوگانې مو وکتلې. دوی دواړو راته وويل چې تا ډېره هڅه کړې چې د باراک ملاتړ وکړې او زه يې تشويق کړم. خو اکسلرود زما د وينا وډيو بيا چالانه کړه. مگر دا ځل به يې کله کله دروله هم چې زه خپلو حرکتو او د خپلې خبرې بڼې ته وکتلای شم. په دې توگه ما وکتل او پوه شوم چې په خپلو ويناوو کې له حده زياته جدي يم. همدا لامل و چې زموږ مخالفينو ته يې موکه ورکړې وه چې زما د ويناوو په وډيو بيا کلبپونو کې

بدلون | ۳۶۵

لاسوهنې وکړې او ما د یوې عصبي مېرمنې په توګه امریکایانو ته ورنښکاره کړې. همدارنګه پوه شوم چې که باراک زما په کچه جدي غږېدلی وای نو چا پرې نیوکه نه کوله. مګر زه د یوې انتخاباتي پروسې نوماند نه وم او له ما څخه دا تمه نه کېده چې داسې جدي خبرې وکړم او خپل تندي تریو ونیسم. هغه ورځ زما ویدیويي کلیپونه ما، اکسلرود او والري تحلیل او تجزیه کړل. په پای کې زما اوبنکې راغلې. اوس پوهېدلې وم چې په هماغو کوچنیو ځایونو کې په ډېره ښه توګه ما کولای شول چې له خلکو سره ښه اړیکه برقراره کړم. مګر په سترو غونډو کې اړتیا وه چې خپره مې خوشحاله او صمیمانه بڼه غوره کړي. ما باید په خپلو بدني حرکتو زیات کار کړی وای. بیا وروسته مې اندېښنه شوه چې هسې نه اوس ډېر ناوخته شوی وي.

له والري سره مې له پنځلسو کلونو زیاته ملګرتیا درلوده نو ترې ومې پوښتل چې ولې دې له هر چا نه ژر راته ونه ویل چې کله ویناوې کوي نو ډېره عصبي وي او ګډوډ حرکتونه کوي.

هغې وویل چې دې موضوع ته چا دومره پام نه درلود. بیا یې پسې زیاته کړه چې د انتخاباتي کمپاین غړو باور درلود چې زه په ډېره ښه توګه ویناوې کوم. مګر دا چې ستونزه رامنځته شوې وه نو د اکسلرود دفتر ته وربلل شوې وم. هر څه چې وو نو وو. زه پوه شوم چې انتخاباتي ټیم مو یوازې د دې لپاره دی چې له خپل نوماند سره مرسته وکړي او د هغې په مېرمن یا کورنۍ باندې څه کار نه لري. زموږ د انتخاباتي کمپاین غړو ماته ډېر درناوی کاوه. ځکه ځان ته یې اجازه نه وه ورکړې چې په کار کې مې مداخله وکړي او یا ماته لارښوونه وکړي.

زه خبره وم چې د انتخاباتي کمپاین په وروستیو شپږو میاشتو کې به زما ویناوې او حرکتونه کنټرول کړل شي نو دوی هم موافقه وکړه چې له ما سره مرسته وکړي. په دې توګه د انتخاباتي کمپاین په وروستیو اونیو کې، د باراک

انتخاباتي ټيم زما تر لاس لاندې ډله پراخه کړه او ما ته يې يوه برنامه جوړونکې او يوه شخصي مرستياله راکړل. کريستن جارويس د باراک د سنا د دفتر پخوانی کار کوونکې وه. دې ته دنده وسپارل شوه چې په بحراني شپو که له ما سره مرسته وکړي چې خپل زغم وساتم. همدارنگه ستېفاني کوټېر د عمومي اړيکو يوه متخصصه وه چې له مليسا او کيتي سره يې کار کاوه او په عين حال کې يې ما ته هم رازده کول چې څنگه د خپلې وينا په طرز کې ښه والی راولم. ما به چې د خپلې وينا متن ليکه نو دې برخه کې به يې هم راسره مرسته کوله. اوس مې نو کولای شول چې هر چېرې مرکه وکړم او له هرې وينا وړاندې ځان ته پام وکړم او يا له ځانه سره ساشا او ماليا هم بوزم. دې ټولو ماته د دې موکه راکوله چې خپل جدیت پرېږدم، تريو تندي خلاص کړم او موسکه شم.

له دې وروسته به چې ما وينا کوله نو ستېفاني به راته برنامه جوړوله او وړاندیز به يې راته کاوه چې د هغه څه په اړه خبرې وکړم چې ورسره مينه لرم. د مثال په توگه، له خپل مېړه او اولادونو سره مې علاقه يا هغه اړيکې چې له دنده لرونکو ميندو سره مې برقراره کړې وې. همدارنگه راته کړل يې چې د خپلو خبرو په ځينو برخو کې ټوکې ټکالي هم وکړم.

کله چې لومړني انتخابات پای ته ورسېدل، نو زه د يوې برنامه ويانده شوم. دا برنامه «ليدلوری» نومېده. زه به خلکو ته مخامخ کېناستم او له هغوی سره به مې د هغو گونگوسو او رټنو په اړه د زړه خواله کول چې زما په اړه کېدل. په دې توگه نوې آرمټيا ته ورسېدم. دې برنامه ډېر مثبت انعکاس درلود. حتا په ياد مې دي چې يوه جوړه جامې مې په ۱۴۸ زره ډالرو اخيستې وې چې تورې او سپينې وې او زما همدا کارونه د دې باعث شول چې زياتې مېرمنې لارې شي او هماغه جامې واخلي.

دا چې پر خلکو مې اغېزه زياته شوې وه نو ډېره راضي او خوشحاله وم. اوس مې نو گړديو مېزونو کې هم گډون کاوه او د کورني کار او بيروني کار

بدلون | ۳۶۷

ترمنځ د تعادل د رامنځته کولو په اړه مې خبرې کولې. دا هغه موضوع وه چې زما هم ډېره ورسره جوړه وه. ډېر ښه درسونه به مو هغه وخت اخیستل چې نظامي مرکزونو ته به تلو او د نظامیانو له مېرمنو سره به مو خبرې کولې. ما به له هغوی غوښتنه کوله چې د خپل ژوند په اړه راته یو څه ووايي. زه به دوی ته غوږ غوږ وم. مېرمنو به داسې حالت کې راته خبرې کولې چې خپل ماشومان به یې هم په غېږ کې نیولي وو. دوی به ویل چې تېرو څو کلونو کې اړ شوي چې له یوې نظامي اډې بلې ته کډه وکړي چې د دې کار پایله یې داسې شوې چې ماشومان یې د موسیقۍ له یوه ښوونځي بل ته لار شي او یا له یوه روزنیز مرکز بل ته بوتلل شي. دوی به له ما سره د زړه خواله کول چې په څومره سختۍ باندې د خپلو ماشومانو پالنه کوي او دا کار ورته څومره له کړاوه ډک دی. ډېریو میندو او پلرونو بیا دا ستونزه درلوده چې نه یې شول کولای چې خپل ماشومان یوه ښه ورکتون ته بوزي. دا ستونزې به بیا هغو سرتېرو ته زیاتېدې چې ځینو ځاینو لکه کابل یا موصل ته به تلل یا به یې هم په یوه سمندري بېړۍ کې ژوند کاوه. کله به مې چې د دې کسانو ژوند له ځان سره پرتله کړ نو د دوی فداکاري به راته زیاته معلومه شوه. له ځانه سره مې لوړه وکړه چې که باراک چانس پیدا کړي او ولسمشر شي نو د پوځي سرتېرو له کورنیو څخه به زیات ملاتړ وکړم.

دې ټولو پېښو راته لا زیاته انرژي راکړه چې د باراک په انتخاباتي کمپاین کې خپلې ټولې هڅې وکاروم. البته په دې لاره کې ټولو راسره مرسته وکړه. په بېلابېلو مراسمو کې مې هڅه وکړه چې په مستقیمه توګه له خلکو سره خبرې وکړم. کله به چې رای ورکوونکو له نژدې لیدلم نو پوهېدل به چې زما په اړه څومره ګونګوسې دي، هغه ټولې دروغ دي. ما دا هم زده کړل چې که له خلکو سره له نژدې نه خبرې وکړم او زموږ ترمنځ واټن کم وي، نو بیا به د هغوی کینه زړه ته نه اچوم.

د ۲۰۰۸ کال په دوبي کې مې خپل فعاليتونه لاسپې پراخ کړل او هوډ مې درلود چې د باراک لپاره زيات بدلون او تحول رامنځته کړم. يوه مېرمن سارا هوريتس نومېده چې د ويناوالی کارپوهه وه. د لومړي ځل لپاره دې مېرمنې له ما سره مرسته وکړه چې وکولای شم په خپله ۱۷ دقيقه يي وينا کې خپل افکار په ښه توگه وړاندې کړم. بلاخره د کلوراډو ايالت په دنوېر ښار کې د بېسې شرکت په يوه سالون کې دريځ ته لاړم او د شلو زرو حاضرو کسانو او د تلویزيون د ميليونونو ليدونکو پر وړاندې مې وينا وکړه او د ځان په اړه مې د خلکو درک بدل کړ.

هغه ورځ ورور مې خلکو ته وروپېژندم. مور مې د حاضرينو په لومړۍ ليکه کې ناسته وه او حيران حيران يې راته کتل. ما د خپل پلار په اړه خبرې وکړې، د هغه د صبر او زغم په اړه مې خبرې وکړې او همدارنگه ومې ويل چې زه او کرېگ يې څنگه روزلي يو. همدارنگه ما هڅه وکړه چې د باراک صميمانه انځور د امريکا خلکو ته وړاندې کړم او ورته ووايم چې څومر پاک او شريف انسان دی. کله چې وينا مې پای ته ورسېده، نو خلکو ډېره تشويق کړم. هغه شېبه چې مې هوسايي احساس کړه. دا ماته يوه ستره او له پرتمه ډکه شېبه وه. زما دا وينا ثبت شوې او تر اوسه پورې هم په يوټيوب کې شته.

۱۸

څلور مياشتې وروسته، د ۲۰۰۸ کال په نومبر مياشت کې رای ورکولو ته ورغلم او باراک ته مې رایه ورکړه. يعنې دواړه له ساشا او مالیا سره په گډه سهار وختي له کوره راووتلو. د رای ورکولو مرکز ته لاړو. د رایو ورکولو مرکز زموږ له کوره څو سرکه هاخوا د بيولا شوسمیت ښوونځي په ورزشي سالون کې و. نجونو د ښوونځي جامې اغوستې وې. ښوونځي د رای ورکولو لپاره ښه ځای و. له خبريالانو او د هغوی د کمرو له مخې تېر شوو او ورزشي سالون ته وردننه شوو. خلکو چې وليدو نو د دې انتخاباتو د تاريخي ماهيت په اړه يې خبرې پيل کړې. زه خوشحاله وم چې له ځانه سره مې د ماشومانو لپاره تيار خواړه هم راوړي وو. له شک پرته چې اوږده ورځ مو په مخ کې وه او له دې پرته په بل څه پوهېدم هم نه.

باراک د ټولو سترسي ورځو په څېر ډېر خونسړده او آرامه و. د رای ورکولو لپاره بکسونه اېښي وو. باراک د رای ورکولو د چارو له مسئولينو سره ستړي مشې وکړې، هغوی ته يې لاس ورکړ او د هغوی د احوال پوښتنه يې وکړه. عاقلانه کار ښکارېده. گواکې داسې ښکارېدل چې خپل ټول حس او خپله ټوله عاطفه له خپلو لاسونو څخه بهر ته لېږدوي. په داسې حال کې چې نجونې راته حيرانې وې، وړاندې لاړو او د رای ورکولو په ليکه کې ودرېدو.

ما څو څو ځله د هېواد په مقدماتي، ايالتي او داسې نورو انتخاباتو کې باراک ته رایه ورکړې وه. دا مې خپله يوه دنده گڼله چې ماته يې عادي بڼه

درلوده. زه چې ماشومه وم او مور او پلار به مې رای ورکولو ته تلل نو زه به يې هم ورسره بېولم او اوس دا دی زه وم چې ساشا او مالیا مې هم له ځانه سره راوستلې وې چې هغوی هم د دې کار په اهميت خبرې شي.

په حقيقت کې زما د مېړه کارونه د دې باعث شوي وو چې پوه شم چې سياسي نظام او ځواک څومره سره نژدې دي. په ځلونو ځلونو مې ليدلي وو چې يو څو رايو يو نوماند د بل نوماند په ځای کېږي او حتا يو ارزښتي نظام يې د بل ارزښتي نظام ځايناستی کړی. همدا چې زموږ په سيمه کې به ځينې کم کسان هم په خپل کور کې پاتې کېدل او رای ورکولو ته به نه راوتلل، نو همدې کمو کسانو کولای شول چې دا وټاکي چې زموږ ماشومان په ښوونځي کې څه زده کړي، يا د روغتيايي بيمې په اړه څه تصميم ونيول شي او يا دې سرتېري جگړې ته واستول شي او که نه. يعنې که رای ورکول هر څومره يو ساده او عادي کار ښکارېده مگر ډېر مهم او پرخلیک ټاکنوونکی کار هم و.

هغه ورځ د رايې ورکولو لپاره يوه پاڼه راکړل شوه. پاڼې ته مې په ځيره وکتل، د امريکا د ولسمشر په توگه زما د مېړه انځور پکې وو، د انځور مخامخ ته يو مربع چوکاټ و. چوکاټ ته څو شېبې ځيره شوم او له ۲۱ مياشتو سخت انتخاباتي کمپاين وروسته وروستی کار همدا و چې ترسره يې کړم او هغه چوکاټ په نښه کړم.

دې حالت کې د باراک راته پام شو، ويې خندل او راته کړل يې: «تر اوسه دې خپل تصميم نه دی نيولی چې چاته رايه ورکړې؟ زيات وخت ته اړتيا لري؟»

که د انتخاباتو ورځ کې موږ ته د باراک بريا يا نه بريا مطرح نه وای، نو بيا دا ورځ موږ ته د رخصتۍ ورځ وه. خو اوس مو دې ورځ کې ډېر اضطراب او ډېرې اندېښنې درلودې. نه پوهېدم چې کومه راتلونکې به زموږ مخ کې وي. پرلپسې مياشتې مو زياتې هڅې کړې وې، ډېر سخت فعاليتونه مو کړي وو او

بدلون | ۳۷۱

اوس دا دی پایلې ته یې په تمه وو. شېبه شېبه راباندې ډېره سخته تېرېده. ځنې دوستان او خپلوان مو هم راغلي وو چې هغو شېبو کې له مور سره واوسي. باراک هغه ورځ له کرېگ او خپلو څو نورو ملگرو سره زموږ کور ته نژدې یوه لوبغالي ته لاړ چې د باسکټبال لوبه وکړي. همدا باسکټبال و چې د باراک اعصابو ته یې تسکین ورکاوه او له دې پرته بل څه پرې دومره اغېز نه کاوه. کله چې دی له کرېگ سره له کوره وتلو نو ما کرېگ ته وویل: «پام کوه چې ځان ژوبل نه کړي، ځکه ته هم پوهېږې چې باید تلویزیون کې څرگند شي.»

کرېگ راته وویل: «سمه ده زه به د هرې هغې پېښې مسئول وم چې باراک ته پېښه شي.»

دواړو وخنډل او سره لاړل. څرگنده وه چې باراک غوښتل زیاتې رایې وگټي او انتخاباتو کې بریالی شي. خو زه پوهېدم چې هغه د شپې لپاره دوې ویناوې برابرې کړې دي چې یوه یې د بریا لپاره وه او بله یې د ماتې. د تېرو کلونو د رای ورکولو چارې مې مطالعه کړې وې او پوهېدم چې په سیاست کې هېڅکله نه شي کېدای چې یو څوک دې په پرېکنده توگه خبرې وکړي. د مثال په توگه، بردلي یو تور پوستی امریکایي نوماند و چې د ۸۰ لسیزې په اوایلو کې د کالیفورنیا والي شوی و او وړاندوینو هم ښودله چې له نورو ډېر وړاندې دی مگر د انتخاباتو په ورځ بریالی نه شو چې ټول یې هینس کړل. کله کله داسې هم پېښې چې رای ورکوونکي دې خپل واقعي نظر د نظریوښتنو له کارپوهانو پټ کړي او خپله واقعي موخه هغه ورځ څرگنده کړي په کومه کې چې رایه ورکوي. ما به چې انتخاباتي کمپاین کاوه نو له ځانه به مې بیا بیا پوښتل چې آیا کېدی شي چې امریکا په ریښتیا هم یوه تور پوستي ولسمشر ته چمتوالی ولري او که نه. آیا امریکایان داسې ځای ته رسېدلي چې تعصب پرېږدي او له نژادپاله فکره تېر شي. دا هغه پوښتنې وې چې په ځواب یې یوه یا دوې ورځې وروسته پوهېدم.

د امریکا اقتصاد هم دومره ښه نه و او هر څه گډوډ ښکارېدل. همدارنگه د هېواد د پانگونو یو ډېر ستر بانک لیمان برادرز هم په همدې نژدې وختونو کې زیات تاوان کړی و او د له منځه تلو په حال کې و. اوس نو ټوله نړۍ پر دې خبره شوه وه چې وال سترېټیانو د کلونو کلونو په اوږدو کې د مېشتخایونو زیات پورونه پټ کړي وو. بهارونکې پانې په ډېر چټکۍ راتیټې شوې وې او د تقاعد خزانه هم په بد حالت کې واقع وه. پر دې اساس په داسې اقتصادي بحران کې د باراک انتخاب ډېر مناسب و. مور چې د هېواد په گوټ گوټ کې انتخاباتي کمپاینونه کول نو رای ورکونکو ته به مې ویل چې مېره مې ډېر زغم او لرې لید لري او داسې نه ده چې د ټولني پېچلي اقتصادي او اجتماعي وضعیت دې له ده لاره ورکه کړي. دی ډېر توانمن او ځواکمن ذهن لري چې کولای شي پېچلي مسایل هوار کړي. له بل پلوه مې په زړه کې هیله کوله چې په انتخاباتو کې بریالی نه شي چې مور بېرته خپل معمولي ژوند ته وروگرزو. البته په دې مې باور درلود چې زموږ هېواد ورته په هغه شېبه کې اړتیا لري. نو که ولسمشر شوی وای دا ټولې اقتصادي گډوډۍ به ورته مخ کې پرته وې.

خومره چې ماښام ته نژدې کېدو هومره زما لاسونه او پښې یې حسه کېدل. خواږه مې نشوای خوړلای. که څه هم مور مې یا خپلوان او دوستانو مو له مور کره راټول شوي وو مگر ما له هېچا سره خبرې نه شوای کولای. له همدې امله بر پور ته لارم چې یوازې واوسم خو هلته مې ولیدل چې باراک هم شته او غواړي استراحت وکړي. دی د خپل مېز شاته ناست و او د خپلې وینا متن ته یې کتل. ورنژدې شوم، اوږې مې ورته وموړلې او ورته کړل مې چې ښه یې.

هغه وویل: «هو».

مگر زه پوهېدم چې رښتیا نه وايي. یوه ورځ وړاندې مور ته خبر راکړی شوی و چې توت نیا یې په هاوایي کې مړه شوې. د ده نیا په شپږ اتیا کلنۍ کې مړه شوه. سرطان وه او څو پرلپسې میاشتي یې له سرطان سره خپل زور ازمویلی

بدلون | ۳۷۳

و. د باراک مور چې مړه کېده نو باراک دا موکه نه وه موندلې چې ورشي او خدای پاماني ورسره وکړي. د نیا لیدل یې ورته ډېر مهم و چې له مړینې وړاندې یې وویښی. له همدې امله لس ورځې وړاندې یوازې ورغلی و. خو ورځې یې انتخاباتي کمپاین له همدې امله پرېښی و چې هغې ته ورشي. په وروستیو شېبو کې یې هغه تر لاس نیولې وه. باراک خپله مور هغه وخت له لاسه ورکړې وه چې نوی نوی سیاسي صحنې ته وردننه شوی و او اوس چې د سیاسي فعالیت په اوج کې و نو نیا یې هم له لاسه ورکړه. همدې دواړو ستر کړی و، د ده په ژوند یې زیات اغېز کړی و نو ځکه ورته ډېرې مهمې وې خو اوس چې د ده د بریا شېبه وه دوی ورسره نه وې.

ما ورته وویل کومه خبره نشته. د کار پایله چې هر څه وي زه پر تا افتخار کوم. ډېر ښه فعالیت دې وکړ. ډېرې هڅې دې وکړې. باراک له څوکۍ پاڅېد او زه یې غېږه کې ونیولم. ویې ویل: «تا هم ډېرې هڅې وکړې او سخته مبارزه دې وکړه. مور دواړو چې څه کولای شول هغه مو وکړل.»

بیا مو د مابنام ډوډۍ وخوړله، له دې وروسته مو جامې بدلې کړې او له خپلو ځینو دوستانو او خپلوانو سره په گډه هغه سالون ته لاړو چې انتخاباتي ټیم مو په یوه هوټل کې راته نیولی و. هلته سره کېناستو او د انتخاباتو پایلو ته په تمه وو. جو بایدن او جېل بایدن هم هماغلته نژدې کوم هوټل د خپلو ملگرو او دوستانو لپاره کرایه کړی و.

د انتخاباتو لومړنۍ پایلې له غرمې وروسته په شپږو بجو خلکو ته اعلان کړل شوې. مک کین په کنتاکی ایالت کې د انتخاباتو گټونکی شوی و او باراک په ورمونت کې. بیا وروسته باراک په غربي وېرجینیا کې هم بریالی شو او له هغې وروسته بیا په جنوبي کارولینا کې. دې پایلو زما تمه لږ څه راتپته کړه. اکسلرود او پلوف په سالون کې شاوخوا گرزېدل او هر نوی خبر به چې ورته رسېده له ځنډ پرته به یې اعلاناوه. دوی راته وویل چې هېڅ شی هم د

وړاندوینې وړ نه دي. نور مې هېڅ ډول سیاسي زغم نه درلود. مور خپل الوت کړی و او اوس دا دی نو په تمه وو چې وگورو چېرته ناسته کوو. تلویزیون کې مې ولیدل چې د گرانټ پارک په مخ کې له سین څخه لږ لرې زرگونه کسان سره راټول شوي وو. یعنې دا هماغه ځای و چې انتخابات یې تر خبرې پوښنې لاندې راوستلي وو او پایلې یې شېبه په شېبه په سترو الکترونیکي پاڼو کې اعلانولې. همدلته باراک هم باید وروسته وینا کړې وای. پولیس هر چېرې ولاړ وو. د ساحلي گارد بېړیو په سین کې گزمه کوله، په اسمان کې چورلکې هم گرزېدې. داسې ښکارېدل چې د شیکاگو ښار ټولو وگړو خپله ساه په سینه کې بنده کړې او نوو خبرونو ته په تمه دي.

باراک په کونکتیکت ایالت کې گټونکی شو، بیا وروسته په پرلپسې توگه په نیو همپشایر، ماسوجوست، ماین، دلاویر او بلاخره واشنگټن ډي سي کې هم گټونکی شو. کله چې اعلان شول چې باراک په ایلینوی ایالت کې گټونکی شوی، نو ما په سرکونو کې د موټور هارنگونه او د خلکو د شورماشور غږونه واورېدل. هوټل کې مې یوه چوکۍ پیدا کړه، پرې کېناستم او سړک ته مې کتل. زموږ خونه کې چوپتیا وه. د انتخاباتي ټیم ټول مسئولین نویو خبرونو ته په تمه وو. نجونې مې ښې خواته ناستې وې چې یوې سرې جامې اغوستې وې او بلې مُشکي. زما چېپې خوا ته باراک زما د مور ترڅنگ ناست وو. مور مې په هغو تورو جامو او د سپینو زرو په غوږوالیو کې ښکلې شوې وه.

باراک هغې ته مخ ورواړاوه او ورته ویې ویل: «مورې چمتو یې چې د انتخاباتو پایلې واورې؟»

مور مې د ښو لاندې وروکتل او دواړو وخنډل. مور مې بیا وروسته راته وویل چې هغه شېبه کې یې ډېر سترس درلود او د باراک کلکې روحيې ته ډېره هیښه وه. امریکا باراک ته د یوه ځواکمن شخص په توگه کتل چې پر ځان ډېر باور لري. خو مور مې هغه مسئولیت هم احساسولو چې باراک باید په یوازې

بدلون | ۳۷۵

توگه اوږه ورکړې وای. هغه سړی چې نور یې نه پلار درلود او نه یې مور درلوده او اوس پاتې نه وه چې د امریکا لومړنی کس شي. شېبه وروسته مې ولیدل چې باراک او مور مې د یو بل لاسونه ونیول.

په دقیقه توگه د شپې لس بجې وې چې تلویزیونونو کې زما د مېړه انځور راغی او څرگنده شوه چې باراک حسین اوباما، د امریکا څلور څلوېښتم ولسمشر شوی دی. ټول له خپلو ځایونو پورته شوو او د خوښۍ چینې مو پیل کړې. زموږ د انتخاباتي ټیم مسئولینو د بایدن له کورنۍ سره یو ځای خونې ته راغلل او یو بل ته مو غېږې ورکړې. پرتیمینه شېبه وه. داسې ښکارېدل چې وزرونه مې کړي او الوزم. باراک بریالی شوی و. موږ بریالی شوي وو. هر څه ناشوني وو، مگر بریالی شوي وو. احساسول مې چې زموږ کورنۍ د یوه جنګي توپ په واسطه بیرون ته توغول شوې او په اوبو کې غورځېدلې. بیربار ډېر و. امنیتي چارواکي راغلل او موږ یې د لفت خواته وروستلو، د ودانۍ له شاتنۍ دروازې ووتلو او په یوه زړهي موټر کې سپاره شوو. نه پوهېږم چا چې د موټر دروازه راته خلاصه کړه مننه مې ترې وکړه او که نه. نه پوهېږم چې موسکه وم که نه. زما په اند ډېره سترې او گنګسه وم نو همدا لامل و چې شاوخوا مې سم نه لیدل. نجونې هم سترې وې، دوی ته مې مخکې ویلي وو چې که پلار مو کتونکی شي یا بایلونکي، هر څه چې وي، زه به تاسې د جشن پارک ته بیایم. اوس په موټر کې ناست وو او گرانت پارک ته تلو. دا هماغه لاره وه چې زه په بس کې ډېره پرې تللې او راغلې وم. ښوونځي ته هم په دې لاره تلم او لوبغالي ته هم. خو هغه شپه یې توپیر کاوه. هر څه غلي وو. گنې په رویاوو کې ډوبه وم. مالیا د موټر له نښینې بهر ته کتل او په غمجن لحن یې وویل: «پلاه ولې په سړک کې هېڅوک نشته. فکر نه کوم چې څوک دې زموږ جشن ته راشي.»

ما او باراک یو بل ته وکتل او ومو خندل. مگر لور مو ریښتیا ویل. داسې ښکارېدل چې موټر مو په سړک کې یوازې دی. اوس باراک د خلکو منتخب

ولسمشر و او امنيتي چارواکو د احتياط په خاطر زموږ لپاره لارې بندې کړې وې او دې موږ ته نوی والی درلود.

لاس مې د مالیا پر اوږه کېښود او ورته ومې ویل: «گوره گراني، خلک هلته شته، اندېښنه مه کوه».

په پارک کې له ۲۰۰ زرو زیات کسان راټول شوي وو. کله چې له موټره رابښکته شوو نو په سپینو ځادرونو کې ورننوتو چې د ټول په شان برابر شوي وو او موږ یې دریځ ته رسولو. د خلکو د خوشحالی نارې مې اورېدې. زموږ ځینې خپلوان او دوستان هم هلته راغلي وو. خو د امنيتي مسایلو په خاطر د یوې رسی شاته ولاړ وو. باراک مې پر اوږه لاس کېښود. گواکې غوښتل یې چې پوه شي چې اوس هم هلته یم.

خو دقیقې وروسته څلور واړه دریځ ته لاړو. ما مالیا تر لاس نیولې وه او باراک ساشا. د دریځ شاوخوا ته یو بنېښه یې تجیر نصب شوی و چې د مرمیو ضد وو. خلکو د امریکا بیرغونه ښورول. مغزو مې د دې وړتیا نه درلوده چې شاوخوا مې هر څه درک کړم. هر څه ډېر پرمین وو.

د باراک د هغې شپې وینا مې هېڅ په یاد نه ده. باراک وینا کوله، زموږ شاوخوا ته بنېښه یې دېوالونه وو، باراک له ۶۹ میلیونو زیاتې رایې گټلې وې او ما او ساشا او مالیا ده ته کتل. ډېره آرمیتیا مې احساسوله. له میاشتو میاشتو سختو فعالیتونو وروسته اوس د خلکو په منځ ولاړ وو. خلکو د گراند پارک په غلې فضا کې د خوښۍ او خوشحالی نارې وهلې. د خلکو سترگو ته اوبښکې راغلې وې. هغوی خوشحاله وو او د راتلونکي په اړه یې فکرونه کول. ښایي کومه آرمیتیا مې چې احساسوله لامل یې دا وو چې شپه ناوخته وه. شپه له نیمایي تېره وه او ټول په تمه وو. گواکې داسې ښکارېدل چې کلونه کلونه کېدل چې داسې شپې ته په تمه وو.

درېمه برخه

کومه مېرمن چې نوې د امریکا لومړۍ مېرمن شوې وي، نو هېڅ داسې کوم کتاب ورته نشته چې لارښوونه يې وکړي. په واقعیت کې د امریکا لومړۍ مېرمن نه کوم رسمي مقام دی او نه هم دولتي. لومړۍ مېرمن ټاکلې دندې هم نه لري او کومه ځانگړې تنخوا يې هم نشته. د يوې اضافه خونې په څېر ده چې د ولسمشر له موټر سره وصل وي.

ما د تېرو لومړيو مېرمنو په اړه ډېر کم معلومات درلودل. د مثال په توگه پوهېدم چې جکي کېندي، سپينه ماڼۍ په خپله خوښه له سره سينگار کړې وه، يا رزالين کارتر عادت درلود چې دولتي غونډو کې گډون وکړي، نانسي رېگان ډېرې بانې تراشلې او په ډېرې سختۍ يې د طراحانو جامې منلې، او هيلري کلينټن هم د خپل مېړه په دولت کې يوه سياسي دنده پر غاړه درلوده او له دې امله ملنډې هم پرې وهل شوې وې. همدارنگه څو کاله وړاندې د سناتورانو مېرمنو ته يوه غرمۍ مېلمستيا نيول شوې وه، دې مېلمستيا کې مې په حيرانۍ سره لورا بوش وليده چې له ټولو سره يې يادگاري انځورونه واخيستل، ډېره آرامه وه او تل به يې موسکا پر خوله وه. لومړۍ مېرمنې په خبرونو کې ليدل کېدې، د بهرنيو چارواکو له مېرمنو سره به يې چيونه څښل، د رخصتيو په خاطر به يې خلکو ته د مبارکۍ پيغامونه وراستول او په مانېمانيو دولتي مېلمستياوو کې به يې ښکلې جامې اغوستې. همدارنگه پوهېدم چې معمولاً هغوی له يوې سياسي يا اجتماعي موضوع څخه ملاتړ کوي.

زه لومړنۍ تور پوستې وم چې سپينې مانۍ ته مې د لومړۍ مېرمنې په توگه لاره موندلې وه، نو ځکه ښه پوهېدم چې زما په اړه به د خلکو نظر بل شان وي. زه داسې وم لکه له دوی څخه چې نه وم او کوم درناوی چې يوې سپين پوستې لومړۍ مېرمنې ته کېده، ماته هومره درناوی نه کېده. په انتخاباتي مبارزو کې مې ډېرې تېروتنې کړې وې او ډېر تجربې مې هم زده کړې وې، ځکه هونښياره شوې وم چې له نورو ځواکمنه او چټکه واوسم. له دې هم وپرېدم چې هسې نه زياتره امريکايان راسره همغږي نه وي او له ما سره اړيکه ټينگه نه کړي. ما دومره موکه هم نه درلوده چې له قضاوته وړاندې په خپل نوي نقش کې له دوی سره همغږي شم او له دوی سره ځان همغږي کړم. کله به چې د خلکو د قضاوت موضوع رامنځته کېده نو زه به ډېره زيانمنېدم. ځکه له نژادي تعصبونو مې ډېره وېره درلوده.

دا چې د امريکا لومړۍ مېرمن شوې وم ډېره هيچانې وم. خو حتا د يوې ثانيې لپاره مې هم دا تصور نه کاوه چې دا نقش به په هوسايۍ ولوبوم. داسې وه لکه د غره لمنه کې چې ولاړه وم او غواړم غره ته پورته شم. هغه پوښتنه مې بيا مخې ته ودرېده چې په ښوونځي او پوهنتون کې به راته پيدا کېده: «آيا په کافي کچه غوره يم؟» بيا مې مې ځانته ويل: «هو يم.»

کله چې انتخاباتو کې گټوونکي شوو نو د نوي ولسمشر د معرفۍ د مراسمو لپاره ۷۶ ورځې پاتې وې. په دې موده کې ما کولای شول چې ځان د لومړۍ مېرمنې په توگه چمتو کړم. کومو دندو کې چې بوخته وم، بايد ترې گوښه شوې وای او ځانته مې يو معناداره کار پيدا کړی وای. پوهېدم چې که په فعاله توگه يوه کار کې ځان ښکېل کړم او غوره پایلې ترې تر لاسه کړم، نو ډېره به خوشحاله شم. غوښتل مې چې کومې ژمنې مې د نظامي کسانو له مېرمنو سره کړې وې، هغه عملي کړم او دوی ته داسې موکه برابره کړم چې د خپل ژوند کيسې ووايي او زه وکولای شم چې د دوی د ملاتړ لپاره ځينې لارې پيدا کړم.

بدلون | ۳۸۱

همدارنگه ځينې طرحې مې هم درلودې. دا طرحې د ځينو ترکاريو د کرکېلې په اړه وې. بل دا چې غوښتل مې په پراخه کچه د ماشومانو د روغتيا او تغذیې په برخه کې هم څه مرستې وکړم.

زما هوډ دا نه و چې دا ټولې برنامې په سرسري توگه پرمخ بوزم، بلکې غوښتل مې چې په ښه او گټوره توگه يې ترسره کړم. ما پلان درلود چې يوه دقیقه او منسجمه برنامه ولرم او له يوې قوي ډلې سره يو ځای سپينې مانۍ ته لاړه شم. دې ته مې پام شوی و چې د خلکو عمومي قضاوتونه به وکولای شي ټول هغه کرکجن چلونه تلافی کړي چې د ځينو افرادو له خوا په انتخاباتي کمپاینونو کې زما پر وړاندې شوي وو او زه يې ډېره غوسه کړې وم او پر ما ملنډې وهل شوې وې. پوهېدلې وم چې که خپله خپل شخصیت تعريف نه کړم، نو نور به له ما څخه ناسم تعبير او تفسير وړاندې کړي. نور مې نه غوښتل چې ځان گوښه کړم او د باراک سپارښتنو ته کېنم. د انتخاباتي کمپاینونو په جريان کې مې ډېرې ترخې تجربې کړې وې نو اوس پوهېدم چې خپلې تېروتنې بايد بيا تکرار نه کړم.

په چټکتيا مې د نوي ژوند لپاره نوې برنامه جوړوله. له هر څه وړاندې مې بايد د کډې په اړه فکر کړی وای او ساشا او مالیا لپاره مې بايد په واشنگټن کې نوی ښوونځی پیدا کړی وای. ما د داسې ښوونځي پلټنه کوله چې نجونې پکې خوشحاله وي. له انتخاباتو او د پایلو له اعلانولو شپږ ورځې وروسته په الوتکه کې واشنگټن ته لاړم او د ښوونځيو له څو مدیرانو سره مې اړیکه ونيوه. په عادي شرایطو کې به مې چې د نجونو لپاره ښوونځي ټاکلو نو د ښوونځي ښوونيزو کدرونو او د ښوونځي ځای ته به مې پاملرنه کوله. خو اوس شرایط عادي نه و، نو ځکه هر څه ته مې پام کاوه چې په دې کې زموږ د ساتندويه ډلې سپارښتنې او د نجونو د تگ راتگ او ساتنې مسألې هم شاملې وې. لنډه دا چې که يو کوچنی تصميم مې هم نيوه نو له ډېرو سره مې بايد مشوره کړې وای. له نېکه

مرغه ما وکولای شول چې په دې برخه کې د خپل انتخاباتي کمپاین کارکوونکې يعنې مليسا، کيتي او کریستن مرستې ته راوبلم. باید د کدې موضوع مو ډېر ژر هواره کړې وای. بیا مې باید له هغو کسانو سره مرکه کړې وای چې غوښتل یې په سپینه مانی کې له مور سره کار وکړي. لومړنۍ مېرمن مې چې پر کار وگماره، جوسلین فرای وه. دا زما پخوانۍ ملگرې وه او په حقوقو پوهنځي کې یې زده کړې کړې وې، ډېره هوبنډیاره وه او بڼې برنامې یې جوړولې. هغې ومنله چې زما د برنامو د جوړونو په برخه کې د مدیرې په توگه له ما سره همکاري وکړي.

بل خوا کې باراک و چې د خپلې کابینې په اړه یې سوچونه کول. هغه هم په دې هڅه کې و چې د بېلابېلو کارپوهانو په مرسته وکولای شي د هېواد د اقتصاد د ژغورنې لپاره یوه چاره پیدا کړي. په هېواد کې مو له لسو میلیونو زیات بېکاران درلودل او د موټر جوړونې صنعت هم له گواښ او پرځېدنې سره لاس او گړېوان و. له هرې غونډې وروسته به مې چې د باراک خبرې ته کتل نو پوهېدم به چې د هېواد وضعیت له دې هم خرابه دی چې په رسنیو کې بنکاري. همدارنگه هره ورځ ده ته له ناڅرگندو سرچینو بېلابېل امنیتي گواښونه هم کېدل.

د هېواد ملي امنیت مو دنده درلوده چې کلونه کلونه پر مور پام وکړي او مور خوندي وساتي، نو ځکه یې مور ته رمزي نومونه جوړ کړل. د باراک رمزي نوم «مرتد» و، زما رمزي نوم «رنسانس» و، د مالیا رمزي نوم «ورانگه» و، د ساشا رمزي نوم «د گلو گېډۍ» و او زما د مور رمزي نوم هم «د باران نڅا» و.

ساتندویه مامورانو تل ماته آغلې ويل. د مثال په توگه دوی به راته ويل، آغلې له دې خوا لاړه شه، آغلې شاته ودرېږه، آغلې ستاسې موټر به ډېر ژر دلته راوستل شي. آغلې کلمې ماته هغه بوډۍ رایادوله چې درنه ظاهري خپره یې درلوده، مگر په هر حال ما باید دا کلمه منلې وای. واشنگتن ته چې تلو او غوښتل مو چې د نجونو لپاره ښوونځی انتخاب کړو، نو د لارې په اوږدو کې مې

بدلون | ۳۸۳

دا نوی چلن په خپل ذهن کې ارزاوه. د یوه ښوونځي له مدیر څخه تر ملاقات وروسته رېگان هوایي ډگر ته لاړم چې له باراک سره یو ځای شوم. باراک هم په یوه خصوصي الوتکه کې له شیکاگو راته. په کومه ورځ چې واشنگتن ته تللي وم چې د نجونو لپاره ښوونځي انتخاب کړم، په همدې ورځ ولسمشر بوش او مېرمنې یې مور ته بلنه راکړه چې سپینې مانۍ ته ورشو. دا تشریفايي مراسم وو چې د منتخب ولسمشر لپاره ترسره کېدل. زه له خپل یوه ساتندوی مامور کرنلیوس سونال سره د هوایي ډگر په یوه مخصوص ترمینل کې په تمه وم چې د باراک الوتکه راشي. کرنلیوس یو هډور سړی و. مخکې یې فوټبال کاوه، بیا وروسته د بوش د ساتندویي ډلې غړی شوی و. هغه داسې روزل شوی و چې په هره شېبه کې یې پام وي او هوښیار واوسي. همدا چې ومې لیدل چې د باراک الوتکه راغله او کېناسته نو همدې شېبه کې له ځایه پاڅېدم. مگر کرنلیوس په ډېر حیرانتیا ماته کتل او راته کړل یې: «آغلی، لږ صبر وکړه». ده بیا ماته اشاره وکړه چې ښۍ خواته لاړه شم. هلته چې لاړم نو ومې لیدل چې د پولیسانو موټرونه او موټرسایکلونه دي، یو شمېر لوړ تور لنډکروزرونه دي، دوه د مرمۍ ضد لیموزینونه دي چې د امریکا بیرغونه پرې راځوړند شوي، یو زرهې بس ولاړ دی، یوه گومانډویي ډله ولاړه ده چې ټوپکونه ورسره او لاس پر ماشه دي، د رادیويي څپو د پېژندنې یو ستر موټر ولاړ دی چې د راکټونو توغول کشفوي، د مسافرانو لپاره څو نور موټر دي او د پولیسو یو سکورټي ډله ده. دا ټول په همغږۍ سره مور ته رانژدې شول. بیا لېموزینونه د باراک د الوتکې زینو ته ورنژدې شول.

د کرنلیوس خواته بېرته راوگرزېدم او ترې ومې پوښتل داسې ښکاري چې هغه پخواني موټرونه مو ورک کړي. یعنې مور له دې زرهې پوځ سره سفر کوو؟ کرنلیوس موسک شو او ویې ویل: «سر له اوسه به د ولسمشرۍ تر پایه هر څه همداسې وي.» البته تر اوسه پورې د باراک ساتندویه سیستم نه لیدل کېده.

کله کله به يې بېولو ته چورلکې راتلې. چورلکو کې به سرتېري گوته په ماشه ناست وو. همدارنگه د ده په موټر کې يو ځانگړی ډاکټر هم و چې د اړتيا په صورت کې يې وينه هم ورکولای شوه. همدارنگه له رسمي معرفي وړاندې د باراک لېموزين بدل شو او يو نوی لېموزين ورکړل شو چې موډل يې نوی او ډېر مجهزه و. دې موټر د اوبسکې بهوونکي گاز د توغولو سيستم درلود، تيرونه يې نه پنچرېدل، همدارنگه د هوا سيستم يې هم پرمختللی و چې د کيمياوي يا بيولوجيکي بريدنو پر وړاندې يې د ده ساتنه کوله. زه اوس د داسې چا مېرمن وم چې له هر چا يې زياته ساتنه کېدله. که څه هم دې کار آرمتيا رابښله خو کله ناکله به يې وپرولم او مضطربه کېدلې به هم. له څو شېبو وروسته کرنليوس راته اشاره وکړه چې آغلې اوس تللای شې او زه هم د لېموزين خوا ته ورروانه شوم. لومړی ځل څو کاله وړاندې سپينې ماني ته تللې وم. ما، ساشا او ماليا د يوه تفريحي سفر لپاره نومليکنه کړې وه. په دې تفريحي برنامه کې د سپينې ماني ليدل هم شامل و. موږ له څو نورو کسانو سره يو ځای د سپينې ماني پرتمين دهليزونه او عمومي خونې وليدلې او لارښود مو هر څه راوښودل. د سپينې ماني ختيز سالون ته هم لاړو چې هلته سترې مېلمستياوې او مراسم نيول کېدل. د دې ستر سالون په چت کې يو کرېستالي قنديل راځوړند و. پر يوه دېوال باندې د جورج واشنگټن نقاشي شوی انځور راځوړند و. موږ ته مو لارښود وويل چې په اتلسمه پېړۍ کې، د هغه وخت د ولسمشر مېرمنې ابېگل آدامز د خپلې خونې په خلاصه فضا کې خپلې مينځل شوې جامې په تنابونو هوارولې او همدارنگه راته يې وويل چې لس گونو کاله وړاندې د امريکا په داخلي جگړو کې په هغه سالون کې سرتېري اوسېدل. د ولسمشرانو د ځينو لونیو د واده مراسم هم په هماغه ختيز سالون کې ترسره شوي وو. همدارنگه هلته د ابراهام لينکلن او جان اف کېندي تابوتونه هم وو. هغه وخت ماليا اته کلنه وه. دا د سپينې ماني د خونو جلال او پرتم ته ډېره حيرانه شوې وه. خو ساشا پنځه

بدلون | ۳۸۵

كلنه وه او يوازې دې ته يې پام كاوه چې په څه شي لاس ونه وهي. له ختيز سالون څخه چې راووتو نو زرغونې خونې ته لاړو چې دېوالونو يې په شين چكو بنكلو ورپنمو باندې پوښل شوي وو. زموږ لارښود په دې ځاى كې موږ ته د جېمز مديسون او د ۱۸۱۲ كال د جگړې په اړه معلومات راكړل. بيا راته لارښوونه وشوه چې آبي خونې ته لاړ شو. دې خونه كې فرانسوي كوچونه او مېزونه وو. دلته زموږ لارښود موږ ته د كړيوڼد د واده كيسه وويله. څو دقيقې وروسته لارښود موږ ته وويل چې اوس به سرې خونې ته لاړ شو مگر ساشا خپه غوندې وه او ويې ويل: «هو هو، زه نورې خونې نه وينم.» ما غلې كړه مگر پر حقه وه. هغې ځاى ۱۳۲ خونې، ۳۵ حمامونه، ۲۸ شومينه بخارۍ او ۶ پوږونه لرل چې هرې برخې بېله كيسه او او بيل تاريخ درلود. په يوه پوږ كې دولتي كاركوونكو كار كاوه او وتل او ننوتل. په بل پوږ كې ولسمشر او لومړۍ مېرمن له خپل سپي سره اوسېدل. مگر موږ په هغه پوږ كې وو چې د يوه موزيم په شان و او هلته د هېواد تاريخي نمونې د نندارې لپاره اېښودل شوې وې.

اوس نو له څو كلونو وروسته بيا هغه ځاى ته تلېم. مگر دا ځل له بلې دروازې له باراك سره يو ځاى ورتلېم او پلان داسې و چې لږ تر لږه څلور راتلونكى كلونه به هلته تېروو او هغه ځاى به زموږ كور وي.

ولسمشر بوش او لومړۍ مېرمن د ښه راغلاست په رسمي خونه كې زموږ هركلې وكړ چې د جنوبي برخې له چمن سره وه. لومړۍ مېرمنې په مينه لاس راكړ او راته كړل يې: «هيله كوم ماته لورا ووايئ». مېرمن يې هم په تگراسي روحيه له موږ سره په مينه ستړي مشې وكړه او موږ ته يې وويل چې څنگه يئ؟ باراك په خپلو انتخاباتي كمپاينونو كې پر بوش او د هغه پر سياستونو نيوكې كړې وې او له راي وركوونكو سره يې ژمنه كړې وه چې د هغه تېروتنې به هېڅكله تکرار نه كړي. بوش د جمهوريپالو د گوند غړى و نو طبيعي وه چې له جان مكېن څخه يې ملاتړ كړى و. مگر دا ژمنه يې هم كړې وه چې واک به په

ډېره ساده بڼه بل ولسمشر ته ولېږدوي او راتلونکي دولت ته به ټول اړين معلومات ورکړي.

حتا لومړی مېرمنې امر کړی و چې د چارواکو د اړیکې شمېرې مور ته برابرې شي. دا کار يې ځکه کړی و چې زه په ټولنيزو اړیکو کې له کومې ستونزې سره مخامخ نه شم. دا يې پر ما ډېره مهرباني کړې وه. ولسمشر بوش هم که په بنکاره څه نه ويل، مگر زه ډاډه وم چې زړه يې غوښتل ژر تګزاس ته لاړ شي. د دواړو په خبرو کې آرمټيا احساسېدله. کله چې سړي گردې خونې ته د خبرو اترو لپاره لاړل نو لورا زه د يوه ځانگړي لفت خواته وروستم چې يوازې د ولسمشر د کورنۍ لپاره و. د لفت مسئول يو تور پوستی امریکایي و. دوه پوره پورته وختو او د ولسمشر د کورنۍ استوګنځای ته لاړو. لورا اوس ۶۲ کلنه وه او خپلې دوې لونې يې په سپينه ماڼۍ کې سترې کړې وې. دې راته وويل چې مخکې ښوونکې او د کتابتون کارکوونکې وه او د لومړۍ مېرمن په نقش کې يې تل هڅه کړې چې د هېواد د ښوونکو وضعه ښه کړي او له ښوونکو ملاتړ وکړي. دې مهربانه آبي سترگې درلودې. له څه شپې وروسته يې مخ راواړاوه او رانه ويې پوښتل: «څنگه يې ښه يې؟»

ورته ومې ويل چې لږ سترې يم. په مهربانۍ او موسکايي راته وويل چې: «پوهېږم، باوره وکړه پوهېږم چې په کوم حالت کې يې.»

ما او باراک اوس د يوې نوې مگر په عين حال کې د يوې کوچنۍ ټولنې غړي شوي وو چې د کلينټن کورنۍ، د کارتر کورنۍ، د مشر او کشر بوش دوې کورنۍ، نانسي رېگان او بتي فورډ پکې شامل وو. دوی هغه يوازيني کسان وو چې پوهېدل چې زه او باراک به په راتلونکي کې له څه سره مخامخ شو، ځکه دوی په سپينه ماڼۍ کې د ژوند خواږه او ترخه ځکلي وو. که څه هم مور سره توپير درلود مگر په هغه تجربو کې همېشه سره شريک وو.

لورا د کور ټولې خونې راوښودلې. دې استوګنيزې ساحې شاوخوا دوه زره

بدلون | ۳۸۷

متره مربع پراخوالی درلود. دوه پوریزه ودانی وه چې سپینې او لوړې پایې یې په عکسونو کې ښې څرگندېږي. بیا یې د خوړو خونه راوښوده چې د ولسمشر کورنۍ پکې خواړه خوړل. بیا پخلنځي ته لاړو چې ځانگړي آښپز پکې مابنامی چمتو کاوه. بیا په بر پور کې مو د مېلمنو خونې هم ولیدلې او ما له ځانه سره سوچ وکړ چې آیا مور مې هلته له مور سره یو ځای اوسېدلای شي. البته که د هغې خوبه وای. همدارنگه هلته یو کوچنی ورزشي کلب هم و چې که باراک لیدلی وای نو خوښېده یې. بیا مې دوې د خوب خونې ولیدې. ما په زړه کې وویل چې دا به د مالیا او سانشا لپاره بېلې کړم. دا خونې اصلي خونې ته نژدې وې. ماته مهمه دا وه چې دوی هلته آرمتیا احساس کړي. که د دې ودانۍ ټول جلال او پرتم، ځانگړي آښپز، د لوبو ځای او حوض ته مو نه وای کتلي نو بیا ما او بارک ته چې کوم یوازینی کار پاتې کېده هغه دا و چې واقعي مور او پلار یې هېڅکله نه ترسره کوي. هغه دا چې د کال په منځ کې نجونې له ښوونځي راوباسو او له خپلو دوستانو یې رابېلې کړو او نوي ښوونځي ته یې راولو. دا په ریښتیا چې چندان سم کار نه و. دې موضوع زما فکر ډېر بوخت کړی و. مگر کله به مې چې پام وکړ چې له مور څخه وړاندې نور ولسمشران هم پر دې توانېدلي چې داسې کار ترسره کړي نو بیا مور هم کولای شو.

لورا بیا زه یوې بلې ښکلې خونې ته بوتلم چې د خوب د اصلي خونې په څنګ کې وه او ښه رڼايي یې درلوده. دا خونه د لومړۍ مېرمنې د جامو خونه وه چې له کړکيو یې د گلونو منظره هم لیدل کېده او گردۍ خونه هم. دا به چې دلته وه نو د مېړه یعنې ولسمشر کارونه به یې احساسول. دې ماته وویل چې اته کاله وړاندې چې سپینې ماڼۍ ته راغلې وه هیلري کلینټن همدا خونه ورسېدلې وه او له هغې اته کاله وړاندې باربارا بوش هیلري ته همدا خونه او همدا ځایونه ورسېدلي وو. باربارا بوش یې د مېړه مور هم وه. ما هم له کړکۍ بهر ته وکتل او له ځانه سره مې کړل چې زه هم د دې تکراري کار یوه برخه یم.

په راوړوسته مياشتو کې مې د تېرو لومړيو مېرمنو بڼې سپارښتنې تر لاسه کړې. هيلري راته وويل چې څنگه يې خپلې لور چلسي ته هماغلته شوخوا کې بڼه ښوونځی موندلی و. له رزالين کارتر سره مې ليدنه وکړه او له نانسي ربگان سره په تليفون کې وغږېدم. دوی دواړو راته بڼې سپارښتنې وکړې. څو اونۍ وروسته لورا په ډېره مينه ما او ماليا او ساشا ته بلنه راکړه چې سپينې مانۍ ته ورشو. د دې لونيې جينا او باربارا هم وې. دوی غوښتل چې مور له سپينې مانۍ سره بلد کړي. دوی له مور سره ډېر غوره چلن وکړ. ما هم دومره څه زده کړل چې کولای مې شول د امريکا راتلوونکې لومړۍ مېرمنې ته په دې اړه بڼه معلومات ورکړم.

کله مو چې هاوايي کې د کرسمېس رخصتۍ تېرې کړې نو بيا مو واشنګټن ته کډه وکړه. له دې کاره مو موخه دا وه چې ماليا او ساشا له خپلو نويو ټولگيوالو سره آشنا شي. د ښوونځيو رخصتۍ هم خلاصې شوې وې او درسونه هم پيل شوي وو. مور غوښتل چې لونيې مو ژر نوي ښوونځي ته لاړې شي او درسونه پيل کړي. واشنګټن کې په های آدامز هوټل کې مېشت شوو چې سپينې مانۍ ته مخامخ و او مور سپينه مانۍ ترې ليدلای شوای. د سپينې مانۍ انگر ته به مو چې کتل نو ليدل به مو چې د نوي ولسمشر د رسمي معرفۍ لپاره ځانگړې څوکۍ برابرېږي. د هوټل مخامخ پر يوې ودانۍ يو ستر بيرغ راڅرېدلی و چې پرې ليکل شوي وو: «ماليا او ساشا بڼه راغلاست». کله مې چې دا بيرغ وليد نو احساساتي شوم او اوښکې مې راغلې.

له څېړنو او پلټنو او له څو کسانو سره له مشورو وروسته مې وپتېيله چې نجونې په سدول فرندز ښوونځي کې شاملې کړم چې يوه ځانگړې او نوموتې مسيحي ښوونځی و. ساشا په دويم ټولگي کې وه او ماليا په پنځم. له دوی دواړو سره به هر چېرې ساتندويان وو او کله به چې ښوونځي ته تلې نو دوی به ورته په تمه وو او کله به چې تفريح وه نو په خلاصه فضا يا ورزش کې به يې هم د دوی

ساتنه کوله.

اوس نو موږ په يو ډول حبابونو کې ژوند کاوه چې زموږ له ورځني ژوند سره يې توپير درلود. ما نور نشو کولای چې بازار ته لاړه شم او يو څه واخلم يا په پارک کې وگرزم. هر کار مې چې کاوه لومړی له امنيتي اړخه بايد ارزول شوی وای. البته دا حبابونه د انتخاباتي کمپاين په مهال کې تر موږ تاو شول. دې ډول حبابونو موږ ته هم چندان خوند نه راکاوه، خو بله چاره هم نه وه. اوس نو زموږ موټرونه سرو څراغونو ته نه درېدل او کله به چې سپينې ماڼې ته ورننوتلو، يا به ترې وتلو، نو د وادني له اصلي دروازې څخه به نه وتلو يا ورننوتلو، بلکې له امنيتي دراووو څخه به وتلو يا ورننوتلو. امنيتي چارواکو باور درلود چې موږ بايد ډېر کم خلکو ته ځانونه څرگند کړو.

ما هيله درلوده چې د ماليا او سانشا لپاره امنيتي حبابونه لږ پراخ وي. يعنې مقصد مې دا دی چې له موږ څخه زياته آزادي ولري. هيله مې درلوده چې واقعي دوستان پيدا کړي او نورې نجونې له دې امله ورنژدې نه شي چې دوی د ولسمشر باراک اوباما لوبې دي. غوښتل مې زده کړې وکړي، خوشحالي وکړي، تېروتنې وکړي، له خپلو تېروتنو درسونه واخلي او مخ پروراندې لارې شي.

کله چې د چلسي کلينټن پلار د امريکا ولسمشر و نو دې په سدول فرندز ښوونځي کې زده کړې کړې وې او موږ هم فکر وکړ چې همدا به ښه ښوونځي وي. د ښوونځي مسئولينو به هغو زده کوونکو ته چې ځانگړي به وو باامنه ټولگي به يې ورته برابرول چې اوس سانشا او ماليا کولای شول له فیس پرته ترې گټه واخلي. سربېره پر دې په دې ښوونځي کې مسيحي نظريې هم واکمني کوله چې يو انسان پر بل انسان برتري نه لري. دا زما لوبو ته يو ښه نصيحت هم و چې د خپل پلار د مقام او شهرت په خاطر په نورو زده کوونکو کې د برتری حس پيدا نه کړي.

نجونې مو ښوونځي کې شاملې کړې، د ښوونځي لومړی ورځ يې

راورسېده، کله چې په لومړۍ ورځ تلې، نو ما او باراک هوټل ته بوتلې. هوټل زموږ د اوسېدو په ځای کې و. له ماشومانو سره مو سهاری وکړ. یعنې د سهار چای مو یو ځای سره نوش و جان کړ. بیا مو له نجونو سره مرسته وکړه چې گرمې جامې واغوندي. باراک هغوی ته نصیحت وکړ چې په لومړۍ ورځ په ښوونځي کې ټولو ته موسکې شي، له هر چا سره په مینه چلن وکړي او د ښوونکو خبرو ته ښه غوږ ونیسي. کله چې نجونو بکسونه شاته واچول، نو پر دوی یې تینګار وکړ چې هېر نه کړي چې مغرورې شي او پر نورو ځانونه بر وېولي. مور مې هم په دهلبزه کې له مور سره یو ځای شوه. ټول یو ځای لغت ته وختلو.

له هوټل څخه بهر ډله خبریالان له خپلو کمرو سره ولاړ و. خو زموږ ساتونکو پرې نه ښودل چې موږ ته رانژدې شي. باراک تېره شپه له شیکاګو راغلی و او غوښتل چې نجونې له ما سره یو ځای ښوونځي ته ورسوي، خو امنیتي ډلې یې خنډ شوې او ورته کړل یې چې دا کار ونه کړي. پر دې اساس، هغه په ډېر ناراحتۍ مالیا او ساشا په غېږ کې ونیولې او له هغوی سره یې مخه ښه وکړه.

موږ ته لوړ لنډکروزر ولاړ و، زه، نجونې او زما مور پکې کېناستو. زرهي موټر و. حرکت مو وکړ او ښوونځي ته ورسېدو. که څه هم هیجانې وم او سترس مې درلود، خو له دې سره سره مې هڅه وکړه چې آرامه واوسم، موسکه شم او له ماشومانو سره شوخي وکړم. له څو دقیقو وروسته د مالیا ښوونځي ته ورسېدو. زه او مالیا سره له ساتونکو ښوونځي ته لاړو. ما مالیا د هغې پر نوي ښوونکي وسپارله. بیا مې ساشا هم د هغې ټولګي ته ورسوه. ښکلی ټولګی یې درلود چې لنډکي مېزونه پکې وو او سترې کړکۍ یې درلودې. ما په زړه کې دوی ته دوعا وکړه چې دا ځای ورته د آرامۍ او ښادۍ ځای واوسي.

بیا مې خپل ځانګړي موټر ته راوګرزېدم او له مور سره مې یو ځای هوټل ته لاړم. ډېرې غونډې راته جوړې شوې وې، ټولو ته ورتلم، نو ځکه ورځ کې ډېره بوخت وم. خو سوچ به مې تل لوبو کې و. دا چې نوی ښوونځی به یې

بدلون | ۳۹۱

څنگه وي، څنگه وخت به پکې تېروي، څه به خوري، او نور زده کوونکي به هغوی ته څه ډول گوري يا دا چې هغوی به د نورو زده کوونکو په منځ کې ښه احساس ولري؟ کله چې ساشا لومړی ورځ ښوونځي ته تله نو خبريالانو يې انځور اخیستی و. انځور په داسې حالت کې اخیستل شوی و چې ساشا په موټر کې ناسته وه، خپل کوچنی مخ يې د موټر له ښيښې سره لگولی و او بهر ته يې کتل. دې آرامه حالت درلود. له شک پرته موږ نجونو ته ډېره تمه درلوده او دې موضوع ډېره بوخته کړې وم او حتا څو ورځې، څو اونۍ او څو کلونه مې په دې اړه فکر کاوه چې دوی به له خپل نوي ژوند سره همغږې شي او که نه.

بېړه مو وه چې ژر کډه وکړو. د کډې کولو چارې مو ژر مخ پر وړاندې تلې. سل گونه فوري او ضروري تصميمونه مې بايد نيولي وای. سپينه ماڼۍ کې د اوسېدو لپاره مې بايد هر څه برابر کړي وای، د غاښونو له کړيمو نيولې آن تر صابونه پورې او داسې نور... مخکې مو د ولسمشر د معرفۍ مراسم وو، له هغې وروسته يوه مېلمستيا وه، شاوخوا يو سلو او پنځوس کسه زموږ خپلوان او دوستان راتلل، د دې ټولو لپاره مې بايد مناسبې جامې برابرې کړې وای. خپلې ځينې دندې مې مليسا او د کورنۍ ځينو نورو غړو ته وروسپارلې. همدارنگه مايکل سمېټ مې هم راسره کړ. هغه يو ماهره او بااستعداده کورنۍ طراح و. په شيکاگو کې زموږ دوستانو موږ ته رانښودلې و چې له موږ سره د نوي کور او گړدي دفتر په سينگارولو کې مرسته وکړي.

له بل پلوه دولت يو لک ډالره ولسمشر ته ورکړي وو چې کور پرې سينگار کړي او سپينې ماڼۍ ته خپله کډه ولېږدوي. خو باراک دا پيسې نه وې منلې او ويلې يې و چې دا پيسې بايد موږ پرې کړو. پر دې اساس، هغه پيسې مو مصرف کړې چې د کتاب ليکلو له امله يې اخیستې وې. هغه تل همدا شان و، يعنې په مالي مسایلو کې يې ډېر احتیاط کاوه او د ځان لپاره يې ځانگړي معيارونه درلودل. تور پوستان يو پخوانی متل لري چې وايي: «دوه برابره بايد ښېگڼه

وکرې چې بېرته د هغې نیمایي گټه دې په برخه شي». مور د لومړنۍ تور پوستې کورنۍ په توگه په سپینه مانی کې د خپل نژاد استازولي کوله او په ښه توگه پوهېدو چې که لږ تېروتنه هم وکړو نو خلک یې غټوي او زموږ پر وړاندې بیا ترې گټه اخلي.

ما د کور له سینگار یا ډیکور یا د ولسمشر د معرفۍ د مراسمو څخه زیاته پاملرنه دې ته کوله چې د امریکا د لومړۍ مېرمنې په توگه کوم کارونه ترسره کولای شم. څنگه چې پوهېدلې وم اړ نه وم چې څه ترسره کړم. یعنې کوم دنده نه وه راته ځانگړې شوې. ځکه خپلواکه وم او واک مې درلود چې هره برنامه غواړم ترسره یې کړم. پر دې اساس غوښتل مې چې ډاډه شم چې زما له خوا هره هڅه د نوي دولت له سترو موخو سره مرسته کولای شي.

کله چې نجونې درې لومړۍ ورځې خوشحاله له ښوونځي څخه کور ته راغلي نو تر زیاتې کچې ډاډه شوم. ساشا به خپلې کورنۍ دندې کور ته راوړلې. دا کار یې مخکې هېڅکله نه کاوه. مالیا هم د ښوونځي په کنسرت کې نوم لیکنه کړې وه چې په هغه ورځ کې ترانه ووايي. مور ته ویل شوي و چې کله د نورو ټولگيو زده کوونکي دوی لومړی ځل وویښی نو لږ به حیران شي او تعجب به وکړی. خو ټولو زده کوونکو له دوی سره په مینه چلن کړی و. څومره چې له ساتونکو سره یو ځای ښوونځي ته تلې نو هومره ورسره روږدې کېدې. له یوې اونۍ وروسته دوی له دې مسألې سره دومره عادي شوې چې ویې منله له ما پرته ښوونځي ته لاړې شي. البته مور به مې تل له دوی سره وه. همدا لامل و چې د ساتونکو او موټرونو شمېر یې هم کم شو.

مور مې نه غوښتل له مور سره واشنگټن ته راشي، خو ما دې کار ته اړ کړه. نجونو دې ته اړتیا درلوده، ما هم همداسې، زما زړه غوښتل چې باور وکړم چې هغه هم مور ته اړتیا لري. څو تېرو کلونو کې هغه تل زموږ په ژوند کې وه، په ځانگړې توگه دا به زموږ د سترس د راکمېدو لامل کېده. هغې په خپل یو اویا

بدلون | ۳۹۳

کلن ژوند کې له شیکاگو پرته په هېڅ ځای کې ژوند کړی نه و. دې نه غوښتل چې په یوکلید سرک کې خپل کور او خپله سیمه پرېږدي. له انتخاباتو وروسته یې یوه خبريال ته ویلي وو: «زه مې له لور او د هغې له کورنۍ سره مینه لرم، خو خپل کور مې هم خوښېږي. سپینه ماڼۍ ماته د موزیم په شان ده. په یوه موزیم کې څوک څنگه ویده کېدلی شي؟»

هڅه مې وکړه چې هغې ته ووايم چې له مور سره واشنگټن ته راشي چې جالبه کسان وويني او نوره به اړ نه وي چې پخلی وکړي یا خونې جارو او پاکې کړي. دا مې هم ورته وویل چې د سپینې ماڼۍ په پورتنۍ پوړ کې به له خپل کور څخه پراخ ځای ولرې. خو داسې ښکارېدل چې گڼې زما دا خبرې هغې ته هېڅ کومه معنا نه لري. هغې تجملاتو او شیکو شيانو ته هېڅ تمایل نه درلود.

بلاخره له کرېگ سره مې اړیکه ونيوله او هغه ته مې وویل: «زما له خوا باید له مور سره خبرې وکړې. هیله کوم، راضي یې کړه چې له مور سره راشي.» دې کار مې پایله درلوده. کرېگ د اړتیا په صورت کې کولای شول چې نور راضي کړي. په دې توگه په راتلونکو اتو کلونو کې زما مور له مور سره په واشنگټن کې وه. خو تل به یې ویل چې استوگنه یې لنډمهاله ده او تر هغې چې نجونې له خپل نوي ژوند سره روږدې کېږي نو له مور سره به وي. هغې نه غوښتل چې کوم حباب ترې تاو شي یا کوم حباب کې ایساره شي. دې نه غوښتل چې په زرې موټر کې سپره شي. زړه یې نه غوښتل چې څوک یې ساتنه وکړي او له رسنیو او خبریالانو څخه به لرې گرزېده. حتا ټینگار یې کاوه چې جامې یې خپله ووينځي. دې کار یې د سپینې ماڼۍ کار کوونکي حیران کړي وو. هغه زموږ په شان نه وه، کله به یې چې زړه غوښتل نو له سپینې ماڼۍ به وتله، نژدې پلورنځي ته به تله او د ځان لپاره به یې ځینې شيان اخیستل. کله ناکله به یې نوې خورلنې موندلې چې هغوی سره به یې ژمنه کوله او ورتله به. هر کله به چې چا دې ته ویل چې د میشل اوباما مور ته ورته یې نو دې به خپلې اوږې پورته

غورځولې او ويل به يې: «دا خبره، ډېر كسان راته كوي.»

د ولسمشر د معرفۍ مراسمو ته زموږ د كورنۍ ټول غړي راغلي وو. زما تره او زما تروريانې او زما د تره زامن او لونيې هم راغلي وو. حتی په هايډپارک سيمه کې چې موږ څومره دوستان لرل ټول له خپلو مېرمنو او دوستانو سره دې مراسمو ته راغلي وو. موږ دوې غونډې په پام کې نيولې وې، يوه د مشرانو لپاره او يوه هم د ماشومانو لپاره. د ماشومانو لپاره مو يو کنسرت هم په پام کې نيولی و او د لوړې له مراسمو وروسته مو بېله غرمۍ هم ورکوله.

د انتخاباتي مبارزې د وروستيو مياشتو يوه گټه دا وه چې زموږ كورنۍ د جو بايډن له كورنۍ سره زيات صميميت پيدا كړ. كه څه هم باراك او جو څو مياشتې وړاندې يو د بل سياسي سيالان وو مگر اوس داسې وخت راغلی و چې دوی سره ملگري شوي وو او ملگرتيا يې پالله. ما همدا لومړی ځل چې د جو مېرمن يعنې جېل وليده نو ډېره مې خوښه شوه. ډېره خوشرويه او درنه مېرمن وه چې ډېر ژر يې زما په زړه کې ځانته ځای پيدا كړ. هغه په ۱۹۷۷ كال كې له جو بايډن سره واده كړی و او د هغه د دوو زامنو ميره شوې وه. د جو لومړۍ مېرمن او د هغه يوه تي خورې لور په يوه ترافیکي پېښه کې وژل شوي وو. څو كاله وروسته د دوی يوه لور هم شوې وه. جېل په همدې نژدې وختونو کې د بنوونې او روزنې په برخه کې دوکتورا اخيستې وه او دلاوير ايالت کې يې په يوه بنوونځي کې د انگليسي ژبې درس ورکاوه. جو بايډن چې څو کلونه سناتور و او همدارنگه کله يې چې په انتخاباتي فعاليتونو کې فعاليت کاوه نو په دې ټوله موده کې جېل زما په شان چلن کاوه او غوښتل يې چې هر څنگه کېږي بايد د پوځيانو له کورنيو سره مرستې وکړي. البته د جو مشر زوی ييو بايډن د امريکا د ملي گارد غړی و او په عراق کې يې دنده درلوده. دا مهال يې لنډه رخصتي اخيستې وه او واشنگټن ته راغلی و. د ده پلار د ولسمشر مرستيال کېده، نو ده هم غوښتل چې د خپل پلار د لوړې په مراسمو کې گډون وکړي. د ولسمشر د

بدلون | ۳۹۵

مرستیال پنځه لمسیان هم مراسمو ته راغلي وو چې د خپل نیکه او خپلې نیا په څېر صمیمي و، ډېر ژر له مالیا او ساشا سره بلد شول او ورسره لوبې یې کولې. مور هم ډېر ورته خوشحاله وو چې بایدن ماشومان زموږ له لونیو سره داسې لوبې کوي او سره ملگري شوي.

په کومه ورځ چې د ولسمشر د معرفۍ مراسم و نو هوا ډېره سړه وه او شدید باد لگېده. هغه ورځ سهار، زه، باراک، نجونې، مور مې، کرېگ او کلي، مایا او کنراد او کای ماما ټول په گډه کلیسا ته لاړو. که څه هم ساړه ډېر و مگر بیا هم شاوخوا دوه میلیونه کسان د هېواد له گوټ گوټه پارک ته راغلي وو او چمتو وو چې د معرفۍ مراسم پیل شي. راغلي خلک د یوه سمندر په څېر وو چې له هماغه پیله یې جوش او خروش درلود. د خلکو لیکې نژدې یو نیم کیلومتر غځېدلې وې او د امریکا له کانگرس څخه ولاړ و او آن د واشنگټن د لمانځنې تر ودانۍ پورې رسېدل.

له کلیسا وروسته، زه او باراک سپینې مانۍ ته لاړو چې له جو، جېل، ولسمشر بوش، دېک چېني، د ولسمشر له مرستیال او د هغوی له مېرمنو او نورو سره یو ځای شو. دوی ټول د چای او قهوې څښلو په خاطر هلته راغلي وو چې بیا په گډه سره د لورې د ادا کولو لپاره کانگرس ته لاړ شو. باراک مخکې له مخکې هسته یې د یو ډیپو ته د مستقیم لاسرسي کودونه تر لاسه کړي وو او له دې سره یې هم آشنایي درلوده چې څنگه ترې گټه واخلي. له هغې شېبې وروسته به چې هر چېرې تلو نو یو نظامي مرستیال به له یوه ۲۵ پونډي بکس سره له ده سره و چې پېچلي ارتباطي کودونه او اوزار به پکې وو. دا بکس د فوټبال د هستوي توپ په نامه مشهور شوی و.

زما له نظره د ولسمشر د معرفۍ مراسم ډېر عجیبه او اوږده مراسم وو چې ما په ښه توگه نه شول درکولای. له مراسمو وړاندې یوې ځانگړې خونې ته لاړو چې نجونې لږ خواړه وخورې او زه او باراک څو دقیقې تمرین وکړو او هغه

خپل لاس په کوچنی مقدس کتاب کېږدي چې يو سلو پنځوس کاله وړاندې يې په ابراهيم لينکولن پورې اړه درلوده. هغه شېبه کې زموږ ډېر خپلوان، دوستان او همکاران له هماغه خونې بهر په يوه ځانگړې ځای کې په خپلو څوکیو ناست وو. بنايي په تاريخ کې دا لومړی ځل و چې د ولسمشر د معرفۍ په مراسمو کې د نورو پېژندل شوو حکومتي چارواکو تر څنگ دومره گڼ شمېر تور پوستان ناست وو چې د نړۍ په گوټ گوټ کې د تلویزیون له پردو لیدل کېدل. دې ورځې زیاتره امریکایانو ته بله معنا درلوده په ځانگړې توگه هغو کسانو ته چې د مدني حقوقو د ټولني غړي وو. باراک بنه کار دا کړی و چې د دویمې نړیوالې جگړې تور پوستی پیلوټ يې هم دې مراسمو ته رابللی و. همدارنگه هغه تور پوستي زده کوونکي يې هم رابللي وو چې په ۱۹۵۷ کال کې يې له قانوني پرېکړې سره سم د سپین پوستو په بنوونځيو کې نومليکنه کړې وه او میاشتي میاشتي ورسره ظلمونه او بد چلونه شوي وو. دا مهال نو د دې ټولو کسانو وېسته سپین شوي وو، کپ او کوپ وو او د لیتل راک ناین د ډلې په نامه یادېدل. باراک ویل چې دا يې خونېږي چې د لیتل راک ناین ډلې په شان همداسې په جرأت سره د سپینې ماڼۍ د زینو په پورېو کې پورته شي.

بلاخره غرمې ته نژدې مهال کې له نجونو سره یو ځای د ملت پر وړاندې ودرېدو. هغه ورځ مې په جزیاتو په یاد ده. د لمر وړانگې د باراک پرمخ پرته وې. کله چې د سترې محکمې رییس جان رابرتز مراسم پیل کړل نو ټول غلي شول. د دې لپاره چې ساشا مراسم وويني نو په یوه څوکی درېدلې وه. ما د لینکولن کتاب پورته کړ، باراک خپل چپ لاس پرې کېښود او لوږه یې وکړه چې د امریکا له اساسي قانون څخه به په بشپړه توگه دفاع کوي او خپله ټوله هڅه به کوي چې د هېواد ستونزې هوارې کړي. ډېره پرتمینه شېبه وه. باراک په خپله وینا کې وویل: «نن دلته د دې لپاره راټول شوي یو چې هیله مو پر وېرې غوره بللې او همدارنگه یووالی او همغږي مو پر بې اتفاقی او دښمنۍ

غوره بللي.»

ما هغه ورځ حقيقت بيا بيا د هغو خلکو په څېره کې وليد چې په هغه سړو کې مراسمو ته راغلي او ولاړ وو. گڼ شمېر خلک وو چې سره راټول شوي وو او زموږ کورنۍ يې په غېږ کې نيولې وه. موږ لوړه وکړه او له خلکو سره مو ژمنه وکړه چې موږ به ستاسو ملاتړ کوو او تاسې به زموږ. مالي او ساشا اوس اوس پوهېدلې چې دا څه معنا لري چې نور ورته گوري. زه په دې موضوع هغه وخت پوه شوم چې د ولسمشرۍ رياست په ليموزين کې کېناستم، د سپينې مانۍ خوا ته مو حرکت وکړ او د معرفۍ د مراسمو رسم و گذشت مې وليد. څو شېبې وړاندې ما او باراک له جورج بوش او لورا بوش سره خدای پاماني وکړه او هغوی د ولسمشرۍ رياست په چورلکه کې کېناستل، واشنگټن يې پرېښود او موږ لاسونه ورته وښورول. اوس مو د غرمۍ ډوډۍ هم خوړلې وه. زه او باراک د کانگرس په مرمين سالون کې له سلگونو مېلمنو سره ناست وو او د مرغابۍ غوښه مو خوړله. په مېلمنو کې د کابينې نوي غړي، د کانگرس غړي او د سترې محکمې قاضيان هم وو. نجونې له بايدن ماشومانو او د خپلو خپلوانو له ماشومانو سره په څنگ خونه کې ناستې وې او هغه خواږه يې خوړل چې ډېر يې خوښېدل، لکه سور کړۍ چرگ او مک برگر او پنبېر. نجونو د معرفۍ په رسمي مراسمو کې ښه چلن درلود. سترې او بې قراره نه شوې، له سترېا ډېرې ونه ښورېدې او هېر يې نه شول چې موسکا يې په خوله وي. له دې وروسته څنگه چې زموږ لېموزين موټر له سکورټي ډلې سره يو ځای له پنسيلوانيا واته تېرېده نو اوس هم زرگونه خلک د واټ دواړو خواوو ته ولاړ وو او موږ يې په تلویزيونونو کې کتلو. دې خلکو موږ په موټر کې نه ليدلو ځکه د موټر ښيښې تورې وې. لږ وروسته زه او باراک له موټره ښکته شوو چې د رسم و گذشت ځينې مراسم په پلې توگه ترسره کړو او خلکو ته لاسونه وښورو. مالي او ساشا مو موټر کې يوازې پرېښوې. څنگه چې موږ ورسره نه وو نو چا ورته پام نه کاوه.

کله چې زه او باراک بيا لېموزين ته وروختو نو نجونو شورماشور جوړ کړې و، خندل يې، خپل خولۍ يې لرې کړې وې او شوخي يې سره کوله. بلاخره ستړې شوې او په څوکۍ کې وغځېدې. د موټر په ټيپ کې د بيانسه سندره چالنه وه، هغه يې اورېده. هغه شېبه کې ما او باراک ښکلي او آرامه احساسات درلودل. اوس موږ د امريکا لومړنۍ کورنۍ وو. خو موږ سره د تېر په شان و او کوم تغير مو نه و کړی.

د ولسمشرۍ د رسمي معرفۍ په ورځ کې چې څومره لمر لوېده، هومره هوا هم يخېده. زه او باراک له جو بايدن سره د ماڼۍ په مخ کې په ځانگړي ځای کې دوه ساعته نور هم کېناستو او د خلکو رسم و گذشت ته مو کتل چې د موسيقي آلات هم ورسره و او زموږ په مخ کې په پنسيلوانيا سرک کې تېرېدل. له پنځوسو ايالتونو خلک راغلي وو. زما يوې کارمندې راته يوه کمپله راوړه چې په خپلو پښو يې واچوم، ځکه ډېر ساړه و او ساړه مې کېدل. راغلي مېلمانان هم يو يو تلل چې ځانونه د لمر لوېدو جشن ته چمتو کړي.

شاوخوا اوه بجې وې چې د موسيقي غږوونکو وروستی ډله زموږ له مخې تېره شوه او دا مراسم پای ته ورسېدل. زه او باراک په تياره کې د سپينې ماڼۍ د نوو اوسېدونکو په توگه دې ماڼۍ ته ورننوتلو. د هغه ځای کارکوونکو، ماڼۍ په بشپړه توگه پاکه کړې وه او د بوش وسايل او توکي يې بهر کړي وو او زموږ هغه يې راوړي وو. همدارنگه د تېر ولسمشر سپيانو د ماڼۍ فرشونه ډېر لږلي وو، خو د ماڼۍ کارکوونکو په پنځو ساعتونو کې ښه مينځلي وو چې هسې نه د ماليا حساسيت بيا راوگرزي. زموږ موبل او فرنيچر هم دننه وړل شوي او هلته ځای پر ځای شوي وو. هر چېرې زینتي گلونه هم ليدل کېدل. په لفت کې کېناستو او بر پور ته لاړو. هلته مو وليدل چې جامې مو په الماريو کې په ښه توگه اېښودل شوې او يخچال هم له هغو خوړو ډک شوی چې زموږ خوښېدل. د سپينې ماڼۍ اکثره کارکوونکي او خدمتکاران نور بوستان وو چې عمرونه به يې يا زموږ

بدلون | ۳۹۹

هومره وو او يا به هم له مورې لږ څه مشران. دوی مور ته برچپک ولاړ وو چې هر څه ترې وغواړو رايې وړې او يا هم کوم کار ورته ووايو چې ترسره يې کړي.

زما دومره ساړه کېدل چې حتا خوراک مې نه شواى کولای. د ولسمشر د معرفۍ لپاره لس جشنونه وو. نن يې لومړى و، نو مور بايد له يوه ساعته په کمه موده کې ځانونه چمتو کړي وای چې دې لومړي جشن ته لاړ شو. يادېرې مې چې له څو خدمتکارانو برسېره، ځينې نور کسان مې هم هلته وليدل چې نه مې پېژندل. دهلبزونو کې چې گرزېدم، نو يوازيتوب مې احساس کړ. د تېرو دوو کلونو په اوږدو کې به کله چې چېرته تلم نو ځينې کسان لکه مليسا يا کيتي يا کريستېن به راسره وې، مگر اوس په ناڅاپي توگه يوازې شوې وم. نجونې د مانۍ بلې خوا نه تللې وې. مور مې، ورور مې کريگ او مايا اوس هم له مور سره وو. مگر دوی يې هم د شپې د جشن لپاره په موټرو کې بېولي وو. سينگارگرې ته په تمه وم چې وېستو ته مې بنکلې ډيزاين ورکړي. جامې مې په کوټېند کې راخړېدلې وې. باراک هم تللى و چې شاور ونيسي او خپلې جامې واغوندي. دا ورځ زموږ لپاره يوه پرتمينه ورځ وه چې په خوا او خاطر کې مو هم نه راتله او زه هيله منه وم چې د هېواد لپاره مو هم همداسې واوسي. هر څه د ماراټون منډو په څېر وو. يوازې پنځه دقيقې مې درلودې چې شاور ونيسم او ځان چمتو کړم. د غوښې څو سرې کړې ټوټې او کچالو مې وخورل چې سم کاس برابر کړي وو. وېسته مې جوړ راجوړ کړل او لږ مې سينگار وکړ. بيا مې خپلې ورېښمينې جامې واغوستلې چې د جيسون هو په نامه يوه سرې راته گنډلې وې. پر يوه اوږه مې بنکلې گلونه راټومبل شوي وو. هر گل کې کوچني کربستالونه ځای پر ځای شوي وو. دامن مې اوږد و چې پر ځمکه څښېده.

تر هغه مهاله مې زياتې محفلي جامې نه وې اغوستې، مگر کومې جامې چې جيسون راته گنډلې وې که څه هم بنکلې او لطيفې وې خو له دې سره سره يې زما د ځان هېڅ کومه برخه هم نه راايسته. دا جامې د هغو بدلونونو او

تحولاتو بیانوونکې وې چې په کورنۍ کې مې نژدې وختونو کې پېښېدې او زه یې د نڅا په مېلمستیاوو کې د یوې شهزادګۍ په توګه نه څرګندولم بلکې د یوې ځواکمنې مېرمنې په توګه یې ښکاره کولم چې غواړي له یوه پړاوه بل پړاو ته لاړه شي. اوس نو زه د امریکا لومړۍ مېرمن وم او د جشنونو وخت و.

هغه شپه زه او باراک د ولسمشر د معرفۍ لومړني جشن ته لاړو چې د عوامو لپاره و او د سیمې د جشن په نامه یادېده. بیانسي په خپل ښکلي غږ پخوانۍ سندره وویل چې «بلاخره» نومېده. مور خپله دا سندره د نڅا د لومړۍ سندري په توګه انتخاب کړې وه. بیا نورو کورنیو ایالتي جشنونو ته لاړو، او له دې وروسته د دفاع وزیر جشن او د ځوانانو جشن او له هغې وروسته شپږو نورو جشنونو ته هم لاړو. په دې هر یوه جشن کې به کمه موده پاتې کېدو او بیا به بل جشن ته تلو. باراک به هر جشن کې یوه لنډه وینا او له ټولو راغلو ګډونوالو مننه کوله. هر کله به مې چې د ده سترګو ته کتل نو آرمتیا به مې پکې لیدله. اوس هم مور هماغسې نیمایي برخې وو چې د شلو کلونو په اوږدو کې مو یو بل بشپړول او اوس مو هم هماغه اساسي او فطري مینه سره لرله. دا هغه څه وو چې غوښتل مې نورو ته یې هم وروښایم.

خومره ساعتونه چې تېرېدل نو ما به ستړیا احساسوله. د دې جشنونو ډېره بڼه برخه وروستۍ برخه وه چې په سپینه ماڼۍ کې به د سلهاوو کسانو په شتون کې یوه ځانګړې مېلمستیا نیول کېده. بلاخره دې مېلمستیا کې مې راحتی احساسولای شوی او له دې اندېښنو راوتلم چې څنګه ښکارم او ډاډه وم چې دې مېلمستیا کې به خپل بوټونه هم باسم او راحتو بوټونه به په پښو کوم.

د سهار شاوخوا دوې بجې وې چې دې مېلمستیا ته راورسېدم. سالون رڼا و او رڼایي وه. خلکو ښکلي او شیکې جامې اوغوستې وې او نخل یې. د جاز یوه ډله د سالون په پای کې په موسیقي غږولو بوخته وه. زما د ژوند د بېلابېلو پړاوونو دوستان هم هلته راغلي وو. زما د پرېښتون دوستان، زما د هاروارد

بدلون | ۴۰۱

دوستان، زما د شيكاگو دوستان، د رابينسون کورنۍ او د شيدلز کورنۍ. په دقيقه توگه همدا هغه کسان و چې زړه مې غوښتل له هغوی سره جشن ولمانځم او ترې وپوښتم چې «يو دې راته ووايي چې موږ څنگه دې ځای ته راوړسېدو؟» مگر هر څنگه چې وو موږ پر دې توانېدلي وو چې ځان وروستی کړبې ته ورسوو او اوس مو بايد د راتلونکي په اړه فکر کړی وای. پوهېدم چې د راتلونکي ورځې پر سهار يعنې يو يا دوه ساعته وروسته د ولسمشر د رسمي معرفۍ د دعا مراسمو ته بايد تللي وای او بيا مو د هغو دوه سوه کسانو هرکلی کړی وای چې سپينې ماڼۍ ته راتلل. دې شېبه کې باراک اراوکتل او گواکې داسې ښکارېدل چې زما سوچونه لولي او ويې ويل چې اړينه نه ده چې ته د دعا مراسمو کې واوسې.

هغه شېبه کې مېلماڼه زما خواته راغلل، خپل يو مالي ملاتړی او د يوه ستر ښار ښاروال او همدارنگه نور کسان مې وليدل چې نارې يې وهلي «ميشل، ميشل» زه دومره سترې وم چې نژدې وه په ژړا شم. کله چې باراک نژدې راغی چې وگوري څه پېښه ده نو زما زغم پای ته ورسېد او له هغه ځايه وتښتېدم. نور مې واقعاً هغه انرژي نه درلوده چې د لومړۍ مېرمنۍ نقش ته ادامه ورکړم او حتا خپلو ملگرو ته لاس وښوروم. کوم چارواکي چې راپسې وو، هېڅ ځان مې پرې پوه نه کړ، ژر لفت کې کېناستم او خپلې کوټې ته لاړم. له ځنډ پرته خپلې ناپېژاندې کوټې ته وردننه شوم، بوټونه مې وايستل، جامې مې بدلې کړې، په خپل ناپېژانده کټ کې پرېوتم او له حاله لاړم.

۲۰

خلک معمولاً پوښتنې کوي چې سپينه ماني کې ژوند څنگه دی او څه خوند لري. زه يې ځواب کې وایم چې سپينه ماني کې ژوند داسې دی لکه په يوه بنکلي او لوکس هوټل کې چې ژوند کوي، خو توپير يې دا دی چې له تا پرته بل هېڅوک او هېڅ کورنۍ هلته نشته. هر چېرته تازه گلونه اېښودل شوي او تقريباً هره ورځ تازه گلونه راوړل کېږي او هره خوا کې اېښودل کېږي. د دې ځای ودانۍ لږ پخوانۍ او لږ څه وېروونکې ده. ډېل دېوالونه لري، غولي کې يې کلک فرشونه وېر شوي چې دومره ډبل دي چې په خونه او يا سالون کې هر ډول غږ فوراً جذبوي. کړکۍ سترې او پرتمينې دي او بښينې يې د بمونو پر وړاندې هم کلکې دي. دا کړکۍ اکثره مهال د امنيتي مسابلو په خاطر تړل شوي چې د دې باعث کېږي چې هلته سکوت زيات وي. دا ځای ډېر پاک او سوتره دی او بېلابېل کارگران لري، لکه لارښود کارگر، آسپز، خدمتکاران، بڼوالان، برقي، نقاش او نلدوان. دا ټول کسان بادبه او غلي دي چې ډېر نه ليدل کېږي او معمولاً دې ته په تمه دي چې ته له خونې بهر شې او بيا دوی کوټې ته وردننه شي، ځينې شيان بدل کړي يا هم کټ ته د نژدې گلدانۍ گلان لرې کړي او تازه گلان پکې کېږدي.

دا ځای ډېرې سترې خونې لري، حتا تشابونه يې هم پراخه دي او سترې الماری لري چې ما وړاندې چېرې نه دي ليدلي. کله به چې ما او باراک يوه خونه ځانونو ته برابروله نو حيران به و، ځکه ډېر موبل او فرنيچر او نور زيات

اضافي توکي به مو له هغه ځايه ايستل. خوب خونه کې يو ستر کټ و چې څلور پايې يې درلودې، د سپرې پردې يې درلودې خو له دې کټ سره سره ها خواته يوه ستره شومينه بخاری هم وه. همدارنگه د ناستې لپاره څو مېزونه او څوکې هم وې او د قهوې څښلو مېز هم هلته نژدې و. مور پنځو وارو ته پنځه حمامونه وو او نور لس اضافي حمامونه هم وو. ما د خپلو الماريو تر څنگ يوه ځانگړې خونه هم درلوده چې د جامو اغوستلو لپاره وه. هماغه خونه چې لورا بوش وروستلې وم او د هغې د کړکيو له شا څخه يې د سرو گلانو د بڼ منظره راښودلې وه. همدا خونه ما د ځان لپاره د کار خونه کړه. تيشرت او پتلون به مې اغوستي و، دې خونه کې به گرزېدم او مطالعه به مې کوله يا به مې هم تلويزيون لیده او له نېکه مرغه د چا پام به هم راته نه و او نه به يې ليدلم.

ما درکول چې ډېره نېکمرغه يم چې داسې ځای کې ژوند کوم. زموږ د استوگنې اصلي اپارتمان زما د پلار او مور د کور له دويم پورې ډېر ستر و. کله مو چې يوکلید سپرک کې ژوند کاوه نو زموږ د خوب له خونې بهر د مونه يوه نقاشي وه چې په دېواله کې مو راڅرولې وه او د خوړو خونه کې مو يوه برونزي مجسمه وه چې يوه فرانسوي نقاش او مجسمه جوړوونکې جوړه کړې وه چې دگا نومېده. زه د شيکاگو په جنوبي برخه کې اوسېدم او اوس مې دوې لونيې درلودې چې په داسې خونو کې ویدې کېدلې چې يوه مشهور کورني طراح رغولې وې او دوی کولای شول چې هر څنگه يې زړه غواړي هغسې سهاری وکړي او د سهار ډوډۍ وخوري. آسپزان مو هم لرل چې لوبو به مې هر څه ورته ويل نو دوی به پخول او برابرول.

کله ناکله به مې چې د شاوخوا شيانو په اړه سوچ کاوه نو په ريښتيا چې گنگسېدلېم به. له خپلې خوښې سره سم مې هڅه کوله چې د دې ځای ځينې تشریفات او آداب راکم کړم. د مثال په توگه ما خدمتکارانو ته وويل کله چې هر سهار نجونې له خوبه راپاڅېږي نو بايد هغه څه وکړي چې په شيکاگو کې يې

بدلون | ۴۰۵

کول، یعنی خپل کټ باید خپله ټول او منظم کړي. همدارنگه مالیا او ساشا ته مې هم ويلي وو چې د تل په څېر باادبه او مهربانه واوسي او له حده زیات څه ونه غواړي. دا راته ډېره مهمه وه چې نجونې د هغه ځای د آدابو او تشریفاتو بندیانې نه شي. نو له همدې امله مې دوی ته اجازه ورکړه چې په دهلیزونو کې توپ بازی وکړي. یا به مې ورته ویل چې پخلنځي ته لاړې شي او څه چې غواړي هغه وڅوري. دوی ته مې دا هم وویل چې کله بهر ته ځي او لوبې کوي نو اړینه نه ده چې اجازه واخلي. یوه ورځ له غرمې وروسته مهال و. کوټه کې له کړکۍ سره ولاړه وم، بهر ته مې چې وکتل نو دوی په پلاستيکي پتنوسنو کې ناستې وې او ورسره لوبې یې کولې. دا پتنوسونه یې د پخلنځي له کارکوونکو اخیستي وو. ما چې دوی ولیدې نو خندا راغله.

حقیقت دا وو چې ما او نجونو حمایتي ونډه درلوده. یعنی مور ټول هغه امکانات او تجملات د دې لپاره کارول چې خوشحاله واوسو او زموږ خوشحالي د دې باعث شي چې باراک خوشحاله شي او وشي کولای چې په آرامه خیال د هېواد بېلابېلو مسایلو او مشکلاتو ته رسیدگي وکړي. په واقعیت کې هر څه چې په سپینه ماڼۍ کې دي، دا ټول د ولسمشر د روغتیا، کار او فعالیت لپاره دي. د هغه ځای د ټولو کارکوونکو او خدمتکارانو دنده دا وه چې له ولسمشر سره د یوې گرانبه گانې په شان چلن وکړي. همدا لامل و چې کله ناکله به یې ماته تېر تاریخ تاریخ رایاداوه چې د یوې کورنۍ ټول وگړي به په دې لټه کې و چې د یوه شخص اړتیاوې پوره کړي. ما د دې نظریې خلاف نظریه درلوده، ما غوښتل چې لوبې مې د خپلې کورنۍ په اړه سوچ وکړي. البته باراک ته هم چې دومره توجه کېده دومره ترې راضي نه و. مگر وضعه یې نه شوای کنترولولی او په دې برخه کې یې کوم کار نشو ترسره کولای.

اوس یې تر لاس لاندې پنځوسو کارکوونکو کار کاوه چې د هغه الکترونيکي لیکونه به یې لوستل او بیا به یې ځوابول. څو چورلکې به هم

برچکې ولاړې وې چې هر هغه ځای ته یې بوزي چې غواړي یې. همدارنگه یوه شپږ کسيزه ډله هم ورسره وه چې تل به یې اړین اطلاعات راټولول او باراک ته به یې په واک کې ورکول چې هغه وکولای شي معقولانه تصمیمونه ونیسي. خو سرآشپزانو هم د ده خوږو ته پام کاوه چې ښه روغتیا ولري. خو نور کسان هم و چې په ناپېژانده توګه به بېلابېلو مارکېټونو او دوکانونو ته تلل او غذايي توکي به یې اخیستل. دوی به موږ ته سالم خواړه برابرول.

له کله راهیسې مې چې باراک پېژندلی و، نو پوهېدم چې د کورنیو وسایلو او غذايي توکو د پېرلو او اخیستلو هېڅ شوق نه لري او له دې کاره هېڅ خوند نه اخلي. داسې سړی نه و چې ځانته پټه خزانه ولري او یا هم چمنونه برابر او ورپېي. یا دا چې د استراحت په وخت کې د ځان لپاره ساده خواړه برابر کړي. اوس چې له دې کورنیو مسؤلیتونو او اندېښنو معاف شوی و نو خوشحاله و او ده کولای شول چې ذهن یې مهمو کارونو کې بوخت کړي او سترو مسایلو او ستونزو ته رسیدګی وکړی چې شمېر یې هم زښت زیات وو.

له ټولو جالبه راته دا وه چې اوس هغه درې نظامي مرستیالان لرل چې دنده یې دا وه چې د جامو الماری یې منظمې کړي او ډاډه شي چې بوتونه یې رنگ شوي، جامې یې اتو شوې او ورزشي جامې یې پاکې او ستره دي او که نه. په هر حال څنگه چې موږ مخکې په یوه اپارتمان کې ژوند کاوه او ده یوه کوچنۍ کاري کوټه درلوده، خو په سپینه ماڼۍ کې مو ژوند له هغه ژوند سره ډېر توپیر درلود.

یوه ورځ سهارې ته ناست وو. باراک په افتخار راته وویل: «ګورې چې څنگه منظم شوی یم. په الماریو کې مې دې جامې لیدلې». زه ورته موسکه شوم او ورته کړل مې: «هو ومې لیدلې، مګر تا خو نه دي مینځلې او تا خو نه دي منظمې کړې، ته په دې کارونو کې هېڅ ونډه نه لري.»

باراک د خپلې ولسمشرۍ په لومړۍ میاشت کې یو قانون لاسلیک کړ چې

بدلون | ۴۰۷

د منصفانه تنخا په اړه و او د هغو کارگرانو ملاتړ یې کاوه چې جنسیتي، نژادي یا سني تبعیض ورسره کېده. ده هغه شکنجې هم لغوه کړې چې محبسونو کې به ورکول کېدې او هڅه یې وکړه چې د یوه کال په موده کې گوانتانامو محبس هم وتړي. کله به چې د سپینې مانې لپاره کارکوونکي پر کار گمارل کېدل نو ډېره لابي به ورته کېدله چې دا کار یې هم بند کړ. تر ټولو مهمه یې لا دا چې کانگرس ته یې یوه مهمه اقتصادي لايحه ورواستوله. خو هېڅ یوه جمهوريپال موافقه رایه ورنه کړه. زما په اند ده سمه تگلاره درلوده او هڅه یې کوله چې کومې وعدې یې په انتخاباتي کمپاینونو کې ورکړي، هغه ټولې په واقعیت واړوي. له دې ټولو جالبو او بېلابېلو دندو سره سره کله به چې شپه شوه نو دی به په خپل وخت کور ته راته. دا بدلون ماته د ډېرې حیرانتیا وړ و چې په سپینه مانې کې ژوند ما او زما لونیو ته ډالی کړی و. ښايي چې اوس یې له پخوا زیات کار کاوه. مگر فعالیتونه یې ډېر منظم وو. ټیک شپږ نیمې بجې به په لفت کې سپرېده او بر پوړ ته به راته چې د خپلې کورنۍ تر څنگ خواړه وخورې. البته کله ناکله به له څنډې پرته گردې دفتر ته هم ورگرزېده.

په معمولي توگه، مور به مې د شپې ډوډۍ له مور سره خوړله. هغه به هر سهار له مالیا او ساشا سره ښوونځي ته هم تله خو د ورځې په اوږدو کې یې خپلې ځانگړې برنامې هم درلودې او د شپې به یې هم غوره دا گڼله چې یوازې واوسي او تلویزیون وگوري.

په سپینه مانې کې مې په څو لومړنیو میاشتو کې احساس کړل چې اړینه ده چې هر څه ته پام وکړم. لومړی درس راته دا و چې پوه شوم چې دلته ژوند ډېر لگښتونه خوارې. هلته یوازې د خدمتکارانو، کارکوونکو او همدارنگه د اوبو او برېښنا پیسې دولت پرې کولې. نور لگښتونه چې هره ورځ به زیاتېدل هم زموږ پر غاړه وو. که څه هم هلته د هر څه کیفیت ښه و خو مور به هره میاشت زیاتې پیسې د خوړو او تیشو پېپرنو په خاطر لگولې. هر مېلمه به چې راته او له مور

سره به د شپې پاتې کېده نو لگښتونه يې زموږ پر غاړه وو. که کله ناکله به د باراک کومې اوستوايي مېوې ته زړه کېده چې په سهارې کې يې وخورې او يا د ماښام لپاره به يې سوشي ته زړه کېده، نو کارکوونکو به ژر برابرول، خو کله مې چې بيا حسابونه وکتل، نو دا توکي به يې يا په ډېره لوږه بيه اخيستي وو او يا به يې هم له بهرنيو هېوادونو راوارد کړي وو.

په لومړنيو څو مياشتو کې مې احساس کړل چې هر څه ته بايد رسيدگي وکړم. البته اصلي تمرکز مې پر ساشا او ماليا وو. له دوی نه به مې پوښتنې کولې او ورته ويل به مې چې له نورو ټولگيوالو سره مو څنگه اړيکه لرئ او دوی ستاسو په اړه څه نظر لري. کله به يې چې نوې ملگرې يا نوي ملگرې غوره کول نو ما به تندي نه تريوواوه بلکې خوشحالهېدم به. ما ته اجازه راکړل شوې وه چې له خپلې شخصي شمېرې گټه واخلم او له خپلو خپلوانو او نژدې دوستانو سره اړيکه ونيسم. اوس مې مليسا د دفتر مرستياله وه او زما د ژوند پر هر څه خبره وه. ما به چې کله د تره له زامنو او لویو او همدارنگه پوهنتوني دوستانو سره اړيکه نيوله نو د دې له طريقه به مې نيوله. د مليسا شمېره او برېښنالیک مې خپلو زياتو خپلوانو ته ورکړي وو او ټولې غوښتنې به هم د دې له لارې کېدې چې البته شمېر يې کم هم نه و. تل به زموږ پخوانيو دوستانو او لرې خپلوانو له مورې غوښتنې کولې. د مثال په توگه دوی به پوښتل چې آيا باراک کولای شي چې د يوه چا فراغت غونډه کې وينا وکړي يا به يې له ما غوښتل چې په خپلواکو شخصي موسساتو کې وينا وکړم يا به يې موږ دواړو ته بلنه راکوله چې يوې ځانگړې مېلمستيا ته لاړ شو يا د نقدي مرستو د راټولولو په مراسمو کې گډون وکړو. اکثره تقاضاوې د ښه نيت له مخې وې، مگر موږ زښته ډېر بوخت وو او نه مو شول کولای چې ټولو ته مثبت ځواب ورکړو.

د نجونو په برخه کې بيا خبره بل شان وه. زما کارکوونکو له هماغه پيله د هغوی د ښوونځي له مدير او ښوونکو سره خبرې کړې وې او په ښوونځي کې

بدلون | ۴۰۹

يې د مهمو مراسمو تاريخونه مخکې له مخکې ليکلي وو. همدارنگه د ښوونکو پوښتنې يې هم ځواب کړې وې چې د ټولگي او په ځانگړې توگه د سياسي او خبري موضوعاتو په اړه وې. د ټولنيزو فعاليتونو لپاره به چې کله نجونې له خپلو نورو ټولگيوالو سره له ښوونځي بهر وتلې نو زما مرستيالو به د ټولو زده کوونکو د ميندو او پلرونو د تليفون شمېرې اخيستي او له هغوی سره به يې لازمه همغږي جوړوله. ما هم هماغه شان چلن درلود لکه په شيکاگو کې چې وم يعنې هڅه مې کوله چې د خپلو لویو د نوو دوستانو له والدينو سره آشنا شم او هغوی ته بلنه ورکړم چې له مور سره د غرمې ډوډۍ وخورې. البته دا آشنایۍ به کله ناکله ډېرې ستونزمنې هم وې، ځکه هغوی به معمولاً د هغه څه له مخې زما او د باراک په اړه قضاوت کاوه چې په تلویزيون يا خبرونو کې به يې اورېدلي وو او ما به خپله زياته هڅه کوله چې خپله واقعي خبره دوی ته ورڅرگنده کړم.

همدارنگه د نجونو لپاره مهالوبش هم په ډېرې سختۍ جوړېده. د مثال په توگه مخکې له دې چې ساشا د جوليا د زېږېدو کليزې ته لاړه شي نو له دې وړاندې به امنيتي چارواکي ورتلل او هره څه به يې پلټل. يا کله به چې ماشومان ماني ته راتلل چې زموږ له ماشومانو سره لوبې وکړي نو ما ته به دا ډېره سخته وه چې د ميندو يا پلرونو يا سرپرستانو څخه يې د ټولنيز امنيت شمېرې وپوښتم. زړه مې نه غوښتل هر هغه چا ته په امنيتي ليد وگورم چې نوې به ورسره آشنا کېدم. خو ماليا او ساشا ته دې مسايلو چندان اهميت نه درلود. همدا چې د دوی دوستان به له امنيتي پلوه وارزول شول نو د پذيرايۍ سالون ته به راوستل شول، ماليا او ساشا به ژر ورنژدې شولې، هغوی به يې تر لاسونو ونيول او دننه به يې راوستل او لوبې او خنداوې به پيل شوې.

ژر مې پام شو چې يوه ماښامني مېلمستيا بايد جوړه کړم. فبروري مياشت کې هم يو رسمي جشن و چې هر کال لمانځل کېده. له دې وروسته د کرسمېس د چرگې د هگۍ جشن و چې له ۱۸۷۸ څخه پيل شوی و او زرگونو

کسانو پکې گډون کاوه. همدارنگه يوه غرمڼی مېلمستيا هم وه چې په پسرلي کې د سانتورانو او د استازو د مېرمنو په افتخار جوړېده. دا مېلمستيا هغې مېلمستيا ته ورته وه چې لورا بوش جوړه کړې وه، ډېره راحتې پکې خنډېده او له مېلمنو سره يې انځورونه اخيستل.

زه پر دې باور وم چې که مېلمستياوو او ټولنيزو برنامو کې گډون وکړم نو دا به د دې باعث شي چې له هغو گټورو کارونو پاتې شم چې غوښتل مې ترسره يې کړم. له همدې امله مې وپتېيله چې له دې وروسته دا مېلمستياوې او برنامې لږ لنډې او مختصرې جوړې کړم او دودونه لږ بدل کړم. ورو ورو ما او باراک په دې برخه کې څو گامونه واخيستل. د مثال په توگه، د تور پوستو هنرمندانو ځينې انتزاعي هنري آثار مو په خپل استوگنځای کې پر دېوالونو راوځړول. يا مډرنه او اوسني موبل او فرنيچر مو پر پخواني موبل او فرنيچر ورزيات کړل. باراک په گردې دفتر کې د وينستون چرچيل مجسمه لرې کړې او د هغې پر ځای يې د مارتين لوترکينگ مجسمه کېښوده. همدارنگه د ماڼۍ کارکوونکو او خدمتکارانو ته مو وويل چې که کومو ورځو کې رسمي مراسم ونه لرو نو کولای شي غير رسمي جامې واغوندي او هوسا شي.

ما او باراک غوښتل چې په سپينه ماڼۍ کې کارکوونکو او خدمتکارانو ته لږ څخه زياته آزادي ورکړو او د هغه ځای له مړاوې او رسمي حالته ووزو. د مثال په توگه، مور هغه کسان هم مېلمستياوو ته راوبلل چې درېښي به يې نه کوله او نېکټايي به يې نه کاروله. مور غوښتل چې په مراسمو کې د ماشومانو شتون زيات شي. د مثال په توگه مور د کرسمبس د چرگې د هگۍ په جشن کې اجازه ورکړه چې د ښوونځي زده کوونکي، د نظامي کورنيو ماشومان، د کانگرس د استازو ماشومان او لمسيان او د پېژندل شوو څېرو ماشومان راشي او په دې جشن کې گډون وکړي.

ما نه غوښتل چې په جشنونو او مراسمو کې د پرانيستي يو ښکلی سېمبول

بدلون | ۴۱۱

واوسم. غوښتل مې چې گټور کارونه ترسره کړم. له همدې امله هڅه مې کوله چې د سپينې مانۍ په بڼ کې ځينې کارونه ترسره کړم. د بڼوالۍ په چارو چندان نه پوهېدم خو د سم کاس په مرسته اوس پوهېدم چې ځمکنی توت په جون مياشت کې ډېر خوندور او اوبور دي. يا هغه کاهو چې لږ تټې پانې لري ډېر مقوي دي. يا کولای شو چې تخم پزي کې کرم پوخ کړو. سم کاس هغه څوک و چې زموږ په کورنۍ کې يې روغتيايي خواږه دود کړل. لونیو مې اوس سلاډ، مټر او د کرم او پوڅې (پنېر) سانډويچ خوړل او نور يې د غذايي شرکتونو خوندورو تبليغاتو ته پام نه کاوه ځکه هغوی د روغتيايي خوړو په اړه اعلانات نه کول.

د دې لپاره چې روغتيايي خواږه وخورو نو يوه لازه يې داده چې هر څوک په خپل بڼ يا پالېز کې ترکاري وکړي. ما هيله لرله چې دا کار د يوه ستر بدلون لامل شي. د باراک د دولت ټوله پاملرنه د سلامتۍ پر بيمې وه او که ما پيغامونه خپاره کړي وای چې په خپلو بڼونو يا پالېزونو کې ترکاري وکړئ نو دا به له روغتيايي ژوند سره غوره مرسته وه. د لومړۍ مېرمنې په توگه دا طرحه ماته يو ډول چالش و. ما بڼ ته د يوه ټولگي په سترگه کتل چې ماشومان کولای شي هلته لاړ شي او د روغتيايي خوړو په اړه ډېر څه زده کړي. البته مشاوران مې اندېښنه کې وو چې خلک به د دې کار پر وړاندې څه ډول غبرگون ونسي.

په واقعيت کې په پالېز کې کار تر يوې اندازې پورې يوه پلمه وه چې د تغذیې موضوع په پراخه کچه مطرح کړم. په ځانگړې توگه ما په ښوونځيو کې غوښتل چې ماشومانو ته ووايم چې غذايي توکي څنگه توليدېږي، څنگه لېبل پرې لکول کېږي، څنگه عرضه کېږي او د خلکو پر روغتيا څومره اغېزه کوي. کله مې چې په دې اړه په سپينه مانۍ کې خبرې کولې نو د غذايي موادو ستر شرکتونه غلي وو. هغوی کلونه کلونه په دوديزه بڼه خپلې چارې پرمخ وړې وې. په واقعيت کې زه خپله هم نه پوهېدم چې دا طرحه به کوم ځای ته ورسې. خو

اوس سم کاس سپينې ماڼۍ ته راغلی و او د ده په مرسته مې کولای شول چې دا کار ترسره کړم.

خوشبيني مې په هماغه لومړنيو مياشتو کې د سياسي دخالتونو له امله خپله بڼه بدله کړه. اوس مور په واشنگتن کې ژوند کاوه او د ديموکراتانو او جمهوريپالو د احمقانه شخړو په مقابل کې ولاړ وو. د ولسمشر له رسمي معرفۍ څو اونۍ وړاندې، د راډيويي برنامو وياند راش ليمبا په څرگنده او مستقيمه توگه وويل چې هيله لرم چې باراک په انتخاباتو کې ناکامه شي. اوس مې هم په خپلو سترگو ليدل چې د کانگرس جمهوريپال نه غواړي چې له باراکه ملاتړ وکړي چې اقتصادي کړکېچ مهار کړي او ماليې راکمې. کله چې باراک سپينې ماڼۍ ته لاړ نو حسابونو وښودله چې د امريکا اقتصاد په ډېرې چټکې مخ پر ځوړ و. يوازې په جنوري مياشت کې شاوخوا ۷۵۰،۰۰۰ دندې له منځه تللي وې. باراک هڅه کوله چې د دواړو گوندونو ترمنځ يووالی او همغږي رامنځته کړي او څرگنده کړي چې امريکايان يو بل سره يو لاس دي. مگر جمهوريپال گوند تل هڅه کوله چې د باراک په مخ کې خنډونه رامنځته کړي.

د فبرورۍ د ۲۴ نېټې په شپه کې باراک د کانگرس د گوندونو ترمنځ يوه گډه غونډه جوړه کړه. دې غونډې ته د سترې محکمې قاضيان، د کابينې غړي، د پوځ جنرالان او د کانگرس استازي هم رابلل شوي و. خو کله چې باراک وينا وکړه، نو څوک به چې ورسره موافق و، هڅولو او تشويقولو به يې او څوک به چې د ده له نظريو سره مخالف و، نو غلي او گورم به ځای پر ځای ناست وو. هغه غونډه کې زه هم وم. د يوه څوارلس کلن ماشوم او د يوه تقاعد شوي سرتېري منځ کې ناسته وم. څوارلس کلن هلک مو ځکه راغوښتی و چې ولسمشر ته يې له پېرزوينو ډک ليک رااستولی و او تقاعد سرتېری هم د جگړې يو اتل و. له غونډې وروسته بالکون ته لاړم او له بالکونه مې د غونډې گډونوالو ته وروکتل چې سپين پوستانو تورې درېښې اغوستې وې، تور معلومېدل او د

۴۱۳ | بدلون

فرهنگي تنوع هېڅ څرگ نه څرگندېده.

کله چې باراک له څو ساتونکو او یوه فلمبردار سره غونډې ته راغی نو ټول شته کسان پاڅېدل، څو دقیقې یې لاسونه وپړکول او هغه یې تشویق کړ. ما کلونه کلونه وړاندې دا مراسم په تلویزیون کې لیدلي وو خو اوس مې خپل مېړه لیده چې د هرې لایحې او هر قانون د تصویبولو لپاره یې د کانګرس د غړو له نیمو څخه د زیاتو رایو ته اړتیا درلوده. هغه شپه باراک په خپله وینا کې وویل چې د هېواد اقتصاد ناهیلې کوونکی دی. بیا یې د جګړو او د ترهگریزو بریدونو د گواښونو په اړه خبرې وکړې او دا یې هم وویل چې امریکایان دې ته په غوسه دي چې ولې دولت له بانکونو سره مالي مرسته کوي. خو په عین حال کې یې خلکو ته هيله هم ورکړه او ویې ویل چې موږ په به ګډه دا سخت دوران شاته پرېږدو. ما له بانکون څخه په ښه توګه لیدل چې د کانګرس جمهوريپال غړي، زیاتره مهال غوسه دي، لاسونه یې په سینو اېښي او گورم ناست دي. هغوی د هر هغه کار مخالفت کاوه چې باراک به ترسره کاوه. خو په واقعیت کې دوی هېره کړې وه چې د هېواد د ټولو ستونزو جرړه د دوی پخوانی جمهوريپال ولسمشر و.

په ژوند کې ډېر ښه شيان او ډېرې ښېګڼې شته. زه چې کله نجلۍ وم نو د ژوند د ښو شيانو او ښېګڼو په اړه مې مبهم تصورات درلودل. کله به چې د گور خویندو کور ته ورتلم چې لوبې ورسره وکړم او لیدل به مې چې د دوی کور ډېر ستر دی، نو بخيلې به راتله. له ځانه سره به مې انګېرل چې که زما کورنۍ هم یو ښکلې موټر ولري نو څومره به ښه وي. کله به مې چې ولیدل چې زما ملګرې څومره ښکلې باربي نانځکې او د لوبو بېلابېل توکي لري نو ما به هم غوښتل چې هغسې شيان ولرم. دا په داسې حال کې وه چې مور به مې هم ماته له زړو ټوټو او ارزانبیه توکو نانځکې جوړولې. ماشومتوب کې سخته وي چې د یوه څه په ارزښت پوه شې. ځنګه چې اوس مور په سپینه ماڼۍ کې ژوند کاوه نو ورو ورو

يې راته جلال او پرتم کمېده او نوره راته دومره ستره ماڼۍ نه ښکارېده. په خپل استوگنځای کې مې ځينې بدلونونه راوستل. د مثال په توگه، که څه هم په ماڼۍ کې ستر ستر پخواني قنديلونه وو، مگر ما پکې څو نور گروپونه هم نصب کړل چې زموږ د کور په شان وي. همدارنگه د ماليا او ساشا په خونو کې مې هم هغه توکي کېښودل چې باراک په خپلو بېلابېلو سفرونو کې ورته اخيستي وو، لکه د ماليا لپاره کيلي بندونه او د ساشا لپاره ښيښه يي توپونه چې په منځ کې يې نانځکې او نور شيان وو.

د مور مې هم سپينه ماڼۍ چندان نه خوښېده، ځکه رسمي حالت پکې وو او د يوه موزيم په څېر وه، خو ژر متوجه شوه چې هغه ځای کې داسې بېلابېل شيان شته چې کېدی شي ورته جالب او زړه راښککوونکي واوسي، د مثال په توگه د سپينې ماڼۍ د کارکوونکو وقار او متانت چې کلونه کلونه يې هلته د هرې کورنۍ خدمت کړی و. ما به چې دا کسان ليدل نو خپل يو مشر خپلوان به مې يادېده چې تري نومېده او په يوکلید سرک کې يې ژوند کاوه، بند لرونکی پتلون به يې اغوسته او د خپل کور د مخې چمنونه به يې لندول. ما هڅه کوله چې زما چلن د ماڼۍ له خدمتکارانو او کارکوونکو سره د درناوي له مخې وي. هغوی زموږ د سيال گوند غړي وو خو په ښکاره يې څه نه ويل. دوی ورو ورو وپوهېدل چې څه وخت موږ يوازې پرېږدي او يا کله له موږ سره ټوکې وکړي. کله ناکله به دوی په پخلنځي کې د خپلې خوښې وړ ورزشونو په باره کې غږېدل او کله به يې هم هغه نوې گونگوسې يادولې چې زما په اړه به ويل کېدې. کله ناکله به يې د خپلو لمسيانو په اړه هم راته خبرې کولې. کله به چې ماښام پلو په تلویزيون کې د باسکټبال لوبې وې نو کله ناکله به باراک هم ورته، له دوی سره به کېناسته او څو شېبې به يې لوبه کتله. د ساشا او ماليا جو ډېره خوښېدل، ځکه ډېره صميمي وه. نجونې به هم کله کله له ښوونځي وروسته پخلنځي ته تلې او هلته به يې له جوارو پولې پخولې. د ماڼۍ د اکثر و

بدلون | ۴۱۵

کارکوونکو زما له مور سره جوړه وه او کله ناکله به یې خونې ته هم ورتللي. سپینه مانۍ کې د کال سنټر برخه هم وه چې چارواکو به یې د سهار له خوا له خوبه هم راپاخولم. له څه مودې وروسته ما وکولای شول چې د دې برخې له کارکوونکو سره هم صمیمي شم. له دوی سره به غږېدم هم، د هوا په اړه به مې له دوی سره خبرې کولې او دوی ته به مې ویل چې له باراکه څو ساعته وړاندې وپښه شوې یم او اوس دا دی د رسمي مراسمو لپاره ځان چمتو کوم. مور یو خدمتکار درلود چې تور پوستی و، وپښته یې سپین شوي و، جېمز رمزي نومېده چې د کارتر د دولت راهیسې یې به سپینه مانۍ کې کار کاوه. هغه به کله کله د جټ مجلې یوه ګڼه راته راوړله او په ډېر غرور به یې راته ویل: «آغلې اوباما په دې ګڼه کې ستاسو په اړه څه لیکل شوي.» همدې دوستیو او صمیمیتونو زموږ لپاره ژوند ډېر ښکلی کاوه.

ما فکر کاوه چې په سپینه مانۍ کې زموږ استوګنځی ډېر ستر او ډېر پرتمین دی او له دې ځایه ښکلی ځای په نړۍ کې هم نشته، خو کله چې په اپرېل میاشت کې انګلستان ته لاړم او له ملکې الیزابت سره مې ولیدل نو داسې نه وه. له انتخاباتو وروسته زما او د باراک لومړی سفر انګلستان ته و. د ولسمشرۍ په ځانګړې الوتکه کې مو لندن ته الوتنه وکړه. دې ځای کې یوه غونډه جوړېده چې د دېرشو سترو اقتصادي هېوادونو رهبرانو پکې ګډون کاوه. د امریکا اقتصادي کړکېچ او ځوړتیا پر ټولې نړۍ منفي اغېز کړی و او د نړۍ د بازارونو چندان خونده نه وه. د باراک اصلي دنده دا وه چې د تېر دولت تېروتنې او سرسري کتنې پاکې کړي او د نړیوال بازار بڼه بېرته ورغوي. ساشا او مالیا نورې په خپل ښوونځی کې بلدې شوې وې. ما هم هر څه خپلې مور ته پرېښودل. که څه هم پوهېدم چې د دې لپاره چې زما مور ښه نیا واوسي نو سختګیري باید ونه کړي، لکه پر نجونو ژر فشار رانه وړي چې ژر ویدې شي، یا ورته ووايي چې دا وخوره دا مه خوره. زما ښه یادېږي چې کله زه او کرېګ ماشومان وو، نو له

خپلې مور څخه مو زیاته خپله نیا خوښېده.

د شل کسيزې اقتصادي ډلې کوربتوب د بریتانیا لومړي وزیر گوردون براون کاوه. په دې ډول غونډو کې به معمولاً د انگلستان ملکې د نړۍ رهبران باکینګهام مانۍ ته ور بلل. په دې مانۍ کې ما او باراک نوې څېرې ولیدلې، خو له دې لیدنو کتونو وړاندې موږ له ملکې سره په خصوصي توګه هم کتلي وو. ما له هغې وړاندې له سلطنتي کورنۍ سره کومه لیدنه نه وه کړې. مشاورانو مې وویل چې ملکې ته تعظیم هم کولای شې او لاس هم ورکولای شې. موږ له یوې لوړې او وسپنيزې دروازې مانۍ ته وردننه شوو، د مانۍ شاوخوا کې بېلابېل کسانو ولاړ و، موږ ته یې کتل، د مانۍ ساتونکي هم وو، کله چې باکینګهام مانۍ ته وردننه شوو، نو ومې لیدل چې څومره پراخه ده. دا مانۍ د سپینې مانۍ پنځلس برابره ده او ۷۷۶ خونې لري. زه او باراک څو وارې نور هم دې مانۍ کې مېلمانه شوو. په راتلونکو سفرونو کې مو په یوه پرتمین هوټل کې استوګنه کوله. موږ به په رسمي مېلمستیاوو کې په طلايي قاشوغو او پنجو خواړه خوړل. کله چې له خپلې مور او لویو سره هلته تللې وم نو لارښود یوه ورځ د سرو گلونو مانۍ ته بوتلو چې شاوخوا یو هکتاره یې پراخوالی درلود او زر ګونه گلان پکې وو. ما چې کله دا گلان د سپینې مانۍ له گلانو سره پرتله کړل نو د سپینې مانۍ گلان راته ناچیزه ښکاره شول.

موږ ته وویل شول چې ناست خونې ته لاړ شو. هلته ملکه او شاهزاده فیلیپ راته په تمه وو. د انگلستان ملکه دویمه الیزابت هغه مهال دوه اتیا کلنه وه، زړه شوې وه، کوچنی ځان یې درلود چې ښکلې ښکارېده، ګلابي جامې یې اغوستې وې او یو مشکي دستګول یې لاس کې و. موږ هغې ته لاسونه ورکړل او انځورونه مو ورسره واخیستل. بیا مو د بریتانیا د اقتصاد او وضعیت او داسې نورو مسایلو په اړه خبرې وکړې. ما د ملکې څېره په ځلونو ځلونو په تاریخي کتابونو، فلزي سکو او پیسو او همدارنګه تلویزیون کې لیدلې وه. خو هغه شېبه دې ته ډېره

بدلون | ۴۱۷

نزدې ناسته وم او په درناوي مې ورته كتل .

هماغه ورځ د شل كسيزو رهبرانو غونډه له غرمې وروسته جوړه شوې وه . شلو رهبرانو خپلې مېرمنې هم له ځانونو سره راوستلې وې چې په غونډه كې يې گډون كاوه . ما او باراك هم په دې غونډه كې گډون وكړ او له دوى سره مې قهوه وڅښله او خواړه مې ورسره وخورل . د آلمان له لومړۍ وزيرې انگلا مېركل ، د فرانسې له ولسمشر نيكولاى ساركوزي ، د عربستان له پاچا ، د ارجنټاين له ولسمشر ، د جاپان او اېتوپيا له لومړنيو وزيرانو سره مې وكتل او له هغوى سره مې خبرې اترې وكړې . هڅه مې كوله چې ډېرې خبرې ونه كړم ، ځكه هسې نه چې كومه تېروتنه وكړم . هلته مې وليدل چې د بېلابېلو هېوادونو رهبران كله كله د خپلو اولادونو په اړه خبرې كوي او د بریتانيا د هوا په اړه كله ناكله يو بل سره ټوكې كوي . د مېلمستيا په پاى كې مې پام شو چې د انگلستان ملكه زما څنگ كې ناسته ده . سپينې دستكشې يې په لاس كړې وې او تر او تازه ښكارېده . بيا راته موسكه شوه او راته كړل يې : «ډېره دنگه يې .» ما وځنډل او ورته ومې ويل چې : «د بوټو تلي مې لوړ دي ، مگر زه هم لوړه يم .» بيا ملكې زما بوټونو ته وكتل او راته كړل يې : «داسې ښكاري چې دې بوټونو كې ناراحته يې .» ملكې ته مې وويل : «هو ، په دې بوټونو كې مې پښې خوړېږي .» بيا نو دې راته وكتل او ويې ځنډل . زه له دې سره دومره په خبرو كې گرمه راغلې وم چې حتا د الماسو تاج مه يې هم ونه ليد چې كله كله به يې پر خپل سر اېښوده . څنگه چې دې غونډې ته د ولسمشر په ځانگړې جټ الوتكه كې تللې وم او ويل مې چې څه كوم رسمي سفر نه دى نو په مهربانۍ مې د ملكې پر اوږه لاس هم كېښود . زه نه پوهېدم چې دا كار يوه ستره تېروتنه ده . څو ورځې وروسته دا كړنه په پراخه توگه د نړۍ په رسنيو كې خپره شوه . د دې شېبې انځور رسنيو اخیستى و او هر چېرې خپرېدو . ټولو ورته ليكلي وو : «د لوړپوړو چارواكو له خوا د رسمي آدابو تر پښو لاندې كول . ميشل اوباما ملكه غېږ كې نيولې ده .»

په رسنيو کې زه بې فرهنگه معرفي شوې وم چې نه پوهېدم په رسمي غونډو کې څنگه چلن وکړم. زما په اند ملکه له دې چلنده خواشينې نه شوه او حتا رانژدې هم شوه او زما پر شاه يې لاس هم کېښود. خو زه ډېره ناراحته وم چې د باراک آبرو مې وړې وه.

بلې ورځې ته باراک بايد يوې سترې کوونکې اقتصادي غونډې ته ورغلی وای. ما هم غوره وگڼله چې په ايزلینګتون سيمه کې د نجونو يوه دولتي ښوونځي ته لاړه شم. دې ښوونځي کې ۹۰۰ زده کوونکو زده کړې کولې چې له نوي سلنې څخه زياته برخه يې تور پوستې يا نژادي لږگی وې. د ښوونځي پنځه سلنه برخه هم د کډوالو لوني وې. ښوونځي کې نژادي تنوع وه، مالي سرچينې يې کمې وې، مگر له ښوونيز پلوه په لوړه کچه کې وو. ما غوښتل چې نه يوازې د ښوونځي له چارواکو سره خبرې وکړم بلکې غوښتل مې له هغو زده کوونکو سره هم خبرې وکړم چې هلته يې ژوند کاوه او زده کړې يې کولې. په بهرنيو سفرونو کې ما تل هڅه کوله چې همدا کار وکړم. د دې ښوونځي ودانۍ له پخو خښتو رغېدلې وه. سيمه يې يوه نومورکې سيمه وه. کله چې ورغلم، دوه سوه زده کوونکې په يوه سالون کې راټولې شوې وې چې د نندارو له ليدلو وروسته زما وينا واورې. زه په يوه عادي څوکۍ کې ناسته وم. لومړی د شکسپير يوه ننداره وړاندې شوه چې نڅا او سندري پکې وې. ما هم ننداره وکتله. خو شاوخوا ته مې چې وکتل نو ومې ليدل چې باحجابه نجونې هم شته چې قهوه يې رنگ لري او انگليسي يې دويمه ژبه ده. دې نجونو ته د بېوزلۍ، جنسيت او د پوټکي د رنگ له امله زياته پاملرنه نه کېده او د ټولني له خوا رټل کېدې هم خو دوی بايد ډېره هڅه کړې وای چې ټولنه کې څرگندې شي. له درونه ولږېدېم. دوی زما په څېر وې. ننداره چې پای ته ورسېده، د دريځ شاته لاړم، له دوی سره څو کلمې وغږېدېم. احساسات مې پارېدلې وو. مشاورانو مې چې کوم يادښتونه راکړي وو، ورته ومې کتل، مگر ژر مې هيسته کړل او له

بدلون | ۴۱۹

یادبښنو پرته مې خبرې پیل کړې. ومې ویل: «که څه هم د امریکا لومړۍ مېرمن یم. مگر تاسو ته ډېره ورته یم. ځکه د کارگرانو په سیمه کې ستره شوې یم. یعنې په داسې کورنۍ کې لویه شوې یم چې کمه تنخوا مو درلوده. خو ډېر ژر پوه شوم چې که ښوونځي کې زده کړې وکړم او لوستې شم نو په ټولنه کې به خپل واقعي مقام وموم.»

هغه مهال له دوو میاشتو زیاته موده کېده چې د امریکا لومړۍ مېرمن وم. مگر احساسول مې چې هغو ټولو تجملاتو له خپلې واقعي بڼې څخه لرې کړې وم. خو کله مې چې هلته له هغو نجونو سره خبرې کولې نو زما پخوانی هویت زما له اوسني نقش سره غاړه غړۍ شو او له یو بل سره یې پیوستون پیدا کړ. آیا په کافي اندازه ښه یې؟ هو یم. ما د ښوونځي زده کوونکو ته وویل چې تاسې ارزښتمنې یئ، پر ځان ایمان ولری او خپلې موخې تعقیب کړئ. کله چې زما خبرې پای ته ورسېدې، نو پاڅېدم او یوه یوه نجلی مې په غېږ کې ونیوله.

کله چې واشنگټن ته ورسېدم او خپل کور ته لاړم پسرلی رارسېدلی و. لمر به هره ورځ په آسمان کې لږ زیات پاتې کېده او لږ څه ناوخته به لوېده. چمنونه غوړېدلې وو او شنه او تر و تازه ښکارېدل. کله به چې له کړکۍ سره ولاړه وم او انگر ته به مې وکتل نو سره او ارغواني گلان به مې لیدل چې ورو ورو یې د فوارو په شاوخوا کې وده کوله. ما او زما مرستیالانو تېرو دوو میاشتو کې ډېر کارونه کړي وو چې زما نظریې د بڼ او بڼوالۍ په برخه کې په واقعیت بدلې کړو. خو ګواکې داسې ښکارېدل چې دا کار دومره آسانه هم نه دی. موږ باید د بېونو ملي سازمان او د سپینې مانۍ مسئولین دې ته راضي کړي وای چې د ځمکې له ځینو برخو چمنونه لرې کړي. زموږ دا وړاندیز په پیل کې له مقاومت سره مخ شو. لس ګونه کاله کېدل چې د سپینې مانۍ ویکتوري مانۍ د الینور روزولټ له نظریو سره سمه زرغونېده او چا نه غوښتل چې په هغې کې کوم بدلون رامنځته شي. حتا سم کاس راته ویل: «هغوی فکر کوي چې موږ لېوني

شوي يو.»

خو بلاخره موږ وکولای شول چې خپله خبره ریښتیا کړو. موږ ته د تېنس د ځمکې شاته یوه ټوټه ځمکه راکړل شوه. سم کاس یو ښه ځای غوښته. لنډه دا چې د جنوبي چمنونو په لمړینه برخه کې موږ ته شاوخوا ۱۵۰ متر مربع ځای راکړل شو چې له گردې سالونه او همدارنگه د نجونو د لوبو له ځای او زانگوگانو څخه دومره لرې نه و. له ساتونکو سره مو خبرې وکړې چې هسې نه په هغه برخه کې له امنیتي امله کومه ستونزه رامنځته نه کړو. همدارنگه خاوره مو هم وارزوله چې وگورو چې هسې نه زهري مادې لکه سرب او سیماب ونه لري او د کار لپاره مناسبه وي. بلاخره کار مو پیل کړ.

یو لومړنی ښوونځی و چې بنکرافت نومېده او په دوو ژبو پکې زده کړې کېدې. څنگه چې زه له څو ورځو وروسته له اروپا راگرزېدلې وم، نو د دې ښوونځي ځینو زده کوونکو ته مې بلنه ورکړه چې کروندې ته راشي. دا ماشومان څو اونۍ وړاندې هم راغلي وو او په بېل وهلو او د خاورې په برابرولو او د ځمکې په کرلو کې یې له ما سره مرسته کړې وه. زموږ کرونده هغې برخې ته نژدې وه چې سیلانیان به ورته راتلل او سپینه ماڼۍ به یې له نژدې کتله. زما زړه غوښتل چې هغوی هم زموږ د کار پایله ووبینی. البته سل په سلو کې نه کېدل چې د بوټو له ودې ډاډه واوسو. په هر حال رسنۍ مو هم رابللې وې چې دې کار ته خبرې پوښتنې ورکړي. همدارنگه پلان داسې وو چې دې مراسمو ته د سپینې ماڼۍ سرآشپزان او د کرنې وزیر هم راتلل. سم ته مې وویل چې هیله ده چې زموږ کار پایله ورکړي.

کله چې د پنځم ټولګي زده کوونکي راورسېدل نو زه شوم او دوی شول، ټولو به گوندې وهلې او تخمونه به مو په خاوره کې کرل. ماشومانو د سبو په اړه له ما ځینې پوښتنې وکړې. همدارنگه دوی هیجاني وو او راته ویل یې چې ولسمشر چېرې دی او ولې راځي نه. له ماشومانو سره مې کار ډېر خوښېده. کله

بدلون | ۴۲۱

به مې چې له دوی سره کار کاوه نو د لومړۍ مېرمنې په توگه به مې چې څه اندېښنې درلودې ټولې به مې هېرولې. دوی زما په اړه قضاوتونه نه کول او یوازې ورته یوه دنگه او مهربانه مېرمن وم. لنډه دا چې هغه ورځ سهار مو د کاهو، پالکو، گلپي، بروکلي او مټرو تخمونه وکرل. نه پوهېدو چې آیا رازرغون به شي او که نه یا وده به وکړي او که نه. په هر حال موږ باید خپله هڅه کړې وای او بیا مو باید هیله پیدا کړې وای چې باران او لمر هم زموږ مرستې راشي او زموږ کاره گټه ورکړي.

۲۱

د مې میاشت وه. دې میاشت کې یوه یکشنبې باراک وپتېيله چې ما ورسره بهر ته بوزي چې د ما بنام ډوډۍ وخورو. څلور میاشتي یې تېرېدې چې ولسمشر شوی و. په دې موده کې یې هڅه کوله چې هغه ژمنې عملي کړي چې په انتخاباتو کې یې ورکړې وې. اوس یې غوښتل چې زما ژمنې هم پوره کړي. ما غوښتل نیویورک ته لاړ شو، ما بنامې وخورو او یوه ننداره وگورو.

کوم کلونه چې شیکاگو کې وو او د شپې به په گډه بیرون ته تلو، نو دا شپې مور ته په هره اونۍ کې ډېرې سپېڅلې او مهمې شمېرل کېدې. دا یوه تفریح وه چې مور په ژوند کې رامنځته کړې وه او هر څنگه شرایط به چې وو دا کار به مو کاوه. زما دا خوښېدل چې له خپل مېړه سره رستوران ته لاړه شم، هلته تته رڼا خپره وي، په یوه کوچني مېز ورسره کېنم او ورسره خبرې وکړم. هیله ده چې تل همداسې وي. باراک ډېر زغم لري، په ځیره مې خبرې اوري او ښه اورېدونکی دی. کله چې خاندي، نو خپل سر لږ شاته کړي چې زما یې دا حالت ډېر خوښېږي. زه یې د سترگو پر پرکا مینه یم او د ده په چلن کې مینه او مهربانۍ دي. کله چې سره کېنو او په آرامۍ خواړه وخورو یا څه څښو نو هماغه تېر خوشحاله دوران ته ورستېږو. هماغه گرم دوبي ته چې له یو بله سره مو مینه پیدا شوه.

هغه شپه مې تورچکې جامې واغوستې، لېسیرن مې هم ووهل او وپښته مې هم لږ سینگار کړل. دا چې له مودو وروسته مې غوښتل له خپل مېړه سره یوازې

واوسم نو هیجاني وم. الله په دې وروستیو کې مو څو مېلمستیاوې هم نیولې وې او له هغې وروسته د کېندي د نندارو مرکز ته هم تللي وو. مگر دې ټولو رسمي حالت درلود. دا شپه یوازې زه او باراک وو. باراک هم تورچکه درېشي اغوستې وه. مگر نکتايي یې نه درلوده. ما خپله مور او خپلې لونيې ښکل کړې. له هغوی سره مې خدای پاماني وکړه، چمن ته ښکته شوم، په چورلکه کې کېناستم چې مور اندروز نظامي هدې ته بوزي. له هغې ځایه یوه کوچنۍ ځانگړې الوتکه کېندي هوايي ډگر ته آلوته او بیا له هغې ځایه په چورلکه کې منهن ته تلو. امنیتي چارواکو زموږ د خونديتابه لپاره برنامه جوړه کړې وه. بیا له منهن څخه تر گربنویچ ویلیچ پورې په زرې موټر کې لاړو چې امنیتي ساتونکي هم راسره وو. کومې څلورلارې ته به چې ورسېدو او موټر به وو نو دوی به هارنگونه کول، نور موټر به یې درول چې موږ تېر شو. خو ما د دې کار په خاطر د گناه احساس کاوه. د دې ښار په سړکونو کې زموږ شتون، د دې ځای عادي جریان گډوډ کړی و. نیویارک ستر او له بیروباره ډک ښار دی او عجیبه پرتم لري چې انسان د هغې پر وړاندې ځان ډېر کوچنی ویني. زما یوه ښوونکې وه چرني نومېده چې څو کاله وړاندې ورسره دې ښار ته راغلې وم او هر څه ته حیرانه شوې وم. باراک هم زما په څېر احساس درلود. هغه کلونه کلونه وړاندې د کلمبیا پوهنتون محصل و. همدا پوهنتون و چې د باراک استعداد پکې غوړېدلی و او سترې هیلې یې په مغزو کې پیدا شوې وې.

دې ځای ته له راتلو وړاندې باراک له سم کاس سره مشوره کړې وه او د هغه له مشورې سره سم یې یو کوچنی او گوبڼه رستوران پیدا کړی و چې بلوهیل نومېده او محلي خواړه یې لرل. سم کاس دا رستوران ځکه ورنښودلی و چې داسې خواړه زما خوښېدل. کله چې رستوران ته لاړو موږ گوبڼه ځای غوښته، نو راته لارښوونه وشوه چې یوه گوبڼه ځای ته لاړ شو. د نورو مېزنو شاته چې څوک ناست و هڅه یې کوله چې موږ ته پاملرنه ونه کړي. له موږ وروسته

۴۲۵ | بدلون

هر څوک به چې رستوران ته راتلل نو امنيتي چارواکو به په الکترونيکي دستگاوو تلاشي کول. له دې موضوع څخه ما بيا شرم احساس کړ.

ځناک مو راوغوښتل. خبرې مو پيل کړې او د خپل ژوند د معمولي مسایلو په اړه غږېدو. شاوخوا څلور مياشتې کېدې چې په سپينه ماڼۍ کې اوسېدو مگر تر اوسه هم نه وو توانېدلي چې خپل تېر هويت له خپل اوسني وضعیت سره همغې کړو او هغې ته معنا ورکړو. هغه مهال د باراک ټول پېچلي فعاليتونه زما پر ژوند اغېزمن وو. د مثال په توگه، ده به غوښتل چې د نجونو په رخصتيو کې يو بهرنی سفر ولرو. بيا به د سپينې ماڼۍ چارواکو راته برنامه جوړوله. مگر ما به هڅه کوله چې خپلې شخصي برنامې هم ولرم او د سپينې ماڼۍ په مسایلو کې دخالت ونه کړم. په هر حال باراک له بېلابېلو ستونزمنو مسایلو سره مخامخ و چې بايد هوار کړي يې وای. جنرال مونتورز شرکت غوښتل چې په څو راتلونکو ورځو کې خپله پرځېندنه اعلان کړي. شمالي کوريا يوه هستوي آزموينه ترسره کړې وه او باراک غوښتل چې څو راتلونکو ورځو کې مصر ته لاړ شي چې په يوه ناسته کې د نړۍ له مسلمانانو سره خبرې اترې وکړي. گواکې داسې ښکارېدل چې تل له کړکېچ سره مخامخ دی. له همدې امله کله به چې زموږ پخواني دوستان زموږ ليدو ته سپينې ماڼۍ ته راتلل نو زما او باراک نه خوښېدل چې د سياسي او ځينو نورو مسایلو په اړه خبرې وکړو، زيات مو دا خوښېدل چې هماغه د ماشومانو د معمولي مسایلو، بوختياوو يا تفرېحاتو او دې ته ورته شيانو په اړه خبرې وکړو.

لنډه دا چې هغه ورځ په هغه گوښه رستوران کې، له تېرې رڼا لاندې مو ځناک وچيښ، خواړه مو وخورل او خبرې مو سره وکړې. که څه هم په هغه فضا او چاپېريال کې مو احساسات چندان واقعي نه وو. د سپينې ماڼۍ دننه هم وضعه همداسې وه. يعنې هلته پرتمينه ماڼۍ ده چې د امنيتي چارواکو له خوا په بشپړه توگه تر نظر لاندې نيول شوې. د چارواکو هم خوښېږي چې موږ هغه

چلنونه ډېر کم ترسره کړو چې د گواښونو احتمال يې شته. د مثال په توگه، د زينو په ځای له لفته گټه واخلو يا د دې پرځای چې په آزاده هوا کې پلي تگ وکړو غوره دا وگڼو چې زړې موټر کې سپاره شو. البته مور پوهېږو چې دوی له ښه نيته دا کار کوي. مور دوی ته درناوی لرو، مگر حقيقت دا دی چې هلته بنديان شوي وو. که د کورنۍ کوم غړي به مو غوښتل چې بالکون ته لاړ شي نو مخکې يې بايد امنيتي چارواکي خبر کړي وای چې هغوی هغه سيلانيان يوي خوا بلې خوا ته کړي وای چې هلته چکر ته راغلي وو. دا کار د امنيت په خاطر کېده چې امنيت ټينگ شي. کله کله به مې زړه ته راتېر شول چې څه بالکون کې قهوه وڅښه، مگر وروسته به مې وليدل چې کېدی شي دا کار مې امنيتي چارواکو ته ستونزه رامنځته کړي نو ترې تېره به شوم. په دې توگه زما او د باراک فعاليتونه ورو ورو کمېدل او کمېدل. په همدې خاطر ډېری مهال به هغه سالون ته ورتلو چې د سپينې مانۍ په بر پور کې و. باراک به د مندې په ماشين کې تگ کاوه. دلته به زموږ استاد هم و چې کرنل نومېده. ما هم هره ورځ د استاد تر نظر لاندې ورزش کاوه او وزنونه به مې پورته کول.

هغه شپه چې مور ماښامی کاوه، نو د تولې په اړه مو خبرې وکړې چې ماليا غږوله او همدارنگه د ساشا په اړه هم وغږېدو چې له زړې نانځکې سره يې ډېره مينه درلوده او کله به چې د شپې ویده کېده نو په خوا کې به يې ورسره څملوله. ما باراک ته د خپلې مور کيسه هم وکړه چې يو وخت يې عکاس انځور اخیسته خو له انځور اخیستلو وړاندې يې ورته مصنوعي باڼه نه و اېښودلې. باراک به د تل په څېر خپل سر شاته کاوه او خندل به يې. د خپلې کورنۍ د نوي غړي په اړه مو هم خبرې وکړې چې يو سپی و، يو نومېده او سانور کندي مور ته ډالۍ کړی و. له دې سپي سره به په چمنونو کې نجونو لوبې کولې، قابونه به يې لرې غورځول او سپي به ورته راوړل، يا به يې ورته غږ کاوه چې دوی پيدا کړي. په کور کې له يو سره د ټولو جوړه وه.

بدلون | ۴۲۷

بلاخره کله مو چې خواړه پای ته ورسېدل او تلو نو هلته چې څوک وو راته پاڅېدل او موږ ته یې لاسونه وپړکول. موږ سره یې ډېره مینه وکړه. که څه هم ضروري نه وه. بنایي هم له دې امله خوشحاله شوي وو چې موږ له هغه ځایه تلو. په هر حال موږ باید منلي وای چې د خپل حضور په خاطر مو نورو ته ستونزې راتوکولې.

تیا تر ټولو وړاندې، پولیسان هلته تللي وو او د تیا تر ټول لیدونکي یې تلاشي کړي وو. چې پایله یې دا شوې وه چې ننداره ۴۵ دقیقې ناوخته پیل شي. د اگوست ویلسون ننداره وړاندې کېده چې د پیتسبورگ ښار د یوه ښوونځي په اړه وه. دې ښوونځي کې هم له ورځې زده کړې کېدې او هم له شپې. همدارنگه دا ننداره د هغو میلیونو تور پوستو امریکایانو په اړه هم وه چې د هېواد له جنوبه د هېواد غربي پلو ته راغلي وو. دا هماغه کېوالي وه چې زما خپلوانو هم ترسره کړې وه. د باراک تر څنګ ناسته وم. لږ احساساتي شوې هم وم او د یوې لنډې مودې لپاره مې خپل ورځني مسئولیتونه شاته پرېښي وو.

بلاخره شپه ناوخته وه چې واشنگټن ته لاړو. تګ مو هم د راتګ په شان وو، یعنې په هماغه الوتکو کې لاړو او هماغه لارمې مو ووهلې. نه پوهېدم چې څومره موده وروسته به بیا داسې یو ځای شو او له ژوند به خوند واخلو. خو په راتلونکو ورځو کې د باراک سیاسي سیالانو په ځانګړې توګه جمهوري پال ګوند له دې امله پر موږ نیوکه وکړه چې ولې نیویورک ته تللي یو. دوی ویل چې په دې کار ډېر لګښتونه راغلي. د باراک مشورتي ټیم هم له موږ څخه هیله وکړه چې رښنیو او نړیوال سیاست ته زیاته پاملرنه وکړو. لنډه دا چې ډېرې ترڅې نیوکې راباندې وشوې. دا نیوکې د دې باعث شوې چې ځانځاني او شرم احساس کړم. مګر ما او باراک خوشحاله هم وو چې توانېدلي وو یو څو ساعته له سیاسته او د هغې له ښکېلتیاوو ځانونه خلاص کړو، ګوښه ځای ته لاړ شو، هلته له خوندور غروبه خوند واخلو، ښه وخت تېر کړو، خوندور خواړه وخورو او له یوې ښکلې

ندارې خوند واخلو. مور په دې هم پوهېدو چې د امنيتي چارواکو او سيمه یيزو پوليسو ساعتونه ساعتونه وخت مو نيولی او همدارنگه د تياتر کارکوونکي، د هوتل گارسونان او په سپکونو کې موټرونه مو په زحمت کړي، نو دې ټولو ته مو پام وو او دا هر څه مو منل او گناه مو احساسوله، نو ځکه ځينو کسانو زموږ دا چلن ستايه او په ډېره بڼه سترگه يې راته کتل چې دا احساس خو لرو چې خپله گناه ومنو.

اوس نو په انگرې کې پالېز هم زرغون شوی و. کله به چې بالكون ته لارم او بهر ته به مې وکتل نو پر پالېزه به مې سترگې ولگېدې چې د چمن په لوېديزه خوا کې و او ترکاری پکې زرغونې شوې وې. پالېزه کې د گازرو او پيازو پانې راوتلې وې، پالک زرغون شوي وو او شاوخواوو ته يې رنگارنگه گلان تاو راتاو وو.

د جون مياشتې په وروستيو کې مې د بن گرافت ښوونځي هماغه زده کوونکي ماني ته راوبلل چې په خاورو کې گونډې ووهي، کاهوگان راوشکوي، او متر له ساقو څخه راپرې کړي. زموږ سپی يعنې بو هم زموږ شاوخوا کې ټوپونه وهل چې بيا سترې شو او لمر ته اوږد وغځېد. کله چې پيداوار راټول شول نو سم کاس او د ښوونځي زده کوونکو له هغو کاهوگانو او مترو څخه په پخلنځي کې سالاډ جوړ کړ چې وروسته مو د چرگ له غوښې سره يو ځای وخوړ. کله مو چې دا شيان وخوړل، نو په پای کې مو د ځمکنيو توتانو څخه جوړ شوی کبک هم نوش جان کړ. زموږ د ترکاریو پر پالېز د لسو اونيو په اوږدو کې دوه سوه ډالره لگښت راغلی و. پيسې هم په تخم او کود لگول شوې وې. د دې کروندې بېلابېل پيداوار له پنځه څلوېښتو کيلو څخه زيات وو. له دې يوې ټوټې ځمکې ښکلې پالېز جوړ شوی و خو ما داسې احساسول چې ځينو له ما څخه ډېره تمه درلوده. په ځانگړې توگه کارلرونکو مېرمنو چې له ځانونو سره يې ويل چې ما خپلې ټولې لاسته راوړنې او تجربې يوازې د محدودو ترکاریو پالنې ته وراړولي.

بدلون | ۴۲۹

انتخاباتی مبارزو رانبودلي وو چې هر څه ترسره کوم نو د بېلابېلو کسانو له خوا په بېلابېلو بڼو تفسیرېږي. ځینو ویل چې ما تندۍ تریو نیولی وي او غوسه وم. له بلې خوا زه هغه څوک وم چې غوښتل مې د تازه او سالمو خوړو خوړل دود کړم. په انتخاباتو کې د باراک له بریا څو میاشتې وړاندې مې د یوې رسنۍ خبريال ته ویلي وو چې که په انتخاباتو کې بریالي شوو نو زما اصلي دنده به په سپینه مانی کې دا وي چې په خپله کورنۍ کې د کور ریسه واوسم. دا خبره مې د ټوکې په شان کړې وه خو رښتیا ډېره ستره کړه. د ځینو امریکایانو خوښه شوه او فکر یې کاوه چې د خپلو ماشومانو په ښوونه او روزنه کې په نظم ټینګار کوم. مګر ځینو داسې سوچ کړی و چې غواړم یوازې په کور کې واوسم او د کورنۍ په چوکاټ کې له خپلو ماشومانو سره ایساره شم.

په واقعیت کې په ژوند کې ما هوډ درلود چې هر کار تر سره کوم، باید موخه ولري او سنجېدلې وي. په دې کې زما د مورولۍ نقش هم شامل دی چې غوښتل مې مورولي د یوې برنامې له مخې پر وړاندې یوسم. البته په پالېزه کې د ترکاریو کرکېله د رښتیا له خوا مثبتې وارزول شوه او د هېواد له ګوټ ګوټه راته لیکونه راتلل چې د دې څرګندونه یې کوله چې کار مې سم دی. اوس مې غوښتل چې د تغذیې موضوع په پراخه توګه مطرح کړم او د هغې په اړه شته ستونزو ته یوه بشپړه حللاره ومومم. کله چې باراک ولسمشر شو د امریکا د ماشومانو یو پر درې برخې زیاتي وزن درلود او چاغ وو. د تېرو دېرشو کلونو په اوږدو کې په ماشومانو کې چاغې درې برابره شوې وه. همدارنګه ماشومان د وینې له لوړ فشار او دویم ډول شکر څخه هم رنځېدل. د پوځ مسئولینو ویل چې د سرتېرو د معافیت یوه اصلي موضوع د دوی چاغښت دی. د دې لامل د تازه مېوو لوړه بیه او په دولتي ښوونځیو کې د ورزشي او تفریحې برنامو کموالی وو. ماشومان به ډېری مهال یا تلویزیون ته کېناستل یا کمپیوټر ته او یا به یې هم کېمونه کول. ځینو نورو ځاینو کې به امنیتي ستونزې وې او کورنیو به غوره بلله

چې ماشومان يې کور کې پاتې شي. دا حال په ما او کرېگ باندې هم تېر شوی و او په کور کې به پاتې وو. خلکو دا ستونزې هم درلودې چې تازه پيداوار يې په آسانه طريقه نه شواى تر لاسه کولای. په رستورانونو کې به تل تيار خواړه خلکو ته ورکول کېدل. تلویزیون کې کارتون هم کار خراب کړی و او ماشومانو ته يې د خوړو غذايي توکو، په ماکروویو کې د تيارو غذايي توکو او کنسر شوو خوړو په اړه خبرتياوې خپرولې. ځينې شرکتونه وو چې ماشومانو ته به يې نوشايې جوړولې، زه به چې کله د دې شرکتونو پر وړاندې ودرېدم نو دې شرکتونو او هغو کروندگرو به زما مخالفت ته راودانگل چې دې شرکتونو ته يې خواړه پيداوار برابرول. يا کله به چې کوم ښوونځي ته لاړم چې د سالمو خوړو په اړه تبليغات وکړم نو هغه ستر شرکتونه به راسره په جگړه شول چې د ښوونځيو له کافيترياوو به يې ملاتړ کاوه. د امريکا د متحده ايالتونو په ښوونځيو کې چې څومره خواړه پلورل کېدل کلنۍ گټه يې شپږ ميليارده ډالره وه. همدا گټه د دې باعث کېده چې د عمومي روغتيا کارپوهان ونشي کړلای چې په دې برخه کې کوم کار وکړي.

اوس د دې وخت رارسېدلی و چې يو کار بايد شوی وای. زه لومړنۍ مېرمنه نه وم چې دې ستونزې ته مې پاملرنه کړې وه، بلکې ديموکراتانو او جمهوريپالو په سيمه يزه او هېوادنۍ کچه د روغتيايي خوړو په اړه تبليغات کول او همدا موضوع د دې څرگندويه وه چې دوی خو لږ تر لږه په دې برخه کې گډه همېرې سره لري. ما له خپلې مشورتې ډلې سره د ۲۰۰۹ کال تر اوایلو پورې له بېلابېلو کارپوهانو سره لیده وکړل چې کورني او بهرني پکې شامل وو. هڅه مې دا وه چې په دې برخه کې يوه طرحه وړاندې کړم او څنگه چې د غټانو د عادتونو بدلول سخت دي نو ومې پتېيله چې پر ماشومانو فوکس وکړم. غوښتل مې چې ماشومان له هماغه پيله روغتيايي خوړو ته مخه کړي. زما پلان داسې وو چې په اونۍ کې درې ورځې به مې د امريکا د لومړۍ

بدلون | ۴۳۱

مېرمنې په توگه دنده ترسره کوله او نورې ورځې به مې خپلې کورنۍ ته ځانگړې کړې وې. د ښوونځي رخصتۍ هم پيل شوې وې او نجونې په کور کې وې. مور به هره ورځ خپل ځينې دوستان رابلل او په هماغه سيمه کې به مو سيمه يز سفرونه کول. يوې نژدې درې ته لاړو او هلته مو غارونه وليدل. د پيسو چاپولو ادارې ته لاړو او د پيسو چاپولو چاپ مو له نژدې وليد. د واشنگټن په جنوبي برخه کې مو فرديک داگلاس موزيم وليد او له دې سره مو هم آشنايي پيدا کړه چې يو غلام څنگه عالم کېږي. له نجونو مې وغوښتل چې د هر سفر يو يو گزارش وليکي او څه يې چې زده کړي، هغه بيان کړي. خو هغوی شورماشور جوړ کړو او زه ترې تېره شوم.

چې هر تفريحي سفر ته به تلو نو له وړاندې به مو له امنيتي چارواکو سره خبره کوله او ځان به مو ورسره همغږی کاوه چې زموږ له ورتگه وړاندې هغه ځای وارزوي او که څه ستونزه وي هواره يې کړي. که څه هم دې سفرونو کې له موږ سره باراک نه و مگر بيا هم امنيتي چارواکو ته موږ د مزاحمت باعث کېدو. خو زما زړه غوښتل چې تر کوم بريده شوني وي، نو تر هغې دې زما ماشومان هم د نورو په شان آزادي ولري.

ماليا يوه ملگرې درلوده، دوی دواړو غوښتل آيسکریم واخلي، نو ماليا هم له خپلې ملگرې سره د دې د مور او پلار په موټر کې سپره شوې وه چې آيسکریم واخلي خو ساتونکو يې اجازه نه وه ورکړې چې دا کار وکړي. زه او باراک هم هلته نه و او په خپلو کارونو بوخت وو. بلاخره هغه يې هلته يو ساعت تم کړې وه چې له موږ څخه ورته اجازه واخلي. زه هغه ورځ ډېره غوسه وم. پر امنيتي چارواکو مې نيکه وکړه. نوره گنگسه شوې وم. د سپينې مانې په ټولو دهلبزونو او هره خوا کې امنيتي چارواکي ولاړ وو او زموږ ساتنه يې کوله. له کړکۍ نه به مې چې بهر کتل نو د امنيتي چارواکو موټرونه به مې ليدل. لنډه دا چې هر چېرې دوی وو. خو د ماليا په برخه کې مې دوی ته نه شواى ويلي چې

د دې لپاره چې د خپلې ملگرې په موټر کې سپره شي له ما نه باید اجازه واخلي. پر دوی مې اعتراض وکړ او ورته ومې ویل چې دا کار یې زموږ د کورنۍ لپاره هېڅ ګټه نه لري او که غواړي چې د ماشومانو ساتنه وکړي باید د هغوی په شان فکر او حرکت وکړلای شي. بیا مې پر دوی ټینګار وکړ چې امنیتي چارواکي باید خپل قوانین بدل کړي چې له هغې وروسته ساشا او مالیا وکولای شي له کومې مخکینۍ برنامې پرته له سپینې مانۍ بهر ته لاړې شي. یعنې دوی ته دومره پراخه برنامه جوړه نه شي چې ډېرې تم شي او له هغې وروسته ووزي. ما او باراک نه شول کولای چې له همغږۍ پرته هر هغه څه ترسره کړو چې زموږ زړونه یې غواړي. خو ما هوډ درلود چې د خپلو ماشومانو لپاره مبارزه وکړم چې لږ تر لږه زموږ په شان بنديوانې نه وي.

په انتخاباتي کمپاینونو کې یو ځل خلکو زما جامو ته پاملرنه کوله. البته رسنیو هم دې موضوع ته لمن وهله او په انټرنټ کې بېلابېل مطالب زما په اړه لیکل کېدل. ښايي لامل یې زما لوړه ونه وه یا دا چې له هېڅ نوي ستایله نه وپېرېدم او هغه مې ازمويلو. هر ځل به مې چې د لوړو بوټونو پر ځای ټیټ بوټونه په پښو کول نو دا موضوع به په رسنیو کې خپرېده. په لیلام کې به مې چې هر ډول جامې، گانې او بلوزونه پېرل یا به مې سپینې جامې اغوستې نو د زیاتو غبرگونونو باعث به شول. کله به مې چې د کانګرس په غونډو کې ګډون کاوه نو بې لستونو جامې به مې اغوستې، یا کله به چې سپینه مانۍ کې رسمی انځورونه اخیستل کېدل نو تورچکې جامې به مې اغوستې چې دا هر څه به رسنیو ته ښه موضوعات وو او هر چېرې به یې پرې خبرې کولې.

د ۲۰۰۹ کال په دویمې کې له خپلې کورنۍ سره د تفریح لپاره ګرندکانیون ته لاړو. هلته هوا د سانتي ګراد ۴۱ درجې وه. کله چې هلته ورسېدو او زه د ولسمشر له ځانګړې الوتکې رانښکته شوم نو زما انځورونه واخیستل شول او بیا وروسته زیات بریدونه او انقادونه راباندې وشول چې ولې مې خپل وقار او

بدلون | ۴۳۳

متانت نه دی ساتلی. یعنی داسې ښکارېدل چې گڼې زما ظاهر او زما جامې زما له خبرو مهم وو. یاد مې دي چې کله مې په لندن کې د ښوونځي له نجونو سره خبرې وکړې نو پای کې مې وژړل او له دريځه رابښکته شوم. خو د خبريالانو لومړۍ پوښتنه له ما دا وه چې جامې مې کوم خياط طراحي کړي.

سخته خوا يې رابده کړه. خلکو مې هم جامو ته پاملرنه کوله، ما هم د دوی له دې پاملرنې گټه واخيسته او د ځينو کسانو لکه د پوځيانو له مېرمنو سره مې انځورونه واخيستل چې هغوی هم وليدل شي. وگ مجلې چې کله د باراک انځور چاپ کړ له دې وروسته يې وړانديز وکړ چې زما انځور هم د خپل مجلې په مخ کې چاپ کړي. خو ځينو مشاورانو مې راته وويل چې د اقتصادي کړکېچ په وخت کې کېدی شي چې دا کار هم ما د يوې ولخرجې او هوسبازې مېرمنې په توگه خلکو ته ورمعرفي کړي. مگر په پای کې ما هغوی ته مثبت ځواب ورکړ. جامې مې خپله انتخاب کړې چې جيسون وو او نارسيسو رودريگز طراحي کړې وې. دا کسان پېژندل شوي لاتين تباره طراحان وو.

د مود په اړه چندان زياته نه پوهېدم. دومره بوخته وم چې هغو جامو ته مې هېڅ اهميت نه ورکاوه چې اغوستلې مې. د انتخاباتي کمپاینونو په جريان کې به مې په شيکاگو کې له يوه پلورنځي څخه جامې اخيستې. هلته مې په ناڅاپي توگه له يوه پلورونکي سره وپېژندل چې مردیت کوپ نومېده. هغه د بېلابېلو طراحانو په اړه ښه معلومات درلودل. همدارنگه د جامو د رنگ او د هغې د بافت په اړه هم په ډېر څه پوهېده. کله چې باراک په انتخاباتو کې بريالی شو نو ما له مردیت څخه وغوښتل چې واشنگټن ته راشي او زما د جامو د چارو مرستيال شي. هغه هم ومنله او راغی. په دې توگه هر کله به چې چېرته تلم نو د خپلو جامو د ډول په اړه به مې له ده سره مشوره کوله مگر پر دې هم پوهېدم چې خپلو انتخابونو ته هم بايد پام وکړم او د يوې تور پوستې مېرمنې په توگه مې نشول کولای چې ځل بلي يا هم ډېرې غيررسمي جامې واغوندم. پر دې

اساس په ډېر احتياط مې هر ځل هڅه كوله چې له پخوانيو طراحانو او همدارنگه له هغو طراحانو هم گټه واخلم چې چندان مشهوره نه وو. كله ناكله به د طراحانو له خوا ځينې جامې ماته په پور راكول كېدې چې كله به مې واغوستلې نو بيا به مې ملي آرشيف ته ډالۍ كړې چې د سپينې مانۍ اخلاقي اصول رعايت كړم او له خپل مقامه ناوړه گټه وانه خلم.

د ټولو جامو او اضافي شيانو لگښتونه ما خپله پرې كول او تر هغې مهاله پورې مې د جامو او نورو شيانو لپاره دومره زياتې پيسې نه وې لگولې. هر كله به مې چې بهرنۍ سفر درلود نو مرديت به مې راغوښته او هغه به د كوربه هېواد په اړه ښه معلومات راكول چې خلك يې كومې طرحې، كوم رنگونه او كوم ستايلونه خوښوي. همدارنگه ده به د ماليا او ساشا د جامو په اړه هم راته وړانديزونه كول او لگښتونه به يې راډېرول. ځكه نجونې هم د رسنيو او خلكو تر نظر لاندې وې. كله به مې چې باراك ته كتل چې خپله هماغه توره درېښي تل له خپلې المارۍ رااخلي او اغوندي يې او حتا وېښته يې هم رومنځې ته اړتيا نه لري، نو د هغه په حال به غېطه راتله. ښايي چې ستره ستونزه يې دا وه چې كورتۍ وكاري يا يې واغوندي يا نكتايي ووهي او كه نه.

هر كله به چې مرديت نوې جامې راته جوړولې، نو د جامو كوټې ته به تلم، اغوستې به مې او بيا به څمه چمه يو خو او بل خوا اوښتم او راوښتم، لاسونه به مې دې خوا او هغې خوا ته كول چې وگورم چې هغو جامو كې راحتته يم او كه نه. كه جامې به تنگې وې، نو له ځنډ پرته به مې بېرته مرديت ته ورسپارلې. كله به چې چېرته تلم نو بېلابېلې جامې به مې سره وړلې چې هسې نه په ناڅاپي توگه په جامو مې خواږه توى شي يا يې كومه برخه يې وشلېږي، داسې وخت كې بايد ما اضافه جامې درلودلای. همدارنگه همېشه به مې يوه جوړه ځانگړې جامې هم راسره گرزولې چې د خواشينۍ په مراسمو كې به مې اغوستې، د مثال په توگه كله ناكله به باراك ته خبر ورکول كېده چې د ځينو

بدلون | ۴۳۵

سرتېرو، يا ساتورانو يا د نړۍ د رهبرانو د خاورو سپارلو په مراسمو کې گډون وکړي. داسې حالت کې به له ما سره ځانگړې جامې وي.

پر مردیت سربېره، جاني رايټ هم راسره وو چې يو خندنی سړی و، زما وېسته به يې سينگارول او تل به تند تند غږېده. درېيم کس کارل رای و چې زما څېره يې سينگاروله او آرامه آرامه غږېده. دې درې واړو په ظاهري توگه داسې سينگارولم چې رسنۍ راپورې ونه خاندې او د دوی د ملنډو نه شم. هېڅکله مې فکر نه کاوه چې د خپلې ظاهري بڼې او څېرې لپاره به مې درې کسان نيسم چې سينگار مې کړي. خو نن پوهېږم چې دا يو حقيقت دی چې بايد ورسره همغږې شم. هره هغه مېرمنه چې د سياستوالو په رسمي او غيررسمي يا نورو محفلونو کې گډون کوي نو له شک پرته چې زياتره به يې د مردیت، جاني او کارل په څېر کسانو ته اړتيا لري.

خبره نه وم چې تېرو لومړيو مېرمنو د خپلو وېستو، سينگار او جامو په برخه کې څه کول. رېښتيا چې ووايم کله مو چې په سپينه ماڼۍ کې استوگنه پيل کړه نو په هماغه لومړيو مياشتو کې مې د تېرو لومړيو مېرمنو د ليکل شويو کتابونو لوستل پيل کړل، مگر ډېر ژر مې پرېښودل، ځکه نه مې غوښتل په هغو توپيرونو پوه شم چې د دوی او زما ترمنځ وو.

سپټمبر مياشت کې زه او هيلري کلينټن په يوه خونه کې کېناستو او ښه غرمۍ مو وکړ. په انتخاباتو کې د باراک له بريا وروسته، کوم اختلافونه او کدورتونه چې باراک او هيلري په انتخاباتي کمپاينونو کې سره لرل، دواړو هېر کړي وو او يوه ښه کاري اړيکه يې سره رامنځته کړې وه چې باراک بيا د بهرنيو چارو د وزيرې په توگه هم وټاکله.

هيلري په تېرو وختونو کې د امريکا لومړۍ مېرمن شوې وه او له دې سره سره يې په يوه حقوقي شرکت کې د وکالت دنده هم درلوده او همدارنگه له خپل مېړه سره يې هم د ښوونې او روزنې او روغتيا د ښه کېدو په برخه کې

مرستې كړې وې. هغه په ډېره مينه واشنگتن ته راغلي وه چې له دولت سره مرسته وكړي خو ډېرې شديدې نيوكې پرې شوې وې. په رسنيو كې ليكل شوي وو چې راي وركوونكو ستاسې مېړه انتخاب كړئ نه تاسې. په دې توگه هيلري له ډېرو خنډونو سره مخ شوې وه.

ما هڅه كوله چې د تېرو لومړيو مېرمنو له تجربو درسونه واخلم او په مستقيمه توگه د باراك په كارونو كې دخالت ونه كړم. په همدې خاطر زما مشاوران او همكارن تل د باراك له مشاورانو سره په اړيکه كې وو او ما به چې هر كار كاوه نو له دوی سره په همغږۍ كې ترسره كېده. حتا يو ځل مې غوښتل چې خپل پېكې لږ لنډ كړم. زما همكارانو لومړی د باراك له مشاورانو سره مشوره وكړه چې ډاډه شي چې كومه ستونزه خو به نه رامنځته كېږي.

څنگه چې د هېواد اقتصادي وضعيت له كړكېچ سره مخامخ و نو د باراك مشاورانو تل هڅه كوله پر ما پام وكړي چې هسې نه داسې كار ترسره كړم چې خلك يې ولخرچي وانگېږي. البته ما همېشه هڅه كوله چې د ماشومانو لپاره تفريحي فعاليتونه جوړ كړم. يادېږي مې چې هغه مهال مې د باراك له مشاورانو سره اړيکه ونيوله او ترې ومې پوښتل چې په سپينه ماڼۍ كې د ماشومانو لپاره د هالووین جشن جوړولای شم. د باراك د دولت ارشد مشاور اكسلرود او د باراك مطبوعاتي مشاور رابرت گييز ځواب راکړ چې دا كار ډېر لگښت غواړي، د خلكو پام هم وراوړي او د دې باعث كېږي چې باراك د خلكو له سترگو ولوېږي. مگر ما ونه منله او دوی ته مې وويل چې كومو سيمه ييزو او د پوځي كورنيو ماشومانو چې سپينه ماڼۍ نه ده ليدلې نو د هالووین جشن به ورته ډېر جالب وي او كمه بوديجه هم غواړي.

بلاخره د اکتوبر مياشتې په وروستيو كې مو د سپينې ماڼۍ چمن ته يو كدو راوړ چې پنځه سوه كيلوگرامه وزن يې درلود. زه له ډېرې خوښۍ په كاليو كې نه ځايېدم. د ارکستر ډله هم راغلي وه. اسكلېتي جامې يې اغوستې وې او جاز

۴۳۷ | بدلون

موسيقي يې غږوله. له ها بل پلو نه له بالكون نه يوه توره غنه لاندې راتله. ما پلنگي جامې اغوستې وې، پرتوږ مې تور و، بلوز مې خالونه درلودل او غوږونه مې اوږده وو. د سپينې مانۍ مخ کې ولاړه وم. باراک له دې سره روږدی نه و چې عجيبې او غريبې هالوويني جامې واغوندي. يوازې سپورتي پتلون او بلوز يې اغوستي وو او زما تر څنگ ولاړ وو. هغه شپه له ۲۰۰۰ څخه زياتې شهزادگۍ راغلې وې چې وپروونکې جامې، د سمندري غلو جامې، د اتلانو جامې، د سرگردانه ارواوو جامې او د فوټبالرانو جامې يې اغوستې وې، د مانۍ په شاوخوا چمنونو کې گرزېدې او خوشحالي يې کوله. د مانۍ خدمتکارانو هم پر هغوی کوچنۍ کڅوړې وپشلي چې بسکېټ، وچه مېوه او خواړه پکې وو او د ولسمشرۍ مانۍ مهر يې خوړلی و. دا جشن يو پرتمين جشن وو.

زموږ پالېز بېلابېل فصلونه شاته پرېښودل او موږ د هغې په اړه په زياتو شيانو وپوهېدو. کوم خټکي مو چې کرلي وو چندان ښه نه و، بې رنگه وو او اوبه يې نه درلودې. شديدو بارانونو زموږ خاوره مينځلې وه او ورسره وړې يې وه. الوتونکو به زموږ ځمکني توتان خوړل او لټکو به بادرنګ. مګر موږ د ملي پارک د خدماتو د بڼوال جېم او د سپينې مانۍ د ځمکو د سرپرست په مرسته وکولای شول چې پالېز اصلاح کړو. ځمکې ته مو بيا کودونه ورکړل او له سره مو پکې کرکېله وکړه. اوس نو زموږ په مانسامي کې هغه ترکارۍ شاملې وې چې په خپل پالېزه کې مو کرلې وې لکه بروکلي، گازر او کاهو. کله ناکله به مو د کروندې د پيداوارو يوه برخه د سيمي هغه خپلواک سازمان ډالۍ کوله چې کېدوالو ته به يې خواړه ورکول. همدارنگه له خپلو ځينو ترکاريو څخه به مو اچار جوړول او بيا به مو په هغو بوتلونو کې اچول چې زموږ له شاتو څخه پاتې شوي وو. دا اچار به مو بيا ځينو چارواکو ته د ډالۍ په توګه ورکول. په پيل کې زموږ دې کار ته ډېر کسان بدبينه وو خو ورو ورو زموږ په اړه د دوی نظر بدل شو او له ترکاريو څخه دا ډک پالېز د سپينې مانۍ د کارکوونکو او خدمتکارانو لپاره د

افتخار او غرور سرچینه وگرزېد.

په راتلونکو میاشتو کې مو د ماشومانو د روغتیا له کارپوهانو سره اړیکه ټینګه کړه چې له راسره مرسته وکړي چې دا طرحه په ټولنه کې لږ څه پراخه پلې کړو. موږ به میندو او پلرونو ته ګټور معلومات ورکول چې د خپلې کورنۍ لپاره روغتیايي خواړه برابر کړي. بیا مو له سټفاني کاتېر څخه مرسته واخیسته چې دا برنامه لاسپسې بشپړه کړو. مګر د باراک مشاوران په امریکا کې د موټر جوړونې او د بانکونو د پرخېدا په چارو کې ښکېل وو او زما له دې برنامه سره یې مخالفت کاوه. خو ما د هیلري تجربو ته په کتو سره هڅه کوله چې سیاست باراک او د هغه ډلې ته پرېږدم او په بله جبهه کې خپل فعالیتونه ترسره کړم. په عین حال کې مې دا هڅه نه کوله چې د جوسو د تولید او د ښوونځیو لپاره د خواړو د برابرولو له شرکتونو سره دښمني وکړم. یوازې مې د ماشومانو له میندو او پلرونو سره خبرې کولې چې څنګه کولای شي خپل ژوند بدل کړي او ژوند کې یې روغتیا په برخه وي.

یوازې مې له هغو روغتیايي مجلو سره مرکې کولې چې له ماشومانو، میندو او پلرونو سره په اړیکه کې وې. سمسورو ځایونو او لوبغالو ته به تلم، هلته به مې نرمشي حرکتونه کول، ورزش به مې کاوه او ماشومانو ته به مې ښودل چې ورزش د انسان بدن تر او تازه کوي. د تلویزیون په کارټوني برنامو کې به څرګندېدم او د ترکاریو په اړه به مې خبرې کولې. له خبریالانو سره به مې په دې اړه خبرې کولې چې زیاتره امریکایان تازه غذایی توکو ته لاسرسی نه لري او خلکو ته به مې ویل چې پر ماشومانو مو روغتیايي خواړه وخورئ چې چاغ نه شي. ځکه چاغی د روغتیا لپاره ستونزې رازېږوي.

د ۲۰۱۰ کال فبروري میاشت راورسېده، سپینه ماڼۍ کې مې غونډه نیولې وه، هوا سړه وه، واوره او باران اورېدل. د وینا دولتي مېز ته لارم او خپله برنامه مې د «راشۍ حرکت وکړو» تر سرلیک لاندې اعلان کړه. سالون له ماشومانو، د

بدلون | ۴۳۹

کابینې له وزیرانو، ورزشي اتلانو، بناړوالانو، روغتیایي رییسانو او همدارنگه د بنوونې او روزنې او غذایی توکو د تولید له مسئولینو ډک و. څو خبریالان هم راغلي وو. زموږ د برنامې پلان دا و چې په ماشومانو کې چاغښت ختم کړي. باراک هماغه ورځ ژمنه وکړه چې د ماشومانو د چاغښت د درملنې لپاره به یوه ځانگړې ډله جوړه کړي. همدارنگه د غذایی توکو درې اصلي تولیدوونکو اعلان کړل چې په خپلو خوږو کې به د مالگې، بورې او غوړو کچه تر شونې بریده راټیټه کړي. د امریکایی نوسوابو انجمن ژمنه وکړه چې د خپلو نوسابو محتویات به په ډېر دقت سره د نوسابو په قوطیو یا بوتلونو لیکي. د ماشومانو له متخصصو ډاکټرانو مو هیله وکړه چې ډاکټران دې ته وهڅوي چې د بدن وزنې ځانگړنې په خپلو ضروري ارزونو کې شامل کړي. دیزني، ان بی سي او د وارنر وروڼو شرکتونو هم ومنله چې ځانگړې برنامې جوړې کړي او په هغې کې ماشومان دې ته وهڅوي چې له روغتیایي ژونده پیروي وکړي. د دولس گونو ورزشي تیمونو مدیرانو هم وویل چې د لوبو شپېته دقیقه یې برنامې به جوړوي او موخه به یې دا وي چې له ماشومانو سره مرسته وکړي چې زیات ورزش وکړي. دوی وویل چې په دې اړه تبلیغات هم کوي.

البته دا د کار پیل و. موږ په پام کې لرل چې د ترکاریو د کر موضوع په کلبوالي او بناړي سیمو کې پراخه کړو، خلکو ته د غذایی موادو د بسته بندۍ په اړه دقیق او سم معلومات ارایه کړو، یو نوی غذایی هرم طراحی کړو او ماشومانو ته یې په واک کې ورکړو. د دې ټولو موخو پر مخ بېولو سازماندهۍ، هڅو او هاند ته اړتیا درلوده او زه هوډمنه وم چې ترسره کوم به یې. غوښتل مې له خپل عجیب ټولنیز انځوره کار واخلم او د هغو سترو موخو په لاره کې یې وکاروم چې په سر کې مې درلودې. دا هغه لاره وه چې د هغې په مرسته مې کولای شول چې خپلې ټولې وړتیاوې د خپل هېواد خلکو ته څرگندې کړم.

د پسرلي يوه سهار کې زه، باراک او نجونې لانديني پور ته وغوښتل شوو. هلته راته وويل شول چې د جنوبي برخې چمنونو ته لاړ شو. چمن کې مور ته يو څوک په تمه و چې نه مو پېژانده. يو سړی و چې مهربانه څېره او خاورين بربت يې لرل. مور ته يې وويل چې لويدي نوم او زياته يې کړه: «ښاغلی ولسمشر، آغلې اوباما مور فکر وکړ چې تاسې او نجونې يوې کوچنۍ تنوع ته اړتيا لری. نو له همدې امله مې تاسې ته يو سيار ژوبن راوړی دی- بيا موسک شو او زياته يې کړه- تر اوسه پورې هېڅ لومړۍ مېرمنې هم په داسې تفريحي کارونو کې گډون نه دی کړی.»

سړي بيا خپلې چې خوا ته اشاره وکړه. مور چې چې خوا ته وکتل نو ومو ليدل چې کابو شپېته متره لرې د سرو ونو په سپره کې څلور ښکلي او غټ ژوي ولاړ دي. يو زمري و، يو ببر و، يو پړانگ و او بل هم يوه ډنگره او خالخالې چیتا. ما په ځیره ژوو ته وکتل خو ومې ليدل چې د هېڅ يوه غاړه کې رسی نشته. ډېره راته هيښنده وه. ځان سره مې کړل چې ښه تنوع ده چې ژوي آزاد وگورو. سړي ته مې وويل: «دا چې زموږ د تفريح او سرگرمۍ په فکر کې يې مننه درنه کوم مگر ښاغلی لويدي، دا ژوي خو هېڅ زنجير او رسی نه لري. د ماشومانو لپاره خو خطرناکه نه دي؟» لويدي په ځواب کې وويل: «نه، په دې اړه مو فکر کړی.» د تاسو او د ماشومانو د خونديتابه په خاطر مو هغوی ته آرام بينوونکي درمل ورپېچکاري کړي او اوس تاسې ته کوم خطر نه لري. ستاسو کورنۍ

کولای شي چې دا حیوانات په داسې حالت کې وگوري چې آزاده دي. له لیدلو یې خوند واخلي. بیا یې زیاته کړه: «هیله کوم، ورنژدې شی. نژدې ورشی.»

ما او باراک نجونې تر لاسونو ونيولې. چمن ته ورښکته شوو، پر چمن پرځه پرته وه. حیواناتو ته ورنژدې شوو. کله چې حیواناتو ته ورنژدې شوو، نو ما د دې حیواناتو ستره واقعي جثه په بڼه توگه ولیدله. زمري په آرامۍ حرکت کاوه. بیا پړانگ مور ته سترگې راواړولې. د بیر غوړونو لږ ټکانونه وخوړل، مگر په همدې شېبه کې چیتا ناڅاپه زموږ خوا ته راغله. پر مور یې برید وکړ. زه وډاره شوم. ساشا مې تر لاس ونيوله او شاته وتښتېدم. فکر مې کاوه چې باراک به هم همدا کار وکړي، مالیا به تر لاس ونیسي او وبه تښتي. شورماشور کې مې دې ته پام شو چې هغو درېیو نورو ژوو هم زموږ خوا ته راودنګل.

لوید چې چېرې ولاړ وو له هماغه ځایه یې راچینې کړل چې: «آغلې، اندېښنه مه کوه، مور د دې موضوع فکر هم کړی دی.» بیا څنگ ته شو او څو ساتونکي له خپلو وسلو سره څرګند شول. په همدې شېبه کې ساشا له ما څخه لاس خوشي کړ او بلې خوا ته وتښتېده. زه له ډېره ډاره ځای پر ځای مېخ شوې وم. ومې لیدل چې وحشي حیواناتو پر باراک او نجونو برید کړی او ساتونکي هم له ټوپکو سره ولاړ دي او ژوي په کولیو ولي. له ډېره ډاره مې چينې کړې او ومې ويل: «ستاسو نقشه همدا وه؟ هسې نه چې دا هر څه ټوکې وي؟»

چیتا په ساشا برید وکړ او په خپلو تېرو منګولو دې ته چمتو وه چې هغه ووهي. یوه ساتونکي نښان ونيو او یوه آرامښوونکې گولۍ یې د چیتا پر خوا ورونوغوله. خو نښه خطا شوه، مگر د گولۍ توغولو چیتا ترهوره کړه او د دې باعث شوه چې بل پلو وتښتي، مگر له ځنډ پرته مې بیا ولیدل چې بله گولۍ د ساشا پر لاس ولگېده. همدې شېبه کې له خوبه پاڅېدم. په خولو کې لنډه خيسته وم. زړه مې ډېر سخت ټکانونه کول. کابوس و. باراک مې هم تر څنګ

ویده و او ژور خوبونه یې کول.

همدارنگه ما احساسول چې زموږ کورنۍ د شاتگ په لور روانه ده او هره ورځ په یو ډول نه یو ډول لا پسې محدودېږو. د سپینې مانۍ په امنیت مې په بشپړه توګه باور درلود. خو له دې سره سره مې بیا هم زیانمني احساسوله. په واقعیت کې هر څه د نورو په لاس کې وو، د ماشومانو له امنیته نیولې او زما او د باراک د برنامو او کارونو تر همغږیو پورې. په دوی کې داسې کسان هم وو چې لږ تر لږه زما نه شل کال کشران هم وو. زه په یوکلید سرک کې ستره شوې وم او زده کړې مې و چې فردی خپلواکي له هر څه مهمه ده، نو ځکه مخکې ما خپل ټول کارونه خپله ترسره کول. خو په سپینه مانۍ کې داسې کار ناشونی و. هلته زما ټول کارونه نورو ترسره کول. مخکې له دې چې چېرته لاره شم چارواکو به ټوله لاره وهله چې دقیق مهال محاسبه کړي او حتا تشاب ته زموږ تګ به هم قیدېده. هغوی ساشا او مالیا د لوبو لپاره بولې چې له خپلو ټولګیوالو سره لوبې وکړي. ما نور موټر نه چلاوه یا مې له ځان سره نغدې پیسې یا کیلي گانې نه گرزول. تلیفون ته زما مرستیالانو ځواب ورکاوه. هغوی به زما پر ځای غوندو ته تللي او زما له خوا به یې د بیانیو متنونه برابرول او لیکل. دا هر څه غوره او ګټوره وو. یعنی ماته یې وخت راکړی و چې د نورو سترو کارونو په اړه سوچونه وکړم. خو کله ناکله به داسې هم کېدل چې جزییات به رانه هېر شول.

کله چې د یوه ولسمشر مېرمن واوسې نو له ټولو زیاته به متوجې شې چې دنیا له ګډوډیو او ناامنیو ډکه ده او ورانۍ او بدمرغۍ له خبرتیا پرته پر هر چا رانازلېږي. ښکاره او پټ لاملونه او ځواکونه چمتو دي چې آرمیتیا دې له منځه یوسي. هره شېبه باید له خبرونو ځان خبر کړي. زلزلي هاييتي له منځه وړې. د لوییزیا په سواحلو کې له اوبو څخه څو زره متره لاندې په یوه نفتي ځای کې یو پیپ چاودلی او یو میلیون بشکې خام نفت په مکزیک خلیج کې ګډ شوي او اوبه یې ککړې کړې. مصر کې انقلاب شوی. د اریزونا د یوه سوپر مارکېټ په

پارکېنگ کې يوه وسلوال سړي پر خلکو ډزې کړي او اووه کسه يې وژلي چې وژل شوو کسانو کې د کانگرس يوه غړې هم شامله ده.

هره پېښه ستره وه او مهمه او همدارنگه په مور پورې يې اړه درلوده. کوم خبرونه چې زما مشورانو او زما ډلې هره ورځ راستول نو له شک پرته چې باراک هم پرې خبرېده او پر وړاندې يې غبرگون ښوده. هغه د داسې کارونو لپاره هم رټل کېده چې حتا هېڅ کنټرول يې پرې نه درلود او نه يې هم کومه اړه پرې لرله. کوم هېوادونه چې لرې وو او گډوډۍ پکې وې، ده بايد حلالره ورته وړاندې کړې وای. له ده دا تمه هم کېده چې هغه سوږه پټه کړي چې د سمندرگي په تل کې رامنځته شوې وه. هغه بايد د ټولو بلواوو او بې نظميو مخه نيولې وای او هر څه يې بايد رغولي وای. دا کار که د اونۍ په ورځو کې کېده او که د کال په اونيو کې.

زه هم لومړۍ مېرمن وم، ما خپله ټوله هڅه کوله چې پرې نه ږدم چې د نړۍ ورځنۍ ستونزې زما پر کار اغېز وکړي. خو کله ناکله به مې د چارو واگې له لاسه وتلې. مهمه دا وه چې زه او باراک څنگه کولای شو له ستونزو او گډوډيو سره مخامخ شو. مور د خپل هېواد استازي وو او دا زموږ پر غاړه وه چې هره ستونزه او هر کړکېچ رامنځته کېږي نو مور له ځنډ پرته بايد په صحنه کې حاضر شو او هوار يې کړو. زموږ د دندې يوه برخه دا وه چې د آرمش، ثبات او خردمندی بېلگې واوسو. د مکسيکو په خليج کې د نفتو د پيپ د چاودنې موضوع د امريکا په تاريخ کې يوه ډېره بده پېښه گڼل کېږي چې بلاخره په برياً مهار شوه. له دې وروسته زياتره امريکايانو بيا هم باور نشو کولای چې د مکسيکو خليج ته لاړ شي او هلته خپله رخصتي تېره کړي. ځکه دوی باور درلود چې دا سيمه امن نه ده. پايله دا شوه چې هلته سيمه ييز اقتصاد ته زيات زيان ورسېد. په همدې اساس مور فلوریدا ته کورنۍ سفر وکړ او باراک او ساشا په اوبو کې ولمبل. د دوی د لمبا انځورونه مو رسنيو ته ورواستول چې هغوی ته څرگنده

بدلون | ۴۴۵

کړو چې ولسمشر له خپلې لور سره په هغه اوبو کې لمبا کوي. همدې کوچني کار خلکو ته دا ستر پیغام ورورسواوه چې د هغې سیمې په اوبو کې نور هېڅ ستونزه نشته.

هر کله به چې یوه فاجعه یا کومه غمیزه رامنځته کېده نو زموږ د کورنۍ یو یا دوه غړي به هلته ورتلل او امریکایانو ته به یې دا پیغام وررساوه چې په دردونو او رنځونو کې ورسره شریک یو. ما ډېره هڅه او هاند کاوه چې د مرسته کوونکو او داوطلبانو مخه د هرې ستونزې هوارې ته ورواړوم او دا کار په رسنیو کې مطرح کړم. په هایتی کې چې په ۲۰۱۰ کال کې زلزه وشوه نو له دې زلزلې درې میاشتې وروسته زه او جېل بایدن هغه ځای ته لاړو. هلته مو ډېرې خرابۍ او ډېرې گندېوالې ولیدې چې زرگونه میندې، پلرونه او ماشومان یې تر هغو خاورو لاندې ژوندي خښ شوي وو. په دې پېښه ډېرې خواشینې شوو. خو بسونه مې ولیدل چې د موسیقۍ سیمه یزه ډله پکې ناسته وه او هغو ماشومانو ته یې موسیقۍ غږوله چې بې سرپرسته شوي وو. ماشومانو که څه هم خپل پلرونه او میندې بایللي وو مگر بیا یې هم په سترگو کې هیلې وې. ریښتیا چې غم او خواشیني تل له صبر او زغم سره مل کېږي.

هر کله به چې شونې وه نظامي روغتونونو ته ورتلم او هلته به مې هغه سرتېري لیدل چې په جگړو کې به زخمیان شوي وو. لومړی ځل والتر رید طبي مرکز ته لاړم. پلان مې داسې جوړ کړی و چې هلته نوي دقیقې پاتې شوم، مگر کابو څلور ساعته مې له سرتېرو سره خبرې اترې وکړې او له دوی سره مې زړه سوی وښود.

والتر رید دویم یا درېیم روغتون و چې د افغانستان او عراق د جگړې سرتېرو ته ځانگړی شوی و. د جگړو زیاتره سرتېري به د آلمان په لندشتول روغتون کې هم معالجه کېدل. د دوی درملنه به چې وشوه بیا به امریکا ته راتلل. ځینې به څو ورځې په روغتون کې وو او ځینې به بیا په میاشتو میاشتو.

په دې روغتون کې ډېرو تگړه جراحو کار کاوه او د زخمیانو درملنه به یې کوله. البته امریکایي ځواکونو اوس پرمختللي زرهي وسایل کارول چې لږ تلفات وراوبتل او زموږ د سرتېرو تلفات د تېر په پرتله ډېر راکم شوي وو. خو د عراق او افغانستان په جگړو کې بیا خبره بل ډول وه. دې هېوادونو کې امریکا لس کاله جگړه وکړه چې دښمن به زموږ پر پوځ انتحاري بریدونه کول او یا به یې هم پټ بمونه او مینونه ورته اېښي وو نو له همدې امله زموږ پوځ ډېر سخت زیانونه ولیدل.

که څه هم ما هڅه کوله چې په ژوند کې هر څه ته چمتوالی ونیسم خو نه کېده او ما نشو کولای چې ځان چمتو کړم، نظامي روغتون ته لاړه شم، هلته زخمي سرتېري ووینم او یا هم د دوی کورنو ته ورشم او ویې گورم. د نظامي روغتونو په شاوخوا کې به د سرتېرو د کورنیو لپاره لنډمهالي کورونه جوړېدل چې هلته ژوند وکړي او په روغتون کې خپلو ناروغانو ته ورشي او له دوی سره راشه درسه وکړي. دا کورونه وړیا وو. پلار مې هم دوه کاله په پوځ کې دنده ترسره کړې وه، مگر زه د نظامي مسایلو یا د نظامي افرادو په اړه په هېڅ نه پوهېدم. نظر مې دا و چې جگړه تل یوه وحشتناکه او غیرانسانی ښکارنده (پدیده) ده چې ما نشوای زغملی. البته اوس مې نظر په بشپړه توګه بدل شوی دی.

کله به چې یوه روغتون ته تلیم چې هلته د جگړې له زخمیانو سره لیدنه وکړم نو نرسانو به مخصوصې جامې راکولې چې وایې غوندم او لاسونه مې ضد عفوني کړم. همدارنگه دوی به د سرتېرو په اړه ځینې معلومات هم راکول. ناروغانو ته به هم مخکې له مخکې ویل کېدل چې زه یې لیدلو ته ورځم. ځینو به نه منله چې زه ورسره ووینم. نه پوهېږم ولې یې داسې کول، ښايي چندان ښه به نه ول یا به یې هم سیاسي دلایل لرل چې له دې کاره به یې ډډه کوله.

له دوی سره زما خبرې اترې ډېرې خصوصي وې. هلته له ما سره هېڅ کومه یوه رسنۍ یا مشاوران نه وو. کله به مې چې د زخمي سرتېري د کورنۍ یا د

بدلون | ۴۴۷

ورزشي ټيم کوم انځور د ده له کټ سره لیده نو د ده د کورنۍ يا ورزش په اړه به مې ورسره خبرې کولې. کله ناکله به مې له دوی څخه د افغانستان د جگړې په اړه هم پوښتنې کولې. دوی ته به مې ویل چې څه ته اړتیا لری. البته دوی کې اکثره داسې کسان وو چې د چا زړه سوي ته یې اړتیا نه درلوده.

یو ځل له یوه سره پوستر سره مخامخ شوم چې په خونه کې چسپول شوی و او په تور مارکر پرې لیکل شوي وو:

هغو کسانو ته خبرداری چې دې خونې ته راځی.

«که په غم او خپگان کې دې خونې ته راننوزې او له ما سره زما د زخمونو په خاطر خواخوږی کوي نو هیله کوم چې مه راځه. دا زخمونه د هنې دندې له امله دي چې زه مینه ورسره لرم. زه له خپلو خلکو سره مینه لرم او د دوی لپاره جنگېدلی یم. همدارنگه د دې لپاره جنگېدلی یم چې هېواد مې آزاد وي او زه ورسره مینه وکړم. زه سرسخته سړی یم او ډېر ژر به روغ او جوړ شم.»

دې لیکنې د لوړ مورال څرگندونه کوله. افتخار لیکنه وه. داسې روحیه ما په ټولو نظامیانو کې لیدله. یوه ورځ له یوه سرتېري سره مخ شوم چې جوړ او روغ جگړې ته تللی و، جگړه له هېواد بهر وه، ده خپله حامله مېرمن هم پرېښې وه مگر موده وروسته زخمي شوی او ټول بدن یې فلج شوی و چې لاسونه او پښې یې نه شوای ښورولای. له ده سره چې غږېدم نو پر سینه یې تي روی ماشوم هم وپروت و. یو بل سرتېری و چې یوه پښه یې نه درلوده او له ما یې د ځانگړو امنیتي چارواکو په اړه پوښتنې وکړې چې ما هم په دې اړه معلومات ورکړل. ده هیله درلوده چې له پوځ وروسته به امنیتي چارواکی کېږي، خو اوس معیوب شوی و او د بلې دندې په اړه یې فکر کاوه. کله ناکله به چې کوم جنګي زخمي خبرې نشوای کولای یا به یې حرکت ته ویده و نو څنگ ته به یې چې څوک و، له هغوی سره به مې خبرې کولې، لکه مېرمن، مور، پلار یا خپلوان او دوستان یې. دوی اکثره خپل کارونه او ژوندونه پرېښي وو او خپل ناروغ ته راغلي وو

چې پالنه يې وکړي. د زخميانو ميندو ته به مې لاس ورکاوه او دوی ته به مې دوعا کوله. د پوځي کورنيو ايتار او فداکاري هېڅکله نشم هېرولای. يوه ورځ د تگزاس ايالت سن انټونيو ښار ته تللې وم. هلته يوه روغتون ته لاړم خو مخکې له دې چې يوې خونې ته وردننه شم، نو شورماشو مې واورېد او ومې ليدل چې نرسان ډېر تگ راتگ کوي. کله مې چې پوښتنې وکړې نو پوه شوم چې په خونه کې د تگزاس د کليو يو هډور سړی دی چې ځان يې سوزېدلی او ډېر زخموته لري. هغه ډېر سخت خوړېده او هڅه يې کوله چې کمپله لرې کړي، ودرېږي او ماته د پوځ د اعلا سرقومندان د مېرمنې په توگه نظامي سلام وکړي.

د ۲۰۱۱ کال په لومړيو کې يوه شپه مو ډوډۍ خوړلې وه، مالبا او ساشا هم خپلو خونو ته تللې وې چې کورنۍ دندې يې ترسره کړي. زه او باراک د خوراک څښاک په خونه کې يوازې وو. يادېږي مې چې هماغلته لومړی ځل و چې باراک د اسامه بن لادن نوم پر خوله راوړ او ويې ويل: «فکر کوم چې پيدا کړی مو دی. ځای يې پيدا شوی. احتمال شته چې پرې بريد وکړو او هغه لاسټرلی ونيسو. خو تر اوسه هم سل په سلو کې ډاډه نه يم چې څه به وشي.»

د باراک يو مهم کار دا و چې بن لادن يا ونيسي او يا يې هم له منځه يوسي. دا موضوع دوو ډلو ته مهمه وه، يو هغو زرگونو سرتېرو ته چې په عراق او افغانستان کې يې له القاعدې سره جگړه کوله او بل د هغو کسانو کورنيو ته چې خپل خپلوان يې د سپټمبر د يوولسمې په پېښه کې بايللي وو. د باراک له جدي حالته پوه شوم چې دا موضوع ډېره خطرناکه او حساسيت پاروونکې ده. همدارنگه پوهېدم چې په دې اړه لا نور جزئيات بايد ترې ونه غواړم او باراک اجازه نه لري چې پټ امنيتي معلومات راکړي. هغه هم په ښه توگه کولای شول چې سياسي او کورني مسايل سره بېل کړي. دی به چې کله له مور سره و نو ذهن به يې په بشپړه توگه له مور سره و او کله به مو چې د شپې ډوډۍ خوړله

بدلون | ۴۴۹

نو د مېز پر سر به معمولاً د ماشومانو د ښوونځي په اړه غږېدو. د مثال په توگه، مالیا د هغو حیواناتو په اړه څېړنه کوله چې نسلونه یې ورکېدل. دې به په دې اړه خبرې کولې، مور به اورېدې او د یوې شېبې لپاره به مو سیاسي مسایل هېرول.

خو کله به مو چې د شپې ډوډۍ خوړله نو لیدل به مې چې د باراک مرستیالان له خونې بهر په دهلېزونو کې گزري راگزري او د خپلو معلوماتو کوچنۍ کتابچې د باراک پر کوچني مېز کېږدي. په واقعیت کې دا د سپینې مانۍ د قوانینو یوه برخه وه چې هره ورځ به دوی کتابچې مور ته اېښودل کېدې چې یوه به ماته وه، او بله به باراک ته. د باراک کتابچه به ډېره ډبله وه او چرمي پوښ به یې درلود. دې کتابچو کې هغه مطالب و چې مور باید د شپې لوستلي وای. ما او باراک به چې کله نجونې ویدې کړې نو خپلې خپلې کتابچې به مو راواخیستې، هر یو به یوې خوا ته لاړو او کتابچې به مو ولوستلې. لوستلو به یو یا دوه ساعته وخت نیوه. په دې کتابچو کې به زیاتره د کارکوونکو گزارشونه، د راتلونکې ورځې د وینا مسودې او یا تصمیمونه وو چې باید مور په خپلو برنامو کې شامل کړي وای.

د «راشۍ حرکت وکړو» پروژې یو کال تېر شوی و. په دې موده کې یې لږ لږ پایله ورکړې وه. د ښوونځیو کافیترياوو اوس یوازې دا اجازه درلوده چې ماشومانو ته یوازې روغتیايي خواړه ورکړي. همدارنگه غوښتل مو چې سیمه ییزو سرآشپزانو ته بلنه ورکړو چې په ښوونځیو کې روغتیايي او خوندور خواړه پاڅه کړي. د غذایی توکو ستر زنجیري شرکت وان مات هم له مور سره یو ځای شوی و او ژمنه یې کړې وه چې په خپلو غذایی توکو کې به د بورې، مالګې او غوړو کچه راټیټه کړي او د هغې په بیه کې به هم کمښت راولي. همدارنگه د هېواد له ۵۰۰ ښاروالیو مو غوښتنه وکړه چې د ماشومانو د چاغښت مسألې ته پام وکړي.

۲۰۱۰ کال کې زما ټوله هڅه دا وه چې د ماشومانو د تغذیې او په دولتي

ښوونځيو کې د روغتيايي خوړو د کيفيت په برخه کې يوه لايحه جوړه او بيا د کانگرس له خوا تصويب شي. دا د تېرو دېرشو کلونو په اوږدو کې لومړی ځل و چې غذايي مسألې ته پاملرنه زياته شوه. په کلي توگه په سياست کې مې ښکېلتيا نه خوښېده. مگر ماشومانو کې د چاغښت مسألې ته حاضره وم چې هر څه ترسره کړم. څو څو وارې مې له باراک او د ده له مشاورانو سره په دې اړه خبرې وکړې. همدارنگه د تليفون له لارې مې له سناتورانو او د مجلس له استازو سره هم خبرې وکړې او هڅه مې کوله چې هغوی پر دې باور کړم چې زموږ ماشومان روغتيايي خواږه وخوري. که نوې لايحه تصويب شوې وای، نو بيا د ۴۳ ميليونو ماشومانو په ورځنيو خوړو کې تازه مېوې او ترکاری، تازه حبوبات، تازه او روغتيايي او د کمو غوړو درلودونکي لبنيات ورزياتېدل. له دې سره سره د ماشومانو په خوړو کې چاکلېټ باب هم راکمېدل او په ښوونځيو کې چې دوی ته کومه بوديجه ورکول کېده، دوی په هغې کولای شول چې د ترکاریو پالېزونه جوړ کړي او خپل سيمه ييز پيداوار توليد کړي. له شک پرته چې دا زما لپاره يوه ستره بريا وه چې د ماشومانو له چاغښت سره د مبارزې په لار کې مې ترسره کوله.

کله چې په منځنيو انتخاباتو کې څرگنده شوه چې جمهوريپال به د مجلس کنټرول په لاس کې واخلي نو باراک او مشاوران يې د لايحې د تصويب لپاره په ستر جنجال کې ښکېل شول، ځکه دوی پوهېدل چې په مجلس کې به يې ځواک ډېر ژر راکم شي. بلاخره د ډسمبر مياشتې په لومړنيو کې لايحه وروستي پړاو ته لاړه. يوولس ورځې وروسته زه د باراک تر څنگ ودرېدم. د يوه سيمه ييز ښوونځي ماشومان هم راغلي وو. باراک لايحه لاسليک کړه. بيا يې په توگه خبريالانو ته وويل چې که لايه مې تصويب کړې نه وای، نو د شپې بايد په کوچ کې ويده شوی وای.

په واقعيت کې د ماشومانو لپاره د روغتيايي تغذيې د ايجاد طرحه هغه

بدلون | ۴۵۱

لايحه وه چې د باراک ټولې هغه بيمې يې بشپړولې چې په ۲۰۱۰ کې تصويب شوې او د دې باعث شوې چې زياتره امريکايان د بيمې تر پوښښ لاندې راشي. زما بله برنامہ د جېل بايدن په همکارۍ وه. د دې زوی بيو هم نوی له عراقه راغلی و. زما په باور امريکايان د خپلو سرتېرو او د دوی د کورنۍ پورې وو او ما او جېل غوښتل چې د دوی زياته قدرداني وکړو او له بنديانو څخه د لاريات ملاتړ په خاطر غوره لارې پيدا کړو. باراک هم د اعلى سرقومندان په توگه هماغه کال ځينې برنامې پيل کړې وې چې د دولت تر نظر لاندې وې.

ده له ټولو سازمانونو غوښتلي و چې د سرتېرو له کورنيو زيات ملاتړ او له دوی سره زياته مرسته وکړي. زه هم د سترو شرکتونو مديرانو ته ورغلم او غوښتنه مې ترې وکړه چې ځينې زاړه سرتېري او د هغوی مېرمنې پر دندو وگماري. جېل هم د پوهنتونونو له مسئولينو وغوښتل چې د پوځيانو اولادونو ته يوه ونډه په پام کې ونيسي. همدارنگه مور په پام کې لرل چې د هغو سرتېرو رواني حالت هم ورغوو چې جگړې يې کړې وې او بيا هېواد ته راغلي وو. سربېره پر دې، په پام کې مو لرل چې د هاليوود له ليکوالو او فلم جوړوونکو سره خبرې وکړو او ترې وغواړو چې د پوځيانو د ژوند په اړه فلمونه او سريالونه جوړ کړي.

له کله راهيسې مې چې باراک پېژانده نو د شپې به د باراک ذهن ډېر فعالېده او نوښتونه به يې کول. داسې وختونو کې به يې د يوې موضوع يا يوې ستونزې په اړه نوي ليدلوري پيدا کول او يا به يې کومه نوې نظريه مونده. له غرمې وروسته به د ده مشاوران د ده کار خونې ته ورتلل چې دوسيې به هم ورسره وې او دوسيو کې به معلومات او اطلاعات وو. کله به چې باراک وړی کېده نو خدمتکار به يې انځير او وچې مېوې وروړل. ده نور سگرېټ نه څکول. کله به يې يوازې نیکوتين لرونکې ژاولې تر ژبه لاندې اېښودې. زياتره شپې به د سهار تر يوې يا دوو بجو پورې وېښ و چې مطالعه به يې کوله، گزارشونه به يې لوستل، د خپلې وينا مسودې به يې ليکلې او خپلو برېښنالیکونو ته به يې

خواب وايه. په همدې حال کې به يې تلویزيون هم په ټيټ غږ چالان کړی و او ورزشي سيالی به يې ليدلې.

کلونه کلونه کېدل چې ما او نجونو باراک ته رایه ورکوله او د رای ورکوونکو له ډلې يې وو، مگر اوس يې درې سوه ميلیونه نور رای ورکوونکي هم درلودل. ده به چې کله د شپې نجونې ښکل کړې او بيا به يې زه ښکل کړم او موږ ته به يې شپه پخیر وويل نو په ډېره مينه به دولتي کارونو ته ورغلو. ما به له ځانه سره ويل چې آيا خلک پوهېږي چې څومره ښه چانس لري چې باراک يې انتخاب کړی دی.

باراک ته معمولاً د ورځې يو سلو پنځوس زره لیکونه راتلل. ده د خپلې ولسمشرۍ له پيله ويلي وو چې له دې لیکونو څخه دې کابو لس لیکونه انتخاب کړل شي چې هغه خواب ورکړي. هغه به په دقيقه توگه لیکونه لوستل او خوابول به يې. د لیکونو په حاشيو کې به يې خپلو چارواکو ته ځينې يادښتونه هم پرېښودل چې ورته رسيدگي وکړي. زياتره لیکونه به د سرتېرو، بنديانو، سرطاني ناروغانو چې د خپلې درمنلې لگښتونه به يې نه شول پوره کولی او د هغو خلکو وو چې خپل کورنه به يې د قسطنونو د نه ورکولو له امله بېرته بايللي وو. البته همجنسبازانو او جمهوريپالو به هم ځينې لیکونه ورته راستول چې باور به يې درلود چې باراک د هېواد د له منځه وړلو په حال کې دی. د ځينو ميندو او پلرونو او نيا او نیکونو او تنکیو زلميانو لیکونه به يې هم لوستل او دا به يې خپله دنده گڼله چې د هغوی ستونزو ته رسيدگي وکړي. دا به په داسې حال کې وو چې زه او نجونې په ویدې وو او ده به هماغسې خپل فعاليتونه کول.

دوشنبې او چارشنبې ورځو کې به لس کلنې ساشا د يوه پوهنتون په يوه حوض کې د لمبا تمرین کاوه. زه به هم کله ناکله ورسره تلم. کله به چې ورسره لارم نو هغې برخې ته به لارم چې نور ميندې او پلرونه به هم پکې ولاړ وو او حوض به يې د ښيښې له شا لیده. ما به هم دې ته کتل. خو امنيتي چارواکو راته

بدلون | ۴۵۳

توصیه کوله چې ونه پېژندل شم. مگر کله ناکله به ځینې کسانو شورماشور جوړ کړ او ویل به یې چې: «هی دا خو میشل اوباما ده.»

ساشا ډېره بڼه لاملېزونه وه. د څونگینې لمبا یې خوښېده او د پتنگ لمبا یې هم زده کوله. دې به د لمبا په مهال کې کله ناکله لمبا دروله او د خپل اوستاد خبرې به یې اورېدلې. یا به یې هم له خپلو هم تیمانو سره خبرې کولې. دا مې ډېر خوښېدل چې نجونې د ټولنې په هماغه عادي فضا کې ووینم او هڅه مې کوله چې د هغوی اړیکه د دنیا له خلکو سره خوندي وساتل شي. کله به چې د وېب-رخصتۍ شوې، نو موږ به کورنیو سفرونو ته تلو. دې سفرونو کې به نجونو د تاریخ په اړه زیات څه زده کول. د ۲۰۰۹ کال د دویمې په رخصتیاو کې مو دوی د مسکو کرملین ماڼۍ او د روم واتیکان بنا ته بوتلې. په دې اوه ورځني سفر کې یې د روسیې له ولسمشر سره ولیدل، د روم په پانتویون او کولزیوم معبدونو کې یې چکر وواهه. بیا کنیا ته لاړو. کنیا مو ولیده. دا هغه ځای و چې زیات افریقایان به د غلامانو په توګه ترې وړل کېدل.

ډاډه مې چې نجونو هرې پېښې ته له خپل نظره کتل. له یوه دویمې سفره چې راوګرځېدو، څه موده وروسته د ساشا ښوونځي ته لاړم، ښوونځي کې د ښوونکو او د زده کوونکو د کورنیو د انجمن د دفتر په شاوخوا کې ګرځېدوم چې د یوه دېوال پر یوه مقاله مې سترګې ولګېدې چې د دویمو رخصتیاو په اړه وې. دا مقاله د ساشا وه چې پکې لیکلې یې وو: «زه روم ته لاړم، له پاپ سره مې ولیدل. د هغه د بټې ګوتې یوه برخه پرې شوې وه.»

زما بیخي یادېږي نه چې د هغه بټه ګوته څنګه وه. اصلاً مې ونه لیدله. مگر داسې ښکارېدل چې ماشومان له موږ څخه زیات جزئیاتو ته پاملرنه کوي.

که څه هم موږ هڅه کوله چې نجونې د باراک له سیاسي نړۍ څخه بېلې کړو مګر په عین حال کې پر دې هم پوهېدو چې ساشا او مالیا باید له ځینو شیانو خبرې شي. په هر حال هغوی زموږ په همدې دنیا کې ژوند کاوه چې

بېلابېلې پېښې پکې وې. دوی په خپلو سترگو لیدل چې کله ناکله یې پلار د هېواد د ځینو بېړنیو مسایلو د هوارې په خاطر ور بلل کېږي او په ښکاره ورته توهین کېږي. کومو کسانو چې زما مېړه ته توهین کاوه ماته د هغو وحشي زمريانو او پړانگانو په څېر وو چې په خوب کې مې ولیدل چې پر مور بريد کوي.

د یوې تلویزیوني برنامې یو ویاند و چې سوداګري او پېر او پلور یې کاوه. ۲۰۱۱ کال کې مې په خبرونو کې واورېدل چې دې کس غوښتل چې د جمهوري پال گوند له خوا ولسمشرۍ ته ځان نوماند کړي. هغه به په تلویزیوني چینلونو کې د باراک په بهرني سیاست نیوکې کولې او ملنډې به یې پرې وهلې. همدارنگه په څنډه به یې ویل چې باراک امریکایي نه دی. دا گونګوسه وړاندې هم ځینو کسانو خپره کړې وه چې ویل یې د باراک د هاوایي پېژندپاڼه جعلی ده او په کنیا کې پیدا شوی. ټرمپ هم هڅه کوله چې ووايي چې په ۱۹۶۱ کال کې په هونولولو مجله کې راغلي چې باراک امریکایي نه دی. د ده ثبوت دا و چې باراک کوم وړکتون ته تللی، د هېچا په یاد نه دی چې ووايي چې له مور سره په وړکتون کې یو ځای و.

د محافظه کارانو په خبرې رسنیو کې هم د ټرمپ بې اساسه ادعا په ډېر خوند خپرېده. دوی هڅه کوله چې د باراک څېره نومېدې کړي خو په عین حال کې دا هر څه خطرناک هم وو. یعنې ناپوهه کسان تحریکېدل چې د ولسمشر پر ضد خطرناکه کارونه ترسره کړي. زه له دې موضوع ډېره وېرېدلېم. ډارېدم چې هسې نه یو لېونی پیدا شي، وسله واخلي او زموږ لونیو پسې راشي. ډونالد ټرمپ په خپلو دې گستاخه او احمقانه خبرو زما کورنۍ ته ستره ستونزه راتوکولې وه. د ده دا کار به هېڅکله هېر نه کړم.

خو په هر حال، مور ژوند ته ادامه ورکړه او په خپلې ساتونکې ډلې مو باور وکړ. کله چې باراک وپټېله چې په ټاکنو کې ګډون وکړي، نو له همدې مهاله

بدلون | ۴۵۵

له امنيتي گواښونو سره مخامخ شوو. گواښنې راته کېدې. انتخاباتي کمپاينونو کې به خلکو زه تر لاس نيولم او راته ويل به يې: «موږ ټول دعا کوو چې تاسې او ستاسې کورنۍ ته څوک زيان در ونه رسوي.»

هغه وخت زه او باراک ډېر کم کليسا ته تلو. ځکه خبريالان به هلته هم راپسې راتلل. په دعا کې به هم راپسې وو. دوی به په لوړ غږ پوښتنې کولې يا به يې پر موږ نيوکې کولې. همدا مهال کښيښ جرמيا رایت د باراک د انتخاباتي فعاليتونو په جريان کې تر بريد لاندې راغی او ځينو هڅه وکړه چې شايعه خپره کړي چې باراک مسلمان دی او ځان پټوي. موږ وپتېيله چې خپل ايمان په خپل کور کې وساتو. نو ځکه هر شپه مو له ماښامه وړاندې دعا کوله. په هماغه سپينه ماني کې مو هره شنبه د نجونو لپاره د دعا او راز و نياز مراسم هم برابرول. خو زه د کليسا په هغه معنوي فضا پسې خپه شوې وم. دا په داسې حال کې وه چې باراک به مې هره شپه لیده چې له خوبه وړاندې په آرامۍ له ځانه سره دعا وايي.

دا يوه گنگوسه وه چې باراک کنيایي دی امریکايی نه دی. دا گنگوسه ډېره ژر خپره شوه. پایله يې څو مياشتې وروسته وه. يو سړي و چې د جمعې په شپه خپل موټر ماني ته نژدې ودراره. بيا يې خپله نيمه خودکاره وسله د موټر له بښينې راوايسته او پر ماني يې ډزې پيل کړې. د ماني پر پاسني پور يې څو گولۍ واوړولې. يوه گولۍ د گردۍ خونې پر يوې کرکۍ ولگېده او بله يې پر بلې. زه به کله ناکله دې خونه کې کېناستم او قهوه به مې څښله. بله گولۍ د سپينې ماني پر بام ولگېده. هغه شپه زه، باراک او ماليا بهر ته وتلي وو. خو ساشا او مور مې په کور کې وو. خو دوی هېڅ خبرې شوې هم نه وې. زيان هم نه و واړوېستی. له دې وروسته نژدې دوې اونۍ تېرې شوې چې د گردۍ خونې د کرکۍ بښينې بدلې شوې. ما به بيا بيا هغه سوري ته کتل چې گولۍ بښينه کې رامنځته کړی و. فکر مې کاوه چې له څومره زيانونو سره مخامخ يو.

ورو ورو په بشپړه توګه پوه شوم چې خپله آرمتیا باید وساتم، نور چې څومره کرکه له مورې لري، هېڅ ری پرې ونه وهم او هغه ګواښونه چې کېدی شي مور ته متوجې وي، هېڅ سوچ پرې ونه کړم. یوه ورځ مالیا د مانی شاوخوا ته تللې وه چې تېنس لوبه وکړي. د یوه زده کوونکي مور د تمرین په ځای کې دې ته ورژدې شوې وه او ورته ویلي یې وو چې: «نه وېرې چې دلته لوبه کوې؟» اوس مې لور هر څه زده کړي وو. دا پوهېده چې څه ووايي، نو په ډېر درناوي یې هغې مېرمنې ته ویلي وو: «که ستاسو موخه دا وي چې آیا هره ورځ د مړینې په اړه فکر کوم او که نه، نو باید درته ووايم چې نه.»

څو کاله وړاندې هماغه مېرمن د ښوونځي په یوه غونډه کې راته راغله او ښه یې رانه وغوښتله چې زما لور یې هغه ورځ اندېښمنه کړې وه. دا څرګندوي چې دې څو څو وارې په خپلې تېروتنې فکر کړی و.

پوهېدم چې د هر خطر او هرې بریا په څنګ کې ځینې زیانونه او خنډونه هم شته. اوس زما ماشومانو د نورو ماشومانو په پرتله زیات توپيرونه درلودل. دوی ستر او ښکلی کور درلود، د خوړو اندېښنه یې نه درلوده او د ښوونې او روزنې په برخه کې ټول امکانات ورته برابر وو.

زه د هېواد د لومړۍ مېرمنې په توګه سترو مسؤلیتونو ته متوجې هم وم. ما باید د تور پوستو ټولنه پر دې آگاه کړې وای چې زما په شان نورې ډېرې مېرمنې هم شته. یعنې دا چې ما د یوې ښاري تور پوستې نجلۍ په توګه په ستر پوهنتون کې زده کړې کړې وې، مدیره شوې وم او بیا سپینې مانی ته تللې وم خو دا هر څه دومره ځانګړي نه وو. دا یوه داسې لاره ده چې زموږ ډېرو مېرمنو یې توانایي او وړتیا درلوده چې دا لاره ووهي او زیاتو بریاوو ته ورسې. همدارنګه مور مې هم همدا ویل چې زه او ګرېګ بریاوو ته رسېدلی او پرمختګ کولای شو. له دې سره سره مور دومره تګړه او ځانګړې هم نه وو خو بیا مو هم ځانونه یو ځای ته ورسول. د شیکاګو په جنوبي برخه کې زموږ په شان

بدلون | ۴۵۷

ډېر انسانان وو. يوازې بايد له دوی سره مرسته شوې وای چې ځانونه يې موندلي وای.

ما تل د هغې روزنيزې لارې په اړه سوچ کاوه چې زما شخصيت ترې رغېدلی و. د روپي ترورۍ په اړه مې سوچ کاوه چې پيانو يې په يوه بېله طريقه رانښودله. دې ماته رانښودلي وو چې خپلې اوږې پورته ونيسم او د زړه له تله پيانو وغروم. يا پلار مې رازده کړي وو چې څنگه سوگ وار کړم او د کرېنگ په شان فوټبال وکړم. همدارنگه برين ماور ښوونځي کې زما ښوونکو ښاغلو مارتينز او بنت داسې وو چې هېڅکله يې زما نظريه بابزه نه گڼله يا زما مور چې ډېره ستره ملاتړې مې وه چې په ښوونځي کې يې زما ټولگي بدل کړ او زه يې له يوه ټولگي بل ته بوتلم. همدا شان په پرېنستون پوهنتون کې چرني چې تل يې هڅولم، ما ته يې زړه راکاوه او تل د دې باعث کېده چې فکرونه مې وروزم يا سوزان شر او والري چې له کلونو کلونو راهيسې اوس هم زما ښې ملگرې دي او ما ته يې څرگنده کړې چې څنگه يوه دنده لرونکې مور واوسم.

زما تل خوبېدل چې له نورو سره مرسته وکړم او کله به مې چې څوک ليدل چې له يوه کار سره علاقه لري نو هڅول مې. که چا به له رانه لارښوونه غوښته، نو زما به له لاسه چې هر څه کېدل نه مې ترې درېغول.

کله چې سپينې مانې ته لارم نو شل زده کوونکې مې راوبللې چې زموږ په يو مياشتنيو غونډو کې گډون وکړي. په دې غونډو کې به مو سره خبرې اترې کولې، علمي سفرونه به مو کول او د ځينو مسايلو لکه د مالي مديريت او د حرفي د ټاکلو په برخه کې به مو غونډې نيولې. البته دا هر څه به د تړلو دروازو تر شا او د رسنيو له جنجاله لرې وو.

هره تنگۍ نجلۍ به مې يوې مشاورې ته وروسپارله چې د خپل ژوند کيسه ورته ووايي. زما مشاورې دا وې: والري، کريس کامرفورد، جېل بايدن او همدارنگه د سپينې مانې څو نورې اجرائي مديرانې. په راغلو نجونو کې به د

پوځي کورنيو نجونې او د بې کوره شوو کورنيو نجونې هم وې. دوی به چې کله له ښوونځي فارغېدې له مور سره به پاتې کېدې. دا نجونې ډېرې هوښيارې او ځيرکې وې چې ما د خپلو لونو په څېر منلې وې او له هغوی سره صميمي شوې وم. هغوی ته به مې د پوهنتون او داسې نورو ځايونو گټې بيانولې. پولې به موې خوړلې، خندل به مو او د راتلونکي په اړه به مو خبرې کولې. اوس نو له دوو کلونو زياته موده کېده چې په سپينه مانۍ کې مې ژوند کاوه. ما او باراک هڅه کوله چې خپله حبابي محدوده پراخه کړو او د هغې ځای سوړ او رسمي حالت راکم کړو. کله چې به ځيني بهرني چارواکي زموږ ليدلو ته راتلل نو موږ به د ښوونځي زده کوونکي هم رابلل چې رسمي ښه راغلاست وويني. کله به چې موسيقي غږوونکي د ماښام مراسمو لپاره راتلل نو هيله به مې ترې کوله چې د ځوانانو لپاره هم يوه ځانگړې برنامه جوړه کړي چې له موسيقي سره آشنا شي. له دې لارې د ښوونځي ماشومان له سترو هنرمندانو لکه جون لچېند سره آشنا کېدل. زه او باراک به تل په لومړۍ ليکه کې موسيقي ته نڅېدلو. مور به مې هم په مراسمو کې چندان گډون نه کاوه خو کله به يې چې د موسيقي غږ واورېد لانديني پور ته به راښکته شوه.

سپينه مانۍ کې مو د نڅا او نورو هنرونو غونډې نيولې، سربېره پردې په دې مانۍ کې مو په ۲۰۰۹ کال کې يوه مشاعره هم جوړه کړه چې موسيقي يې هم لرله ځوان هنرمند مانويل ميراندا موږ ته موسيقي وغږوله. له دې مشاعرې مو ډېر خوند واخيست.

موږ هڅې کولې چې ماشومان فعاليتونه او هلې ځلې وکړي. کله به چې د فوټبال سيالۍ وې نو زه به له ماليا او ساشا سره يو ځای ورتلم او د نورو ميندو او پلرونو تر څنگ به کېناستم. خو کله به چې چا رانه هيله کوله چې انځور راسره واخلي نو په درناوي به مې دا کار رداواه. کله به چې ماليا تېنس لوبه کوله، نو زه به ورتلم او له ځانگړې خونې څخه به مې د دې لوبه لیده. کله به يې چې لوبه

بدلون | ۴۵۹

پای ته ورسېده زه به ورغلم او په غېږ کې به مې ونیوله. خو باراک دا ټول عادي فعالیتونه له خپلو برنامو لرې کړي وو. البته کله ناکله به یې د نجونو په ورزشي مراسمو کې گډون کاوه، خو ډېر کم. دی به چې داسې مراسمو ته راته نو ډېر ساتونکي خواکونه به هم ورسره وو.

یوه ورځ زه او باراک په گډه ښوونځي ته لاړو چې ساشا یوه برنامه پکې درلوده. د ښوونځي په انگر کې د وړکتون ماشومان وو چې زانگوگانو کې زنگېدل. له ماشومانو تېر شوو. پټ ساتونکي مو پر بامونو ولاړ وو چې توري جامې یې اغوستې وې. ساتندویه ډله هر چېرې له مور سره وه. کله چې ساشا او مالیا د خپلو دوستانو مېلمستیاوو ته تللي، یا به موټر کې کېناستلي یا به په بازارونو کې گرزېدلې دوی به یې تل ساتنه کوله او مور به مې هم ورسره وه. اوس به چې کله نجونې د زیږدو کلیزې ته تلې نو چې راوتې به خپلو ساتونکو ته به یې کېکونه هم راوړل. مور ورو ورو له خپلې ساتونکې ډلې سره روږدي شوو. البته چې کله به له خلکو سره وو دوی به غلی وو، رسمي چلن به یې کاوه او زموږ ساتنه به یې کوله. خو کله به چې په الوتکه کې کېناستو یا به په ځانگړو ځایونو کې وو نو له دوی سره به مو خبرې کولې او ما به په ټوکه ورته ویل چې ډېر مهربانه یی خو د ډېرې په شان څېرې لری. وروسته له دوی سره ډېر صمیمي شوو، دومره صمیمی چې کله به یې نژدې خپلوان مړه شول نو ما به غمشریکي ورسره کوله او کله به یې چې ماشومان بریالی کېدل، زه به هم ورسره خوشحاله وم. پوهېدم چې دروند مسئولیت یې منلی او دا چې حاضر دي خپل ځان تر موږ څار کړي نو زما لپاره ډېر ارزښتمن وو.

اوس نو ما هم د نجونو په شان هم شخصي ژوند درلود او هم رسمي او متوجې شوې وم چې داسې زیاتې لارې چارې شته چې که ترې گټه واخلم نو پرته له دې چې ولیدل شم یا وپېژندل شم بازار ته تللی شم او یو څه اخیستلی شم یا کوم ځای لیدلی شم. د مثال په توگه زموږ سپي بو په کور کې د لوبې

ټول وسایل دانگې وانگې کړل، له دې وروسته یوه ورځ سهار د لوبو د وسایلو یو پلورنځي ته لاړو او د سپي لپاره مو د لوبې ځینې نور وسایل واخیستل او له دوکانه راووتلو. هر کله به چې په پټه او بې شورماشوره ښار ته تلم نو بریا به مې احساسوله. یوه بله ورځ مې د بېسبال خولۍ پر سر کړه. تورې عینکې مې پر سترگو کړې. یوه پلورنځي ته لاړم. ساتونکې ډله هم راسره وه چې ورزشي جامې یې اغوستې وې. په پلورنځي کې تاو راتاو شوم. د غاښو کریم او د غاښو بورسونه مې واخیستل. همدارنگه د ساشا او مالیا لپاره مې د لوبو ځینې وسایل پیدا کړل چې وامې اخیستل او یو ښکلی کارت مې هم واخیست چې د واده کلیمه کې یې باراک ته ورکړم. خپله ماجراجویي مې ورو ورو زیاته کړه. کله ناکله به مې له خورلینو سره رستوران یا د دوی کور ته ورتلم. کله به پارک ته تلم او د سین په غاړه کې به مې چکر واهه. البته امنیتي چارواکي به هم په پټه توگه زما شاوخوا کې گرزېدل او راباندې پام به یې وو. په راتلونکو کلونو کې حتا دې حالت ته ورسېدم چې له سپینې مانی به راوونم، لوبغالو ته به لاړم ورزش به مې کاوه، یا تر ټولو مهمه دا چې له واورو څخه ډکو غونډیو ته به ورتلم او هلته به مې سکي کوله. دا هغه تجربې وې چې مخکې مې نه درلودې. سکي کولو ته څو ځلې ولاړم، څو ځلې له خپلو لوبو سره او څو ځلې له خپلو دوستانو سره. هلته به مې د سکي کولو خولۍ پر سر کوله. عینکې به مې په سترگو کولې او له زیاتو نورو خلکو سره یو ځای به مې سکي کوله او خوند به مې ترې اخیسته.

دوستۍ ته مې تل ارزښت ورکاوه. په دې توگه پر دې توانېدم چې تل میشل رابینسون پاتې شم او خپل تېر ژوند له خپل نوي ژوند سره پيوست کړم. په واشنګټن کې مې د ساشا او مالیا د ځینو ټولګیوالو له میندو سره ملګرتیا پیل کړه. دا هغې مېرمنې وې چې ما ته یې اهمیت راکاوه، نه زما سیاسي او اجتماعي دريځ ته. البته داسې ډېر کسان نور هم وو چې غوښتل یې له مور سره اړیکه ولري مګر زما چندان ورسره جوړه نه وه.

بدلون | ۴۶۱

په ۲۰۱۱ کال کې مې هڅه وکړه چې خپلې ټولې نوې او زړې ملگرې سره راټولې کړم. په دې توګه هره میاشت به مې خپلې دولس صمیمي ملگرې ټاکلې او بیا به مې د ولسمشر دوه ډوبني پارک ته راسره بوولې چې د ډوبید پندګالي نومېده. دا ځای د واشنګټن په سل کیلومتری او د شمالي مریلینډ په غرونو کې اباد شوی و.

دا ټولې ملگرې مې زما په شان وې چې هم یې کورني مسئولیتونه لرل او هم یې دندې ترسره کولې. مور ټولې له دې سره روږدې شوې وو چې خپل ژوند له خپلو ماشومانو او خاوندانو څار کړو. مګر ما کله ناکله دا هڅه هم کړې وه چې خپلو غوښتنو ته اهمیت ورکړم او د ځان لپاره هم څه ترسره کړم. اوس خوشحاله وم چې هغه مېرمنې مې هم دې کار ته هڅولې. یعنې ما به ورته ویل چې د څو ساعتونو لپاره هم چې کېږي نو خپل ماشومان، خاوند او همکاران هېر کړئ. په دې توګه مور به د اونۍ په پای کې په ډوبید پندګالي کې استراحت کاوه او ټولو مېرمنو به خپلې دوستۍ لا پسې ټینګولې. دې پندګالي بېلابېلې کوټې درلودې چې له لرګیو جوړې شوې وې او شاوخوا کې یې ځنګلونه وو. څو شپې او ورځې به مو هلته تېرولې، د ورځې به په بایسکل ګرږېدو، روغتیايي خواړه به مو خوړل، خبرې به مو سره کولې او خپلې تجربې به مو سره شریکولې.

خورلنې به مې تل راسره وې، کله ناکله به یې ځایه قضاوتونه هم کېدل یا به زما د نوکانو په اړه خبرې کېدې یا به مې د جامو په رنگ نیوکې کېدې خو دوی به راته د زړه ډاډ راکاوه او ویل به یې چې منفي فکرونه له ځانه لرې کړم. دوی ملگرې مې درلودې چې د ۲۰۱۱ کال په مې میاشت کې له دوی سره د مابنامي په خاطر یوه روستوران ته لاړم چې د ښار په مرکزي برخه کې و. باراک او مور مې له نجونو سره وو. د اونۍ پای کې به ډېر بېربار وو. یوه شپه وړاندې مور په سپینه ماڼۍ کې د خبريالانو په مابنامي مراسمو کې هم وو چې

باراک یوه وینا هم وکړه. ده په خپله لنډه وینا کې د دونالد ټرمپ پر تلویزیوني برنامې ملنډې ووهلې. ټرمپ خپله برنامه کې ویلي وو چې باراک امریکایی نه دی. جالبه دا وه چې مراسمو کې ټرمپ هم ناست و او د باراک خبرې یې اورېدې.

هغه شپه چې کله له خپلو خورلنو راپه شوم نو کور ته لاړم. کور ته لس بجې ورسېدم. هلته چې ورسېدم نو پوه شوم چې د سپینې ماڼۍ فضا بل خپل ده او له ځانه سره مې کړل چې حتماً کومه غیرعادي پېښه شوې. له ساتونکو مې وپوښتل چې ولسمشر چېرې دی؟ هغوی وویل: «آغلې فکر کوم بر پور کې دی او د وینا لپاره ځان چمتو کوي چې خلکو ته وینا وکړي.»

دې ته مې پام شو چې ښایي هماغه پېښه شوي وي چې میاشتي میاشتي او حتا کلونه کلونه ورته په تمه وم. له میاشتو میاشتو معلوماتو راټولولو او د احتمالي خطرونو له راکمولو وروسته بالاخره امریکایی وسلوالو د پاکستان په اېبټ آباد کې پر یو کور برید وکړ او اُسامه بن لادن یې سره له کورنۍ ووژل. کله چې خونې ته ورسېدم نو ومې لیدل چې باراک په درېشۍ کې راووت چې سره نکتایي یې هم وهلې وه او ما ته یې وویل بالاخره هغه مو نابوده کړ او چا زیان هم ونه لید. اُسامه بن لادن وژل شوی و او هېڅ کوم امریکایی سرتېري ته هم مرگ ژوبله نه وه اوښتې. ما غېږه ورکړه. باراک ستر رېسک ته غاړه ورکړې وه. که ماته یې خوړلې وای ښایي خپل مقام یې بایلی وای. مگر له نېکه مرغه عملیات په بریالی توګه پای ته رسېدلي وو.

د ماڼۍ د شاوخوا کورنو، مغازو او روستورانو خلک له خپلو کورنو، هټیو او روستورانو راوتلي وو او خوشحالی یې کولې. شورماشور دومره زیات و چې مالیا یې هم له خوبه راویښه کړه. د امریکا په ټولو ایالتونو کې خلک سرکونو ته راوتلي وو او غوښتل یې چې دا خوشحالي ولمانځي. گډو غمونو او خوشحالو دوی ته پېوستون ورکړی و. دوی پوهېدل چې ټول سرتېري چې له هېواده بهر

بدلون | ۴۶۳

جگرې کوي، ټول پلرونه او ټولې ميندې چې خپل عزيزان يې له لاسه ورکړي، د سپټمبر د يولسمې پېښې د ترهگريز بريد د قربانيانو ټول خپلوان او لنډه دا چې ټول امريکايان خوشحاله وو. که څه هم زه پر دې باور يم چې دا ښه کار نه دی چې د يوه چا پر مړينه خوشحالی وشي او جشنونه ونيول شي مگر بيا هم هغه شپه او هغه شېبه کې امريکا آرمينيا احساس کړه او څرگنده يې کړه چې دا توانايي لري چې له گوانبونو سره مبارزه وکړي.

داسې ښکارېدل چې گڼې زمان الوزي او په ډېرې چټکۍ له موږه لرې کېږي. داسې چې موږ هېڅ پسي رسېدلی نه شوای. په سپينه مانۍ کې مو چې هره ورځ، هره اونۍ، هره میاشت او هر کال تېرول نو ډېر کارونه به مو لرل، هېڅ وزگارېدلو نه او تل به بوخت وو. د اونۍ د ورځو حساب کتاب رانه ورک و. کله به چې ماښامي ته کېناستم او له ځانه به مې وپوښتل چې غرمۍ مې چېرې خوړلې، نو نه به پوهېدم. هر څه په بېړه و. بېړه هم ډېره زیاته بېړه او زمان هم د فکر کولو لپاره ډېر کم و. کله ناکله به په یوه ورځ کې څو رسمي مراسم وو، څو به غونډې وې چې ټولو کې به مې گډون کاوه او بیا به تلویزیوني برنامې کې هم څرگندېدم. بېلابېلو ایالتونو ته به تلیم او زرگونو کسانو ته به مې وینا کوله او یا به مې مانۍ ته ماشومان رابلل او رېسمان بازي به مې ورسره کوله. کومو ورځو کې به مو چې مېلمستیاوې نه درلودې وزگار به وم، د جامو او سینگار غم به راسره نه و نو له وخته به مې گټه اخیسته او د مالیا او ساشا وضعو ته به مې رسیدگي کوله. خو وروسته به بیا هر څه له سره پیلېدل: وېشته سینگارول، مناسبې جامې اغوستل او په عمومي غونډو کې گډون کول او وینا کول.

په ۲۰۱۲ کال کې چې څومره انتخاباتو او د باراک بیاځلې ټاکل کېدلو ته ورنژدې کېدو نو هومره مې احساسول چې باید استراحت ونه کړم، هڅې وکړم، هاند وکړم چې باراک بیاځلې انتخاباتو کې بریالی شي. زما نه ژوند د امریکا تېرو لومړیو مېرمنو ته ورته و او نه هم کیسه. هغوی هېڅکله زما د ژوند په اړه فکر هم

نشو کولای چې څنگه مې تېر کړی او څنگه یې تېروم. هڅه مې کوله چې له ځانه ښه مخینه پرېږدم. که څه هم د لومړۍ مېرمنې په توګه مې څه ناڅه ښه محبوبیت پیدا کړی و خو بیا مې هم نشو کولای چې د ځینو هغو کسانو نیوکې وزغمم چې د پوستکي د رنگ له مخې یې زما په اړه قضاوت کاوه. له همدې امله ډېره هڅه مې کوله ډېر تمرین وکړم چې یوه ښه او بشپړه وینا ارایه کړم. همدارنګه خپلو کارکوونکو ته مې هم ویل چې برنامې ښې پلان کړي او ځانونه ښه ډاډه کړي چې هر څه سم دي. پر خپلو مشاورانو مې هم ټینګار کولو چې د «راځئ حرکت وکړو» پروژې ته زیات خلک رامات کړي. ښه پام مې کاوه چې هسې نه فرصتونه ضایع کړم، خو کله کله به مې ځانته دا فرصت هم ورکاوه چې آرامه ساه وکارم.

ما او باراک د انتخاباتي فعالیتونو لپاره یوازې څو میاشتې وخت درلود. موږ باید ډېر سفرونه کړي وای، ځکه ډېر اندېښمن وو، د دې انتخاباتي مبارزې لګښتونه هم ډېر زیات وو (باراک او د ماساچوست پخواني والي ویت رامني باید یو یو ملیارده ډالر د خپلو انتخاباتي کمپاینونو لپاره راټول کړي وای. رامني د جمهوري پال ګوند له خوا ولسمشرۍ ته نوماندېدلو). د روغتیايي بیمې قانون او همدارنګه د اقلیمي بدلونونو له کنوانسیون سره د امریکا یو ځای کېدلو او ځینو نورو زیاتو مسایلو له همدې انتخاباتو سره اړیکه درلوده. څومره کسانو چې په سپینه ماڼۍ کې کار کاوه همدې متزلزله وضعیت کې وو. ما حتا د احتمالونو په اړه هم فکر نه کاوه چې ګڼې باراک دې په انتخاباتو کې ناکام شي مګر په زړونو کې بیا دواړه وپېږدو خو هېڅ یوه جرأت نه کاوه چې دا وېره پر خوله راوړي.

د ۲۰۱۱ کال دویمې د باراک لپاره له اضطرابه او سترسه ډک دویمې و. ځینې جمهوري پال استازي به یوازې هغه وخت د دولتي پورونو د پاڼو صادرولو ته حاضر و چې باراک د خپلو برنامو له تصویب او پلي کولو تېر شوی وای. دې برنامو کې روغتیايي بیمه هم وه. خو هغه نه غوښتل چې له خپلو برنامو تېر شي.

بدلون | ۴۶۷

حکمه بیا نو کارگرې او زیارگالي طبقې ډېرې زیانمنېدلې. له احصایې سره سم، اقتصادي ودې ثابته وضعه پیدا کړې وه او هېواد د ۲۰۰۸ کال له کړکېچه راوتلی و. خو ځینې نورې چارې تر اوسه هم دومره ثابتې نه وې. د اسامه بن لادن له وژلو وروسته د باراک مینوال زیات شوي وو. خو دولتي پورونو او د اقتصادي ځورتیا په اړه اندېښنو د باراک وضعه خرابه کړې وه او مینوال یې راکم شوي وو. څو میاشتې وړاندې مې یو پلان نیولی و. غوښتل مې جنوبي افریقا ته لاړه شم. نو دا گډوډ حالت مې پرېښود او جنوبي افریقا ته لاړم. ساشا او مالیا هم په ښوونځي کې رخصتې وې، نو له ما سره تللای شواي. مور مې او د کرېک ماشومان هم له مور سره لاړل. د پېغلو افریقایي رهبرانو په کنفرانس کې مې وینا وکړه. له سیمه یزو افریقایي رهبرانو او د امریکا سفارت له کارکوونکو سره مې وکتل او همدارنگه د روغتیا او ښوونې په مراسمو کې مې هم گډون وکړ. بوتسوانا ته مې هم یو لنډ سفر وکړ. د هغه ځای له ولسمشر سره مې هم وکتل. بیا مې د اېډز ناروغی یو کلینیک هم وکوت. په ژوهانسبورگ کې د نژادي تبعیض موزیم ته لاړو. د دې ښار یوې تور مېشتې سیمې ته لاړو، هلته مو له ماشومانو سره نڅاوې وکړې او د هغوی تر څنګ مو کتابونه ولوستل. بیا مو له ډېزموند توتو سره وکتل چې اسقف، افسانوي دینپوه او سیاسي فعال و چې په جنوبي افریقا کې یې د نژادي تبعیض د لغو کولو لپاره ډېرې هلې ځلې کړې وې. توتو اوس نهه اویا کلن و، هډور ښکارېده، تل یې موسکا پر خوله وه او کله یې چې واورېدل چې زه د اندامو د تناسب د دودونې په خاطر په یوه ورزشي لوبغالي کې يم نو هلته راپسې راغی او د یو شمېر ښادو او خوشحالیو ماشومانو پر وړاندې یې ټینګار وکړ چې له مور سره سویډني لمبا وکړي.

د جنوبي افریقا دې څو ورځني سفر زما روحیه ډېره لوړه کړه. په ۱۹۹۱ کال کې هم له باراک سره لومړی ځل کنيا ته راغلي وم، خو دې سفر ورسره بشپړ توپیر درلود. دا ځل کله چې د رهبرو افریقایي پېغلو په کنفرانس کې د شپږ

اویا پېغلو پر وړاندې ودرېدم نو له سترگو مې اوبسکې راغلي. هغوی ډېرې هيله بشوونکې وې. هغه مهال د افریقا شپېته سلنه نفوس تر پنځه ویشته کالو کم عمر درلود. اکثره دې پېغلو په خیریه بنسټونو کې کار کاوه او نورې مېرمنې یې روزلې چې کار زده کړي او د دولتي فساد مخه ونیسي.

مگر ډېره هیښنده واقعه زموږ د سفر په دویمه ورځ وه. زه او زما کورنۍ په ژوهانسبورگ کې د نېلسون منډېلا بنسټ په ودانۍ کې وو او د منډېلا له مېرمنې گراچا ماچل سره مو لیده کاته کول چې مشهوره بشردوسته وه خو یو وخت مو پام شو چې منډېلا هم غواړي چې هماغه نژدې ځای کې په یوه کور کې له مور سره وگوري.

ما هم په خوشحالی ومنله او ژر ورغلو. منډېلا دا مهال دوه نوي کلن و او د یني (کېد) د ناروغۍ په خاطر په روغتون کې بستر شوی و. کله چې شپږ کاله وړاندې منډېلا واشنگټن ته راغلی و نو باراک ورسره کتلي وو. له هغه سره یې یو انځور هم اخیستی و چې بیا یې د خپل دفتر پر دېوال راوځړاوه. زما لور ساشا اوس لس کلنه او بله لور مې مالیا اوس دیارلس کلنه وه. د دوی دې ته پام شوی و چې دا واقعه ډېره مهمه ده چې پلار یې د داسې چا انځور په خپل دفتر کې راځړولی. د منډېلا لیدنې ته لاړو. نجونې هم پوهېدې چې مهم کس ته ورځو. مور مې هم راسره وه. مور مې که څه هم تل آرامه وه خو کله یې چې منډېلا ولید نو هیجاني شوه.

زما پر باور، هېڅ داسې ژوندی شخص نه و چې د نېلسون منډېلا په کچه یې دې د نړۍ پر خلکو معناداره اغېز کړی وي. کله چې دی پنځه دېرش کلن ځوان و نو د لومړي ځل لپاره یې د افریقا ملي کانگرس ته لاره وموندله او د جنوبي افریقا د تبعیضي سیاست پر وړاندې ودرېد. په داسې حال کې چې د جنوبي افریقا د دولت ټول چارواکي سپین پوستي وو. څلور څلوېښت کلن و چې ونيول شو، ولچک ورواچول شول، زولانه شو او زنداني یې کړ. گناه یې دا

بدلون | ۴۶۹

وه چې سياسي فعاليتونه يې کول. کله چې په ۱۹۹۰ کال کې له زندانه راخلاص شو نو يو اويا کلن و. اوه ويشت کال يې زندان زغملی و، شکنجې يې تېرې کړې وې او يوازيتوب يې گاللی و. بلاخره يې د دولت له رهبرانو سره مذاکره وکړه او هغوی ورسره همغږی شول چې په جنوبي افريقا کې يوه ريښتيا نۍ ديموکراسي راشي. لنډه دا چې د دې هېواد لومړنی ولسمشر هم شو.

د مندېلا کور په هغه سړک کې و چې شاوخوا ته يې ډېر ونې وې. کور يې د مديترانې د کورنو په شان و. کله چې له گراچا ماچل سره د مندېلا خونې ته ورننوتلو نو دی په يوه ستره او رڼا خونه کې په راحتو څوکۍ کې ناست و. قهويي کميس يې اغوستی و. وېښته يې سپين او کم شوي وو. يوه سپينه کمپله يې پر خپلو پښو اچولې وه. د خپلوانو څو نسلونه يې شاوخوا ته ناست وو او زموږ ښه هرکلی يې وکړ. د ده نیک، ښه او صميمانه چلن ماته خپل نیکه رايا د کړ چې زه ماشومه وم او هغه ژوندی و. د مندېلا په ليدو مې ډېره آرمتيا احساسوله.

ډاډه نه يم چې مندېلا پوه شو چې موږ څوک يو او د څه لپاره ورته راغلي يو. خبرې يې سمې نه اورېدې او حواسو يې هم سم کار نه کاوه. گراچا ماچل په غوږ کې ورته وويل: «دا د امريکا د ولسمشر مېرمن، ميشل اوباما ده.»
نېلسون مندېلا په ځواب کې وويل: «هو، څومره ښه.»

نېلسون مندېلا د خپلو ويناوو، ليکونو او کتابونو له امله د بشر په ذهن کې تلپاتې شوی و. پنځه ورځې وروسته چې متحده ايالتونو ته راوگرزېدم نو مندېلا په اړه مې بيا هم فکر کاوه. هغه شپه چې کله په الوتکه کې امريکا ته راتلو نو ساشا او ماليي د خپل ماما له لوبو سره په يوه کمپله کې وېدې شوې وې. موږ مې په څوکۍ کې چورتونه وهل. د الوتکې په وروستۍ برخه کې د الوتکې خدمتکاران او امنيتي ساتونکي ناست وو او فلم يې کاوه. د الوتکې ماشين بنگاری کاوه. ما هم يوازيتوب احساساوه او هم نه. د پېغلو افريقايانو په اړه مې سوچونه کول چې په کنفرانس کې مې ليدلې وې او پوهېدم چې د دې لپاره چې

د ټولني ستونزې او ناخوالې هوارې کړي نو ډېر صبر او ډېرو هڅو ته اړتيا لري. منډېلا د هغو عقايدو له امله زندان ته لاړ چې باور يې پرې درلود او د خپلو اولادونو او لمسيو غټېدل يې ونه ليدل. مگر پوهېده چې بلاخره بريالی به شي. هغه رازده کړل چې پرمختيا او پرمختگ ورو جريان دی او د څلورو يا اتو کلونو په اوږدو کې دومره زياته پايله نه ورکوي. دا زموږ دنده ده چې د بدلون او پرمختگ تخمونه وکړو او صبر وکړو او پوه شو چې بنايي گټه يې په خپل ټول عمر کې هم ونه گورو.

د ۲۰۱۱ کال په پسرلي کې، باراک سنا ته درې ځلې ځينې لايحې وړاندیز کړې چې د امريکايانو لپاره يې زرگونه دندې رامنځته کولې او ځينو ايلتونو ته يې پيسې ورکولې چې زيات ښوونکي جذب او پر دندو وگماري خو دې درېو ځلونو کې هم جمهوريپالو د ده وړاندیز شوو لايحو ته رايې ورنه کړې.

حتا د سنا د اکثریتو جمهوريپالو رهبر مېچ مېک کانل کال وړاندې يوه خبريال ته ويلي وو: «زموږ اصلي موخه دا ده چې باراک د دويمې دورې لپاره ولسمشر نه شي.» ښکاره وه چې هغوی ته د خلکو غوښتنو او د هېواد ادارې کوم اهميت نه درلود بلکې غوښتل يې چې واک يوازې د دوی په لاس کې وي.

د جمهوريپالو دې چلن زما غوسه راپاروله، ناهيلي کېدم به او کله ناکله به يې له هر څه نه زړه راتور کړ. پوهېدم چې باراک هم له ما څخه ښه وضعیت نه لري. خو هغه همداسې په سرسختی کار کاوه او هڅه يې کوله چې څومره کولای شي هومره خنډونه له مخې لرې کړي. دی تل خوشبينه و او په خوشبيني يې باور درلود. اوس نو پنځه لس کلونه کېدل چې په سياست کې ښکېل و. زما په اند باراک د يوه پخواني مسي لوبښي په څېر و چې اورونو له خرابی ژغورلو، نور يې هم کلکاوه او ځلا يې وربښله.

د ۲۰۱۱ کال په هماغه مني کې ما او باراک بياځلې انتخاباتي مبارزه پيل کړه. بيا به غونډو ته ورتلو، خلکو ته به مو لاسونه ورکول او د دوی ستونزو او

بدلون | ۴۷۱

اندېښنو ته به مو غور نيوه. له خلكو مو انرژي اخيسته. د كانگرس د ۲۰۱۰ كال منځنۍ ټاكنې په بشپړه توگه گډوډ وې او له باراك سره چل ول كېده. داسې چې د باراك گوند حتا نه شو كولاى يو قانون هم تصويب كړي.

كه څه هم ستونزې وې، مگر داسې څه هم وو چې موږ ته يې هيله راكوله لكه د ۲۰۱۱ كال تر پايه پوري ټول امريكايي سرتېري له عراقه راووتل او له افغانستان څخه هم د امريكايي سرتېرو د راوتلو لړۍ راپيل شوه او جريان يې درلود. د روغتيايي بيمې لايحه هم د پلي كېدو په حال كې وه او اوس ځوانانو كولاى شول چې زياته موده د خپلو ميندو او پلرونو له بيمې گټه واخلي او شركتونو هم دا توان نه درلود چې د ناروغانو د درمليزې بيمې د پوښښ لپاره يو چوكاټ وټاكي. ما به تل ځانته ويل چې دا هغه حركتونه دي چې موږ مخ پر وړاندې بيايي او دا هغه گامونه دي چې موږ يې د سترو موخو د ترلاسي لپاره وهو. كه څه هم يوه سياسي گوند توطيې كولې چې د باراك ماته وويني، خو موږ له دې پرته بله چاره نه درلوده چې مثبت فكر وكړو او خپلو كارونو ته ادامه وركړو. همدا وه چې دواړو په سختۍ كار كاوه. خپلې برنامې مې هم نه هېرولې، هغه مې هم ترسره كولې. بله دا چې «راځئ چې حركت وكړو» پروژې هم ښې پايلې وركړې وې او موږ پر دې توانېدلي وو چې ځينې زنځيره يي روستورانونه دې ته اړ كړو چې خپله غذايي مينو بدله كړي او هغه خواره پكې ځاى كړي چې لږ كالوري او كم سوډيم لري. همدارنگه موږ له دوى هيله كړې وه چې ماشومانو ته روغتيايي او سالم خواره وركړي.

د لومړۍ مېرمن ځواك ډېر اغېزمن دى او ما ورو ورو زده كول چې څنگه كولاى شم چې په ښه توگه ترې گټه واخلم. اجرائي ځواك مې نه درلود، سرتېرو ته مې هم امرونه نه كول او په سياسي ناندريو كې مې هم ځان نه ښكېلاوه. زما دندې له ما دا غوښتنه كوله چې په ځينو چارو كې ولسمشر رانرم كړم. خو لږ لږ مې ليدل چې ځواكونه مې زياتېږي. يوه نمونه وم چې په ټولنه

مې ډېر اغېز کولای شو. د مثال په توګه عجيبې جامې به مې اغوستې، ماشومانو ته مې له خندا ډکې کيسې کولې او خپل دا مطلب مې خلکو ته وررساوه چې د ماشومانو په غذايي ترکيب کې سوډيم ښه نه دی. هر چېرې مې له سترې کوونکو او اوږدو ويناوو ډډه کوله.

زه د کارګرې طبقې په يوه کورنۍ کې زيږېدلې او هلته ستره شوې وم. د خلکو په فرهنگ کې مې ژوره ريښه درلوده. خلک مې ښه پېژندل. نو له همدې امله کله به چې انتخاباتي شعارونو ته اړتيا پېښېده باراک به له ما ګټه اخيستله. له تېر سره زما توپير دا و چې اوس مې شيکې جامې اغوستې، کله ناکله به مې له ګانو هم کار اخيستې، خو هغه مجلې مې تل لوستې او هغه کومبډي سريالونه مې تل ليدل چې په خلکو پورې يې اړه درلوده او موږ ته يې زموږ فرهنگ رابېژنده.

لنډه دا چې له امريکايانو سره مې د اړيکې داسې لارې موندلې وې چې باراک او مشاوران يې پرې نه پوهېدل. د مثال په توګه له يوې مشورې ورځپانې يا يوې مشورې تلويزيوني شبکې سره به مې مرکې نه کولې او د دې په ځای به تلم، په هغو وېبلاکونو کې به مې ګډون کاوه او د هغو وېبلاکونو له چلوونکو سره به مې مرکې کولې چې زياتره مخاطبان به يې مېرمنې وې. همدارنگه خپل پيغامونه به مې د انټرنټ له لارې خلکو ته لېږل، لکه د ټوپټر له لارې. يادېږي مې چې لومړی ټوپټ مې په ۲۰۱۱ کال کې وکړ او دې ټوپټ زما پيغام ډېر ژر هر چېرې خپور کړ. دا راته يوه تازه موندنه وه چې نوی ځواک يې راکاوه.

اوس مې ځينې چلونه هم زده کړي وو. که خبريالان او د دوی فلمبرداران او عکاسان به راپسې ګرږېدل نو کولای مې شول چې ځان خواته يې راوکاږم او هغو ځايونو ته يې بوزم چې ما غوښتل. د مثال په توګه يوه ورځ ما او جېل بايډن د نقاشۍ وسايل لکه بورس، رنگونه او داسې نور شيان راواخيستل، د واشنگټن په شمالي برخه کې يوه کور ته لاړو چې پر يوه نظامي پورې يې اړه درلوده، موږ غوښتل چې د دې کس د کور په بهرني دېوال کې نقاشي وکارو. د

بدلون | ۴۷۳

کور خاوند پنځه ويشت کلن و. افغانستان کې يې هم دنده ترسره کړې وه. هلته يې پر چورلکې بريد شوی و، زخمي شوی و، پوښتې يې ماتې شوې وې او مغزو يې هم زيان ليدلی و. دې کس زياتې درملنې ته اړتيا درلوده چې ورغږي. که څه هم زموږ د نقاشۍ کار ډېر جالب نه و مگر زموږ موخه نقاشي نه وه بلکې غوښتل مو جاني اگبي رسنيو ته ورسکاره کړو چې خلک يې وويني او له حاله يې خبر شي. د دې کس د کور په لومړي پوږ کې کارونه روان وو چې لږ آسنټياوې پکې رامنځته شي او دا سړی وکولای شي چې په آسانی خپل کور ته په ويلچر کې وردننه شي او بېلابېلو برخو لکه، پخلنځي، سالون او داسې نورو ځايونو ته يې ورشي. د دې کور د ودانۍ چارې يوه خيريې بنسټ منلې وې. دې بنسټ دا شان زرگونه کورونه رغول چې کارونو يې جريان درلود. دا کورونه يوازې هغو نظامي چارواکو ته رغېدل چې جگړو کې يې زيانونه ليدلي وو او زخمي شوي وو. څنگه چې خبريالان تل په ما پسې وو نو دلته هم له خپلو کمرو سره راپسې راغلل او زما او د جېل د نقاشۍ فلم يې واخيست. خو دوی خبر نه و چې موږ لومه ورته اېښې. دوی مو په لومه کې رابښکل کړل. ځکه اړ شول چې له آگې او د ده له کورنۍ سره هم مرکه وکړي او په دې توگه زه خپلې موخې ته ورسېدم.

د ۲۰۱۲ کال د نومبر په شپږمه نېټه، يعنې د انتخاباتو په ورځ وېرې بيا زما وجود کې غځونې وکړې. د نورو رای ورکولو په پرتله دا رای ورکونه زما لپاره آسانه وه. ما فکر کاوه چې رايه نه ورکوم بلکې نظرپوښتنو کې ونډه اخلم چې د باراک د شخصيت او په سپينه ماني کې له کورنۍ سره د ده د چلن په اړه دي. که څه هم بوخته وم، نجونې راترغاړې وې، د دوی پالنه او روزنه مې کوله يا مې د زده کوونکو د انجمن غونډو کې گپون کاوه، له دې سره سره مې درې ورځې انتخاباتي کمپاين ته هم ځانگړې کولې چې بېلابېلو ښارونو ته به تلم او خپلې ويناوې به مې کولې. باراک هم زيات فعاليتونه کول او نظرپوښتنو څرگندوله

چې هغه په ډېر کم اختلاف له میت رامني څخه واړندې دی. باراک په خپله لومړۍ انتخاباتي مناظره کې ښه نه و ځلېدلی، نو ځکه مشاوران او مالي ملاتړي يې اندېښمن وو. ما د خپلو کارکوونکو په څېره کې ستړیا لیدله. خو دوی هېڅکله نه څرگندوله چې ستړي دي او دې ته يې اندېښنه وه چې هسې نه په څو راتلونکو میاشتو کې باراک له دولته بهر شي.

که څه هم پر باراک باندې عصبي فشارونه زیات وو مگر ډېر آرامه و او هر څه يې زغمل، خو په وروستۍ اونۍ کې يې رنگ وتښتېد، مړاوی شو، حتا لږ څه وزن يې هم بايلود او ډنگر شو. ځکه نه یوازې يې انتخاباتي کمپاینونه کول بلکې دولتي چارو کې هم بوخت و او زیات مسایل ورترغاړې وو لکه بنغازي کې په امریکایي دیپلوماتانو برید شوی و او همدارنگه د سنډي توپان ته يې هم باید رسیدگی کړې وای چې ختیز سواحل يې وران کړي وو.

د هغې ورځې پر ماښام رای ورکول پای ته ورسېدل او رای شمېرنه پیل شوه. زه د کور درېیم پوړ ته لاړم چې جامې بدلې کړم، لږ سینگار وکړم او بیا راتلونکې شپې ته د غونډو لپاره ځان چمتو کړم. مردیت زما او زما د مور او د نجونو جامې برابرې کړې وې او جاني او کارل هم باید زما وېښته راجوړ کړي وای. باراک هم له خپل عادت سره سم، لومړی د باسکتبال لوبې ته تللی و او بیا په خپل دفتر کې ناست و چې خپل یادښتونه سره برابر او تنظیم کړي.

زما په خونه کې چې تلویزون و غلی مې کړ. غوښتل مې چې د رایو پایله په مستقیمه توګه یا له باراکه واورم او یا هم له ملیسا څخه.

بیا مې ځان په کارونو بوخت کړ. بلاخره اته بجې شوې او زه پوه شوم چې د انتخاباتو لومړنۍ پایلې معلومې شوې. موبایل مې راواخیست، له ځانه سره مې کېښود او دې ته په تمه شوم چې کېدی شي، ډېر ژر والري، ملیسا یا زموږ د انتخاباتي کمپاین نوې رییسه تینا راسره اړیکه ونیسی. مور مې د لومړي پوړ په پخلنځي کې وه او مجلې يې لوستې. جاني هم زما وېښته راجوړول. همداسې

بدلون | ۴۷۵

زنگ راتللو ته په تمه وم. نیمه گړی نوره هم تېره شوه، مگر هېڅ خبر رانغی. سر کې مې خوږو څړیکې وکړې. گومان مې وکړ چې حتماً کوم بد خبر دی چې څوک راسره اړیکه نه نیسي. په داسې شېبو کې به تل بدبینه کېدم. فکر مې کاوه چې بښايي موږ د دې وړتیا نه درلوده چې بیاځلې حکومت کې پاتې شو.

همدا شېبه باراک په زینو کې راپورته شو. زما خواته راغی، ښه ډاډه راته موسک شو او راته کړل یې: «هر څه پای ته ورسېدل، موږ بريالی شوو.»

زما موبایل خاموشه و، خو زه نه وم پرې خبره. لاندیني پوږ کې خوشحالی وې، شورماشور و او تلویزیون شېبه په شېبه په دې اړه خبرونه خپرول. له څو اصلي ایالتونو پرته باراک په نورو ټولو ایالتونو کې بريالی شوی و. د ۲۰۰۸ کال په څېر ځوانانو، نور پوستانو او ښځو ټولو ده ته رایه ورکړې وه او دی یې په انتخاباتو کې بريالی کړی و. که څه هم جمهوريپالو موږ ته ډېر خنډونه جوړ کړي وو خو ماته یې خوړلې وه. زه پوه شوم چې موږ په کافي اندازه غوره یو چې خلکو رایه راکړې. ویت رامنې هم په هماغه شېبه خپله ماته ومنله. زموږ څلور کسيزه کورنۍ بیا هغه شېبه صحنې ته لاړه او خلکو ته مو لاسونه وښورول. اوس مې په خوښۍ کولای شول چې ساشا او مالیا ته په هغه ښوونځي کې نوملیکنه وکړم چې درسونه یې پکې ويل. همدارنگه خپل دوستان او مشاوران مې هم خوندي کول او خپلې هیلې او نظریې مې هم پلې کولې. ما او باراک په انتخاباتي کمپاینونو کې خلکو ته ويلي وو چې موږ هماغسې باانرژي او پرشوره یو او غواړو چې د امریکا د راتلونکي لپاره هڅې وکړو.

له دې څخه پنځه اونۍ وروسته په کونتيکوت ایالت کې سندی هوک ښوونځي ته یو وسلوال وردننه شو او پر ماشومانو یې ډزې وکړې او ویې وژل. زه هغه شېبه سپینه مانی کې وم او یوه لنډه وینا مې کوله او له هغې وروسته پلان و چې د ماشومانو یوه ځانگړي روغتون ته ورشم چې دا پېښه وشوه. تینا ورکش کړم او دا هولناکه خبر یې راکړ او راته کړل یې چې باراک په گردې دفتر

کې دی او راته ویلي یې چې خومره ژر کېږي هومره ژر ورشم.

د اتو کلونو په اوږدو کې دا لومړی ځل و چې باراک د ورځې په منځ کې خپل دفتر ته وربللم. کله چې د ده دفتر ته وردننه شوم نو یو بل ته مو غږ ورکړه. هر وخت به چې کومه پېښه کېده نو ده به له خپلو مشاورینو غوښتل چې د هغه پېښې په اړه ټول معلومات ورکړي چې وکولای شي ښه سنجېدلی ځواب وړاندې کړي. د سندی هوک د دې زړه بوږنوونکي جنایت په اړه یې هم بشپړ معلومات تر لاسه کړي وو. د لومړي ټولګي شل زده کوونکي او د هغوی شپږ استادان وژل شوي وو. د ده خواشینی د هغو میندو او پلرونو له خواشینی ګمه نه وه چې خپل ماشومان یې له لاسه ورکړي وو. باراک هم زما په څېر له ماشومانو سره مینه درلوده. دی یو زړه سوانده پلار هم و چې له خپلو ماشومانو او د نورو له ماشومانو سره یې مینه درلوده. هغه ورځ کله چې مالیا او ساشا کور ته راوګرځېدې نو ما او باراک یې واکه کلکې په غږ کې ونيولې. مور هېڅ نشول کولای چې د هغې پېښې په اړه دوی ته څه ووايو. پوهېدو چې د امریکا په ګوټ ګوټ کې اکثره میندې او اکثره پلرونه په اندېښنو او خپګانونو اخته شوي وو. باراک په یوه مطبوعاتي کنفرانس کې هڅه وکړه چې د قربانیانو کورنیو ته داسې الفاظ وړاندې کړي چې زړونه یې تسکین شي. ده په دې کنفرانس کې اعلان کړل چې د وسلو د نه پېر او پلور قانون به تصویب کړي.

په تېرو څلورو کلونو کې کله به چې کومه موضوع پېښېده نو ما به هڅه کوله چې خلکو ته ډاډګېرته ورکړم. د مثال په توګه، د چا کورونه به چې په آلاباما توپان کې له منځه تللي وو نو له دوی سره به مې همدردي کوله. همدارنګه چا به چې د افغانستان په جګړه کې خپل عزیزان بایلي وو نو په غږ کې به مې نیول یا د هغو پوځیانو له کورنیو سره به مې لیدنه کوله چې د تګزاس د نظامي هدې په چاودنه کې یې ځانونه بایلي وو. ما به دې ټولو ملاقاتونو کې هڅه کوله چې خلکو ته آرمټیا ورکړم او له دوی هیله وکړم چې صبر ولري. خو

۴۷۷ | بدلون

کله چې باراک وپتېبله چې د سنډي هوک له فاجعې وروسته هلته ورشي چې د قربانيانو د جنازې په مراسمو کې وينا وکړي، نو دومره شوکه شوم چې ومې نه شول کولای ملګرتيا ورسره وکړم. نه پوهېدم چې څنگه داسې يوه څوک آرامه کړم چې خپل شپږ کلن ماشوم يې په ښوونځي کې بايللی. د دې پر ځای د اکثرو ميندو او پلرونو په څېر په خپلو اولادونو ورسرېښ شوم. مخکې له دې چې باراک د قربانيانو مراسمو ته لاړ شي، د نجونو په ښوونځي کې د نڅا او نمايش پروگرام و. په دې پروگرام کې ساشا هم برخه درلودله نو باراک هم سالون ته راغی او په وروستۍ ليکه کې کېناست. ښې نندارې ترسره شوې، يوه ننداره د شهزاده او ځنگله وه چې ښکلې منظري يې درلودې او ساشا په کې د يوه مورک نقش لوباوه. دې د مورکانو په څېر جامې اغوستې وې، اوږده غوړونه يې لرل او ښکلې لکۍ يې درلوده. ډېره ښه موسيقي هم غږېده. ما په ساشا ډېر افتخار کاوه. د باراک د ولسمشرۍ دويمه دوره، د ډېرو اړخونو له پلوه آسانه وه. مور په تېرو څلورو کلونو کې د هېواد په بېلابېلو برخو کې وړ کسان پر کار گمارلي وو او ښې برنامې او ښه پلانونه موجود وې او چې له تېروتنو مخنيوی وکړو. د ولسمشر د معرفۍ رسمي مراسم د ۲۰۱۳ کال په جنوري مياشت کې ترسره شول. دا ځل مو د ۲۰۰۹ کال پر خلاف له لسو جشنونو يوازې دوه جشنونه جوړ کړل. اوس مو نو څلور نور کاله هم په مخکې درلودل چې بايد هڅه مو کړې وای چې استراحت وکړو او د راتلونکي کار د ادامې لپاره کافي انرژي ولرو. کله چې باراک لوړه وکړه نو له دې وروسته د پوځيانو د رسم و گذشت مراسم وو. د تېر ځل په پرتله مې دا وارې له مراسمو زيات خوند اخیسته. زرگونه کسان واشنگټن ته راغلي وو. ميليونونو کسانو د تلویزيون له لارې ليدلو. مراسمو ته چې څومره کسان راغلي وو په دې کسانو کې يوه پنځلس کلنه نجلۍ هم وه چې هايدي پندلتن نومېده او په بس کې واشنگټن ته راغلي وه. هغه له خپل مور او پلار او خپل کوچني ورور سره په شيکاگو کې اوسېدله، په ښوونځي کې هم اول نومره وه او کله به

چې هر چا له دې پوښتل چې په راتلونکې کې غواړې څه شی، نو دې به ویل چې: «هیله لرم چې هاروارد پوهنتون کې شامله شم.»

د ولسمشر د معرفۍ له رسمي مراسمو اته ورځې وروسته، هایدې پندلتن په یوه عمومي پارک کې په شیکاګو کې پر ډزو وویشتل او ووژل شوه. دا پارک د دې ښوونځي ته نژدې و. دا له خپلو ملګرو سره د لوبغالي په یوه سرپټي ځای کې درېدلې وه چې باران ودرېږي او بیا لاړه شي. خو دا مهال هلته د غلو یوه وسلواله ډله تېرېده چې فکر یې کړی و چې دوی یې دوښمنان دي، نو په ولاړو کسانو یې وسلې رايستلې وې، ولاړ کسان ترې تښتېدلې و، په تښتېدلو کې هایدې هم وه چې د تېښتې په حالت کې د شا له خوا یوه اتلس کلن غله پر ډزو ویشتلې وه. د دې دوی نورې ملګرې زخمي شوې وې.

کله چې باراک د کونتيکوت د ښوونځي د زده کوونکو د غمشریکي مراسمو ته لاړ زه د هایدې د خښولو مراسمو ته ورغلم. ما غوښتل هڅه وکړم چې په سرکونو کې د ماشومانو د وژلو مخه ونیسم او د وسلو د نه پېر او پلور د قانون تصویب لپاره چټک ګامونه واخلم. هایدې زما په شان له کارګرې کورنۍ وه او زما د ورکتوب په شان د دوی کور هم د شیکاګو په جنوبي برخه کې وو. د جنازې په مراسمو کې یې مور ژړل او ماته یې وویل: «ما چې څه کولای شول، د دې لپاره مې ترسره کړل، مګر هغه مې بایلوده.» مور یې کلوپاترا نومېده چې ډېره خواشینې وه، نری غږ یې درلود خپل وېښته یې لنډ کړي وو او د یوه شرکت د خدماتو په برخه کې یې کار کاوه. هغه ورځ یې په غاړه کې ګلابي گل رااچولی و. د دې مېړه ناتانیا نومېده چې دواړو به تل هڅه کوله چې د خپلو ماشومانو روزنه وکړي او هېڅکله دوی پرې نه ږدي چې په سرکونو کې هسې جتي خپل وخت تېر کړي. دوی خپل ماشومان په کلیسا کې د نڅا مراسمو ته هم بېول. همدارنګه ورزش ته یې هم وخت ورکړی و او خپلو اولادونو ته یې د والیبال په یوه لوبغالي کې نوملیکنه کړې وه.

بدلون | ۴۷۹

هايدي پندلتن د هغو درېيو قربانيانو له ډلې وه چې د شيكاگو په تاوتريخوالي کې يې ژوند بايللی وو او شپږ دېرشمه قرباني وه چې په هغه کال کې له کوره بهر د تاوتريخوالي بنکار شوي وو. د دې پېښو اکثره قربانيان تور پوستان وو. کله چې هايدي خاورو ته سپارل کېده نو زيات کسان کليسا ته راغلي وو. کلپاترا د خپلې لور کيسې کولې. د هايدي دوستانو او ټولگيوالو د دې خاطرې بيانولې. له ما پرته دې مراسمو ته د دې ښار والي او ښاروال، جسي جکسون او همدارنگه والري هم راغلي وو او ټول خواشيني وو. د ترانې ډله هم راغلې وه چې په خپله ترانه يې کليسا په لړزا راوسته. کله چې هايدي خاورو ته وسپارل شوه، نو ما له دې څخه څو ورځې وروسته د هغې مور او پلار ته بلنه ورکړه چې راشي او د ولسمشر د کلنۍ وينا په وخت کې زما تر څنگ کېږي. بيا مې دوی ته بلنه ورکړه چې د سپينې مانۍ په نورو جشنونو کې هم گډون وکړي. کلپاترا وروسته د تاوتريخوالي له مخالف خوځښت سره يو ځای شوه او د هغوی به غونډو کې به يې هم گډون کاوه.

په ۲۰۱۱ کال کې مې د ښوونځي د نجونو يوه دېرش کسيزه ډله آکسفورډ پوهنتون ته بوتله چې دا پوهنتون وگوري. ما غوښتل چې له دوی سره اړيکه برقراره کړم او هغوی ته څرگنده کړم چې په راتلونکې کې دې پوهنتون ته ورتلی شي. زه ولې بريالۍ وم او د بريا راز مې په څه کې و؟ زه ځکه بريالۍ وم او د بريا راز مې دا و چې که ماشومه وم، که به په ښوونځي کې وم او که په کور کې نو سترې هيلې به مې لرلې او له خپل کار سره به مې علاقه لرله. همدارنگه په سپينه مانۍ کې ما د «راځئ چې بريالي شو» په نامه برنامه هم جوړه کړه. له دې برنامه څخه مې موخه دا وه چې ماشومان تشويق کړم چې هڅې وکړي او پوهنتون ته لاړ شي. بله موخه مې دا وه چې د ښوونځيو له مشاورانو زياته گټه واخلم او داسې يو کار وکړم چې تکړه ماشومانو سره په ښوونځي کې دولتي مالي مرسته وشي. زړه مې غوښتل چې په ښوونځي کې داسې ښوونکي واوسي او د

ښوونځي داسې مشاوران وي چې د خپل سطحې چلن له امله د دې باعث نه شي چې د ماشومانو زړه له ښوونځي تور شي. ما چې کومې نجونې له ځانه سره آکسفورډ پوهنتون ته بېولې وې او کوم ماشومان مې چې سپينې ماني ته راوستلي وو چې زموږ پالېز او ترکاری وگوري او همدارنگه هغه زده کوونکي چې د موسيقۍ، شعر او ستايل کارځايونو ته راتلل نو ما پر ټولو ټينگار کاوه چې تاسو ټول وړتيا لرئ. تاسې ټول مهم يئ. پر ځان باور ولرئ او وړاندې لاړه شئ. ما چې له کومو ماشومانو سره خبرې کړې وې، نو په درسونو کې يې ښه پرمختگ کړی و او ښې درسي نومرې يې اخيستې وې. زه په دې پايله وروسته خبره شوم، ځکه يوه ښوونکي په دې ماشومانو څېړنه کړې وه او بيا يې ماته خپله څېړنه راوښوده. دې څرگندوله چې که ماشومان وهڅول شي او زړه ورکړل شي نو د دوی ذهني ځواک به قوي شي.

کله چې هايډي پنډلتن خاورو ته وسپارل شوه نو له دې وخته دوه مياشتې وروسته بيا شيکاگو ته لاړم. زما د مشاورانو د ډلې ريسه تينا وه. دا مېرمن مخکې وکيله وه او کلونه کلونه يې په شيکاگو کې ژوند کړی و. ما له تينا هيله وکړه چې مالي ملاتړي پيدا کړي چې په کوڅو او سرکونو کې د تاوتریخوالي مخه ونيسو. تينا هوبنياره او فعاله نجلی وه، په ټولو غونډو کې به يې گډون کاوه او ښه اغېز يې درلود. هغې له پنتاگون او د بېلابېلو ايالتونو له واليانو سره بحثونه کړي وو چې بډې يا رشوت په ادارو کې له منځه يوسي او له تقاعد شوو سرتېرو او د هغوی له مېرمنو ملاتړ وکړي. څنگه چې تينا په شيکاگو کې له بشرپالانو سره اړيکه ونيوه او همدارنگه د دې ښار له ښاروال سره يې هم مشورې وکړې نو په څو اونيو کې يې وکولای شول چې دري دېرش ميليونه ډالر راټول کړي. موږ دا ټولې پيسې د دې لپاره ولگولې چې تاوتریخوالی راکم کړو.

تېر کال کې د دې ښار د جنوبي برخې په ويليام هارپر ښوونځي باندې وسلوال برید شوی و چې په پايله کې يې ۲۹ زده کوونکي پر گوليو لگېدلي وو

بدلون | ۴۸۱

او اته کسان ژور ټپيان شوي وو. ما او زما مرستيالانو ته دا يوه ډېره خواشينوونکې پېښه وه او ډېر ورته هېښ وو. دا ښوونځی په انگل وود سيمه کې واقع و چې د پېغلتوب راهيسې زما په ياد دي چې دا يوه ډېره ناامنه سيمه وه. کله چې زه دې سيمې ته لاړم نو ساتوونکي مې هم راسره وو. کورنو ته مې چې کتل نو دودونه پرې پراته ول او تک تور معلومېدل. کله چې د دې ځای په کوڅو کې تېرېدم نو پام مې شو چې هلته شراب پلورنځي هم فعاله دي. هغه ښار ورو ورو پر يوه بېوزله ښار بدلېده او زه پوهېدم چې ټول خلک يې، ټولې هټۍ يې، ټول د تېلو پمپونه يې او همدارنگه ټول ښوونځي يې له دې وېرېرې چې که بېوزلي ښار کې واکمنه شي نو په دې سيمه کې به کارو بار راکم شي. هغه ورځ ما د ويليام هارپر د ښوونځي په کتابتون کې د يوه ټولگي له ۲۲ تور پوستو زده کوونکو سره وکتل او له دوی سره مې خبرې وکړې. هغوی وويل چې په سرکونو کې له لوپرانو وېرېرو. په دې ماشومانو کې ځينې داسې ماشومان هم و چې ميندې يا پلرونه يې نشه يان وو. په دوی کې داسې کسان هم و چې يو وخت يې لوپری کولې. د دې ښوونځي د ځينو زده کوونکو د کورنيو ځينې غړي په ډزو کې فلج شوي وو چې په ويلچرونو کې به ناست وو. يوه مرستندوی راته وويل چې کله هوا لمريزه وي نو ټولو زده کوونکو ته اندېښنه ورلوپري او په خپگان اخته کېږي. ځکه لوپران په داسې ورځو کې ډېر فعاله کېږي او زياتې ډزې کوي. د دې ځای ماشومانو زده کړي وو چې کله هوا صافه او لمريزه وي نو په کور کې پاتې شي. يا که غواړي چې ښوونځي ته لاړ شي نو له هغو لارو لاړ شي چې له لوپرانو سره مخامخ نه شي. ما د دې ماشومانو صبر او زغم وستايه او هيله مې وکړه چې څومره ژر شوني وي هومره ژر دې د دوی ستونزې هوارې شي. په دې زده کوونکو کې يوه زده کوونکي په خپلو معصومانه کتو راته وويل: «ښه شول چې راغلی. آيا تاسې په ريښتيا کولای شئ چې د دې ځای د ستونزو په هوارېدلو کې له موږ سره مرسته وکړئ؟» ما يې په ځواب کې وويل: «ريښتيا

بايد ووايم. زه پوهېرم چې دا سيمه زياتې ستونزې لري خو دومره ژر هېڅکله نشي کېدای چې ختمې شي او تاسې ترې خلاص شئ. ځکه په واشنگټن که زياتره کسان نه پوهېږي چې دلته داسې ستونزې شته او تاسې ترې کړېږئ.» پوهېدم چې حکومتي چارواکي په ډېرو وړو مسایلو کې سره بنکر په بنکر دي. ما هغوی ته وويل چې سياست ډېر چټل څه دی او د کرکې وړ دی. له دې خبرې پرته ما دوی ته بل څه نه درلودل. ما يوازې دا کولای شول چې دوی ته هيله ورکړم.

هغه ورځ نژدې يو ساعت ماشومانو راته د خپلو ژوندونو وپروونکې کيسې وکړې. ما هغوی ته وويل چې تاسې له دې پېښو مه خواشينې کېږئ، ځکه همدا پېښې کېدې شي تاسې ته يوه انگېزه درکړي چې متحد شئ او د دې ستونزو پر وړاندې ودرېږئ. دوی ته مې ډاډ ورکړ چې که داسې وکړئ نو بريالي به شئ. شاوخوا شپږ اونۍ وروسته د ويليام هارپر د ښوونځي د زده کوونکو يوه ډله د هغه ځای د شتمنو سيمه یيزو او نېکو انسانو په مرسته سپينې ماڼۍ ته راغلل چې له ما او باراک سره وگوري. هغوی هاروارد پوهنتون هم وليد او د هغې په اړه يې ځينې معلومات وموندل. ما هم دوی ته هيله ورکړه چې يوه ورځ به تاسې هم وکولای شئ چې هغه پوهنتون ته ورشئ.

ما چې کله له زده کوونکو سره خبرې کولې نو هېڅکله مې دوی ته دا هيله نه ورکوله چې گنې زه د دوی ستونزې هواروم. زما پام و چې موضوع دومره ساده نه ده، مگر فکر کوم چې همدا چې په کتابتون کې کېناستم او د تور پوستو ماشومانو کيسو او ستونزو ته مې غوږ ونيوه، نو تر يوې کچې مې دوی ته آرمټيا وروښله. البته دوی ته مې داسې لارې چارې هم وروښودې چې د دوی روحیه لوړه شي او ښايي چې د دوی په ژوند کې مې کوچنی بدلون هم راوستی وي.

۲۴

د ۲۰۱۵ کال پسرلی و. نجونې له ښوونځي رخصت شوې. مالیا راته وویل چې یو ملگری مې دی چې مینه راسره لري او غواړي په دې رخصتۍ کې راته مېلمستیا وکړي نو ورشم او که نه. که څه هم مالیا شپاړلس کلنه وه او د ښوونځي لومړۍ دوره یې هم پای ته رسولې وه مگر بیا هم مور ته ماشومه وه، یوازې ونه یې لوړه شوې وه چې حتا له ما سره برابره وه خو چال چلن یې هماغه د نوي پېغلتوب و. دې دا سوچونه هم کول چې پوهنتون ته لاړه شي. ښه زده کوونکې وه، ډېرې هڅې یې کولې او پر خپل ځان یې باور درلود. خپل پلار ته ورته وه چې جزییاتو ته یې زیاته پاملرنه کوله. له فلم او فلم جوړونې سره یې علاقه ډېره شوې وه او کله چې تېر کال ستیون سپیلبرگ سپینې مانۍ ته راغلی و دې ډېرې پوښتنې ترې وکړې. هغې هم مالیا ته وړاندیز وکړ چې د کار زده کوونکې په توګه دې د دوی له نوي سریال سره همکاري وکړي. اوس نو زموږ لور په هغه ځای کې وه چې د خپل ژوند لاره پیدا کړي.

مالیا او ساشا د امنیتي چارو له امله اجازه نه درلوده چې د بل چا په موټرو کې سپرې شي. البته مالیا هغه مهال لېسنس درلود او کولای یې شول ښار کې موټر وچلوي. البته کله به یې چې موټر چلاوه امنیتي چارواکي به تل ورپسې وو. کله چې دا لس کلنه وه او موټر واشنگتن ته راغلو، نو له هغه وخت راهیسې هېڅکله به بس یا مترو یا د چا موټر کې نه وه سپره شوې. خو په هغه شپه کې، موږ په استثنايي توګه دې ته د دې کار اجازه ورکړه.

بلاخره هغه ورځ مازیگر مهال هلک په خپل موټر کې په مالیا پسې راغی او د سپینې ماڼۍ دروازه کې لومړی امنیتي چارواکو تلاشي کړ او بیا ماڼۍ ته رادننه شو او سالون کې کېناست. مالیا ما او باراک ته وویل چې «کومه خبره نشته». له مالیا سره زه هم لوڅې پسې او باراک په کورنیو خپلکو کې په لفت کې سپاره شو او له هغې سره ښکته لاړو. دا لږ څه ترهوره ښکارېده. مشکي دامن او یو ښکلی جاکټ یې اغوستی و چې ښکلې پکې ښکارېده.

ما او باراک په عادي توګه له ځوان سره سترې مشي وکړه، هغه ته مو لاس ورکړ او څو انځورونه مو ورسره واخیستل. کله چې مالیا وتله نو موږ په غېږ کې هم ونيوه. موږ چندان اندېښنه نه درلوده، سترس مو هم نه درلود، ځکه ډاډه وو چې ساتونکي یې هر چېرې تعقیبوي او تر څو چې له مېلمستیا وروسته روستوران ته ځي دوی به ورپسې وي.

موږ د خپل موقف له امله باید احتیاط کړی وای. مګر مالیا ویل چې دا کار زیاتی دی او د منلو وړ نه دی. په هر حال موږ په سپینه ماڼۍ کې د ژوند په اړه بېل نظر درلود او زموږ لونیو بېل. نجونې ورو ورو د بلوغ دورې ته رسېدې. کله چې دوی ثانوي دورې ته لاړې نو ما ځینې محدودیتونه پرې وضع کړل او دوی ته به مې وویل چې د شپې تر یوولسو بجو پورې به کور ته راځئ بیا وروسته مې یوولس بجې ورته دولس کړې چې کور ته راشي. کله به چې د دوی د امنیت په اړه راته اندېښنه پیدا کېده نو له ساتونکو به مې نه پوښتل، بلکې د دوی د دوستانو له میندو او پلرونو څخه به مې پوښتنې کولې. البته تل پوهېدم چې دوی چېرې ځي او څوک د دوی مسئول دي. لونیو مې تل د خپل پلار مقام ته کتل او پر دې خبرې وې چې هېڅکله باید کومه تېروتنه ونه کړي او که یې وکړي، د ورځپاڼو د لومړۍ پاڼې خبر به شي. ما او باراک په نوي زلمیتوب کې څو څو ځلې اشتباه او احمقانه کارونه ترسره کړي وو، مګر هغه وخت موږ ته چا چندان پام نه کاوه.

بدلون | ۴۸۵

کله چې مالیا اته کلنه وه، نو باراک یې په شیکاگو کې له کټ سره کېناست او ترې ویې پوښتل: «آیا ښه ده چې ولسمشر شي.» او مالیا په ډېرې خوشحالی وویل: «هو.» خو دا هېڅکله نه پوهېده چې په سپینه ماڼۍ کې نوې ځوانې او ځوانې څومره ستونزمنه او سخته ده. نه پوهېده چې کله کوم جشن او مېلمستیا ته ځي نو ساتونکي به یې ورسره وي. نه پوهېده چې که په پټه سگرېټ وڅکوي نو څوک به یې په پټه انځور واخلي او په انټرنټي سایټونو کې به یې خپور کړي. زمور لوني په ځانگړي دوران کې سترېدلې. په ۲۰۰۷ کال کې اپل شرکت خپل ملفونونه پلور ته وړاندې کړل او د درېیو میاشتو په اوږدو کې یې یو میلیون دانې وپلورل. اوس د باراک د ولسمشرۍ په دویمه دوره کې یاد شرکت خپل یو میلیارد آیفونونه پلورلي وو. یعنې زمور لوني د ټولنیزو رسنیو یوه نوي پړاو ته وردننه شوې وې. کله به چې دوی له ښوونځي وروسته یا د اونۍ په پای کې د واشنگټن شاوخوا ته له خپلو دوستانو سره تلې نو خلکو به همدا چې لیدې ورته راتلل به او ترې غوښتل به یې چې سلفي انځور ورسره واخلي.

ما او باراک ډېره هڅه کوله چې نجونې مو په عام محضر کې څرگندې نه شي او کله به چې رسنیو له مور سره خبره کوله چې زمور له لونیو سره خبرې وکړي نو د دوی دا غوښتنه به مو ردوله. د دوی ساتونکو به هم ورزشي جامو کې گرزېدل او هڅه به یې کوله چې په پټه د دوی ساتنه وکړي.

مور څو کوکري کور ته ځکه راوستل چې زمور د کور فضا یوه معمولي کور ته ورته شي. خو د خپلو لونیو شخصي حریم ته مو تل پام کاوه او خبریالان مو له دوی لرې ساتل. کله چې باراک ولسمشر شو نو د هغه د ولسمشرۍ له پيله نجونې په ځینو مراسمو کې له باراک سره یو ځای څرگندې شوې وې. لکه د شکرانې په اختر کې د فیل مرغ بښلو په مسخره مراسمو کې. هغه ورځ مې یاد ده چې نجونې ډېرې بې تفاوته او زړه نازړه وې چې په دې مراسمو کې یې گډون وکړ او د خپل پلار تر څنگ ودرېدې. دوی له فیل مرغ سره انځورونه هم واخیستل.

خو يو.اس.آ ټوډې ورځپاڼې بله ورځ وليکل: «داسې بسکاري چې مالیا او ساشا نه غوښتل چې فیل مرغ یې د پلار له خوا وښل شي نو ځکه گورم وې.»

په هر حال مور په ټولو مراسمو کې نشول کولای چې خپلې نوې پېغلې شوې نجونې کنټرول کړو چې د رسنیو پر وړاندې څنګه چلن ولري. اوس هغوی غټې شوې وې او د دې احتمال وو چې زموږ ځینې برنامې د دوی نه خوښېدې او ورته جالبې نه وې. د مثال په توګه کله به چې مور غوښتل چې د پل مک کاتني سندري واورو نو دوی به خپلو خونو ته لاړې او هلته به یې د خپلې خوښې وړ موسیقي اورېده. یا به د ساشا او د دې د دوستانو خوښېدل چې په پخلنځي کې هغه خواړه او خواړه برابر کړي چې په تلویزیون کې به پخېدل. کله به چې زموږ لوبې ځایونو ته تلې او چا به نه پېژندې نو ډېرې به خوشحاله وې. که هغه به یوازې سفرونه و او که ډله ییز.

د باراک له ولسمشرۍ وړاندې زموږ کورني سفرونه ډېر خوندي وو. هاوانا ته تللي وو، هلته نجونو بسکټبال لوبه کړې وه، چین ته تللي وو، د چین په دېواله ګرزېدلي وو او په ریو ښار کې مو د مسیح ستره مجسمه لیدلې وه. خو اوس مو په سپینه ماڼۍ کې ژوند کاوه او کله به چې اونۍ پای ته ورسېده او رخصتۍ ته به تلو نو مهنن ټاپو ته به ورتلو. هلته به مو چې کله خواړه خلاصېدل، بیا به مو له بهر رستورانونو راغوښتل خو ناڅاپه به په سړکونو کې له سلګونو کسانو سره مخ کېدو چې خپل ملفونه به یې رايستلي وو، له مور سره به یې انځورونه اخیستل او خوشحالی به یې کولې. مګر دا شیان زموږ د لوبو لپاره چندان جالب او خوندي نه وو.

یوه پېغله وه، کریستین نومېده، دېرش کلنه کالیفرنیايي وه چې د نوې کار زده کوونکې په توګه زما دفتر ته راغلې وه. زما د سفرونو مدیره جارویس وه، دې او کریستن په ګډه زما په سفرونو او ژوند کې مهم کارونه ترسره کول. هغوی د ښوونځي او زموږ د کورنۍ تر منځ اړیکه ټینګوله. د ښوونځي له ښوونکو او

بدلون | ۴۸۷

مربیانو سره به په اړیکه کې وې. دوی زما د لوڼو د مشرو خویندو په څېر وې او د مالیا او ساشا هم ډېرې خوببېدلې. نجونو به چې هر څه کول نو لومړی به یې له دوی سره مشوره کوله لکه جامې اغوستل، په ټولنیزو رسنیو کې گډون یا هم له کوم ملگري سره چکر او داسې نور...

یوه ورځ مالیا غوښتل چې کولمبیا پوهنتون کې وگرځي، نو په کریستین مې وسپارله او امنیتي چارواکو ماته لارښوونه چې د پوهنتون د ودانۍ ځمکتل (تاکاوی) ته لاړه شم او هلته منتظره شم. ځمکتل کومه کړکۍ نه درلوده او ما هم کوم کتاب نه و راسره راوړی چې وخت مې ښه تېر شي. نو کېناستم او له ځانه سره مې فکر وکړ چې زما ژوند کومه لاره وهلې ده. څه راپېښ شول چې هغه ساده او راحتۀ ژوند مې پرېښود چې ثابته تنخا مې لرله او داسې له جنجالونو ډک ژوند مې غوره کړ. په شیکاگو کې د کلیسا انگرې رایاد شو چې پنځه ویشت کاله وړاندې له باراک سره هلته تللي وم او هغه د سیمې له خلکو سره د کلیسا په ځمکتل کې خبرې کړې وې. هغه شپه ده ډېرې نوې خبرې کولې او هغو خلکو ته یې ویلي وو چې په ډېرو هڅو ښه ژوند جوړولی شو. هغه مهال څو میاشتې کېدې چې باراک مې پېژانده، خو پوهېدم چې نور نو زما او د ده برخلیک یو دی او سره بېلېدی نه شو.

اوس مې احساسول چې خوشحاله یم او پرمختګ مې کړی. په ۲۰۱۵ کال کې مې همداسې د والتر رید روغتون په اړه فکرونه کول چې ورشم او ناروغان ووینم. داسې ښکارېدل چې اوس هلته ډېر کم زخمي سرتېري بستري کېدل. متحده ایالتونو اوس بهر ته ډېر کم نظامي پوځونه لېږل. د دې کار پایله دا شوې وه چې د زخمیانو په شمېر کې کمښت راغلی و او ډېرې داغداره میندې راکمې شوې وې. زما په اند دا یو پرمختګ و. همدارنګه داسې گزارشونه هم خپرېدل چې په هېواد کې د ماشومانو د چاغښت کچه راټیټه شوې. په ځانګړې توګه له دوو کلونو تر پنځو کلونو پورې ماشومانو کې. همدارنګه کله چې سترې محکمې

د روغتيايي بيمې ملاتړ وکړ نو د باراک هڅو هم دا پايله ورکړه چې درمليزه بيمه د ټولو امريکايانو لپاره يو شان وي. دا يوه بریا وه او ما احساسول چې پرمختګ مو کړی. يا دا چې د باراک په دوره کې اقتصادي جريان ډېره وده وکړه او ډېر بدلونونه پکې راغلل چې دې خپله د دې څرګندونه کوله چې راتلونکې ته هيله شته.

په کونتيکوت ايالت کې د ښوونځي له فاجعې يو نيم کال وروسته زموږ د استازو مجلس حتا ډېر کوچنی ګام هم نه و پورته کړی چې د وسلو د پېر او پلور د کنترول لپاره څه ترسره شي. بن لادن مړ شوی و، مګر داعش همداسې خپلې ترهګرۍ ته ادامه ورکوله. په شيکاګو کې د انسانوژنې کچه لوړه شوې وه. د ميسوري يوه پوليس چې مايکل براون نومېده يو تور پوستی ننکی ځوان يې وژلی و. د وژل شوي کس جسد ساعتونه ساعتونه پر سړک پروت و. د لکوان مک دونالد په نامه يو تور پوستی و چې پوليسو سپارښت گولي وپشتلی و او ځای پر ځای يې وژلی و. دې او دې ته ورته مثالونو څرګندوله چې په امريکا کې يو داسې څه شته چې نه شي بدلېدی. کله چې باراک لومړی ځل ولسمشر شو نو شونکو اعلان کړل چې له نژادي تبعيض څخه وروسته دوران ته رسېدی شو چې په هغې کې د پوست رنگ او د خلکو ترمنځ تبعيض نشته. خو دوی تېروتلې وو. نژادپرستي زموږ په هېواد کې همداسې جاري وه. د ۲۰۱۵ کال په وروستيو ورځو کې زه او باراک جنوبي کارولينا ته لاړو چې د کلمنتا پينک لي کشيش د خاور سپارلو په مراسمو کې ونډه واخلو. هغه د هغو نهو کسانو له ډلې و چې په نژادپرستانه ډزو کې وژل شوي وو. ټول قربانيان تور پوستان و. يوه ناپېژانده سپين پوستي د دې کسانو په ډله کې نفوذ کړی و چې بيا وروسته د دوی د مقدس کتاب د تلاوت په غونډه کې هم شامل شوی و خو په يوه غونډه کې چې د ډلې ټولو غړو خپل سرونه ټيټ کړي وو چې مقدس کتاب ولولي او دعا وکړي سپين پوستي به ټولو ډزې کړې وې. د ډزو په وخت کې يې ويلې وو چې: «زه

بدلون | ۴۸۹

دا کار ځکه کوم چې تاسې زموږ پر بنځو تېری کوی او غواړی چې زموږ هېواد لاندې کړی.»

باراک په دې مراسمو کې یوه له درده ډکه ویرنه وویل او له ویرنې وروسته یې له خلکو وغوښتل چې د قربانیانو ارواوو ته دعا وکړي چې آرامې شي. له شپږو کلونو تېرېدو وروسته اوس زما او د باراک دې ته پام شوی و چې له یوه پلوه زموږ شتون په سپینه مانی کې دا معنا لري چې میلیونو کسانو ته مو هیله ورکړې او له بل پلوه دا معنا لري چې په ځینو افرادو کې مو وېره او کرکه پیدا کړې ده. دا کرکه تل خطرناکه وه او ډېرې بدې پایلې یې درلودې.

قربانیان خاورو ته وسپارل شول او دا مراسم تېر شول. له دې وروسته د ۲۰۱۵ کال د جون میاشتې په ۲۶ نېټه د امریکا سترې محکمې د امریکا په پنځوسو ایالتونو کې اعلان کړل چې همجنسبازان حق لري چې سره واده وکړي او موږ دوی ته حق ورکوو چې سره واده وکړي. دا هغه موضوع وه چې لس گونه کاله یې په بېلابېلو ایالتونو کې اختلافات رامنځته کړي وو.

په هغه ورځ کله چې موږ د قربانیانو د ویر له مراسمو کور ته راوگرزېدو نو د ویر جامې مو وایستې او له لوبو سره مو مختصر مابنامی وکړ. بیا باراک د خپل کار خونې ته لاړ او زه هم د خپلو جامو خونې ته. هلته له کړکۍ سره ودرېدم او بهر ته مې وکتل، خو بهر مې ولیدل چې بنفشه رڼاوې دي چې انعکاس یې زموږ کړکیو ته هم راغلی. بیرون ته مې چې پام شو نو ومې لیدل چې ډېر کسان په شاوخوا سړکونو کې سره راټول شوي او جشن یې نیولی. د امریکا د سترې محکمې تصمیم ډېر کسان خوشحاله کړي وو او اوس یې جشن نیولی و. مگر موږ د څه شي غږونه نه اورېدل. ځکه سپینه مانی داسې جوړه شوې وه چې دېوالونه یې ډبل وو او کړکۍ یې ډبلې وې چې غږونه نه ترې راتېرېدل. حتا کله به چې باراک په چورلکه کې هم کور ته راتلو نو موږ به یې غږ نه اورېده چې په چورلکه کې راغلی بلکې هغه وخت به پوهېدو چې کور ته به د چورلکې د سوو تېلو بوی

راغی. خو د چورلکې د وزرو په غږ به هېڅ خبرېدو نه .
ما چې بنفشي رڼاوې وليدې نو د باراک دفتر ته ورغلم او ترې ومې پوښتل :
«غواړې چې بهر کې رڼاوې ووينې. بېرون زرگونه کسان سره راټول شوي.»
ويې موسل او راته کړل يې: «خپله پوهېږې چې دا کارونه مې نه
خوښېږي.»

ساشا په خپل کټ کې په خپل ملفون بوخته وه. ترې ومې پوښتل چې
«راځه که بهر کې رڼاوې او څراغونه ويني؟»

دا مهال مالیا هم راپسې راغله او راته کړل يې: «زه يې وينم.»
زه هم له هنې سره ملگرې شوم. پرته له دې چې له چا اجازه واخلم په
لفت کې لاندې بنکته شوم. لاندیني ساتونکي ته مې وويل چې غواړم سپي چکر
ته بوزم او بيا په چټکۍ زينو کې بنکته شوم.

کله چې مهربانې مېرمنې کلر فاکنر وليدم نو راته ويې ويل: «سلام، آغلي،
مرسته درسره کولای شم؟» ما ورته وويل: «مننه، بېرون ته څو رڼاوې وینو.» کلر
حيرانه شوه او ورځې يې پورته کش کړې. خو کله چې دروازې ته ورسېدو او د
دروازې لاستی مو تاو کړ نو ومو ليدل چې دروازه بنده ده. کله چې راوگرزېدم
نو شاته مې په شخصي جامو کې يو پوليس ولاړ و. ورته ومې ويل: «دا څنگه
خلاصېږي.»

کلر راته وويل: «آغلي، ډاډه يې چې بېرون ته ځي؟ هلته د ټولو
تلویزيونونو کمري په مرچه کې دي چې تاسې ښکار کړي.»

څنگه چې زما وېښته گډوډ وو او جامې مې هم چندان برابرې نه وې نو
دې ته مې وکتل: «داسې حالت کې به ورشو چې څوک مو ونه پېژني.» يوه چا
راته وړاندیز وکړ چې له لاندیني دروازې ووزو چې د غټو موټرو او د لوژستيکي
توکو د وړو راوړو دروازه وه. ما هم هو وويل او له ځنډ پرته مرمري زينو کې
بنکته شوم. له سرو فرشونو هم تېره شوم. د جورج واشنگټن او بنجامين فرانکلين

بدلون | ۴۹۱

مجسمې مې شاته پرېښودې او بلاخره آزادې هوا ته ورورسېدم. د خلكو د شورماشور غږونه له لرې اورېدل کېدل. اوس نو زه او مالیا د سپينې ماڼۍ په مخکينيو چمنونو کې ولاړې او خوشحاله وو چې بلاخره بريالۍ شوو.

د ۲۰۱۵ کال په مې کې د راتلونکې دورې لپاره انتخاباتي کمپاينونه پيل شول. جمهوريپال گوند څو نوماندان لرل چې يو پکې جان کاسيچ او بل کريس کريسي وو. دواړه واليان وو. همدارنگه نوماندانو کې څو ساتوران هم و لکه تېډ کروز او مارکو روبيو او څو نور کسان. خو ديموکراتانو يوازې دوه کسه درلودل چې يوه هيلري کلينټن وه او بل هم بېرني سنډرز. ډونالډ ټرمپ خپله نوماندې د دوبي په پيل کې اعلان کړې وه او تل يې پر مکسيکويانو بريدنه کول او هغوی ته يې تېري کوونکي ويل. ده غوښتل چې د رسنيو پام ورواړوي.

ما د لومړۍ مېرمنې په توگه خپله څلورمه پروژۀ د باراک په مرسته پيل کړې وه چې «پرېږدئ نجونې درس ولولي» په نامه وه. له اوو کلونو راهيسې تل په دې فکر کې وم چې پېغلې نجونې په نړۍ کې تر گواښ لاندې دي. ما پاکستانۍ پېغله مالاله يوسفزۍ ليدلې وه چې طالبانو پرې بريد کړی و او بيا وروسته سپينې ماڼۍ ته راغلې وه چې زه او باراک د نجونو د زده کړو د ملاتړ په برخه کې ورسره خبرې وکړو. بيا دوه سوه او شپږ اويا نایجریایي نجونې د يوې افراطي ډلې له خوا وتښتول شوې چې بوکوحرام نومېده. د دې ډلې موخه دا وه چې نایجریایي کورنۍ ووپروي چې خپلې لونې ښوونځۍ ته پرې نه رږدي. کله مې چې پام شو چې د یونسکو له شمېرنو سره سم په نړۍ کې له ۹۸ ميليونو زياتې نجونې ښوونې او روزنې ته لاسرسی نه لري نو ډېره هيښه شوم. په دې نجونو کې ځينې داسې نجونې وې چې د بېوزلۍ له امله ښوونځي ته نشوای تللی. نور خنډونه د ښوونځيو لږوالی او هغه لارې وې چې خطرناکې وې. کله به بيا مالي ستونزې وې او يا به هم جنسيتي موضوع وه چې نجونې به له سواده بې برخې پاتې کېدې.

باراک وکولای شول چې د U.S.A ، د سولې د پوځ او د کرنې د وزارت له لارې میلیونونه ډالره راټول کړي. طبعي وه چې امریکایان د نجونو له ښوونې او روزنې څخه لرې نه و. مگر ما بیا هم د هنرمندانو په مرسته هڅه وکړه چې د نجونو د ښوونې او روزنې موضوع په نړیواله کچه رسنیزه کړم. حتی یو بل عجیب کار مې هم وکړ او هغه دا و چې په یوه کمپني تلویزیوني برنامه کې مې گډون وکړ او له څو کسانو سره مې سندرې وویلې چې ډېرې ښې پایلې یې درلودې.

د ۲۰۱۵ کال په وروستیو کې د تېرو کلونو د کرسمس د ورځو په شان له خپلو لوبو سره هاوایی ته لاړم. هلته مو یو ستر کور کرایه کړ چې کړکیو یې ښه رڼا درلوده او ساحل ترې معلومېده. مور ته د پوځیانو سمندري هډه هم رانژدې وه، نو زه هم ورغلم او له سرتېرو او د هغوی له کورنیو سره مې ولیدل. که څه هم باراک تفریح ته راغلی و مگر بیا هم له خپلو مشاورانو او مرستیالانو سره په اړیکه کې وو او د هېوادنیو مسایلو په اړه یې سره مشورې کولې. مور به چې هر چېرې تلو نو هغه کس به هم راسره و چې د هستوي توپ بکس یې ساته.

مور د باراک د ولسمشرۍ وروستی کال په سپینه ماڼۍ کې تېراوه. زمان په چټکه روان و. د والیانو په جشن، کرسمس اختر او همدارنگه په سپینه ماڼۍ کې مو د خبریالانو په جشن کې گډون وکړ. همدارنگه ما او باراک د وروستي ځل لپاره برېتانيا ته یو لنډ سفر درلود. باراک د انگلستان ملکې ته زیات درناوی درلود او ویل به یې چې کله ملکه ویني نو توت نیا یې وریادېږي. د ۲۰۱۶ کال د اپرېل په میاشت کې یوه ورځ په لندن کې د امریکا د سفیر کور ته لاړو او بیا له هغې ځایه په چورلکه کې کېناستو او وینزور کلا ته لاړو. کله چې چورلکه په ځمکه کېناسته نو ملکه او شاهزاده فیلیپ مور ته په تمه وو او زموږ لپاره یې غرمۍ برابره کړې وه. د سلطنتي کورنۍ د رسمی مقرراتو او دودونو له مخې زه باید د شاهزاده فیلیپ تر څنګه ناسته وای چې څلور نوي کلن و او موټر یې هم چلاوه او باراک باید په شاتنۍ څوکی کې د ملکې تر څنګ ناست وای. خو کله چې

بدلون | ۴۹۳

موټر کې کېناستو نو ملکې ماته اشاره وکړه چې شاته ورشم او د دې تر څنگ کېنم. زه او باراک دوه زېري شو او نه پوهېدو چې څه وکړو. مگر ملکې وويل: «پوهېږم چې د سلطنتي قوانينو سره سم تاسې نه چټيات ويل شوي، مگر تاسې سر پرې مه خوړوئ، هر چېرې چې راحتۀ يئ هلته کېنئ.» د دې له وينا سره سم زه هم شانتی څوکۍ ته لاړم.

۲۰۱۵ کال کې د شيکاگو جنوبي برخې ته لاړم چې د زده کوونکو په فراغت غونډه کې وينا وکړم. هلته مې وليدل چې د هايدي پنډلتن يادغونډه هم وه که ژوندۍ وای نو دا به هم له ښوونځي فارغېدلۀ. په غونډه کې يوه خالي څوکۍ هم اېښودل شوې وه چې ټولگيوالو يې پکې گلونه اېښي وو او سينگار کړې يې وه.

د لومړۍ مېرمنې په توگه مې وروستۍ وينا په جکسون پوهنتون کې وکړه چې د تور پوستانو يوه تاريخي موسسه وه. د نيويارک په سیتی کالج کې مې هم وينا وکړه او د نژادي تنوع په ارزښتونو مې ټينگار وکړ. هر چېرې به مې له خپل مقامه گټه اخيسته او په څرگنده به مې د نژاد او جنسيت په اړه خبرې کولې او بې اهميته کول به مې او ځوانانو ته به مې هيلې ورکولې چې په راتلونکي کال کې به په داسې هېواد کې ژوند کوي چې له نژادي او جنسيتي تبعيضه به لرې وي.

وروستۍ وينا مې د هغه کال په پسرلي کې وه چې د سيدول ښوونځي په فراغتغونډه کې مې وکړه. له دې ښوونځي څخه ماليا هم فارغېده. اليزابت الکساندر هم راغلې وه. دا هغه شاعره وه چې د باراک د لومړي ځل معرفۍ په مراسمو کې يې شعر ويلی و. زه په ماليا ډېره سرلوړې شوم چې فاراغه شوه. دې له يو کلن ځنډ وروسته په هاروارد کې نومليکنه کوله. ساشا هغه مهال پنځلس کلنه شوه او غوښتل يې چې د بيانسې کنسرت ته لاړه شي. پلان داسې نيول شوی و چې نجونې به د دوبي زياتره ورځې له خپلو کورنيو خپلوانو سره په مارتا

ويليارد ټاپو کې تېروي او زه او باراک هم وروسته هلته له دوی سره يو ځای کېدو. خو مالیا غوښتل چې له خپلو دوستانو سره اروپا ته لاړه شي. کله چې مالیا دريځ ته لاړه چې خپل ديپلوم واخلي نو ما وليدل چې د تورو عينکو شاته د باراک اوبنکې توبې شوې. له دې څخه دوه ورځې وروسته يوه افراطي کس په فلوریدا کې د همجنسبازانو په يوه لوبغالي کې په خلکو ډزې وکړې او نهه څلوېښت کسان يې ووژل او دري دېرش يې زخميان کړل. که څه هم باراک ولسمشر و خو دې ولسمشرۍ ډېر درانه رنځونه او دردونه هم لرل. هغه ښه پلار و او د خپل پلار يې برعکس تل د خپلې کورنۍ تر څنگ و او په عين حال کې يې د هېواد چارو ته هم رسيدگي کوله او د رای ورکوونکو اړتياوې يې پوره کولې. اوس يې د ولسمشرۍ دوره پای ته رسېدلې وه، زيات وخت يې درلود، مگر افسوس چې نجونې له موږه لرې کېدې. په هر حال راتلونکي په دوی پورې اړه درلوده.

د جولای د مياشتې په وروستيو کې په الوتکه کې کېناستو او په توپاني هوا کې مو پرواز وکړ خو په لاره کې الوتکه ولړزېده او شديد ټکانونه يې خوړل. زه يوې وينا ته تلم چې په فيلادلفيا کې مې کوله. دا وينا د ديموکرات گوند په يوه غونډه کې وه. زما د عمومي اړيکو مديره کارولين آلدن مورالس حامله وه چې دې ټکانونو ډېره وځوروله. مليسا خو هسې هم له الوتنو وېرېده نو دا مهال يې هم چينې وهلې. مگر ما يوازې په دې کې فکر کاوه چې وکولای شم په خپل وخت وينا ته ځان ورورسم او وينا وکړم. دا وينا راته مهمه وه. په ۲۰۰۸ کال کې مې چې خپله لومړۍ وينا کوله نو ډېر اضطراب مې درلود، ځکه چې له هغې وړاندې مې په ژوندۍ بڼه په تلويزيون کې خبرې نه وې کړې او په راتلونکو کلونو کې د يوې داسې تور پوستې مېرمنې په توگه معرفي شوې وم چې خشنه يم او له خپل هېواد سره علاقه نه لرم. اوس نو په هغه شپه کې وينا راته ښه فرصت و چې خپلو هېوادوالو ته ووايم چې څوک يم او ثابته کړم چې

بدلون | ۴۹۵

هغه ټولې خبرې هسې گونگوسې وې او شايې. بالاخره کله چې فيلادلفيا ته راورسېدو نو په ډېره بېړه مې ځان غوندې ته ورساوه. خپلې جامې مې بدلې کړې او د خپلې وينا متن مې ولوسته. بيا دريځ ته لاړم. خلکو ته مې هغه درسونه وويل چې په سپينه ماڼۍ کې مې د ماشومانو د سترولو په مهال کې زده کړي وو او دا چې اوس هغوی پېغلې شوې او پر ځان باور لري. د ځان په اړه مې هم خبرې وکړې او هيلري کلينټن ته مې هم اشاره وکړه چې زه پر دې باور يم چې د رهبرۍ بڼې ځانگړتياوې لري او لايقه او کارنده مېرمن ده.

زه له ماشومتوبه داسې ستره شوې يم چې د زورواکو پر وړاندې ودرېږم او هېڅکله ورته تسليم نشم. اوس نو د يوه زورواکي او لوپر کس پر وړاندې درېدلې وم چې پر نور پوستانو يې ملنډې وهلې. له جنگي اسيرانو يې کرکه کړې وه او له خولې يې چې څه راوتل نو خپل هېواد ته يې توهين کاوه. ما هوډ درلود چې خپل خلک پر دې وپوهوم چې کوم شيان چې کله ناکله په تلويزيون کې د خلکو له خولې اوري، له درناوي ډک او سپېڅلي نه دي او داسې چا ته بايد رايه ور نه کړل شي. بايد خلکو ته مې ويلي وای چې امريکايانو ته کورنۍ بنسټ سپېڅلی او مهم دی. همدارنگه د هر چا شخصيت ته بايد درناوی وشي او هېچا ته توهين ونه شي.

له انتخاباتو څو اونۍ وړاندې د ډونالډ ټرمپ يو غريز کلپ خپور شوی و چې څرگندوله يې چې د بنځو له جنسي ځورونې دفاع کوي او په رسنيو کې بدې ردې وايي.

د ده دا خبرې مې چې واورېدې نو ډېره غوسه راغله. راتلونکې اونۍ کې مې پلان درلود چې په يوه انتخاباتي کمپاين کې د هيلري کلينټن په گټه خبرې وکړم خو د هغې د وړتياوو د شمېرلو پر ځای مې دا احساس کړه چې د ټرمپ توهينونو ته ځواب ورکړم.

په داسې حال کې چې په والتر ريډ روغتون کې وم او مور مې عملياتېده،

نو په همدې حالت کې مې د وينا لپاره ځينې يادښتونه وليکل. د ترمپ په شان ډېرو خلکو پر ما ملنډې وهلې وې چې د ښځې په توگه يې رتلې وم او له دې امله يې راته توهين کړی و چې نور پوستې يم. همدارنگه ډونالډ ترمپ مې له هيلري کلينټن سره په مناظرو کې ليدلی و چې څنگه يې پر هغې ملنډې وهلې او هغې ته يې توهين کاوه. ښځو څو څو ځلې داسې بې احترامۍ زغملې وې. دوی ته تليفوني مزاحمتونه شوي وو، ظلمونه او تېري پرې شوي وو، ځورول شوې وې او داسې نور ځورونکي چلونه ورسره شوي وو او د دوی ځواک او واک ته په ټيټه سترگه کتل کېدل. دا هغه خبرې دي چې د ښځو ځواک راکموي. د ترمپ نظرونه هم همدا وړ و چې ما نه شول زغملای. د خپلې ويناوالی له مشاورې سره مې خبرې وکړې، هغې زما غوسه درک کړه او د کلماتو په قالب کې يې واچوله. بيا وروسته کله چې په منچسټر نيوهمشاير کې غونډه وه خپلې خبرې مې هلته بيان کړې. د خلکو پر وړاندې ودرېدم او کړل مې چې دا ناسم سياست دی؛ واقعاً چې له شرمه ډکې خبرې دي.

بيا واشنگټن ته راوگرېږم او د عاوې مې کولې چې کاشکې چې زما خبرې يې اورېدلې وي. ما او باراک پټبيلې وه چې په جولای مياشت کې خپل نوي کور ته کډه وکړو. مور غوښتل چې تر هغې په واشنگټن کې پاتې شو تر څو پورې چې ساشا له سيدول ښوونځي فارغېږي. ماليا جنوبي امريکا ته تللې وه او له خپلو رخصتو يې خوند اخيسته. چې هره ورځ تېرېده نو هيلري کلينټن او ډونالډ ترمپ يوه نوي او شديد پړاو ته وردننه کېدل او د ټولو پام يې ځانونو ته وراړولی و.

د ۲۰۱۶ کال د نومبر د مياشتې په اوومه نېټه، له انتخاباتو شپه وړاندې، زه او باراک فيلادلفيا ته لاړو چې د انتخاباتي کمپاين په وروستيو غونډو کې د هيلري او د هغې د کورنۍ تر څنگ واوسو. ډېر کسان غونډې ته راغلي وو. نظريوښتنو څرگندوله چې هيلري له ډونالډ ترمپ څخه ډېره وړاندې ده.

بدلون | ۴۹۷

خوشحاله وم چې امريکايان پوهېدل چې کوم رهبر ځانته وټاکي. زه د انتخاباتو پايلې ته هم هيله منه وم.

د تېرو څو کلونو په اوږدو کې لومړی ځل و چې ما او باراک د انتخاباتو په شپه کوم نقش نه درلود. زموږ لپاره په هوټل کې هېڅ ځای ريزرف شوی نه و. هېڅ کوم خبريال يا تلویزيوني شنونکي راته په تمه نه وو. اړينه نه وه چې خپل وېسته سينگار کړم او خاصې جامې واغوندم يا هم نجونې چمتو کړم. يوازې مو په مراسمو کې بايد گډون کړی وای او خوشحالي مو څرگنده کړې وای. والري ته مې بلنه ورکړه چې سپنې ماني ته راشي چې يو سينمايي فلم وگورو. نور مو بايد مخه ښه کړې وای او له سپنې ماني وتلي وای. زموږ ډلې، يادښتونه برابرول چې هغو کسانو ته يې وسپاري چې له موږ وروسته سپنې ماني ته راتلل.

البته خوشحاله وم چې همداسې يوه موده نوره هم په واشنگټن کې پاتې کېدم. مگر ما او باراک د يوه روزنيز بنسټ د پرانيستلو فکر هم کاوه چې د هېواد د راتلونکي لپاره نوي رهبران وروزو او تشويق يې کړو. موږ غوښتل چې له ځوانانو او د دوی له نظريو ملاتړ وکړو. البته، استراحت ته مو هم اړتيا درلوده. خو هغه وخت وزگارېدلو چې نوي ولسمشر لوږه کړې وای. د ولسمشر له لوړې وروسته موږ بل چېرته تللی شوای.

سينمايي فلم چې پای ته ورسېد، څراغونه مو خاموشه کړل، همدې شېبه کې يو چا باراک ته زنگ راوکړ، څه يې ورته وويل چې خپره کې يې گونځې پيدا شوې. بيا يې وويل: «نو داسې ده په فلوریدا کې پايلې لږ څه عجيبې دي.» د خبرو له تون څخه يې اميدواري نه څرگندېده. څو شېبې تېرې شوې. تليفون ته يې بيا زنگ راغی. دا ځل مې زړه ټکانونه خوړل. دا ځل د باراک سياسي مشاور ډېويډ سيماس و چې د انتخاباتو له جزيياتو يې خبر درلود. د خپل مېړه له خپرې پوه شوم چې ناوړه خبر يې اورېدلې. ما دا خبر نه شو

زغملای. اضطراب مې ټول وجود کې غځونې وکړې. ومې ویل چې بر پور ته خم. ژر پاڅېدم، لفت کې سپره شوم. غوښتل مې چې داسې کار وکړم چې هېڅ وانه وربدلای شم.

ویده وم چې خبر تایید شو. امریکایانو ډونالډ ټرمپ د خپل ولسمشر په توګه ټاکلی و. ما نه غوښتل چې واقعیت ومنم.

راتلونکې ورځ چې کله له خوبه پاڅېدم، د واشنګټن آسمان خاورین و. د هغه بریا مې د ملت لپاره یو ډول ماتم باله. ساشا هېڅ نه منله چې داسې به وي. همداسې ښوونځي ته لاړه. مالیا له بولیویا زنگ راوکړ او ډېره غوسه وه. ما خپلو لونیو ته وویل چې له دواړو سره مینه لرم او اړتیا نشته چې اندېښمنې شی. هر څه به ښه شي.

زه نه ډېر سیاست کوم او نه هم ډېر سیاسي تحلیلونه. زه نه غواړم ووايم چې ولې داسې وشول او دا کار چا وکړ. ما یوازې دا هیله درلوده چې زیات کسان رایه ورکړي. بیا بیا مې له ځانه پوښتلي چې داسې څه لامل و چې خلکو یوه تکړه، باکفایته او کارنده مېرمن پرېښوده او داسې یو کس یې د ولسمشر په توګه وټاکه چې د ښځو ضد و. خو اوس موږ باید د خلکو رایو ته درناوی کړي وای او هر څنګه چې کېدل دا پایله مو باید منلې وای.

له باراکه وغوښتل شول چې له ملت سره لا نورې مرستې هم وکړي او د سولې او هوساینې یوه بېلګه شي. سهار مهال هغه په خپل ګردي دفتر کې له خپلو کارکوونکو سره مشوره وکړه. له غرمې وروسته یې داسې خبرې وکړې چې ډاډ او اعتماد پکې وو. ده ټولو خلکو ته وویل چې یووالی ولری، یو بل ته درناوی ولری او دیموکراسي رعایت کړی.

هغه ورځ له غرمې وروسته ما هم له خپلو مشاورانو او کارمندانو سره یوه غونډه ونیوه. ټول سره کېناستو. زما ډله کې زیاتره هغې مېرمنې او لږګي شامل وو چې د کډوالو په کورنیو پورې یې اړه درلوده. دې کار هغوی ډېر خپه کړي

بدلون | ۴۹۹

وو او اوبسکې يې توبولې. دوی ويل چې مور به ډېر زیانمن شو. مگر ما دوی ته ډاډ ورکړ او ورته ومې ويل چې په اتو کالو کې نشي کېدی چې هېواد له منځه لاړ شي. په هر حال، مور باید واقعیت منلای وای او هیلې مو باید نه وای بایللې.

زموږ کورنۍ د ولسمشرانو څلور څلوېښتمه او په سپینه ماڼۍ کې یولسمه کورنۍ وه چې دې هېواد کې یې واکمني کړې وه. مگر مور لومړنۍ تور پوستې کورنۍ هم وو چې دې هېواد ته مو خدمت کړی و. همدارنگه مور لومړنۍ کورنۍ و چې په چيني لوبڼو کې مو خواږه خوړل او د سپينې ماڼۍ پر يوه دېوال مو د يوې تور پوستې هنرمنې بسکلی انځور راخړولی و چې آلمان توماس نومېده. خو مور چې په سپینه ماڼۍ کې کومه تلپاتې نښه پرېښوده، هغه هماغه د ترکاریو پالېز و چې اوس اوه نیم کلن شوی و او هر کال کابو زر کیلو گرامه بېلابېلې ترکاری ترې تر لاسه کېدې. پر دې پالېز ډېر بارانونه شوي وو، ډېرې واورې پرې اورېدلې وې او ډېرې ږلۍ پرې تېرې شوې وې، خو همداسې ځای پر ځای و. البته مخکې له دې چې سپینه ماڼۍ پرېږدو ما د دې پالېز پراختیا دوه برابره کړه. خو څپرې مې هم پکې جوړې کړې چې لرگینې څوکۍ یې هم درلودې او ډبرین مېزونه یې هم لرل. بیا وروسته مې یوه ورځ له غرمې وروسته ټول هغه کسان دې پالېزه ته راوبلل چې د ماشومانو د تغذیې او روغتیا په برخه کې یې له مور سره مرسته کړې وه. زما ټول مشاوران او کارمندان هم راغلي وو. که څه هم په ۲۰۱۴ کال کې سم کاس له سپينې ماڼۍ تللی و خو دې غونډې ته راغی.

غونډه کې ډېره احساساتي شوې وم، بیا مې له ټولو هغو کسانو مننه وکړه چې دې کلونو کې یې له مور سره مرسته کړې وه. له ملیسا مې مننه وکړه چې لس کاله وړاندې مو د انتخاباتي کمپاین لپاره ټاکلې وه، د خپلو مشاورانو له مشرې تینا مې مننه وکړه، همدارنگه له کریسټین جارویس او چينا او نورو ټولو

کسانو مې مننه وکړه. دوی زما د کورنۍ په شان وو. دا د دوی زیار و چې اوس پنځه څلوېښت میلیونو ماشومانو هر سهار او هره غرمه روغتیايي خواړه خوړل، یوولس میلیونو زده کوونکو د «راځئ چې حرکت وکړو» د پروژې په مرسته هره ورځ شپېتې دقیقې ورزش کاوه. خلکو ډېر غوړ خواړه نه خوړل او ماشومانو حبوباتو او نورو روغتیايي خوړو ته مخه کړې وه او همدا خواړه یې خوړل.

همدارنگه ما د جېل بایدن په مرسته یو بل کار هم کړی و. دا کار له یو نیم میلیون تقاعد شوو او د هغوی له مېرمنو سره مرسته وه چې په بېلابېلو شرکتونو کې مو پر کار گمارلي وو. همدارنگه زه او باراک پر دې توانېدلي وو چې د ټولې نړۍ د نجونو لپاره میلیارډونه ډالره راټول کړو او له دوی سره مرسته وکړو چې په بنوونځیو کې زده کړې وکړي.

د باراک له ولسمشرۍ څخه وړاندې د هېواد اقتصاد مخ پر ځوړ روان و، خو باراک پر دې وتوانېد چې هېواد له اقتصادي کړکېچه راوباسي. ده په پاریس کې د ځمکې د اقلیمي بدلون پیمان هم لاسلیک کړ او له عراق او افغانستان یې زرگونه سرتېري هېواد ته راوبلل. همدارنگه د ایران هستوي برنامه یې هم نېټې پایلې ته ورسوله او داسې یوه لایحه یې تصویب کړه چې شل میلیونه نور امریکایان یې هم د روغتیايي بیمې تر پوښنې لاندې راوستل. او همدارنگه د ده د ولسمشرۍ په دواړو دورو کې هېڅ مالي رسوایۍ رامنځته نه شوې او دې دورو کې هېڅ کوم دولتي چارواکي اخلاقي معیارونه تر پښو لاندې نه کړل.

لین مانویل میراندا یو ځوان سندر جوړوونکی و چې یو موزیکال کارتون یې د امریکا د تاریخ او نژادي تنوع په اړه جوړ کړی و. ده په دې کارتون کې د تور پوستانو او نورو لږگیو او همدارنگه د ښځو ونډه په ښه توګه څرګنده کړې وه. د باراک د ولسمشرۍ په وروستیو کې دا کس له خپلې ټولې ډلې سره واشنگتن ته راغی چې په ډله کې یې نڅاګر او سندرغاړي هم شامل وو. بیا یې خپل نمایش د سپینې ماڼۍ په ختیز سالون کې اجرا کړ. ما او باراک په لومړۍ

بدلون | ۵۰۱

ليکه کې ناست و. د ميراندا موزيکال نمايش پر ما ډېر اغېز وکړ او يو ځل بيا يې موږ ته يادونه وکړه چې امريکا له ټولو نژادونو له تورو او سپينو تشکيل شوې ده او ځواکمنه ځکه ده چې دا ټول نژادونه سره يووالی لري.

زه له خپل ناروغ پلار سره په يوه عادي او کوچني کور کې ستره شوې وم. د بېوزلانو په سيمه کې مو ژوند کاوه او چندان شتمني مو نه درلوده، مگر د بڼوونې او پوهې په مرسته پر دې وتوانېدم چې په داسې يوه هېواد کې اوج ته ورسم چې نژادي تنوع پکې زياته وه. پر دې اساس، هر څه په خپله په انسان پورې اړه لري. د باراک د ولسمشرۍ په پای کې ما دا احساس درلود چې له خپل هېواد يعنې امريکا سره مينه لرم. اته کاله له دې لوربينيې برخمنه وم چې د هېواد په سترو تصميمونو کې ونډه واخلم. ما د ژوند ډېرې لوړې او ژورې تجربه کړې. بنايي چې زما ليدلوری به معمولي نه و، خو فکر کوم چې د دې کلونو په اوږدو کې به پر دې توانېدلې وم چې د امريکايانو د ژوند په ځينو اړخونو کې بڼه والی راولم او د هېواد په پرمختگ کې ونډه واخلم. همدارنگه د داسې نسل په وده کې مې ونډه درلوده چې اوس پوهېږي چې ډېر شيان شوني دي او هر څه چې په راتلونکې کې پېښېږي، نو له شک پرته به چې دوی هم پکې ونډه ولري.

وروستی خبرې

بلاخره ما او باراک د ۲۰۱۷ کال د جنوري میاشت په شلمه نېټه له سپینې ماني سره خدای پاماني وکړه او له هغې ځایه راووتو. رسمي مراسم هم نیول شوي وو چې ډونالد ټرمپ د ولسمشر په توګه پکې معرفي شي. ما او باراک له ده او د ده له مېرني میلانیا ټرمپ سره ملیتیا وکړه او دې مراسمو ته ورسره لاړو.

هغه ورځ مې هر ډول احساسات درلودل، سترې وم، پرېشانه وم، په ځان مې افتخار کاوه او هیجاني وم. لنډه دا چې هر ډول احساسات مې په وجود کې په څپو وو خو هڅه مې کوله چې کنټرول یې کړم. ځکه پوهېدم چې کمري هر چېرې راپسې وې او زموږ ټول حرکات یې ثبتول. ما او باراک پتېلې وه چې د واک لېږد په ډېر درناوي سره په بشپړه توګه ترسره کړو او په ډېرې آرمیتیا سره دا اته کاله پای ته ورسوو. اوس نو وروستی شېبې وې.

د هماغه ورځې پر سهار، د ورستي ځل لپاره باراک ګردي دفتر ته لاړ او د راتلوونکې ولسمشر لپاره یې ځینې یادښتونه پر مېز پرېښودل. بیا موږ ټول اداري پوږ ته لاړو چې د سپینې ماني له دایمي خدمتکارانو او کارکوونکو یعنې صفاکارانو، لارښودانو، سرآشپزانو، بنوالانو او ساتونکو سره مخه ښه وکړو. زموږ په پرتله دا خدای پاماني ساشا او مالیا ته ډېره سخته وه.

کله چې دوی د ډالۍ په توګه ماته د امریکا دوه بیرغونه راکړل نو له دوکه په ژړا شوم. دا بیرغونه د باراک د ولسمشرۍ په لومړۍ ورځ په سپینه ماني کې په رپا راغلي وو.

کله چې د نوي ولسمشر د معرفي مراسمو ته لاړم او پر خپله څوکۍ

کېناستم نه هڅه مې وکړه چې خپل احساسات کابو کړم. اوس نو مراسمو ته د بېلابېلو نژادونو کسان نه وو راغلي، د تور پوستو او سپين پوستو تنوع نه معلومېده، ټول سپين پوستي وو، بنځې هم نه وې او ټول نارينه وو. دا هماغه صحنه وه چې په خپل کاري بهير کې بيا بيا ورسره مخه شوې يم. په مخصوص ځای کې چې کوم درې سوه کسان ناست وو ټولو ته مې وکتل، خو نژادي تنوع پکې نه ښکارېده. په سپينه مانۍ کې د نژادي تنوع لپاره هېڅ هڅه نه کېده. يادېږي مې چې د باراک په حکومت کې چا دې ټکي ته اشاره وکړه چې هغه څه چې خلک په خپلو تلویزيونونو کې ويني د يوه ولسمشر د ارمانونو څرگندونه نه کوي. مگر دا ځل شته کسانو د نوي ولسمشر ارمانونه په ښه توگه څرگندول. زه پر داسې حقيقت پوهېدم او په همدې خاطر مې هېڅکله موسکا پر شونډو رانه غله.

بيا په سپېڅلي کتاب لاس کېښودل شو، لوړه بيا تکرار شوه، يوه ولسمشر له يوه کوره کېده وکړه او د بل هغه وسايل ورته راوړل شول. د قدرت لېږد يعنې همدا.

اوس نو زه د خپل ژوند په نوي پړاو کې يم. په دې موده کې مې چې کوم مسؤليتونه پر اوږو درانه ښکارېدل، ترې خلاصه شوم. اوس مې لوني غټې شوې. دوی بسيا دي. ماته ډېره کمه اړتيا لري. مېړه مې هم اوس د يوه ملت مسؤليت پر غاړه نه لري. زه د څلور پنځوس کلنۍ په درشل کې يم. د ساشا، ماليا او باراک په برخه کې مې مسؤليتونه بدل شوي. کار مې هم بدل شوی او دنده هم. اوس د فکر کولو او پرمختگ لپاره زيات وخت لرم.

زما پر اند بدلون هغه جريان نه دی چې کوم ځای ته ورسئ، يا کومې موخې ته، بلکې بدلون دا دی چې يوازې مخ پروراندې لار شئ. بدلون په ژوند کې يو تکامل دی چې ډېره خوشبيني ورته پکار ده. البته دا سفر هېڅ پای نه لري. سمه ده چې زه مور شوم، مگر اوس هم بايد ډېر څه زده کړم او بيا يې

بدلون | ۵۰۵

خپلو اولادونو ته ورولېږدوم. سمه ده چې زه يوه مېرمن شوم، خو بايد زده کړم چې ډېره سازگاري ولرم او د دې لپاره چې ريښتيا ميني ته ورسم نو په ځان کې بايد فروتني زياته کړم او له بل سره په گډ ژوند کې خام کار ونه کړم بلکې د فکر له مخې بايد چلن ورسره وکړم. احساس مې دا دی چې د تېر په پرتله ځواکمنه شوې يم، خو اوس هم کله ناکله داسې پېښې چې د کمزورتيا احساس کوم. په کلي توگه، د بدلون جريان صبر، زغم او ځواک ته اړتيا لري. بايد تل د ودې، او پرمختگ په اړه فکر وشي او په هغه تگلاره کې يو څوک روان شي.

زياتره خلک رانه پوښتي چې آيا غواړې ولسمشرۍ ته نوماند شې. زه يې په ځواب کې واييم، چې نه هېڅکله نه. ځکه له سياست سره هېڅ مينه نه لرم او تېرې لس کلنې تجربې زما دا خبره نوره هم ريښتيا کړې چې سياست زما لپاره نه دی. د باراک له ولسمشرۍ وروسته په ځينو ځايونو کې داسې خبرونه اورم چې وضعه مې خرابوي. د اوسني ولسمشر يعنې ډونالډ ټرمپ چلن او د ده سياسي برنامې ډېرې گډې ودې دي چې زياتره امريکايانو اوس پر ځانونو شک کړي چې څنگه يې ده ته رايه ورکړې.

ده د باراک زياتره سياستونه گوبنه کړي، د هېواد ډېر نژدې اقتصادي شريکان يې له ځانه لرې کړي او د ټولني پر زيارگنو خلکو يې ملنډې وهلي. خو ښکاره نه ده چې څه موخه لري.

خو زه هېڅکله نه غواړم چې پر بدبيني اخته شم. په ډېرو بدو وضعيتونو کې هم هڅه کوم چې زوره ساه وکارم او هغه شريف انسانان ياد ته راوړم چې په ژوند کې مې ليدلي او ځان هيله منه کړم چې ستونزې او خنډونه به له منځه لاړ شي. مور د ديموکراسي او د خپلو رايو پر ځواک بايد باور ولرو.

ما چې کله په يوکلید سړک کې په خپل اپارتمان کې ژوند کاوه نو تل مې خوشبيني احساسوله. ځکه خوشبيني مې د خپل پلار په چلنونو او فکرونو کې

ليدله، كله به يې چې ټنگ واهه، ويل به يې چې ستونزه نه لري، خپلې ناروغۍ ته يې هم چندان پام نه كاوه. خوشبيني مې په مور كې هم ليده. كله به چې زموږ گاونډيانو كډې كولې او بل ځای ته به تلل، مگر دا به په هماغه كور او هماغه سيمه كې پاتې كېده. همدارنگه زما او د باراك په پيوند كې هم خوشبيني ونډه درلوده او له ما سره يې مرسته وكړه چې پر خپلو شكونو او ترديدونو غلبه وكړم، پر باراك ايمان ولرم چې ښه خاوند راته واوسي.

ما د لومړۍ مېرمنې په توگه، خوشبيني په بېلابېلو ځايونو كې په خپلو سترگو ليدلې. د والتر ريډ روغتون په زخمي سرتېري كې چې د خپلې خونې پر دروازه يې ليكلي وو زه ده چا زړه سوي ته هېڅ اړتيا نه لرم او ډېر ژر به ورغېرم او جگړې ته به ورستون شم. يا دا چې خوشبيني مې د كلوپاترا پندلټون په وجود كې هم وليده چې د لور مړينه يې پر مبارزې تمامه شوه او د وسلو د نه پېر او پلور د قانون د تصويب لپاره يې زمينه برابره كړه. همدارنگه له هر څه نه زياته خوشبيني مې تل د ماشومانو په روح او روان كې ليدلې. هغوی چې كله هر سهار له خوبه راپاڅېږي نو خوشبينه وي، هيلې لري او خپل فعاليتونه كوي. نو موږ هم بايد د دوی په خاطر هيله من واوسو او خپلې ودې او خپل پرمختگ ته بايد ادامه وركړو.

اوس زما او د باراك تابلوگانې په ملي موزيم كې شته چې زه پرې وياړم. هر څوك چې زموږ د ماشومتوب ژوند ته وگوري نو ناشونې به وي چې وړاندوينه وكړي چې يوه ورځ دې زموږ انځورنه په دې پرتمين تالار كې راځوړند شي. هر ماشوم چې دا تابلوگانې ويني نو هېروي چې يو څوك دې په تاريخ كې د تلپاتې كېدلو لپاره ځانگړې څېره ولري.

زه عادي او معمولي مېرمن يم چې له حيرانتيا ډك ژوند مې تېر كړی او هيله لرم چې زما د ژوند كيسه د دې لامل شي چې نورو ته تر يوې كچې پورې لازمه هواره كړي. ما ډېر ښه چانس درلود چې په آيووا كې به د خلكو كورونو ته

بدلون | ۵۰۷

ورتلم او هڅه به مې کوله چې له نورو سره اړیکه ونیسم. وروستی خبره مې دا ده چې راځئ د پوتکي د رنگ او نژاد او داسې نورو څخه پرته یو بل ومنو، د یو بل په اړه قضاوت راکم کړو او خپل تعصبات لرې کړو. تل هڅه وکړئ چې پر ځان باور ولرئ، ډاډه واوسئ، ځواکمن شئ، مخ پر وړاندې لاړ شئ او خپله کیسه ووايي او په بزرگواری د نورو غږونه واورئ. څه چې اوس یم له همدې لارې دې مقام ته رسېدلې یم.

پای

**Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library**